

การนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

นายเจริญ แส่นักดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา

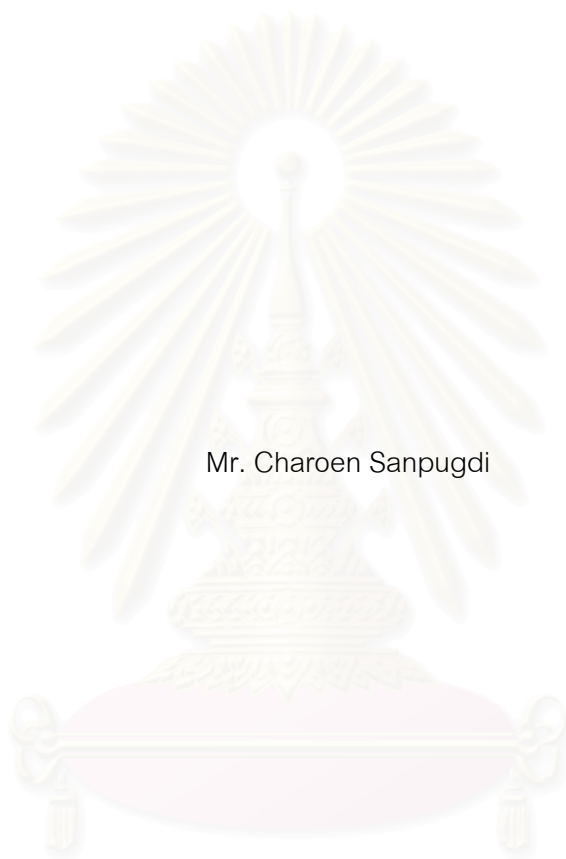
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN : 974-17-4626-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED MODEL OF AN ACT FOR ESTABLISHING
THE PUBLIC AUTONOMOUS RAJABHAT UNIVERSITIES

Mr. Charoen Sanpugdi

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Higher Education
Department of Higher Education

Faculty of Education

Chulalongkon University

Academic Year 2003

ISBN: 974-17-4626-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ
โดย นายเจริญ แส่นศักดิ์
สาขาวิชา อุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกสินทร์ รัชสยาพันธ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา)

เจริญ แสงภักดี : การนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

(A Proposed Model of an Act for Establishing the Public Autonomous Rajabhat Universities)

อ. ที่ปรึกษา: รศ.ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ , อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ดร.วราภรณ์ บวรศิริ

599 หน้า . ISBN : 974-17-4626-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประเด็นสำคัญของกฎหมาย(legal issues)จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการของไทยกับที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้งของไทยและของต่างประเทศ นำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐและนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) ประยุกต์เทคนิคของคริปเพนดอร์ฟ (Krippendorff) นำผลที่ได้ตามเดนโดรแกรม (Dendrogram) ไปสร้างรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐและรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ และตรวจสอบประเมินจากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประเด็นสำคัญของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ที่เปรียบเทียบการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการยังคงปฏิบัติตามระเบียบกลางอยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชา จำนวนสมาชิกในสภามหาวิทยาลัยมีมาก ส่วนมหาวิทยาลัยในกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ออกได้เองอยู่ภายใต้อำนาจกำกับดูแล และจำนวนสมาชิกในสภามหาวิทยาลัยมีน้อย
2. รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ นำเสนอ 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป สภาเป็นนิติบุคคล กำหนดนโยบายและทิศทางมหาวิทยาลัย กำหนดคุณสมบัติและคัดสรรอธิการบดีและทำสัญญาจ้างอธิการบดี อธิการบดีเป็นผู้ประสานกับสภาโดยตรง รูปแบบที่ 2 สภานโยบายเชิงบริหาร สภาคัดสรรอธิการบดี แต่งตั้งอธิการบดีเป็นผู้บริหารจัดการมหาวิทยาลัยแบบ CEO รูปแบบที่ 3 แบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว อิสระทุกด้านยกเว้นการบริหารงานบุคคลที่ต้องทำตามระบบราชการ
3. รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ นำเสนอ 3 รูปแบบทำนองเดียวกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ แต่มหาวิทยาลัยราชภัฏมีจุดเน้นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และความเข้มแข็งของชุมชน จึงแตกต่างกันที่หลักการหรืออุดมการณ์ วัตถุประสงค์และองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยและการใช้อำนาจกำกับดูแล

ภาควิชา อุดมศึกษา

สาขาวิชา อุดมศึกษา

ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อผู้เขียน.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4284908027: MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD: UNIVERSITY / ACT / MODEL / AUTONOMOUS

CHAROEN SANPUGDI :A PROPOSED MODEL OF AN ACT FOR
ESTABLISHING THE PUBLIC AUTONOMOUS RAJABHAT
UNIVERSITIES. DISSERTATION ADVISOR : ASSOC.PROF.PAITOON
SINLARAT,Ph.D. DISSERTATION CO-ADVISOR: ASSOC.PROF.
VARAPORN BOVORNSIRI, Ph.D. 599 pp. ISBN : 974-17-4626-1

This research was aimed to study and make comparative analysis of the important legal issues of the act for establishing Thai public higher education institutes, Thai public autonomous universities and foreign public autonomous universities. It also aimed to propose the appropriate models of acts for the public autonomous higher education institutes and for the public autonomous Rajabhat Universities. The sample groups which were derived from purposive sampling consisted of experts and high level executives of Rajabhat Institutes. The research instruments included interview form, and questionnaire. Content analysis and Krippendorff techniques were employed. The results obtained from Dendogram were used to form the proposed models. That were assessed and examined by connoisseurship.

The results of the research revealed the followings:

1. The important legal issues compared are the operations of the public universities, which still follow bureaucratic regulations, operate under maximal government power as well as contain a large number of university council members. On the contrary, the public autonomous universities apply self-originated regulations, operate under tutelage control and have a smaller number of university council numbers.

2. The three models proposed for the public autonomous higher education institutes include : 1. public autonomous administrative organization, council in form of juristic person regulate policy and targets of the university, stipulate qualifications, elect and draft the employment agreement of the chancellor. In this model the chancellor coordinate directly with the university council. 2. The administrative policy council, the council selects and nominates the chancellor and empowered him to act alike a CEO. 3.Flexible, active and fully autonomous government body except personnel activities, which have to follow a government agency's regulations.

3. The three proposed models for the public autonomous Rajabhat Universities are similar to those of the public autonomous higher education institutes, however these models emphasize on local development and local strength. Therefore, the difference exists in principles or ideology, objectives, the composition of the council and tutelage control.

Department Higher Education
Field of study Higher Education
Academic year 2003

Student's signature.....
Advisor's signature.....
Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษารองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและกระตุ้นให้มุ่งมั่นดำเนินการและให้กำลังใจ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความกรุณา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ติดตาม กระตุ้นและให้กำลังใจต่อเนื่อง อย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ทำให้งานวิจัยนี้มีคุณค่ามากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูล และผู้บริหารระดับสูง ของสถาบันราชภัฏเพื่อเก็บข้อมูล และรวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมประชุมให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทุกท่าน ที่ทำให้งานวิจัยนี้มีคุณค่าและสมบูรณ์มากขึ้น

ขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนบางส่วนในการวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนี้อย่างดี แสนภักดี ภรรยาที่ช่วยพิมพ์และให้กำลังใจ และ อธิดา นางสาวบุญตา แสนภักดี และนางสาวแกมแก้ว แสนภักดี และ ดร.จันทร์เพ็ญ คล้ายมุข ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ที่ได้ช่วยเหลือด้านข้อมูลภาษาต่างประเทศ และขอบคุณนักศึกษา ป.บัณฑิต วิชาชีพครู นักศึกษาโปรแกรมวิชาพลศึกษา นักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่เพื่อนร่วมงานที่ให้กำลังใจ และคณาจารย์ผู้สอนทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ ให้สามารถสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

เจริญ แสนภักดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	10
คำจำกัดความในการวิจัย.....	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
บททวนรายละเอียดทฤษฎี.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	23
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
ส่วนที่ 1 แนวคิดจากรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หลักการอุดมศึกษา.....	25
ส่วนที่ 2 หลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.....	29
ส่วนที่ 3 รูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศและ กฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ.....	33
ส่วนที่ 4 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและ ที่เป็นส่วนราชการ.....	49
ส่วนที่ 5 กฎหมายมหาวิทยาลัยเอกชน.....	60
ส่วนที่ 6 แนวโน้มการอุดมศึกษา.....	62

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 7 ทฤษฎีค่าจ้าง.....	67
ส่วนที่ 8 ทฤษฎีองค์การ.....	68
ส่วนที่ 9 หลักการแนวคิดทฤษฎีทางกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา และการจัดทำกฎหมาย.....	82
ส่วนที่ 10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐ.....	95
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	112
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	112
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	115
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	116
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	117
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	118
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
ตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบประเด็นของกฎหมายจัดตั้งสถาบัน อุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการของไทยกับที่เป็นมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐทั้งของไทยและของต่างประเทศ.....	125
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสารและแหล่งความรู้เพื่อ นำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ.....	160
การนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ.....	238
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสาร ผลการสอบถาม สัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างเพื่อนำเสนอรูปแบบกฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ.....	306
การนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ.....	364

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 417
	สรุปผลการวิจัย..... 417
	อภิปรายผล..... 458
	ข้อเสนอแนะ..... 467
	รายการอ้างอิง 470
	ภาคผนวก..... 486
	ภาคผนวก ก แบบวิเคราะห์สาระ..... 487
	ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ..... 489
	ภาคผนวก ค การตรวจสอบเครื่องมือสัมภาษณ์..... 494
	ภาคผนวก ง เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่สัมภาษณ์ 502
	ภาคผนวก จ เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ตรวจประเมินครั้งที่ 1..... 506
	ภาคผนวก ฉ บันทึกสรุปผลการตรวจประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 1.. 509
	ภาคผนวก ช แบบสอบถาม..... 520
	ภาคผนวก ซ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ และสรุปผลการสัมภาษณ์..... 523
	ภาคผนวก ฌ เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ตรวจประเมินครั้งที่ 2..... 530
	ภาคผนวก ญ บันทึกสรุปผลการตรวจประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิครั้งที่ 2.. 533
	ภาคผนวก ฎ แบบตรวจสอบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ..... 537
	ภาคผนวก ฏ บันทึกสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ..... 542
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 599

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กลุ่มภูมิศาสตร์และจำนวนสถาบันราชภัฏที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	113
2 สรุปเปรียบเทียบประเด็นกฎหมาย มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ กับที่เป็นในกำกับของรัฐทั้งของไทยและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ของต่างประเทศ.....	150
3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายสถาบัน อุดมศึกษาในกำกับของรัฐส่วนที่หนึ่ง.....	161
4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายสถาบัน อุดมศึกษาในกำกับของรัฐส่วนที่สอง.....	195
5 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารและแหล่งความรู้เกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคล.....	212
6 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารและแหล่งความรู้เกี่ยวกับ การบริหารการเงิน.....	222
7 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารและแหล่งความรู้เกี่ยวกับ การพัสดุ.....	229
8 ตารางเมตริกซ์พิจารณากำหนดรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐ.....	239
9 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป	244
10 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสภา นโยบายเชิงบริหาร.....	260
11 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์กรแบบราชการที่ยึดหยุ่น และคล่องตัว.....	277
12 สรุปประเด็นและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างของกฎหมายแต่ละรูปแบบ...	293
13 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระ แบบเต็มรูป.....	294
14 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระ มีสภานโยบายเชิงบริหาร.....	297
15 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์กรแบบราชการ ที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว.....	300

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	303
17	304
18	305
19	306
20	315
21	331
22	348
23	422
23	428
24	435

สารบัญแนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	13
2 หลักการอุดมศึกษา.....	27
3 รูปแบบที่ 1 : สถานโยบายแบบอิงผู้บริหาร.....	38
4 รูปแบบที่ 2 : สถานโยบายแบบกึ่งบริหาร.....	40
5 รูปแบบที่ 3 : สถานโยบายแบบกำกับบริหาร.....	41
6 การจัดองค์การในมหาวิทยาลัยญี่ปุ่นทั่วไป.....	105
7 ลักษณะการใช้อำนาจของรัฐตามหลักกฎหมายปกครอง.....	111
8 ตอนดำเนินการวิจัยตอนที่ 1 – 7.....	119
9 โครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ตามรูปแบบกฎหมาย รูปแบบที่ 1:องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป.....	259
10 โครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ตามรูปแบบกฎหมาย รูปแบบที่ 2: องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบาย เชิงบริหาร.....	276
11 โครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นองค์กรราชการ ตามรูปแบบกฎหมาย รูปแบบที่ 3:องค์กรแบบราชการที่ยืดหยุ่นและ คล่องตัว.....	292
12 แสดงภาพรวมหลักกฎหมายและเหตุผลของกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐ ตามกฎหมาย รูปแบบที่ 2.....	367

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แคพลินและลี (Kaplin and Lee ,1995) ให้ข้อสังเกตทั่วไปว่า กฎหมาย ต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในสถาบันอุดมศึกษามีผลกระทบต่อความก้าวหน้า ในกิจการของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่มีการตอบโต้กัน ได้แก่ การวางแผนอนาคต การจัดลำดับก่อนหลังของแผนการและนโยบาย อื่นๆ เป็นกฎหมายต่างๆ ที่ต้องมีการพิจารณาอยู่ด้วยเสมอ โดยประเด็นทางกฎหมายที่เกิดขึ้นในอเมริกาไม่เพียงอยู่ในวงภายในสถาบันอุดมศึกษา แต่ยังรู้ไปถึงวงสนทนาภายนอกด้วย (External forums)และมีอยู่เสมอนักศึกษา คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และสถาบันอุดมศึกษาเป็นคู่ความกัน และยิ่งมากขึ้นเรื่อย ๆ แม้ในประเทศไทยก็เกิดกรณีนักศึกษาเป็นคู่ความกับมหาวิทยาลัยได้ เพราะเป็นเรื่องทางปกครอง ที่กฎหมายให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ กฎหมายในสถาบันอุดมศึกษา ลักษณะต่าง ๆ จึงมีความสำคัญ แต่ลำดับของความสำคัญและความจำเป็นของกฎหมายขึ้นอยู่กับระดับหรือศักดิ์ของกฎหมายด้วย

ในสถาบันอุดมศึกษา กฎหมายที่มีความสำคัญลำดับแรก ได้แก่ กฎหมายที่ตราขึ้นมาเพื่อใช้จัดตั้งและดำเนินงานของสถานศึกษานั้น ๆ เพราะจะเป็นกฎหมายที่รับรองถึงสถานภาพ และให้อำนาจในการดำเนินการด้านต่างๆ ในแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพของสังคม แต่โดยทั่วไปจะเป็นกฎหมายที่ออกโดยผู้มีอำนาจสูงสุด (ศรีราชา เจริญพานิช และคณะ,2541) ตามลักษณะการปกครองของประเทศนั้น เช่นอาจจะบัญญัติโดย พระเจ้าแผ่นดินที่ทรงพระราชอำนาจเด็ดขาด หรือที่ประชุมสภาต่าง ๆ (Parliament or other Assemblies) พร้อมด้วยพระเจ้าแผ่นดินหรือประธานาธิบดี ในประเทศที่มีกฎหมายปกครอง(Constitutional Government) กฎหมายที่ออกมาเช่นนี้ เป็นข้อบังคับเด็ดขาดโต้แย้งไม่ได้ ซึ่งอาจเรียกชื่อว่า “พระราชบัญญัติ”ของไทย หรือ “Act of Parliament” ของอังกฤษ ดังเช่น ในการจัดตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครั้งแรกขึ้น โดยพระบรมราชโองการในพระบาทพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เรียกว่า

“ประกาศประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือน

ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและโอนไปขึ้นอยู่ใน กระทรวงธรรมการ”

“ประกาศมา ณ วันที่ 26 มีนาคม พระพุทธศักราช 2459 เปนวันที่ 2328 ในรัฐกาลปัตยุบันนี้”
(ราชกิจจานุเบกษา, 2460)

ต่อมาเมื่อมีสถานการณ์บัญญัติแล้ว ได้ออกเป็นกฎหมายใหม่ เปลี่ยนเป็น “พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2477” และตามพระราชบัญญัตินี้อาจให้อำนาจบุคคล คณะบุคคล ซึ่งไม่เป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ออกกฎหมายในลำดับรอง หรืออนุบัญญัติต่าง ๆ ได้ เช่น กฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบ ในกฎหมายอังกฤษเรียกอนุบัญญัติเหล่านี้ว่า Statutory Rules and Orders หรือ ในบางเรื่องเรียกว่า By – Law หรือ Bylaw

ในสถาบันอุดมศึกษาของไทยจัดการศึกษาระดับปริญญา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย(เดิม) ทั่วประเทศที่เรียกว่า มหาวิทยาลัย และสถาบันมีอยู่ 24 แห่ง แต่ละแห่งมีพระราชบัญญัติจัดตั้ง และดำเนินการของตนเอง จึงมีพระราชบัญญัติ อยู่ 24 ฉบับ และมีเพียง 4 ฉบับ ที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้แก่ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ.2541 และพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ.2544 นอกนั้น เป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ ที่ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ(เดิม)อยู่อีกหลายแห่ง แต่มีกฎหมายจัดตั้ง 2ฉบับคือ พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.2532 และพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 โดยเฉพาะสถาบันราชภัฏตั้งอยู่ทั่วภูมิภาคมีอยู่ 36 แห่ง และเพิ่งจะจัดตั้งใหม่อีก 5 แห่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยพระราชกฤษฎีกา (ราชกิจจานุเบกษา,2544) แต่การดำเนินการคงเป็นไปตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538

พระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ นอกจากจะบัญญัติสาระอันเป็นหลักในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษานั้นแล้ว ยังให้อำนาจออกกฎหมาย สำคัญในลักษณะอนุบัญญัติประเภทต่าง ๆ ได้ เช่น พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2522 ในมาตรา 3 บัญญัติว่า “การจัดตั้งคณะให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา” ทำให้มีการแบ่ง ส่วนราชการระดับคณะในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ โดยพระราชกฤษฎีกา จึงแบ่งออกได้เป็น 18 คณะ เช่น คณะครุศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ เป็นต้น (http://www.chula.ac.th/about/faculties_th.html22/6/44)จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงเป็น

สถาบันอุดมศึกษาที่มีขนาดใหญ่ มีหลายคณะมีสาขาวิชาหลากหลายและเป็นลักษณะของมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ (พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์, 2540) และเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรก

กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาจึงมีบทบาท และหน้าที่สำคัญต่อกิจการอุดมศึกษาหลายลักษณะ (Kaplin and Lee, 1995; ชาญชัย แสวงศักดิ์ , 2540) ได้แก่

1. กฎหมายทำหน้าที่ในการจัดองค์กร ได้แก่ ทำหน้าที่ในการจัดโครงสร้าง จัดระบบการบริหารขององค์การทางอุดมศึกษา เช่น การจัดตั้งมหาวิทยาลัย การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา การแบ่งส่วนงานเพื่อปฏิบัติการกิจเช่น การจัดตั้งคณะ ศูนย์ สถาบัน สำนัก ภาควิชา การกำหนดหน้าที่ เพื่อจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัย และรวมทั้งส่วนงานอื่น ๆ เพื่อการปฏิบัติการกิจของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนต่าง ๆ เช่น บริการวิชาการ การส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นต้น

2. กฎหมายทำหน้าที่ในการกำหนดสถานภาพขององค์การ ได้แก่ การทำให้สถานภาพของมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษา เช่น การให้เป็นนิติบุคคล การกำหนดให้เป็นกรม หรือมีฐานะเทียบเท่ากรม กำหนดสถานภาพของคณะ ศูนย์ สำนักให้เทียบเท่ากอง เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการใช้สิทธิและการติดต่อสัมพันธ์ในด้านบริหารจัดการ และสอดคล้องกับกฎหมายอื่น ๆ ทั้งในด้านการทำนิติกรรมและสัญญาต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาตามที่วางไว้

3. กฎหมายทำหน้าที่เป็นเครื่องมือกำกับการใช้อำนาจหรือในเชิงการให้อำนาจและการวินิจฉัยสั่งการ อันเป็นการรับรองและคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ของบุคคลและคณะบุคคลที่ทำการทางอุดมศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษา เมื่อได้กระทำไปแล้ว จะได้เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือมีอำนาจในการกระทำจึงกระทำได้ จะใช้อำนาจตามอำเภอใจไม่ได้ เพราะเป็นใช้อำนาจทางปกครองอย่างหนึ่ง จะได้ไม่เกิดปัญหาโต้แย้งสิทธิได้ภายหลัง ไม่ว่าจะใช้อำนาจของบุคคลหรืออำนาจของคณะบุคคล เช่น การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย (<http://www.unimelb.edu.au/ExecServ/calendar/act..htm27/12/44>) สภาวิชาการ และอำนาจของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ไว้ เช่น อำนาจของอธิการบดี คณะกรรมการประจำคณะ คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์และสำนัก หัวหน้าภาควิชาและโปรแกรมวิชา เป็นต้น เพราะถ้ากฎหมายไม่ให้อำนาจไว้ จะมีผลกระทบต่อการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาโดยตรง อาจถึงกับดำเนินการ ไม่ได้หรือก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวและขาดความเป็นอิสระในการดำเนินงานในที่สุด (Robbins and Coulter, 1999) การพัฒนาการอุดมศึกษาก็ดำเนินการไปไม่ได้ด้วยดี

4. บทบาทหน้าที่เป็นเครื่องสนับสนุนการใช้อำนาจการปกครองให้สะดวก มีประสิทธิภาพการจัดระเบียบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น การคัดเลือกนักศึกษา การจัดการศึกษา การขึ้น

ทะเบียนนักศึกษา การอนุมัติปริญญา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนานักศึกษา เงินทุน สนับสนุนการศึกษา การบริหารงานบุคลากร การบริหารการเงิน การพัสดุ เป็นต้น

5. กฎหมายทำหน้าที่ในเชิงสัญญาประชาคม โดยการบัญญัติไว้เป็นกฎหมายนั้นแสดงว่า ต้องมีความชัดเจน โดยทั่วไปจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงเป็นที่รับรู้ได้ทั่วไป จะทำให้ทราบได้ว่า สถาบันอุดมศึกษานั้นมีวัตถุประสงค์อย่างไร ดังเช่น อาศัยบัญญัติไว้ในหมวดที่ว่า ด้วยวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งว่า “ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการแก่สังคมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” (ราชกิจจานุเบกษา, 2541) และเรื่องอื่น ๆ หรือสถาบันการศึกษาบางแห่งอาจจะเน้นไปในทางการวิจัยเป็นหลักก็ ย่อมทำได้

6. หน้าที่ในการสร้างความเชื่อมั่น คือความเชื่อมั่นที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะ ความเชื่อมั่นของบุคลากรต่าง ๆ ได้แก่ นิสิตนักศึกษา คณาจารย์และพนักงานฝ่ายต่าง ๆ การ ที่มีกฎหมายในสถาบันอุดมศึกษา จะทำให้เห็นว่าเป็นระบบที่มั่นคงมีความถาวร เช่น ระบบใน การบริหารงานบุคลากร ทั้งการสรรหา พัฒนาและการประเมินที่เป็นระบบ การให้ผลตอบแทน ทำให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีระบบความก้าวหน้าของบุคลากรทั้งทางวิชาการและ ทางด้านบริหารการอุดมศึกษาในด้านอื่น ๆ รวมทั้งความเชื่อมั่นจากบุคคลภายนอก ดังเช่น การที่ กฎหมายกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การร้องทุกข์ เหล่านี้ จะเป็นหลักประกันให้ทุก ฝ่ายมีความเชื่อมั่น เพราะจะบังคับให้ฝ่ายบริหารต้องปฏิบัติ และในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย จำต้องมีกระบวนการ ไม่ใช่จะดำเนินการอย่างไรก็ได้ เมื่อทุกฝ่ายเชื่อมั่นต่อระบบอุดมศึกษาโดย รวมแล้ว ย่อมจะคิดงานสร้างงานพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพดีที่สุดในที่สุด

สาระของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา จำต้องให้หลักประกันในการปฏิบัติภารกิจ ด้านต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย เพราะเป็นกฎหมายหลักที่ต้องปฏิบัติตามอยู่ประจำ โดยจะต้องคำนึงถึงหลัก การทางอุดมศึกษา ได้แก่ ประการแรก หลักความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) ที่ต้องสอดคล้องสัมพันธ์ และสอดคล้องกับความต้องการ และความเป็นจริงของสังคม ได้แก่ การค้นคว้าวิจัย การบุกเบิกให้ได้มาซึ่งความรู้และความสามารถในการใช้วิชาการ เพื่อตอบสนองความ ต้องการของสังคม ประการที่สอง คือ เสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) หมายถึง เสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ ของคณาจารย์ และนิสิตนักศึกษาทั้งการด้านเรียน การสอนและวิจัยค้นคว้า และหลักการสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่ง คือ ความเป็นอิสระในการ ดำเนินภารกิจ (Autonomous) เช่น อิสระในด้านการเงิน การงบประมาณ อิสระในการบริหาร งานบุคลากร อิสระด้านการส่งเสริมวิชาการ เหล่านี้ ต้องมีความเป็นอิสระ ในด้านการดำเนินงาน

ภายในเป็นเอกเทศ โดยมีการแทรกแซงและควบคุมจากภายนอกน้อยที่สุด (วิจิตร ศรีธำ , 2518)

โดยเฉพาะในบทบัญญัติที่ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาเปลี่ยนจากระบบราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามแนวของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 36 ที่ว่า ให้สถาบันการศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลและอาจจัดเป็นส่วนราชการ หรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ และ ให้สถานศึกษาดังกล่าวดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการเป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งสถานศึกษานั้น (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาทุกแห่งย่อมมีสิทธิที่จะคิดและวางแผนของตนเองในเรื่องนี้ได้ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก และจะตั้งมานาน เพิ่งจะจัดตั้งขึ้นมาไม่นาน หรือจะตั้งขึ้นใหม่ก็ตาม แต่การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาใหม่ การเปลี่ยนสถานภาพจากสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ ไปเป็นสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จะจัดกระทำได้ก็โดยการออกเป็นกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้นขึ้นมาเท่านั้นในสภาพปัจจุบัน และต้องตราให้เป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ (สุรพล นิติไกรพจน์, 2543) เพื่อจะได้เป็นการประกันความเป็นอิสระและเสรีภาพทางวิชาการ แต่ถ้าตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 ก็จะทำให้สถาบันอุดมศึกษานั้น ตกอยู่ภายใต้อำนาจ ความครอบงำของฝ่ายบริหารอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากกระบวนการตราพระราชกฤษฎีกา เป็นกระบวนการที่อยู่ภายใต้อำนาจของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเท่านั้น

แต่สาระของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นราชการ ที่เป็นอยู่พบว่ายังไม่สามารถทำให้ สถาบันอุดมศึกษาบรรลุผลตามที่พึงประสงค์ตามหลักการอุดมศึกษาได้ การดำเนินการยังจะต้องยึดโยงกับกฎหมายอื่น ๆ อย่างเหนียวแน่น ทั้งระบบการบริหารงานวิชาการ ระบบบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การเงิน และการพัสดุ โดยจะมีระบบการควบคุมและกำกับดูแล ที่เป็นไปภายใต้กฎเกณฑ์ของระบบราชการ ที่ยึดกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ โดยเคร่งครัด ซึ่งบางกรณีก็อาจขัดกับลักษณะการบริหารมหาวิทยาลัย ที่ต้องการความยืดหยุ่น ความคล่องตัว และความฉับไวในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ที่ตอบสนองตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ทางด้านบริหารงานบุคคลประสบปัญหาอย่างมาก

โดยเฉพาะไม่สามารถดึงดูคนดีคนเก่งให้เข้ามาสู่มหาวิทยาลัยได้ การกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรมไม่อาจจะกระทำได้ เพราะยังคงเป็นระบบราชการอยู่ ปัญหาการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน และงบประมาณ รวมทั้งการพัสดุนั้น มีคำกล่าวที่ว่า ถ้าไม่เป็นระบบราชการก็คงจะสะดกและมีประสิทธิภาพมากกว่านี้ (กิตติพงษ์ วงศ์วิชิต และคณะ, 2543)

รายงานข้างต้น สอดคล้องกับ เกษม สุวรรณกุล (2531) ที่รายงานสรุปความว่าในระยะแรก ๆ การที่มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยราชการ มีฐานะเป็นกรม คือ การบริหารไม่แตกต่างจากหน่วยราชการ ระเบียบราชการหรือกฎหมายที่ใช้ก็ไม่เป็นอุปสรรคมากนัก แต่ปัจจุบัน การที่มหาวิทยาลัยเป็นราชการ เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุด ที่จะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถปฏิบัติภารกิจที่ดีได้ ทั้งการสอนและการวิจัย ถึงกับได้มีผลการสัมมนาที่ผ่านมา เสนอให้มหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการมา มีฐานะที่ให้ชื่อว่า มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหาร สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามภารกิจของมหาวิทยาลัยที่ดีได้ และการเป็นส่วนราชการก็จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ของกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน้าที่ดูแล เช่น กระทรวงการคลัง ก็มีกฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงิน สำนักนายกรัฐมนตรีก็มีระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับพัสดุ งานสารบรรณ แล้วก็มีกระทรวง ทบวง กรม อื่น ๆ อีก ที่จะออกกฎระเบียบให้มาดำเนินการตามนั้น แม้กระทั่งมติคณะรัฐมนตรีก็ต้องปฏิบัติ ทั้ง ๆ ที่ หน้าที่การงานของกระทรวง ทบวง กรม เหล่านั้นต่างจากของมหาวิทยาลัย หน้าที่ของมหาวิทยาลัยเป็นหน้าที่ที่จะต้อง ให้ความคล่องตัวมากในการปรับเปลี่ยน กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ ส่วนใหญ่ไม่อยู่เหนือกฎระเบียบเหล่านี้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาได้ สาระของกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาใหม่ จึงจะต้องป้องกันและแก้ปัญหาเหล่านี้ให้ได้

ผู้วิจัยเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐอีกหลายแห่ง ที่สนใจจะพัฒนาระบบบริหารและการดำเนินให้มีความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวสูง รวมทั้งประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ก็มีสิทธิที่จะร่วมกันเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิและแนวนโยบายแห่งรัฐได้ตามรัฐธรรมนูญ แต่ก็ยังขาดข้อมูลสารสนเทศและความชัดเจนเกี่ยวกับกฎหมายที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน จึงสมควรที่จะศึกษาค้นคว้าและนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่ควรเป็น อันเป็นหลักการทั่วไป และโดยเฉพาะสถาบันราชภัฏ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาและตั้งอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ เฉพาะที่ดำเนินการมานานมีถึง 36 แห่ง แต่ละแห่งมีประวัติความเป็นมาและสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเฉพาะ มีผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของสถาบันและคณาจารย์มีความมุ่งมั่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ มาอย่างสม่ำเสมอ เช่น ดำเนินการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา การพัฒนา

ระบบเครือข่ายสารสนเทศ มาใช้ในการบริหาร และการเรียนการสอน การปรับปรุงและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น มีการเคลื่อนไหวและประชุมเสวนาเพื่อพัฒนาสถาบัน ไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับหลายครั้ง(สุพล วุฒิเสนและคณะ,2543) หลังจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติใช้บังคับ และจากการสำรวจอย่างเป็นทางการที่ลงนามเป็นลายลักษณ์อักษรบางแห่ง พบว่า กว่าร้อยละ 70 ของคณาจารย์และข้าราชการอื่น มีความสนใจที่จะออกนอกระบบราชการทันที ที่กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาใหม่มีผลใช้บังคับ อันแสดงให้เห็นถึงเจตนาที่มีพลังขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างดี แต่รูปแบบและสาระของกฎหมายในการดำเนินการเป็นอย่างไร ยังไม่มีความชัดเจน จึงสมควรศึกษารูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐที่ควรจะเป็นขึ้น และยังเป็นแนวทางในการนำหลักการ แนวคิดและข้อค้นพบในเรื่องนี้ ไปประยุกต์ใช้กับสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีสภาพใกล้เคียงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย ทั้งยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากงานวิจัย การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ(อุทุมพร จามรมาน และคณะ,2542) ที่เสนอว่า ควรมีการวิจัยรายกรณี(Case Study)ในแต่ละแห่งที่จะออกไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประเด็นสำคัญของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการของไทยกับที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยมีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. การเปรียบเทียบประเด็นสำคัญที่บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา เป็นการศึกษาบางประเด็น ซึ่งประเด็นเหล่านี้ได้จากการวิเคราะห์โครงสร้างกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ที่ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ บททั่วไป การดำเนินงาน ตำแหน่งทางวิชาการ บริณญาเครื่องหมายวิทยฐานะ การบัญชี การตรวจสอบ และการกำกับดูแล (ราชกิจจานุเบกษา, 2541) และสาระสำคัญเหล่านี้ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ อีกหลายประเด็น ผู้วิจัยทำการศึกษาเปรียบเทียบบางประเด็นที่เป็นแก่นของกฎหมายจัดตั้ง ที่ทำให้มหาวิทยาลัยดำเนินการไปได้เป็น

หลักการใหญ่ ๆ เพียงเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและจัดทำรูปแบบกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในขั้นตอนต่อไป โดยศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของมหาวิทยาลัย
2. การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย
3. การบริหารจัดการในมหาวิทยาลัย
4. งบประมาณ
5. คุณภาพและมาตรฐาน
6. การตรวจสอบ
7. การกำกับดูแล

2. รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ มีขอบเขตการศึกษาเพียงเฉพาะสาระสำคัญที่เป็นหลักทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำสาระสำคัญและรูปแบบกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ โดยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

2.1 กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่ประกอบหลักการและเหตุผล การจัดตั้งและสถานภาพ วัตถุประสงค์ การแบ่งส่วนงาน รายได้ ทรัพย์สิน และการจัดการทรัพย์สิน สภามหาวิทยาลัยและ อำนาจหน้าที่ สภาวิชาการ และอำนาจหน้าที่ อธิการบดีและอำนาจหน้าที่ คณบดีและอำนาจหน้าที่ หัวหน้าภาคและอำนาจหน้าที่ คณาจารย์และบุคลากร การจัดการศึกษา การประกันคุณภาพ การทำบัญชีและการตรวจสอบ การยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายอื่น และการกำกับ

2.2 อนุบัญญัติที่จะต้องออกตามความของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การพัสดุ การเงิน ที่สิ้นสุดที่มหาวิทยาลัย เมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งอาจเรียกอนุบัญญัติแต่ละด้านว่า ข้อบังคับ โดยการวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาแต่ละด้านเพียงเฉพาะสาระสำคัญทั่วไป ดังนี้

2.2.1 อนุบัญญัติการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล คณะกรรมการบริหารงานบุคคลและอำนาจหน้าที่ การกำหนดตำแหน่ง การสรรหา การบรรจุ การทดลองงาน การแต่งตั้ง และอัตราเงินเดือน เงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์ การพัฒนาบุคลากร การลา วินัย การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การออกจากงาน การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์

2.2.2 อนุบัญญัติการเงิน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล คณะกรรมการบริหารการเงินและอำนาจหน้าที่ การบริหารรายได้ รายจ่าย งบประมาณ การบัญชี การตรวจสอบบัญชีและรายงาน

2.2.3 อนุบัญญัติการพัสดุ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล คณะกรรมการ

พัสดุกลาง การจัดหา อำนาจในการสั่งซื้อหรือจ้าง การตรวจรับพัสดุ สัญญาและหลักประกัน การควบคุมและจำหน่าย

3. รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ มีขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

3.1 กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ที่ประกอบ หลักการและเหตุผล การจัดตั้งและสถานภาพ วัตถุประสงค์ การแบ่งส่วนงาน รายได้ ทรัพย์สิน และการจัดการทรัพย์สิน สภามหาวิทยาลัยและ อำนาจหน้าที่ สภาวิชาการ และอำนาจหน้าที่ อธิการบดีและ อำนาจหน้าที่ คณบดีและอำนาจหน้าที่ หัวหน้าภาคและอำนาจหน้าที่ คณาจารย์และบุคลากร การจัดการศึกษา การประกันคุณภาพ การทำบัญชีและการตรวจสอบ การยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายอื่น และการกำกับ

3.2 อนุบัญญัติที่จะต้องออกตามความของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การพัสดุ การเงิน ที่สิ้นสุดที่มหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเรียกอนุบัญญัติแต่ละด้านว่า ข้อบังคับ โดยการวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาแต่ละด้านดังนี้

3.2.1 อนุบัญญัติการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล คณะกรรมการบริหารงานบุคคลและอำนาจหน้าที่ การกำหนดตำแหน่ง การสรรหา การบรรจุ การทดลองงาน การแต่งตั้ง อัตราเงินเดือน เงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูล การพัฒนาบุคลากร การลาของบุคลากร วินัย การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การออกจากงาน การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์

3.2.2 อนุบัญญัติการเงิน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล คณะกรรมการบริหารการเงินและอำนาจหน้าที่ รายได้ รายจ่าย งบประมาณ การบัญชี การตรวจสอบบัญชีและรายงาน

3.2.3 อนุบัญญัติการพัสดุ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล เจ้าหน้าที่พัสดุ พัสดุกลาง การจัดหา อำนาจในการสั่งซื้อหรือจ้าง การตรวจรับพัสดุ สัญญาและหลักประกัน การควบคุมและจำหน่าย

4. สถาบันอุดมศึกษาในการวิจัยนี้เป็นสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย(เดิม) และกระทรวงศึกษาธิการ(เดิม) ที่จัดการศึกษาถึงระดับปริญญาได้ตามกฎหมายของแต่ละสถาบันอุดมศึกษานั้นและเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีสิทธิที่จะเลือกตัดสินใจเป็นส่วนราชการ หรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 36 และสำหรับสถาบันราชภัฏ เฉพาะที่ดำเนินการมาแต่เดิม 36 แห่ง ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ สังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ(เดิม) แต่ปัจจุบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตั้งกระจายกันอยู่ทั่วประเทศ

ทั้งนี้ไม่รวมสถาบันราชภัฏอีก 5 แห่ง เนื่องจากเพิ่งจัดตั้งใหม่ (ราชกิจจานุเบกษา, 2544) และเพิ่งเริ่มดำเนินงานยังมีความแตกต่างในบริบทประสบการณ์การดำเนินงานกับสถาบันราชภัฏที่มีอยู่เดิม และไม่รวมสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิดหรือมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ เพราะมีวัตถุประสงค์และบริบทของการดำเนินงานคนละลักษณะกัน

5. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ ประกอบด้วย อธิการบดี รองอธิการบดีผู้กำกับดูแลด้านบุคลากร การเงิน การพัสดุ และผู้ดูแลหรือเกี่ยวข้องกับงานด้านกฎหมายของสถาบันราชภัฏหรือผู้ที่อธิการบดีสมควรเห็นควร

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง และเป็นความเห็นโดยบริสุทธิ์ใจ เป็นไปตามความรู้และประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลที่เห็นว่ารูปแบบกฎหมายควรจะเป็นอย่างไร และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏก็ทราบดีก่อนให้ข้อมูลว่า การวิจัยนี้มีได้เจาะจงว่าจะเป็นแห่งใดแห่งหนึ่ง และไม่ได้ถามว่าจะเห็นด้วยกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับหรือไม่ แต่ถามว่าถ้าจะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐควรจะเป็นอย่างไร ตามความเห็นของผู้ตอบ ซึ่งได้เขียนชี้แจงไว้ชัดเจนในแบบสอบถามที่นำไปใช้เก็บข้อมูล (ภาคผนวก ข) ข้อมูลที่ครั้งนี้จึงถือว่าเป็นข้อมูลของรูปแบบกฎหมายที่ควรจะเป็น

ข้อจำกัดของการวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อจัดทำรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ระหว่างวันที่ 25 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2545 และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ เพื่อจัดทำรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ระหว่างวันที่ 8 ธันวาคม 2546 ถึง วันที่ 12 มกราคม 2547 จึงอาจไม่ครอบคลุมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เพิ่งจะเกิดขึ้นและที่เกี่ยวข้อง นอกช่วงระยะเวลาดังกล่าว

คำจำกัดความในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. รูปแบบ หมายถึง สาระสำคัญของกฎหมายและหรือร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาและหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจำลองแล้วแต่กรณีที่สร้างขึ้นโดยการ การจัดวางถ้อยคำในประเด็นต่าง ๆ โดยใช้ภาษาให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันด้วยการจัดเรียงลำดับ

เนื้อหาอย่างเป็นระบบ ว่าสิ่งใดเกิดขึ้นก่อนหลังและทำวรรคตอน ให้มีความหมายรัดกุม กระชับ ชัดเจน ตรงตามเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ของการจัดทำกฎหมาย

2. รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ หมายถึง สาระสำคัญของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่ควรจะเป็น ที่ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล การจัดตั้งและสถานภาพ วัตถุประสงค์ การแบ่งส่วนงาน รายได้ ทรัพย์สิน และการจัดการ ทรัพย์สิน การปกครอง สภามหาวิทยาลัย อำนาจหน้าที่ สภาวิชาการและอำนาจหน้าที่ อธิการบดี และอำนาจหน้าที่ คณบดีและอำนาจหน้าที่ หัวหน้าภาคและอำนาจหน้าที่ คณาจารย์และบุคลากร การจัดการศึกษา การประกันคุณภาพ การทำบัญชีและการตรวจสอบ การยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายอื่น การกำกับ และอนุบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ ตามขอบเขตของการวิจัย

3. รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ หมายความว่า สาระสำคัญและร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ที่ควรจะเป็น ที่ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล การจัดตั้งและสถานภาพ วัตถุประสงค์ การแบ่งงาน รายได้ ทรัพย์สิน การจัดการ ทรัพย์สิน สภามหาวิทยาลัย และ อำนาจหน้าที่ สภาวิชาการ และอำนาจหน้าที่ อธิการบดีและอำนาจหน้าที่ คณบดีและอำนาจหน้าที่ หัวหน้าภาคและอำนาจหน้าที่ คณาจารย์และบุคลากร การจัดการศึกษา การประกันคุณภาพ การทำบัญชีและการตรวจสอบ การยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายอื่น การกำกับ และอนุบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ

4. สาระสำคัญ หมายถึง ใจความหลักของเนื้อหากฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ หรือกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐแล้วแต่กรณีประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ ที่จัดทำไว้เป็นหมวดหมู่ ตามโครงสร้างของกฎหมาย

5. ประเด็น หมายถึง ข้อความอันเป็นส่วนสำคัญที่แยกออกมาจากสาระสำคัญ ซึ่งแต่ละประเด็นอาจมีองค์ประกอบย่อยได้อีกก็ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยมีแนวคิดในการดำเนินการวิจัย เพื่อการนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยอาศัยแนวคิดที่ประกอบด้วย แนวคิดสิทธิทางการศึกษา หลักการการอุดมศึกษา หลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับ หลักกฎหมายมหาชน หลักกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดจากรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หลักการอุดมศึกษา
2. หลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3. รูปแบบ ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศและกฎหมายมหาวิทยาลัย
ในกำกับของรัฐในต่างประเทศ

4. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและที่เป็นส่วนราชการ
5. กฎหมายมหาวิทยาลัยเอกชน
6. แนวโน้มการอุดมศึกษา
7. ทฤษฎีค่าจ้าง
8. ทฤษฎีองค์การ
9. หลักการแนวคิดและทฤษฎีทางกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาและการจัดทำกฎหมาย
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อนำแนวคิด หลักการที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา
หลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับ หลักกฎหมาย ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ มาเชื่อมโยง
สัมพันธ์บูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ในครั้งนี้ แสดงดังแผนภูมิที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทบทวนรายละเอียดทฤษฎี

รายละเอียดจากกรอบแนวคิด ผู้วิจัยขอสรุปสาระที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางการวิจัยมีดังนี้

1. แนวคิดจากรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษาได้แก่การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐว่าให้จัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงสนับสนุนการค้นคว้าวิจัย พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และรัฐธรรมนูญได้บัญญัติว่าการใช้อำนาจองค์กรของรัฐ ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ การไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (ราชกิจจานุเบกษา, 2540) อีกทั้งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ต้องยกเว้นการปฏิบัติตาม เป็นการให้สิทธิพิเศษ เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณ สามารถบัญญัติยกเว้นไว้ได้ในกฎหมายจัดตั้ง

หลักการของกฎหมายข้างต้น จึงเกี่ยวข้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ และการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา การตั้งสถาบันอุดมศึกษาต้องตราเป็นกฎหมาย และเป็นองค์กรของรัฐ กฎหมายซึ่งจะต้องออกมาใช้บังคับกับมหาชนเหล่านี้ บทบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องไม่ให้ขัดกับรัฐธรรมนูญ กฎหมายแรงงาน รวมถึงกฎหมายเกี่ยวข้อง แต่ถ้าจำเป็นและเหมาะสมก็บัญญัติให้ยกเว้นได้

2. หลักกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ วางความมุ่งหมายและหลักการว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ระบบการศึกษาที่จัด จะเป็นระบบใดระบบหนึ่งหรือทั้งสามระบบก็ได้ คือ การศึกษาในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย ให้จัดวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การเทียบโอน จัดระบบการบริหารการจัดการที่เป็นของตนเอง อยู่ภายใต้การดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

ประเด็นเหล่านี้ ส่วนหนึ่งพึงกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาให้ชัดเจนเพื่อนำไปปฏิบัติได้ เว้นแต่มีความชัดเจนอยู่แล้ว ในกฎหมายอื่น และหากเห็นชอบและประสงค์จะปฏิบัติตามกฎหมายนั้นก็ไม่ต้องบัญญัติไว้อีก

3. หลักการอุดมศึกษา ได้แก่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ(Academic Excellence) หมายถึงคุณลักษณะที่มีมาตรฐานสูง และตั้งใจจะให้เกิดผลสัมฤทธิ์ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานนั้นเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป หรือเป็นเลิศในผลผลิตของสถาบันในทุกด้าน(อุไรพรพรณ เจนวาณิชยานนท์, 2537) เสรีภาพทางวิชาการ(Academic Freedom) หมายถึง เสรีภาพของสมาชิกในสถาบันอุดมศึกษา

ในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ (สุภาพ ดวงใส, 2539) เสรีภาพทางวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันอุดมศึกษา และมีใช้เป็นอภิสิทธิ์ที่ปราศจากความรับผิดชอบ แต่เป็นการส่งเสริมเกื้อกูลให้คณาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่พึงกระทำได้เต็มที่ (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2518) อีกหลักหนึ่งคือ ความมีอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy) ความเป็นอิสระ วิจิตร ศรีสอ้าน (2518) อธิบายว่า สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีความเป็นอิสระที่จะดำเนินการภายในเป็นเอกเทศ มีการแทรกแซงและควบคุมจากภายนอกน้อยที่สุด โดยจะต้องอยู่ในระบบปกครองตนเอง เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ตามความเป็นจริงของสถาบันทางวิชาการชั้นสูง แต่มีใช้ถึงกับอิสระอย่างรัฐอิสระ

สาระสำคัญของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องบัญญัติให้มีหลักประกันในเรื่องนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งว่าจะต้องไม่ถูกแทรกแซง หรือมีขอบเขตของการใช้อำนาจเท่าที่จำเป็น เช่นในเรื่องของการกำกับดูแลว่าจะกำกับดูแลด้านใด อย่างไรที่ไม่ขัดกับความมีเสรีภาพและความมีอิสระ

4. หลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นแนวคิดเรื่องความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยเพื่อให้มีอิสระจากอำนาจรัฐ แต่บุคคล องค์กรของมหาวิทยาลัยจะต้องถูกตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้มหาวิทยาลัยและนักวิชาการกลายเป็นผู้ทำอะไรได้ตามอำเภอใจ (Allen, 1988 ; วิจิตร ศรีสอ้าน , 2537: อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมานและคณะ 2542; บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2543) โดยมีอิสระในด้านการวางจุดมุ่งหมายของสถาบัน การวางมาตรการดำเนินงานตามภารกิจเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และการประเมินผลการดำเนินงานตนเอง

ส่วนการกำกับ เป็นกระบวนการควบคุมดูแลการปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้โดยใช้ระบบรายงานกลับอย่างต่อเนื่อง (Haris , 1985 ; Hoy and Miskel, 1991) ดังนั้น การกำกับเป็นความพยายามของรัฐในการที่จะกำหนดทิศทาง และตรวจสอบกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐ เพื่อกระตุ้นการทำงานของมหาวิทยาลัย (Neave and others, 1984 : อ้างถึงใน Skolnik , 1987)

เกษม สุวรรณกุล อธิบายถึง หลักการสำคัญของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีดังนี้

1. เป็นของรัฐ แต่ไม่ใช่ส่วนราชการ เป็นหน่วยงานที่มีฐานะใหม่ โดยรัฐสนับสนุนด้านการเงิน แต่ยอมให้มีอิสระในการบริหารด้วย

2. รัฐจึงยังสนับสนุนในด้านการเงินโดยจัดสรรให้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป มหาวิทยาลัยมีสิทธิที่จะจ่ายเงินได้ ตามวิธีที่กำหนดขึ้นเอง

3. รัฐมีอำนาจที่จะตรวจสอบการใช้จ่ายเงินโดย กำหนดให้มหาวิทยาลัยมีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เหมาะสม และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจที่ตรวจบัญชีการใช้จ่ายได้

4. มหาวิทยาลัยมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ได้ทุกด้าน

5. กำหนดอัตราเงินเดือนให้กับอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสม และเป็นอัตราที่จะแข่งขันกับเอกชนได้ เพราะงบประมาณที่ได้รับเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ถือเป็นรายได้

6. กำหนดระเบียบ เกี่ยวกับการเงินและการพัสดุ และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับภารกิจของมหาวิทยาลัย ได้ทุกเรื่อง

7. กำหนดหลักสูตรและจัดตั้งหรือยกเลิกหน่วยงานต่าง ๆ ได้เอง

(<http://www.chula.ac.th/prepare/บนเส้นทาง.html> 17/8/44)

ดังนั้น การเป็นมหาวิทยาลัยอิสระ แต่ยังคงอยู่ภายใต้อำนาจกำกับจากรัฐ ที่อาจมอบให้บุคคลหรือองค์กรมีอำนาจกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ จึงมีการตรวจสอบการดำเนินงานทั้งภายใน และจากภายนอก ให้มีการจัดทำบัญชี การรายงานประจำปี ซึ่งเป็นลักษณะของการตรวจสอบย้อนหลัง โดยยังได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ ออกระเบียบ ข้อบังคับเอง ได้ทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ การบริหาร บุคลากร การเงิน และพัสดุ บทบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งต้องบัญญัติให้คุ้มครองประเด็นเหล่านี้ แต่หากเป็นรายละเอียดและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพื่อให้ทันสมัย ก็ให้มีอำนาจออกเป็นกฎหมายลำดับรองได้ในระดับสภาสถาบัน โดยบัญญัติให้อำนาจไว้

5. รูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ ซึ่งในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐหรือเอกชนต้องอยู่ในการกำกับของรัฐบาล ซึ่งลักษณะของการกำกับนั้นจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และภารกิจของมหาวิทยาลัย (Hoy and Miskel , 1991; อุทุมพร จามรมาน ,2542) สำหรับรูปแบบในการกำกับมหาวิทยาลัยของรัฐ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มีอยู่ 2 รูปแบบคือ รูปแบบแรก ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่รัฐควบคุม (State Control Model) และรูปแบบที่สอง ได้แก่ รัฐให้การสนับสนุน (State Supervising Model) เป็นการกำกับมหาวิทยาลัย โดยรัฐมีอำนาจเพียงควบคุมคุณภาพการศึกษา ส่วนอำนาจในการกำกับการบริหารมหาวิทยาลัยเป็นของสภามหาวิทยาลัย สำหรับแนวคิดรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ (Ross , 1976 ; ทองอินทร์ วงศ์โสธร อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมาน, 2542; สุธรรม อารีกุล, 2543) สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานทั่วไป มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด หน้าที่บริหารงานตามที่กำหนดในนโยบายและภารกิจ จำแนกรูปแบบของสภามหาวิทยาลัยได้เป็น 3 รูปแบบ คือ (1) แบบสองสภา ประกอบด้วยสภาควบคุมดูแล (Board of Oversees) การบริหารงานของอธิการบดี ซึ่งเป็นรูปแบบสภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University) กับมีสภาวิชาการซึ่งดูแลด้านหลักสูตร (2) แบบสภาเดียว ควบคุมดูแลทั้งการบริหารงานทั่วไปและวิชาการ ควบคุมโดยคณาจารย์ตามแบบวิทยาลัยวิลเลียมและแมรี (The College of William & Marry) (3) แบบสภาสามัญชน (Lay Board) ซึ่งมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีรูปแบบสภา

มหาวิทยาลัยแบบนี้มากที่สุด แต่จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น Board of Trustees หรือ Board of Regents หรือ Board of Directors อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสภาสรุปคือกำหนดหน้าที่ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย แต่งตั้งอธิการบดี ให้การสนับสนุนและควบคุมการดำเนินงานของอธิการบดี ให้ความเห็นชอบในแผนงานมหาวิทยาลัย รับผิดชอบต่อฐานะการเงินของมหาวิทยาลัย รักษาความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย รับเรื่องราวร้องเรียนและ การตัดสินใจคดีความ ประเมินการทำงานของสภา

สภามหาวิทยาลัย มีบุคคลภายนอกเป็นหลัก บุคคลภายในมักมีอธิการบดีเพียงคนเดียว บุคคลภายนอกได้มาโดยตำแหน่งและการสรรหาโดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น คณาจารย์ สมาคมศิษย์เก่า หรือการได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าการรัฐหรือรัฐสภาของรัฐ วาระ โดยเฉลี่ย 6 ปี ดำรงตำแหน่งได้ 2 วาระติดต่อกันได้

2. การบริหารงานวิชาการ มี สภาวิชาการ มีอำนาจหน้าที่ต่างกันบ้างแต่โดยรวมเป็นผู้แทนของคณาจารย์เกี่ยวกับวิชาการทุกเรื่อง พิจารณาและเสนอแนะนโยบายด้านวิชาการแก่มหาวิทยาลัยเช่น การกำหนดหลักสูตร และมีองค์ประกอบแตกต่างกันไป

3. การบริหารงานบุคคล บุคลากรไม่เป็นข้าราชการ แต่ได้รับการจ้างปฏิบัติงาน บางส่วนเป็นการจ้างประจำ และการจ้างชั่วคราว คณะกรรมการบริหารงานบุคคล ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ประจำ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายบริหารงานบุคคล ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

4. การบริหารเงินและทรัพย์สิน รายได้ส่วนใหญ่ได้จากการอุดหนุนจากรัฐบาล กลางมากที่สุด รองมา ได้แก่ เงินค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมต่างๆรายได้จากผลประโยชน์ที่ดินและทรัพย์สิน เงินบริจาค ได้รับเงินอุดหนุนเป็นเงินก้อน มหาวิทยาลัยต้องจัดทำระบบบัญชี และการตรวจสอบภายใน โดยการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และเมื่อรายได้ไม่เพียงพอเป็นหน้าที่ของสภา ที่ต้องแก้ปัญหา (<http://www.unimelb.edu.au/exec.Serv/calendar/act.htm> 28/6/42)

จากรูปแบบและลักษณะของการกำกับข้างต้น ทำให้ได้แนวคิดว่าการดำเนินการของมหาวิทยาลัยนั้น จะต้องมีการสูงสุด ซึ่งอาจเรียกว่าสภา ซึ่งอาจมีได้หลายรูปแบบ และอาจมีชื่อต่างๆ กัน ที่ประกอบด้วย ด้วยกรรมการที่อาจมีที่มาจากภายนอกทั้งหมดก็ได้ มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและทิศทาง แต่งตั้งอธิการบดี สภามีอำนาจในการออกระเบียบเพื่อการดำเนินได้ทุกด้านรวมทั้งด้านบุคลากร การเงินและทรัพย์สิน และถ้ารายได้ไม่พอสภาก็สามารถออกระเบียบมาเพื่อหารายได้เพิ่มเติมได้ ไม่มีการแทรกแซงจากอำนาจภายนอก มีคณะกรรมการต่างๆบริหารภารกิจ การดำเนินงานสิ้นสุดที่สภา มีความพร้อมที่จะให้สังคมสาธารณชนตรวจสอบได้ทุกเวลา ประเด็นเหล่านี้นับว่าเป็นแก่นสาระจะต้องบัญญัติรับรองไว้ในกฎหมายจัดตั้ง

6. รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ เป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ คือ กฎหมายมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น (Melbourne University Act 1985) ฉบับแก้ไขปรับปรุง 1998 มีโครงสร้าง 4 ส่วน ได้แก่ ธรรมนูญและการบริหารจัดการ (Constitution and Government) การเงินและทรัพย์สิน (Finance and Property) บททั่วไป (General) และการปรับเปลี่ยนกรรมการสภามหาวิทยาลัย (Transitional)

กฎหมายบัญญัติสาระสำคัญเช่นเรื่องของสภามหาวิทยาลัย(Council)ซึ่งมีอำนาจปกครองดูแลทั้งหมด กรรมการประกอบด้วยหลายฝ่าย ทั้งจากเลือกตั้ง แต่งตั้ง โดยตำแหน่ง ได้แก่ นายกสภา ประธานคณะกรรมการวิชาการ ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนนักศึกษา ผู้ซึ่งผู้ว่าการรัฐ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการและสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งอีกจำนวนหนึ่งจากผู้มีประสบการณ์ด้านการเงินและธุรกิจรวมอยู่ด้วย และอาจเป็นผู้ที่มีที่อยู่อาศัยนอกประเทศก็ได้ไม่เกิน 3 คน วาระการดำรงตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งไม่พร้อมกันทุกตำแหน่ง

รายละเอียดในการปฏิบัติการต่างๆ ให้สภามีอำนาจหน้าที่จะออกกฎระเบียบใด ๆ ได้โดยชอบ เช่น เกี่ยวกับการจัดองค์กร การปกครองที่ดี การจัดการจ้างอาจารย์ รวมทั้งการกระจายอำนาจ ให้สภามอบให้อธิการบดีดำเนินการออกข้อบังคับในเรื่องใดตามที่กำหนดไว้ได้

คณะวิชา(The Faculties)จัดตั้งขึ้นตามข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัย คณะบดีในแต่ละคนจะดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ โดยคณะบดีเลือกมาจากอาจารย์ในคณะนั้น ๆ

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สิน ดังเช่น สภานุญาตให้ยืมเงิน การจ้างงาน การเบิกเงินเกินบัญชี การให้มีกองทุนเพื่อการลงทุน และให้อำนาจสภานุญาตให้ลงทุน การให้เช่าทรัพย์สินแก่บริษัทที่มีความมั่นคงในประเทศและต่างประเทศที่จดทะเบียนในประเทศ รวมทั้งถือหุ้น(Stocks) เป็นหุ้นส่วน(Shares)หรือหุ้นกู้ใดๆ (Any debenture) หุ้นในตลาดหลักทรัพย์ (Debenture stock) พันธบัตร(Bond) หรืออื่น ๆ ที่มีความมั่นคงได้ ให้มีความสำคัญกับการให้โอกาสทางการศึกษา โดยจัดให้มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษานักศึกษาตามข้อบังคับที่กำหนด มีการตรวจสอบภายใน(Audit)การตรวจสอบรายได้รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง และมีการรายงานเป็นช่วง ๆ ต่อผู้บริหารระดับสูงโดยตรง

ในบททั่วไป(General)บัญญัติไว้ส่วนท้ายของกฎหมายได้ ให้มีความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพโดยบัญญัติเกี่ยวกับความเสมอภาคในทางศาสนาของนักศึกษา ความเท่าเทียมกันของชายและหญิงในสถานศึกษา การให้ความถูกต้องเป็นธรรมแก่สมาชิกและนักศึกษา

การศึกษากฎหมายนี้จึงทำให้เห็นว่า สาระอะไรควรบัญญัติไว้ในกฎหมายหลัก และสาระอะไรบ้างที่ควรจัดทำเป็นกฎหมายลำดับรองหรือกำหนดได้เองเพื่อความยืดหยุ่นและทันเหตุการณ์

7. รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐประเทศไทย เป็นกฎหมายอยู่ในระดับพระราชบัญญัติ คือ กฎหมายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (ราชกิจจานุเบกษา, 2533; สุรพล นิติไกรพจน์, 2543; กิตติพงษ์ วงศ์วิจิตและคณะ, 2543) มีโครงสร้างของกฎหมายประกอบด้วยหมวดต่าง ๆ ได้แก่ การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ การดำเนินการ การบัญชีและการตรวจสอบ การกำกับดูแลควบคุม ตำแหน่งทางวิชาการ ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ และบทกำหนดโทษ มีรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับและควบคุม เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีรายได้จากเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้และมีอำนาจในการจัดหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุ ที่มหาวิทยาลัยปกครองดูแลเพื่อใช้ประโยชน์ ในกรณีที่ไม่มีจำนวนรายได้ไม่พอ รัฐพึงจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยเท่าจำนวนที่จำเป็น

มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วยนายกสภา ซึ่งได้มาจากสรรหา มีกรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย กรรมการเลือกจากกรรมการสภาวิชาการ เลือกจากคณาจารย์ประจำ กรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่ง โดยกรรมการจากการเลือกตั้ง มีวาระ 2 ปี

สภามหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปวางแผนนโยบายของมหาวิทยาลัย ระเบียบ ข้อกำหนดบังคับต่าง ๆ และมอบให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัย เป็นผู้วางระเบียบ ที่ใช้บังคับสำหรับส่วนงานนั้นได้

มหาวิทยาลัย อาจแบ่งส่วนงานออกเป็น สำนักงานอธิการบดี สำนักวิชา และศูนย์ต่าง ๆ ทำหน้าที่ดำเนินการประสานงานด้านการวิจัยและพัฒนา

มีสภาวิชาการเป็นองค์กรที่ควบคุมดูแลกิจการทางวิชาการโดยเฉพาะ เช่น การสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ ประธานสภาวิชาการ ได้แก่ อธิการบดี การบริหารงานบุคคลเป็นระบบของมหาวิทยาลัยเอง เช่นการร้องทุกข์และการอุทธรณ์ ด้านบัญชีมีการจัดทำงบดุล บัญชีกำไรขาดทุน โดยให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบภายหลัง

แนวคิดที่ได้จากรูปแบบกฎหมายข้างต้นจะทำให้เห็นว่า กฎหมายควรจะบัญญัติประเด็นใดก่อนหลัง อำนาจหน้าที่มหาวิทยาลัยควรเป็นอย่างไร องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยอาจมีได้อย่างไรบ้าง การมีองค์กรในลักษณะสภาวิชาการมาดูแลงานวิชาการก็ได้ และการวางระบบอื่นอีกหลายประการ ที่จะต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้ง เพื่อเป็นการให้อำนาจและคุ้มครองสิทธิในการดำเนินงาน รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่จะทำให้ไม่คล่องตัว

8. กฎหมายสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติใช้กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วไป โดยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเดิมอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2522 แต่ปัจจุบันได้ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546 แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีอยู่ก่อนใช้บังคับกฎหมายนี้ ยังให้คงสภาพอยู่และเป็นนิติบุคคล ตามกฎหมายใหม่นี้ สาระสำคัญของบางส่วนของกฎหมายนี้มีว่า ผู้ประสงค์จะจัดตั้งต้องขออนุญาตต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยยื่นคำขอและจัดทำข้อกำหนดแนบไปด้วย เมื่อได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งแล้ว มีฐานะเป็นนิติบุคคล นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต และต้องดำเนินการตามข้อกำหนดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น ข้อกำหนดจะต้องมีรายการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ได้แก่ 1.ชื่อและประเภท 2.วัตถุประสงค์ 3. ที่ตั้งและแผนผังแสดงบริเวณและอาคาร 4.รายละเอียดเกี่ยวกับที่ดิน 5. ทุนจากผู้ขอรับใบอนุญาตและโครงการใช้จ่าย 6. ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ 7.ครุวิทยฐานะและเข็มวิทยฐานะ 8.โครงการจัดการศึกษาและอุปกรณ์หลักในการจัดการศึกษา 9.โครงการจัดหาและพัฒนาผู้บริหารคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ 10.หลักสูตร การสอน และการวัดผลการศึกษา 11.อัตราค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม 12. วิธีรับและให้นักศึกษา 13. เครื่องแบบหรือการแต่งกายของนักศึกษา 14. การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของผู้บริหาร คณาจารย์เจ้าหน้าที่ การกำหนดอัตราเงินเดือน หลักเกณฑ์การจ้าง เลิกจ้าง สวัสดิการ (ราชกิจจานุเบกษา, 2546) ที่จะต้องใช้เป็นหลักของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้งหลาย

ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ.2532 (มหาวิทยาลัยพายัพ,2543) ที่ออกตามกฎหมายมหาวิทยาลัยเอกชนฉบับเดิมซึ่งยังใช้บังคับได้อยู่ เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่เปิดสอน ดังนี้

1. เพื่ออบรมและให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาในแขนงต่าง ๆ แก่บุคคลทั่วไป
2. เพื่อเป็นการฝึกและเตรียมชนชั้นผู้นำให้กับประเทศ
3. เพื่อเป็นแหล่งสร้างค่านิยมจริยธรรมและทัศนคติอันดีงามคือสร้างและพัฒนาบุคคลให้ให้พร้อมซึ่งวุฒิภาวะ
4. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยและส่งเสริมวิชาการ
5. เพื่อทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

มหาวิทยาลัยกำหนดตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรประจำมหาวิทยาลัย ออกเป็น 2 ประเภท คือตำแหน่งทางด้านบริหาร ธุรการ และบริการทางวิชาการ และตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางด้านบริหาร ธุรการ และบริการทางวิชาการ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ตำแหน่งทางด้านบริหาร ได้แก่ อธิการบดี รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้ช่วยรองอธิการบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน สำนัก อนุศาสก รองคณบดี รองผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน สำนัก หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขาวิชา หัวหน้าแผนก

2. ตำแหน่งทางด้านธุรการ ได้แก่ หัวหน้าแผนก เลขานุการ เสมียน นักการ ยาม ภารโรง คนงานสนาม

3. ตำแหน่งบริการทางวิชาการ ได้แก่ นักวิจัย บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่

ตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ ซึ่งอาจประจำหรือพิเศษ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ ซึ่งอาจประจำหรือพิเศษ

หลักการข้างต้นทำให้ได้แนวคิดที่ว่า กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย พึงกำหนดให้มีองค์กรในการดำเนินการ ด้านต่างๆรวมทั้งบุคลากรที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ให้สามารถก้าวไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ให้ครอบคลุมภารกิจ มีการจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งงานภายใน การดำเนินงานทางวิชาการ รายได้ สิทธิและการคุ้มครองสิทธิของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในการดำเนินงาน และมีหลักเกณฑ์ที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยเฉพาะในระบบบริหารงานบุคคล เป็นต้น

9. แนวโน้มการอุดมศึกษา มีแนวโน้มชัดเจนหลายด้าน โดยโคแกน(2543) รายงานถึงแนวโน้มการปฏิรูปอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา 4 แนวทางดังนี้

1. การตรวจสอบความคุ้มค่า (Accountability) ของการดำเนินงานทุกด้าน

2. แนวทางจากภาคเอกชน (Privatization) มหาวิทยาลัยน่าจะมีการทำงานให้มากขึ้น เช่นเดียวกับภาคเอกชน การปรับการจ้างระยะยาวของคณาจารย์ ให้เป็นการจ้างตามระยะเวลา (Time Specific) และทำสัญญาใหม่เพื่อยืดหยุ่น

3. ยุทธศาสตร์วางแผน (Strategic Planning) ควรปรับให้ชัดเจนและดำเนินการได้รวดเร็วขึ้น ลักษณะการทำงานเชิงร่วมมือ เน้นภารกิจที่แท้จริงของมหาวิทยาลัย ตรงเป้าหมาย

4. การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายความว่า ดำเนินการกระจายอำนาจในระดับคณะ ให้อยู่ในกรอบของการทำงานตามภารกิจที่กำหนด และช่วยในการพัฒนาสร้างโปรแกรมใหม่ ๆ ขึ้น

ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต จะต้องมียุทธประสงค์และเป้าหมายที่ มุ่งเน้นจุดแข็ง ลดส่วนที่อ่อนแอเพื่อผลผลิตที่ดีที่สุด มีความเป็นเอกชนมากขึ้น แต่ไม่ได้มุ่งหวังกำไรจนเกินสมควร สามารถตรวจสอบได้ มีหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินการ และกฎหมายต้องบัญญัติให้ชัดเจนถึงอำนาจและการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติให้มากที่สุด จะทำให้มีอิสระและคล่องตัวได้

10. ทฤษฎีค่าจ้าง (Wage Theories) ในการบริหารค่าจ้างและเงินเดือน สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการกำหนดค่าจ้างและเงินเดือนของพนักงานในองค์การว่า จะได้รับเท่าไรจึงจะเป็นที่พอใจทั้งผู้ให้และผู้รับ อัตราค่าจ้าง มีผลกระทบต่อการใช้จ่ายและความเป็นอยู่ของพนักงาน อันส่งผลถึงคุณภาพของงานที่ทำ จึงนำแนวคิดทฤษฎีค่าจ้างที่สำคัญ บางทฤษฎีมาพิจารณา(กิตติพงษ์ วงศ์วิชาติ และคณะ, 2543) สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีค่าจ้างที่ยุติธรรม (The Just Price Wage) หมายถึงแนวคิดที่ว่า ค่าจ้างซึ่งสามารถช่วยให้ผู้ทำงานดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม ใกล้เคียงกับลักษณะของงานที่ทำอยู่ หรืออยู่ในระดับเดียวกันกับระดับขั้นฐานะที่เขาดำรงชีพอยู่ ดังนั้น ตามแนวทางนี้ หากบุคคลใดได้ทำงานในตำแหน่งที่สำคัญขึ้น ค่าจ้างที่ยุติธรรมของเขาก็จะต้องสูงขึ้นเท่าเทียมกันด้วย

2. ทฤษฎีค่าจ้างพอประทังชีพ(Subsistence Wage Theory) ทฤษฎีนี้พยายามกำหนดเชื่อมโยงค่าจ้างให้สัมพันธ์กับประชากร จำนวนแรงงาน และการอยู่รอด มีหลักว่า ในระยะยาวแล้วค่าจ้างจะต้องปรับตัวตามธรรมชาติจนอยู่ในระดับที่จะช่วยให้แรงงานอยู่รอดได้(Subsistence Level) นั่นคือ ค่าจ้างจะพอเพียงสำหรับการจัดหาปัจจัยสี่ เท่านั้น เพราะต้นทุนของสิ่งเหล่านี้ทำให้แรงงานต่าง ๆ สามารถดำรงอยู่ต่อเนื่องตลอดไปเป็นวัฏจักร ซึ่งเมื่อมีแรงงานน้อย ค่าจ้างสูง จะมีการจูงใจให้ผลิตแรงงานเพิ่มเข้ามาจะมีผลให้ค่าแรงตกต่ำลงอีกหมุนเวียนกันไป ทฤษฎีนี้จะใช้บ้างเฉพาะสังคมที่มีการพัฒนาน้อยมากเท่านั้น

3. ทฤษฎีกองทุนค่าจ้าง (Wage Fund Theory) ซึ่งถือหลักว่า นายจ้างจะต้องมีกองทุนจำนวนหนึ่งสำหรับการจ่ายค่าจ้างและส่วนแบ่งของพนักงานแต่ละคน จะมีเท่าใดนั้น จะกระทำโดยการแบ่งเฉลี่ยกันออกตามจำนวนของพนักงาน ดังนั้น ค่าจ้างจึงขึ้นหรือลงตามการขยายตัวเติบโตของประชากร หรือตามขนาดของกองทุน หรือทั้งสองกรณีรวมกัน

จากทฤษฎีข้างต้นทำให้ได้แนวคิดไปใช้ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร โดยเฉพาะการวางระบบค่าตอบแทน เงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ การจัดกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทั้งองค์กร

11. ทฤษฎีองค์การ (Organization Theory) (Hodge and Anthony,1991; นิตยา เงินประเสริฐศรี, 2542) การออกแบบองค์การจะได้โครงสร้างองค์การขึ้นมา แบ่งงานเป็นภารกิจที่ชัดเจน แล้วให้มีการประสานงานระหว่างงานต่าง ๆ ลักษณะโครงสร้างแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะแรก คือ การแบ่งแยกงาน (Differentiation) เป็นการแบ่งกิจกรรมการงานให้เป็นภารกิจต่าง ๆ ลักษณะที่ 2 เป็นการรวมงานเข้าด้วยกัน ซึ่งจะประสานให้ภารกิจต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกัน การแบ่งแยกงาน มี 2 ประเภท คือ การแบ่งแยกงานในแนวนอน(Horizontal differentiation) คือ การแบ่งงานระดับเดียวกันอยู่ในแนวเดียวกัน เช่น แบ่งเป็น คณะครุศาสตร์ คณะนิติศาสตร์

เป็นต้น และการแบ่งงานในแนวตั้ง (Vertical differentiation) เป็นการแบ่งงานในกลุ่มเดียวกันในลำดับรองให้อยู่แถวล่างลงมา เช่น แบ่งเป็นคณะวิทยาศาสตร์ แล้วแถวล่าง เป็นภาคเคมี เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจ โดยเฉพาะองค์การของสถาบัน ต้องมีการกระจายอำนาจให้ถึงผู้ปฏิบัติให้มากที่สุด คำนึงถึงว่าจะเป็นการอุปสรรคต่อการรายงาน การปฏิบัติการ การสั่งการ และการควบคุมกำกับเพียงใด (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2539) สายการบังคับบัญชาที่มีขั้นตอนหรือระดับย่อยในบังคับบัญชาที่น้อยไม่เกินไป ซึ่งจะเป็นลักษณะขององค์กรที่แบนราบ (Flat organization) จะเหมาะสมกับการดำเนินภารกิจของอุดมศึกษามากที่สุด (Schermerhorn, 1993)

จากทฤษฎีนี้ ทำให้ได้แนวคิดในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับ การจัดโครงสร้างองค์กร และการแบ่งส่วนงาน การจัดองค์กรลักษณะอื่น ที่ต้องคำนึงถึงภารกิจ การรวมภารกิจ สายการบังคับบัญชาที่ไม่มีขั้นตอนมากนัก เป็นลักษณะขององค์กรที่แบนราบ ที่มีอิสระและอำนาจในการตัดสินใจได้ในระดับผู้ปฏิบัติให้มากที่สุด มีโครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่น และมีระเบียบปฏิบัติที่คล่องตัว

โดยสรุปกระบวนการสร้างหลักและกฎต่าง ๆ (Principles and Laws) ฮอย และมิสเคล (Hoy and Miskel, 1991) อธิบายว่า หลักและกฎต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นหลักการในการปฏิบัติ นั้น มีความสัมพันธ์กับเบื้องหลังที่เป็นหลักและแนวคิด (Concepts) ต่าง ๆ ของนักคิดนักทฤษฎีที่ได้ อธิบายไว้ก่อนแล้วในเรื่องต่าง ๆ กระบวนการสร้างกฎเพื่อการปฏิบัติทั้งหลาย เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ หากได้นำแนวคิด (Concepts) ในส่วนที่เกี่ยวข้อง หลาย ๆ แนวคิด มาประมวลแล้วจัดทำ หรือวางเป็นหลักนัยสำคัญทั่วไปของเรื่องนั้น (Generalizations) แล้วตั้งสมมติฐาน (Hypotheses) และทดสอบให้เป็นที่ยอมรับ (Empirical testing) ก็จะลงสรุปหรือได้ผลเป็นหลักและกฎต่าง ๆ (Principles and Laws) ในการนำไปปฏิบัติได้ ดังกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐนี้ ดังนั้น หลักแนวคิด หลักการ หลักกฎหมาย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องข้างต้นโดยสรุปสาระสำคัญนี้ ย่อมประมวลเป็นแนวคิดที่จะศึกษาในรายละเอียดได้ต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ดังนี้

1. ได้รูปแบบกฎหมายที่ใช้เป็นหลักแนวทางในการจัดทำพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยทั่วไปและแนวทางในการจัดทำพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐได้

2. ได้ใช้เป็นหลักในการจัดทำกฎหมายลำดับรองสำหรับการบริหารจัดการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุของสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐโดยทั่วไป และเป็น

หลักเกณฑ์ในการจัดองค์การระดับอุดมศึกษาและหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

3. สถาบันอุดมศึกษาอื่นสามารถนำไปเป็นแนวทางประยุกต์ใช้หรือศึกษาให้เหมาะสมกับตนเองได้

4. อาจใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นทางเลือกของรัฐบาลในการตัดสินใจเชิงนโยบายในการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษายุคใหม่ โดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมได้

5. เป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบและจัดทำร่างกฎหมายลักษณะอื่น ๆ ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสาร ประกอบด้วย หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดจากรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หลักการอุดมศึกษา

ส่วนที่ 2 หลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ส่วนที่ 3 รูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศและกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ

ส่วนที่ 4 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและที่เป็นส่วนราชการ

ส่วนที่ 5 กฎหมายมหาวิทยาลัยเอกชน

ส่วนที่ 6 แนวโน้มการอุดมศึกษา

ส่วนที่ 7 ทฤษฎีค่าจ้าง

ส่วนที่ 8 ทฤษฎีองค์การ

ส่วนที่ 9 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาและการจัดทำกฎหมาย

ส่วนที่ 10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ส่วนที่ 1 แนวคิดจากรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หลักการอุดมศึกษา

1.1 การบัญญัติกฎหมายการจัดตั้งและดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ต้องคำนึงถึงหลักสิทธิเสรีภาพที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ต้องคำนึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การเรียนการสอน การวิจัย การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากถิ่นกำเนิด เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลกระทำมิได้ และแนวนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ ที่ให้จัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย พัฒนาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาศาสตร์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมของชาติ เป็นต้น การปรับปรุงเนื้อหาสาระกฎหมายและจัดทำขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะต้องจัดทำในลักษณะใด บทบาทรัฐจะต้องปรับเปลี่ยนจากผู้สั่งการหรือดำเนินการมาเป็นผู้กำกับดูแล สิทธิและ

เสรีภาพของบุคคลจะมีมากขึ้น (ราชกิจจานุเบกษา, 2540, ธงทอง จันทรางศุ, 2542, วันชัย ศิริชนะ 2543)

1.2 หลักกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ วางหลักเรื่องความมุ่งหมายและหลักการว่า เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ระบบการศึกษาที่อาจจัดเป็นระบบใดระบบหนึ่งหรือสามระบบก็ได้ คือ การศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย หลักการนี้บางส่วนต้องกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา เช่น ระบบการศึกษา การวิจัย นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเองได้ การจัดระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และการจัดการทรัพย์สิน (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) บางส่วนเป็นหลักการในการจัดทำกฎหมายและบางประเด็นอาจต้องบัญญัติขยายความไว้ให้ชัดเจนในกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

1.3 สถาบันอุดมศึกษาต้องยึดหลักการสำคัญของอุดมศึกษา (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2518) ในการดำเนินการของตนให้แน่วแน่มั่นคง ได้แก่

1.3.1 ความเป็นเลิศทางวิชาการ(Academic Excellence)

สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะได้ก้าวทันโลกและมุ่งสู่ความเป็นเลิศ เป็นชุมชนวิชาการและแหล่งสะสมความรู้ สร้างและพัฒนาความรู้ใหม่ ผลสัมฤทธิ์ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานในทุกด้าน (อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์, 2537)

1.3.2 เสรีภาพทางวิชาการ(Academic Freedom)

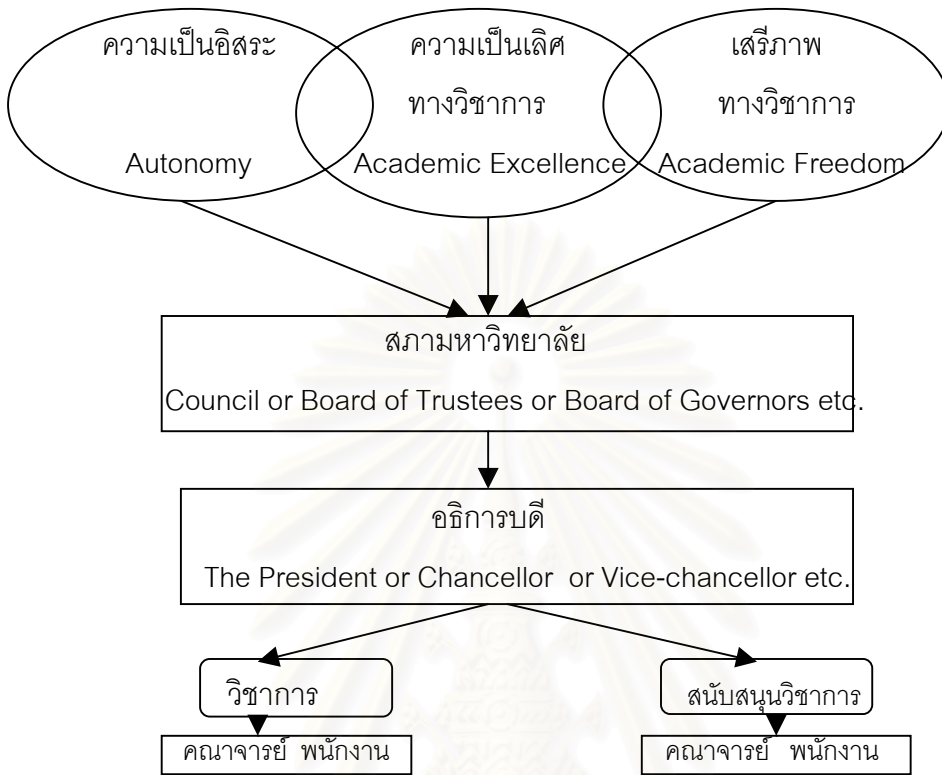
เสรีภาพทางวิชาการ หมายถึง เสรีภาพของสมาชิกในสถาบันอุดมศึกษา อันได้แก่ อาจารย์ นิสิตนักศึกษา ในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ การเรียนการสอน การวิจัย และการค้นคว้า (สุภาพ ดวงไสว, 2539) เสรีภาพทางวิชาการเป็นของควบคู่ไปกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะเสรีภาพทางวิชาการ ทำให้พัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการทุกสาขาวิชา เป็นเครื่องประกันเสถียรภาพของสมาชิก เสรีภาพทางวิชาการจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และท้าทายให้นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ อาจจะมาอยู่ด้วย เสรีภาพทางวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันอุดมศึกษา (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2518)

1.3.3 ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน(Autonomy)

ให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานในสถาบันอุดมศึกษา ถ้าไม่มีอิสระ ความเป็นเลิศทางวิชาการและเสรีภาพทางวิชาการจะเกิดขึ้นไม่ได้ ต้องหารูปแบบความเป็นอิสระที่เหมาะสมในการดำเนินกิจการภายในเป็นเอกเทศ มีการแทรกแซงและควบคุมจากภายนอกน้อยที่สุด โดยจะต้องอยู่ในระบบปกครองตนเอง เพื่อให้ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ตามความเป็นจริงของสถาบันทางวิชาการชั้นสูง แต่มีใช้ถึงกับอิสระอย่างรัฐอิสระ (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2518) ซึ่งหลักการอุดมศึกษา

และความเชื่อมโยงหลักการนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแผนภูมิให้เห็นความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 หลักการอุดมศึกษา

นอกจากนี้ บรูบาเชอร์(Brubacher,1977) เสนอไว้ในหลักปรัชญาอุดมศึกษา(The Philosophy of Higher Education) ว่าความเป็นอิสระ มีมายาวนานในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากการดำเนินงานได้รับสนับสนุนการเงินทุนจากเอกชนหรือเป็นของเอกชน แต่เมื่อได้รับการสนับสนุนเงินจากรัฐ หรือท้องถิ่น ก็อาจไม่มีอิสระในการดำเนินการได้ ความเป็นอิสระโดยสมบูรณ์จะต้องได้รับอิสระทางด้านบริหารจัดการการเงินได้เองด้วย และเสรีภาพทางวิชาการพิสูจน์ได้ว่าเป็นบ่อเกิดในการสร้างทฤษฎีหรือองค์ความรู้ต่างๆ ความเป็นผู้ปราดเปรื่อง และมีคุณธรรมที่ดีได้ (Epistemological, Political and Moral)ไม่ใช่การมีอภิสิทธิ์แต่เป็นเสรีภาพที่มีขอบเขตที่เหมาะสม

1.4 ภารกิจหรือวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยนั้น วิทท์ วิศทเวทย์ (2536) สรุปเหตุผลในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยในโลกตะวันตกว่า มีอยู่สามกลุ่ม คือ กลุ่มแรก มหาวิทยาลัยมีไว้เพื่อแสวงหาความจริง ถ้ายทอดความจริงที่ค้นพบเป็นแหล่งชุมชนของผู้อยากรู้อยากเห็น กลุ่มที่สองมีไว้เพื่อสนองความต้องการของสังคม สังคมสลับซับซ้อนขึ้นทุกวัน การแก้ปัญหาที่ต้องการความรู้ระดับสูง หากมหาวิทยาลัยไม่ช่วยแสวงหาความรู้เหล่านี้แล้วใครจะช่วย และกลุ่มที่สามมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับสูงให้แก่ระบบเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและอื่นๆ มหาวิทยาลัยต้องสนองความต้องการเหล่านี้ แต่ยังไม่มิมหาวิทยาลัยใดดำเนินการเพียงอย่างเดียว

อย่างหนึ่ง มีแต่ประสานกันไป โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการโดยภาษีของประชาชนจะต้องทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อเจ้าของเงิน และมีไว้เพื่ออบรมคนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ แต่แต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นที่ต่างกันได้ มหาวิทยาลัยของไทยเอาอย่างมาจากโลกตะวันตก วัตถุประสงค์เหล่านี้ต้องพิจารณา เพราะมหาวิทยาลัยไทยมิใช่แหล่งชุมนุมของผู้ใฝ่รู้ที่มาร่วมกันแสวงหาสัจจะ และก็มีมิใช่แหล่งสร้างคนให้เป็นคน ตามคติของอุดมคติธรรมแบบใดแบบหนึ่ง แต่มหาวิทยาลัยไทยตั้งขึ้นตามความต้องการของรัฐ เพื่อสนองนโยบายทางสังคมของรัฐ มหาวิทยาลัยมีไว้เพื่อผลิตกำลังคนขึ้นมาสำหรับพัฒนาประเทศ โดยการผลิตกำลังคนอาจแบ่งได้เป็น สามพวก ใหญ่ ๆ คือ กำลังคนทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางวัฒนธรรม

ดังนั้น จากที่พรรณนาและแผนภูมิที่แสดงข้างต้นนั้น ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยโดยทั่วไปจะต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก คือ หลักการอุดมศึกษาและวัตถุประสงค์ และต้องบัญญัติไว้เป็นหลักในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อจะได้ออกแบบองค์การวางแผนดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ต่อไปได้

สาระสำคัญอันจะเป็นหลักของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา จะต้องบัญญัติให้มีหลักประกันในเรื่อง หลักการอุดมศึกษาเหล่านี้ ไว้เป็นส่วนหนึ่ง ให้มีความชัดเจนโดยเฉพาะขอบเขตของความเป็นอิสระ และแม้จะไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในตัวบทกฎหมายได้ทั้งหมด แต่ก็ เป็นเหตุผลของกฎหมาย(The rationales) ที่อยู่เบื้องหลัง (ประวีณ ณ นคร, 2543) ที่สามารถค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ และการที่ต่อบัญญัติไว้ให้ชัดเจนในกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ เพราะการศึกษาระดับปริญญา จะบรรลุหรือสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการพัฒนาคนและสังคมไปได้ดีมีประสิทธิภาพ จะต้องยึดหลักการสำคัญของอุดมศึกษาด้วย (วิจิตร ศรีสุขานันท์, 2518) เพื่อให้การดำเนินการแน่วแน่มั่นคง สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เพื่อก้าวทันโลก มีความเป็นสากล และมุ่งสู่ความเป็นเลิศ เป็นชุมชนวิชาการและแหล่งสะสมความรู้ สร้างและพัฒนาความรู้ใหม่ ได้รับความคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการอย่างเต็มที่ สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความอิสระในการดำเนินกิจการภายในเป็นเอกเทศ ถูกควบคุมจากหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องอยู่ในระบบปกครองตนเอง เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ตามความเป็นจริงของสถาบันทางวิชาการชั้นสูง แต่มีใช้ถึงกับอิสระอย่างรัฐอิสระ จะทำอะไรก็ได้โดยใจชอบ

ต้องเป็นไปตามหลักและกฎเกณฑ์ที่ให้อำนาจทางปกครองไว้ด้วย ซึ่งเป็นไปตามหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่า ถ้าไม่มีอำนาจย่อมไม่มีการกระทำ หรือถ้ากฎหมายไม่ให้สิทธิก็ไม่สิทธิ

ส่วนที่ 2 หลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

2.1 แนวคิดเรื่องความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย

การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หมายถึง มหาวิทยาลัยมีอิสระจากอำนาจรัฐ บุคคลหรือองค์กรของมหาวิทยาลัยจะต้องถูกตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้มหาวิทยาลัยและนักวิชาการกลายเป็นผู้ทำอะไรได้ตามอำเภอใจ (Allen, 1998 ; บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2544 ; อุทุมพร จามรมานและคณะ, 2542)

Allen (1998) และ สุรพล นิติไกรพจน์ (2544) กล่าวถึงรูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐว่า มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 ประการ ได้แก่

1. ความมีอิสระในการดำเนินการวางจุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษา
2. ความมีอิสระในการจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การเงิน งานวิชาการ
3. ความมีอิสระในการดำเนินงานตามภารกิจเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้
4. การประเมินผลการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ

ครบวงจร

ส่วนการกำกับ เป็นกระบวนการควบคุมดูแลการปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยใช้ระบบรายงานกลับอย่างต่อเนื่อง (Hoy and Miskel, 1991) ดังนั้น การกำกับมหาวิทยาลัยของรัฐ จึงหมายถึง ความพยายามของรัฐในการที่จะกำหนดทิศทาง และตรวจสอบกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐ ซึ่งรัฐมักใช้เหตุผลพื้นฐาน 3 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน
2. เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษา
3. เพื่อกระตุ้นการทำงานของมหาวิทยาลัย (Skolnik, 1987)

กระบวนการกำกับ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของการกำกับให้ชัดเจนและแน่นอน
2. กำหนดมาตรฐานและกำหนดเกณฑ์ในการกำกับ
3. การประเมินผลการกำกับโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานงานที่กำหนดไว้
4. แก้ไขปรับปรุงการกำกับให้ถูกต้อง

แนวทางข้างต้น สอดคล้องกับ วิจิตร ศรีสอ้าน ที่ขยายความถึงลักษณะของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐว่า จำเป็นต้องมีลักษณะสำคัญอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. อิสระในการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องรองรับกับภารกิจของมหาวิทยาลัยนั้น ก็คือ ลักษณะการบริหารต้องเกื้อกูลต่อกระบวนการหาความรู้ และสร้างความคิดโดยอิสระ ของนักวิชาการ การวิจัย การค้นคว้าหาความจริง การเรียนการสอน กระบวนการถ่ายทอดและการ

วัดผลจนที่สุดคือการให้ปริญญา รวมถึงการให้บริการแก่สังคม การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น อิสระในการดำเนินงานเหล่านี้จะมีขึ้นไม่ได้ ถ้าหากมหาวิทยาลัย นักวิชาการยังต้องรับคำสั่งฟังคำบัญชาจากภายนอก และหากเป็นเช่นนี้ การศึกษาระดับสูงสุดที่มุ่งหาองค์ความรู้ใหม่ และการเผยแพร่ความรู้ก็จะไม่ต่างจากศูนย์ฝึกรบหมดทั่วไป

2. เมื่อการดำเนินงานให้ภารกิจสำเร็จ โดยมีอิสระในตัวเองแล้วเครื่องมือและวิธีการอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องรายได้ทรัพย์สินและการเงินต้องมีอิสระและถ้าไม่มีอิสระเสียแล้วภารกิจประการแรกที่สำคัญที่สุดก็จะมีไม่มีทางเป็นอิสระได้

3. อิสระในตัวนักวิชาการในมหาวิทยาลัย คือเมื่อมีผลงานในการคิดค้นและเผยแพร่จนเป็นที่ยอมรับ ก็ต้องได้รับการยอมรับ โดยไม่ต้องคอยมองว่า องค์ความรู้ที่คิดค้นและเผยแพร่ขึ้นมาจะ “ถูกใจ” ใครหรือไม่ สิ่งนี้เรียกว่า อิสระในการคิดค้น

4. อิสระที่จะจัดองค์กรและกระบวนการภายในมหาวิทยาลัย ให้เกื้อกูลต่อภารกิจให้มากที่สุด มหาวิทยาลัยต้องอิสระที่จะจัดโครงสร้างองค์กร และระดมทรัพยากรมาดำเนินการกิจต่างๆ ของมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ เมื่อค้นคิดพบแล้ว ความจำเป็นขององค์กรบางแห่งก็อาจจะยุบ เลิกได้เรียกอิสระนี้ว่า อิสระในการจัดโครงสร้าง นอกจากนี้ความเป็น “เอกเทศ” นั้น อาจเป็นเพียงอิสระตามกฎหมาย ซึ่งสามารถยกเลิกเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงเมื่อใดก็ได้

เกษม สุวรรณกุล (2544) อธิบายถึง มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลว่า หลักการที่สำคัญของมหาวิทยาลัยนอกระบบราชการ หรือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลมี ดังนี้

1. เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ แต่ไม่ใช่ส่วนราชการ ถือได้ว่าเป็นการจัดตั้งหน่วยงานที่มีฐานะใหม่ ซึ่งไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ เป็นการกำหนดความเกี่ยวพันระหว่างรัฐกับมหาวิทยาลัยรูปแบบใหม่ โดยแม้รัฐยอมสนับสนุนด้านการเงินแก่มหาวิทยาลัย แต่ก็ยอมให้มีอิสระในการบริหารด้วย

2. รัฐจึงยังสนับสนุนในด้านการเงินโดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ซึ่งหมายความว่ามหาวิทยาลัยมีสิทธิที่จะจ่ายเงินได้ ตามระเบียบวิธีที่มหาวิทยาลัยกำหนด แทนที่จะเป็นระเบียบที่หน่วยราชการ เช่น กระทรวงการคลังกำหนด

3. รัฐมีอำนาจที่จะตรวจสอบการใช้จ่ายเงินโดย กำหนดให้มหาวิทยาลัยมีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เหมาะสม และสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจตรวจบัญชีการใช้จ่ายของมหาวิทยาลัย

4. มหาวิทยาลัยมีอำนาจในการออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ซึ่งรวมถึงการสรรหาพนักงาน เงื่อนไขในการรับและจ้าง การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง มหาวิทยาลัยนั้นๆ จะเป็นผู้พิจารณาการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ศาสตราจารย์เอง การให้ออก วินัย ค่าตอบแทนต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งเงินเดือน สวัสดิการ และการจ่ายบำเหน็จเมื่อออกจากงาน

5. ในการกำหนดอัตราเงินเดือนให้กับอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้เป็นข้าราชการ นั้น เป็นที่ยอมรับในหลักการว่า มหาวิทยาลัยจะกำหนดอัตราให้เหมาะสม และเป็นอัตราที่จะพร้อมแข่งขันกับเอกชนได้ในตลาดแรงงาน หลักการนี้เป็นที่ยอมรับโดยสำนักงานประมาณ และมหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่กำหนดอัตราเงินเดือนได้เองจากงบประมาณที่ได้รับเพราะเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป และเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย

6. มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการเงินการพัสดุโดยไม่ต้องยี่ระเบียบกระทรวงการคลัง เพื่อให้เหมาะสมกับภารกิจของมหาวิทยาลัย ตลอดจนมีสิทธิกู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินตามวัตถุประสงค์มหาวิทยาลัย อาจพัฒนาจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพัสดุ พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ถึงฉบับที่ 5 พ.ศ.2542 (สวัสดิการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ให้เป็นระเบียบที่คล่องตัวก็ได้

7. ด้านวิชาการมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเอง ตลอดจนจัดตั้งหรือยกเลิกหน่วยงานต่าง ๆ เช่น คณะ ได้เอง โดยไม่ต้องขออนุมัติหน่วยงานอื่น ๆ เช่นที่มหาวิทยาลัยในระบบราชการปฏิบัติอยู่ (<http://www.chula.ac.th/prepare/.html> 17/8/44)

2.2 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ(2543)ได้เสนอและอธิบายถึงหลักธรรมาภิบาลกับระบบอุดมศึกษาไทย ว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance มาจากคำว่า อภิบาล (Governance) ซึ่งหมายถึงการใช้อำนาจบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรหรือประเทศ ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือวิธีการที่ดีในการใช้อำนาจเพื่อบริหารจัดการองค์กรหรือประเทศ ส่วนธรรมาภิบาล (Bad Governance) คือ วิธีการที่เลวในการใช้อำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรที่จำกัดขององค์กรหรือประเทศ

ถ้าให้ความหมาย “ธรรมาภิบาล” ว่าหมายถึง วิธีการในการใช้อำนาจจัดสรรทรัพยากรเพื่อประโยชน์สูงสุดของทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกภาค ทั้งในมหาวิทยาลัย ทั้งในสังคม จะพบว่าธรรมาภิบาลในระดับอุดมศึกษาไทยมีองค์ประกอบอยู่ 3 องค์ประกอบ ประการแรก คือ เป้าหมาย ระบบการบริหาร ระบบราชการในมหาวิทยาลัย จะต้องดำเนินการไปเพื่อเป้าหมาย 3 ประการ ที่จัดว่าเป็นธรรมาภิบาล เป้าหมายที่ 1 คือ เพื่อการเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งทางการวิจัย ทั้งการเรียนการสอนและการแก้ปัญหาสังคม เป้าหมายที่ 2 คือ ความเป็นธรรม (Equity) จะต้องสร้างความเป็นธรรมขึ้น ในระบบธรรมาภิบาลในระบบอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนกับทั้ง 3 ฝ่าย ฝ่ายที่ 1 ได้แก่ ตัวผู้ศึกษา โดยจะต้องเปิดโอกาสเท่าเทียมกัน ให้กับผู้ที่เข้ามาศึกษา จะต้องไม่ให้ฐานะทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางสังคมมาเป็นเครื่องกีดกัน ฝ่ายที่ 2 คือ สังคมที่จะต้องรองรับผลของการศึกษา การวิจัยของมหาวิทยาลัย และผลของการที่บัณฑิตที่จบการศึกษา จากมหาวิทยาลัย

นั้น นำความรู้ไปใช้หรือนำความไม่รู้ออกไปใช้ สังคมก็จะได้สิ่งที่เรียกว่า Positive Externality หรือ Negative Externality มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ที่จะต้องสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิด Positive Externality แก่บัณฑิตที่จบออกไป ตลอดทั้งผลงานทั้งหลายของคณาจารย์ด้วย และฝ่ายที่ 3 ที่จำเป็นจะต้องสร้างความเป็นธรรมอีกเช่นกันคือรัฐ ซึ่งเป็นผู้ที่จัดหาจัดสรรงบประมาณมาเกื้อหนุน โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยของรัฐ และเป้าหมายที่ 3 คือ ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) คือการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและของเอกชน นั้น ต้องคุ้มค่า และต้องก่อให้เกิดผลที่ดีจริงแก่ตัวผู้ศึกษา สังคมและรัฐ

โดยสรุปแล้ว เป้าหมาย คือ 4 E's นั้นเอง ได้แก่ Excellence, Equity, Efficiency และ Effectiveness อันเป็นเป้าหมายของการบริหารจัดการทรัพยากรของอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้น

โครงสร้างและกระบวนการบริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ จะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่ระบบราชการ มหาวิทยาลัยราชการถูกพันธนาการ ให้นักวิชาการมีอิสระแต่ไม่ต้องรับผิดชอบ เพื่อให้หลุดจากพันธนาการ จึงมีความจำเป็น ที่มหาวิทยาลัยของรัฐ จะต้องออกจากระบบราชการ ไม่ใช่ออกมาแล้วหารายได้ของตน แต่ออกมาเพื่อจะให้ระบบบีบบังคับ ให้คนต้องทำงานเพื่อสร้างความเป็นเลิศ สร้างความเป็นธรรม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้เกิดขึ้นดังกล่าว

สำหรับโครงสร้างกระบวนการบริหาร จะต้องมียอดประกอบ 4 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 ความเป็นอิสระ จะต้องมีความเป็นอิสระทางวิชาการ ของนักวิชาการในมหาวิทยาลัย และความเป็นอิสระในการบริหาร รวมทั้งของเอกชน ซึ่งกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา จะต้องให้หลักประกันความเป็นอิสระแก่บุคลากร โดยเฉพาะครุอาจารย์ให้มากขึ้น

ประการที่ 2 การมีส่วนร่วม (Participation) ในทุกระดับที่เหมาะสม คือ

2.1 ในองค์กรบริหารสูงสุดของอุดมศึกษา จะต้องเป็นองค์กรที่คณะบุคคล ที่เรียกว่า สภามหาวิทยาลัย (Governing Council) จะต้องมีตัวแทนจากภาคต่าง ๆ ที่เหมาะสม ที่จะสร้างฉันทามติ ที่จะนำมหาวิทยาลัยไปได้ ที่สำคัญที่สุดคือ สภามหาวิทยาลัยจะต้องเป็นเกราะป้องกัน ความเป็นอิสระของนักวิชาการ และของมหาวิทยาลัยไม่ให้ถูกกระทบกระเทือน

2.2 ส่วนร่วมของบุคลากรในการคัดเลือกผู้บริหาร ซึ่งไม่ใช่ระบบเลือกตั้ง แต่เป็นระบบสรรหา เช่น อธิการบดี สรรหาได้หลายรูปแบบที่เหมาะสม (สมหมาย จันท์เรือง, 2530) เช่น ส่วนร่วมในระดับการบริหารวิชาการ ระดับคณะ ระดับสภามหาวิทยาลัย ส่วนร่วมจากนักศึกษา ไม่ควรมีกระบวนการปิดกั้นนักศึกษา

ประการที่ 3 ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) ต้องมีในทุกระดับ สภามหาวิทยาลัยเอง ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุด จะต้องถูกตรวจสอบได้จากประชาคม แสดงผลงานต่อประชาคม ต้องมีผู้ตรวจสอบภายในทุกฝ่าย มีระบบการประเมินเป็นระยะ ตั้งแต่ระดับหน่วยงานผู้บริหาร บุคลากร และหน่วยงานภายนอก จะต้องประเมินความสำเร็จหรือล้มเหลวของมหาวิทยาลัยได้

ประการที่ 4 หลักความโปร่งใส (Transparency) และความคาดหมายได้ (Predictability) ในระดับการบริหารนั้น กระบวนการทั้งหลายต้องเป็นกระบวนการที่เปิดเผย บุคลากรทุกฝ่ายของมหาวิทยาลัยต้องเข้าไปสอบถามได้ ถึงการดำเนินงาน การเงิน ทรัพย์สิน และการบริหารของผู้บริหาร ในระดับวิชาการเอง การวัดผลการศึกษา นักศึกษาสามารถสอบถามได้ถึงทำให้คะแนนรวมถึงงานวิจัย ต้องมีระบบควบคุมคุณภาพที่โปร่งใส มีการพิมพ์เผยแพร่ได้

หลักการแนวคิดเหล่านี้ สอดรับกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี(ราชกิจจานุเบกษา,2542) ที่วางหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้เป็นพื้นฐาน อย่างน้อย 6 ประการ คือ ให้มีและยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

ทั้งหมดนี้ เป็นวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบราชการ ไม่ว่าจะ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีอยู่เดิมในระบบราชการ หรือ มหาวิทยาลัยที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ก็ตาม โดยในกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ จะต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนเพื่อให้มีความมั่นใจจากทุกฝ่ายในประเด็นเหล่านี้ ว่าเป็นหลักที่มหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันการศึกษาชั้นสูงของประเทศ น่าจะนำไปปฏิบัติให้เห็นเป็นองค์กรที่เป็นแบบอย่างได้ ซึ่งในแต่ละประเด็นประมวลมาเป็นกรอบในการศึกษาคั้งนี้ได้

ส่วนที่ 3 รูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศและกฎหมาย มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ

3.1 รูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ

ในต่างประเทศ ไม่ว่าจะ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือ ของเอกชน ต้องอยู่ในการกำกับของรัฐบาล ซึ่งลักษณะของการกำกับนั้นจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และภารกิจของมหาวิทยาลัย (Hoy and Miskel , 1991; อุทุมพร จามรมาน , 2542)

Neave and others (อุทุมพร จามรมาน ,2542) และ Maassen & van Vught

(Goedegebuure and van Vught(eds.),1994) ได้ศึกษารูปแบบการควบคุมกำกับมหาวิทยาลัยของรัฐ ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกพบว่ามียู่ 2 รูปแบบ คือรูปแบบควบคุมโดยรัฐ (State Control Model) และรูปแบบกำกับโดยรัฐ (State Supervising Model) เป็นการกำกับมหาวิทยาลัยโดยรัฐมีอำนาจเพียงควบคุมคุณภาพการศึกษา ส่วนอำนาจในการกำกับ การบริหารมหาวิทยาลัยเป็นของสภามหาวิทยาลัย รูปแบบการกำกับมหาวิทยาลัยแบบนี้ มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า American and British Models เป็นรูปแบบของการกำกับมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกาเหมือนกัน

สำหรับรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐในต่างประเทศ ประมวลจากแนวคิดของรอส (Ross ,1976) และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2532) และรายงานวิจัยเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ(อุทุมพร จามรมาน และคณะ,2542 ; สุธรรม อารีกุล, 2543) สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานทั่วไป มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด มีหน้าที่บริหารงานตามที่กำหนดไว้ในนโยบายและภารกิจ และ จำแนกรูปแบบสภามหาวิทยาลัยได้เป็น 3 รูปแบบ คือ (1) แบบสองสภา ประกอบด้วยสภาควบคุมดูแล (Board of Oversees) การบริหารงานของอธิการบดี ซึ่งเป็นรูปแบบสภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด(Harvard University) กับสภาวิชาการซึ่งดูแลด้านหลักสูตร (2) แบบสภาเดียว ควบคุมดูแลทั้งการบริหารงานทั่วไปและวิชาการ ควบคุมโดยคณาจารย์ตามแบบวิทยาลัยวิลเลียมและแมรี (The College of William & Marry) (3) แบบสภาสมาชิกชนหรือสภาที่มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (Lay Board) ซึ่งมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีรูปแบบสภามหาวิทยาลัยแบบสมาชิกชนมากที่สุด แต่มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น Board of Trustees หรือ Board of Regents หรือ Board of Directors อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของสภามหาวิทยาลัย แต่ละแห่งอาจแตกต่างกันไปบ้าง

จากการประมวล อำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยมีดังนี้ คือ กำหนดหน้าที่และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย แต่งตั้งอธิการบดี ให้การสนับสนุนและควบคุมการดำเนินงานของอธิการบดี ให้ความเห็นชอบใน แผนระยะยาวของมหาวิทยาลัย พิจารณาและตรวจสอบโครงการมาตรฐานการศึกษา รับผิดชอบต่อฐานะการเงินของมหาวิทยาลัย รักษาความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย สร้างภาพพจน์ที่ดีต่อสาธารณะ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับมหาวิทยาลัย รับเรื่องราวร้องเรียนและการตัดสินใจคดีความ ประเมินประสิทธิภาพการทำงานของสภามหาวิทยาลัย

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย มีจำนวนโดยเฉลี่ย 20 คน ประกอบด้วย บุคคลภายนอกเป็นหลัก บุคคลภายในมักมีอธิการบดี

เพียงคนเดียว สำหรับบุคคลภายนอกได้มาโดยตำแหน่งและการสรรหาโดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น คณาจารย์ สมาคมศิษย์เก่า หรือ การได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าการรัฐหรือรัฐสภาของรัฐ

วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภาโดยเฉลี่ย 6 ปี ดำรงตำแหน่งได้ 2 วาระติดต่อกัน แต่การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย มีการเริ่มต้นและหมดวาระไม่พร้อมกัน คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยมีบทบาทและอำนาจสูงสุด ในการกำหนดนโยบายและการดูแล การบริหารงานมหาวิทยาลัย ที่สำคัญในการบริหารคือ ใช้การประชุมสภามหาวิทยาลัย และยังมี คณะกรรมการประจำสภามหาวิทยาลัยอีกหลายคณะ ทำหน้าที่ดำเนินงาน และพิจารณากลับ กรองเรื่องต่าง ๆ ก่อนเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

2. การบริหารงานวิชาการ มหาวิทยาลัยจะมีการจัดองค์กร คือ สภาวิชาการ มี อำนาจหน้าที่แตกต่างกันไปแต่ละมหาวิทยาลัย แต่สามารถประมวลอำนาจหน้าที่ได้คือ ทำหน้าที่ เป็นผู้แทนของคณาจารย์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยทุกเรื่อง พิจารณาและเสนอแนะ นโยบายด้านวิชาการแก่มหาวิทยาลัย การกำหนดหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานการสอน การ กำหนดเกณฑ์ในการรับนักศึกษา วิธีการคัดเลือก การคงสภาพนักศึกษา และกำหนดเกณฑ์ใน การสำเร็จการศึกษา การส่งเสริมการวิจัย การวางหลักเกณฑ์เพื่อเสรีภาพทางวิชาการของ มหาวิทยาลัย และหน้าที่อื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้า

สภาวิชาการในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง จะมีองค์ประกอบแตกต่างกัน สภาวิชาการที่ ประกอบด้วยคณาจารย์และผู้บริหารเป็นแบบที่ใช้แพร่หลายที่สุด บางแห่งประกอบด้วยอาจารย์ ทั้งหมด บางแห่งผสมระหว่างอาจารย์ ผู้บริหาร และนักศึกษา

3. การบริหารงานบุคคล สถานะตามกฎหมายของบุคลากรในมหาวิทยาลัยไม่เป็น ข้าราชการ แต่ได้รับการจ้างปฏิบัติงาน มีส่วนของการจ้างประจำ และการจ้างชั่วคราว การกำหนด กรอบตำแหน่งและอัตรากำลัง รวมทั้งการกำหนดระเบียบข้อบังคับ ว่าด้วยกระบวนการบริหาร งานบุคคล เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ประจำ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายบริหารงานบุคคล ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีเกณฑ์ในการรับอาจารย์เข้าเป็นอาจารย์ประจำ ดังนี้ มีความรู้ระดับ ปริญญาเอก ประวัติการทำงานในด้านการสอน การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน และมีศักยภาพ ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น มีผลงานด้านการสอน การวิจัย เสนอต่อสถาบันเป็นที่ ยอมรับว่ามีมาตรฐาน มีการทดลองให้ปฏิบัติงานอาจารย์โดยการจ้างเป็นรายปี ซึ่งรวมแล้วใช้ ระยะเวลาทดลองปฏิบัติงานประมาณ 3-5 ปี เมื่อคุณสมบัติเข้าเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว จะได้รับการ พิจารณาเป็นอาจารย์ประจำจากคณะกรรมการบริหารบุคคลอีกครั้งหนึ่ง โดยในการที่กำหนด ระดับค่าจ้างนั้น มักจะเป็นไปตามการกำหนดของมหาวิทยาลัย ที่มีระบบการประเมินผลปฏิบัติ ต่อเนื่องทุก ๆ ปี

ส่วนบุคคลอาจสายสนับสนุนวิชาการระดับอื่น ๆ คณะกรรมการบริหารงานบุคคลจะกำหนดคุณสมบัติให้เหมาะสมกับภาระงานแต่ละประเภทการทดลองให้ปฏิบัติงานนั้นมีระยะเวลาทดลองงานเฉลี่ย 6 เดือน การจ้างงานเป็นรายปี การตอบแทนการทำงานจะขึ้นอยู่กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคน โดยการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารบุคคล

4. การบริหารเงินและทรัพย์สิน ลักษณะรายได้ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้มาจากการอุดหนุนจากรัฐบาลกลางมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เงินค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมต่างๆรายได้จากผลประโยชน์ที่ดินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยและเงินบริจาค ในหลักการพิจารณาเงินอุดหนุน โดยทั่วไปมหาวิทยาลัยได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลท้องถิ่นและรัฐบาลกลางโดยผ่านคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Committee) ทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาจัดสรรให้ตามการเสนอของมหาวิทยาลัยโดยให้เป็นเงินก้อน จากนั้นมหาวิทยาลัยต้องจัดทำระบบบัญชีและการตรวจสอบภายใน โดยการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ การแก้ไขปัญหา เมื่อรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายนั้น เป็นหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย ต้องรับผิดชอบในการแก้ปัญหา โดยการตัดทอนรายจ่าย การหารายได้เพิ่มจากแหล่งต่างๆ เช่น รายได้จากการขายลิขสิทธิ์ทางปัญญา ผลงานวิจัย การบริการวิชาการ เป็นต้น

โดยสรุปรูปแบบการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับในต่างประเทศ จะมีการบริหารงานที่เป็นอิสระจากการแทรกแซงอำนาจต่าง ๆ จากภายนอกมหาวิทยาลัย มีคณะกรรมการบริหารงาน ชุดต่าง ๆ ภารกิจการดำเนินงานสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัย ภายใต้รูปแบบการบริหารของมหาวิทยาลัยดังกล่าว บุคลากรของมหาวิทยาลัยต้องมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนสูง มีความพร้อมที่จะให้สังคมสาธารณชนตรวจสอบได้ เสมอ

รูปแบบของมหาวิทยาลัย อาจมีทั้งต่างกัน คล้ายกันซึ่งเป็นลักษณะตามสภาพพื้นฐานและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยนั้น ดังสรุปเปรียบเทียบเพื่อเป็นแนวทางใช้ในการศึกษาต่อไปได้ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ จำนวน 2 แห่ง ดังหัวข้อการเปรียบเทียบแต่ละด้านแต่ละแห่ง ดังนี้

หัวข้อสาระสำคัญ	Melbourne University	Cambridge University
1. สถานภาพ	นิติบุคคล (ในกำกับรัฐบาล)	ในกำกับรัฐบาล
2. วัตถุประสงค์ จุดเน้น	สอนแบบเน้นวิจัย	สอน
3. ขนาด	กลาง	ใหญ่

4. โครงสร้างการบริหาร	สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ กรรมการประจำสถาบัน	สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ กรรมการดำเนินตามภารกิจ
5. อำนาจหน้าที่ของสภา มหาวิทยาลัย	1.วางนโยบายของมหาวิทยาลัย 2.วางระเบียบข้อบังคับต่างๆ 3. อนุมัติการจัดตั้งและ การยุบเลิกภาควิชา 4. แต่งตั้งถอดถอนอธิการบดี รองอธิการบดีและคณบดี 5.ติดตามและประเมินผลการ บริหารงานของคณะผู้บริหาร	1.วางนโยบายของมหาวิทยาลัย 2.วางระเบียบข้อบังคับต่างๆ 3.อนุมัติการจัดตั้งและ การยุบเลิกภาควิชา 4.แต่งตั้งถอดถอนอธิการบดี 5.ติดตามและประเมินผลการ บริหารงานของคณะผู้บริหาร
6.การบริหารงานบุคคล	มีคณะกรรมการบริหารงาน บุคคล	มีหัวหน้างานบริหารงานบุคคล ทำหน้าที่ดูแลบุคลากร
7.การบริหารวิชาการ	คณะกรรมการวิชาการ	คณะกรรมการวิชาการ
8.การบริหารการเงิน งบประมาณและทรัพย์สิน	คณะกรรมการจัดสรรใช้และ แสวงหางบประมาณ	คณะกรรมการตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงานงานด้านการเงิน งบประมาณ

(อุทุมพร จามรมานและคณะ ,2542; <http://www.unimelb.edu.au/Exec.Serv/calendar/act.htm> 28/6/42)

สรุปโดยภาพรวมของรูปแบบมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ กฎหมายกำหนดให้ลักษณะของการบริหารงานภายในที่อิสระสอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัย และเอื้อต่อกระบวนการหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ มีคณะกรรมการต่าง ๆ บริหารงาน การดำเนินการสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบริหารปกครองตนเอง โดยรัฐให้การสนับสนุนงบประมาณ

3.2 รูปแบบการปกครองมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (University Governance)

การปกครองมหาวิทยาลัย มีจุดเด่นอยู่ที่รูปแบบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรสูงสุดในมหาวิทยาลัยหรือเรียกโดยทั่วไปว่า สภามหาวิทยาลัย เพราะนอกจากจะเกี่ยวข้องกับความเป็นผู้รับผิดชอบในลักษณะของความเป็นเจ้าของแล้ว ยังเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้บริหารหรืออธิการบดีด้วย เพราะองค์กรนี้จะเป็นผู้กำหนดนโยบายทิศทางมหาวิทยาลัยและแต่งตั้งอธิการบดี รูปแบบสาระสำคัญ และประเด็นของกฎหมายจะแตกต่างกัน แต่ในที่นี้จะนำมาศึกษาบางรูปแบบตามทีสุชาติ ตันธนะเดชา (2542)(อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมาน และคณะ,2542) รายงานไว้ ซึ่งเป็นการ

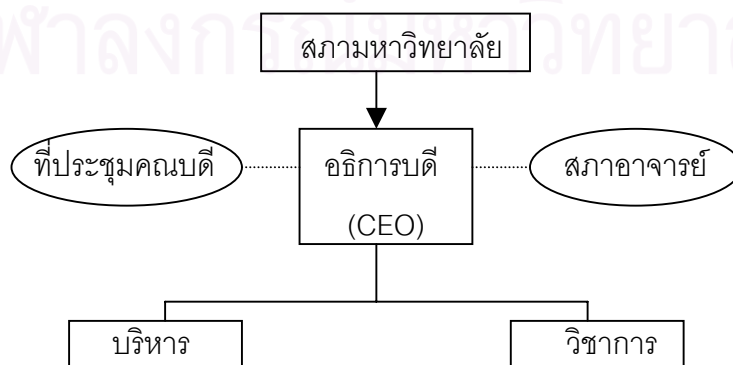
ปกครองมหาวิทยาลัย ตามโครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยแนวตะวันตก ดังสรุปบางรูปแบบได้ดังนี้

การบริหารมหาวิทยาลัย โดยทั่วไปจะมีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์คณะบุคคลสูงสุด ที่มีองค์ประกอบและเรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น Board of Oversees, Board of Trustees, Board of Regents เป็นต้น ตามแต่แนวคิดของการดูแลกิจการของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ซึ่งจะเป็นองค์คณะบุคคลที่จะคัดเลือกแต่งตั้ง “อธิการบดี” (President or Rector) ที่จะมาบริหารมหาวิทยาลัย หรือที่สมัยใหม่เรียกว่า Chief Executive Officer (CEO) ซึ่งจะไปจัดระบบบริหารงานต่างๆ การแบ่งองค์กรในมหาวิทยาลัย ตลอดจนการแต่งตั้งคณะผู้บริหารระดับต่างๆ มารับผิดชอบงานด้านต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย บางสถาบันก็ยังมีองค์คณะบุคคลที่เรียกว่า สภาชื่อนิท (Senate) ประกอบด้วยศาสตราจารย์ และหรืออาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย ที่ทำหน้าที่บริหารงานด้านเกี่ยวกับวิชาการเป็นหลัก หรืองานเกี่ยวกับสวัสดิการ การออกกฎระเบียบการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบองค์กรบริหารภายในที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละมหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยบางแห่งมีองค์กรที่เรียกว่า สภาที่ปรึกษามหาวิทยาลัย (University Council) บ้าง สภาวิชาการ (Academic Council) บ้าง จะมีบทบาทหน้าที่ ตามแต่จะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นๆ

การที่มหาวิทยาลัยจะมีอธิการบดีและผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่มีคุณสมบัติ และมีฝีมือในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับรูปแบบโครงสร้าง และองค์ประกอบของคณะบุคคลที่เป็นสมาชิกของสภามหาวิทยาลัยในรูปแบบต่างๆ และลักษณะเป้าหมายภารกิจของมหาวิทยาลัยนั้นๆว่า จะเป็นมหาวิทยาลัยประเภทวิจัย (Research University) ที่เน้นการวิจัย หรือมหาวิทยาลัยแบบประสม (Comprehensive University) ที่เน้นการให้บริการชุมชน รูปแบบการปกครองอาจมีได้ดังนี้

3.2.1 รูปแบบโครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบที่ 1 : สถานนโยบายแบบอิงผู้บริหาร

(ที่มา : สุชาติ ตันธนะเดชา, 2542)

แนวความคิดเบื้องต้น รูปแบบที่ 1 : สภามหาวิทยาลัยเป็นสถานนโยบาย อธิการบดีปฏิบัติตามนโยบาย ดูแลงานบริหารและวิชาการ มีที่ประชุมคณบดีและสภาอาจารย์เป็นที่ปรึกษาของอธิการบดี

สภามหาวิทยาลัยจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย ตั้งเป้าหมาย และกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี เสนอชื่ออธิการบดีให้รัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง กำหนดโครงสร้างการจัดส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย

อธิการบดีจัดที่มบริหารทั้งงานบริหารและวิชาการ มีที่ประชุมคณบดี และที่ประชุมสภาอาจารย์ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา อธิการบดีจัดทำแผนพัฒนา เสนอบประมาณให้สภาอนุมัติ วางระบบบริหารงาน และกลยุทธ์การดำเนินงานตามนโยบายและแผนพัฒนาที่สภาอนุมัติ และความเชื่อมโยง ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแผนภูมิให้เห็นความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

แต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายใน คณะกรรมการชุดต่าง ๆ มาช่วยงานระดับมหาวิทยาลัยได้

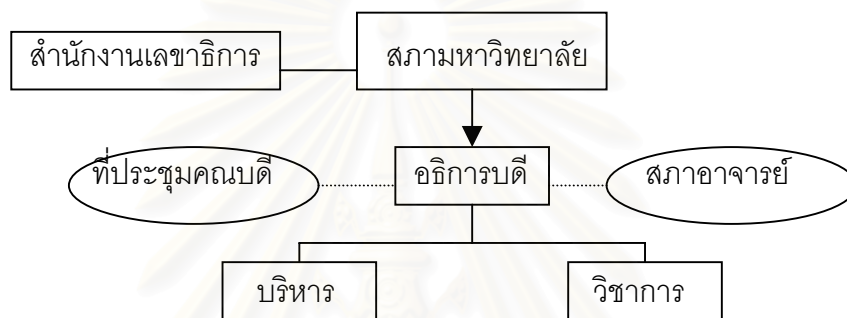
สภามหาวิทยาลัย รูปแบบนี้ อธิการบดีจะทำหน้าที่เป็นเลขานุการสภา โดยที่นายกสภาและคณะกรรมการ มีวาระทั่วไป 2 ปี สมาชิกมี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ที่เรียกว่า ทวิภาคี คือ กลุ่มที่หนึ่งเป็นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานของรัฐบาล เช่น ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ส่วนกลุ่มที่สอง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนภายนอก บางแห่งอาจเป็นไตรภาคี โดยการเพิ่มกลุ่มที่สาม เป็นผู้แทนอาจารย์มหาวิทยาลัยจากการเลือกตั้ง และหรือผู้ที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ทำงานโดยตำแหน่ง ในมหาวิทยาลัยนั้นๆ เช่น ประธานสภาคณาจารย์ นายกสมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

สภามหาวิทยาลัย ตามรูปแบบนี้ งานหลักคือการมาร่วมประชุมและพิจารณาตัดสินใจเรื่องต่างๆ ตามที่ฝ่ายบริหารจัดเข้าวาระการประชุมสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะประชุมเดือนละ 1 ครั้ง และใช้เวลาในการประชุม ครั้งละประมาณ 3-4 ชั่วโมง การตัดสินใจจะเป็นไปตามขั้นตอน และมีมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องที่อธิการบดีเสนอ

อธิการบดีตามรูปแบบนี้จะมีลักษณะเป็นผู้รู้ ผู้ชำนาญทุกเรื่องเหมือน Super Man ที่จะเป็นผู้บริหารจัดการดำเนินกิจการทุกอย่างของมหาวิทยาลัย ด้วยการวางกลยุทธ์การบริหาร ยกวางนโยบาย และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย มีแผนงานและโครงการต่างๆ สามารถแบ่งส่วนงานภายในสำนักงานอธิการบดีและจัดสรรเงินงบประมาณประจำปี ส่วนหนึ่งมาจากการสนับสนุนของรัฐบาล ในรูปของเงินอุดหนุนทั่วไป และการจัดหารายได้เอง ตลอดจนการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาต่างๆ สภาจะทำหน้าที่เพียงการตรวจสอบวิจารณ์แผน และงบประมาณให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาที่สภากำหนด แล้วก็อนุมัติให้อธิการบดีไปดำเนินการได้ อธิการบดีก็จะยึดถือปฏิบัติในการบริหารงาน ตามสภามหาวิทยาลัยอนุมัติ อธิการบดีต้องจัดทำรายงานการประเมินผลการดำเนินงานต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นระยะๆ

โดยสรุป สภาจะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบาย(Policy Board) มากกว่าหน้าที่ผู้ตัดสินใจดำเนินการ (Decision Board) ส่วนการจัดการทั้งด้านบริหารและวิชาการเป็นอำนาจหน้าที่ของอธิการบดีที่จะไปจัดทีมคณะผู้บริหาร ระดับรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ และอื่น ๆ มาดูแลหน่วยงานต่างๆ ตามลักษณะโครงสร้างองค์กรที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ของมหาวิทยาลัย จึงทำให้อธิการบดีมีภาระต้องรับผิดชอบสูงมาก จะต้องมีคุณสมบัติเป็นทั้งนักบริหารที่มีฝีมือ และนักวิชาการที่มีผลงานเป็นที่ยกย่องเชื่อถือของประชาคมชาวมหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4 รูปแบบที่ 2 : สถานโยบายแบบกึ่งบริหาร

(ที่มา : สุชาติ ตันธนะเดชา, 2542)

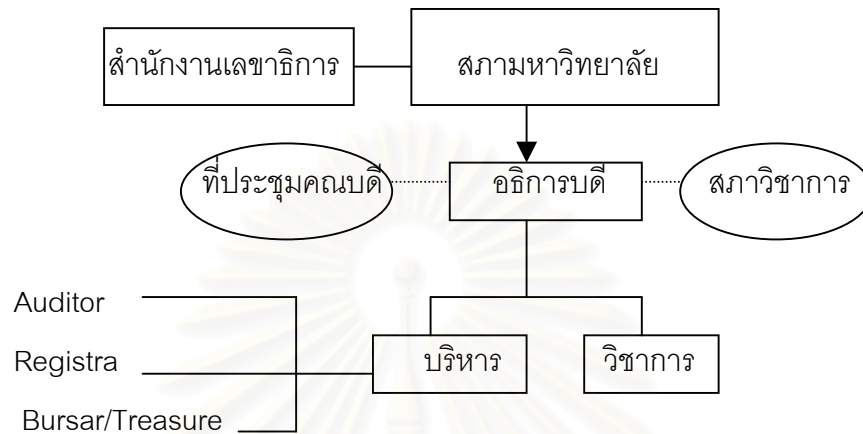
สภามหาวิทยาลัย รูปแบบที่ 2 นี้ เป็นสถานโยบาย มีสำนักงานจัดการประชุมและแต่งตั้งเลขาธิการ มีที่ประชุมคณบดีและสภาอาจารย์เป็นที่ปรึกษาของอธิการบดี สภามหาวิทยาลัยจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย ตั้งเป้าหมาย กำหนดทิศทางพัฒนามหาวิทยาลัย กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดี คัดสรร ทำสัญญาจ้างอธิการบดี เสนอชื่ออธิการบดีให้รัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง จัดตั้งสำนักงานสภามหาวิทยาลัย แต่งตั้งเลขานุการสภาจัดการประชุมและการดูแลสำนักงาน แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ตรวจสอบภายใน

อธิการบดีจัดทีมบริหารงานบริหารและวิชาการ มีที่ประชุมคณบดีและที่ประชุมสภาอาจารย์ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา จัดทำแผนพัฒนา และเสนองบประมาณให้สภาอนุมัติ วางระบบบริหารงาน และกลยุทธการดำเนินงานตามนโยบายและแผนพัฒนาที่สภาอนุมัติ แต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆมาช่วยงานระดับมหาวิทยาลัย ผู้กำหนดโครงสร้างการจัดส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย และแต่งตั้งผู้บริหารรับผิดชอบตามสายงาน อาจแต่งตั้งผู้บริหารจากภาคเอกชนได้

สภามหาวิทยาลัยตามนี้ จะประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากภาครัฐ แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้แทนหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนสาขาต่างๆ และส่วนบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา

มหาวิทยาลัย จะทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลกิจการมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น มีสำนักงานมหาวิทยาลัย โดยมีเลขาธิการเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลงานทั่วไป

แผนภูมิที่ 5 รูปแบบที่ 3 : สถานโยบายแบบกำกับบริหาร

(ที่มา : สุชาติ ตันธนะเดชา,2542)

แนวความคิดเบื้องต้น สภามหาวิทยาลัย รูปแบบที่ 3 นี้เป็นสถานโยบายและมีสำนักงาน แต่งตั้งเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย ดูแลสำนักงาน จัดการประชุมและงานทั่วไป

สภามหาวิทยาลัยจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย ตั้งเป้าหมาย และกำหนดทิศทางการพัฒนา มหาวิทยาลัย กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดี เสนอชื่ออธิการบดีให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง

อธิการบดีปฏิบัติตามนโยบาย ดูแลงานบริหารเป็นหลัก จัดตั้งและสนับสนุนสภาวิชาการ ดูแลงานด้านวิชาการ แต่งตั้งผู้ตรวจการด้านบริหาร(Auditor)ผู้ตรวจการด้านทะเบียน (Registrar) ผู้ตรวจการด้านการเงินและทรัพย์สิน (Bursar and Treasurer) และจะมีที่ประชุมคณบดีทำหน้าที่ เป็นที่ปรึกษาด้านบริหารของอธิการบดี

อธิการบดีแต่งตั้งสภาวิชาการ (Academic Senate) ประกอบด้วยศาสตราจารย์ และหรือ อาจารย์ นักศึกษา บุคลากรอื่นๆ พิจารณาเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรมาตรฐานวิชาการ และช่วย ตรวจสอบกฎระเบียบของฝ่ายบริหาร ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ของสภาวิชาการ จัดทำ แผนพัฒนา และเสนองบประมาณ วางระบบบริหารงาน และกลยุทธการดำเนินงานตามนโยบาย และแผนพัฒนา กำหนดโครงสร้างการจัดส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยและแต่งตั้งผู้บริหาร อาจ แต่งตั้งผู้บริหารจากภาคเอกชนด้วย

สภามหาวิทยาลัย ตามรูปแบบนี้ มีองค์ประกอบคล้ายกับรูปแบบที่ 2 มีผู้ทรงคุณวุฒิจาก ภาครัฐ แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้แทนหน่วยงานของรัฐ และจากภาคเอกชนสาขาต่างๆ จะทำหน้าที่

รับผิดชอบดูแลกิจการมหาวิทยาลัยเข้มข้นมากยิ่งขึ้น มีสำนักงานของสภามหาวิทยาลัย นอกจากนี้จะมีเลขาธิการเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลงานทั่วไปแล้ว สภามหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายใน นายทะเบียน และทรัพย์สิน มาดูแลผลประโยชน์และ เพื่อตรวจสอบและสนับสนุนการทำงานของอธิการบดี

อธิการบดีตามรูปแบบนี้ จะมีลักษณะเป็นผู้จัดการรับจ้าง (Managing Director) ที่มีฝีมือการบริหาร พร้อมทั้งจะให้สภามหาวิทยาลัยตรวจสอบการทำงานกิจการทุกอย่าง ตามนโยบายและแผนพัฒนา โดยมีเลขาธิการทำหน้าที่กลั่นกรองเรื่องที่อธิการบดีนำเสนอ ซึ่งอธิการบดีจะต้องมีอิสระค่อนข้างตัวมาก ในการดำเนินตามนโยบายของสภามหาวิทยาลัย และมารายงานผลการปฏิบัติต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นระยะๆ ส่วนงานด้านวิชาการ ให้สภาวิชาการช่วยกลั่นกรองดูแลคุณภาพมาตรฐานเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยรูปแบบนี้จะทำหน้าที่ เป็นทั้ง Policy Board และ Board of Director คอยกำกับตรวจสอบและสนับสนุนการทำงานของอธิการบดี ส่วนการจัดการทั้งด้านบริหารและวิชาการนั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิการบดีที่จะไปจัดคณะผู้บริหารตาม พ.ร.บ. ของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ องค์การบริหารปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย ทศพร ศิริสัมพันธ์ สรุปว่า ในต่างประเทศ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐในรูปแบบขององค์กรมมหาชนอิสระ (Independent Public Corporation) ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และไม่อยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลักการสากลที่ได้มีการยอมรับกันอย่างกว้างขวางทั่วไป โดยเฉพาะเงื่อนไขของการมอบอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ ให้แก่องค์กรปกครองสูงสุด ซึ่งเรียกกันว่า คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย หรือสภามหาวิทยาลัย (Board of Trustees or Board of Regents) หลักการและรูปแบบของโครงสร้างการบริหารปกครองมหาวิทยาลัย (Governance Structure) อาจจะมีลักษณะความแตกต่างกันออกไป ตามภูมิหลังและวิวัฒนาการของแต่ละมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม จะพบว่า มหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่ในต่างประเทศ มักจะอาศัยหลักการของการควบคุมโดยบุคคลจากภายนอก (Lay Control) ซึ่งมีองค์ประกอบบางส่วนมาจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น ผู้ว่าการมลรัฐ นายเทศมนตรี เป็นต้น และผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงหรือได้รับการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการให้เป็นผู้แทนของรัฐ และสังคม หรือชุมชนประชาคมอีกบางส่วน เพื่อเข้ามาทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และควบคุมดูแลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ให้ตอบสนองต่อผลประโยชน์สาธารณะ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยบางแห่ง เช่น Oxford และ Cambridge ของอังกฤษ ก็ยังยึดถือหลักการของการจัดระบบการศึกษาชั้นสูงในแบบดั้งเดิม ซึ่งเรียกกันว่า “Collegium Scholasticum” โดยคณาจารย์และศิษย์จะรวมกลุ่มกันมีการดูแลรับผิดชอบ บริหารปกครองตนเองและปราศจากการควบคุมจากภายนอก

โดยในปัจจุบันพบว่า มหาวิทยาลัยต่างๆ มีแนวโน้มที่จะผสมผสานแนวคิดทั้งสองรูปแบบเข้าด้วยกัน ดังจะเห็นได้จากการที่หลายมหาวิทยาลัยได้มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสมาชิกคณะกรรมการมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัยไปจากเดิม ที่มาจากบุคคลภายนอกโดยทั้งสิ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้แทนของคณาจารย์และนักศึกษาบางส่วนเข้ามามีบทบาทในการบริหารปกครองมหาวิทยาลัยมากขึ้น นอกจากนี้ ยังได้มีการแบ่งสรรอำนาจและมอบอำนาจบางส่วน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวิชาการ ให้แก่คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยผ่านกลไกต่างๆ เช่น สภาวิชาการรวมทั้งโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสรรหาคัดเลือกผู้บริหารสูงสุดหรืออธิการบดี ให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ตามแนวทางที่กำหนดไว้ ตลอดจนการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยและผู้บริหารมหาวิทยาลัย (อุทุมพร จามรราน และคณะ, 2542)

รูปแบบการปกครองมหาวิทยาลัยเหล่านี้ สามารถนำมาปรับใช้ กับสังคมไทยให้เหมาะสมได้ เช่น ถ้าต้องการให้มีความคล่องตัวสูง มีความเป็นเอกชนสูง ทั้งสภาและผู้บริหารก็อาจเลือก สภานโยบายแบบกึ่งบริหาร หรือถ้าต้องการให้เป็นสภานโยบาย และให้ผู้บริหารระดับสูงมีอำนาจและความคล่องตัวสูง ก็อาจเลือกแบบสภานโยบายแบบอิงผู้บริหาร เป็นต้น

3.3 กฎหมายมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น (Melbourne University Act 1985)

ฉบับแก้ไขปรับปรุง 1998

กฎหมายของมหาวิทยาลัยเมลเบิร์นมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ธรรมนูญและการบริหารจัดการ ประกอบด้วยหมวดต่าง ๆ คือหมวดที่ 1. ว่าด้วยมหาวิทยาลัย (The University) 2. ว่าด้วยสภามหาวิทยาลัย (The council) 3. ว่าด้วยการประชุมและองค์ประชุม (Convocation and its Committee) 4. สภาวิชาการ (The Academic Board) 5. คณะวิชา (The Faculties) 6. การกำหนดข้อบังคับ กฎระเบียบ (Statutes and Regulations) ส่วนที่ 2 การเงินและทรัพย์สิน (Finance and Property) หมวดที่ 1. อำนาจในการลงทุนการกู้ยืมการลงทุน (Borrowing & Investment Powers) 2. กองทุนกู้ยืมสำหรับนักศึกษา (University Students Loan Fund) 3. เงินทุนหลักทรัพย์ (Trust Property) 4. การก่อตั้งและการเป็นสมาชิกของบริษัทและการร่วมลงทุน 5. การตรวจสอบภายใน (Audit) 6. ทรัพย์สิน (Property) ส่วนที่ 3 บททั่วไป (General) และ ส่วนที่ 4 การปรับเปลี่ยนกรรมการสภามหาวิทยาลัย (Transitional)

สาระสำคัญ บางส่วนบางประเด็นของกฎหมายมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ได้แก่

สภามหาวิทยาลัย มีอำนาจปกครองดูแลทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกและอธิการบดี ประธานสภาวิชาการ ผู้แทนอาจารย์จากการเลือกตั้ง 3 คน ผู้แทนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนปกติ 2 คน บุคคลซึ่งผู้ว่าการรัฐแต่งตั้ง 6 คน

บุคคลซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้ง 1 คน มีบุคคลซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง 6 คน วาระการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน เช่น บุคคลผู้ซึ่งผู้ว่าการรัฐและรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่ง ถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่ 2 บุคคลซึ่งผู้ว่าการรัฐแต่งตั้ง ผู้ว่าการรัฐถอดถอน เมื่อใดก็ได้

อำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เต็มที่จะออกกฎระเบียบใด ๆ ได้โดยชอบเกี่ยวกับ การจัดองค์กร การบริหารจัดการ การปกครองที่ดีของมหาวิทยาลัย การจ้างอาจารย์ บุคลากรที่เกษียณแล้ว วินัย งานวิชาการ การรับรองทั่วไป กิจกรรมนักศึกษา การจัดการศึกษา การให้รางวัลทางวิชาการ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ พุนการศึกษา การจัดองค์กรด้านทรัพย์สิน อาคาร และการจราจร เป็นต้น และออกกฎข้อบังคับให้อำนาจแก่ Vice-Chancellor เพื่อดำเนินการในเรื่องใดก็ตามที่กำหนดไว้ได้

สภาวิชาการ (The Academic Board) ให้จัดตั้งขึ้นตามข้อบังคับและระเบียบมหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เสนอหรือ ให้คำปรึกษาด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เสนอหรือให้ คำปรึกษาใด ๆ เกี่ยวกับการศึกษา และวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและรายงานและเสนอเรื่องต่อ สภามหาวิทยาลัย หน้าที่อื่นตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

คณะวิชา (The Faculties)

ให้มีคณะที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบหรือข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัย คณะบดีในแต่ละคณะจะ ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ โดยคณะบดีเลือกมาจากอาจารย์ในคณะนั้น ๆ

เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สิน สภาอนุญาตให้ยืมเงิน การจำนอง การเบิกเงินเกินบัญชี หรือ อื่นๆ ได้ อนุญาตให้จ่ายใช้ไปตามวัตถุประสงค์มหาวิทยาลัย หรือปฏิบัติการใด ๆ ตามวัตถุประสงค์ ตามอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจหน้าที่ ให้มีกองทุนเพื่อการลงทุนใด ๆ ได้ ถ้าไม่กระทบกับรายจ่าย ของมหาวิทยาลัย สภาอาจอนุญาตให้ลงทุนใด ๆ เช่น การให้เช่าทรัพย์สิน บริษัทที่มีความมั่นคง ในประเทศและต่างประเทศที่จดทะเบียนในประเทศ รวมทั้งการถือหุ้น (Stocks) และเป็นหุ้นส่วน (Shares) หรือหุ้นกู้ใด ๆ (Any Debenture) หุ้นในตลาดหลักทรัพย์ (Debenture Stock) พันธบัตร (Bond) หรืออื่น ๆ ที่มีความมั่นคง

จัดให้มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษาตามข้อบังคับและระเบียบที่กำหนด เกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน (Audit) ให้มีการตรวจสอบรายได้ รายจ่ายอย่างต่อเนื่องของมหาวิทยาลัย และรายงานเป็นช่วงไม่เกิน 1 เดือน ต่อผู้บริหารระดับสูงโดยตรง

ในบททั่วไป ได้ให้บัญญัติเกี่ยวกับความเสมอภาคทางศาสนาของนักศึกษา ความเท่าเทียมกันของชายและหญิงในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และการให้ความถูกต้องและเป็นธรรมแก่ สมาชิกและนักศึกษา

สรุปประเด็นสำคัญ ที่ควรพิจารณา ได้แก่ องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย และที่มาของ กรรมการ และอำนาจหน้าที่ของสภา ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดมีความเป็นอิสระสูง ในการดำเนินงาน และลักษณะการจัดการกับรายได้และทรัพย์สิน หรือการลงทุนต่าง ๆ เพื่อการจัดหารายได้ และ ในองค์กรสูงสุดระดับสูง มีนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้ด้วย

3.4 โครงสร้างการบริหารและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (The University of California)

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2542) รายงานว่า มหาวิทยาลัยเป็นนิติบุคคล (Corporation) มี คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย เรียกว่า Regents of the University of California ซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีค่าตอบแทนและสิทธิพิเศษประการใดจากทางมหาวิทยาลัย ยกเว้นค่า ใช้จ่ายบางอย่าง ประกอบขึ้นด้วยสมาชิกจำนวน 26 คน คือ จำนวน 18 คน มาจากการแต่งตั้ง ของผู้ว่าการมลรัฐแคลิฟอร์เนีย มีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 12 ปี ส่วนอีกจำนวน 7 คน เป็น กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ว่าการมลรัฐ รองผู้ว่าการมลรัฐ (Lieutenant Government) โฆษกรัฐสภา ผู้อำนวยการการศึกษาของรัฐ ประธานและรองประธานสมาคมนิสิตเก่า และ อธิการบดีของระบบมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย และผู้แทนนักศึกษาอีกจำนวน 1 คน ซึ่งแต่งตั้ง โดยคณะกรรมการ มีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 1 ปี นอกจากนี้ ผู้แทนของฝ่ายคณาจารย์ประจำ 2 คน คือ ประธานและรองประธานของสภาวิชาการ (Academic Council) เข้าร่วมประชุมแต่ ไม่มีสิทธิออกเสียง โดยหลักการผู้ว่าการมลรัฐแคลิฟอร์เนียจะดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการ แต่ในทางปฏิบัติจะเลือกกันจากสมาชิกคนอื่น ๆ ให้ทำหน้าที่เป็นประธานแทน สำหรับการสรรหาและเลือกสรรผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของมหาวิทยาลัยนั้น ผู้ว่าการมลรัฐจะหารือกับคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Committee) ซึ่งประกอบด้วยโฆษกรัฐสภา บุคคล ภายนอก ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าการมลรัฐ โฆษกรัฐสภาและคณะกรรมการของสภาสูง (Rules Committee of the Senate) จำนวนฝ่ายละ 2 คน ประธานคณะกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัย นักศึกษาจำนวน 1 คน ที่ได้รับการคัดเลือกจากสภา ประธานองค์การนักศึกษา (The Council of Student Body Presidents) และคณาจารย์ประจำอีก 1 คน ที่ได้รับการคัดเลือกจากสภาคณาจารย์ (Academic Senate) ของมหาวิทยาลัย

อำนาจหน้าที่ รัฐธรรมนูญของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ค.ศ. 1878 หมวด 9 มาตรา IX ระบุว่า คณะกรรมการบริหารอำนาจเต็ม เกี่ยวกับการปกครองและบริหารมหาวิทยาลัย จะตกอยู่ภายใต้ การควบคุมของสภานิติบัญญัติในเพียงบางเรื่อง ที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อประโยชน์ของความมั่นคง แห่งกองทุนและการเงิน และระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง การประมูลราคาที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยมีอิสระ และแยกกันอย่างเด็ดขาดจากอิทธิพลทางการเมือง

คณะกรรมการประจำ มีจำนวน 7 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ (Committee on Audit) คณะกรรมการนโยบายการศึกษา (Educational Policy) คณะกรรมการการเงิน (Committee on Finance) คณะกรรมการอาคารและสถานที่ (Committee on Grounds and Buildings) คณะกรรมการสวัสดิการด้านพยาบาล (Committee on Health Services) คณะกรรมการการลงทุน (Committee on Investments) และคณะกรรมการตรวจตราดูแลศูนย์ทดลองของกรมพลังงาน (Committee Oversight of Department of Energy Laboratories) โดยจะแต่งตั้งสมาชิกของคณะกรรมการบริหารให้ทำหน้าที่เป็นประธานและรองประธาน ของคณะกรรมการประจำชุดต่าง ๆ ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการพิเศษ รวมทั้งคณะกรรมการสรรหา (Nominating Committee) อีกด้วย

เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย เลขานุการ (Secretary) รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดวาระ เตรียมเอกสาร และรายงานการประชุม รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการประจำชุดต่าง ๆ ตลอดจนดูแลรักษาเอกสารข้อมูลอย่างเป็นทางการของมหาวิทยาลัย

ที่ปรึกษากฎหมาย (General Counsel) รับผิดชอบเป็นหัวหน้านักกฎหมาย (Chief Legal Officer) ของคณะกรรมการบริหาร และควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่นิติกรของสำนักงาน

ทรัสต์ (Treasurer) รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการลงทุน การจัดหาแหล่งเงินทุน ภายนอก และบริการของธนาคาร แก่ระบบมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (ทั้ง 9 วิทยาเขต 5 โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และ 3 ศูนย์ทดลองระดับชาติ)

เกี่ยวกับการประชุม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยประชุมปีละ 9 ครั้ง อย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ พร้อมกับทำการถ่ายทอดสดทางอินเทอร์เน็ต (7 ครั้งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงาน โดยใช้เวลารั้งละ 2 วันทำการ ส่วนอีก 2 ครั้งเป็นเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย) ส่วนคณะกรรมการประจำชุดต่าง ๆ จะประชุมกันตามทีนัดหมายตกลง โดยปกติจะใช้วันก่อนการประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

องค์ประชุมและการประชุมเป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ (Bylaws and standing orders) ซึ่งเป็นข้อบังคับ ที่ออกได้โดยชอบตามกฎหมายของมหาวิทยาลัยที่ให้อำนาจไว้ (อุทุมพร จามรมาน และคณะ, 2542)

3.5 โครงสร้างการบริหารและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (The University of Michigan)

ทศพร ศิริสัมพันธ์(2542) รายงานว่า คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ที่เรียกว่า

Board of Regents ประกอบด้วยสมาชิก 8 คน มาจากการเลือกตั้งทั่วไปในระดับมลรัฐ ทุก ๆ 2 ปี สามารถดำรงตำแหน่งได้เป็นเวลาไม่เกิน 8 ปี โดยให้มีวาระเหลื่อมกัน ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีค่าตอบแทนใด ยกเว้นค่าใช้จ่ายบางอย่างที่สามารถ เบิกได้

อธิการบดีเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง แต่ไม่มีสิทธิ์ออกเสียง

อำนาจหน้าที่ รัฐธรรมนูญของรัฐมิชิแกนปี ค.ศ. 1963 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมหาวิทยาลัยไว้ ให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลสถาบัน กำหนดทิศทางและนโยบาย รวมทั้งการควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถาบัน

กลไกการดำเนินงาน มี คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นในการดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการมหาวิทยาลัย (Office of the Secretary of the University หรือ the Regents' Office) รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเก็บ การรักษาและเผยแพร่ข้อมูลเอกสารที่เป็นทางการ เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร การจัดเตรียมวาระและทำรายงานการประชุม ประสานเชื่อมโยงกรรมการบริหารและประชาคมของมหาวิทยาลัย รวมทั้งดูแลเกี่ยวกับการใช้ตราของมหาวิทยาลัย และอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย มีเจ้าหน้าที่รวม 5 คน ประกอบด้วยตำแหน่งเลขาธิการมหาวิทยาลัย ผู้ช่วยเลขาธิการมหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เลขาธิการบริหารอาวุโส และเลขาธิการสำนักงาน

การประชุม คณะกรรมการบริหารประชุมเดือนละ 1 ครั้ง อย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน และองค์ประชุมไม่ต่ำกว่า 5 คน แต่อาจจะมีการเรียกประชุมเป็นกรณีฉุกเฉินหรือเป็นพิเศษได้ (อุทุมพร จามรมาน และคณะ, 2542)

3.6 โครงสร้างการบริหารและดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (The University of Cambridge)

มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์เป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่และยังคงสืบสานรูปแบบการรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมอย่างเอกเทศของบรรดานักวิชาการและผู้เรียน (Guild System) เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ซึ่งแตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในประเทศอังกฤษ ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยองค์การปกครองท้องถิ่นและชุมชน ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยมาจากบุคคลภายนอก (Lay Board) เป็นส่วนใหญ่

โครงสร้างและองค์ประกอบของระบบการบริหารปกครองของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเองดังนี้

“The Regent House” เป็นองค์การบริหารปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยคณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยทั้ง 31 แห่ง จำนวนมากกว่า 3,000 คน ซึ่งจะทำหน้าที่เลือก Vice-Chancellor และออกกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ โดยมีกระบวนการ

กำหนดและแก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับเรียกว่า “Graces” และ “Reports” ก่อนจะนำเสนอต่อสภาต่อไป รวมทั้งการอนุมัติปริญญาบัตรและปริญญาเกิตติมศักดิ์ เป็นต้น

“The Council” (The Council of Senate) หรือสภาซึ่งเป็นองค์การหลักในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยประกอบด้วย Chancellor เป็นประธานและผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอีกจำนวน 9 คน ซึ่งมาจากการคัดสรรของ Heads of Colleges และ Professors & Readers อย่างละ 4 คน สมาชิกอื่น ๆ ของ The Regent House อีกจำนวน 8 คน และนิสิต นักศึกษาอีก 3 คน (อย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นในระดับบัณฑิตศึกษา) นอกจากนี้ สภาจะทำการแต่งตั้ง คณะกรรมการการเงิน (Finance Committee) ซึ่งจะมีเหรัญญิก (Treasurer) ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และการจัดสรรเงินของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกว่า “Registrary” จะทำหน้าที่เป็นทั้งหัวหน้าสำนักงานมหาวิทยาลัย (The University Offices) และเลขานุการของสภา

ในส่วนของนโยบายด้านการศึกษา การประกันคุณภาพทางวิชาการและการควบคุมดูแลปฏิบัติงานของคณาจารย์จะอยู่ในความรับผิดชอบของ “The General Board” ซึ่งประกอบด้วย Vice – Chancellor เป็นประธาน สมาชิกของ The Regent House จำนวน 8 คน ที่แต่งตั้งโดย The Councils of Schools และ จำนวน 4 คน ที่แต่งตั้งโดยสภา

ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งองค์กรใหม่ที่เรียกว่า “The Board of Scrutiny” ประกอบด้วย Proctors และสมาชิกจำนวน 8 คน ของ The Regent House ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งบริหารหรือเป็นสมาชิกขององค์กรบริหารอื่นใด โดยจะทำหน้าที่แทน The Regent House ในการถ่วงดุลอำนาจและตรวจสอบการดำเนินงานของทั้ง The Council และ The General Board ซึ่งมีพันธะความรับผิดชอบและจะต้องมีการจัดทำรายงานประจำปีและงบดุลทางการเงินและบัญชีเสนอต่อองค์กรดังกล่าว

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ยังได้มีความพยายามที่จะเปิดรับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ของบุคคลภายนอก ผ่านกลไกที่เรียกว่า “Consultative Committee” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 9 คน (โดยจำนวน 6 คน ไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกของ The Regent House) ซึ่งแต่งตั้งโดยสภาเพื่อให้ข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและโลกภายนอก(อุทุมพร จามรมาน และ คณะ, 2542)

3.7 โครงสร้างและองค์ประกอบกฎหมายมหาวิทยาลัยวอเตอร์ลู (The University of Waterloo Act)

คณะกรรมการบริหารเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “The Board of Governors” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 36 คน ซึ่งจะต้องถือสัญชาติแคนาดา ได้แก่ อธิการบดี Chancellor

นายกเทศมนตรีเมือง Waterloo และเมือง Kitchener และผู้ว่าราชการจังหวัด Waterloo เป็นกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 7 คน มาจากการแต่งตั้งของผู้ว่าการจำนวน 7 คนมาจากสมาชิกของสภา (Senate) ที่เป็นคณาจารย์จำนวน 5 คน มาจากสมาชิกของสภา (Senate) ที่เป็นนักศึกษา (อย่างน้อยจำนวน 2 คนต้องเป็นระดับบัณฑิตศึกษา) จำนวน 2 คนมาจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย จำนวน 10 คนมาจากชุมชนทั่วไป (อย่างน้อย 3 คนต้องเป็นนิสิตเก่า โดยจะต้องไม่เป็นคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยอื่นในเขต Ontario) โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2-3 ปีแล้วแต่กรณี

อำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวอเตอร์ลู ปี ค.ศ. 1972 ได้ให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยในการดูแลมหาวิทยาลัย ทั้งในแง่ของการจัดการทรัพย์สินและรายได้ ตลอดจนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ยกเว้น ในส่วนที่มอบหมายให้แก่สภา (Senate) กล่าวคือ แต่งตั้งถอดถอนอธิการบดี ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย การอนุมัติและการยกเลิกสัญญาจ้างอย่างถาวร (Tenure) ของคณาจารย์ วางแผนการพัฒนามหาวิทยาลัย กู้ยืมเงินและค้ำประกัน วางระเบียบข้อบังคับ พิจารณาอนุมัติอัตราค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียม ค่าปรับ แต่งตั้งถอดถอนคณะกรรมการ การทำข้อตกลงกับสหพันธ์สมาคมมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาชั้นสูง และอื่น ๆ (อุทุมพร จามรมาน และคณะ, 2542)

ส่วนที่ 4 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

4.1 สาระสำคัญของกฎหมายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ.2533 (ราชกิจจานุเบกษา,2533; สุรพล นิติไกรพจน์,2543; กิตติพงษ์ วงศ์วิเชียรและคณะ,2543.)มีรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับและควบคุม เป็นนิติบุคคล เหตุที่ต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้การบริหารมีอิสระ และมีความคล่องตัวมากกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐที่มีอยู่เดิม มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาระดับปริญญาตรีและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคม ปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีรายได้จากเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ มีอำนาจในการจัดหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยปกครองดูแล ในกรณีรายได้ไม่พอ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐจึงจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้มหาวิทยาลัยเท่าที่จำเป็น และได้รับสิทธิพิเศษในการไม่ต้องนำเงินรายได้ส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอีกด้วย

สำหรับองค์กรในการบริหารมหาวิทยาลัยตามกฎหมายมีดังนี้

สภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วยนายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งได้มาจากสรรหา มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย กรรมการสภาสองคน ซึ่งสภาวิชาการเลือกจากกรรมการสภาวิชาการ กรรมการอีก 5 คน เลือกจากคณาจารย์ประจำ กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่น้อยกว่า 9-12 คน ทั้งนี้ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 คน จะเห็นว่า โครงสร้างสภามหาวิทยาลัยจะเป็นคณะกรรมการมาจากภายนอก มากกว่าภายใน วาระการดำรงตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัย มีวาระ 2 ปี

อำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย คือ ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย วางนโยบายของมหาวิทยาลัย และวางระเบียบ ออกประกาศ ข้อกำหนดบังคับต่าง ๆ และมอบให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัย เป็นผู้วางระเบียบ ข้อบังคับสำหรับส่วนงานนั้นได้ อนุมัติให้ปริญญา การอนุมัติการจัดตั้งหน่วยงานภายใน และหลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล วางระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

สำนักงานอธิการบดี เป็นศูนย์กลางการบริหารของมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ประสานนโยบายทุก ๆ ด้าน ดำเนินงานบริหารธุรการโดยประสานงานกับส่วนงานบริหารอื่น ๆ แบ่งงานเป็น 9 ส่วน ได้แก่ ส่วนสารบรรณ ส่วนอำนวยการ ส่วนแผนงาน ส่วนการเจ้าหน้าที่ ส่วนการเงินและส่วนพัสดุ ส่วนอาคารสถานที่ ส่วนกิจการนักศึกษาและส่วนประชาสัมพันธ์

สำนักวิชา ทำหน้าที่ด้านการสอนและการวิจัย แบ่งส่วนงานเป็นส่วนธุรการ สำนักวิชา และสถาบันวิจัย สำนักวิชาปัจจุบันมี 4 สำนักวิชา คือ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม และสำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

ศูนย์ ทำหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ และดำเนินงานทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ปัจจุบันมีจำนวน 4 ศูนย์ คือ ศูนย์บริการการศึกษา ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์คอมพิวเตอร์

สถาบัน ทำหน้าที่ดำเนินการประสานงาน ด้านการวิจัยและพัฒนา แสวงหาทรัพยากรเพื่อทำงานดังกล่าวนี้ด้วย ในปัจจุบันมีจำนวน 1 สถาบัน คือ สถาบันวิจัยและพัฒนา

องค์กรบริหารเป็นองค์คณะบุคคลากรในรูปแบบของสภา มี 2 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย และสภาวิชาการ สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด มีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินการโดยทั่วไป และควบคุมดูแลเฉพาะด้านนโยบาย แผนงาน งบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การแบ่งส่วนงาน การบริหารงานบุคคล การออกระเบียบและข้อบังคับการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง และการอนุมัติปริญญา สำหรับองค์คณะบุคคลในสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย นายกสภา

มหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

การบริหารงานวิชาการ สภาวิชาการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทางวิชาการโดยเฉพาะ เช่น การสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ รวมทั้งการควบคุมดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาการ ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน ส่วนกรรมการสภาวิชาการโดยตำแหน่ง ได้แก่ คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น แต่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบันหรือศูนย์ และศาสตราจารย์ กรรมการสภาวิชาการที่คณาจารย์ประจำเลือกจากคณาจารย์ประจำสำนักวิชา สำนักวิชาละ 3 คน มีรองอธิการบดี 1 คน โดยคำแนะนำของอธิการบดีเป็นเลขานุการสภาวิชาการ กรรมการวิชาการมีวาระตำแหน่ง 2 ปี และอาจได้รับเลือกดำรงตำแหน่งใหม่อีกได้ มีการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติ วิธีการแต่งตั้ง และการใช้สิทธิของอาจารย์ในตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ตำแหน่งอาจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ เป็นต้น

ส่วนการบริหารงานบุคคล มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยคณาจารย์ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยซึ่งไม่ใช่ข้าราชการ มีระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัยเอง เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ การบรรจุ แต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน ระเบียบวินัย การลงโทษ การร้องทุกข์และการอุทธรณ์ลงโทษ ทั้งนี้กิจการทั้งหลายมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

การบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้สร้างระบบการบริหารงานบุคคล โดยยึดหลัก 4 ประการ ในการพัฒนาระบบ คือ 1.สอดคล้องกับลักษณะงานและเชื้ออำนาจต่อภารกิจของมหาวิทยาลัยในฐานะหน่วยงานทางวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง 2. ยึดระบบคุณธรรม (Merit System) 3. เข้ายาก ออกง่าย และ 4. แข่งขันกับการจ้างในตลาดแรงงานได้

องค์กรและกลไกการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

สภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรกลาง ทำหน้าที่วางกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกำกับให้การบริหารงานบุคคลเป็นไปตามหลักการของมหาวิทยาลัย และมีอำนาจแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง หรือนักวิชาการระดับสูง เช่น ศาสตราจารย์

สภาวิชาการ มีหน้าที่ดูแลในเรื่องพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการผลงานทางวิชาการ ประกอบด้วยอธิการบดี และกรรมการจากหน่วยงานภายนอกอย่างน้อย 3 หน่วยงาน ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมิน

คณะกรรมการบริหารงานบุคคล (Standing Committee) ประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ และอธิการบดีเป็นรองประธาน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง 4 คน เป็นกรรมการผู้แทนสภาวิชาการ 1 คน ผู้แทนคณาจารย์ประจำ 2 คน ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชาการ 1 คน ที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งเป็นกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกส่วนใหญ่มาจากภาคเอกชน เป็นผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการชุดนี้จะทำหน้าที่ดูแลในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

สถานภาพของบุคลากร บุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นพนักงานของรัฐ ไม่เป็นข้าราชการ และไม่อยู่ใต้กฎหมายแรงงาน และกฎหมายการประกันสังคม

มีระบบบริหารบุคคลที่เป็นของตนเอง โดยอาศัยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533

การสรรหา คัดเลือกและทดลองปฏิบัติและพิธีพิถัน

1. ใช้กระบวนการที่เป็นระบบเปิดและพิธีพิถัน
2. ใช้ระบบสัญญาจ้างก่อนได้สถานภาพการเป็นพนักงานประจำ

2.1 สายวิชาการ (Academic) คือ อาจารย์และนักวิจัยมีระบบสัญญาจ้าง 2 ระบบ คือ

2.1.1 สัญญาแรก 3 ปี หากเกิดผลงานทางวิชาการในระหว่าง 3 ปีแรกถึงขั้นต้องเปลี่ยนตำแหน่ง เช่น จากอาจารย์เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก็จะได้สถานภาพเป็นพนักงานประจำ โดยไม่ต้องทำสัญญาที่สอง

2.1.2 สัญญาที่สอง 2 ปี ในกรณีที่ไม่มีผลการเปลี่ยนตำแหน่ง ต้องต่อสัญญาอีก 2 ปี มีการประเมินทุกปี และมีการประเมินการสอนทุกภาคการศึกษา

2.2 สายปฏิบัติการวิชาชีพ และบริหารทั่วไป (Non - Academic) สัญญา 2 ปี

การออกจากงาน พนักงานพ้นสภาพเมื่อตาย ลาออก สิ้นสุดสัญญา ทำผิดวินัยร้ายแรงได้รับโทษจำคุก และครบเกษียณอายุ หรือให้ออกจากงานโดยไม่ถือเป็นความผิด ได้แก่ ยุบเลิกตำแหน่งหรือยุบหน่วยงาน ป่วยจนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ บกพร่องหรือประพฤติตนไม่เหมาะสม และไม่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีติดต่อกัน 3 ปี ยกเว้นเงินเดือนเต็มขั้น

เงินเดือน สายปฏิบัติการ ประมาณ 1.5 เท่าของราชการ และสายวิชาการ ประมาณ 2 เท่าของราชการ

สวัสดิการ ไม่ต่ำกว่าในระบบราชการ แต่เปลี่ยนวิธีการจัดให้เหมาะสมโดย

1. ใช้งบประมาณสำรองเลี้ยงชีพแทนบำเหน็จบำนาญ ตามปกติจะเรียกเก็บร้อยละ 4 ของ

เงินเดือน แต่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีการเพิ่มให้อีกร้อยละ 8 รวมเป็นร้อยละ 12 ซึ่งได้ทำการจดทะเบียนกับกระทรวงการคลังแล้ว และมีผู้จัดการระบบเงินทุนสำรองเป็นผู้ดูแล

2. เน้นสวัสดิการเสริมงานวิชาการเป็นพิเศษ เช่น

2.1 การเพิ่มพูนความรู้ (Sabbatical)

2.2 การให้บริการวิชาการ (Consultant)

3. เน้นการให้บริการสวัสดิการสังคมมากกว่าการจ้าง

การบริหารด้านการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ลักษณะของรายได้ของมหาวิทยาลัย ได้จากเงินอุดหนุนของรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 70 ของรายได้ทั้งหมดของมหาวิทยาลัย เงินอุดหนุนและทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาค เงินค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทนและค่าบริการ รายได้จากการลงทุนซึ่งมีเพียงร้อยละ 30 ของรายได้ทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย การใช้ที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยดูแลหรือใช้ประโยชน์ รวมทั้งรายได้หรือผลประโยชน์อื่น ๆ มีหลักการ คือ รายได้มหาวิทยาลัยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ส่วนการบัญชีและการตรวจสอบ มีการจัดทำบัญชีทำการและบัญชีกำไรขาดดุลภายใน โดยให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบภายหลัง

4.2 สารสำคัญของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

โครงสร้างและองค์ประกอบในการดำเนินงาน ตามกฎหมายจัดตั้งของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (ราชกิจจานุเบกษา, 2541) สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งได้แก่ อธิการบดี กรรมการสภามหาวิทยาลัยสามคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก และในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคใต้จำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอแต่งตั้ง

อำนาจหน้าที่ วางนโยบายของมหาวิทยาลัย วางระเบียบ ออกข้อบังคับ ข้อกำหนดและประกาศของมหาวิทยาลัยควบคุมดูแลกิจกรรมทั่วไปของมหาวิทยาลัย ตลอดจนออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่น การบรรจุแต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน ระเบียบวินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ การอุทธรณ์การลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย ตลอดจนติดตามและประเมินผลในการดำเนินงานของคณะผู้บริหาร

กลไกการดำเนินงาน ไม่มีสำนักงานและบุคลากรประจำที่ทำหน้าที่เรื่องงานประจำของสภามหาวิทยาลัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลงานด้านต่าง ๆ ของสภามหาวิทยาลัยเฉพาะ การปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เป็นการจัดประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่สภาต้องลงมติ การประชุม จัดตามวาระการประชุม

4.3 สาระสำคัญของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

โครงสร้างและองค์ประกอบตามกฎหมายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (ราชกิจจานุเบกษา, 2541)

สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัย ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน

กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณบดีประจำหนึ่งคน จากผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหนึ่งคน จากกรรมการสภาวิชาการหนึ่งคน และจากกรรมการวิชาการหนึ่งคน

กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำหนึ่งคนและพนักงานอื่น ซึ่งมีใช้คณาจารย์หนึ่งคน

กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย ในจำนวนหนึ่งจะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน

กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสองคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของทบวงมหาวิทยาลัย

กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสองคน ซึ่งได้แก่ นายกสภาคณะนักศึกษาก่อหนึ่งคน และเลือกจากนักศึกษาเก่าที่เป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยอีกหนึ่งคน

อำนาจหน้าที่ ของสภามหาวิทยาลัย วางนโยบายของมหาวิทยาลัย วางระเบียบ ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด และประกาศของมหาวิทยาลัย ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การกำหนดตำแหน่ง การกำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่น การบรรจุและการแต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน ระเบียบวินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดหารายได้ ออกข้อบังคับและวางระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ติดตามและ

ประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าส่วนงานอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

กลไกการดำเนินงาน ไม่มีสำนักงานและบุคลากรประจำ การปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นการจัดประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ และจัดประชุมตามวาระ

4.4 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 2541

วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่(ราชกิจจานุเบกษา,2541) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม อยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาล เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ส่งเสริม ประยุกต์ และพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน เป็น สำนักงานบริหารกลาง สำนักวิชา สถาบัน ศูนย์ สำนักงานบริหารกลาง อาจแบ่งส่วนงานเป็นกองหรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นได้ กิจการของมหาวิทยาลัย ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยต้องได้รับประโยชน์ตอบแทน ไม่น้อยกว่าที่กำหนดได้ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึงที่กฎหมายจะกำหนดให้ เช่น (1)ซื้อ จ้าง จัดหา ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน หรือกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศ หรือระหว่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการ (2) กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมโดยมีหลักประกัน ด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ร่วมลงทุนหรือลงทุน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

การดำเนินการ มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิการบดีและประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากผู้บริหาร กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน

สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมีอำนาจหน้าที่ ได้แก่

วางนโยบายและอนุมัติแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์
วางระเบียบ ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด และประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ
งานของมหาวิทยาลัย และมอบหมายให้ส่วนงานใด เป็นผู้วางระเบียบออกข้อบังคับและประกาศ
สำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่องๆ ไปก็ได้

แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์
หัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหาร
งานบุคคลของมหาวิทยาลัย

อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับ และอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

สภาวิชาการ ประกอบด้วย ประธานสภาวิชาการ ได้แก่ อธิการบดี กรรมการสภาวิชาการ
โดยตำแหน่ง ได้แก่ คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน กรรมการสภาวิชาการ ซึ่งคณาจารย์ประจำเลือก
จากคณาจารย์ประจำของสำนักวิชา ๆ ละสามคน

สภาวิชาการมีอำนาจและหน้าที่ได้แก่ พิจารณากำหนดหลักสูตร การสอน และการวัดผล
การศึกษา จัดหาวิธีการอื่นจะทำให้การศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การ
ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเจริญยิ่งขึ้น เป็นต้น

มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานคณะ
กรรมการและกรรมการอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาสภามหาวิทยาลัย
และสนับสนุนการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย

อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยและจะ
ให้มีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามจำนวนที่
สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้ มีวาระการ
ดำรงตำแหน่งสี่ปี และดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับ ควบคุมบุคลากร การเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัยให้
เป็นไป ตามกฎหมาย ข้อบังคับ และประกาศของมหาวิทยาลัย บรรลุ แต่งตั้ง และถอดถอน
พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย รวมทั้งดำเนินการบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับของ
มหาวิทยาลัย เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่างๆ ของมหาวิทยาลัยต่อสภา
มหาวิทยาลัย

ในสำนักวิชา ให้มีคณบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของสำนักวิชา และ
จะให้มีรองคณบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่
คณบดีมอบหมายก็ได้

คณบดีนั้นให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากผู้ซึ่งได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารอื่นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในสำนักวิชาหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการประจำสำนักวิชาประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน กรรมการ และกรรมการอื่นอีกจำนวนหนึ่ง

คณะกรรมการประจำสำนักวิชา มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาดำเนินงานด้านบริหารและวิชาการของสำนักวิชา ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ และอธิการบดีมอบหมาย

ในสถาบัน ศูนย์ หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ ให้ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ แล้วแต่กรณี เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของสถาบัน ศูนย์

ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

การบัญชีและการตรวจสอบ ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์และหนี้สินที่แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามที่ควร ตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้นๆ

จัดทำรายงานการเงินส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปี

ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงิน เสนอต่อสภามหาวิทยาลัยภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อสภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินของผู้สอบบัญชี

การกำกับดูแล รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัย ตำแหน่งทางวิชาการ คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

4.5 กรณี มหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ

4.5.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างและองค์ประกอบ ตามกฎหมายจัดตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการดำเนินงานตามกฎหมายภายในที่ออกตามความในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย เรียกว่า สภามหาวิทยาลัย องค์ประกอบและวิธีการได้มา ซึ่งกระบวนการสภามหาวิทยาลัย ระบุไว้ในพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ราชกิจจานุเบกษา, 2522) มีสาระสำคัญดังนี้

นายกสภามหาวิทยาลัย จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ได้แก่ อธิการบดี โดยตำแหน่ง

กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทตัวแทนผู้บริหาร จำนวน 7 คน ได้เลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าแผนกอิสระ ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น

กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทตัวแทนอาจารย์ จำนวน 7 คน รวมประธานสภาคณาจารย์โดยตำแหน่ง อีกจำนวนหกคน ได้จากการเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำผู้ทำการสอนในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

กรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก โดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายก สภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทตัวแทนผู้บริหารและตัวแทนอาจารย์

วิธีการที่จะได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย จะมีข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนด ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย” ประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธาน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้แทนผู้บริหาร และกรรมการสภามหาวิทยาลัย ประเภทคณาจารย์ประจำ ซึ่งมีประเภทละสองคนเป็นกรรมการมีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมที่จะเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยหนึ่งชื่อ พร้อมทั้งประมวลประวัติและผลงานเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

ในกรณีที่สภามหาวิทยาลัยเห็นชอบกับรายชื่อที่เสนอ ให้ประธานคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยทำการทาบทามบุคคลนั้นให้ดำรงตำแหน่ง หากผู้นั้นตกลงรับดำรงตำแหน่งให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

อำนาจหน้าที่ ของสภามหาวิทยาลัย ได้แก่

1. วางนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริหารทางวิชาการ แก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

2. วางระเบียบและออกข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และอาจมอบให้ส่วนราชการใดในมหาวิทยาลัย เป็นผู้วางระเบียบและข้อบังคับสำหรับส่วนราชการนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

3. พิจารณาการจัดตั้ง รวม และยุบเลิกบัณฑิตวิทยาลัย คณะ วิทยาลัย แผนกอิสระ สถาบัน ศูนย์ หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และภาควิชา

4. พิจารณาการรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบซึ่งสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถานวิจัย

5. พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

6. อนุมัติให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

7. แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ วิทยาลัย หัวหน้าแผนกอิสระ รองหัวหน้าแผนกอิสระ ผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ รองผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าและรองหัวหน้าฝ่ายงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ เป็นต้น

8. ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และพิจารณาถอดถอนอธิบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

9. พิจารณาอนุมัติงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

10. วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงาน การเงิน และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

11. แต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ให้รักษาการในตำแหน่งอธิการบดี ในกรณีที่ตำแหน่งอธิการบดีว่างลง

12. พิจารณาและให้ความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยตามที่อธิการบดีเสนอ

13. มีหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ กลไกการดำเนินงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของสภา อธิการบดีเป็นผู้ดูแลและใช้บุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย เพื่อดูแลการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะเป็นการประชุม เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย

4.5.2 กรณีสถาบันราชภัฏซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 สถาบันราชภัฏ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

สถาบันราชภัฏอาจแบ่งส่วนราชการ เป็นสำนักงานอธิการบดี บัณฑิตวิทยาลัย คณะ
สำนักวิจัย หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น

กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานตามที่เห็นสมควร เพื่อดำเนินกิจการ
ของสถาบัน โดยแยกเป็นพิเศษจากงบประมาณ เพื่อการอื่นของสำนักงาน

นอกจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน สำนักงานอาจมีรายได้และทรัพย์สิน ดังนี้
เงินผลประโยชน์และค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่สถาบันแต่ละแห่งได้รับ จากการดำเนินกิจการของ
สถาบัน รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุที่ปกครองดูแล หรือใช้ผลประโยชน์เพื่อ
การดำเนินกิจการของสถาบัน เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สำนักงาน หรือสถาบันเพื่อใช้ใน
การดำเนินกิจการของสถาบัน

เงินอุดหนุนจากราชการส่วนท้องถิ่นที่ให้แก่ สำนักงานหรือสถาบันเพื่อกำหนดดำเนินกิจการ
ของสถาบัน รายได้หรือผลประโยชน์อื่นๆ ให้สำนักงานมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา
ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสำนักงานที่มีไว้เพื่อกำหนดดำเนินกิจการของสถาบันทั้งที่
เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่นตามข้อบังคับของคณะ
กรรมการสภาสถาบัน

รายได้ที่สำนักงานได้รับจากการดำเนินกิจการของสถาบันแต่ละแห่งไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำ
ส่งกระทรวงการคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

การดำเนินกิจการ มีคณะกรรมการสภาสถาบัน (คสส.) ประกอบด้วย ประธานกรรมการ
สภาสถาบัน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รองประธานกรรมการสภาสถาบัน ได้แก่
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการสภาสถาบันแปดคน ซึ่งเลือกจากอธิการบดีของสถาบัน
กรรมการสภาสถาบันแปดคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของสถาบัน กรรมการสภาสถาบัน
ผู้ทรงคุณวุฒิสิบหกคน อำนาจหน้าที่หลัก วางระเบียบและออกข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนิน
กิจการของสถาบันและอาจมอบให้สถาบันแต่ละแห่งเป็นผู้วางระเบียบและออกข้อบังคับสำหรับ
สถาบันนั้นๆ เป็นเรื่องๆ ไปได้

ส่วนที่ 5 กฎหมายมหาวิทยาลัยเอกชน

5.1 กฎหมายมหาวิทยาลัยเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเดิมอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
พ.ศ.2522 ต่อมาได้มีการยกเลิกและใช้ พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546 แทน
แต่คงให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีอยู่ก่อนเป็นสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายฉบับใหม่ และคง
สภาพเป็นนิติบุคคลต่อไป ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ให้ความคุ้มครองสิทธิในการจัดการศึกษาระดับ

อุดมศึกษาของเอกชน ทำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความเจริญมั่นคงและเอื้ออำนวยต่อการขยายกิจการอยู่ในปัจจุบัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2546) โดยผู้ขอใบอนุญาตจะต้องจัดทำข้อกำหนดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น ตามรายการที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อยื่นขอใบอนุญาตจัดตั้ง เมื่อได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งแล้ว จะมีฐานะเป็นนิติบุคคลนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต และจะต้องดำเนินการตามข้อกำหนดนั้น รายการตามข้อกำหนด ได้แก่ ชื่อประเภท วัตถุประสงค์ ที่ดิน ทุนจากผู้ขอรับใบอนุญาตและโครงการใช้จ่าย ครุชวิทยฐานะ โครงการจัดการศึกษา โครงการจัดหาและพัฒนาผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ อัตราค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง การกำหนดอัตราเงินเดือน หลักเกณฑ์การจ้าง การเลิกจ้าง เป็นต้น บางรายการจึงมีลักษณะเป็นข้อมูลส่วนบุคคล การนำไปใช้จึงควรได้รับอนุญาตจากสถานศึกษาเอกชนนั้น

ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ.2532 (สำนักงานอธิการบดี, 2543) ที่นำมาศึกษาเนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกของประเทศไทย ได้มีการปรับปรุงข้อกำหนดแล้ว และได้รับอนุญาตและความร่วมมือจากสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยพายัพ ให้นำมาใช้ในประกอบการศึกษาได้ ข้อกำหนดนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่เปิดสอน ดังนี้

1. เพื่ออบรมและให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาในแขนงต่าง ๆ แก่บุคคลทั่วไป
2. เพื่อเป็นการฝึกและเตรียมชนชั้นผู้นำให้กับประเทศ
3. เพื่อเป็นแหล่งสร้างค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติอันดีงาม คือสร้างพัฒนาบุคคลให้พร้อมซึ่งวุฒิภาวะ
4. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยและส่งเสริมวิชาการ
5. เพื่อทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

โครงการจัดการศึกษา แบ่งออกตามคณะ มี 8 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค คณะวิทยาศาสตร์ คณะศาสนศาสตร์(แมคคิลวารี) คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร คณะนิติศาสตร์ จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี 22 สาขาวิชา และในระดับบัณฑิตศึกษา 4 สาขาวิชา และได้จัดการบริหารงาน โดยแบ่งออกเป็น ฝ่าย ศูนย์ สำนัก สถาบัน

กฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ให้มีระเบียบเกี่ยวกับการจ้างและสวัสดิการ ที่สอดคล้องกับกฎหมายแรงงาน โดยมีสัญญาจ้าง เงินเดือน และสวัสดิการตามหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย

โดยสรุปข้อกำหนดมหาวิทยาลัยพายัพ เป็นข้อกำหนดที่เอื้อต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ให้ก้าวไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องทบทวนเรื่องนี้ เพราะหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับ ต้องการให้คล่องตัว ในการดำเนินงานอย่างเอกรชนอยู่ด้วยอย่างหนึ่ง

ส่วนที่ 6 แนวโน้มการอุดมศึกษา

6.1 แนวโน้มการอุดมศึกษาระดับประชาคมโลก

รายงานการประชุมระดับโลกเกี่ยวกับการอุดมศึกษา (UNESCO, 1998; สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2541) ได้รายงานถึงแนวโน้มของอุดมศึกษาว่า อุดมศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนในเชิงลึก เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาคมโลก แต่สิ่งที่สำคัญที่จะทำให้การพัฒนาอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายก็คือ การได้รับแรงกระตุ้นเชิงนโยบายอย่างจริงจัง (Political will) จากรัฐบาลของแต่ละประเทศที่จะนำไปปฏิบัติ ไปบรรจุในกฎหมายของประเทศเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

บทบาทของอุดมศึกษา ได้แก่ การคาดการณ์แนวโน้มในทางลบและเสนอแนะแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมให้เกิดเสถียรภาพ การปรับเปลี่ยนจากหลักการของสงคราม มาเป็นการเสวนาและการใช้สันติธรรม บทบาทใหม่จึงได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ การเผยแพร่วัฒนธรรม การพัฒนาภาคธุรกิจและการจ้างงาน โดยอุดมศึกษาจะต้องจัดให้มีการศึกษาพลเมือง การส่งเสริมประชาธิปไตย การพัฒนาปัจเจกบุคคล อุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงให้ครอบคลุมสหวิทยาการมากขึ้น เน้นการวิจัยพื้นฐานและทำหน้าที่เป็นประตูเชื่อม ระหว่างการทำวิจัยและภาคธุรกิจ เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจบางภูมิภาค เช่น ละตินอเมริกา เห็นว่ารัฐต้องเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณให้แก่การอุดมศึกษา โดยพิจารณาการจัดสรรจากหมวดอื่น ๆ มาเพื่อการนี้ บางภูมิภาคเช่นเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งรวมไทยอยู่ด้วยนั้นเน้นบทบาทอุดมศึกษาให้มากขึ้น ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเน้นความมีประสิทธิภาพและความเป็นเลิศ ในขณะที่เดียวกันเน้นบทบาทของการส่งเสริม การติดตามประเมินผล เห็นประโยชน์ของความหลากหลายของรูปแบบของการจัดการอุดมศึกษา

นอกจากนี้ ยังเห็นว่าภารกิจของอุดมศึกษา ต้องให้บริการการศึกษาตลอดชีวิต แก่ทุกคนทุกสถานที่ทุกเวลา มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับตัว จากบทบาทเดิมที่เน้นการสอนและการสร้างองค์ความรู้ภายในแต่ละสาขาวิชา ไปเป็นการสร้างความรู้เกี่ยวกับแหล่งของความรู้ การเชื่อมโยงความรู้ การสร้างความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา การแก้ปัญหา การจัดการปัญหา โดยที่มหาวิทยาลัยต้องปรับให้มีขนาดเล็กลง ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีบุคลากร

ประจำจำนวนไม่มากนัก แต่มีเครือข่ายของผู้เชี่ยวชาญเป็นจำนวนมาก ให้ความสำคัญกับการทำงานและผลงานของกลุ่ม

การที่สถาบันอุดมศึกษาจะทำหน้าที่สร้างองค์ความรู้ ถ่ายทอดความรู้ และวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างมีคุณภาพนั้น สถาบันจำเป็นต้องมีความเป็นอิสระ มีเสรีภาพทางวิชาการ มีองค์กรด้วยความรับผิดชอบ และการตรวจสอบได้ และความเป็นอิสระของสถาบันจะเกิดขึ้นได้ สถาบันจะต้องมีอิสระในการบริหารการเงินด้วย ดังนั้น วัฒนธรรมในการประเมินคุณภาพ การตรวจสอบได้เป็นเรื่องจำเป็นและท้าทาย สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21

แนวโน้มในการจัดการและการเงิน (Management and Financing) สิ่งท้าทายใหม่ที่จะจัดการอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการและการเงิน ได้แก่

1. อัตราการเพิ่มของจำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และความต้องการที่หลากหลายของนักศึกษา
2. ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เพียงพอกับ ความต้องการของสังคม โดยจัดหางบประมาณสนับสนุน บนพื้นฐานของการประเมินผล การดำเนินงานที่มีคุณภาพ การใช้ระบบค่าใช้จ่ายต่อหัว (Unit Cost) เน้นให้มหาวิทยาลัย บริหารจัดการด้วยตนเอง โดยจัดให้มีระบบเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานที่พึงประสงค์ (Benchmarking)
3. การจัดหางบประมาณสนับสนุนอุดมศึกษา ควรมีการแสวงหาแหล่งงบประมาณอื่น โดยสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งทุน หน่วยงาน องค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ การจัดงบประมาณในลักษณะร่วมกันจ่าย (Cost-Sharing) อาทิ การจัดการศึกษาทางไกล การแสวงหาสถานที่ใหม่สำหรับการจัดการศึกษา เช่น ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม
4. การศึกษาเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำในการจัดการ และการบริหารงบประมาณ สถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องคำนึงถึงประเด็น ต่าง ๆ ได้แก่ จะทำให้พลเมืองทุกคน ได้รับโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา อย่างเท่าเทียมกันได้อย่างไร สร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายของชาติ ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย และความต้องการของปัจเจกบุคคลได้อย่างไร การจะบรรลุเป้าหมายได้รัฐจะต้องตระหนักถึงความต้องการดังกล่าวและมหาวิทยาลัยจะต้องปรับตนเอง ให้มีความยืดหยุ่นเน้นวิธีการและกระบวนการดำเนินงานใหม่ๆ ดำเนินงานในเชิงธุรกิจ (Enterperneurship) มากขึ้น ตลอดจนมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างฉลาด คุณภาพการศึกษาเพื่อปวงชน จะต้องควบคู่กับความเป็นอิสระ ที่สามารถตรวจสอบได้ มหาวิทยาลัยจะต้องมีภาวะผู้นำที่น่าเชื่อถือ แสวงหาความเป็นเลิศทางการวิจัยและขยายความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับนักศึกษา
5. การเงินอุดมศึกษานั้น มีความขัดข้องทั้งงบประมาณ ความต้องการประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการอุดมศึกษา เป็นเหตุให้จำเป็นต้องลดค่าใช้จ่ายแล้วหาแหล่งงบประมาณใหม่ ๆ

ปรับปรุงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ แหล่งงบประมาณอาจมาจากนักศึกษา ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าที่พัก การรับจ้างทำวิจัย การฝึกอบรม การให้บริการที่ปรึกษา ลิขสิทธิ์ทางปัญญา การลงทุนที่ให้ผลตอบแทน ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ แหล่งทุนเฉพาะอื่น ๆ

6. กลไกในการบริหารงบประมาณควรปรับเปลี่ยนจากทุนเป็นปัจจัย (Input based funding) เป็นทุนเป็นผลผลิต (Out put based funding) โดยใช้มาตรการได้แก่ การระดมทรัพยากร ส่งเสริมการหารายได้ การบริหารทุนสำรอง การจัดสรรทรัพยากร การกำหนดดัชนีชี้วัดงบประมาณ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การประเมิน การจัดหางบประมาณ

7. ในการแสวงหาแหล่งงบประมาณ มหาวิทยาลัย จะต้องดำเนินการด้วยการกำหนดหุ้นส่วน แสวงหาแหล่งทุนอื่น ๆ โดยวิธี หาแหล่งทุนที่หลากหลาย (Diversification of resources) ปรับเปลี่ยนการจัดการจากรับการสนับสนุนอย่างเดียว (Subordinate) เป็นการเป็นหุ้นส่วน (Partnership) กับหน่วยงานของรัฐ ท้องถิ่น ภาคธุรกิจ และนักศึกษา เป็นต้น

8. มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องบริหารจัดการงบประมาณเชิงธุรกิจ ให้ความสนใจกับกฎระเบียบของตลาด แสวงหาแนวทางใหม่ในการจัดหางบประมาณ ซึ่งสะท้อนความต้องการของโลก และต้องมีอิสระ ในการใช้งบประมาณเป็นพิเศษ

การจัดการและบริหารงบประมาณ ให้มีกลไกในการทำงานซึ่งมีอิสระและตรวจสอบได้นี้ จะต้องมียกเว้นในกฎหมาย ของสถาบันอุดมศึกษานั้นให้ชัดเจน จึงจะมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการได้

นอกจากนี้ ภารกิจและหน้าที่ของอุดมศึกษา ตามร่างปฏิญญาโลกว่าด้วยการอุดมศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

1. การให้การศึกษามีกรอบรวมและการทำวิจัย เน้นการเรียนการสอนแบบเปิดกว้าง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

2. บทบาทด้านจริยธรรม และการคาดการณ์ เน้นบทบาทในการวิเคราะห์คาดการณ์ เตือนภัยล่วงหน้าและป้องกัน

รัฐบาลและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ควรกำหนดกรอบการดำเนินงานทางด้านกฎหมาย การเมืองและการเงิน ปฏิรูปและพัฒนาอุดมศึกษาเพื่อปฏิบัติตามปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่กำหนดไว้ว่าทุกคนจะได้รับโอกาสเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษาบนพื้นฐานของความ สามารถโดยไม่มีกีดกัน (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2541) และสถาบันอุดมศึกษาต้องมีอิสระทุกด้านมากขึ้น และมีความเป็นเอกชนสูง และให้โอกาสเข้าถึงอุดมศึกษาตลอดชีวิต กระทำได้ถ้าได้มีการบัญญัติกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้นให้ชัดเจน และรัฐบาลเห็นชอบ และให้การสนับสนุน แต่เป็นไปได้ยาก ที่สถาบันอุดมศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง จะทำได้ครบทุกบทบาท จึง

อาจแบ่งกันทำภารกิจ อาจแบ่งสถาบันอุดมศึกษาเป็นประเภท ๆ เช่น ประเภทที่มีความเป็นเอกชน สูงเชิงธุรกิจ มุ่งการแข่งขัน ประเภทที่มีความรวดเร็วตัดสินใจทันเหตุการณ์ และประเภทที่ต้องเป็น อุดมศึกษาเพื่อมวลชนที่ให้โอกาสทุกคนเข้าถึงได้ง่าย และมีทุกระบบการศึกษา จึงจะสอดคล้อง กับปฏิญญานี้

6.2 แนวคิดภาพใหม่อุดมศึกษาไทย

อนุช อภาภิรม (2543) เสนอแนวคิดภาพใหม่อุดมศึกษาไทยส่วนหนึ่ง ความว่า มหาวิทยาลัยเริ่มมีบรรยากาศสนใจปัญหา ความก้าวหน้าของสังคมเพิ่มขึ้น แต่กิจกรรมพื้นฐาน ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การสอน การวิจัยและการให้บริการแก่สังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามยุค สมัยและภาระเฉพาะหน้า คณาจารย์และนักศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย และแนวโน้มบางประการของการอุดมศึกษาไทย ได้แก่

1. สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการ มีมหาวิทยาลัยรัฐและต่อไปในกำกับของรัฐ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเช่น สถาบันราชภัฏ ที่เป็นของรัฐและในกำกับรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันศึกษาอุดมศึกษาจาก ต่างประเทศ แคมป์สเหมือนจริง สถาบันสอนวิชาเฉพาะทาง มหาวิทยาลัยหรือสถาบันศึกษาของ บริษัท ความหลากหลายนี้ ก่อให้เกิดการแข่งขันซึ่งเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะการแข่งขันจาก มหาวิทยาลัยเอกชน และสถาบันการศึกษาจากตะวันตก ซึ่งจะยิ่งเร่งการเปลี่ยนแปลง การศึกษา ของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและในกำกับรัฐเพิ่มขึ้นอีก

2. การอุดมศึกษาไทยจะพ้นจากระบบราชการ สู่ระบบตลาดมากขึ้น ชื่อเรียกร้องให้ การศึกษาในระดับอุดมศึกษา คำนึงถึงโลกของงาน ยิ่งเร่งให้มีการปรับเข้าสู่ระบบตลาดเสรี

3. การบริหารจัดการและการจัดหาทุน คาดว่าจะมีความหลากหลายขึ้น โดยมีทิศทาง ที่น่าสนใจได้แก่ การศึกษาตลอดชีวิต ทำให้จำนวนนักศึกษาที่ทำงานแล้วเข้ามาศึกษามากขึ้น การร่วมมือกับบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเพื่อดำเนินการสอนเพื่อการวิจัย การสร้างความร่วมมือ ระหว่างประเทศโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย การสร้างแคมป์สเหมือนจริง ซึ่งสามารถสร้างความ ร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งภายในและต่างประเทศ

4. สิ่งที่อุดมศึกษาไทยควรทำ ได้แก่ การรักษาดูแลระหว่างการก้าวหน้าของบุคคลและ ของสังคม ให้เหมาะสมกับการเรียกร้องของสถานการณ์และปรัชญาของสถาบันนั้น ๆ อุดมศึกษา ควรเป็นสมอของการพัฒนาอย่างยั่งยืน แก้ปัญหาความยากจน สร้างวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ สร้างวัฒนธรรมของสังคม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ทางการเมือง อุดมศึกษาไทย ควรดำเนินการสอนและการวิจัยเพื่อให้เข้าใจปัญหาอุปสรรค และหาทางออกให้บริการแก่สังคม เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้ ความเข้มแข็งในปกครองตนเอง สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสนใจแก่

การวิจัยและพัฒนาเพื่อการผลิตและการแข่งขัน ซึ่งมีแนวโน้มเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ ในกรณีนี้จำเป็นต้องมีความร่วมมือกับบริษัท หรือองค์กรธุรกิจเอกชน

ภาพอุดมศึกษาไทยในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงนี้ ย่อมเป็นภาพซ้ำซ้อน และมีความเป็นไปได้หลากหลาย ผู้บริหารและคณาจารย์ควรต้องทำงานหนัก เพื่ออย่างน้อยที่สุดทำให้ภาพของสถาบันของตนชัดเจนว่าอยู่ที่ใด และจะก้าวไปทางใด เมื่อนำภาพที่ชัดเจนระดับสถาบันมาต่อกันเข้า ก็จะได้ภาพรวมที่กระจ่างขึ้นของอุดมศึกษาไทย หนึ่งในภาวะของความยากลำบาก การร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา น่าจะช่วยให้งานหนักเบาลงและสำเร็จเร็วขึ้น และท้ายสุดเมื่อการศึกษาต้องเป็นตลอดชีพ อุดมศึกษาซึ่งเหมือนสมองของชาติ เป็นสำนักผลิตครู และผู้ทำงานด้านสังคมทั้งหลาย ยิ่งต้องทำการศึกษาและปรับปรุงตัวเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะได้มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

6.3 แนวโน้มการอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา

โคแกน (Cogan, 2543) และซูเวซ ชาญสง่าเวช (2543) รายงานแนวโน้มการปฏิรูปอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา 4 แนวทางหลักดังนี้

1. การตรวจสอบความคุ้มค่า (Accountability) เกิดจากสาเหตุดังนี้ 1) การมีผลกระทบจากทรัพยากรด้านการเงิน 2) ความเชื่อของผู้เรียนว่า มหาวิทยาลัยมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะให้คุณภาพการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด และ 3) รัฐบาลมองว่ามหาวิทยาลัยขาดสมรรถภาพ

2.แนวทางจากภาคเอกชน (Privatization) อธิบายว่า 1) คณะผู้บริหาร (Governing Bodies) และภาครัฐเห็นว่ามหาวิทยาลัยน่าจะมีการทำงานให้มากขึ้น เช่นเดียวกับภาคเอกชน 2) ได้มีการวิพากษ์ในปัจจัยนำเข้าและผลผลิต และ 3) ได้มีการวิพากษ์ในด้านของการปรับการจ้างระยะยาวของคณาจารย์ (Tenure Track) ให้เป็นการจ้างตามระยะเวลา (Time Specific) และทำสัญญาใหม่เพื่อยืดหยุ่นการทำงาน

3. ยุทธศาสตร์วางแผน (Strategic Planning) หมายถึงว่า 1)ภารกิจของมหาวิทยาลัยถูกมองว่ากว้างเกินไป ควรปรับให้ชัดเจนและดำเนินการได้รวดเร็วขึ้น 2) ลักษณะการทำงานเชิงร่วมมือ เน้นภารกิจที่แท้จริงของมหาวิทยาลัยและศักยภาพที่จะทำได้ดีที่สุด 3) สร้างโปรแกรมให้แข็งขึ้น ชี้ให้ชัดเจนในส่วนศักยภาพที่ต้องเพิ่มความเข้มแข็ง และลดหรือพัฒนาในส่วนที่อ่อนแอ รวมทั้งสร้างความร่วมมือให้เกิด 4) เริ่มการใช้ยุทธศาสตร์การวางแผนทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ และ 5) เริ่มการทำยุทธศาสตร์การวางแผนให้กะทัดรัดขึ้น (CPP: Compact Planning Process) จากความจำเป็นที่ต้องปรับตัวอาจารย์บางแห่งบางท่านได้พบแนวทางการทำงานใหม่ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ รวมทั้งการทำงานที่ต้องเพาะนิสัย ในด้านความร่วมมือให้เกิดขึ้น ระหว่าง

มหาวิทยาลัยและหน่วยงานทางการศึกษาอื่นในท้องถิ่นด้วย

5. การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายความว่า 1) การกระจายอำนาจในสถาบันให้แนวทางและผลิตผลของยุทธศาสตร์การวางแผน ด้วยโปรแกรมกิจกรรมของยุทธศาสตร์การวางแผนแบบกะทัดรัด (CPP: Compact Planning Process) 2) ความคิดในการดำเนินการกระจายอำนาจในระดับคณะให้อยู่ในกรอบของการทำงานภารกิจสถาบัน และ 3)รูปแบบการจูงใจในการเจริญก้าวหน้า (Incentive Management Growth : IMG) และ ควรเป็นแนวทางร่วมของยุทธศาสตร์ การวางแผนและการร่วมมือของมหาวิทยาลัย สาขาวิชาที่เข้มแข็งอยู่รอดและแข็งแรงขึ้น สำหรับสาขาวิชาที่อ่อนแอจะถูกกลดลง การสำรวจจะช่วยให้เกิดการประหยัด และช่วยในการพัฒนาสร้างโปรแกรมใหม่ ๆ ขึ้น

ดังนั้น มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาในอนาคตจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและมุ่งเน้นจุดแข็ง ลดส่วนที่อ่อนแอ เพื่อผลิตผลที่ดีที่สุด มีความเป็นเอกชนมากขึ้น แต่ไม่ได้มุ่งหวังกำไรจนเกินควร มีความเป็นอิสระ คล่องตัวสูงและสามารถตรวจสอบได้ทุกระดับ

ส่วนที่ 7 ทฤษฎีค่าจ้าง

7. 1 ทฤษฎีค่าจ้าง (Wage Theories)

ในการบริหารค่าจ้างและเงินเดือน สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการกำหนดค่าจ้างและเงินเดือนของพนักงานในองค์กรว่า จะได้รับเท่าไรจึงจะเป็นที่พอใจทั้งผู้ให้และผู้รับ ซึ่งอัตราค่าจ้างย่อมมีผลกระทบต่อการใช้จ่ายและความเป็นอยู่ของพนักงาน อันส่งผลถึงคุณภาพของงานที่ทำการกำหนดค่าจ้างแต่ยุคแต่ละสมัยต่าง ๆ กัน จึงนำแนวคิดทฤษฎีค่าจ้างที่สำคัญ บางทฤษฎีมาพิจารณา (กิตติพงษ์ วงศ์วิชิต และคณะ, 2543) สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีค่าจ้างที่ยุติธรรม (The Just Price Wage) หรือ เรียกว่า ทฤษฎีราคายุติธรรม (Just Price Theory) เรียกสั้น ๆ ว่า “Just Wage” หมายถึงแนวคิดที่ว่า ค่าจ้าง ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้ทำงานดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม ใกล้เคียงกับลักษณะของงานที่ทำอยู่ หรืออยู่ในระดับเดียวกันกับระดับขั้นฐานะที่เขาดำรงชีพอยู่ ดังนั้น ตามแนวทางนี้ หากบุคคลใดได้ทำงานในตำแหน่งที่สำคัญขึ้น ค่าจ้างที่ยุติธรรมของเขาก็จะต้องสูงขึ้นเท่าเทียมกันด้วย

2. ทฤษฎีค่าจ้างพอประทังชีพ (Subsistence Wage Theory) โดยทฤษฎีนี้พยายามกำหนดเชื่อมโยงค่าจ้างให้สัมพันธ์กับประชากร จำนวนแรงงาน และการอยู่รอด หลักการคือว่า ในระยะยาวแล้ว ค่าจ้างจะต้องปรับตัวตามธรรมชาติ จนอยู่ในระดับที่จะช่วยให้แรงงานอยู่รอดได้ (Subsistence Level) นั่นคือ ค่าจ้างพอเพียงสำหรับการจัดหาปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัยเท่านั้น เพราะต้นทุนของสิ่งเหล่านี้ทำให้แรงงานต่าง ๆ สามารถดำรง

อยู่ต่อเนืองตลอดไปเป็นวัฏจักร ซึ่งเมื่อมีแรงงานน้อย ค่าจ้างสูง ก็จะมีการจูงใจให้ผลิตแรงงานเพิ่มเข้ามาจะมีผลให้ค่าแรงตกต่ำลงอีกหมุนเวียนกันไป ทฤษฎีนี้จะมีใช้บ้างเฉพาะสังคมที่มีการพัฒนาน้อยมากเท่านั้น

3. ทฤษฎีกองทุนค่าจ้าง (Wage Fund Theory) โดยถือหลักว่า นายจ้างจะต้องมีกองทุนจำนวนหนึ่งสำหรับเพื่อการจ่ายค่าจ้างและส่วนแบ่งของพนักงานแต่ละคน จะมีเท่าใดนั้น จะกระทำโดยการแบ่งเฉลี่ยกันออกตามจำนวนของพนักงาน ดังนั้น ค่าจ้างจึงขึ้นหรือลงตามการขยายตัวเติบโตของประชากร หรือตามขนาดของกองทุน หรือทั้งสองกรณีรวมกัน

ส่วนที่ 8 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theory)

8.1 การออกแบบและการบริหารงานในองค์การ

ฮอดจ์และแอนโทนี่(Hodge and Anthony, 1991)และ นิตยา เงินประเสริฐศรี(2542) อธิบายว่า ทฤษฎีองค์การเป็นแนวคิด(Concepts) หลักการ(Principles) และข้อสมมติฐาน(Hypothesis) ที่นำมาใช้อธิบายองค์ประกอบ(Component)ขององค์การ และองค์การมีการบริหารงานอย่างไรภายใต้สภาพแวดล้อมที่ถูกกำหนดให้ องค์ประกอบของทฤษฎีองค์การ เช่น สภาพแวดล้อมขององค์การ เป้าหมายองค์การ ชนิดของงานที่จะทำให้เป้าหมายสำเร็จ การออกแบบองค์การ อำนาจและอำนาจหน้าที่ สำหรับการออกแบบองค์การ (Organization design)หมายถึง กระบวนการของการจัดตั้งองค์การขึ้นมา และผลที่ได้จากกระบวนการออกแบบองค์การ จะได้โครงสร้างขององค์การ (Organization structure) ขึ้นมา โดยที่ มินท์เบิร์ก(Mintberg, 1979) อธิบายว่า โครงสร้างองค์การเป็นผลรวมทั้งหมดที่องค์การใช้วิธี (Ways) แบ่งงาน(Labor)ให้เป็นภารกิจที่ชัดเจน (Distinct tasks) แล้วให้มีการประสานงานระหว่างงานต่าง ๆ ลักษณะโครงสร้างแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะแรก คือ การแบ่งแยกงาน (Differentiation) เป็นการแบ่งกิจกรรมการงาน (Work)ให้เป็นภารกิจต่าง ๆ (Tasks) ลักษณะที่ 2 เป็นการรวมงานเข้าด้วยกัน(Intigratoin) ซึ่งจะประสานให้ภารกิจต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกัน การแบ่งแยกงาน มี 2 ประเภทคือ การแบ่งแยกงานในแนวนอน (Horizontal differentiation) คือการแบ่งงานระดับเดียวกันอยู่ในแนวเดียวกัน เช่น แบ่งเป็น คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ เป็นต้น และการแบ่งงานในแนวตั้ง(Vertical differentiation)เป็นการแบ่งงานในกลุ่มเดียวกันในลำดับรองให้อยู่แถวล่างลงมา เช่น แบ่งเป็นคณะวิทยาศาสตร์ แล้วแถวล่าง เป็นภาคเคมี ภาคชีววิทยา ภาคฟิสิกส์ เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจ โดยเฉพาะองค์การของสถาบันอุดมศึกษา ต้องกระจายอำนาจให้ถึงผู้ปฏิบัติให้มากที่สุด คำนึงถึงว่าจะเป็นการอุปสรรคต่อการรายงาน (Reporting) การปฏิบัติการ (Operation) การสั่งการ (Directing) และการควบคุม

กำกับ(Controlling) เพียงใด ดังเช่นที่มีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดองค์กร พบว่า สายการบังคับบัญชาที่มีขั้นตอนหรือระดับย่อยในบังคับบัญชาดีที่สุดในไม่เกิน 4 ชั้น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2539)

การจัดองค์กรในมหาวิทยาลัย จากสูงสุดลงไปตามลำดับ ถึงเล็กสุด ควรน้อยชั้นกว่านี้ และที่สำคัญควรให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติโดยตรง หรือระดับล่างเป็นผู้ตัดสินใจมากที่สุด เพราะว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ย่อมรับผิดชอบได้ โดยกฎหมายระดับอนุบัญญัติ จะต้องให้มีความชัดและกระจ่างได้ในเรื่องนี้ เช่น การให้มีผลงานเป็นหลัก การให้ติดตามตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ ภายใต้อิทธิพลประสิทธิภาพทางวิชาการด้วย

8.2 แนวคิดในการปฏิรูปบริหารราชการภาครัฐด้านงานบุคคล การเงินและพัสดุ

8.2.1 การปฏิรูปบริหารราชการภาครัฐด้านงานบุคคล (สำนักงานก.พ., 2542)

สาระสำคัญของแผนปฏิรูประบบบริหารราชการ มุ่งเปลี่ยนแปลงระบบบริหาร ภาครัฐไปสู่ “รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่” เน้นการทำงานยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการ วัดผลลัพธ์ และค่าใช้จ่ายอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญรับผิดชอบต่อผู้ทำงาน แทนการควบคุม ปัจจุบันนำเข้าอย่างละเอียดจะครอบคลุมงาน 5 ด้าน

1. แผนปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจและวิธีการบริหารงานของภาครัฐ ตัดบทบาทให้เหลือเท่าที่จำเป็น ขนาดเล็กกลง คล่องตัวสูง ยืดหยุ่นพอเพียง เปิดเผยผลการดำเนินงาน ยืนยันความรับผิดชอบ โปร่งใส

2. แผนการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณเน้นระบบงบประมาณแบบมุ่งผลงานและผลลัพธ์ ยืดหยุ่นในกระบวนการ เปลี่ยนระบบการเงินและการพัสดุให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

3. แผนการปรับเปลี่ยนระบบบริหารบุคคล เจ้าหน้าที่รัฐต้องทำงานเพื่อประชาชน กลไกบริหารงานบุคคลตั้งแต่กระบวนการสรรหา รักษาไว้ จนถึงให้ออกจากงาน ปรับปรุงเงื่อนไขการจ้างให้มีความหลากหลายและคล่องตัว เลิกระบบยศชั้น โดยยึดความสามารถและผลงานเป็นหลัก การแต่งตั้งเป็นระบบเปิดตามหลักคุณธรรม จัดระบบผู้บริหารระดับสูงไว้เป็นการเฉพาะ มีสัญญาการทำงานเป็นวาระ ปรับระบบเงินเดือนค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับผลการปฏิบัติงาน และเทียบเคียงได้กับภาคเอกชน และปรับระบบวินัยให้เข้มงวด รวดเร็วโดยรักษาความสมดุลในการอุทธรณ์และการร้องทุกข์

4. แผนการปรับเปลี่ยนกฎหมาย ปรับปรุงกฎหมายให้ดีขึ้นใช้ภาษาเข้าใจง่าย

5. แผนการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยม

วิธีการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ปรับองค์การให้มีขนาดเล็กลงอย่างสมดุล สำหรับกลุ่มภารกิจด้านสังคม ได้แก่ กิจกรรมของกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องทำเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาตามลักษณะเฉพาะเรื่อง เฉพาะด้าน

8.2.2 การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ การเงิน และพัสดุ

การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ การเงิน และพัสดุ โดยการพัฒนากระบวนการงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์ พัฒนาระบบรายงานผลทั้งทางด้านการเงินและผลการดำเนินงานที่โปร่งใส ให้เกิดระบบความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และให้มีโอกาสตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ โดยการทบทวน ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ และการรายงานการเงินและการคลัง ให้สะดวก ง่าย ชัด ลัดขั้นตอน ตรวจสอบได้

8.2.3 ปรับปรุงระบบการบริหารงานพัสดุ

ปรับปรุงระบบการบริหารงานพัสดุ โดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านพัสดุ และเน้นพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐ มีพัสดุในราคาที่เหมาะสม และจัดหาได้ทันเวลาที่จะใช้ รวมทั้งจัดให้มีการดูแลบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ให้อยู่ในสภาพดีและใช้งานได้ตลอดเวลา

8.2.4 การปรับเปลี่ยนระบบบริหารบุคคล

การปรับเปลี่ยนระบบบริหารบุคคล ให้มีองค์รขนาดเล็กกะทัดรัดแต่มีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบสูง ใช้ความรู้ความสามารถได้เต็มศักยภาพ ได้ค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับผลการทำงาน และเทียบเคียงได้กับภาคเอกชน มีความเป็นกลางทางการเมือง

สิ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลงหลัก คือ

1. พัฒนารูปแบบการจ้างงานภาครัฐให้มีความหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเงื่อนไข การทำงานและรูปแบบองค์การลักษณะใหม่ เช่น การจ้างโดยสัญญาในบางตำแหน่งที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะกิจ การจ้างงานเฉพาะเรื่องมีวาระชัดเจน การรับงานร่วมกัน (Job Sharing) รวมทั้งการจ้างงานในระบบเปิด

2. ปฏิรูประบบการจำแนกตำแหน่ง เพื่อเปลี่ยนแปลงค่านิยมในเรื่องยศชั้น เน้นเรื่องความสามารถและผลงาน เพื่อให้การสรรหาแต่งตั้งได้บุคคลที่สามารถจริง ปรับระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยยึดตามผลงานและเทียบเคียงได้กับค่าตอบแทนของภาคเอกชน และเสมอภาคกับอาชีพอื่นในสังคม

3. มีการกำหนดดัชนีวัดผลงานตามระบบบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

4. สร้างระบบผู้บริหารระดับสูง(Senior Executive Service)โดยให้หัวหน้าส่วนราชการ และรองให้อยู่ในตำแหน่งที่เป็นระบบเปิด ที่ผู้มีความสามารถในภาครัฐสมัครแข่งขันเพื่อรับการ แต่งตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่งชัดเจน เปลี่ยนจากระบบ“อำนาจนิยม” เป็น “ความสามารถนิยม”

5. ปรับปรุงระบบการสรรหาและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้การสรรหาเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม มีระบบเปิดเพื่อสมัครแข่งขันเข้าสู่ตำแหน่งในระดับผู้บังคับบัญชา อย่างเป็นระบบ

6. ปรับปรุงระบบสอบสวนทางวินัยให้สั้นและรวดเร็วต่อการตัดสินใจ พร้อมสร้างระบบ อุทธรณ์และร้องทุกข์ให้มีความรวดเร็วและเป็นธรรม

7. ปรับระบบออกจากราชการให้ง่ายขึ้นโดยการประเมินผลงานอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้โดยการปรับปรุงกฎหมายที่ใช้อยู่ และตรากฎหมายใหม่ ทบทวนปรับปรุงกระบวนการ ร่างกฎหมาย ระเบียบให้มีขั้นตอนสั้นรวดเร็วมีประสิทธิภาพ โดยปรับปรุงทั้งระบบวิธีการยกเว้น และวิธีการตรวจ เพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัยและเป็นสากลในยุคโลกาภิวัตน์

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำองค์การให้เล็กลง ตัดบทบาทให้เหลือเท่าที่จำเป็น การปรับปรุงงานพัสดุ การบริหารงานบุคคล การเงิน สามารถนำไปเป็นแนวคิดปรับใช้การพัฒนา กฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ในระดับอนุบัญญัติให้มีความเหมาะสมได้เป็นอย่างมาก

8.3 หลักและแนวคิดในการบริหารงานบุคคลากร

พินัส หันนาคินท์ (2542) เสนอหลักและแนวคิดในการบริหารงานบุคคลากร รายงาน ว่า ปัจจัยการบริหารที่สรุปอยู่ในรูป 3 M's, 4 M's, หรือ 5 M's คือ Man, Money, Materials, Management และ Marketing นั้น น่าจะถือว่าคนมีความสำคัญที่สุด เพราะถ้าได้คนด้วยความ รู้ความสามารถใช้งาน ถึงปัจจัยอื่นจะดีจะไม่ทำให้องค์กร ดำเนินงานเพื่อให้องค์กรสามารถใช้ ประโยชน์จากบุคคลที่มาร่วมกิจกรรมในองค์การได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันองค์การก็จะเอื้อ ประโยชน์ให้แก่บุคคลเหล่านั้นได้ตามต้องการด้วย

การที่คนนั้นมาทำงานย่อมมีความต้องการชัดเจนและแฝงอยู่ได้แก่ ความต้องการเศรษฐกิจ ความต้องการทางสังคม ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต และเพื่อสนองความต้องการ บางอย่างในชีวิต

กระบวนการสำคัญในการบริหารงานบุคคลขององค์การ ได้แก่

1. การวิเคราะห์งานและการกำหนดตำแหน่ง ซึ่งต้องทราบจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของ องค์การ ส่วนย่อยที่ประกอบเป็นขนาดใหญ่นั้นมีกิจกรรมอะไรบ้าง แต่ละกิจกรรมต้องการคน ระดับใด จำนวนเท่าใดคนในระดับหัวหน้างาน มีงานอะไรบ้าง เมื่อวิเคราะห์งานได้แล้วก็กำหนด ตำแหน่ง กำหนดอัตรา หรือกำลังคน กำหนดภาระงานของตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์การ

2. การกำหนดเงินเดือนค่าตอบแทน

2.1 การกำหนดเงินเดือน โดยการหากราฟค่าตอบแทน (Compensation Graph) แบบเส้นตรง (Linear) เริ่มจากการพิจารณาถึงค่าของการประเมินค่าของงาน โดยใช้วิธีกำหนดแต้มของแต่ละงาน โดยกำหนดจุดลงบนแผ่นกระดาษกราฟ กำหนดให้คะแนนแต่ละงานอยู่ในแนวนอน (แกน X) และอัตราจ้างอยู่ในแกนตั้ง (แกน Y) โดยถือว่าอัตราค่าแรงขั้นต่ำเป็นจุดเริ่ม จากนั้นก็กำหนดจุดโดยยึดหลักที่ได้จากการวัดลำดับความสำคัญของงานเป็นลำดับต่อไป จะได้จุดต่าง ๆ บนกราฟ

จากนั้นก็หาเส้นตรงเส้นหนึ่ง เริ่มจากค่าแรงขั้นต่ำ (ต่อชั่วโมงหรือต่อเดือน) แล้วดูว่าให้เส้นตรงเส้นนั้น ผ่านเข้าไประหว่างจุดต่าง ๆ โดยให้อยู่กลางระหว่างจุดที่กำหนดไว้ หรืออาจจะใช้วิธีหาค่าสมการถดถอย (Regression Line) โดยใช้วิธีหาค่าผลบวกของกำลังสองที่น้อยที่สุด เส้นตรงที่หาได้นี้จะเป็นระดับเงินค่าจ้างปานกลางที่จะจ่าย

อย่างไรก็ตาม การใช้ระบบนี้ คงใช้ได้เฉพาะงานที่ต่ำกว่า ระดับหัวหน้างาน หากเป็นหัวหน้างานขึ้นไป ก็จะต้องกำหนดค่าตอบแทนตามลักษณะ เช่น พิจารณาเทียบเคียงกับความรับผิดชอบ และค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่งาน ในลักษณะเดียวในองค์กรอื่น แต่คงจะต้องไม่ต่ำกว่าที่จะจ่ายตามบัญชีเงินเดือนของทางราชการ

2.2 การกำหนดค่าตอบแทน

2.2.1 ประเภทค่าตอบแทน โดยทั่วไปค่าตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติงานอาจแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ค่าตอบแทนที่ให้การปฏิบัติงานโดยตรง เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทนที่ให้แก่การทำงานพิเศษ เช่น ค่าตอบแทนทำงานนอกเวลา ค่าเบี้ยประชุม ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะเดินทางไปทำงานนอกสถานที่ และ ค่าตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ตอบแทนด้วยการประกาศเกียรติคุณ การมอบเครื่องหมาย หรือรางวัลที่ไม่เป็นตัวเงิน เป็นต้น

2.2.2 นโยบายเรื่องค่าตอบแทนต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ 1) ทุกตำแหน่งควรจะเทียบได้กับรายได้ของผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน 2) ค่าตอบแทนที่กำหนดไว้ นั้น มีความสัมพันธ์กับอัตราค่าตอบแทนในตลาดแรงงาน 3) ระดับขั้นของเงินเดือนควรมีลักษณะย้อยให้คนอยากทำดี และสูงพอที่จะป้องกันไม่ไห้คนมีฝีมือถูกประมูลตัวไปอยู่ที่อื่น 4) ระบบวิธีพิจารณาเลื่อนเงินเดือนคำนึงถึงผลสำเร็จของงานที่ให้กระทำ 5) งานกับค่าตอบแทนควรจะเท่ากัน อันเป็นหลักแห่งความเป็นธรรม 6) การกำหนดอัตราเงินเดือนและขั้นเงินเดือนควรมีหลักการและวิธีการแน่นอน

2.2.3 ปัจจัยในการกำหนดค่าตอบแทน ปัจจัยสำคัญได้แก่ 1) อัตราค่าครองชีพ 2) ฐานทางการเงินขององค์กร 3) ความขาดแคลนในสาขาของงานที่ต้องการ 4) ประสบการณ์

และความรู้ในแขนงงานที่ต้องการ 5) ความคิดเห็นของฝ่ายบริหารในองค์กร และ 6) กฎหมาย ค่าตอบแทนขั้นต่ำที่รัฐกำหนดไว้ ในกฎหมายหรือข้อบังคับที่มีลักษณะเดียวกัน เช่น พระราชกฤษฎีกา

2.3 การประเมินค่าของงาน (Job Evaluation)

การประเมินค่าของงานนี้หมายถึง การกำหนดคุณค่าเชิงสัมพัทธ์ของงาน เป็นการเปรียบเทียบคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ทักษะ ความมานะพยายาม เพื่อประเมินตัดสินว่างานไหนควรได้ค่าตอบแทนเพียงใด วิธีต่าง ๆ ที่ใช้ได้แก่

1. การจัดทำลำดับของงาน (Job Ranking) เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด โดยศึกษาว่างานไหนสำคัญกว่าเมื่อเทียบกับงานอื่น

2. การจัดระดับของงาน (Job Grading) หรือ จัดประเภทของงาน วิธีนี้ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบขึ้น เช่น กำหนดงานไว้หลายระดับ ตั้งแต่ใช้แรงงานธรรมดาไปจนถึงงานระดับสูงที่มีความซับซ้อน ต้องการทักษะสูง

3. การเปรียบเทียบองค์ประกอบ (Factor Comparison) วิธีนี้กำหนดขอบเขตจำเป็นของแต่ละองค์ประกอบว่าเน้นคุณสมบัติที่จำเป็นที่จะต้องมีในงานนั้นๆ แล้วเทียบกับคุณสมบัติเดียวกันในงานประเภทอื่น

4. การกำหนดแต้มหรือคะแนน (Point System) มักใช้กันมากในวงบริหารธุรกิจอาจจะประเมินออกมาเป็นคะแนนหรือแต้ม การพิจารณาเฉพาะองค์ประกอบที่สำคัญเท่านั้น เช่น ในองค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ แบ่งเป็นความรับผิดชอบเรื่องความปลอดภัย ความรับผิดชอบในการช่วยเหลือผู้ร่วมงาน ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ เป็นต้น แต่ละรายละเอียดเหล่านี้ อาจจะทำให้นำหนักในรูปแบบของคะแนนที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งอาจทำโดยผู้เชี่ยวชาญหรือคณะกรรมการก็ได้

2.4 การกำหนดโครงสร้างค่าตอบแทน (The Compensation Structure) มักจัดเป็นกลุ่มหรือระดับงาน แต่ละระดับก็จะมีพิสัยของค่าตอบแทน การจะจัดพิสัยของค่าตอบแทนมีหลักที่มักยึดถือคือ 1) ถืออายุงานเป็นเกณฑ์ เช่น ทำงานครบ 2 ปี ก็เลื่อนเงินเดือนให้ และ 2) ถือผลงานเป็นเกณฑ์ คือทำได้ผลดีก็ได้เลื่อน และใช้วิธีผสมระหว่าง 1) และ 2)

3. การสรรหา (Recruitment of Personnel)

กระบวนการสำคัญในการสรรหา เริ่มจากกำหนดนโยบายในการสรรหา กำหนดลักษณะงานที่ผู้สนใจจะเข้ามาทำงานทราบ การหาแหล่งคน ช่องทางสำหรับการสรรหา การมีแบบฟอร์มให้ผู้สมัครกรอกข้อมูล

4. การคัดเลือกบุคลากร (Selection of Personnel) ไม่ว่าจะคัดเลือกโดยวิธีใด ก็จำเป็นต้องใช้วิธีการทดสอบ เพื่อตรวจสอบว่าจะได้คนดีที่สุดใน เครื่องมือทดสอบก็ต้องเที่ยงตรง และ

เชื่อถือได้ (Reliability)

5. การบรรจุ การทดลองงาน และการแต่งตั้ง

ระยะก่อนปฏิบัติงาน (Interim Period) ระยะที่แต่งตั้งให้เข้าทำงานแล้ว แต่ยังไม่มอบหมายหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ คือ ทำให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งสบายใจที่จะทำงานต่อไป รู้จักหน้าที่เฉพาะตน ส่วนมากมักใช้การปฐมนิเทศเพื่อให้มีความคุ้นเคย

ระยะทดลองปฏิบัติงาน (Probationary Period) เพื่อพิสูจน์ว่าผู้ที่เข้ามาทำงาน ปรับตัวเข้ากับงานและสภาพแวดล้อมได้เป็นที่แน่ใจแก่องค์กร ระยะนี้ต้องจัดให้มีพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงาน และประเมินงานที่ทดลองปฏิบัตินั้น

ระยะขั้นการนำเข้าสู่งาน เป็นขั้นที่ผ่านการทดลองไปแล้ว เป็นพนักงานที่สมบูรณ์

6. การพัฒนาบุคลากร

องค์กรต้องพัฒนาบุคลากรอยู่ตลอดเวลา เพราะเหตุผลสำคัญ คือ 1) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 2) การลงทุนเพื่อพัฒนาบุคลากร องค์กรที่ย่อมได้รับประโยชน์คืนมาในระยะยาว และสร้างความภักดีต่อองค์กร 3) ความรู้สึกนึกคิด ความคิดหวังต่องาน เปลี่ยนแปลงไปได้ซึ่งการพัฒนาบุคลากรมักทำอยู่ 2 กระบวนการ คือ การฝึกฝน (Training) กับการให้การศึกษา (Educating) ซึ่งทำได้หลายลักษณะ

7. วินัย รักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์

วินัยหมายถึงแบบความประพฤติอันควรปฏิบัติของบุคลากร ตามแนวทางที่วางไว้ เพื่อก่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติขององค์กร มาตรการในการรักษาวินัยได้แก่ มาตรการป้องกัน (Preventive) และมาตรการแก้ไข (Corrective) การป้องกันเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความผิดทางวินัยเกิดขึ้น อาจทำได้โดยการเสริมสร้างให้เกิดวินัยในตนเอง (Self Discipline) และมาตรการเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานรักษาวินัยโดยใช้วิธีการจูงใจ เช่น ทำตัวเป็นตัวอย่าง การเสริมแรงทางบวก คือ การก่อให้เกิดความพึงพอใจในผลแห่งการปฏิบัติตามวินัย และการสร้างศรัทธาให้เกิดแก่งานที่ทำโดยกำหนดวินัยขององค์กรไว้ และประกาศให้ทราบทั่วกัน

การดำเนินการทางวินัย ต้องยึดหลักความเป็นธรรมเมื่อถูกกล่าวหา ต้องสอบสวนให้ได้ความจริงตามกระบวนการสอบสวน มีการรวบรวมพยานหลักฐาน เสนอผู้สั่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาลงโทษ ซึ่งโทษที่จะลงต้องเป็นโทษที่กำหนดไว้ในบทวินัยขององค์กร ที่ทราบทั่วกัน

การร้องทุกข์และการอุทธรณ์ สำหรับการร้องทุกข์นั้น ใช้เมื่อผู้ปฏิบัติงานมีเหตุอันเชื่อได้ว่าไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้อย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับการอุทธรณ์นั้น หมายถึงการที่ถูกลงโทษทางวินัย ร้องขอให้ผู้มีอำนาจได้ยกเรื่องนี้ขึ้นพิจารณาใหม่ให้เป็นไปตามแนวทางที่เป็นคุณแก่ตน และถือเป็นสิทธิของผู้ร้องโดยแท้จริง

สรุปความว่า การบริหารบุคคลขององค์การ ควรจะมีสาระสำคัญที่ประกอบไปด้วย การกำหนดตำแหน่ง การสรรหา การบรรจุ การทดลองงาน การแต่งตั้งและอัตราเงินเดือน เงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ การพัฒนาบุคลากร วินัย การรักษาวินัย การดำเนิน การทางวินัย การออกจากงาน การร้องทุกข์และการอุทธรณ์

ส่วน 롭บินและคูลเตอร์ (Robbins and Coulter, 1996) เสนอหลักแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การว่าประกอบด้วย กระบวนการสำคัญดังต่อไปนี้ การรับสมัครใหม่ การคัดเลือก การบรรจุผู้ที่เหมาะสม การปฐมนิเทศ การฝึกอบรม การพัฒนาความรู้ และทักษะที่สูงขึ้นให้ทันสมัย การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนางานสายอาชีพ การให้ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ และเป็นพนักงานที่ปฏิบัติงานได้ดี มีความเหมาะสม มีความสามารถคงสภาพในการสร้างผลงานระดับสูงไว้ได้เป็นเวลายาวนาน

จะเห็นว่าแนวคิดนี้สนับสนุนสอดคล้องกับแนวคิดในการบริหารงานบุคคลที่กล่าวแล้ว การจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับงานบุคคลของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จึงสามารถนำหลักแนวคิดหรือองค์ประกอบไปใช้เป็นแนวทางจัดทำกฎหมายที่เหมาะสมได้

8.4 การบริหารงานบุคคลตามกฎหมายระเบียบข้าราชการครู (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2538)

มีคณะกรรมการข้าราชการครูหรือ ก.ค. มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแล ตรวจสอบ แนะนำระดับสูง ออกระเบียบในการสอบ การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการ สาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งเป็นระบบราชการ เพื่อเทียบเคียงเป็นแนวคิด ในการพัฒนาอณูบัญญัติทางด้านบริหารงานบุคคล ได้แก่

1. คุณสมบัติของข้าราชการครู
2. อัตราเงินเดือนข้าราชการครูและเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนสำหรับพลเรือนโดยอนุโลม
3. การกำหนดตำแหน่งและการให้ได้รับเงินเดือน ได้แก่
 - 2.1 ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถึงศาสตราจารย์
 - 2.2 ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้บริหารและให้การศึกษานในหน่วยงานทางการศึกษา เช่น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย
 - 2.3 ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษ ไม่สังกัดโรงเรียน เช่น ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด

ตำแหน่งใดจะได้รับเงินเดือนระดับใดให้เป็นไปตามกฎ ก.ค. โดยคำนึงถึงการรับเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน

4. การบรรจุและการแต่งตั้ง การบรรจุเข้ารับราชการครู แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง และแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งนั้น โดยบรรจุแต่งตั้งตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้
5. หน่วยงานทางการศึกษาใดมีเหตุพิเศษที่ไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขัน อาจคัดเลือกจากบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค. กำหนด
6. ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นเป็นเวลาตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.
7. การเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ให้เลื่อนจากผู้ที่สอบแข่งขันหรือผู้ได้รับการคัดเลือก
8. การเลื่อนขึ้นเงินเดือน ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโดยคำนึงถึงคุณภาพ ปริมาณงานของตำแหน่งและผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา การรักษาวินัย ความสามารถและความอดสาหะในการปฏิบัติงาน ตามหลักการและวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.
9. วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดำเนินการตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2534

เหตุผลสำคัญในการประกาศใช้ พ.ร.บ.นี้ เพื่อให้การบริหารงานบุคคลมีความคล่องตัว และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น คือ มอบอำนาจบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูไปดำเนินการในระดับจังหวัด ได้

องค์กรและงานที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสถาบันการศึกษาจึงได้แก่ คณะบุคคลระดับสูงขององค์การ การกำหนดตำแหน่ง การกำหนดอัตราเงินเดือน การบรรจุและการแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือน วินัยและการรักษาวินัย การออกจากงาน การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์

8.5 บัญชีอัตราเงินเดือน

เงินเดือน ค่าตอบแทน ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จะเป็นมาตรฐานเดียวกันตามบัญชีเงินเดือนข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ที่ประกาศใช้อยู่ในขณะที่มีการบรรจุแต่งตั้งนั้น แต่ถ้าเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จะมีระบบบัญชีอัตราเงินเดือนเป็นของตนเอง ดังเช่นมหาวิทยาลัยในกำกับแห่งหนึ่ง ตำแหน่งอาจารย์ เงินเดือนขั้นเริ่มต้น 16,830 - 69,510 บาท ขั้นสูงสุด 44,370 บาท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขั้นสูงสุด 80,470 บาท รองศาสตราจารย์ ขั้นสูงสุด 94,140 บาท ศาสตราจารย์ ขั้นสูงสุด 110,140 บาท สำหรับ มหาวิทยาลัยเอกชน อัตราเงินเดือนมักสูงกว่าเงินเดือนในระบบราชการร้อยละ 10 - 20 (อุทุมพร จามรมาน และคณะ, 2542)

8.6 แนวคิดการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง

แนวคิดการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Management) (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ, 2544)

1. ระบบการจัดซื้อจัดจ้างมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร การมีการจัดซื้อจัดจ้างที่ดีและการบริหารจัดการใช้พัสดุ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างอย่างมืออาชีพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารงานของทุกองค์กร

2. วัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่

เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร ด้วยการจัดหาพัสดุและบริการให้ต่อเนื่อง เพื่อมิให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงักเนื่องจากการขาดพัสดุ

เพื่อจัดซื้อจัดจ้างโดยมีต้นทุนต่ำสุดหรือราคาสมเหตุสมผล และแสวงหาสิ่งที่มี คุณค่า สูงสุดในราคาที่ต้องจ่ายไป

เพื่อรักษาคุณภาพของพัสดุที่ทำการซื้อแล้วให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีสำหรับการใช้งาน

เพื่อลดความสูญเสียอันเกิดจากการลงทุนในพัสดุให้น้อยที่สุด โดยขจัดการซื้อพัสดุที่มีความซ้ำซ้อน และล่าช้าเร็ว

เพื่อสร้างแหล่งซื้อสินค้าที่เชื่อถือได้ไว้เป็นแหล่งสำรองในการซื้อหาพัสดุ

เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ขายสินค้าและจะทำให้การจัดซื้อสิ่งของได้ในราคาที่ต่ำกว่าผู้ซื้อรายอื่น

เพื่อแสวงหาความร่วมมือกับฝ่ายอื่นในองค์กร ซึ่งทำให้ทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการใช้งานพัสดุแต่ละประเภท และสามารถสนับสนุนพัสดุได้ตรงตามวัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและวิธีปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรใน ต้นทุนที่เหมาะสม

เพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้ องค์กรประสบความสำเร็จ และเป็นการสร้างสมรรถนะในการแข่งขันให้กับองค์กร

3. การวางแผนการจัดซื้อจัดจ้าง

การจัดซื้อจัดจ้างเริ่มต้นจากการคาดคะเนความต้องการ โดยพิจารณาแผนงานโครงการ ว่ามีความต้องการวัสดุ ครุภัณฑ์อะไรบ้าง ตลอดจนสถิติการใช้ อาจดูจากใบคำขอซื้อขอจ้าง การตรวจสอบคลังเก็บพัสดุ ซึ่งหากมีการใช้พัสดุที่มีอยู่ในคลังก็จำเป็นต้องซื้อมาทดแทน

4. การจัดซื้อพัสดุดูควรคำนึงถึงปัจจัยอย่างน้อย 3 ปัจจัย คือ ปริมาณที่ต้องการ ราคา พักตร์ที่เหมาะสม และ คุณลักษณะการใช้งาน

การพิจารณาวิธีการจัดซื้อ จะเป็นการตกลงราคา สอบราคา ประกวดราคา วิธีพิเศษ โดยต้องอิงระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยสำหรับหน่วยงานภาครัฐ หรืออนุบัญญัติที่ออกได้เอง

5. สำหรับในหน่วยงานภาครัฐ ส่วนใหญ่กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจะดำเนินการประกวดราคาหรือสอบราคา ผู้ที่เสนอราคาต่ำสุดอาจไม่ใช่แหล่งขายที่ดีที่สุดเสมอไป ดังนั้นจึงต้องมีการประเมินผู้ขายโดยการสืบหาประวัติและพิจารณาให้รอบคอบว่า ความสามารถในการดำเนินการจัดหาได้ดีเพียงใด มีความมั่นคงทางการเงินหรือไม่ คุณภาพของสินค้าเป็นอย่างไร ตลอดจนการบริการหลังการขายและที่สำคัญคือราคาของสินค้า มิฉะนั้นอาจจะก่อให้เกิดความล้มเหลวในการจัดซื้อจัดจ้างได้

ราคาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกซื้อสินค้า แม้ว่าฝ่ายจัดซื้อบางแห่งจะทำการสั่งซื้อโดยมิได้กำหนดราคาไว้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วส่วนใหญ่มักต้องมีการกำหนดราคาไว้ในใบสั่งซื้อ ทั้งนี้เพราะราคาเป็นข้อตกลงที่จำเป็นและสำคัญในสัญญาที่ทั้งสองฝ่ายต้องผูกมัดกันทางกฎหมาย

วิธีการสืบราคาอาจทำได้โดยการพิจารณาจากฐานข้อมูลการจัดซื้อที่เคยสั่งซื้อในอดีต ไปเสนอราคาหรือแคตตาล็อกของพัสดุนั้นๆ รายการแจ้งราคาและตารางส่วนลดของผู้ประกอบการต่างๆ ฝ่ายจัดซื้อจำเป็นต้องรวบรวมและปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และการจัดซื้อพัสดุที่มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและมีการจัดซื้อจำนวนมาก วิธีการต่อรองกับผู้ขายก็จะทำให้ได้ราคาที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ในการจัดซื้อพัสดุจะดำเนินการประกวดราคา ผลของการประกวดราคาจะเป็นข้อยุติในการกำหนดราคา วิธีดังกล่าวถ้าพิจารณาในแง่ของการแข่งขันระหว่างผู้เสนอขายสินค้าอย่างยุติธรรมเป็นไปโดยเปิดเผยแล้ว นับว่าเป็นวิธีที่ดีมาก วิธีนี้มีจุดอ่อนตรงที่สิ้นเปลืองเวลามาก ตั้งแต่การประกาศประกวดราคา การเสนอราคา และการต่อรองราคา

โดยสรุปในขั้นตอนนี้ ฝ่ายจัดซื้อก็จะสามารถคัดเลือกแหล่งขายหรือผู้ขายที่เหมาะสมที่สุดเพื่อดำเนินการในขั้นตอนออกคำสั่งซื้อต่อไปได้

5. การออกคำสั่งซื้อ

การออกคำสั่งซื้อเป็นงานหลักของฝ่ายจัดซื้อ คำสั่งซื้อทุกครั้งควรเป็นลายลักษณ์อักษร และโดยปกติผู้มีอำนาจลงนามออกใบสั่งซื้อเพื่อผูกพันเงินค่าสินค้าระหว่างองค์กรกับผู้ขายจะเป็นบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าองค์กร สำหรับรูปแบบใบสั่งซื้อจะเป็นฝ่ายกำหนด ส่วนในภาครัฐรูปแบบใบสั่งซื้อจะเป็นในลักษณะการทำสัญญาซื้อขาย

6. การติดตามสั่งซื้อ โดยปกติเป็นหน้าที่ของผู้ออกคำสั่งซื้อ การติดตามผลเป็นการทำให้ผู้ขาย ทำตามคำสัญญาที่ให้ไว้ในการส่งมอบของ ฝ่ายจัดซื้อจะต้องมีติดต่อกับผู้ขายอย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะมีการส่งมอบของตามวันและเวลาที่กำหนด โดยทั่วไปจะใช้วิธีการติดตามผลก็ต่อเมื่อ มีต้นทุนหรือความเสี่ยงอันเกิดจากการส่งของล่าช้า

7. ตรวจสอบใบสั่งของและการตรวจรับพัสดุ ฝ่ายจัดซื้อควรตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อทำการตรวจสอบใบสั่งของในขั้นต้น หากเกิดความผิดพลาดจะเป็นหน้าที่ของฝ่ายจัดซื้อที่จะต้องติดต่อกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง การตรวจสอบใบสั่งของมิใช่ตรวจสอบเพียงยอดรวมเท่านั้น แต่จะต้องตรวจสอบความสอดคล้องกับรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะตามที่กำหนดไว้ในใบสั่งซื้อด้วย ว่ามีปริมาณ คุณภาพ ตามที่กำหนดหรือไม่ มีการบันทึกและเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อที่เป็นระบบ

8. ระดับความรับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง ระดับความรับผิดชอบ ในการบริหารงานทั่วไป แบ่งเป็นระดับ ได้แก่ ระดับการบริหารทั่วไป ระดับปฏิบัติการ

ระดับการบริหารทั่วไป ความรับผิดชอบแสดงออกในรูปความคาดหวังที่จะให้ฝ่ายจัดซื้อบรรลุเป้าหมายในเรื่อง คุณภาพ ปริมาณ เวลา ราคา และจากแหล่งขายที่ต้องการ

ระดับปฏิบัติการ ดำเนินงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยการมีพัสดุสำหรับปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำการซื้อภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขัน เพื่อทำการซื้ออย่างฉลาด เพื่อให้การลงทุนในพัสดุมีความเสียหายในระดับต่ำสุด เพื่อแสวงหาแหล่งขายที่เหมาะสมและเชื่อถือได้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ขาย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับฝ่ายอื่นในองค์กร เพื่อบริหารงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมืออาชีพ

การกำหนดความรับผิดชอบในการซื้อจัดจ้าง เป็นการกำหนดหน้าที่การจัดซื้อจัดจ้างให้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานเดียว เพื่อลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน ลดค่าใช้จ่าย สร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ทำให้ผู้จัดซื้อเกิดความเชี่ยวชาญในการจัดซื้อ และมีการควบคุมพัสดุดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกระจายอำนาจการจัดซื้อ เป็นการมอบอำนาจการจัดซื้อพัสดุให้หน่วยงาน ภายในองค์กร เพื่อให้สามารถจัดหาพัสดุได้ตามความ ต้องการของหน่วยงาน และสามารถจัดซื้อได้รวดเร็ว ใช้เวลาน้อย แต่มีข้อเสียในด้านอำนาจต่อรองราคา ทำให้การจัดซื้อพัสดุในราคาสูง

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง มีหลายวิธี คือ วิธีการประกวดราคา วิธีการเจรจาตกลงราคา วิธีการทำคำสั่งซื้อแบบถาวร วิธีไม่เก็บรักษาพัสดุดังกล่าว วิธีอื่นๆ

การพัสดุเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อนในระบบราชการ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับจำเป็นต้องพัฒนาระบบขึ้นใช้เองให้เหมาะสม (เกษม สุวรรณกุล, 2531) โดยเป็นกฎหมายระดับอนุบัญญัติด้วยการพัสดุ

8.7 การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ

การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ (Financial Management and

Budget Control) (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ, 2544) ให้วางหลักแนวทางการบริหารทางการเงิน ดังต่อไปนี้

8.7.1 ความสำคัญของการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ

การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ หมายถึง การจัดการระบบการเงินขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด หากเป็นภาคเอกชนก็คือ การทำให้เจ้าของกิจการมีความมั่งคั่งมากที่สุด แต่ในแง่ของการบริหารภาครัฐ หมายถึง การบริหารเงินงบประมาณให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงสุด ในอดีตผู้บริหารทางการเงินมีหน้าที่เพียงแต่เก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำรายงานทางการเงิน จัดการเกี่ยวกับเงินสด แต่ในปัจจุบันผู้บริหารทางการเงินมีความซับซ้อน และมีปัจจัยที่มีผลกระทบมากขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้นผู้บริหารองค์กรจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้งภายในและภายนอกในการตัดสินใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการระบบการเงิน โดยผู้บริหารทางการเงินต้องมีหน้าที่ที่สำคัญ 3 ประการ คือ การตัดสินใจหาแหล่งของเงินทุน การตัดสินใจจัดสรรเงินทุน และการตัดสินใจในนโยบายการเงิน

8.7.2 การตัดสินใจหาแหล่งของเงินทุน

โดยทั่วไปผู้บริหารขององค์กรจะต้องมีความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการบริหารการเงินขององค์กร ในภาคเอกชนแหล่งของเงินทุนมีทั้งภายในกิจการและภายนอกกิจการ เช่น เจ้าหนี้ ส่วนของผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ก็มีทั้งเจ้าหนี้ระยะสั้นและระยะยาว การจัดหาเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นการจัดหาทุนระยะยาว การจัดหาเงินทุนจากเจ้าหนี้จะทำให้เกิดต้นทุนของเงินทุนคือ ดอกเบี้ย ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนที่จะนำมาบริหารองค์กร

การบริหารการเงินของหน่วยงานภาครัฐนั้น แหล่งเงินทุนขององค์กร ได้แก่ งบประมาณแผ่นดิน ผู้บริหารการเงินจำเป็นต้องมีความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ในการเสนอแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับพันธกิจ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทขององค์กร โดยเฉพาะต้องสามารถคำนวณหาต้นทุนผลผลิต ผลงานขององค์กร เพื่อให้การเสนอขอตั้งงบประมาณได้รับการจัดสรรงบประมาณ ตามโครงการที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ และผู้บริหารการเงินต้องสามารถวิเคราะห์หาจุดแข็งขององค์กร รวมทั้งการสร้างศักยภาพขององค์กร เพื่อให้เกิดรายได้จากการให้บริการประชาชนมาสนับสนุนการบริหารองค์กร องค์กรใดมีผู้บริหารทางการเงินที่มีความสามารถในการหาแหล่งเงินทุน ก็จะทำให้องค์กรนั้นสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.7.3 การตัดสินใจจัดสรรเงินทุน

เมื่อองค์กรมีเงินทุนหรือทรัพยากรที่เพียงพอต่อการบริหารงานตามแผนงานโครงการที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้บริหารทางการเงินต้องมีความสามารถในการบริหารเงินทุนเหล่านั้น

ลงไปแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ ผู้บริหารองค์กรต้องสามารถในการวิเคราะห์และตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่จะดำเนินการแล้ว ได้รับผลตอบแทนเพื่อเป็นการสร้างศักยภาพขององค์กร ซึ่งการตัดสินใจในแต่ละทางเลือกนั้น จะมีผลต่อการบริหารการเงินขององค์กรทั้งสิ้น

8.7.4 การตัดสินใจในนโยบายการเงิน

ผู้บริหารทางการเงินจะต้องมีความสามารถในการกำหนดนโยบายการเงินขององค์กร แนวทางการบริหารการเงิน การใช้จ่ายเงินภายในองค์กร รวมถึงการเก็บรักษาเงินสะสมขององค์กร การกำหนดนโยบายการเงินเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากองค์กรมีเงินสะสมมากผู้บริหารทางการเงินจะต้องตัดสินใจในการลงทุนเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดโดยมีความเสี่ยงน้อยที่สุด หรือไม่มีความเสี่ยงเลย

8.8 ระบบบัญชีและการควบคุมทางบัญชี

8.8.1 ระบบบัญชีที่เกี่ยวข้อง

การบัญชี หมายถึง การบันทึกการการเงินทั้งด้านรายรับ รายจ่าย ตลอดจนการโอนบัญชี การแยกประเภท การสรุปผล และการแปลความหมายจากข้อมูล ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งในการบริหารการเงินขององค์กร กระบวนการดังกล่าวข้างต้นจะต้องดำเนินการภายในขอบเขตของหลักการบัญชีที่รับรองเป็นหลักสากล ซึ่งกำหนดข้อมูลใดควรบันทึกไว้ในบัญชีอะไร ควรบันทึกเมื่อใด การกำหนดนโยบายการบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลต้องครบถ้วนและถูกต้อง ทั้งนี้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังได้กำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์บัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐไว้ในเบื้องต้น

8.8.2 การจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐตามเกณฑ์คงค้าง

การจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ แต่เดิมได้บันทึกบัญชีตามเกณฑ์เงินสด และจะทำการบันทึกบัญชีเมื่อมีการรับและจ่ายเงินจริง ไม่มีการคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ถือครอง นอกจากนั้นจะไม่รับรู้ถึงค่าใช้จ่ายค้างจ่ายหรือรายรับค้างรับ

แต่เมื่อมีการปรับปรุงระบบงบประมาณเป็นระบบแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งจำเป็นต้องทราบต้นทุนกิจกรรม ต้นทุนผลผลิต ทำให้การบันทึกในระบบบัญชีแบบเดิมไม่สอดคล้องกับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องบันทึกบัญชีตามเกณฑ์ที่รับฟังจ่าย หรือเกณฑ์ที่รับฟังจ่าย หรือเกณฑ์สิทธิ์หรือเกณฑ์คงค้าง

ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง เป็นการบันทึกการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง เข้าเป็นรายได้และรายจ่ายของหน่วยงานเสมอ รวมทั้งมีการปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า รายได้ค้างรับ รายได้รับล่วงหน้า การตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายรอดตัด และการบันทึกตัดค่าเสื่อมราคาในมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ให้ถูกต้องตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เสนอ

ในงบการเงินนั้นๆ วิธีนี้จะทำให้หน่วยงานภาครัฐทราบถึงรายได้และค่าใช้จ่ายที่แท้จริงขององค์กร
เสนอในงบการเงินนั้นๆ วิธีนี้จะทำให้หน่วยงานทราบถึงรายได้และค่าใช้จ่ายที่แท้จริงขององค์กร
หน่วยงานที่เสนอรายงานต้องจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้าง ยกเว้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระแส
เงินสด

เกณฑ์คงค้าง หมายถึง หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้รับรู้รายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้นมิ
ใช้รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดออกไปหรือรายการเทียบเท่าเงินสดซึ่งทำให้รายการและเหตุ
การณ์ต่างๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในงบการเงินภายในงวดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการเกิด
รายการและเหตุการณ์นั้น

ในทางบัญชี การรับรู้รายการเมื่อเกิดขึ้นเป็นการบันทึกสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนทุน รายได้
และค่าใช้จ่ายเมื่อเป็นที่ค่อนข้างแน่นอนว่าหน่วยงานจะได้รับหรือจะสูญเสียประโยชน์เชิง
เศรษฐกิจและสามารถวัดมูลค่าของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ ดังนั้นหน่วยงานอาจจะบันทึก
รายการก่อนที่จะได้รับหรือจ่ายเงินสด

งบการเงินที่จัดขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง นอกจากจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการในอดีตที่เกี่ยวข้อง
ซึ่งกับการรับและจ่ายเงินสดแล้ว ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผูกพันที่หน่วยงานต้องชำระเป็นเงินสด
ในอนาคต และทรัพยากรที่จะได้รับเป็นเงินสดในอนาคต รวมทั้งทรัพยากรที่ใช้ประโยชน์ได้มาก
กว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีด้วย

เกณฑ์คงค้างจึงเป็นหลักการที่แสดงให้เห็นผลกระทบ การใช้จ่ายงบประมาณในปัจจุบันที่
มีต่อความสามารถของหน่วยงาน ในการให้บริการและภาวะผูกพันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ระบบบัญชีเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรมหาวิทยาลัยในกำกับ เพราะนอกจากจะแสดงถึง
ความโปร่งใสตรวจสอบได้แล้ว ยังเป็นสารสนเทศอย่างสำคัญในการที่รับรู้สถานะทางการเงินและ
การกำหนดวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยเองด้วย แต่จะให้ปฏิบัติอย่างไรในรายละเอียด ก็กำหนดไว้
อนุบัญญัติทางการเงินของแต่ละแห่งได้

ส่วนที่ 9 หลักการแนวคิดทฤษฎี ทางกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาและการจัดทำกฎหมาย

9.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายและการจัดทำกฎหมาย

กฎหมาย หมายถึง ข้อบังคับสำหรับควบคุมความประพฤติของบุคคลที่อยู่ใน
สังคม มีทั้งชนิดที่เป็นลายลักษณ์อักษร และที่เป็นจารีตประเพณี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระบิดาแห่งกฎหมายไทย ให้ความหมายว่า กฎหมาย คือ คำสั่งทั้งหลายของผู้ปกครองว่าการแผ่นดิน ที่มีต่อรัฐทั้งหมด เมื่อผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามแล้ว ตามธรรมเนียมต้องได้รับโทษ (วารีนาสกุล และคณะ, 2520)

กฎหมายเป็นข้อบังคับของรัฐหรือประเทศที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารของรัฐบาล กฎหมายบางลักษณะ เกี่ยวข้องเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ถ้าใครฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม ก็ต้องมีความผิดและถูกลงโทษ อันเป็นปรากฏการณ์ทางชุมชน (Phenomenal Social) ซึ่งหมายถึงกลุ่มชนที่รวมกันเป็นสังคมหนึ่ง ๆ นั่นเอง เป็นผู้ทำให้เกิดกฎหมาย ซึ่งตรงกับสุภาษิตลาตินที่ว่า “Ubi Societas Ibi Jus” คือ ที่ใดมีสังคมขึ้นที่นั่นย่อมมีกฎหมายเกิดขึ้นมาเช่นกัน (วารีนาสกุล , เดชา ศิริเจริญ , ธีระ ศรัทธมรรักษ์ และ ประเสริฐ ตันศิริ , 2520 : 7)

รูปแบบ หรือ Model มีคำที่สื่อความหมายได้ในภาษาไทยอีกหลายคำ เช่น ตัวอย่าง ตัวอย่าง แบบอย่าง รุ่นจำลอง แบบจำลอง (ราชบัณฑิตยสถาน,2538; So Sethaputra,2536) บางครั้งเรียกทับศัพท์ว่า โมเดล แต่โดยทั่วไปหมายถึง สิ่ง หรือ วิธีดำเนินการที่จัดทำขึ้นเป็นต้นแบบของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดย Webster's New World Dictionary (1968) ให้ความหมาย รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบ หมายถึง การจำลองหรือเลียนแบบขนาดเล็กมาจากวัตถุ เรื่องราว หรือบุคคลที่มีอยู่จริง เช่น เรือ อากาศ เป็นต้น และรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นเป็นตัวแทนหรือตัวอย่างเบื้องต้นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแบบ(Plan) หรือสร้างสิ่งนั้นให้ใหญ่ขึ้นในขั้นสุดท้าย

อุทัย บุญประเสริฐ (2516) ให้ความหมายรูปแบบว่า หมายถึงสิ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

รูปแบบ ในที่นี้ จึงหมายถึง สาระสำคัญที่เป็นหลักของกฎหมายและร่างพระราชบัญญัติ จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาและหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจำลองแล้วแต่กรณี ที่ทำขึ้นโดยการจัดวางถ้อยคำในประเด็นต่าง ๆ โดยใช้ภาษาให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ด้วยการจัดเรียงลำดับเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ว่าสิ่งใดเกิดขึ้นก่อนหลังและทำวรรคตอน ให้มีความหมายรัดกุม กระชับ ชัดเจน ตรงตามเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ของการจัดทำกฎหมาย ซึ่งจะเป็นลักษณะของกฎหมายที่ดี (สถาบันพระปกเกล้า, 2544)

9.2 มูลเหตุที่ทำให้เกิดกฎหมาย

มูลเหตุที่ทำให้เกิดกฎหมายขึ้นหรือจุดกำเนิดที่มาของกฎหมายมีอยู่หลายประการ ที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1. ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดของเผ่าของรัฐหรือประเทศ จะเป็นผู้มีส่วนหรือมีบทบาทสำคัญ

ในการผลักดันให้เกิดมีข้อบังคับขึ้นมาใช้กับประชาชน ในรัฐของตน จนกลายมาเป็นกฎหมายขึ้น

2. ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่ยึดถือปฏิบัติสอดคล้องกันตลอดมาคู่กับเผ่า ชุมชน รัฐ ของตนนั้น ก็เป็นจุดกำเนิดที่มา ของกฎหมายอีกเช่นกัน

3. ความเชื่อในเทพเจ้า วิญญาณบรรพบุรุษ หรือคำสั่งสอนของพระศาสดา ซึ่งต่อมา เรียกว่า ศาสนานั้น ก็เป็นมูลเหตุอีกอย่างหนึ่งในทางประวัติศาสตร์ ที่ทำให้เกิดกฎหมายขึ้น

ในยุคต่อมา เมื่อชุมชนเจริญขึ้น ทั้งสภาพจิตใจ ปัญญา และอารยธรรม ซึ่งเกิดมีมูลเหตุ ทำให้เกิดที่มาของกฎหมายอีก 3 ประการ ดังนี้

1. ความยุติธรรม (Equity) ซึ่งในเรื่องความยุติธรรมนี้มีมาตั้งแต่สมัยกรีกแล้ว โดยที่มี นักปรัชญาของชาวกรีก คือ อริสโตเติล (Aristotle) แบ่งความยุติธรรมออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 ความยุติธรรมโดยธรรมชาติ (Justice by Nature) เป็นกฎที่มีรากฐานมาจาก ความยุติธรรมโดยธรรมชาติ เป็นกฎที่ยอมรับกันทั่ว ๆ ไป เช่น กฎเกณฑ์ที่ว่าผู้ใดฆ่าผู้อื่นตายโดย เจตนา มีความผิดทางอาญาต้องได้รับโทษ กฎเช่นนี้เป็นกฎที่เกิดจากความยุติธรรมโดยธรรมชาติ

1.2 ความยุติธรรมที่เป็นแบบแผน (Conventional Justice) ความยุติธรรมแบบนี้ เกิดขึ้นจากคำประกาศและแบบแผนของแต่ละสังคมที่ไม่เหมือนกัน

อริสโตเติล กล่าวว่า ถ้ากฎเกณฑ์ทางกฎหมายทุกกฎเกณฑ์เป็นเรื่องของความยุติธรรม โดยธรรมชาติทั้งหมด ปัญหาเรื่องสภาพของกฎหมายก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะทุกคนจะต้องเคารพ กฎหมาย แต่ในเรื่องกฎเกณฑ์ที่เกิดขึ้น จากความยุติธรรมที่เป็นแบบแผนนั้น จะต้องกำหนด สภาพบังคับไว้ในกฎหมายนั้นด้วย เพื่อให้คนเคารพต่อกฎหมาย

ต่อมาได้ปรับปรุงหลักของอริสโตเติลในยุคต่อ ๆ มา ความยุติธรรมนั้นแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ความยุติธรรมธรรมชาติ คือ ความยุติธรรมที่มีอยู่ในจิตใจของมนุษย์ทุกคน หากไม่ ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องใด ก็จะมีการเรียกร้องเอาความยุติธรรมที่สูญเสียไปนั้นกลับคืนมา เรียกว่า เป็นความยุติธรรมที่เกิดขึ้นในใจของมนุษย์แต่ละคน หรือความยุติธรรมที่เป็นธรรมชาติ

2. ความยุติธรรมที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย (Legal Equity) คือ เมื่อมนุษย์เรียกร้อง เอาความยุติธรรมไปยังรัฐ หรือผู้ปกครองของรัฐ จำเป็นที่รัฐจะต้องรับรู้ และรับรองที่จะนำเอา ความยุติธรรมกลับคืนไปให้กับประชาชนในรูปใดรูปหนึ่ง โดยการบัญญัติเป็นกฎหมายขึ้น กฎหมายจึงมีจุดกำเนิดจากความยุติธรรม เพื่อเป็นหลักประกันความอบอุ่นใจของประชาชนขึ้น แทน อันเป็นความยุติธรรมที่กำหนดเป็นกฎหมายนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐในการ ปกครองประเทศ

3. ความคิดเห็นของนักปราชญ์ หรือนักวิชาการทางกฎหมาย แม้ผู้บัญญัติกฎหมายจะ พยายามบัญญัติกฎหมายให้ละเอียดถี่ถ้วน กฎหมายที่ออกมาานั้น ก็ไม่อาจที่จะให้เหมาะสมกับ

สภาพการณ์ และสภาวะแวดล้อมของประเทศและกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลา ความคิดเห็นของบรรดานักวิชาการกฎหมายที่ได้เขียนบทความต่าง ๆ เพื่อให้มีการแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัย ทันทับการเปลี่ยนแปลงมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันของบ้านเมือง จึงเป็นมูลเหตุที่ทำให้มีการบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบันอีกทางหนึ่ง

4. คำพิพากษาของศาล ตามหลักกฎหมายอังกฤษนั้น ถือว่า คำพิพากษาของศาลเป็นที่มาของกฎหมายเพราะอังกฤษใช้กฎหมายจารีตประเพณี โดยศาลอาศัยหลักจารีตประเพณีเป็นเครื่องพิจารณาและถือเอาผลการพิจารณานั้นไปใช้ในคดีชนิดเดียวกันที่เกิดขึ้นภายหลัง ต่อมาเมื่อมีการออกกฎหมาย ก็ร่างกฎหมายขึ้นตามแนวคำพิพากษาของศาลนั้นเป็นหลัก

เมื่อพิจารณาจากมูลเหตุที่ทำให้เกิดกฎหมายดังกล่าวแล้ว ทำให้สรุปได้ว่าที่มาของกฎหมายในปัจจุบันนั้น ควรจะมีที่มาได้ 2 ทาง ดังนี้ คือ มาจากจารีตประเพณี (Traditional) และ มาจากตัวบทกฎหมายหรือกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Droit Possitif) ที่มนุษย์กำหนดหรือบัญญัติขึ้นเอง การศึกษาทบทวนกฎหมายที่มีอยู่จึงเป็นเรื่องสำคัญในการจัดทำกฎหมายทุกประเภท รวมทั้งกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา เพราะเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนากฎหมาย เรื่องใด ๆ ขึ้นมา

9.3. ระบบกฎหมายในปัจจุบัน

หยุด แสงอุทัย (2542) อธิบายถึงระบบกฎหมายในปัจจุบันสรุปความได้ว่า มี 2 ระบบ คือระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) กับกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Codified Law)

1. กฎหมาย Common Law หรือเรียกว่า Case Law นิยมใช้ในประเทศอังกฤษและในเครือจักรภพ รวมทั้งอเมริกาด้วย

ตามรูปกฎหมาย Common law ของอังกฤษเป็นกฎหมายที่ไม่มีลายลักษณ์อักษร กฎหมายเหล่านี้เกิดขึ้นมาจากจารีตประเพณีและคำพิพากษาของศาลเป็นพื้นฐาน สำหรับพระราชบัญญัติ ที่รัฐสภาของอังกฤษหรือสหรัฐอเมริกาออกมาเป็นฉบับๆนั้น ถึงแม้จะออกเป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม แต่ถือว่าเป็นข้อยกเว้นของหลักกฎหมายทั่วไป เพราะมีลักษณะเป็นกฎหมายเฉพาะเรื่องเท่านั้น

จึงสรุปได้ว่า หลักกฎหมายทั่วไปของระบบ Common Law หรือกฎหมายแองโกลแซกซอน จึงถือว่า ศาลมีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้บัญญัติหลักเกณฑ์ต่างๆ

2. กฎหมายลายลักษณ์อักษร ซึ่งนิยมใช้กันในประเทศต่างๆ ในยุโรปเช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน เป็นต้น คือในรูปของประมวลกฎหมาย โดยเฉพาะในทางกฎหมายแพ่งนั้นใช้กฎหมาย "Civil Law" ซึ่งมาจากภาษาละตินของพวกโรมันว่า "Jus Civil" ซึ่งกษัตริย์โรมันชื่อ Justinian ได้ทรงรวบรวมนักกฎหมายในสมัยพระองค์ ช่วยกันบัญญัติออกมาเป็นรูปกฎหมาย Civil Law ขึ้น

ซึ่งต่อมาฝรั่งเศสและเยอรมันได้นำเอากฎหมายนี้ มาจัดทำเป็นประมวลกฎหมายแพ่งเรียกว่า Codified Law ประเทศที่ใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรจะต้องมีการจัดทำประมวลกฎหมายประมวลกฎหมายคือ กฎหมายที่ได้บัญญัติขึ้น โดยรวบรวมเอาบทบัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายเป็นเรื่องเดียวกัน แต่กระจายกันอยู่ไม่เป็นระเบียบ เอามารวมจัดให้เป็นหมวดหมู่วางหลักเกณฑ์ให้อยู่ในที่เดียวกัน และมีข้อความที่จะติดต่อกันอย่างเป็นระเบียบ

กฎหมายที่เป็นรูปกฎหมายลายลักษณ์อักษรนี้ เป็นการพิจารณาจากหลักเกณฑ์ทั่วไปมาสู่เรื่องเฉพาะเรื่อง คือเอาบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป มาปรับเป็นราย ๆ ไป ส่วนกฎหมายระบบ Common Law ที่พิจารณาจากเรื่องเฉพาะเรื่องไปเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร หรือใช้ประมวลกฎหมายหรือ Civil Law จึงถือเอาบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป มาเป็นหลักในการดำเนินการ สำหรับกฎหมายการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของไทย ถือว่าเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรด้วยการดำเนินการ การวินิจฉัย การตีความ การนำไปปฏิบัติจึงต้องถือตามตัวบทกฎหมายของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ เป็นหลัก

9.4. ทฤษฎีของศักดิ์กฎหมายลายลักษณ์อักษร

เกี่ยวกับศักดิ์และฐานะของกฎหมายลายลักษณ์อักษร บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) อธิบายว่า ผลสำคัญของทฤษฎีศักดิ์กฎหมาย ที่มีศักดิ์ต่ำกว่าหรือขัดแย้งกับกฎหมายที่มีศักดิ์สูงกว่า อันถือว่าเป็นสภาพบังคับของหลักนี้ หากขัดแย้งกัน กฎเกณฑ์ที่ต่ำกว่าก็จะสิ้นผลไป และต้องบังคับตามกฎเกณฑ์ที่สูงกว่า ศักดิ์ของกฎหมายสามารถวิเคราะห์ได้จากความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายหนึ่งซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมายอื่น โดยนัยนี้กฎหมายที่ให้อำนาจออกกฎหมายอื่น จึงมีศักดิ์สูงกว่ากฎหมายที่ออกตามอำนาจที่ให้ เช่นคำพิพากษาอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมาย ประมวลกฎหมายจึงสูงกว่าคำพิพากษา แต่ประมวลกฎหมายอาศัยอำนาจรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญจึงสูงกว่าประมวลกฎหมาย (สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2542) กฎหมายลายลักษณ์อักษร มีศักดิ์สูงไปหาลำดับรองๆ ลงไปตามลำดับ ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญ
2. พระราชบัญญัติ
3. พระราชกำหนด
4. พระราชกฤษฎีกา
5. กฎกระทรวง
6. เทศบัญญัติ

7. ข้อบัญญัติจังหวัด
8. ข้อบังคับสุขาภิบาล

กฎหมายเมื่อประกาศใช้บังคับแล้วจะเป็นกฎหมายตลอดไป จนกว่าจะมีการยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุง กฎหมายที่จะมายกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงจะต้องมีศักดิ์สูงกว่าหรืออยู่ในลำดับเดียวกัน (วารี นาสกุล, เดชา ศิริเจริญ, ธีระ ศิริธรรมรักษ์ และประเสริฐ ตันศิริ, 2520) จึงจะมีผลใช้บังคับได้ และถ้ากฎหมายขัดกันก็ต้องยึดถือตามกฎหมายฉบับหลัง การบัญญัติกฎหมายใหม่จึงต้องไม่ให้แย้งกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ยังใช้อยู่ หรือหากจำเป็นต้องมีบทบัญญัติยกเว้นมิให้นำกฎหมายที่บังคับอยู่มาใช้บังคับ

9.5. ทฤษฎีเจตนารมณ์ของกฎหมาย

หลักการตีความตามเจตนารมณ์ หมายถึงการหยั่งทราบความหมายของถ้อยคำในบทกฎหมายหรือความมุ่งหมายของกฎหมาย นั้น

หยุด แสงอุทัย (2542) อธิบายทฤษฎีในเรื่องเจตนารมณ์ของกฎหมายไว้ 2 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีอำเภอจิต (Subjective Theory) ซึ่งถือว่าจะค้นพบเจตนารมณ์ของกฎหมายจากเจตนารมณ์ของผู้บัญญัติกฎหมายนั่นเอง เช่น พิจารณาต้นร่างกฎหมายนั้น รายงานการประชุม พิจารณาร่างกฎหมายนั้นที่คณะกรรมการกฤษฎีกา และในชั้นกรรมาธิการของรัฐสภา ตลอดจนคำอธิบายในรัฐสภา สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะช่วยให้เห็นว่า ที่บทกฎหมายใช้ถ้อยคำเช่นนั้น เป็นเพราะผู้บัญญัติกฎหมายมีเจตนารมณ์อย่างไร และมีเหตุผล อย่างไรอีกด้วย

2. ทฤษฎีอำเภอการณ (Objective Theory) ซึ่งเห็นว่า ไม่ต้องค้นหาเจตนารมณ์ของผู้บัญญัติกฎหมาย แต่ต้องค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมายนั่นเอง กล่าวคือเป็นการค้นคว้าว่าบทกฎหมายนั้นมีความมุ่งหมายอย่างไร เป็นการศึกษาโดยบทกฎหมายยังมีถ้อยคำอยู่ตามเดิม แต่อาจนำกฎหมายนั้นมาใช้ให้เหมาะสมกับความก้าวหน้า ทั้งนี้เท่าที่ถ้อยคำของกฎหมายจะเปิดช่องให้ทำเช่นนั้นได้ การตีความตามทฤษฎีอำเภอการณจึงทำให้กฎหมายไม่อยู่นิ่ง และทำให้กฎหมายทันสมัยอยู่เสมอ

การจะทราบเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับได้อย่างไรบ้าง จึงนำทั้งทฤษฎีอำเภอจิตและทฤษฎีอำเภอการณมาใช้ประกอบกัน

นอกจากนี้วิธีที่จะหยั่งทราบเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น มีวิธีหยั่งทราบดังนี้

1. พระราชปรราก กฎหมายในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มักจะมีพระราชปรรากยาว แสดงให้เห็นความมุ่งหมาย หรือเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยได้ แสดงถ้อยคำกล่าวถึงเหตุผลที่ทำให้มีการบัญญัติกฎหมาย แต่ในสมัยการปกครองระบอบประชาธิปไตย คำปรรากของพระราช

บัญญัติมักจะมีแต่ข้อความสั้น ๆ ในกรณีพระราชปรารภแสดงความมุ่งหมายของกฎหมายไว้ ก็ สามารถจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการตีความในกฎหมายตามเจตนารมณ์ได้

2. บันทึกหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีก็ดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ดี เสนอร่างพระราชบัญญัติ ต่อสภาผู้แทน ก็ได้มีบันทึกหลักการ และเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ บันทึกหลักการและเหตุผลนี้ ย่อมแสดงให้เห็นความมุ่งหมาย หรือเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะได้กล่าวถึงเหตุผลในการจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมาย ในประเทศไทยมีการโฆษณาบันทึกเหตุผลของกฎหมายในราชกิจจานุเบกษาต่อท้ายพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกาจึงค้นหาเหตุผลตามที่ประกาศไว้ได้

3. การอ่านกฎหมายหลาย ๆ ฉบับในเรื่องเดียวกัน หรืออ่านบทมาตราหลาย ๆ บท มาตรา ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เทียบเคียงกัน เพราะในเรื่องเดียวกันบางทีก็มีกฎหมายบัญญัติ ไว้หลายฉบับ เช่น มีฉบับต่อมาแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับเดิม หรือมีกฎหมายใหม่ รวบรวมกฎหมายเดิม และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นฉบับเดียวกัน หรือมีฉบับนั้น เรื่องเดียวกันในกฎหมายฉบับเดียวกันก็มีบท มาตราหลายบทมาตราด้วยกัน ซึ่งถ้าหากว่าอ่านกฎหมายหลายฉบับประกอบกัน หรืออ่านหลาย บทมาตราประกอบกัน อาจทำให้ทราบเจตนารมณ์ หรือความมุ่งหมาย และเหตุผลของกฎหมาย นั้นได้ (หยุด แสงอุทัย, 2542)

ในการศึกษาบททวนกฎหมายเพื่อยกร่างกฎหมายหรือจัดทำกฎหมายใหม่ การตีความจึงมีความสำคัญว่า ควรจะนำมาใช้ได้หรือไม่ควรนำมาใช้ต่อไป หรือควรจะมีบัญญัติใหม่ว่าอย่างไร ให้มีความตรงและครอบคลุม โดยเฉพาะกฎหมายที่กำลังทำวิจัยในครั้งนี้

9.6. กฎหมายปกครอง

กฎหมายแบ่งแยกตามข้อความของกฎหมายได้ 3 ประเภท ได้แก่ กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน และกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกฎหมายมหาชน ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐ หรือหน่วยของรัฐกับราษฎร ในฐานะที่รัฐมีอำนาจเหนือราษฎร โดยรวมเอาข้อบังคับไว้หลายชนิดด้วยกัน ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมาย อาญา เป็นต้น

สำหรับกฎหมายปกครอง ได้แก่กฎหมายที่กำหนดรายละเอียดในการปกครอง ลดหลั่นมาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายว่าด้วย การอำนวยการปกครองประเทศ แต่กฎหมายปกครองเป็นกฎหมายว่าด้วย การดำเนินการปกครอง กฎหมายนี้จะกล่าวถึง การจัดระเบียบแห่งองค์การปกครองเช่น จัดแบ่งออกมาเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือเทศบาล สุขาภิบาล เป็นต้น และความเกี่ยวพันระหว่างองค์การเหล่านี้ต่อกันและกัน และความเกี่ยวพันระหว่าง

องค์การเหล่านี้ ต่อราษฎร กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยถือว่า เป็นกฎหมายปกครองด้วย

หลักทั่วไปของการจัดระเบียบการปกครอง แยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ การปกครองแบบรวมอำนาจ (Centralization) กับ การปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) การปกครองแบบรวมอำนาจ หมายถึงการปกครองที่จัดระเบียบโดยรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางเพื่อประสานงานและสั่งการทั่วๆไปของรัฐ เช่น กระทรวงหนึ่ง ๆ จัดเป็นศูนย์กลางสำหรับบังคับบัญชาราชการกระทรวงนั้นตลอดราชอาณาจักร โดยมีเจ้าพนักงานของกระทรวงซึ่งมีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาเรียงตามลำดับชั้น เริ่มตั้งแต่รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ลงไปตามลำดับถึงเสมียนพนักงาน เจ้าพนักงานต่างๆ นี่เป็นเครื่องมือของรัฐบาลกลางในการปฏิบัติราชการทางปกครอง และรัฐบาลกลางเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอน ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายคือพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม การปกครองแบบรวมอำนาจปกครองนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เรียกว่า “ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง” แต่การปกครองแบบรวมอำนาจ ไม่ได้หมายความว่า กิจกรรมทางปกครองจะต้องกระทำที่ศูนย์กลางเสมอไป รัฐบาลกลางอาจแบ่งอำนาจให้เจ้าหน้าที่ไปดำเนินการในส่วนภูมิภาคที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เรียกว่า ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคโดยมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอไปปฏิบัติราชการปกครองในส่วนภูมิภาค

ส่วนการปกครองแบบกระจายอำนาจปกครอง หมายถึงการที่รัฐมอบอำนาจปกครองให้แก่องค์การอื่น โดยให้องค์การนี้มีอิสระที่จะดำเนินการได้เอง โดยรัฐออกกฎหมายจัดตั้งองค์การนั้นขึ้น เป็นนิติบุคคลและกำหนดให้ดำเนินการของตนเองโดยอิสระภายใต้ขอบเขตแห่งกฎหมาย และรัฐเป็นแต่เพียงคอยควบคุมเพื่อให้การเป็นไปตามกฎหมาย และรัฐอาจเรียก้องอำนาจที่มอบหมายนี้คืนได้ กระจายอำนาจปกครองอาจแบ่งเป็น การกระจายไปตามท้องถิ่น เช่น ยกท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาล พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเรียกว่าระเบียบบริหารส่วนท้องถิ่น และกระจายอำนาจไปตามบริการ เช่น จัดตั้งองค์การขึ้นเป็นอิสระที่จัดกิจการของตนเองได้ จะต้องมีหลักประกันให้องค์การนี้ ดำเนินการได้โดยอิสระ ไม่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐบาลกลาง ซึ่งเรียกว่าแบ่งทางเขตแดน และกระจายตามกิจการ

สถาบันอุดมศึกษาของไทย ที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ จึงถือว่าอยู่ในประเภท
กฎหมายปกครองด้วยรูปแบบหนึ่ง

9.7. ที่มาของร่างกฎหมายและกระบวนการออกกฎหมาย

หยุด แสงอุทัย (2542) อธิบายว่า กฎหมายทุกฉบับต้องจัดทำเป็นร่างก่อน ร่างกฎหมายทุกฉบับมาจากนโยบาย บริหารราชการแผ่นดิน เช่น ในทางการศึกษามีอะไรบ้าง เช่น นโยบายรัฐบาลต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ คณะรัฐมนตรีก็ต้องมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไป ตามนโยบายนั้น ๆ การบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบาย ถ้าไม่ต้องอาศัยกฎหมาย ก็ดำเนินการไปตามวิถีทางของฝ่ายบริหาร แต่ถ้าต้องอาศัยกฎหมาย คณะรัฐมนตรีหรือกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นผู้บริหารให้ เป็นไปตามนโยบาย ก็ต้องพิจารณาว่า มีกฎหมายไว้แล้วหรือไม่ ถ้าไม่มีหรือไม่เพียงพอก็ต้อง ออกกฎหมายใหม่ขึ้นมา ซึ่งอาจทั้งหมดหรือแก้ไขปรับปรุงบางส่วนแล้วแต่กรณี

หลักการโดยทั่วไป ผู้ร่างกฎหมายอาจเป็นบุคคลเดียว หรือคณะบุคคลก็ได้แล้วแต่จะ ได้รับมอบหมายแต่เมื่อร่างเรียบร้อยแล้ว ก็จะเข้าสู่การพิจารณาในรูปของคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบ แทนทั้งนั้น จึงจะเข้าสู่การพิจารณาทางนิติบัญญัติต่อไป กฎหมายที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัย จะได้รับ การยอมรับสูง เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน

9.8. หลักเกณฑ์ในการทำกฎหมาย

เสริม วินิจฉัยกุล(อ้างในประวิณ ณ นคร, 2543)ให้หลักในการ “การทำกฎหมาย” ว่า การทำกฎหมายจะเรียกว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่งก็ได้ เพราะการทำกฎหมายให้ดีไม่ใช่ของง่าย มีผู้ เข้าใจไปว่า การทำกฎหมายนั้น ผู้ออกกฎหมายจะบัญญัติสิ่งใดๆ ก็ได้ สุดแล้วแต่ว่าจะต้องการ อยากรู้ก็ตาม ความเข้าใจเช่นนี้เป็นความเข้าใจที่แคบเกินไป เพราะเหตุว่า การทำกฎหมายนั้น ผู้ทำไม่อาจวางบทบัญญัติต่างๆ ได้ตามอำเภอใจ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หลายประการเพื่อให้ กฎหมายนั้นเหมาะสม เป็นธรรมแก่สังคม และเป็นประโยชน์แก่การปกครองประเทศ ได้แก่

1. ต้องคำนึงถึงประวัติศาสตร์

บรรดากฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นหลักอันสืบเนื่องต่อกันมาแต่โบราณ ความ เจริญของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้มีผลทำให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงในตัวบท กฎหมาย และกฎหมายก็ต้องมีบทบัญญัติให้เหมาะสมกับความเจริญของประเทศ ไม่ใช่ล้าสมัย หรือน่าสมัยจนเกินไป

2. ต้องรู้กฎหมายที่มีอยู่แล้ว

ถ้าผู้ทำกฎหมายไม่รู้ว่ากฎหมายเดิมมีอยู่อย่างไรก็จะทำกฎหมายใหม่ไม่ได้ เพราะ ว่า บรรดากฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันมีอยู่มากมาย และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอยู่ ตัวบท กฎหมายซึ่งบัญญัติขึ้นใหม่อาจไปซ้ำหรือขัดหลักเดิม ไม่กลมกลืนกัน อันอาจทำให้เกิดหลัก นิติศาสตร์ เพราะฉะนั้น การทำกฎหมายใหม่จึงจะต้องพิจารณาให้รอบคอบ จะบัญญัติยกเลิกบท ใด หรือวางบัญญัติใหม่ประการใด ต้องให้ประสานกลมกลืนกับของเดิมที่มีอยู่

3. ต้องรู้กฎหมายของต่างประเทศ

ความรู้ในกฎหมายของต่างประเทศเป็นเครื่องมือที่จะทำกฎหมายได้อย่างมาก ยิ่งในปัจจุบันมีการค้าขายติดต่อกับต่างประเทศมาก ย่อมจะต้องรู้กฎหมายพอสมควร กฎหมายที่จะทำขึ้นใหม่นั้น ถ้าได้มีตัวอย่างของต่างประเทศแล้ว ก็อาจนำมาเปรียบเทียบดูส่วนดีและส่วนเสีย และผลปฏิบัติจะเป็นอย่างไร แต่ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องเอาอย่างต่างประเทศเสมอไป เราอาศัยแต่บทบัญญัติที่เห็นว่าเหมาะสม เพราะกฎหมายของประเทศหนึ่ง อาจไม่เหมาะสมกับอีกประเทศหนึ่ง เพราะว่าสภาพของบ้านเมือง วัฒนธรรม ธรรมเนียม ประเพณี และสังคม ย่อมแตกต่างกันแต่ละประเทศ

4. ต้องพิจารณาให้สมกาลสมัย

บทบัญญัติของกฎหมายเป็นบทบังคับที่จะใช้ในอนาคต ฉะนั้น ผู้ทำกฎหมายจะต้องพิจารณาถึงกาลข้างหน้าให้ถี่ถ้วน ว่าเหตุการณ์ในอนาคตจะเป็นอย่างไร ความต้องการของประชาชนจะเป็นอย่างไร และผลบังคับนั้นจะเหมาะสมกับกาลข้างหน้า หรือไม่ ถ้าบทบัญญัติของกฎหมายไม่รัดกุมหรือให้ผลไม่สมกับความต้องการของประเทศและประชาชน ก็จะไม่เรียกว่าเป็นกฎหมายที่ดีไม่ได้

5. ต้องสามารถหยั่งรู้ถึงผลบังคับของกฎหมายนั้น

กฎหมายเมื่อได้บัญญัติขึ้นแล้วมีผลใช้บังคับ และผลบังคับก็ต้องกำหนดไว้ทั้งทางแพ่งและทางอาญา กฎหมายที่ขาดผลบังคับย่อมเป็นกฎหมายที่บกพร่อง ทั้งนี้ยกเว้นแต่กฎหมายบางเรื่อง เช่น วิธีพิจารณาความหรือแบ่งส่วนราชการ เป็นต้น กฎหมายที่ไม่มีผลบังคับหรือเปิดช่องให้ผู้อยู่ใต้กฎหมายหลีกเลี่ยงได้โดยง่าย ก็เท่ากับไม่มีกฎหมายนั้น

6. ต้องรู้รูปแบบของกฎหมาย

กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีอยู่หลายรูป รูปสำคัญคือประมวลกฎหมายอีกรูปหนึ่ง คือรูปพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด นอกจากนี้ยังมีรูปรองลงมา คือพระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง ตลอดจนข้อบังคับบางอย่าง

วิธีเขียนพระราชบัญญัติในประเทศไทย ใช้แบบอังกฤษ และได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติมาเป็นเวลาช้านาน และเป็นแบบในการกระทำพระราชกำหนดและพระราชกฤษฎีกาด้วย แบบเริ่มด้วยข้อความปรารภ และขึ้นมาตราโดยให้เรียกชื่อกฎหมายนั้นอย่างไร ต่อด้วยมาตราที่กำหนดให้ใช้บังคับเมื่อใด ข้อควรสังเกต คือมีบทบังคับไว้ว่า ต้องได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้ มีข้อควรสังเกตอย่างหนึ่ง คือ การเขียนคำจำกัดความไว้ในกฎหมาย กล่าวคือ ถ้าคำใดใช้ซ้ำกันหลายแห่ง และมีความหมายโดยเฉพาะก็เขียนคำจำกัดความไว้ การเขียนคำจำกัดความนี้ ควรเขียนไว้เฉพาะเท่าที่จำเป็น ถ้ามีใช้ในตัวบทเพียงแห่งเดียวหรือสองแห่งก็ไม่ควรเขียนไว้

7. ต้องใช้ถ้อยคำสำนวนให้ถูกต้อง

ภาษาที่ใช้ในการเขียนกฎหมายเป็นเรื่องสำคัญอยู่มาก หรือที่เรียกว่าโวหารทางกฎหมาย บทบัญญัติต่างๆ ที่ดีต้องใช้ภาษาอันเป็นที่เข้าใจได้ง่ายพอสมควร เพราะผู้อยู่ได้บังคับกฎหมายจะต้องรู้และสามารถปฏิบัติตามได้ แต่ก็ไม่ต้องเป็นภาษาพูดอันมีความหมายเลื่อนลาง ถ้อยคำสำนวนต้องเหมือนกันทุกแห่ง ถ้าแห่งใดกล่าวไว้อย่างใด อีกแห่งหนึ่งซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกัน ก็ต้องใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างเดียวกัน ภาษาที่ใช้แต่ละคำต้องรัดกุมเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเข้าใจผิด โดยเฉพาะบทบัญญัติอันมีโทษทางอาญาแล้ว จะต้องมิถ้อยคำชัดแจ้ง

8. ต้องระมัดระวังในเรื่อง

พระราชบัญญัติแต่ละฉบับต้องกล่าวถึงเรื่องเดียวกัน เช่น กรณีให้มีการตราพระราชบัญญัตินั้นๆ ผู้ทำกฎหมายพึงระลึกว่ากฎหมายอันเป็นหลักใหญ่มีอยู่ในประมวลกฎหมายแล้ว ฉะนั้น กฎหมายซึ่งตราออกใช้โดยรูปพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดจึงเป็นเรื่องเฉพาะกรณี มิฉะนั้นแล้วจะเกิดความสับสนในบทกฎหมายต่างๆ อันยากแก่การปฏิบัติและการบังคับ

ในการจัดทำกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐจึงต้องพิจารณาถึงหลักอันเป็นบริบทที่สำคัญเหล่านี้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ หยุต แสงอุทัย (อ้างถึงใน ประวีณ ฉนคร,2543) กล่าวถึงการร่างกฎหมายไว้ว่า การร่างกฎหมายจะต้องพยายามให้ได้หลักเกณฑ์ที่เหมาะสม การค้นหาหลักเกณฑ์ที่ต้องกระทำดังนี้

1. ต้องพิจารณาหลักเกณฑ์จากกฎหมายไทย ที่บัญญัติไว้แล้วในเรื่องเดียวกัน และเรื่องอื่นๆว่า การใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวได้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างไร มีข้อดีอย่างไร ข้อเสียอย่างไร มีอุปสรรคบ้างหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในกฎหมายไทยนั้นเหมาะสมกับนิสัยใจคอของคนไทย ภูมิประเทศ เหตุการณ์ และกาลสมัยมากน้อยเพียงใด

2. พิจารณาเทียบเคียงกฎหมายต่างประเทศ การเทียบเคียงกฎหมายต่างประเทศย่อมทำให้ผู้ร่างกฎหมายไทยเกิดความคิดที่ว่า จะหาหลักเกณฑ์อย่างไรมาใช้จึงจะเหมาะสม แต่การนำเอากฎหมายต่างประเทศเทียบเคียงมาใช้ในประเทศไทย จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่ของประเทศไทย ตลอดจนนิสัยใจคอ และความต้องการของคนไทยด้วย

3. ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการตีความกฎหมาย เพราะบทบัญญัติที่ผู้ร่างกฎหมาย เห็นว่าชัดเจนแล้วนั้น ผู้ใช้กฎหมายอาจเห็นว่ายังไม่ชัดเจนก็ได้ เพราะต่างคนต่างความคิด เมื่อผู้ใช้กฎหมายเห็นว่าบทกฎหมายมีข้อความไม่ชัดเจนแน่นอน มีความหมายกำกวม หรือมีความหมายได้หลายทาง ก็จะต้องตีความ ฉะนั้น ผู้ร่างกฎหมายจึงต้องทราบหลักเกณฑ์ในการ

ตีความด้วย ถ้าร่างกฎหมายให้อ้อยคำชัดเจนแล้ว ผู้ใช้กฎหมายก็ไม่มีทางที่จะตีความ เพราะไม่มีข้อสงสัยในความหมายของกฎหมาย

ฌานินท์ กรัยวิเชียร เขียนไว้ใน “ภาษากฎหมายไทย” โดยอ้างหลักในการร่างกฎหมายของมองเตสกีเยอ (Montesquieu) ปรัชญาเมธีชาวฝรั่งเศสว่า

1. ภาษากฎหมายนั้น ควรมีลีลาที่กะทัดรัดและง่าย ข้อความที่หรูหราหรือวาทศิลป์ เป็นเพียงคำฟุ่มเฟือยที่ชวนให้เพลินเท่านั้น
2. ศัพท์ที่เลือกใช้ควรเป็นศัพท์ที่มีความหมายแน่นอนที่สุดเท่าที่จะหาได้ และมีใช้เป็นเพียงคำที่มีความหมายใกล้เคียง ทั้งนี้เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการทำให้เกิดความเข้าใจแตกต่างกันให้มากที่สุด
3. กฎหมายนั้น ควรบัญญัติถึงแต่เฉพาะเรื่องที่มีจริงและเรื่องที่มีอยู่พึงหลีกเลี่ยงการบัญญัติกฎหมายในทำนองเปรียบเทียบหรือสมมุติ
4. กฎหมายนั้น ไม่ควรบัญญัติให้ยกย่อน ซ่อนเงื่อน เพราะกฎหมายทั้งหลายจะใช้บังคับกับสามัญชนซึ่งมีสติปัญญาปานกลาง กฎหมายมิใช่เป็นแบบฝึกหัดในวิชา ตรรกวิทยา แต่เป็นเรื่องของเหตุผลธรรมดาสำหรับสามัญชน
5. กฎหมายนั้น ไม่ควรบัญญัติให้เข้าใจสับสนไปว่าข้อยกเว้น ข้อจำกัดหรือการขยายความ เป็นหลัก
6. กฎหมายนั้น ไม่ควรบัญญัติให้มีปัญหาได้เถียงกัน การให้เหตุผลรายละเอียดแห่งการบัญญัติกฎหมายนั้นๆ ขึ้น เป็นการเสี่ยงต่ออันตราย เพราะการให้เหตุผลดังกล่าวจะเปิดช่องให้เกิดการโต้แย้งขึ้นได้
7. เนื้อสิ่งใด กฎหมายนั้น ควรได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วน และใช้บังคับได้ กฎหมายไม่เพียงมีบทบัญญัติอันขัดต่อเหตุผลเบื้องต้น ความเที่ยงธรรม และสภาพความเป็นไปในสังคม เพราะกฎหมายที่มีจุดอ่อนก็ดี กฎหมายที่ไม่จำเป็นก็ดี กฎหมายที่ปราศจากความเที่ยงธรรมก็ดี ย่อมทำให้ระบบกฎหมายทั้งระบบเสียไป และเป็นการบั่นทอนอำนาจของรัฐด้วย

9.9 โครงร่างของกฎหมาย

กฎหมายประกอบด้วยโครงร่างสำคัญ 2 ประการ คือ ส่วนที่เป็นหลักการของกฎหมายและส่วนที่เป็นเหตุผลของกฎหมาย ดังนี้

1. หลักการของกฎหมาย (Principle) หมายถึง สาระสำคัญหรือข้อใหญ่ใจความของกฎหมายทั้งฉบับซึ่งได้มาจากการพิจารณาดูกฎหมายนั้น แล้วสรุปเอาแต่หลักสำคัญ แต่ถ้าจะพูดถึงรายละเอียดของกฎหมายนั้นทั้งฉบับ หลักการของกฎหมายก็คือ ตัวบทกฎหมายแต่ละมาตรานั่นเอง ซึ่งปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรที่เห็นได้

2. ส่วนเหตุผลของกฎหมาย (Rationale) เป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังตัวบทกฎหมายหรือหลักการของกฎหมาย เป็นสิ่งที่ไม่อาจตรวจดูได้จากตัวบทกฎหมายแต่ละคำหรือแต่ละมาตราแต่ละประเด็น ที่เป็นเช่นนี้ เพราะเหตุผลของกฎหมายเป็นสิ่งที่นำมาสู่ตัวบทกฎหมายหรือทำให้ต้องบัญญัติเช่นนั้น หรือเป็นเหตุของกฎหมายในขณะที่หลักการของกฎหมายเป็นผล เช่น เหตุที่ต้องบัญญัติสิทธิพิเศษ เสรีภาพ บางกรณี เป็นต้น

9.10 กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา

กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาบางส่วนที่ยังใช้บังคับอยู่ได้แก่ พ.ร.บ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2522, พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2531, พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.2522, พ.ร.บ.สถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2541, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2541, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2541, พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2541, พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ.2539, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยนเรศวร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ.2533, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ.2535, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ.2541, พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ.2541

9.11 หลักการวางรูปกฎหมาย

ตามหลักคิดของ หยุต แสงอุทัย (ประวิณ ณ นคร, 2543) ให้หลักแนวคิดถึงการวางรูปของกฎหมายเพื่อลำดับเรื่องราว จะมีเนื้อหาตามลำดับก่อนหลังอย่างไร ในการร่างกฎหมาย โดยอาจใช้วิธีวางรูปแบบตามลำดับเวลา เช่น ในการตั้งมหาวิทยาลัย ก็จะมีถึงทางปฏิบัติว่ามหาวิทยาลัย จะทำอะไรก่อนและหลัง จึงต้องกล่าวถึงตั้งแต่การตั้งมหาวิทยาลัย ชื่อของมหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์ องค์กรของมหาวิทยาลัย เช่น สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี อำนาจหน้าที่ขององค์กรเหล่านั้น วิชาที่สอนในมหาวิทยาลัย ผู้สอนในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

สาระสำคัญและประเด็นกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาประยุกต์จากแนวคิดของ หยุต แสงอุทัย (2543) จึงควรมีรูปแบบโครงสร้างหลักของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. บทบัญญัติทั่วไป ซึ่งเกี่ยวกับประเด็นการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ชื่อ วัตถุประสงค์ รายได้ การจัดการทรัพย์สิน การจัดโครงสร้าง และผลประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษา

2. การดำเนินงาน ซึ่งเกี่ยวกับประเด็น สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี สภาวิชาการ สภาอาจารย์ คณะและคณบดี อำนาจหน้าที่ และหน่วยงานอื่นในการดำเนินงาน
3. ผู้สอน ซึ่งเกี่ยวกับประเด็น คณาจารย์ประจำ พนักงาน การบริหารงานบุคคล
4. การจัดการศึกษา การให้ปริญญา และเครื่องหมายวิทยฐานะ
5. การตรวจสอบ การกำกับและควบคุม

ส่วนที่ 10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

สำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษามีน้อยมาก ที่ศึกษาพบมีดังนี้ ศรีราชา เจริญพานิชและคณะ(2541)ได้ทำการศึกษาวิจัยที่มีกล่าวถึงกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ มีรายงานความว่า

กฎหมายของแต่ละมหาวิทยาลัยของรัฐจะมีสาระแห่งบทบัญญัติใกล้เคียงกัน บางแห่งเลียนจากบทบัญญัติของมหาวิทยาลัยอีกแห่งหนึ่ง ที่ได้ตราออกมาเป็นกฎหมายก่อนหน้านั้นแล้ว เพียงแต่การตราขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยโดยพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยนั้น โดยเฉพาะจะทำให้ได้สถานภาพเป็นนิติบุคคลโดยกฎหมาย แต่อันที่จริงแล้วอาจจะไม่ต้องแยกบัญญัติกฎหมายมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นแต่ละฉบับก็ได้ เพราะอาจจะออกเป็นกฎหมายรวม หากจะจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งใหม่ก็ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งก็ได้ ดังเช่น การออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศาลต่างๆ และให้สถานภาพเป็นนิติบุคคลเลยทันทีเมื่อตั้งก็ได้เช่นกัน ซึ่งเรื่องนี้พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2522 ได้ให้สถานภาพแก่วิทยาลัยเอกชนหรือมหาวิทยาลัยเอกชนที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งได้มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลทันที

ดังนั้น หากพิจารณาจากตารางแสดงจำนวนกฎหมายว่าด้วยการศึกษาโดยรวมแล้วจะเห็นว่ากฎหมายหลักที่เป็นพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับต่างๆ ที่ใช้บังคับอยู่ถึง 41 ฉบับ ทั้งนี้ยังมีได้รวมกฎหมายการศึกษาพิเศษอื่นๆ อีกและในบรรดากฎหมาย 41 ฉบับ ดังกล่าวอาจจำแนกได้เป็น กลุ่ม ๆ ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา รวม 7 ฉบับ

กลุ่มที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา รวม 30 ฉบับ

กลุ่มที่ 3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคลากรทางการศึกษา รวม 4 ฉบับ

หากพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ก็จะเห็นถึงความหลากหลายที่กฎหมายแต่ละฉบับจะไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ถ้าพิจารณากฎหมาย กลุ่มที่ 2 ก็จะพบว่าในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติของสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยของรัฐอยู่ถึง 23 แห่ง น่าจะใช้กฎหมายจัดตั้งฉบับเดียวกันได้จะเป็นการสะดวก เพราะกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันอาจจะลดลงเหลือ 3-4 ฉบับ คือ มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยของรัฐฉบับหลัก 1 ฉบับ แต่อีก 2-3 ฉบับ อาจจะใช้กับ

สถาบันการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษ เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่จำกัดรับนักศึกษา และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการสอนทางไกล หรืออาจจะมีมหาวิทยาลัยอีกประเภทหนึ่ง คือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล ซึ่งจะมีลักษณะพิเศษในอีกรูปแบบหนึ่ง เช่นกัน ดังนั้นถ้ารวมกันได้ดังที่กล่าวมาก็จะลดกฎหมายไปได้ถึง 19-20 ฉบับ

ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สถาบันราชภัฏ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลต่างก็มีกฎหมายรวมของตนเองอยู่แล้วจึงไม่มีปัญหาต้องรวมเพราะเหตุที่มีกฎหมายมากเกินไปจนมีความจำเป็นสำหรับกลุ่มที่ 3 ก็เป็นกฎหมายที่ไม่อาจยุบรวมกันได้ เพราะเป็นเรื่องคนละเรื่องจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคงแยกกันไว้ในแต่ละเรื่องดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

มีข้อนำคิดว่า หลังจากที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 แล้ว บทบัญญัติในมาตรา 81 ให้รัฐจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ นั้น หมายถึงให้ร่างกฎหมายแม่บททางการศึกษา ให้การจัดการศึกษาได้อย่างมีเอกภาพมีทิศทางไปในทางเดียวกัน โดยอาจจะมีกฎหมายประกอบกันหลายฉบับซึ่งควบคุมดูแลในแต่ละเรื่อง แต่ละส่วน หรืออาจจะจัดทั้งในรูปประมวลกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งรวมทุกส่วนเข้ามาด้วยกันก็จะทำให้ลดกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ลงได้มาก แต่การยกร่างกฎหมายซึ่งกระทบถึงหน่วยงานราชการหลายหน่วยและบุคคลหลายฝ่าย ในสถานการณ์การเมืองเช่นในปัจจุบัน คงต้องดูทิศทางความเป็นไปได้ที่จะได้รับการสนับสนุนจากหลาย ๆ ฝ่าย และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การยอมรับไปสู่ความเปลี่ยนแปลงคือ การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา และการปฏิรูปกฎหมายการศึกษา อันจะเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาคน และพัฒนาประเทศเพื่อก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (ศรีราชา เจริญพานิช และคณะ, 2541)

กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีศักดิ์ของกฎหมายอยู่ในลำดับพระราชบัญญัติก็ต้องดำเนินการตามแนวทางทำนองเดียวกันนี้เป็นหลักเช่นเดียวกัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาโดยตรงนั้นมีน้อย เท่าที่พบมีวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ของ สุรินทร์ จิรวินิช (2533) รายงานว่า มหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่งในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นโดยมีพระราชบัญญัติรองรับซึ่งมีเนื้อหาสาระในพระราชบัญญัตินั้น กล่าวถึงทั้งการก่อกำเนิด วัตถุประสงค์ การจัดโครงสร้างการดำเนินงานและอำนาจหน้าที่ขององค์การต่างๆอย่างสมบูรณ์ในตัวเองพระราชบัญญัติเหล่านี้เรียกว่ากฎหมายมหาวิทยาลัย ถึงแม้จะมีความเป็นเอกเทศแยกออกไปแห่งละฉบับ แต่ก็มีวิวัฒนาการของรูปแบบและสาระใกล้เคียงกัน แท้จริงแล้วการออกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเป็นรายฉบับ เป็นเรื่องจำเป็นทั้งในทางนิติศาสตร์และในทางหลักบริหารการศึกษา ในทางนิติศาสตร์เป็นเรื่องของความจำเป็นทาง

กฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายปกครอง เพราะเท่ากับเป็นการจัดตั้งหน่วยราชการขึ้นใหม่ซึ่งจำเป็นต้องให้รัฐสภาเข้ามาให้ความยินยอม เพราะจะเกี่ยวกันกับงบประมาณ อำนาจในการประสาทปริญญา การพัฒนามหาวิทยาลัยไปจากระบบราชการปกติ และการมีบทกำหนดโทษบางประการในทางหลักบริหารการศึกษา เป็นเรื่องของความจำเป็นในการจัดระเบียบการบริหารทางวิชาการที่อาจแตกต่างกันไปในแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษาและการจัดโครงสร้างที่อาจแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยราชการพิเศษ แตกต่างไปจากระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามที่เข้าใจกันมาแต่เดิม ทั้งมีความเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเองยิ่งกว่าหน่วยราชการอื่น มีอำนาจในการดำเนินงาน การบริหารงานบุคคล การจัดการทรัพย์สินเอง และมีอำนาจในการประสาทปริญญาโดยมีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรปกครองสูงสุด หลักการข้อนี้กลายเป็นหลักกฎหมายปกครองสำหรับระบบราชการมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ และเป็นพื้นฐานหลักของกฎหมายมหาวิทยาลัยทุกฉบับที่จะต้องดำรงไว้ความเป็นอิสระทางวิชาการ (สุรินทร์ จิรวินิชฎ์, 2533)

นอกจากนี้ รัชชี่ นันทสาร (2535)ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบมหาวิทยาลัยรายงานว่าการวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีฐานะเป็นกรมในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยให้มีความเป็นอิสระ ความคล่องตัวในการบริหารด้านวิชาการ การเงิน และบุคคล ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งหลักการ แนวทาง และความเป็นไปได้ในด้านยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีในการดิ้นรนและต่อสู้เพื่อให้มหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการ แต่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐในกำกับของรัฐบาล ทั้งนี้โดยการตั้งสมมุติฐานว่า ถ้ามหาวิทยาลัยสามารถออกจากระบบราชการได้ จะต้องพิจารณาสิ่งใดบ้างในด้านการบริหารงานวิชาการ การเงิน บุคลากรและอื่นๆ ที่เกี่ยวพันใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อให้เสริมสร้างและบรรลุไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

สำหรับสาระสำคัญที่ควรปรากฏในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย

ธงทอง จันทรางศุ (2542) รายงานวิจัยว่า การปรับเปลี่ยนให้มหาวิทยาลัยมามีสถานะเป็นหน่วยงานอิสระในกำกับของรัฐ ซึ่งมีใช้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีแนวทางการดำเนินการ 4 ประการ ปัญหาทางกฎหมายที่จำเป็นต้องพิจารณาประกอบกับการดำเนินการปรับเปลี่ยนสถานะของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในแนวทางที่สอง แนวทางที่สาม หรือแนวทางที่สี่ ซึ่งจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอันเป็นกฎหมายกลางหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยหรือการตรากฎหมายการอุดมศึกษาเป็นกฎหมายกลางและการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้นคือ ปัญหาว่าเนื้อหาสาระเรื่อง

ใดถือเป็นโครงสร้างหลักอันจำเป็นต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ เนื้อหาเรื่องใดถือเป็นรายละเอียดที่สามารถบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรองหรืออนุบัญญัติเช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด

นิติวิธีเกี่ยวกับการร่างกฎหมายของไทยในปัจจุบัน ได้จำแนกเนื้อหาที่จำเป็นจะต้องระบุไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ และเนื้อหาที่สมควรระบุไว้ในกฎหมายลำดับรองไว้ดังนี้

1. เรื่องใดที่กระทบ ต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เรื่องนั้นก็จำเป็นจะต้องระบุไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ เช่น การกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิด และการกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอันกระทบต่อสิทธิในชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชน การเก็บค่าฤชา ธรรมเนียม ค่าบริการต่างๆ อันกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน เป็นต้น

2. เรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์กรจำเป็นต้องกำหนดไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ อาทิเช่น การกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิด และการกำหนดโทษที่จะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอันกระทบต่อสิทธิในชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชน การเก็บค่าฤชา ธรรมเนียม ค่าบริการต่าง ๆ อันกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน เป็นต้น

3. แนวทางซึ่งบุคคล คณะบุคคลหรือองค์กรนั้นจำเป็นต้องกระทำ แนวทางเหล่านี้ต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ส่วนวิธีปฏิบัติอันเป็นรายละเอียดปลีกย่อยนั้นก็ไม่ระบุไว้ในกฎหมายลำดับรอง

4. เป้าหมายที่อยากจะให้เกิดขึ้นและสิ่งที่เป็นปัญหาขัดแย้งอยู่ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าวและป้องกันปัญหาการโต้เถียง ขัดแย้งกันอีกต่อไป เรื่องเหล่านี้ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ

ดังนั้น สาระสำคัญที่ควรปรากฏอยู่ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ระดับพระราชบัญญัตินั้น มีดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัยมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐบาล และเป็นนิติบุคคล

2. ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้การดำเนินงานทุกอย่างสิ้นสุดที่องค์รปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย เช่น การจัดตั้ง การรวม การเปลี่ยนแปลง และการยุบเลิก ส่วนงานของมหาวิทยาลัย การรับสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันวิจัยอื่นเข้าสมทบ หรือการยกเลิกการสมทบ การจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศ การแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำ การ

อนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษา การอนุมัติงบประมาณรายได้และรายจ่ายของมหาวิทยาลัย เป็นต้น เว้นแต่เรื่องที่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ก็ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้เสนอหรือเรื่องที่ต้องมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ผ่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

3. วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยนั้นก็เพื่อจัดทำบริการสาธารณะประเภทการให้บริการทางการศึกษาและการให้บริการทางวิชาการขั้นสูงและอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัยซึ่งต้องสอดคล้อง และสนับสนุนการดำเนินการตามวัตถุประสงค์

4. ทรัพย์สินและรายได้ของมหาวิทยาลัยตลอดจนการบริหาร จัดการทรัพย์สิน โดยกำหนดให้

4.1 รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนแก่มหาวิทยาลัยเป็นเงินก้อน (Block grants) เป็นรายปี ในจำนวนที่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสร้างทรัพยากรมนุษย์และองค์ความรู้

กรณีรายได้มีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย และค่าภาระต่าง ๆ รัฐบาลจะจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัย

4.2 มหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารการเงินและทรัพย์สินเอง

4.3 ให้ทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

5. องค์การบริหาร ปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยกำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองสูงสุด การได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ขององค์กรรวมถึงองค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลในเรื่องวิชาการ ดังเช่น สภาวิชาการ สภาคณาจารย์

6. การบริหารงานของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดในเรื่องผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดของมหาวิทยาลัย ได้แก่ อธิการบดีให้มาจากการสรรหาและทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง โดยสภามหาวิทยาลัยดำเนินการเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีไปยังรัฐบาล คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้บริหาร วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และผู้บริหารในระดับอื่น ๆ เช่น รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าส่วนงานอื่นของมหาวิทยาลัย ตลอดจนคณะกรรมการบริหารส่วนงานอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น คณะกรรมการประจำคณะ เป็นต้น

7. การประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัยออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาและวิจัย ตลอดจนให้มีหน่วยงานหรือบุคคล

ภายนอก ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากองค์กรปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

8. การบริหารงานบุคคลโดยกำหนดให้

8.1 บุคลากรของมหาวิทยาลัยมิได้มีสถานะเป็นข้าราชการ แต่เป็นพนักงานของมหาวิทยาลัยซึ่งถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและอยู่ภายใต้กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ

8.2 หัวหน้าองค์กรปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร คณาจารย์ประจำ ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งอื่นในมหาวิทยาลัย กรรมการ และอนุกรรมการตามกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

8.3 องค์กรปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัยมีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย การผลิตและพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

9. ความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับรัฐ โดยกำหนดให้

9.1 รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล โดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบางหรือมติของคณะมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ

9.2 บรรดาเรื่องต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตามกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นผู้เสนอ

9.3 คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารองค์กรปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่ง และมีอำนาจถอดถอนบุคคลผู้นั้นออกจากตำแหน่ง

9.4 มหาวิทยาลัยต้องเสนอรายงานกิจการประจำปีของมหาวิทยาลัยต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ

10. การบัญชีและการตรวจสอบ โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัยมีการควบคุมและตรวจสอบการใช้จ่ายแบบการตรวจสอบบัญชีภายหลัง (Post-audit) และให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย รวมถึงอำนาจหน้าที่ของผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย

11. ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำ คณาจารย์พิเศษ อาทิเช่น ตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภา

มหาวิทยาลัย การกำหนดให้คณาจารย์ประจำ คณาจารย์พิเศษสามารถใช้ตำแหน่งทางวิชาการ เป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะตลอดไป

12. ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ เช่น ลำดับชั้นแห่งปริญญา อำนาจของ มหาวิทยาลัยในการให้ปริญญา ปริญญาเกิตติมศักดิ์ ครุวิทยฐานะหรือเชิษวิทยฐานะ ตรา หรือ สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หรือของส่วนงานของมหาวิทยาลัย รวมถึง อำนาจของมหาวิทยาลัย ในการกำหนดรูปแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนิสิต นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานใน มหาวิทยาลัย

13. ความผิดและโทษ โดยกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิด เช่น การแสดงตน ว่ามีตำแหน่งในมหาวิทยาลัยโดยที่ตนไม่มีสิทธิและกระทำการเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ และกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น เป็นต้น

14. ความสัมพันธ์กับกฎหมายอื่น ได้แก่

14.1 ให้การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่อุทิศให้แก่ มหาวิทยาลัย ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

14.2 ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ว่าบุคคลใดก็ไม่สามารถยกอายุความหรือ ระยะเวลาการครอบครองขึ้นต่อสู้กับมหาวิทยาลัยได้

14.3 กำหนดให้ตำแหน่งหัวหน้าองค์กรปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัย เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี หัวหน้า และรองหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น ตามกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ มีหน้าที่จัดทำ และยื่นบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในวงราชการ

14.4 กำหนดให้ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่มีได้ใช้ในทางการค้าหรือหากำไรเป็น ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย อันได้แก่ ภาษีและค่า ธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ตลอดจนภาษีโรงเรือนและที่ดิน

นอกจากนั้น ยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เช่น กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ กฎหมายว่าด้วยการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ กฎหมายเหล่านี้มีประเด็นทางกฎหมายอันสมควรแยกไปพิจารณาอย่างละเอียด

15. บทเฉพาะกาล บทเฉพาะกาลนั้นเป็นจุดเกาะเกี่ยวกับระหว่างมหาวิทยาลัยใน ระบบเก่าที่เป็นส่วนราชการกับมหาวิทยาลัยในระบบใหม่ที่เป็นหน่วยงานอิสระในกำกับของรัฐ บทเฉพาะกาล

ซึ่งนับว่าเป็นผลงานวิจัยที่มีประเด็นความสำคัญยิ่ง ที่ใช้เป็นแนวทางการจัดทำกฎหมาย สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

นอกจากนี้ ทศพร ศิริสัมพันธ์ (อุทุมพร จามรมาน และคณะ, 2542) ได้รายงานการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ ในประเด็นองค์การบริหารปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย มีดังนี้

มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรทางสังคมที่มีวิวัฒนาการมาอย่างค่อนข้างยาวนาน โดยเป็นผลมาจากการรวมกลุ่มของนักวิชาการและนักเรียน ในลักษณะแบบ Collegium scholasticum ทั้งในส่วนที่พัฒนามาจากองค์กรทางศาสตร์และของสามัญทั่วไป ประกอบกับความจำเป็นที่จะต้องมีเสรีภาพทางวิชาการ ทำให้มหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับในควมมีอิสระและเป็นเอกชน ซึ่งปลอดจากการแทรกแซงและควบคุมของรัฐ อันนำไปสู่การตราบทบัญญัติและออกกฎหมาย (Charter) เพื่อจัดตั้งองค์กรในรูปแบบของนิติบุคคล (Corporation) หรือองค์การมหาชนอิสระ (Independent Public Corporation) โดยมีองค์การบริหารบุคคล (Corporation) หรือองค์การมหาชนอิสระ (Independent Public Corporation) โดยมีองค์การบริหารปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย ในรูปของคณะกรรมการบริหาร (Board of Trustees หรือ Board of Regents) ซึ่งประกอบด้วยบุคคลภายนอก (Lay Governing Board) เป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด บางส่วนเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายการเมือง เช่น ผู้ว่าการมลรัฐ สภานิติบัญญัติ เป็นต้น หรือโดยการดำรงตำแหน่ง (Ex officio) ในบางส่วนก็อาจมาจากการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเป็นการโดยตรง

คณะกรรมการการบริหารมหาวิทยาลัยเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดเด็ดขาดในการควบคุมดูแลมหาวิทยาลัยโดยปกติจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำชุดต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ การเงิน การลงทุน อาคารและสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณากลับกรองและพิจารณาในบางประเด็นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้คณะกรรมการดังกล่าวมักจะทำหน้าที่เฉพาะการกำหนดนโยบาย วางแนวทางและมาตรการ รวมทั้งทำการตัดสินใจในประเด็นสำคัญ ๆ เท่านั้น ส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยจะมีการประชุมตามที่กำหนดไว้และเป็นไปอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ พร้อมทั้งมีการทบทวนและประเมินผลงานของตนเองเป็นครั้งคราว

รายละเอียดของการดำเนินงานนั้น คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งและมอบอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย หรืออธิการบดี เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานประจำแทน พร้อมทั้งอาจจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตนแยกต่างหากเป็นการเฉพาะ เช่น เลขาธิการ ที่ปรึกษาทนายความและทนายอัยก เป็นต้น นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

บางแห่งอาจจะมอบอำนาจให้องค์กรอื่น ๆ เช่น สภาวิชาการ (Academic Council) และหรือ สภาคณาจารย์ (Faculty Senate) เป็นต้น เข้ามารับผิดชอบหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการอีกด้วย

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยจะต้องพยายามรักษาสมดุลในการแสดง บทบาทต่าง ๆ อาทิเช่น การเป็นผู้แทนของรัฐในการควบคุมดูแลมหาวิทยาลัย การปกป้องและ ประสานเชื่อมโยงมหาวิทยาลัยกับสังคมภายนอก และการตอบสนองกับกระแสความต้องการของ ประชาคมฝ่ายต่าง ๆ ภายในไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และนิสิตนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า จึงทำให้ภารกิจงานของคณะกรรมการมหาวิทยาลัยเป็นไป อย่างท้าทาย ต่อสัมฤทธิ์ผลของมหาวิทยาลัยในอนาคต

ผู้ศึกษาวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างและรูปแบบขององค์กรปกครองสูงสุดของ มหาวิทยาลัยไทยว่า ควรจะมีลักษณะแบบผสมผสานระหว่างการควบคุมจากภายนอกและการมี ส่วนร่วมของบุคลากรภายใน แต่ควรจะให้หน้าหนักความสำคัญ ต่อการเปิดให้รัฐและสังคมได้เข้า มารับผิดชอบบริหารปกครองมหาวิทยาลัย กล่าวคือ องค์กรประกอบของสมาชิก ที่เป็นบุคคล ภายนอกไม่ควรจะต่ำกว่าจำนวนสองในสาม โดยผ่านกระบวนการสรรหาของมหาวิทยาลัยเอง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัยควรจะทำกับทบาทหน้าที่ ของตนไว้เฉพาะในระดับเชิงกลยุทธ์เท่านั้น โดยอาจจะมีคณะกรรมการประจำชุดต่าง ๆ เป็น กลไกการกำหนดนโยบาย และติดตามควบคุมผลการดำเนินงานในแต่ละด้าน เช่น วิชาการ การเงิน ทรัพย์สินและการลงทุน บุคลากร กายภาพ เป็นต้น

สำหรับการดำเนินงานควรจะมีมอบอำนาจให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบนำ นโยบายไปปฏิบัติ และบริหารจัดการงานประจำของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะมี ความแตกต่างกัน ออกไปตามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ว่าจะมอบให้ผู้บริหารสูงสุดหรืออธิการบดีเป็นผู้ บังคับบัญชาอย่างเด็ดขาดเพียงผู้เดียว หรือกระจายออกไปให้ผู้บริหารมืออาชีพฝ่ายต่าง ๆ เช่น Provost, เหนรัญญิก (Chief Financial Officer, Treasurer) ที่ปรึกษากฎหมาย (Legal Counsel) นายทะเบียน (Registrar) เป็นต้น เข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบภารกิจงานประจำด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและรายงานตรงต่อกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัย และคณะ กรรมการประจำชุดต่าง ๆ ดังกล่าว

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัยยังควรจะมีการ กระจายอำนาจให้องค์กรของคณาจารย์ บุคลากร และนิสิตนักศึกษา เช่น สภาคณาจารย์ สภา นิสิตนักศึกษา เป็นต้น ได้มีโอกาสดูแลปกครองตนเองในบางประเด็นที่เกี่ยวข้องอีกด้วย จึงนับว่า เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

สำหรับ ฉันทนา จันท์บรรจง (2542) วิจัยเกี่ยวกับการบริหารอุดมศึกษาของญี่ปุ่น พบว่า กระทรวงศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬาและวัฒนธรรม มีหน้าที่อนุมัติการจัดตั้งวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน กำกับดูแลการบริหารการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดตั้ง และนิเทศการศึกษาแก่สถาบันอุดมศึกษาที่เอกชนเป็นผู้จัดตั้ง อาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐมีสถานภาพเป็นข้าราชการ การปฏิรูปการบริหารงานบุคลากรประสบผลสำเร็จ เช่น การพัฒนาอาจารย์ด้วยวิธีการต่างๆ การประเมินการสอนโดยผู้เรียน เป็นต้น

รายงานของ The First United State Education Mission เสนอแนะส่วนที่เกี่ยวกับ สถาบันอุดมศึกษาว่าควรเป็นการศึกษาที่สร้างมาตรฐานความคิดแบบอิสระ ความกล้าในการที่จะค้นคว้าสอบถามถึงสิ่งที่ยังไม่รู้ และปฏิบัติในสิ่งที่มีความหวังของประชาชน ให้การอุดหนุนทางการเงินแก่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา เน้นความสำคัญของการศึกษาพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาในระบบได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อันมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อการสอนการศึกษาในเชิงลึกทั้งด้านวิชาชีพชั้นสูงและด้านศิลปศาสตร์เชิงเทคนิค

2. เพื่อให้ความรู้ในแนวกว้าง การพัฒนาสติปัญญา คุณธรรม และความสามารถในการปฏิบัติและระบุดุติประสงค์ของบัณฑิตศึกษาไว้ คือ สอนและศึกษาทฤษฎีนั้น เป็นเลิศและเข้าถึงความลับของทฤษฎี และนำความรู้จากทฤษฎีมาใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาวัฒนธรรม

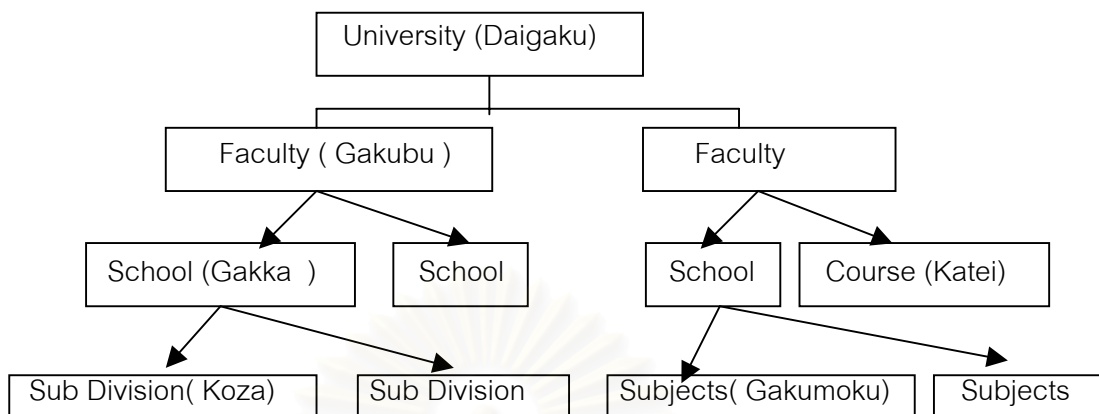
การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เรียกว่ามหาวิทยาลัย จะจัดตั้งได้โดยหน่วยงาน 3 ประเภท คือ รัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น และนิติบุคคล (State local public bodies and school juridical persons) การจัดตั้งจะต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีสภาที่ปรึกษาชื่อ The University Chartering Council และ The Private University Council ทำหน้าที่พิจารณาเสนอแนะการอนุมัติการจัดตั้ง

การจัดองค์การในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น The University of Tsukuba จะมีหน่วยงานย่อยเรียกว่า School (Gakka) และ Course (Katei) ซึ่งรวมกันเป็นคณะวิชา (Faculty หรือ Gakubu) หลายคณะวิชารวมกันเป็นมหาวิทยาลัย University (Daigaku)

ในแต่ละ School จำแนกเป็นหน่วยย่อยออกไปอีก เรียกว่า Sub-division(Koza) ซึ่งจะประกอบด้วยศาสตราจารย์ประจำ 1 คน รองศาสตราจารย์ 1 – 2 คน และผู้ช่วยศาสตราจารย์อีกหลายคน

ในแต่ละ Course มีหลายวิชา (Subjects หรือ Gakumoku) ซึ่งมีศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และอาจารย์รับผิดชอบประจำวิชานั้น ๆ การจัดองค์การแสดงในแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 6 การจัดองค์การในมหาวิทยาลัยญี่ปุ่นโดยทั่วไป

(ที่มา : ฉันทนา จันทรบรรจง, 2542)

โดยสรุป ทั้งในเรื่องวัตถุประสงค์มหาวิทยาลัย รูปแบบการจัดองค์การในมหาวิทยาลัยเน้นให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการของอาจารย์ให้มากที่สุด ไม่ยุ่งยากซับซ้อนในสายบังคับบัญชา ด้านปกครองและด้านวิชาการ ซึ่งจะมีลักษณะแนวนอนหรือกระจายอำนาจมากกว่าแนวตั้ง บทบัญญัติของกฎหมายมหาวิทยาลัยต้องคำนึงถึงสิ่งนี้

ฉันทนา จันทรบรรจง (2542) วิจัยพบว่า การบริหารโดยคณะบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาในระบบโรงเรียน (The School Education Law) มาตรา 59 กำหนดให้มหาวิทยาลัยทุกแห่ง มีคณะกรรมการที่เรียกว่า คณะกรรมการประจำคณะ (Faculty Council) ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ในคณะวิชาต่าง ๆ หรือรองศาสตราจารย์ และบุคคลอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อทำหน้าที่จัดองค์การในคณะวิชา จัดทำหลักสูตร จัดการเกี่ยวกับการรับ การให้ออก การสอบ การจบของนักศึกษา จัดสวัสดิการและแนะแนวแก่นิสิตนักศึกษา และบริหารงานบุคคลในคณะวิชา

สำหรับการบริหารมหาวิทยาลัยจะมีคณะกรรมการบริหาร (อาจจะเรียกว่า University Senate) ซึ่งประกอบด้วยอธิการบดี คณบดีของคณะวิชาต่างๆและบุคคลอื่น

มหาวิทยาลัยที่ก่อตั้งใหม่ในสังกัดรัฐบาลแห่งชาติหลายแห่งมีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Board) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก หรือที่ปรึกษาแบบ Commissioning Advisor เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้ มีส่วนร่วมให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย

สถานภาพการบริหารงานบุคคลและภาระงานของผู้สอน บุคลากรสายผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลแห่งชาติ และรัฐบาลท้องถิ่น มีสถานภาพเป็นข้าราชการ (Public Servant) ภายใต้กฎหมายชื่อ The National Public Service Law หรือ The Local Public Service Law และกฎหมายเฉพาะสำหรับข้าราชการทางการศึกษา The Law Concerning Exceptional Measures for Educational Public Service Personnel ซึ่งกำหนดระเบียบวิธีในการสรรหา การเลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนขั้นเงินเดือน การเกษียณอายุราชการ การฝึกอบรม

บัญชีเงินเดือนสำหรับผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่ตั้งโดยรัฐบาลแห่งชาติ กำหนดโดยกฎหมายชื่อ The Law Concerning Compensation of Employees in the Regular Service ซึ่งหน่วยงานบริหารงานบุคคลแห่งชาติ (The National Personnel Authority) มีหน้าที่เสนอแนะ ส่วนผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะได้รับเงินเดือนและสวัสดิการตามที่สถาบันนั้นๆ กำหนด

สรุปสาระสำคัญและประเด็นหลักที่น่าจะนำไปใช้ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา การจัดการในมหาวิทยาลัยที่เป็นการกระจายอำนาจและไม่มีชั้นตอนมาก การกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะ และคณะกรรมการบริหาร ของมหาวิทยาลัยต้องมีบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งเป็นไปตามวัฒนธรรมองค์กร โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการบริหารมหาวิทยาลัยของคณาจารย์ (อนงค์ อนันตริยเวช, 2539)

รายงานการวิจัย เรื่อง การอุดมศึกษาของประเทศอังกฤษ (ประกอบ คุปรัตน์ และ บุญศิริ อนันตเศรษฐ, 2543) พบว่า อังกฤษมีมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงระดับโลก ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยทั้งหมด 46 แห่ง ทั้งหมดนี้ มีแห่งเดียวที่เป็นของเอกชน นอกนั้นเป็นมหาวิทยาลัยอิสระที่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐ มหาวิทยาลัยที่รู้จักดี เช่น Oxford, Cambridge, Edinburgh, London, St. Andrews โครงสร้างบริหารจัดการอุดมศึกษา มีการให้เสรีภาพในการดำเนินการสูง หรือที่เรียกว่า Autonomy มีคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายต่างๆ และมีฝ่ายบริหาร คือมี Vice-chancellor ซึ่งทำหน้าที่ทางการบริหาร เหมือนตำแหน่ง President ของมหาวิทยาลัยในประเทศอเมริกา ปลอดภัยจากผลกระทบจากการเมืองโดยตรง นอกจากการให้หรือการตัดงบประมาณ ซึ่งการดำเนินการต้องอธิบายแก่สาธารณชนได้ ให้เกียรติและเสรีภาพแก่มหาวิทยาลัยสูงมาก สถาบันอุดมศึกษาในประเทศอังกฤษ ประเภทมหาวิทยาลัยมีทั้งที่เป็นสถาบันอิสระที่รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล และเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐเอง และมีการสอนตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปในหลากหลายสาขาวิชา

ข้อเสนอแนะในการปฏิรูปการอุดมศึกษาของอังกฤษสำคัญจากระบบของเดียร์ริง (Dearing Report Recommendations) มีหลักการสำคัญ (Principles) ได้แก่

1. สถาบันอุดมศึกษาต้องตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ทำให้แต่ละบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานได้ตลอดชีวิต แต่ละคนสำเร็จในการทำงานได้ เป็นการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ตามแนวคิดเรื่อง University to industry คือ การใช้วิธีการจัดการเรียนที่เน้นการประสานระบบกับส่วนของการทำงาน เหมือน Work study program ในสหรัฐอเมริกา

2. ต้องเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กร การตัดสินใจ และวิธีการให้การศึกษาดูตลอดชีวิต

3. ต้องให้ความสำคัญในการวิจัยขั้นพื้นฐาน

4. รัฐต้องหาทางสนับสนุนค่าใช้จ่ายในรูปของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

5. บุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นักวิชาชีพ คณาจารย์ และผู้ทำงานแบบเต็มเวลา แบบครึ่งเวลา หรือวิทยากรพิเศษในบางช่วง ต้องการบุคลากรสนับสนุนหลายประเภทและระดับ แต่ทำอย่างไรจึงให้เขาเหล่านั้นทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างราบรื่น และต่อระบบบริหาร ต้องกำหนดวาระการปฏิบัติงาน การทดลองปฏิบัติงาน

6. การจัดสรรเงินสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาให้มีแหล่งเงินที่หลากหลาย และคล่องตัว โดยสถาบันนำไปใช้ดำเนินงานได้อย่างสะดวก สนับสนุนให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของตนสูงขึ้นร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายจริงแต่เป็นการยืมจากรัฐแล้วย้อนใช้ภายหลัง

7. ในเรื่องการปกครองในสถาบันอุดมศึกษา การบริหารจัดการ และการตั้งชื่อสถาบัน โดยการปกครองสถาบันนั้นมีความสำคัญต่อสถาบัน แต่ละแห่งต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่ต้องได้ “ธรรมรัฐ” ต้องมีคณะกรรมการบริหารสถาบันที่สามารถทำงานได้อย่างอิสระ และตอบสนอง ต่อเงินสนับสนุน อันได้มาจากสังคมในรูปแบบต่างๆ ไม่ใช่เพียงแค่ปล่อยให้ระบบการปกครองในแบบ “คณาจารย์” (Collegial model) ที่ยึดอาจารย์เป็นที่ตั้ง หรือตอบสนองเพื่อบางกลุ่ม นอกนี้ระบบอุดมศึกษามีความแตกต่างกัน ในบางประเภท วัตถุประสงค์ และชื่อซึ่งต้องมีการกำหนดชื่อใหม่ให้เหมาะสมเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่สับสน

สรุปประเด็นสำคัญของการปฏิรูปสถาบันอุดมศึกษา คือ การให้การศึกษาดูตลอดชีวิต เน้นประสานกับส่วนของการทำงาน เน้นการวิจัยขั้นพื้นฐาน การปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร มีแหล่งรายได้ในรูปแบบที่หลากหลาย การปกครองของสถาบันต้องมีระบบธรรมรัฐ คณะกรรมการระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาต้องทำงานได้อย่างมีอิสระ ซึ่งประเด็นการปฏิรูปเหล่านี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาของไทย (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) ที่ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

โครงสร้าง การเรียนการสอน การประกันคุณภาพ เป็นต้น

การใช้อำนาจกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ประเทศไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ แต่การจัดระเบียบการปกครองภายในประเทศหรือรัฐ โดยทั่วไป มีหลักการที่สำคัญ 2 ประการ คือ **หลักการปกครองแบบรวมอำนาจ** (Centralization) ซึ่งรวมอำนาจปกครองไว้ที่ส่วนกลาง การใช้อำนาจปกครองจะกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนกลางทั้งสิ้น และ**หลักการปกครองแบบกระจายอำนาจ** (Decentralization) ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การที่ราชการส่วนกลางมอบอำนาจปกครองบางส่วน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นได้จัดทำบริการสาธารณะบางอย่างได้ การกระทำในองค์กรกระจายอำนาจต่าง ๆ เหล่านี้ มีอำนาจอิสระในการดำเนินการตามสมควร ไม่อยู่ภายใต้ควบคุม บังคับบัญชาแต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของราชการส่วนกลาง(สมเกียรติ พงศ์เป็นสุข, 2545)

การปกครองแบบรวมอำนาจ จำแนกได้ 2 แบบ คือ การรวมศูนย์อำนาจการปกครอง (Concentration) ซึ่งอำนาจอยู่ส่วนกลางไม่มีมอบ และการกระจายการรวมศูนย์อำนาจปกครอง(Deconcentration) คือ ส่วนกลางมอบให้บางเรื่องไปตัดสินใจระดับตัวแทนที่ส่งไปประจำในภูมิภาค (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2542)

การปกครองแบบกระจายอำนาจ วิธีนี้รัฐมอบอำนาจปกครองให้องค์กรอื่นนอกจากส่วนกลางได้ เพื่อให้บริการสาธารณะบางอย่าง มีอิสระพอสมควร ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของส่วนกลาง เพียงแต่ขึ้นอยู่ในควบคุมกำกับเท่านั้น ซึ่งมีหลักในการกระจายอำนาจ 2 แบบ คือ (1)การกระจายอำนาจทางเขตแดนหรือทางพื้นที่ เช่นองค์กรปกครองท้องถิ่นมีการเลือกตั้งผู้บริหาร อิสระจากส่วนกลาง (2) การกระจายอำนาจทางบริการหรือกิจการ กระจายอำนาจทางบริการ ไม่ว่าจะทางเศรษฐกิจ สังคม กีฬา การศึกษา วัฒนธรรม โดยให้กิจการนั้น ๆ เป็นนิติบุคคลแยกต่างหาก ออกจากรัฐ มีทรัพย์สินของตนเอง มีผู้บริหารของตนเอง จะมีที่มาอย่างไรขึ้นกับลักษณะเฉพาะขององค์กรนั้น ๆ ต่างจากการกระจายอำนาจทางเขตแดน ที่ผู้บริหารมาจากการเลือกของราษฎรในท้องถิ่นเอง แต่นิติบุคคลนี้อยู่ภายใต้ควบคุมกำกับเช่นกัน

สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นลักษณะของการปกครองแบบกระจายอำนาจออกมาในรูปแบบการกระจายอำนาจทางบริการหรือกิจการ และ**อยู่ในรูปขององค์กรมหาชนอิสระ** ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล แยกต่างหากไปจากรัฐและส่วนราชการทั้งหลายภายใต้รัฐ และแยกแตกต่างไปจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นนิติบุคคลเอกเทศ

สามารถมีทรัพย์สินเป็นของตนเอง มีระบบบัญชีและงบประมาณเป็นเอกเทศ มีอำนาจบริหารจัดการได้ โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้สายการบังคับบัญชาปกติของระบบราชการ และยังหมายความว่าต้องอยู่ภายใต้โครงสร้างอำนาจมหาชน ซึ่งเป็นผลทำให้มีสิทธิพิเศษและมีอำนาจบังคับบางประการเหนือประชาชนทั่วไป และมีผลทำให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจกำกับดูแล ขององค์กรของรัฐ องค์กรใดองค์กรหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งด้วย เมื่อมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่ขององค์กรเหล่านี้ ต้องให้ศาลปกครองเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และสำหรับองค์กรมหาชนอิสระนี้ มีภารกิจในการดำเนินการที่เป็นบริการสาธารณะ ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์เท่านั้น (สุรพล นิติไกรพจน์, 2543)

ความแตกต่างระหว่างการควบคุมบังคับบัญชา กับ การควบคุมกำกับ

1. **อำนาจบังคับบัญชา** คืออำนาจที่หัวหน้าหน่วยงานใช้ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถสั่งการใด ๆ ก็ได้ ที่เห็นว่าเหมาะสม กลับ แก้ ยกเลิก เพิกถอน คำสั่ง หรือการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชาได้เสมอ แต่ต้องชอบด้วยกฎหมาย

2. **อำนาจควบคุมกำกับ** หรืออำนาจกำกับดูแล คือ ไม่ใช่เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา แต่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรควบคุมกำกับ จึงเป็นอำนาจที่มีเงื่อนไข คือ จะใช้ได้ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจ และต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กฎหมายกำหนด ไม่มีอำนาจสั่งการให้องค์กรภายใต้การควบคุมกับปฏิบัติตามที่ตนเห็นสมควร องค์กรภายใต้การควบคุมกำกับ ย่อมมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย องค์กรควบคุมจึงเพียงแต่ควบคุมกำกับให้องค์กรภายใต้ควบคุมกำกับ ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น

จีน รีเวอโร (Jean Revero)ให้ความหมาย การกำกับดูแล (Le controle de tutelle) หมายถึง การควบคุมของรัฐเหนือองค์กรการกระจายอำนาจภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติ การกำกับเป็นอำนาจชนิดหนึ่ง ในแง่ของคำที่ใช้มักจะมีการใช้คำว่า “ควบคุม” คู่กับคำว่า “กำกับ”เสมอ เพื่ออธิบายให้เห็นชัดเจนว่า การกำกับดูแลเป็นการควบคุมประเภทหนึ่ง (สมคิด เลิศไพฑูรย์ ,2539)

วิธีการกำกับดูแล (ชาญศักดิ์ แสงศักดิ์, 2542, สมเกียรติ พงศ์เป็นสุข,2545)

1. การกำกับดูแลเหนือตัวบุคคลหรือองค์กร วิธีการกำกับดูแลที่สำคัญคือ การที่ส่วนกลางมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือองค์กรหรือถอดถอนหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์กรที่ถูกควบคุมได้ซึ่งเป็นสิ่งที่มีแพร่หลายในองค์กรมหาชนอิสระ เช่น ถ้าหัวหน้าฝ่ายบริหารนั้นได้รับการแต่งตั้งโดยกฎกระทรวง

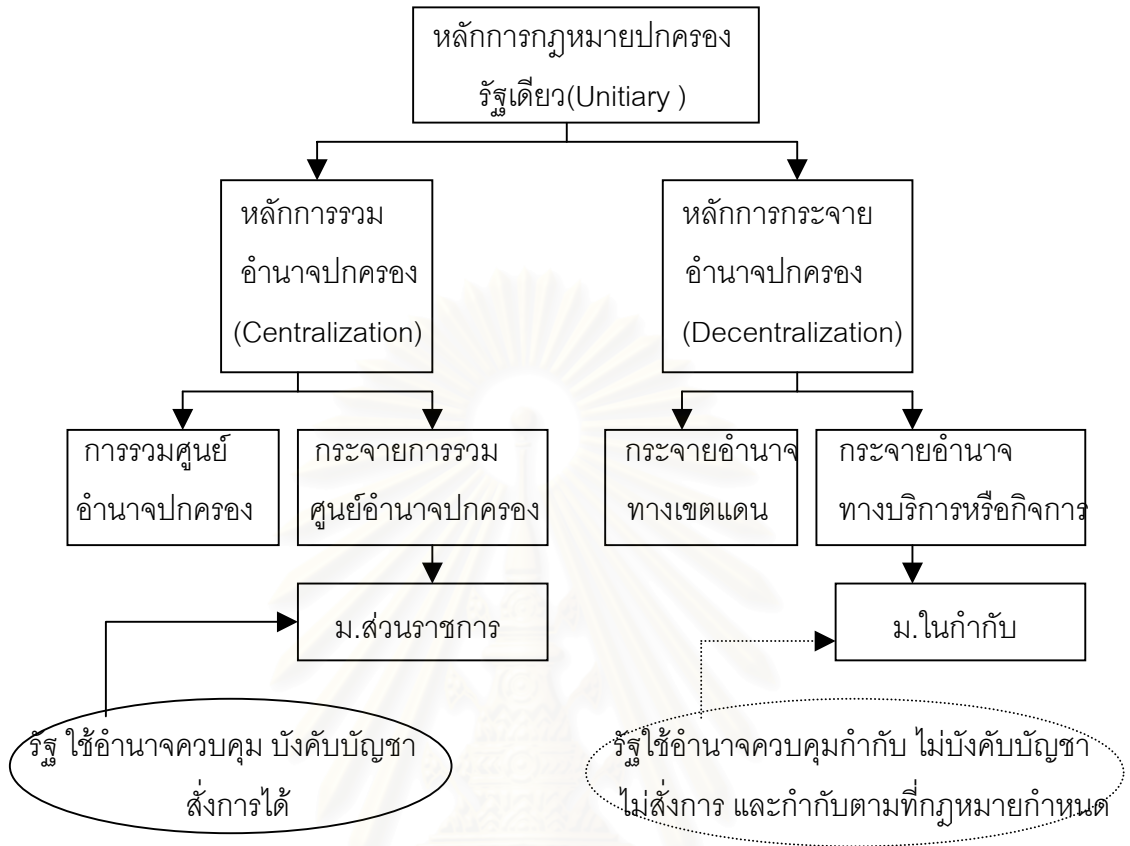
2. การกำกับดูแลเหนือการกระทำ ผู้มีอำนาจกำกับดูแลจะควบคุมนิติกรรมขององค์การกระจายอำนาจเพื่อตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของนิติกรรมนั้น และอาจมีการตรวจสอบถึงดุลยพินิจด้วยแต่ภายใต้เงื่อนไขบางประการ ผู้มีอำนาจกำกับดูแลมีอำนาจฟ้องศาลปกครองว่าการกระทำไม่ชอบด้วยกฎหมายถือว่าเป็นมาตรการที่น้อยสุด วิธีการที่มากกว่า คือ มีอำนาจสั่งยกเลิกนิติกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยตนเอง วิธีที่มากขึ้นอีกคือ การให้ความเห็นชอบ การกำกับดูแลและที่มากที่สุดคือ การทำคำสั่งแทน นอกจากนี้อาจกำกับดูแลด้านการคลัง หรือการกำกับดูแลโดยอ้อม ด้านการควบคุมบัญชี ควบคุมงบประมาณ ควบคุมด้านบริหารที่ปรึกษา เป็นต้น

การกำกับดูแลใน กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาได้แก่ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปี ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีและการเงิน เสนอต่อสภามหาวิทยาลัยภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อสภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไป ในกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (ราชกิจจานุเบกษา, 2540)

สถาบันอุดมศึกษามีความเกี่ยวข้องกับการปกครองประเทศและความสัมพันธ์กับการใช้อำนาจของรัฐ ผู้วิจัยเขียนเป็นแผนภูมิสรุปการใช้อำนาจกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 7 ลักษณะการใช้อำนาจของรัฐตามหลักกฎหมายปกครอง

หลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ นำไปเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายได้ตามกระบวนการสร้างหลัก และกฎต่าง ๆ (Principles and Laws) ของ ฮอย และ มิสเคิล (Hoy and Miskel ,1991) ที่อธิบายว่า หลักและกฎต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นหลักการในการปฏิบัติ นั้น มีความสัมพันธ์กับเบื้องหลังที่เป็นหลักและแนวคิด (Concepts) ต่างๆ ของนักคิด นักทฤษฎีที่ได้อธิบายไว้ก่อนแล้วในเรื่องต่าง ๆ กระบวนการสร้างกฎเพื่อการปฏิบัติทั้งหลาย เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หากได้นำแนวคิด(Concepts)ในส่วนที่เกี่ยวข้อง หลาย ๆ แนวคิด มาประมวลแล้วจัดทำหรือวางเป็นหลักนัยสำคัญทั่วไปของเรื่องนั้น(Generalizations) แล้วตั้งสมมติฐาน (Hypotheses) และทำการทดสอบให้เป็นที่ยอมรับ (Empirical testing) ก็จะลงสรุปหรือได้ผลเป็นหลักและกฎต่าง ๆ (Principles and Laws)ในการนำไปปฏิบัติได้ ในที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการทำวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. กลุ่มข้อมูลเอกสาร ได้แก่

1.1 เอกสารแนวคิดเกี่ยวกับหลักการอุดมศึกษา หลักการของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ หลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับ รูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับในต่างประเทศ แนวโน้มการอุดมศึกษา ทฤษฎีค่าจ้าง ทฤษฎีองค์การ การบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ

1.2 เอกสารทางกฎหมาย ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แนวคิดทางกฎหมาย พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของไทย กฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของต่างประเทศ

2. กลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบริหารอุดมศึกษา ด้านกฎหมายมหาชน ด้านกฎหมายและอุดมศึกษาทั่วไป ด้านบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ

3. กลุ่มบุคคลที่เป็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ ซึ่งประกอบด้วยอธิการบดี รองอธิการบดีผู้รับผิดชอบด้านบุคลากร การเงิน และการพัสดุ และผู้ซึ่งรับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับกฎหมายของสถาบันราชภัฏ จำนวน 36 สถาบัน ซึ่งแบ่งกลุ่มสถาบันตามกลุ่มภูมิภาคทั่วประเทศ ทั้งนี้ ไม่รวมสถาบันราชภัฏอีก 5 แห่ง เนื่องจากเพิ่งจัดตั้งใหม่ และเพิ่งจะเริ่มดำเนินงาน ยังมีความแตกต่างในบริบทและประสบการณ์กับสถาบันราชภัฏที่มีอยู่เดิม (ราชกิจจานุเบกษา, 2544)

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์(ภาคผนวก ง) และจัดเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน รวม 16 คน ได้แก่

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารอุดมศึกษาระดับสูง 4 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายมหาชน 4 คน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและอุดมศึกษา 4 คน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานบุคคล การเงิน และการพัสดุ 4 คน

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ 16 คน (ภาคผนวก ง)

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ เลือกมาในลักษณะการแบ่งชั้น (Stratified sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างจากการแบ่งสถาบันราชภัฏออกเป็นกลุ่มที่ตั้งตามสภาพภูมิศาสตร์ ที่จัดกลุ่มเป็น 8 กลุ่ม แล้วจึงทำการสุ่มในแต่ละกลุ่ม ๆ ละ 1 สถาบัน ๆ ละ 3 คน รวม 24 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมสถาบันราชภัฏได้ทุกกลุ่ม (อุทุมพร จามรมาน,2537 ; สุนีย์ มัลลิกะมาลย์,2541) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มภูมิศาสตร์จำนวนสถาบันราชภัฏและจำนวนคนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มภูมิศาสตร์	จำนวน(สถาบัน)	กลุ่มตัวอย่าง(จำนวน)	แห่งละ(คน)
1. ภาคเหนือตอนบน	4	1	3
2 ภาคเหนือตอนล่าง	4	1	3
3. ภาคอีสานตอนบน	4	1	3
4. ภาคอีสานตอนล่าง	4	1	3
5. กรุงเทพมหานคร	6	1	3
6. ภาคกลาง	5	1	3
7. ภาคตะวันตก	4	1	3
8. ภาคใต้	5	1	3
รวม	36	8	24

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถาบันราชภัฏ 8 สถาบัน และ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงของ

สถาบันราชภัฏรวม 24 คน (ภาคผนวก ข)

3. กลุ่มตัวอย่างประเภทกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ของต่างประเทศ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

หลักเกณฑ์การเลือกกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ

1. เป็นมหาวิทยาลัยในยุคแรก ที่มีขนาดใหญ่ และเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 ยังไม่มีการแก้ไขกฎหมาย 1 ฉบับ
2. เป็นมหาวิทยาลัยในยุคกลางหรือยุคพัฒนาอุดมศึกษา ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่ หลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 1 ฉบับ
3. เป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะทางมาก่อน 1 ฉบับ
4. เป็นสถาบันอุดมศึกษาประเภทสถาบัน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ(เดิม)ที่จัดการศึกษาถึงระดับปริญญามาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี 1 ฉบับ
5. แต่ละฉบับเป็นกฎหมาย ในระดับพระราชบัญญัติ และเป็นฉบับสมบูรณ์ตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หลักเกณฑ์การเลือกกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ

1. เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเป็นสากล ระดับโลก(World class) และมุ่งมั่นให้เป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งที่ดีที่สุดในโลก 1 ฉบับ
 2. เป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ในทวีปอเมริกาเหนือ มีชื่อเสียงทางด้านการศึกษา และนวัตกรรม การวิจัย 1 ฉบับ
 3. เป็นมหาวิทยาลัยยุคแรก ๆ ของประเทศนั้น ที่มีขนาดใหญ่ อยู่ในทวีปเอเชีย มีชื่อเสียงทางด้านการสอนและการวิจัย 1 ฉบับ
 4. เป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาในระดับสถาบันเฉพาะทางมาก่อน อยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ และมุ่งตอบสนองความต้องการพัฒนากำลังคนระดับชาติและภูมิภาค 1 ฉบับ
 5. แต่ละมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
 6. แต่ละฉบับเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรระดับ พระราชบัญญัติ หรือ The Act
 7. แต่ละฉบับสามารถเข้าถึงได้โดยความร่วมมือของสถาบันนั้นหรือทาง Internet
- สำหรับกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทยนำมาทุกสถาบันรวม 4 แห่ง ดังมีรายชื่อกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

3.1 กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ 4 ฉบับ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2522

2. พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538
 3. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. 2539
 4. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2541
- 3.2 กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้แก่
1. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533
 2. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. 2535
 3. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ.2541
 4. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงพ.ศ. 2541
- 3.3 กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ 4 ฉบับ ได้แก่
1. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเดลี ค.ศ. 1922 (แก้ไข ค.ศ. 1981)
 2. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนันทยาง ค.ศ. 1992
 3. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ค.ศ. 1997
 4. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวอเตอร์ลู ค.ศ. 1972

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. แบบวิเคราะห์สาระ (ภาคผนวก ก) ใช้เป็นเครื่องมือของผู้วิจัยที่ประยุกต์ตามแนวการวิเคราะห์สาระของคริปเพนดอร์ฟ(Krippendorff ,1980) อุทุมพร จามรมาน (2533) และพรชูลี อาชวอรุ่ง (2544) เพื่อวิเคราะห์เอกสารหลักการและแนวคิดทางอุดมศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของมหาวิทยาลัย กฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยแยกเป็นประเด็นหลัก ประเด็นย่อย ของกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการและในกำกับและแนวคิดทางอุดมศึกษาประกอบด้วยอะไรบ้าง

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบสัมภาษณ์(ภาคผนวก ข) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเองจากเอกสารที่ได้จากการวิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในเกี่ยวกับสาระสำคัญและประเด็นของกฎหมาย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. แบบบันทึกสรุปการสัมภาษณ์ (ภาคผนวก ฎ) เป็นแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองเพื่อบันทึกสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์สาระในการจัดทำร่างรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐและกฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ ฉบับยกกว้าง

4. แบบตรวจสอบเครื่องมือสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและวัตถุประสงค์ เพื่อหาค่า IOC(ภาคผนวก ค)

5. แบบตรวจสอบรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก) เป็นแบบตรวจสอบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกฎหมายที่ทำการยกกว้างไว้ในแต่ละหมวดของกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบฉบับยกกว้าง

6. แบบสอบถาม (ภาคผนวก ข) ที่นำบางประเด็นจากรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อสอบถาม กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

7. แบบตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก) เป็นแบบตรวจสอบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยยึดตามรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐที่พัฒนาขึ้นในแต่ละหมวด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบเครื่องมือดำเนินเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงวัตถุประสงค์และเนื้อหา (Content validity) และความชัดเจนเป็นปรนัยของการใช้ภาษา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1.1 มีประสบการณ์ทางด้านบริหารจัดการอุดมศึกษาที่เปิดสอนไม่ต่ำกว่าระดับปริญญา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2 เป็นนักกฎหมายมหาชนหรือมีประสบการณ์ในการใช้กฎหมายหรือกฎหมายมหาชน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านบริหารงานบุคคล และหรือการเงิน และหรือการพัสดุในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนไม่ต่ำกว่าระดับปริญญา หรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำกับดูแลติดตามตรวจสอบในด้านดังกล่าวนี้ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. นำเครื่องมือที่ผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ค) ตรวจสอบไปปรับแก้ไขและนำไปใช้เก็บข้อมูล โดยนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง โดยใช้วิเคราะห์ค่า IOC ตามแนวทางของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ (Objective validity) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้ (ภาคผนวก ค)

3. แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลบางประเด็น จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารในระดับสูง จากสถาบันราชภัฏ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นบางประเด็นที่เกี่ยวกับความเป็นราชภัฏและบริบทของราชภัฏ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วแก้ไขปรับปรุงในเรื่องวัตถุประสงค์ตามคำแนะนำ (ภาคผนวก ข) แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีการดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์สาระด้วยตนเอง
2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้างในแนวลึก (In-depth Unstructured) มีเฉพาะโครงสร้างประเด็นหลัก จากผู้ทรงคุณวุฒิ 16 คน โดยวิธีแสดงออกทางวาจา (Verbal protocol) และบันทึกบทสนทนาขณะสัมภาษณ์ จดบันทึกสรุปผลการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง
3. ข้อมูลจากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 12 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก จ) ดังนี้
 - 3.1 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอุดมศึกษา 3 คน
 - 3.2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายมหาชน 3 คน
 - 3.3 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายและอุดมศึกษา 3 คน
 - 3.4 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารงานบุคคล การเงิน และการพัสดุ 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ(ภาคผนวก จ)ที่เข้าประชุมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ(ภาคผนวก ฉ)
4. ข้อมูลจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย อธิการบดีสถาบันราชภัฏ รองอธิการบดีที่รับผิดชอบด้านบุคลากร การเงินและการพัสดุ ผู้รับผิดชอบด้านกฎหมายของสถาบันราชภัฏ หรือผู้ที่อธิการบดีเสนอแนะรวมแห่งละ 3 คน กลุ่มตัวอย่างสถาบันราชภัฏ 8 สถาบัน รวมกลุ่มตัวอย่าง 24 คน (ภาคผนวก ซ) โดยวิธีเขียนตอบลงในแบบสอบถาม และสรุปผลโดยรวม (ภาคผนวก ซ)
5. ข้อมูลจากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 12 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ฉ) เพื่อประเมินกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ดังนี้
 - 5.1 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอุดมศึกษา 3 คน
 - 5.2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายมหาชน 3 คน
 - 5.3 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายและอุดมศึกษา 3 คน

5.4 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารงานบุคคล การเงิน และการพัสดุ 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ(ภาคผนวก ฅ)ที่เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ(ภาคผนวก ญ)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนของการวิจัยออกเป็น ขั้นตอนเพื่อจัดทำแบบรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์สาระกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและในกำกับของไทยและของต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำร่างรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐฉบับยกร่าง และปรับปรุง

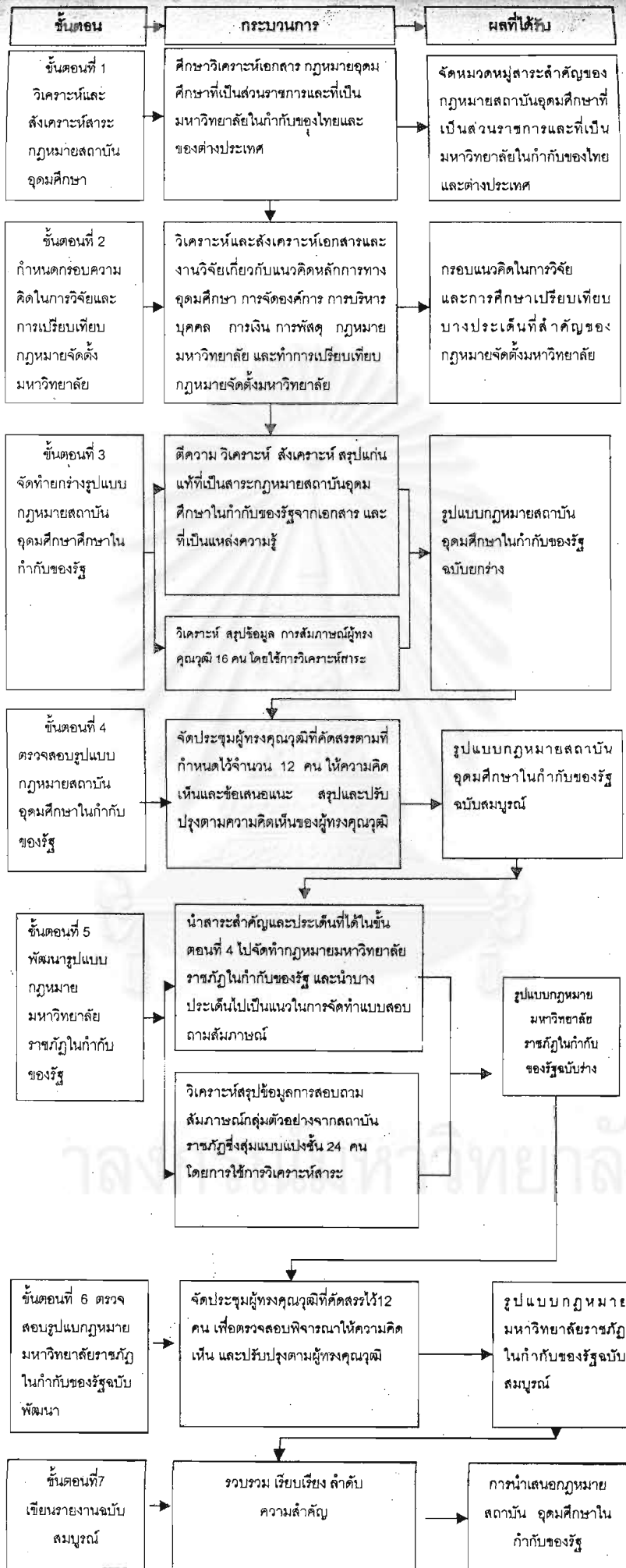
ขั้นตอนที่ 5 พัฒนากฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐฉบับพัฒนาและปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 7 เขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1- 7 ผู้วิจัยได้แสดงในแผนภูมิที่ 8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากแผนภูมิที่ 8 สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1-7 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์และสังเคราะห์กฎหมายสถาบันอุดมศึกษาและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์แนวคิดสาระสำคัญของกฎหมาย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและในต่างประเทศ โดยใช้การวิเคราะห์สาระ โดยวิเคราะห์ตามหมวดหมู่ของกฎหมาย เพื่อบรรยายสรุป และหรือแสดงแผนภูมิ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของมหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์ โครงสร้างการบริหาร การปกครองหรือสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการและอำนาจหน้าที่ อธิการบดีและอำนาจหน้าที่ รายได้และการหารายได้ และประเด็นที่เกี่ยวข้อง
2. สังเคราะห์ข้อมูลที่ค้นพบ นำมาจัดแยกประเด็นและจัดหมวดหมู่ของกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย หมวดหมู่ของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ และของ อนุบัญญัติเกี่ยวกับด้านบุคลากร การเงินและการพัสดุ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และการศึกษาเปรียบเทียบ

การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ หลักการทางอุดมศึกษา หลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หลักของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ที่เกี่ยวข้องหลักการของมหาวิทยาลัยในกำกับ รูปแบบการปกครองโครงสร้างของมหาวิทยาลัย รูปแบบโครงสร้างสาระของกฎหมายมหาวิทยาลัย และการดำเนินงานทั้งของรัฐและเอกชน แนวโน้มการอุดมศึกษา การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุของสถาบันอุดมศึกษา
2. วิเคราะห์สาระ เพื่อหากรอบแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จากสาระแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายอุดมศึกษาของไทยและของต่างประเทศ แนวคิดหลักการของมหาวิทยาลัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การวิเคราะห์ระบบ ที่คำนึงถึงว่าสาระที่วิเคราะห์นั้น มีองค์ประกอบอะไรบ้าง องค์ประกอบนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
3. สังเคราะห์ข้อค้นพบที่ได้นำมาจัดทำเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในการกำกับของรัฐ ประกอบด้วย สาระสำคัญของหลักการอุดมศึกษา หลักการและสาระสำคัญเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในกำกับ กฎหมายมหาวิทยาลัยและสาระสำคัญเกี่ยวกับงานบุคคล การเงิน และงานพัสดุ

4. ทำการเปรียบเทียบประเด็นกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ และในกำกับของไทยและต่างประเทศตามหมวดหมู่ของกฎหมายที่ได้วิเคราะห์ไว้

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำร่างรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

การจัดทำรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐฉบับยกร่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดการวางรูปของกฎหมาย เพื่อลำดับเรื่องของกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ว่าจะมีเนื้อหาตามลำดับก่อนหลังอย่างไร ในการยกร่างกฎหมาย โดยใช้วิธีวางรูปกฎหมายตามลำดับเวลาว่า อะไรจะทำก่อนและหลังที่ประยุกต์ตามแนวคิดของ หยุดแสงอุทัย (2514) และ ประวีณ ณ นคร(2543) ซึ่งประกอบด้วยการยกร่างรูปแบบของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ อนุบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล อนุบัญญัติการเงิน อนุบัญญัติการพัสดุ ตามผลที่วิเคราะห์ได้ในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 และเพื่อนำมาสร้างหัวข้อสัมภาษณ์ในแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำแบบสัมภาษณ์ไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตามเกณฑ์คัดสรรไว้

3. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 16 คน แบ่งเป็นด้านการบริหารอุดมศึกษา 4 คน ด้านกฎหมายมหาชน 4 คน ด้านกฎหมายและอุดมศึกษา 4 คน ด้านบริหารงานบุคคล การเงินและพัสดุ 4 คน

4. วิเคราะห์การสัมภาษณ์ในแบบสรุปการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์สาระและจัดหมวดหมู่จัดประเด็นหลักประเด็นย่อย

5. จัดทำรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐฉบับยกร่าง โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารแหล่งความรู้และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสรุปประมวล และจัดทำเป็นฉบับยกร่าง

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐฉบับยกร่าง

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบฉบับยกร่างรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ตามเกณฑ์คัดสรรที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินความสอดคล้องของความคิดเห็นของฉบับยกร่างรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ในภาพรวมและประเด็นหลัก ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆประกอบ

2. นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข เป็นรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนารูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ประเด็นหลักจากรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่ได้ในขั้นตอนที่ 4 เพื่อนำไปกำหนดเป็นบางประเด็นการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามโดยการวิเคราะห์สาระจากแบบสรุปการสอบถามรวม โดยจัดเป็นประเด็นหลักประเด็นย่อยเฉพาะบางประเด็นที่สอดคล้องกับความเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

3. จัดทำรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐฉบับยกร่างโดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ได้ มาปรับเข้ากับรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐเป็นต้นแบบในการพัฒนาและสรุปประมวล และจัดทำเป็นฉบับยกร่าง

ขั้นตอนที่ 6 ตรวจสอบรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

1. ตรวจสอบฉบับยกร่างรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ โดยการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ตามเกณฑ์คัดสรรที่กำหนดไว้ แต่เป็นคนละชุดกับที่ตรวจสอบในขั้นตอนที่ 4 เพื่อประเมินความสอดคล้องของความคิดเห็นของฉบับยกร่างรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ เป็นภาพรวมและประเด็นหลักและความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ประกอบ

2. นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข เป็นรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 7 เขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

การเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวม เรียบเรียง ข้อค้นพบ โดยนำเสนอข้อค้นพบเรียงตามลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเรียงตามลำดับศักดิ์ของกฎหมาย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบประเด็นสำคัญของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการของไทย กับที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ
2. รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ
3. รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์สาระ (Content Analysis) โดยใช้การประยุกต์จากหลักการของ คริปเพนดอร์ฟ(Krippendorff,1980) อุทุมพร จามรมาน (2533) และพรชูลี อาชวอำรุง (2544) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากภาษา หรือสาระที่เป็นประเด็นสำคัญ ๆ ที่ปรากฏ นำมาแยกแยะแจกแจงจัดประเภท ลำดับความสำคัญ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1.1 จัดกลุ่มเอกสารที่จะทำการวิเคราะห์ออกเป็นส่วนต่างๆ

1.2 นำข้อมูลจากเอกสารตามข้อ 1.1 มาเขียนสรุปลงในแบบวิเคราะห์เอกสารที่ประยุกต์มากจากหลักของ คริปเพนดอร์ฟ(Krippendorff,1980) อุทุมพร จามรมาน(2533) และ พรชูลี อาชวอำรุง(2544) โดยเขียนสรุปเฉพาะสาระสำคัญและประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องที่จะศึกษาในแต่ละขั้นตอน

1.3 นำข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสารมาเขียนเป็นภาพเดนโดรแกรม (Dendrogram) (Krippendorff ,1980; พ้ามุ่ย เรื่องเลิศบุญ,2539)ประยุกต์ ดังต่อไปนี้

1.3.1 นำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาแยกแยะแต่ละประเด็น ประเภทและลักษณะของเรื่องตามที่ผู้วิจัยจะศึกษา

1.3.2 อ่านพิเคราะห์ (Scan) เพื่อค้นหาประเด็นหลักและประเด็นรอง โดยเน้นเฉพาะสาระสำคัญและประเด็นสำคัญ และนำประเด็นดังกล่าวมาเขียนเดนโดรแกรม (Dendrogram) ในแต่ละเรื่อง

1.4 นำภาพเดนโดรแกรมแต่ละเรื่อง มาเปรียบเทียบเพื่อค้นหา ความถี่ที่ผู้เขียนเอกสารต่างๆ ได้กล่าวถึงเรื่องนั้น เรื่องใดมีความถี่ในการกล่าวถึงมาก แสดงว่าเรื่องนั้นๆ มีความสำคัญอย่างยิ่ง ให้คงความเป็นประเด็นหลักไว้ จากนั้นนำแต่ละเรื่องแต่ละสาระมารวมกันเพื่อทำการลดทอนลงเรื่อยๆ และสรุปให้ได้ประเด็นหลักที่เป็นแก่นสารอย่างแท้จริงของแต่ละเรื่องตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยศึกษา

1.5 หน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ได้แก่ หน่วยคำที่ปรากฏ ประเด็น และสาระสำคัญแล้วแต่กรณี เพราะบางกรณีอาจต้องยกมาทั้งสาระสำคัญของเรื่อง เช่นรูปแบบ การปกครองมหาวิทยาลัย อาจมีสภาและอธิการบดีด้วย จะแยกส่วนมิได้เพราะเป็นลักษณะเฉพาะ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่สรุปลงในแบบสรุปการ สัมภาษณ์ มาวิเคราะห์สาระ รวมกับการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทเอกสาร ไปพร้อมกัน เสนอผลการ วิเคราะห์เป็นแผนภาพเดนไดรแกรมประยุกต์หลักของคริปเพนดอร์ฟ(Krippendorff)ที่กล่าวมาแล้ว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

ตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบประเด็นของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการของไทย กับที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทั้งของไทยและของต่างประเทศ

ตอนที่ 2 นำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ตอนที่ 3 นำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

ตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบประเด็นของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการของไทยกับที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้งของไทยและของต่างประเทศ

1.1 กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2522
2. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2541
3. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. 2539
4. พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538

1.2 กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533
2. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. 2535
3. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541
4. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2541

1.3 กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเดลฮี ค.ศ. 1922 (แก้ไข 1981)
2. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนันทยาง ค.ศ. 1992
3. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ค.ศ. 1997
4. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวอเตอร์ลู ค.ศ. 1972

1.4 ผลการศึกษวิเคราะห์สังเคราะห์กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการของไทย มหาวิทยาลัยในกำกับของไทยและมหาวิทยาลัยในกำกับของต่างประเทศ พบสาระสำคัญ

1.4.1 สารสำคัญของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยของไทยที่เป็นส่วนราชการ พบว่า

สถานภาพมหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ เป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการ เป็นสถานศึกษาและวิจัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (Ministry of University Affairs) (เดิม) ปัจจุบัน(2546) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับสถาบันราชภัฏ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล แต่เป็นส่วนราชการ สังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ(เดิม) ปัจจุบัน (2546) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การดำเนินการ มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการดำเนินการ ภายใต้นโยบายของรัฐบาล แผนและมาตรฐานอุดมศึกษาของชาติ โดยการดำเนินการตามระเบียบแบบแผนของส่วนราชการ หรือระเบียบกลาง เป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย เพราะถือว่าเป็นส่วนราชการ รัฐมนตรีหรือผู้บังคับบัญชา ย่อมสั่งการหรือมอบนโยบายได้ตามสายบังคับบัญชาอยู่แล้ว โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น เช่นกฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ด้าน คือ ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คงมีฉบับเดียวที่บัญญัติไว้ว่า ให้ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี และผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย มีลักษณะของไตรภาคี คือมีกรรมการที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้แทนผู้บริหาร และผู้แทนองค์กรภายในและผู้แทนคณาจารย์ จำนวนโดยเฉลี่ยประมาณ 32 คน (30-35คน) ผู้ทรงคุณวุฒิไม่ระบุสาขาจากภายนอก เฉลี่ยประมาณ 13 คน (9 -16 คน) กรรมการจากภายในโดยตำแหน่งและเลือกจากคณาจารย์รวมกัน เฉลี่ยประมาณ 20 คน (16 -22 คน) กรรมการเลือกตั้งมีวาระ 2 ปี และอาจได้เลือกตั้ง หรือแต่งตั้งใหม่ได้อีก ไม่กำหนดวาระ ยกเว้นมีฉบับเดียวที่กำหนดว่า เกิน 2 วาระไม่ได้

มีฉบับเดียวที่บัญญัติให้มีสภาวิชาการ ทำหน้าที่เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาการของมหาวิทยาลัย ต่อสภามหาวิทยาลัย และมี 3 ฉบับที่ให้มีสภาคณาจารย์ เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่ออธิการบดีและหน้าที่อื่นที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย และมีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ให้คำปรึกษา และคำแนะนำและสนับสนุนการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ สภามหาวิทยาลัยกำหนดระเบียบข้อบังคับของตนเองได้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความอิสระและคล่องตัวสูง ในการดำเนินกิจการเฉพาะงานด้านวิชาการ และงบประมาณในบางส่วน เช่น การให้บริการทางวิชาการ เพราะยังต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานอื่น เช่น ระเบียบการพัสดุ กฎหมายเกี่ยวกับบัญชีเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย

เป็นต้น ในการดำเนินงานต้องได้รับการตรวจสอบในลักษณะของตรวจก่อน (Pre-Audit) ในขั้นตอนของปัจจัยนำเข้า (Input) และที่เป็นกระบวนการ (Process) คือ เน้นกระบวนการต้องถูกต้องก่อนจึงดำเนินการได้ ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย เพราะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น ที่ใช้บังคับกับส่วนราชการทั่วไปด้วย เช่น กฎระเบียบว่าด้วยการพัสดุ ระเบียบการเงินของกระทรวงการคลัง เป็นต้น

การบริหารจัดการสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัยในบางเรื่อง ตามที่ได้รับมอบอำนาจ หรือตามกฎหมายอื่นให้อำนาจไว้ จึงต้องเป็นไปตามกฎหมายอื่นที่ให้อำนาจไว้ เพราะไม่ได้บัญญัติไว้ให้ชัดเจนในพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น ๆ และยังคงเป็นไปตามที่รัฐมนตรี หรือผู้ที่เป็นผู้บังคับบัญชาชั้นสูงที่มีอำนาจ จะมอบอำนาจให้มา จึงจะกระทำการตามอำนาจที่มอบนั้นได้

งบประมาณมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ได้จากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน ภายใต้จากผลประโยชน์ ค่าธรรมเนียม ประโยชน์จากงบประมาณ รัฐให้การสนับสนุนงบประมาณตามแบบรายการ (Line Items) หรือตามรูปแบบแผนที่รัฐบาลกำหนด มหาวิทยาลัยจะต้องใช้จ่ายเงินตามที่ขอตรงตามปริมาณและรายการ การปรับเปลี่ยนแผนงานโครงการทำได้ยากและหลายขั้นตอน ต้องปฏิบัติตามระเบียบกลางที่เกี่ยวข้องเหมือนส่วนราชการอื่นอย่างเคร่งครัด แต่ไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งเพราะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น เช่นกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณ และระเบียบกระทรวงการคลัง เพราะเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับส่วนราชการ

ด้านมาตรฐาน มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ คุณภาพและมาตรฐานไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย แต่มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการทุกด้านอย่างมีคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานตามที่ต้นสังกัดหรือหน่วยงานกลางกำหนดไว้

เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ มีการวางระบบประกันคุณภาพและทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด ที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่สาธารณชน ซึ่งไม่มีกำหนดไว้โดยตรงจึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ได้รับการประเมินจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรภายนอก เพื่อการประกันคุณภาพภายนอก ตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ

ด้านการตรวจสอบ มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยไม่ได้บัญญัติเรื่องการตรวจสอบไว้โดยตรง จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นเหมือนส่วนราชการทั่วไปที่ต้องวางระบบที่พร้อมต่อการตรวจสอบ ในลักษณะตรวจสอบความถูกต้องของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้มีความถูกต้องตามระเบียบก่อน (Pre - Audit) เช่น การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบการพัสดุกลาง และการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

การใช้อำนาจของรัฐ มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยไม่ได้กำหนดไว้โดยตรง รัฐมนตรีจึงต้องใช้อำนาจบังคับบัญชาตามกฎหมายอื่นได้แก่ กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย (เดิม) และ

ปัจจุบันเป็นพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายนี้กำหนด ทั้งนโยบายและมาตรฐานการศึกษา และเป็นอำนาจบังคับบัญชาหรือสั่งการได้

1.4.2 สำคัญของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของไทย พบว่า

สถานภาพ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นนิติบุคคล เป็นสถาบันวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในการกำกับของรัฐ

การดำเนินการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จะดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลแผนและมาตรฐานอุดมศึกษาของชาติ แต่ไม่มีอำนาจสั่งการโดยตรง มหาวิทยาลัยจะดำเนินการตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นได้เอง ทั้งด้านการเงินและงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และพัสดุและอื่น ๆ มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนใหญ่แต่ละฉบับจะเพิ่มวัตถุประสงค์ไป อีกหนึ่งด้านคือ บางฉบับให้มีการปรับเปลี่ยน ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี บางฉบับให้มีการริเริ่มปรับเปลี่ยนถ่ายทอดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และบางฉบับให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบ้าง จึงทำให้มีลักษณะของจุดเน้นที่ต่างกันในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์นั้น ของแต่ละมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย จำนวนกรรมการเฉลี่ยประมาณ 18-22 คน(16-23 คน) โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกจำนวนหนึ่ง มาจากเขตพื้นที่ภาคที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ มาจากที่ทบวงมหาวิทยาลัย(เดิม)แต่งตั้งหรือแนะนำ และการแนะนำของรัฐมนตรี กรรมการเป็นโดยตำแหน่งจากผู้นำองค์กรที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษานั้น เช่น ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย นายกสสมาคมศิษย์เก่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาเฉพาะทางที่กำหนด เลือกศิษย์เก่าที่เป็นบุคคลภายนอก กรรมการจากภายนอก โดยตำแหน่ง เช่น ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย(เดิม) จำนวนเฉลี่ยประมาณ 12 คน(9-12คน) กรรมการที่มาจากภายในและองค์กรภายใน โดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี ประธานส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาคณาจารย์ ผู้แทนสภาวิชาการ กรรมการภายในที่มาจากกรรมการเลือกตั้งจากผู้แทนผู้บริหารระดับรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ เลือกจากคณาจารย์และพนักงานเฉลี่ยประมาณ 8 คน (8-9 คน) กรรมการจากการเลือกตั้ง มีวาระ 2 ปี และมีบางฉบับ 3 ปี กรรมการที่มาจากกรรมการเลือกตั้ง สามารถแต่งตั้งใหม่หรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก ไม่กำหนดวาระ

มีสภาวิชาการ ที่มีอำนาจและหน้าที่กำหนดหลักสูตร การสอนการวัดผลการศึกษา และอื่น ๆ เกี่ยวกับวิชาการของมหาวิทยาลัย

การบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจกำหนดระเบียบข้อบังคับของตนเองได้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความอิสระ และคล่องตัวสูง ทั้งในด้านการบริหารจัดการทั่วไป เช่น การจัดโครงสร้างองค์การ ด้านวิชาการเกือบทั้งหมด เช่นในเรื่องของหลักสูตร ด้านการบริหารบุคคล เช่นในเรื่องของการสรรหาบุคลากร การให้เงินเดือน ด้านการเงิน ทรัพย์สิน และงบประมาณ เป็นต้น โดยไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบกลางของรัฐบาล แต่มีการวางระบบที่พร้อมให้ตรวจสอบปัจจัยนำเข้า เปรียบเทียบกับผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่เป็นการตรวจสอบย้อนหลัง (Post - Audit) คือเน้นผลสัมฤทธิ์ (Results) แต่ไม่ได้บัญญัติในกฎหมายชัดเจนว่าเป็นการตรวจสอบย้อนหลัง เพียงแต่กำหนดให้มหาวิทยาลัยวางระบบบัญชี จัดทำบัญชี ให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ และให้สำนักงานงบประมาณแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีเมื่อสิ้นปี และรับรองบัญชี

การบริหารจัดการจะสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัย ยกเว้นเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีบางเรื่อง เช่น การร่วมลงทุนหรือการลงทุนถ้าจำนวนเงินเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยต้องขอความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีตามที่กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้นบัญญัติไว้

เกี่ยวกับงบประมาณ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ รัฐให้การสนับสนุนงบประมาณในรูปเงินอุดหนุนทั่วไป (Block Grants) ที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี เงินอุดหนุนและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ค่าบริการ ผลประโยชน์จากการลงทุน ร่วมทุน หรือจากการให้ที่ราชพัสดุหาประโยชน์ และกรณีรายได้ไม่พอในการดำเนินการให้รัฐบาลพึงจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้เท่าที่จำเป็น

มีบทบัญญัติให้สภามหาวิทยาลัย ออกข้อบังคับและวางระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารการเงินได้เอง ทำให้มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัวสูงในการปรับแผนการใช้จ่ายเงินตามความเหมาะสม ความจำเป็นและอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

สำหรับด้านมาตรฐาน ดำเนินการเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายอื่นด้วย คือ กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ (National Education Act) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกภายหลัง ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับไม่ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้

เกี่ยวกับการบัญชีและการตรวจสอบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีบทบัญญัติให้มหาวิทยาลัย ออกระเบียบการดำเนินงานต่าง ๆ ได้เอง และจัดวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องแยกตามประเภทงาน ส่วนที่สำคัญแสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามสมควร ให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ และให้จัดทำบัญชีงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยทุกสิ้นปีบัญชี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีทำการตรวจรับรองบัญชีทุกรอบปี อันเป็นลักษณะของตรวจภายหลังหรือเน้นผลลัพธ์ และรายงาน

ผลสอบบัญชีต่อสภา เพื่อสภามหาวิทยาลัยรายงานต่อรัฐมนตรีที่กำกับดูแล การใช้อำนาจจากรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ รัฐมนตรีที่รักษาการในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยมีอำนาจกำกับดูแล โดยทั่วไปมีอำนาจกำกับดูแลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น และให้คล้องกับนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ส่วนวิธีการกำกับทำได้อย่างไรบ้างไม่ได้บัญญัติไว้ และเรื่องที่มีมหาวิทยาลัย จะเสนอคณะรัฐมนตรีให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายเป็นผู้เสนอ

1.4.3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต่างประเทศ พบว่า

เป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ (The Act) ของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เช่นเดียวกับของไทย และบางฉบับเป็นกฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลกลางระดับประเทศ แต่บางฉบับออกโดยมลรัฐที่มีมหาวิทยาลัยนั้นตั้งอยู่ ซึ่งขึ้นอยู่กับการปกครองของประเทศนั้นว่า เป็นการปกครองรูปแบบใด ถ้ารูปแบบการปกครองแบบรัฐเดี่ยว พระราชบัญญัติก็ต้องออกโดยรัฐบาลกลาง บางแห่งอยู่ในความดูแลของกระทรวงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Ministry of Human Resource Development) และกระทรวงศึกษา มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของมหาวิทยาลัยมาอย่างต่อเนื่อง ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลมหาวิทยาลัยจึงอาจฟ้องผู้อื่นหรือถูกผู้อื่นฟ้องต่อศาลได้โดยตรง

การดำเนินการของมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐของต่างประเทศ มหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ ตามที่เห็นว่าเหมาะสม และ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ในวิชาการ เป็นคนเก่ง ทั้งทำการสอน การวิจัย มีจิตวิญญาณของการค้นคว้า และการแสดงออกหรือการนำเสนอได้อย่างอิสระ การให้บริการ เผยแพร่วิชาการและความร่วมมือกับวิทยาลัยหรือสถานศึกษาระดับสูงอื่น ๆ

โดยมีองค์กรสูงสุดของมหาวิทยาลัย มีชื่อเรียกต่างกัน ได้แก่ "คณะกรรมการปกครอง" (Board of Governors) บางแห่งเรียกว่าสภามหาวิทยาลัย (The Council) ต่างมีอำนาจปกครองมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอำนาจสูงสุด รับผิดชอบต่อรัฐบาล และมีอำนาจเปิดเสรีที่มหาวิทยาลัย และมีองค์กรที่กำกับดูแลด้านวิชาการ ที่เรียกต่างกัน เช่นเรียก "คณะกรรมการวิชาการ" (The Academic Board) และมีบางฉบับกำหนดให้มี "สภาผู้บริหาร" (Executive Council) เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้บริหารด้วย

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นทั้งเป็นไตรภาคีและพหุภาคี มีจำนวนกรรมการตั้งแต่ 17 คน ถึง 36 คน โดยเฉลี่ย ประมาณ 23 คน ซึ่งจะมีจำนวนกรรมการมากกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในกำกับของไทยเพียงเล็กน้อย กรรมการสภามหาวิทยาลัย จะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2- 4 ปี และมีบางฉบับที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง

กรรมการไม่พร้อมกัน กรรมการมีการได้มาต่าง ๆ กัน มีทั้งมาจากกรรมการโดยตำแหน่ง การแต่งตั้ง และจากการเลือกตั้ง ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร คือ อธิการบดี ผู้แทนสภาวิชาการ ฝ่ายคณาจารย์ พนักงานและนักศึกษา ซึ่งมีสิทธิออกเสียงเช่นเดียวกัน และฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ได้แก่ ผู้ว่าการมลรัฐที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ผู้แทนของรัฐบาลหรือผู้กำกับดูแล บางฉบับผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในต่างประเทศได้ และบางฉบับกรรมการเลือกจากบุคคลในท้องถิ่นที่เป็นชุมชนของมหาวิทยาลัย โดยกรรมการจากภายนอกเฉลี่ยประมาณ 11-12 คน และกรรมการจากภายในเฉลี่ยประมาณ 10 - 11 คน อำนาจหน้าที่หลักคือกำหนดนโยบายบริหาร และแต่งตั้งอธิการบดี อธิการบดีเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ อธิการบดีรับผิดชอบโดยตรงต่อสภามหาวิทยาลัย

การบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ มีมีการบัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ในด้านบริหาร วิชาการ บริการวิชาการ การจัดการทรัพย์สิน และการดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การแต่งตั้งพนักงาน การกำหนดค่าตอบแทนพนักงาน การร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่น การเก็บค่าธรรมเนียม การควบคุมมาตรฐานวิชาการ การออกกฎระเบียบด้านการค้นคว้าวิจัย การให้บริการแก่ทุกชนชั้น ทุกศาสนา ทุกลัทธิความเชื่อ การให้ปริญญา และปริญญาเกิตติมศักดิ์ การถือครองและมีการสิทธิในที่ดิน การหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การลงทุน และการร่วมทุนกับเอกชนที่มีความมั่นคง บางฉบับได้บัญญัติถึงกองทุนเพื่อการศึกษา กองทุนกู้ยืมของนักศึกษา และสวัสดิการนักศึกษา เป็นการให้ความสำคัญของชีวิตความเป็นนักศึกษา

งบประมาณ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล บางฉบับให้รัฐมนตรีคลังจ่ายเงินให้กับมหาวิทยาลัยตามที่รัฐสภาอนุมัติ เป็นเงินสนับสนุนมหาวิทยาลัย เพื่อมหาวิทยาลัยนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และรายได้จากค่าธรรมเนียม การลงทุน การร่วมทุน การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน ได้กว้างขวาง และหลากหลาย

คุณภาพและมาตรฐาน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ ไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรง มีบางฉบับให้มหาวิทยาลัย คณะกรรมการวิชาการ หรือสภาวิชาการดูแลการจัดการศึกษาหลักสูตร ให้ได้มาตรฐานของมหาวิทยาลัย

การตรวจสอบ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ ให้มีการทำบัญชีทุกรอบปีบัญชี มีการตรวจสอบบัญชี (Audit of Accounts) รายรับรายจ่ายของมหาวิทยาลัย โดยสำนักการตรวจเงินแผ่นดิน และรายงานผลการตรวจสอบ (the Audit Report) และรายงานต่อมหาวิทยาลัย เพื่อมหาวิทยาลัยรายงานรัฐมนตรี บางฉบับเพื่อรัฐมนตรีจะรายงานต่อรัฐสภา

การกำกับดูแล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ วิธีการกำกับ ไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรง มีเพียงบางฉบับที่บัญญัติให้มีผู้ตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะได้ และให้มีการจัดทำ

รายงานประจำปี (Annual Report) แสดงกิจการที่ผ่านมาที่ได้กระทำในปีนั้น ๆ เมื่อสิ้นปีการศึกษา เสนอต่อรัฐมนตรีหรือผู้กำกับดูแล บางฉบับให้มีข้อมูลตามที่รัฐมนตรีต้องการ และบางฉบับทันทีที่ทำได้ ให้รัฐมนตรีเสนอสำเนาของรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเดลี(Delhi University Act of No.VIII of 1922 Further amended by Act No. 27 of 1981)

มหาวิทยาลัยเดลีเป็นมหาวิทยาลัยยุคแรกของประเทศอินเดีย มีชื่อเสียงด้านการสอนและการวิจัยที่ได้มาตรฐานสูง เป็นที่ดึงดูดใจของอาจารย์ผู้มีความรู้ความสามารถสูงให้มาปฏิบัติงาน มีคณะ ภาควิชา และวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยจำนวนมาก กระจายอยู่ทั่วไปในเดลีและเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่

สาระสำคัญของกฎหมายนี้ ให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเดลีขึ้นโดยรวมเอาวิทยาลัยที่มีอยู่เดิมเข้าด้วยกัน เพื่อร่วมมือกันด้านการสอน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลที่กรุงเดลี มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล และเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (Autonomous Organization) และเป็นกฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลกลาง (Central Government)

วัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยเห็นว่าเหมาะสม ทำการวิจัยและเผยแพร่ความรู้ และมหาวิทยาลัยจะให้บริการแก่ชนทุกชั้นวรรณะและลัทธิความเชื่อหรือเชื้อชาติ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะนับถือศาสนา หรือประกอบอาชีพใด มีสิทธิเข้ามาเป็นนักศึกษา อาจารย์หรืองานในตำแหน่งธุรการ ย่อมได้รับสิทธิประโยชน์ การออกข้อบังคับที่ขัดกฎหมายนี้กระทำมิได้

มหาวิทยาลัยประกอบด้วยอธิการบดีและรองอธิการบดีคนแรกและสมาชิกของสภา มหาวิทยาลัยคนแรก สมาชิกสภาวิชาการและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่จะมีในอนาคตอย่างต่อเนื่องรวมกันเป็นองค์กรที่เป็นนิติบุคคล มีชื่อว่า มหาวิทยาลัยเดลี

มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับจัดการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ การวิจัยและบริการวิชาการ จัดการสอน การเทียบความรู้ การประสาทปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยจัดให้ ทั้งหลักสูตรการศึกษาทางไปรษณีย์ แม้จะไม่อยู่ในพื้นที่กำกับดูแลของมหาวิทยาลัยหรือไม่ก็ตาม หรือที่มหาวิทยาลัยขยายอำนาจออกไป มอบปริญญา กิตติมศักดิ์แก่บุคคลที่เห็นสมควร ให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่น จัดการอบรมให้คำแนะนำแก่บุคคลซึ่งมิใช่สมาชิกของมหาวิทยาลัย และแต่งตั้งบุคคล ได้แก่ Professors, Readers and Lecturer เป็นผู้สอนของมหาวิทยาลัย จัดตั้งสภากำกับดูแลบริหารและที่ปรึกษาวิทยาลัย (The College Administrative Councils) โดยอาจรวมสองวิทยาลัย หรือมากกว่าต่อหนึ่งสภาก็ได้ การเรียกเก็บค่าบำรุงการศึกษา ค่าบริการ การควบคุมดูแลที่อยู่อาศัยและวินัยของนักศึกษา การส่งเสริมสุขภาพและสวัสดิการด้านอื่นๆ รวมทั้งถือครอง จัดการขายสิ่งหามทรัพย์หรือ

อสังหาริมทรัพย์ จัดการกองทุน การกู้ยืม การเอาทรัพย์สินไปจำนอง จำนำโดยผ่านการอนุมัติจากรัฐบาลกลาง เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย การกำหนดและแต่งตั้งตำแหน่งทางธุรการและบริหาร และตำแหน่งที่จำเป็นอื่นๆ และมีอำนาจหน้าที่อื่นที่จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

การใช้อำนาจในเขตพื้นที่การควบคุมดูแล มหาวิทยาลัยจะไม่ขยายเขตพื้นที่ออกไปนอกเหนือเขตของรัฐเดลี และสถานศึกษาซึ่งอยู่นอกเขตจะไม่ได้รับการเข้าร่วมหรือได้รับสิทธิประโยชน์ประการใดจากมหาวิทยาลัย

ข้อยกเว้นรัฐบาลกลางเห็นว่ามีคามจำเป็นเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยออกเป็นคำสั่งลายลักษณ์อักษร ให้มหาวิทยาลัยรับสถาบันซึ่งตั้งอยู่นอกประเทศอินเดีย เข้าร่วมหรือได้รับสิทธิประโยชน์ ทางมหาวิทยาลัยจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวด้วย

ผู้ตรวจเยี่ยม (Visitor) ประธานาธิบดีของอินเดียจะเป็นผู้ตรวจเยี่ยมมหาวิทยาลัย มีอำนาจที่จะกระทำหรือมอบให้บุคคลหรือคณะบุคคลกระทำการแทน เข้ามาทำการตรวจสอบอาคาร ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์ของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่อยู่ภายใต้มหาวิทยาลัย รวมทั้งตรวจสอบการเรียนการสอน และกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งกระทำโดยมหาวิทยาลัยโดยผู้ตรวจเยี่ยมต้องแจ้งให้มหาวิทยาลัยทราบล่วงหน้าก่อนตรวจเยี่ยม และมหาวิทยาลัยแต่งตั้งตัวแทนทำหน้าที่ตอบและรับฟังการตรวจเยี่ยม โดยผู้ตรวจเยี่ยมสามารถให้คำแนะนำในการตรวจเยี่ยม เพื่ออธิการบดีจะนำคำแนะนำและสิ่งที่จะต้องทำเหล่านั้นต่อสภาบริหาร และให้สภาบริหารแจ้งให้ผู้ตรวจเยี่ยมทราบถึงแผนและผลของการปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น หากสภาบริหารไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเสนอแนะ ในกรอบเวลาอันควรและเป็นที่น่าพอใจ หลังจากผู้ตรวจเยี่ยมพิจารณาเหตุผลของการไม่ปฏิบัติตามของสภาบริหารแล้ว หากผู้ตรวจเยี่ยมออกคำสั่งใดๆ ให้สภาบริหารปฏิบัติตามโดยไม่มีเงื่อนไข

ผู้ตรวจเยี่ยมสามารถออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ยกเลิกการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งขัดแย้งกับกฎหมายหรือกฎระเบียบของกฎหมายนี้ แต่ก่อนออกคำสั่งดังกล่าวผู้ตรวจเยี่ยมจะต้องชี้แจงและให้เหตุผลว่าเหตุใดจึงไม่ควรดำเนินการเช่นนั้น และผู้ตรวจเยี่ยมจะต้องพิจารณาหากมหาวิทยาลัยมีเหตุผลที่พอรับฟังได้

พนักงานของมหาวิทยาลัย ได้แก่ อธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยรองอธิการบดี เหนรัญญิก นายทะเบียน คนบดคีคณะต่างๆ และบุคคลอื่นๆ ตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย อำนาจหน้าที่ของพนักงานตามที่กำหนดในข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

ผู้ใช้อำนาจของมหาวิทยาลัย (การปกครองมหาวิทยาลัย) ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย (The Court) สภาบริหาร (The Executive Council) สภาวิชาการ (The Academic Council) คณะ

กรรมการการเงิน (The Finance Committee) คณะ (The Faculties) และอื่นๆ ตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรปกครองสูงสุด (The Supreme Authority of the University) ของมหาวิทยาลัย มีอำนาจในการทบทวนหรือแก้ไขการกระทำต่างๆ ของสภามบริหารและสภาวิชาการ ยกเว้นเมื่อได้กระทำไปตามขอบเขตหน้าที่แล้ว และการใช้อำนาจของมหาวิทยาลัยทั้งหมดภายใต้กรอบของกฎหมายนี้หรือในกฎหมายลำดับรอง

สภามบริหารจะเป็นองค์กรด้านการบริหารของมหาวิทยาลัย ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ที่กำหนด และการอยู่ในตำแหน่งของสมาชิกของสภามบริหาร นอกจากสมาชิกโดยตำแหน่งให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

สภาวิชาการเป็นองค์กรด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย จะทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการงานหลักสูตร ควบคุมดูแลกฎระเบียบทั่วไป รวมทั้งหน้าที่รับผิดชอบในการรักษามาตรฐาน การเรียนการสอน การจัดการสอน มีอำนาจในการให้คำแนะนำด้านวิชาการต่างๆ มีกรรมการตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

สำหรับอำนาจและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ให้ทำเป็นข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

ให้มีคณะกรรมการมหาวิทยาลัย (University Boards) คณะต่างๆ เพื่อดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะกรรมการหอพัก คณะกรรมการสุขภาพอนามัย คณะกรรมการด้านวินัย ซึ่งมีองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

การรายงานประจำปีและการตรวจสอบบัญชี รายงานประจำปี (Annual report) ซึ่งจะจัดเตรียมภายใต้คำแนะนำของสภามบริหารและจะรับรองโดยสภามหาวิทยาลัย โดยสภาจะพิจารณาในการประชุมประจำปี

การตรวจสอบบัญชี (Audit of Accounts) บัญชีต่างๆ ของมหาวิทยาลัยจะต้องได้รับการตรวจสอบอย่างน้อยปีละครั้ง ภายในไม่เกินสามเดือนหลังจากสิ้นปีบัญชี โดยการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินของประเทศอินเดีย

บัญชีเมื่อได้รับการตรวจบัญชีแล้ว ให้พิมพ์ลงในราชกิจจานุเบกษาและรายงานการตรวจสอบโดยมหาวิทยาลัยต่อผู้ตรวจเยี่ยมด้วย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนันทยาง (The Nanyang Technological University Act 1992)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนันทยางเป็นมหาวิทยาลัยของประเทศสิงคโปร์ เป็นลักษณะมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ที่พัฒนามาจากสถาบันเทคโนโลยีนันทยาง (The Nanyang

Technological Institute) ที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยการสอน การฝึกอบรมและการวิจัยทางด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีหลายสาขา

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ มีหลักการสำคัญคือ เพื่อให้การศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของประเทศสิงคโปร์ ดำเนินไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม จึงยุบสถาบันเทคโนโลยีนั้นยาง และสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัย ในนามของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนั้นยางขึ้นเป็นนิติบุคคล สืบทอดต่อไป มีตราประทับประจำมหาวิทยาลัย และภายใต้ชื่อนี้จะถูกฟ้องคดีหรือเป็นโจทก์ฟ้องคดีได้โดยตรง มีอำนาจ ชื่อ โอน ขาย ถูกรอง พัฒนาทรัพย์สินได้ และดำเนินการทุกอย่างได้ตามที่นิติบุคคลพึงกระทำได้ ภายใต้วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

เอกสารรับรองใดๆ ของมหาวิทยาลัยจะสมบูรณ์ต้องมีตราประทับของมหาวิทยาลัยและมีผู้ลงนามรับรอง

มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่จัดให้มีการสอนในคณะ และสาขาวิชาต่างๆ ตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัย ส่งเสริมพัฒนาเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งการค้นคว้าวิจัย การให้ทุนการศึกษา การออกและประสาทปริญญา รวมทั้งปริญญาเกิตติมศักดิ์ วิจัยหรือดำเนินการร่วมกันกับมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นควร

แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ และตำแหน่งอื่นๆ ในมหาวิทยาลัย จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักศึกษา วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร พนักงาน รวมทั้งกำหนดเงินเดือน การลา วินัยและสวัสดิการอื่นๆ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการ และกระทำการทุกอย่างที่จำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ลุล่วงสำเร็จ

รายได้ของมหาวิทยาลัยได้จากการสนับสนุนของรัฐบาล โดยให้รัฐมนตรีการคลังจ่ายเงินให้มหาวิทยาลัยตามที่รัฐสภานุมัติ เป็นเงินอุดหนุน และมหาวิทยาลัยสามารถนำไปใช้หรือใช้จ่ายเพื่อจุดประสงค์หนึ่งหรือทั้งหมดก็ได้

การบัญชีและรายงานการเงิน มหาวิทยาลัยจะต้องจัดทำบัญชี และรักษารับบันทึกการทำธุรกรรม และต้องทำทุกอย่างเพื่อให้มั่นใจว่า การจ่ายเงินนั้นจ่ายอย่างถูกต้อง ตามขอบเขตอำนาจ และควบคุมดูแลทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม รวมทั้งรายจ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย

ทันทีที่สามารถกระทำได้ หลังสิ้นปีงบประมาณให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานการเงินเสนอต่อผู้ตรวจสอบบัญชี ซึ่งได้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้ตรวจสอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายจัดตั้งบริษัท แต่มหาวิทยาลัยต้องจ่ายค่าตอบแทนให้เอง โดยผู้ตรวจสอบบัญชี มีอำนาจตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมได้อย่างอิสระ ตลอดเวลาที่ต้องการ เรียกร้องให้บุคคลให้ข้อมูลหรือเอกสารใดๆ ในครอบครองของผู้นั้น บุคคลใดไม่ปฏิบัติตามโดยปราศจากเหตุผลอันควร ชอนเร้น หรือขัดขวาง หรือทำให้การปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า ถือว่า

มีความผิดและถูกปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญ และรายงานของผู้ตรวจให้รายงานว่าการทำธุรกรรมของมหาวิทยาลัยเป็นไปโดยถูกต้องหรือไม่ มีการบันทึกรายการถูกต้องหรือไม่ ทรัพย์สินต่างๆ ได้มาอย่างไร การรับ การจ่ายเงิน การลงทุน การซื้อขาย เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่

การรายงานการตรวจสอบให้ส่งให้กับมหาวิทยาลัยและให้มหาวิทยาลัยส่งสำเนารายงานที่ได้รับการตรวจสอบลงนามรับรองแล้วไปให้รัฐมนตรี และรัฐมนตรีรายงานการตรวจสอบนั้นต่อรัฐสภา

ให้มีการจัดทำรายงานประจำปี เกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัย เสนอต่อรัฐมนตรี หรือตามที่รัฐมนตรีกำหนดเพื่อจะรายงานต่อรัฐสภา

ให้ประธานาธิบดีมีอำนาจสั่งให้มหาวิทยาลัยถือครองที่ดินเพื่อสาธารณประโยชน์ได้ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นการสนับสนุนการเข้าครอบครองที่ดินเพื่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัยตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง

เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐสิงคโปร์ จะเป็น ประมุข (Chancellor) ของมหาวิทยาลัย (The head of the University) จะเป็นผู้นำสูงสุดและเป็นประธานการประชุมสภา และประมุขจะตั้งบุคคลที่เหมาะสมเป็นรองประมุข (Pro-Chancellors) ได้ และกรณีที่ประมุขปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ สามารถมอบให้รองประมุขปฏิบัติหน้าที่แทนได้ และอยู่ในตำแหน่งตามที่ประมุขเห็นสมควร

อธิการบดี (The President) แต่งตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย (The Council) โดยการปรึกษากับคณะกรรมการวิชาการ (Academic Board) อธิการบดี เป็นหัวหน้าของเจ้าหน้าที่บริหารและวิชาการของมหาวิทยาลัย (The principal executive and academic officer of the University) อธิการบดีจะเป็นผู้บริหารสูงสุดของเจ้าหน้าที่บริหารและวิชาการของมหาวิทยาลัย ควบคุมดูแล การสอน การค้นคว้าวิจัย การบริหารจัดการ สวัสดิการและวินัย รวมทั้งหน้าที่อื่นๆ ตามที่กำหนดในกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย

ระยะเวลาและเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่อื่นของอธิการบดีจะกำหนดโดยสภา และระบุไว้ในสัญญาจ้าง โดยให้มีรองอธิการบดีเป็นผู้ช่วย ที่สภาตั้งตามคำแนะนำของอธิการบดี และถ้าอธิการบดีทำหน้าที่ไม่ได้ ให้รองอธิการบดีทำหน้าที่แทน

เจ้าหน้าที่ประจำอื่นของมหาวิทยาลัย ได้แก่ นายทะเบียน เภรัญญิก บรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่อื่นที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง

สภามหาวิทยาลัย (The Council of the University) ประกอบด้วย อธิการบดี สมาชิกคณะกรรมการวิชาการ 4 คน ตั้งโดย ประมุข โดยการแนะนำของอธิการบดี โดยอย่างน้อยให้มีศาสตราจารย์สองคน และอย่างน้อยอาจารย์ประจำหนึ่งคน อธิการบดีแต่งตั้ง 4 คน รัฐบาลแต่งตั้ง 4 คน และสภาแต่งตั้ง 3 คน จากผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้หรือมหาวิทยาลัยแห่ง

ชาติสิงคโปร์ กรรมการสภา มีวาระ 4 ปี หรือระงับไว้เป็นเงื่อนไขในการแต่งตั้ง แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก สภาจะเลือกตั้งประธานสภาหรือนายกสภาตนเอง และอยู่ในตำแหน่ง 3 ปี

สภาเป็นองค์กรสูงสุดของมหาวิทยาลัย สมาชิกทุกคนมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ในการประชุมจะต้องมีสมาชิกมาประชุมอย่างน้อย 6 คน จึงถือว่าครบองค์ประชุม โดยประชุมจะเป็นประธานการประชุม และให้ประธานสภาหรือนายกสภาเป็นประธานแทนได้

คณะกรรมการวิชาการ ประกอบด้วย อธิการบดี จะเป็นประธานคณะกรรมการวิชาการ คณะบดีวิทยาลัยต่างๆ ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัย และบุคคลอื่นตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการวิชาการ มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการสอน การค้นคว้าวิจัย การสอบ อำนาจในการออกปริญญา และอนุปริญญาต่างๆ ตามกฎข้อบังคับ และสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษอื่นๆ ขึ้นทำหน้าที่ที่มอบหมายได้ หรือมอบอำนาจหน้าที่ให้คณะบุคคลหรือบุคคลใดกระทำการตามที่มอบได้ และให้ถือว่าเป็นเสมือนการกระทำของคณะกรรมการวิชาการ การประชุมต้องมีสมาชิกมาประชุมอย่างน้อยหนึ่งในสามจึงเป็นองค์ประชุม

เกี่ยวกับการเงิน ปีงบประมาณจะเริ่มตั้งแต่ 1 เมษายนของแต่ละปี และสิ้นสุดลงวันที่ 31 มีนาคมของปีถัดมา โดยสภาจะแต่งตั้งคณะกรรมการการเงินถาวรเพื่อดูแลและควบคุมการเงินของมหาวิทยาลัย ในแต่ละปีให้เจ้าหน้าที่ประเมินรายรับ รายจ่าย เพื่อเสนอต่ออธิการบดี และสภาจะต้องอนุมัติงบประมาณก่อนเริ่มปีงบประมาณ ยกเว้นเงินสนับสนุนเพิ่มเติม อธิการบดีจะเสนอให้สภาอนุมัติเมื่อใดก็ได้

การกำกับดูแลมหาวิทยาลัย จะถูกควบคุมให้ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับของมหาวิทยาลัยที่วางไว้ และให้รายงานกิจการประจำปีและรายงานการตรวจสอบบัญชีต่อผู้มีอำนาจกำกับดูแล

สาระสำคัญและรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น (Melbourne University Act 1985) ฉบับแก้ไขปรับปรุง 1998 มีโครงสร้าง 4 ส่วน ได้แก่ ธรรมนูญและการบริหารจัดการ (Constitution and government of the university) การเงินและทรัพย์สิน (Finance and Property) บททั่วไป (General) และ การปรับเปลี่ยนกรรมการสภามหาวิทยาลัย (Transitional)

กฎหมายจะบัญญัติสาระสำคัญที่เป็นหลักสำคัญไว้ในพระราชบัญญัติ เช่น เรื่องของสภามหาวิทยาลัย (The Council) ซึ่งมีอำนาจปกครองดูแลทั้งหมดของมหาวิทยาลัย กรรมการประกอบด้วยหลายฝ่าย ทั้งจากเลือกตั้ง แต่งตั้ง โดยตำแหน่ง ได้แก่ นายกสภา อุปนายก ประธานคณะกรรมการวิชาการ ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนนักศึกษา บุคคลซึ่งผู้ว่าการรัฐ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ และสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง อีกจำนวนหนึ่ง โดยมีผู้มีประสบการณ์ด้านการเงินและ

ถูกกิจกรรมอยู่ด้วย และอาจเป็นผู้ที่มีที่อยู่อาศัยนอกประเทศก็ได้ไม่เกิน 3 คน วาระการดำรงตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งอาจไม่พร้อมกันทุกตำแหน่ง

สำหรับรายละเอียดในการปฏิบัติการต่างๆ ให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่จะออกกฎระเบียบใด ๆ ได้โดยชอบ เช่นเกี่ยวกับ การจัดองค์การ การบริหารจัดการ การปกครองที่ดี การจัดการจ้างอาจารย์ บุคลากร วินัย งานวิชาการ การรับรองทั่วไป เกี่ยวกับกิจการนักศึกษา การให้รางวัลทางวิชาการ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ทูตการศึกษา การจัดองค์การ และงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานวิชาการ ทรัพย์สิน อาคาร การวิจัย การพัฒนา ที่ปรึกษาและบริการอื่น ๆ การรับรองสถาบัน และองค์การต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งการกระจายอำนาจให้สภามอบให้ Vice-chancellor ดำเนินการออกกฎข้อบังคับในเรื่องใดตามที่กำหนดไว้ได้

ให้มีคณะที่จัดตั้งขึ้นตามข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัย คณะบดีในแต่ละคนจะดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ โดยคณะบดีเลือกมาจากอาจารย์ในคณะนั้น ๆ

นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติให้ความมียึดหยุ่น และคล่องตัวเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สิน ดังเช่น สภานุญาตให้ยืมเงิน การจำนอง การเบิกเงินเกินบัญชี หรืออื่น ๆ ได้ การให้มีกองทุนเพื่อการลงทุนใด ๆ ได้ ถ้าไม่กระทบกับรายจ่ายของมหาวิทยาลัย และให้อำนาจสภาอนุญาตให้ลงทุนใด ๆ เช่น การให้เช่าทรัพย์สิน บริษัทที่มีความมั่นคงในประเทศและต่างประเทศที่จดทะเบียนในประเทศ รวมทั้งการถือหุ้น(Stocks) และเป็นหุ้นส่วน (Shares) หรือหุ้นกู้ใด ๆ (Any debenture) หุ้นในตลาดหลักทรัพย์ (Debenture stock) พันธบัตร (Bond) หรืออื่น ๆ ที่มีความมั่นคงได้ และให้ความสำคัญการให้โอกาสทางการศึกษาโดย จัดให้มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษานักศึกษาตามข้อบังคับและระเบียบที่กำหนด มีกรรมบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน (Audit) ไว้ในกฎหมายหลัก และการตรวจสอบรายได้ รายจ่ายอย่างต่อเนื่องและมีการรายงานเป็นช่วงไม่เกินหนึ่งเดือน ต่อผู้บริหารระดับสูงโดยตรง

ในบททั่วไป(General)ซึ่งเป็นส่วนท้าย ๆ ของกฎหมายได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพได้ด้วย โดยบัญญัติเกี่ยวกับความเสมอภาคในทางศาสนาของนักศึกษา ความเท่าเทียมกันของชายและหญิงในสถานศึกษา และการให้ความถูกต้องและเป็นธรรมแก่สมาชิกและนักศึกษา

สาระสำคัญและโครงสร้างและองค์ประกอบ The University of Waterloo Act

คณะกรรมการบริหารเป็นนิติบุคคล เรียกว่า "The Board of Governors" ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 36 คน ซึ่งจะต้องถือสัญชาติแคนาดา กล่าวคือ อธิการบดี Chancellor นายกเทศมนตรีเมือง Waterloo และเมือง Kitchener และผู้ว่าราชการจังหวัด Waterloo เป็นกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 7 คน มาจากการแต่งตั้งของผู้ว่าการจำนวน 7 คนมาจากสมาชิกของสภา (Senate) ที่เป็นคณาจารย์จำนวน 5 คน มาจากสมาชิกของสภา (Senate) ที่เป็นนักศึกษา

(อย่างน้อยจำนวน 2 คนต้องเป็นระดับบัณฑิตศึกษา) จำนวน 2 คนมาจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย จำนวน 10 คนมาจากชุมชนทั่วไป (อย่างน้อย 3 คนต้องเป็นนิสิตเก่า โดยจะต้องไม่เป็นคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในเขต Ontario) โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2-3 ปีแล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวอเตอร์ลู ปี ค.ศ. 1972 ได้ให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยในการดูแลมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านการจัดการทรัพย์สินและรายได้ ตลอดจนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ยกเว้นในส่วนที่มอบหมายให้แก่สภา (Senate) กล่าวคือ แต่งตั้งถอดถอนอธิการบดี ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย การอนุมัติและการยกเลิกสัญญาจ้างอย่างถาวรของคณาจารย์ วางแผนการพัฒนามหาวิทยาลัย กู้ยืมเงินและค่าประกัน วางระเบียบข้อบังคับ พิจารณาอนุมัติอัตราค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียม ค่าปรับ แต่งตั้งถอดถอนคณะกรรมการ การทำข้อตกลงกับสหพันธ์ สมาคมมหาวิทยาลัยและสถานศึกษาชั้นสูง และอื่น ๆ

อธิการบดี(The president) จะแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริหาร(Board Governors) ให้อยู่ในตำแหน่งเป็นช่วง ๆ ตามที่ คณะกรรมการบริหารและสภาจะตกลงกัน อธิการบดีจะเป็นหัวหน้าผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย(The chief executive officer of the University =CEO) และมีอำนาจบังคับบัญชารับผิดชอบในการบริหารกิจการของสำนักงานมหาวิทยาลัย และจัดการแทน Board Governors ในการจัดการควบคุมมหาวิทยาลัย

สำหรับ Chancellor จะได้มาจากการเลือกตั้งโดย สภา (Senate) มีวาระอยู่ในตำแหน่ง 3 ปี และถ้ามีความเหมาะสมอาจได้เลือกให้ทำหน้าที่อีกหนึ่งสมัยก็ได้

1.5 นำผลการค้นพบสาระสำคัญมาเปรียบเทียบและเสนอแนะได้ ดังต่อไปนี้

1.5.1 โครงสร้างของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย

โครงสร้างหลักของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย พบว่ามีรูปแบบโครงสร้างหลักคล้ายกัน โดยประกอบด้วยสาระต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่วนต้น เป็นส่วนที่เกี่ยวกับ ชื่อของกฎหมาย คำปรารภ การให้บังคับใช้กฎหมาย และกำหนดให้มีผู้รักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ โดยปกติ กำหนดให้รัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะเป็นผู้รักษาการ ดังเช่น รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย หรือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รักษาการ ให้เป็นไปตามกฎหมายนี้

2. บททั่วไป เป็นส่วนที่บัญญัติเกี่ยวกับการให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้น ชื่อของมหาวิทยาลัย สถานภาพของมหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์ การแบ่งส่วนงาน หรือการจัดองค์กร

ภายในมหาวิทยาลัย เช่น การอาจแบ่งเป็นคณะ (Faculty) สำนัก ศูนย์ และหน่วยงานอื่น ๆ ระดับย่อยลงมา ถึงระดับภาควิชาระดับแผนก การให้สิทธิพิเศษฝ่ายเดียว การไม่อยู่ภายใต้กฎหมายอื่นบางเรื่อง บางฉบับ เช่น ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และบัญญัติเกี่ยวกับให้อำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการกระทำการต่าง ๆ ได้ เช่น การซื้อ สร้าง จัดหา โอน ถูกรวมสิทธิ์ และจำหน่ายทรัพย์สิน การร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการจะไม่ได้บัญญัติไว้ และรวมถึงการบัญญัติเกี่ยวกับรายได้ และการจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย อันเป็นบทบัญญัติที่วางไว้เป็นหลักทั่วไปของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย และในเรื่องนั้น ถ้าในหมวดหรือส่วนอื่นไม่ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบททั่วไปนี้ บททั่วไป(General)ของต่างประเทศบางฉบับบัญญัติไว้ส่วนท้ายของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น ๆ

3. การดำเนินงาน ในส่วนนี้เป็นการบัญญัติเกี่ยวกับการจัดองค์กรหรือกลไกในการดำเนินงานเกี่ยวกับองค์กรสูงสุดได้แก่ สภามหาวิทยาลัย ซึ่งแต่ละประเทศอาจเรียกชื่อองค์กรนี้ต่างกัน บางประเทศอาจเรียกว่าคณะกรรมการปกครอง ส่วนของไทยหรือบางประเทศอาจเรียกว่าสภามหาวิทยาลัย องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย และอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย ออกข้อกำหนด ข้อบังคับต่าง ๆ ได้เอง เช่น เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ รวมทั้งงานวิชาการ และการบริหารทั่วไป สภาวิชาการและอำนาจหน้าที่ อธิการบดีและอำนาจหน้าที่ คณาจารย์และอำนาจหน้าที่ คณะและคณบดี และอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการประจำคณะ และอำนาจหน้าที่ รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุภารกิจของมหาวิทยาลัย ทั้งด้านวิชาการ งานสนับสนุนและบริหารจัดการเพื่อดำเนินการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

4. ตำแหน่งทางวิชาการ เป็นการบัญญัติเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ซึ่งจะให้อำนาจออกกระเปียบ หรืออนุบัญญัติในเรื่องนี้ได้เพื่อจะได้คุ้มครองสิทธิ

5. ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ ส่วนนี้จะเป็นบัญญัติให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจในการให้ปริญญาได้ และออกข้อบังคับหรืออนุบัญญัติในการให้บุคคลได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง และมีครูวิทยฐานะได้ และผู้ใดใช้โดยไม่มีสิทธิใช้อาจได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนี้

6. การบัญชีและการตรวจสอบ เป็นส่วนที่บัญญัติให้มหาวิทยาลัยจัดทำระบบบัญชี เช่นทำบัญชีบุคคล บัญชีทำการ การตรวจสอบบัญชี สำหรับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ส่วนมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ไม่ได้บัญญัติส่วนนี้ไว้ จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

7. การกำกับดูแล เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ที่จะกำกับกระทำการดำเนินการ

ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการไม่ได้บัญญัติในส่วนนี้ไว้ ผู้มีอำนาจ เช่น รัฐมนตรีจึงต้องใช้อำนาจตามกฎหมายอื่น

1.5.2 การเปรียบเทียบประเด็นสำคัญที่บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ กับ กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การเปรียบเทียบประเด็นสำคัญบางประเด็นดังที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. สถานภาพมหาวิทยาลัย

1.1 มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

เป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการ เป็นสถานศึกษาและวิจัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (Ministry of University Affairs)(เดิม) ปัจจุบัน(2546) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ไม่เป็นนิติบุคคล แต่เป็นส่วนราชการ สังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ(เดิม) ปัจจุบัน(2546) สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

เป็นนิติบุคคล เป็นสถานวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงไม่เป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในการกำกับของรัฐ

1.3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต่างประเทศ

เป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ (The Act) ของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เช่นเดียวกับกฎหมายจัดตั้งของไทย และบางฉบับเป็นกฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลกลางระดับประเทศ แต่บางฉบับออกโดยมลรัฐที่มีมหาวิทยาลัยนั้นตั้งอยู่ ขึ้นอยู่กับ การปกครองของประเทศนั้นว่า เป็นการปกครองรูปแบบใด ถ้ารูปแบบการปกครองแบบรัฐเดี่ยว พระราชบัญญัติก็ต้องออกโดยรัฐบาลกลาง บางแห่งอยู่ในความดูแลของกระทรวงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์(Ministry of Human Resource Development) และกระทรวงศึกษา มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของมหาวิทยาลัยมาอย่างต่อเนื่อง ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลมหาวิทยาลัยจึงอาจฟ้องผู้อื่นหรือถูกผู้อื่นฟ้องต่อศาลได้โดยตรง

2. การดำเนินการของมหาวิทยาลัย

2.1 มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

ดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลแผนและมาตรฐานอุดมศึกษาของชาติ โดยการดำเนินการตามระเบียบแบบแผนของส่วนราชการ หรือระเบียบกลาง เป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย เพราะถือว่าเป็นส่วนราชการ รัฐมนตรีหรือผู้บังคับบัญชา ย่อมสั่งการหรือมอบนโยบายได้ตามสายบังคับบัญชาอยู่แล้ว โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ด้าน คือ ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คงมีฉบับเดียวที่บัญญัติไว้เด่นชัดว่า ให้ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี และผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นไตรภาคี คือ มาจากผู้ทรงคุณภายนอก จากผู้แทนผู้บริหาร และจากผู้แทนคณาจารย์ มีกรรมการโดยเฉลี่ยประมาณ 32 คน (30-35คน) ผู้ทรงคุณวุฒิไม่ระบุสาขาจากภายนอก เฉลี่ยประมาณ 13 คน (9 -16 คน) กรรมการจากภายในโดยตำแหน่งและเลือกจากคณาจารย์รวมกัน เฉลี่ยประมาณ 20 คน (16 -22 คน) กรรมการมีวาระ 2 ปี กรรมการที่มาจากกาเลือกตั้ง สามารถแต่งตั้งใหม่ได้อีก ไม่กำหนดวาระ แต่มีฉบับเดียวที่กำหนดว่า เกิน 2 วาระไม่ได้

มีฉบับเดียวที่บัญญัติให้มีสภาวิชาการ ทำหน้าที่เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาการของมหาวิทยาลัย ต่อสภามหาวิทยาลัย และมี 3 ฉบับที่ให้มีสภาคณาจารย์ เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำต่ออธิการบดีและหน้าที่อื่นที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย และมีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ให้คำปรึกษา และคำแนะนำและสนับสนุนการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย

2.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลแผนและมาตรฐานอุดมศึกษาของชาติ แต่ไม่มีอำนาจสั่งการโดยตรง มหาวิทยาลัยจะดำเนินการตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นได้เอง ทั้งด้านการเงิน งบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล การพัสดุและอื่น ๆ มีวัตถุประสงค์ด้านการสอน วิจัย บริการ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนใหญ่แต่ละฉบับจะเพิ่มวัตถุประสงค์ไป อีกหนึ่งด้านคือ บางฉบับให้มีการเปลี่ยนแปลง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี บางฉบับให้มีการริเริ่มปรับเปลี่ยนถ่ายทอดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และบางฉบับให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบ้าง จึงทำให้มีลักษณะของจุดเน้นที่ต่างกันในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์นั้น ของแต่ละมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นไตรภาคี จำนวน กรรมการโดยเฉลี่ยประมาณ 18-22 คน(16-23คน)ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก มีที่มาต่างจากของ มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ คือ มีแหล่งที่มาจากเขตพื้นที่ภาคที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ จากที่ ทบงมหาวิทยาลัย(เดิม)แต่งตั้งและ แนะนำ จากการแนะนำของรัฐมนตรี เป็นโดยตำแหน่งจาก ผู้นำองค์กรที่รับผิดชอบการอุดมศึกษาโดยตรง องค์กรที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัย และ ผู้แทนองค์กรศิษย์เก่า จากภายนอก เฉลี่ยประมาณ 12 คน(9-12คน) กรรมการจากภายในโดย ตำแหน่ง คืออธิการบดี ผู้แทนสภาวิชาการ และเลือกตั้งจากคณาจารย์ รวมกัน เฉลี่ยประมาณ 8 คน(8-9 คน) กรรมการมีวาระ 2 ปี และบางฉบับ 3 ปี สามารถแต่งตั้งใหม่หรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก ไม่กำหนดวาระ

มีสภาวิชาการ ที่มีอำนาจและหน้าที่กำหนดหลักสูตร การสอน การวัดผล การศึกษา และอื่น ๆ เกี่ยวกับงานวิชาการของมหาวิทยาลัย

2.3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ ตามที่เห็น ว่าเหมาะสม และดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ในวิชาการ เป็นคนเก่ง ทำการ สอน การวิจัย มีจิตวิญญาณของการค้นคว้าและการแสดงออกหรือการนำเสนอได้อย่างอิสระ การ ให้บริการ เผยแพร่วิชาการและความร่วมมือกับวิทยาลัยหรือสถานศึกษาระดับสูงอื่น ๆ

โดยมีองค์กรสูงสุดของมหาวิทยาลัย มีชื่อเรียกต่างกันได้แก่ "คณะ กรรมการปกครอง"(Board of Governors) บางแห่งเรียกว่าสภามหาวิทยาลัย(The Council) ต่าง มีอำนาจปกครองมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอำนาจสูงสุด รับผิดชอบต่อรัฐบาล และมีอำนาจเบ็ดเสร็จที่ มหาวิทยาลัย และมีองค์กรที่กำกับดูแลด้านวิชาการ ที่เรียกต่างกันได้ เช่นเรียก"คณะกรรมการวิชา การ"(The Academic Board) และมีบางฉบับกำหนดให้มี "สภาผู้บริหาร"(Executive Council) ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้บริหารด้วย

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยมีลักษณะทั้งที่เป็นไตรภาคีและพหุ ภาคีมีกรรมการตั้งแต่ 17 คน ถึง 36 คน โดยเฉลี่ย ประมาณ 23 คน ซึ่งจะมีจำนวนกรรมการมาก กว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของไทยเพียงเล็กน้อย กรรมการสภา มหาวิทยาลัย จะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2- 4 ปี และมีบางฉบับที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง กรรมการไม่พร้อมกัน กรรมการภายในโดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี ผู้แทนสภาวิชาการ ผู้แทนผู้ บริหาร ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนนักศึกษาซึ่งมีสิทธิออกเสียงเช่นเดียวกัน เฉลี่ยประมาณ 10-11 คน และฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ได้แก่ ผู้ว่าการมลรัฐที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ผู้แทนของรัฐบาล หรือผู้กำกับดูแล บางฉบับผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในต่างประเทศได้ และบางฉบับกรรมการเลือกจาก บุคคลในท้องถิ่น ที่เป็นชุมชนของมหาวิทยาลัย จากภายนอกเฉลี่ยประมาณ 11-12 คน อำนาจ

หน้าที่หลักคือกำหนดนโยบาย สรรหาและแต่งตั้งอธิการบดี อธิการบดีเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ อธิการบดีรับผิดชอบต่อสภามหาวิทยาลัย

3. การบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย

3.1 มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

สภามหาวิทยาลัยกำหนดระเบียบข้อบังคับของตนเองได้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความอิสระและคล่องตัวสูง ในการดำเนินกิจการเฉพาะด้านวิชาการ และงบประมาณในบางส่วน เช่น การให้บริการทางวิชาการ เพราะยังต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานอื่น เช่น ระเบียบการพัสดุ กฎหมายเกี่ยวกับบัญชีเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย เป็นต้น ในการดำเนินงานต้องได้รับการตรวจสอบในลักษณะของตรวจก่อน (Pre-Audit) ในขั้นตอนของปัจจัยนำเข้า (Input) และที่เป็นกระบวนการ (Process) คือ เน้นกระบวนการต้องถูกต้องก่อนจึงดำเนินการได้ ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย เพราะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่ใช้อยู่ร่วมกับส่วนราชการ เช่น กฎระเบียบว่าด้วยการพัสดุ ระเบียบการเงิน เป็นต้น

การบริหารจัดการสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัยในบางเรื่อง ตามที่ได้รับมอบอำนาจ หรือตามกฎหมายอื่นให้อำนาจไว้ เพราะไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจน ในพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น หรือต้องเป็นไปตามที่รัฐมนตรี หรือผู้ที่เป็นผู้บังคับบัญชาจะมอบอำนาจให้จึงจะมีอำนาจกระทำได้

3.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจกำหนดระเบียบข้อบังคับของตนเองได้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความอิสระและคล่องตัวสูง ทั้งในด้านการบริหารจัดการทั่วไป เช่น การจัดโครงสร้างองค์การ ด้านวิชาการ เช่นในเรื่องของหลักสูตร ด้านการบริหารบุคคล เช่นในเรื่องของการสรรหาบุคลากร การให้เงินเดือน ด้านการเงิน ทรัพย์สิน และงบประมาณ เป็นต้น โดยไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบกลางของรัฐบาล แต่มีการวางระบบที่พร้อมให้ตรวจสอบปัจจัยนำเข้า เปรียบเทียบกับผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่เป็นการตรวจสอบย้อนหลัง (Post - Audit) คือเน้นผลสัมฤทธิ์ (Results) แต่ไม่ได้บัญญัติในกฎหมายชัดเจนว่าเป็นการตรวจสอบย้อนหลัง เพียงแต่กำหนดให้มหาวิทยาลัยวางระบบบัญชี จัดทำบัญชี ให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีเมื่อสิ้นปี และรับรองบัญชี

การบริหารจัดการจะสิ้นสุดที่สภามหาวิทยาลัย ยกเว้นเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีบางเรื่อง เช่น การร่วมลงทุนหรือการลงทุนถ้าจำนวนเงินเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามที่กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้นบัญญัติไว้

3.3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในต่างประเทศ

มีการบัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัยด้านบริหาร วิชาการ บริหารวิชาการ การจัดการทรัพย์สิน และการดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ มหาวิทยาลัย ได้แก่การแต่งตั้งพนักงาน การกำหนดค่าตอบแทนพนักงาน การร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยอื่น การเก็บค่าธรรมเนียม การควบคุมมาตรฐานวิชาการ การออกกฎระเบียบด้าน การค้นคว้าวิจัย การให้บริการแก่ทุกชนชั้น ทุกศาสนา ทุกลัทธิความเชื่อ การให้ปริญญา และ ปริญญาโทดุษฎีบัณฑิต การถือครองและมีการมสิทธิ์ในที่ดิน การหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การ ลงทุน และการร่วมทุนกับเอกชนที่มีความมั่นคง บางฉบับได้บัญญัติถึงกองทุนเพื่อการศึกษา กอง ทุนกู้ยืมของนักศึกษา และสวัสดิการนักศึกษา เป็นการให้ความสำคัญของชีวิตความเป็นนักศึกษา

4. งบประมาณ

4.1 มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

ได้จากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน และรายได้จากผล ประโยชน์ ค่าธรรมเนียม ประโยชน์จากงบประมาณแผ่นดิน รัฐให้การสนับสนุนงบประมาณตาม แบบรายการ (Line Items) หรือตามรูปแบบแผนที่รัฐบาลกำหนด มหาวิทยาลัยจะต้อง ใช้จ่ายเงินตามที่ขอตรงตามปริมาณและรายการ การปรับเปลี่ยนแผนงานโครงการทำได้ยากและ หลายขั้นตอน ต้องปฏิบัติตามระเบียบกลางที่เกี่ยวข้องเหมือนส่วนราชการอื่นอย่างเคร่งครัด แต่ไม่ ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งเพราะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น เช่นกฎหมายเกี่ยวกับงบ ประมาณ และระเบียบกระทรวงการคลัง เป็นต้น

4.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

รัฐให้การสนับสนุนงบประมาณในรูปเงินอุดหนุนทั่วไป (Block Grants) ที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี เงินอุดหนุนและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่า ปรับ ค่าบริการ ผลประโยชน์จากการลงทุน ร่วมทุน หรือจากการใช้ที่ราชพัสดุหาประโยชน์ และกรณี รายได้ไม่พอในการดำเนินการให้รัฐบาลพึงจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้เท่าที่จำเป็น

มีบทบัญญัติให้สภามหาวิทยาลัยออกข้อบังคับและวางระเบียบต่าง ๆ เกี่ยว กับการบริหารการเงินได้เอง ทำให้มหาวิทยาลัยมีความคล่องตัว ในการปรับแผนการใช้เงินตาม ความเหมาะสม ความจำเป็นและอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

4.3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ

ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล บางฉบับให้รัฐมนตรีคลังจ่ายเงินให้กับ มหาวิทยาลัยตามที่รัฐสภาอนุมัติ เป็นเงินสนับสนุนมหาวิทยาลัย เพื่อมหาวิทยาลัยนำไปใช้จ่าย ตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และรายได้จากค่าธรรมเนียม การลงทุน การร่วมทุน การใช้ ประโยชน์จากทรัพย์สิน ได้กว้างขวาง และหลากหลาย

5. คุณภาพและมาตรฐาน

5.1 มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

คุณภาพและมาตรฐานไม่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย แต่มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการกิจอย่างมีคุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานชาติ ที่ต้นสังกัดกำหนดไว้ วางระบบประกันคุณภาพและทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่สาธารณชน ซึ่งไม่มีกำหนดไว้โดยตรง จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ได้รับการประเมินจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรภายนอก เพื่อกำประกันคุณภาพภายนอกตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ

5.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ดำเนินการเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายอื่นด้วย คือ กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ (National Education Act) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกภายหลัง ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับไม่ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้

5.3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ

ไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรง มีบางฉบับให้มหาวิทยาลัย คณะกรรมการวิชาการ หรือสภาวิชาการดูแลการจัดการศึกษา หลักสูตร ให้ได้มาตรฐานของมหาวิทยาลัย

6. การตรวจสอบ

6.1 มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยไม่ได้บัญญัติเรื่องการตรวจสอบไว้โดยตรงจึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น เหมือนส่วนราชการทั่วไปที่ต้องวางระบบที่พร้อมต่อการตรวจสอบในลักษณะตรวจสอบความถูกต้องของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้มีความถูกต้องตามระเบียบก่อน (Pre - Audit) เช่น การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบการพัสดุกลาง เป็นต้น

6.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

มีบทบัญญัติให้มหาวิทยาลัย ออกระเบียบการดำเนินงานต่าง ๆ ได้เอง และจัดวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องแยกตามประเภทงาน ส่วนที่สำคัญ แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามสมควร ให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ และให้จัดทำบัญชีงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยทุกสิ้นปีบัญชี และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีทำการตรวจรับรองบัญชีทุกรอบปี อันเป็นลักษณะของตรวจภายหลังหรือเน้นผลลัพธ์ (Post - Audit) และรายงานผลสอบบัญชีต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อสภามหาวิทยาลัยรายงานต่อรัฐมนตรีที่กำกับดูแล

6.3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ

ให้มีการทำบัญชีทุกรอบปีบัญชี มีการตรวจสอบบัญชี (Audit of

Accounts) ภายใต้งบจ่ายของมหาวิทยาลัย โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และรายงานผลการตรวจสอบ (the Audit Report) และรายงานต่อมหาวิทยาลัย เพื่อมหาวิทยาลัยรายงานรัฐมนตรีบางฉบับเพื่อรัฐมนตรีจะรายงานต่อรัฐสภา

7. การกำกับดูแล

7.1 มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยไม่ได้กำหนดไว้โดยตรง รัฐมนตรีจึงต้องให้อำนาจบังคับบัญชาตามกฎหมายอื่นได้แก่ กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย(เดิม) และปัจจุบันเป็นพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายนี้กำหนด ทั้งนโยบายและมาตรฐานการศึกษา และเป็นอำนาจบังคับบัญชาหรือสั่งการได้

7.2 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

รัฐมนตรีที่รักษาการในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยมีอำนาจกำกับดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ส่วนวิธีการกำกับทำได้อย่างไรบ้างไม่ได้บัญญัติให้ และเรื่องที่มีมหาวิทยาลัยจะเสนอคณะรัฐมนตรีให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

7.3 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ

วิธีการกำกับ ไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรง แต่ให้จัดทำรายงานประจำปี (Annual Report) แสดงกิจการที่ผ่านมาที่ได้กระทำในปีนั้น ๆ เมื่อสิ้นปีการศึกษา เสนอต่อรัฐมนตรีหรือผู้กำกับดูแล บางฉบับให้มีข้อมูลตามที่รัฐมนตรีต้องการ บางฉบับทันทีที่ทำได้รัฐมนตรีเสนอสำเนาของรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภา และบางฉบับให้มีผู้ตรวจเยี่ยม(Visitor)และให้คำแนะนำได้

จากการศึกษาเปรียบเทียบดังกล่าวข้างต้น แสดงโดยสรุปประเด็นเปรียบเทียบได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปเปรียบเทียบประเด็นกฎหมายมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการกับมหาวิทยาลัย
ในกำกับของรัฐทั้งของไทยและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ

ประเด็น	มหาวิทยาลัย ส่วนราชการ	มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของ ต่างประเทศ
1. สถานภาพ ของ มหาวิทยาลัย	- เป็นนิติบุคคล เป็น ส่วนราชการ เป็น สถานศึกษาและวิจัย มีฉบับเดียวไม่เป็น นิติบุคคล แต่เป็น สถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนา ท้องถิ่น และเป็น กฎหมายจัดตั้งใน ระดับพระราช บัญญัติแต่ละแห่ง	- เป็นนิติบุคคล เป็น สถาบันวิชาการและวิชา ชีพขั้นสูง ไม่เป็นส่วน ราชการ อยู่ในกำกับของ รัฐบาล เป็นหน่วยงาน ของรัฐรูปแบบหนึ่ง ออก โดยกฎหมายจัดตั้งใน ระดับพระราชบัญญัติของ แต่ละแห่ง	- เป็นนิติบุคคล จัดตั้งโดย กฎหมายระดับพระราช บัญญัติ (The Act) ซึ่งออก โดยรัฐบาลกลาง และบาง ฉบับออกโดยมลรัฐที่ มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ขึ้นอยู่กับ รูปแบบของการปกครอง ประเทศนั้น ว่ามีการปกครอง รูปแบบใด เป็นลักษณะ องค์กรมหาชนอิสระ อยู่กับ ของรัฐ มีอำนาจเบ็ดเสร็จที่ สภามหาวิทยาลัย
2. การดำเนิน การ - การปฏิบัติ งาน - วัตถุประสงค์	- ปฏิบัติตาม ระเบียบกลางเป็น ส่วนใหญ่ กำหนดได้ เองบางส่วนเช่นด้าน วิชาการ - สอน วิจัย บริการ วิชาการ ทะนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม มี ฉบับเดียวที่ ปรับปรุง ถ่ายทอดเทคโนโลยี และผลิตครู	- ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่สภากำหนดขึ้นเอง เว้นบางประเด็น เช่นการ ซื้อ บางกรณีต้องคณะรัฐ มนตรีเห็นชอบก่อน - นอกจาก 4 ด้านแล้ว ส่วนที่เพิ่มไปบางฉบับได้ แก่ ริเริ่มปรับเปลี่ยนพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี อนุรักษ์สิ่ง แวดล้อม	- ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับที่ ออกได้เองตามอำนาจของ กฎหมายจัดตั้งในทุกด้าน ซึ่งจะออกโดยสภา - สอน วิจัย บริการวิชาการ และเผยแพร่วิชาการ ให้ โอกาสเข้าถึงอุดมศึกษา หลากหลายกลุ่มเป้าหมาย

ตารางที่ 3 สรุปเปรียบเทียบประเด็นกฎหมายมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการกับมหาวิทยาลัย
ในกำกับของรัฐทั้งของไทยและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	มหาวิทยาลัย ส่วนราชการ	มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของ ต่างประเทศ
- องค์ประกอบ ขององค์กร ปกครองสูงสุด หรือสภา มหาวิทยาลัย	- กรรมการมี ลักษณะเป็น ไตรภาคี - จากภายนอกไม่ ระบุสาขาเฉลี่ย 13 คน - ผู้แทนผู้บริหารและ ผู้แทนอาจารย์ รวมเฉลี่ย 20 คน	- กรรมการมีลักษณะ เป็นไตรภาคี - จากภายนอกอยู่ในเขต พื้นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ จากรัฐมนตรีแนะนำ จาก ผู้นำองค์กรเกี่ยวข้องกับ ภารกิจ จากศิษย์เก่า เฉลี่ย 11 คน - ภายในผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนสภาวิชาการ ผู้คณาจารย์ เฉลี่ย 8 คน	- กรรมการมีทั้งลักษณะ เป็นไตรภาคีและพหุภาคี - จากภายนอก ผู้แทนของ รัฐบาล จากการแต่งตั้งของผู้ ว่าการมตรัฐ เลือกจาก เฉลี่ย 11-12 คน - จากผู้บริหาร ผู้แทนสภา วิชาการ ผู้แทนคณาจารย์ และนักศึกษา เฉลี่ย 10-11 คน
3. การบริหาร จัดการภายใน มหาวิทยาลัย	- สภากำหนด ระเบียบเกี่ยวกับวิชา การและการเงินได้ บางส่วน - ต้องปฏิบัติตาม ระเบียบการเงิน แผ่นดิน การพัสดุ เน้นกระบวนการถูก ต้องก่อน(Pre-Audit) จึงดำเนินการได้	- กำหนดระเบียบการ ดำเนินงานด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การเงิน และด้านอื่น ๆ ได้ เอง การดำเนินงานเน้น ผลสัมฤทธิ์ ลักษณะของ การตรวจสอบย้อนหลัง (Post - Audit) ได้รับความ เห็นชอบจากรัฐมนตรีเพียงบาง ประเด็น เช่นการลงทุนที่ เกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด	- มีอิสระในการกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ที่เป็นของ ตนเองในการดำเนินการด้าน ต่าง ๆ ได้ ทุกด้าน เพื่อให้ ปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ
4. งบประมาณ จากรัฐบาล	- งบประมาณแบบ รายการ จ่ายตรงราย ตามรายการ	- ให้เงินอุดหนุนรายปีนำ ไปจัดสรรภายในได้เอง	- ให้เงินอุดหนุนเพื่อนำไป ดำเนินการตามวัตถุประสงค์

ตารางที่ 3 สรุปเปรียบเทียบประเด็นกฎหมายมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการกับมหาวิทยาลัย
ในกำกับของรัฐทั้งของไทยและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	มหาวิทยาลัย ส่วนราชการ	มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของ ต่างประเทศ
5. คุณภาพ และ มาตรฐาน	- ไม่กำหนดไว้ ต้อง ปฏิบัติตาม มาตรฐานที่ต้น สังกัดกำหนดให้ - ปฏิบัติตาม กฎหมายการศึกษา	- ปฏิบัติตาม กฎหมาย การศึกษา กฎหมายจัดตั้ง ไม่กำหนดไว้ ดำเนินการ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย ที่เป็นส่วนราชการ	- ไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรง แต่บางฉบับให้สภาวิชาการ ดูแลให้ได้มาตรฐานของ มหาวิทยาลัย
6. การตรวจ สอบ	- ปฏิบัติตามระเบียบ การเงินแผ่นดิน การ พัสดุของส่วนกลาง เน้นการกระบวนการ ถูกต้องก่อน จึง ดำเนินการได้	- จัดทำบัญชี การตรวจ สอบบัญชีภายใน ราย งานการตรวจสอบบัญชี รายงานประจำปี - ลักษณะของการ ตรวจสอบเป็นการตรวจ สอบย้อนหลัง	- จัดทำบัญชี ตรวจสอบบัญชี รายงานการตรวจสอบบัญชี ต่อรัฐมนตรี และรัฐสภา - ลักษณะของการตรวจสอบ เป็นการตรวจสอบย้อนหลัง - บางฉบับรายงานการตรวจ สอบต่อผู้ตรวจเยี่ยม
7. การใช้อำนาจ	- ควบคุม บังคับ บัญชา สั่งการ	- กำกับดูแล ให้ทำตาม วัตถุประสงค์	- กำกับดูแลเหนือการกระทำ ไม่สั่งการ ไม่ขัดความมีอิสระ

จากการศึกษาเปรียบเทียบประเด็นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ที่เป็นส่วน
ราชการ กับกฎหมายของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สรุปข้อดี ข้อด้อย เพื่อเป็นแนวทางในการ
เสนอแนะสาระสำคัญและประเด็นที่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ
ของรัฐ ได้ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของมหาวิทยาลัย ที่กำหนดให้เป็นนิติบุคคลนั้น ถือว่าเป็นข้อดี เพราะ
จะทำให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษานั้น สามารถดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัย
ต่าง ๆ ได้เอง อย่างบุคคลธรรมดา ภายใต้วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย สามารถดำเนินการซื้อ
จ้าง โอน ถือกรรมสิทธิ์ รวมทั้งสัญญาและนิติกรรมอื่น ๆ ได้ และเป็นสถานภาพที่มั่นคงเนื่องจาก
ตั้งขึ้นโดยกฎหมาย และจะดำรงอยู่กระทั่งกฎหมายถูกยกเลิกไปเท่านั้น และยังเป็นมหาวิทยาลัย
ในกำกับ ก็ทำให้มีความคล่องตัว รวดเร็ว และลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานลง ถ้าไม่เป็นนิติบุคคล

จะเป็นข้อด้อย เนื่องจากดำเนินการด้วยตัวเองไม่ได้ ต้องรอรับมอบอำนาจจากหน่วยเหนือ ก่อนจึงดำเนินการได้ ทำให้ล่าช้า ไม่คล่องตัว อาจไม่ทันกับความต้องการ

2. สำหรับการดำเนินงาน ในประเด็นของวัตถุประสงค์นั้น ส่วนใหญ่จะบัญญัติไว้สี่ด้านเป็นหลัก ได้แก่ การสอน การวิจัย บริการวิชาการ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และจะมีเพิ่มขึ้นเฉพาะทาง เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่เป็นการบัญญัติไว้อย่างกว้าง ๆ ซึ่งเป็นข้อดี ที่ให้อิสระแก่มหาวิทยาลัยในการพิจารณาดำเนินการเองได้ และเป็นการปฏิบัติต่อเนื่องได้ไม่สิ้นสุด ทั้งจะทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติพิจารณากฎหมาย ได้เห็นทิศทางของมหาวิทยาลัยได้ชัดเจนในการที่จะอนุมัติกฎหมาย และการที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการมากขึ้นด้วย

ประเด็นของสภาและองค์ประกอบของสภา มีลักษณะเป็นคณะบุคคล ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ทั้งไตรภาคี และพหุภาคี ซึ่งเป็นข้อดี เพราะการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย มีลักษณะที่เป็นวิชาการ ที่ต้องการความคิดเห็นจากคณะบุคคล มากกว่าบุคคลเดียว และเป็นการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับแนวทางการจัดองค์กรยุคใหม่ หน้าที่ของสภาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การสรรหา การตัดสรร อธิการบดี และแต่งตั้งอธิการบดี

3. ประเด็นของการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย ให้อำนาจสภากำหนดระเบียบต่าง ๆ ได้เองทุกด้าน รวมทั้งการลงทุน เป็นข้อดี คือทำให้ได้แนวทางที่ตรงกับความต้องการ แก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการได้เร็ว สามารถปรับปรุงให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา ลดขั้นตอนการปฏิบัติลงได้มาก เพราะเป็นระเบียบภายใน แก้ไขปรับปรุงได้เร็วกว่ากฎหมาย ข้อด้อย ก็อาจมีได้ถ้าไม่มีความเป็นกลาง ระเบียบที่ออกมาอาจไม่เป็นธรรมได้ โดยเฉพาะด้านบุคลากร

การปฏิบัติงานที่เน้นผลลัพธ์และมีการตรวจสอบย้อนหลัง มีข้อดีทำให้ผู้ปฏิบัติงานกล้าคิดกล้าทำมากขึ้น และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้กระทำไป เพราะต้องมีการตรวจสอบที่แน่นอน ทำให้ต้องคำนึงถึงผลกระทบมากมากขึ้น ในทุกขั้นตอน

การกำหนดระเบียบได้เองเพียงบางส่วนหรือไม่ทั้งหมดทุกด้าน เช่นเกี่ยวกับด้านการลงทุน เป็นข้อด้อย เพราะต้องเพิ่มขั้นตอนในการขอความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจ การตัดสินใจหรือการแข่งขันอาจไม่ทันเหตุการณ์

4.งบประมาณ รัฐให้การสนับสนุนเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป และถือว่าเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย เป็นข้อดี เพราะสามารถนำมาบริหารจัดการกับเงินที่มหาวิทยาลัยหาได้โดยทางอื่นได้ มีการยืดหยุ่น การจัดสรรได้ตรงความต้องการ และมีความคุ้มค่ามากขึ้น

งบประมาณ เป็นแบบรายการ เป็นข้อด้อย เพราะต้องใช้จ่ายให้ตรงกับรายการ และงบประมาณต้องขอล่วงหน้า เมื่อได้งบประมาณมา สิ่งที่ต้องการอาจเปลี่ยนแปลงไปทั้งราคาและคุณภาพ ประโยชน์ใช้สอย แต่ยืดหยุ่นไม่ได้ ไม่เหมาะสมกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา

5. คุณภาพและมาตรฐาน ในประเด็นนี้กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้ ถือว่าเป็นข้อด้อย ที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานกลาง ซึ่งอาจมีรายละเอียดมาก เพิ่มงานธุรการ ขาดความเป็นอิสระและเสรีภาพทางวิชาการ การประกันคุณภาพการศึกษา ถ้าไม่กำหนดเป็นการเฉพาะในกฎหมายจัดตั้ง ต้องปฏิบัติตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติทั้งหมด เพราะเป็นกฎหมายที่ใช้กับสถาบันการศึกษาทุกระดับ การกำหนดให้มีสภาวิชาการดูแลด้านวิชาการเป็นข้อดี เพราะทำให้มีความรอบคอบขึ้น และแบ่งเบาภาระของสภาและฝ่ายบริหารลงได้ ประสิทธิภาพทางวิชาการจะมีมากขึ้น

6. การตรวจสอบ การบัญญัติให้มีการวางระบบบัญชี การตรวจสอบไว้ในกฎหมายเป็นข้อดี เพราะการบัญชีเป็นสารสนเทศที่แสดงฐานะและความถูกต้องทางการเงิน แสดงความมั่นคง แสดงการดำเนินงานและผลของงานได้ การตรวจสอบภายใน การตรวจสอบและรายงานประจำปี จะทำให้ผู้รับผิดชอบ มีความโปร่งใส ผู้มีอำนาจกำกับดูแลจะพิจารณาได้ว่าสอดคล้องกับนโยบายและมีความคุ้มค่าหรือไม่ การไม่มีระบบบัญชี การตรวจสอบบัญชี เป็นข้อด้อย ฝ่ายบริหารจะขาดข้อมูลในการตัดสินใจทางการเงิน และอาจขาดความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานได้

7. การกำกับดูแล ในประเด็นนี้เป็นอำนาจของรัฐ ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งว่าให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลในกิจการทั่วไป ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย และมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ข้อดี คือ เป็นการระบอบเขตของการกำกับว่าจะกำกับดูแลในเรื่องอะไรบ้าง แต่มีข้อด้อยที่ไม่มีวิธีการกำกับว่าจะกำกับอย่างไร และการไม่สั่งการก็เป็นข้อดี เพราะเป็นการยอมรับในเรื่องเสรีภาพในทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

จากการพิจารณากฎหมายจัดตั้งโดยทั่วไปและการศึกษาเปรียบเทียบในประเด็นสำคัญข้างต้น ทำให้ได้ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

1.5.3 ข้อเสนอแนะสาระสำคัญและประเด็นที่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐของไทยที่ควรจะเป็น จากการศึกษาเปรียบเทียบ มีดังนี้

1. หลักการ เจตนารมณ์ วัตถุประสงค์ สถานภาพของสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐ และความสัมพันธ์กับรัฐ

1.1 เป็นสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนาวิชาชีพขั้นสูง ที่มีคุณภาพ พัฒนาและสร้างองค์ความรู้คู่คุณธรรม มีหลักธรรมาภิบาลในการปกครอง (Good Governance) ทุกระดับ ตั้งแต่องค์กรสูงสุดลง ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ หน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้น ผู้บริหารทุกระดับ มาตามลำดับถึงคณาจารย์หรือผู้ปฏิบัติงานระดับล่างสุด

1.2 มีภารกิจด้านการสอน การค้นคว้าวิจัย การบริการทางวิชาการ

แก่สังคมและชุมชน ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติและชี้นำการพัฒนาสังคม และท้องถิ่นในเชิงวิชาการ สถานภาพเป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ(Public Enterprise) เป็นองค์กรมหาชนอิสระ (Autonomous Public Organization) เป็นองค์กรอิสระทางการศึกษาและวิจัยที่อยู่ในกำกับของรัฐบาล มีความสัมพันธ์กับรัฐเชิงนโยบาย และกำกับดูแล โดยรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ(เดิมรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย)

1.3 การดำเนินงานไม่มุ่งหวังกำไรเป็นหลัก คำนึงถึงความเป็นธรรม และเสมอภาคทางโอกาสที่จะเข้าถึงของประชาชนทุกกลุ่ม หารายได้ได้เองบ้าง แต่ให้คำนึงถึงความพอดี จึงต้องได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ เป็นเงินอุดหนุนเป็นรายปีหรือมากกว่าปี กรณีไม่พอเพียงให้รัฐจัดสรร ให้เป็นเงินอุดหนุนเพิ่มเติม ตามความจำเป็น และถือว่าเป็นรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา หรือของมหาวิทยาลัย ที่จะจัดสรรภายในได้เองโดยอิสระ

1.4 รายได้อาจมีได้หลายทาง ได้แก่ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมของมหาวิทยาลัย การใช้ประโยชน์จากที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุ และหรือที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น ที่สถาบันอุดมศึกษาปกครองดูแล รายได้จากทรัพย์สินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทั้งที่มีวัตถุประสงค์เป็นการเฉพาะ และวัตถุประสงค์ทั่วไป จัดตั้งองค์กรหารายได้ที่เป็นนิติบุคคลขึ้นต่างหาก

1.5 ผู้บริจาคทรัพย์สินให้กับสถาบันอุดมศึกษา มีสิทธิที่จะหักเป็นค่าบริจาคออกจากเงินได้ ตามจำนวนที่บริจาคจริง ก่อนคำนวณ เพื่อเสียภาษีเงินได้ ทั้งบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการบริจาคให้โดยมีวัตถุประสงค์ใด ที่ไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา

1.6 การดำเนินงานในกิจการของสถาบันอุดมศึกษา ไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายการประกันสังคม และกฎหมายอื่น

1.7 มีอิสระในการกำหนดนโยบาย โดยคำนึงถึงนโยบายแห่งรัฐ แผนนโยบายทางเศรษฐกิจสังคม และการศึกษาวัฒนธรรมและการปกครอง โดยให้รัฐส่งตัวแทนเข้ามาร่วมในการกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา ในรูปของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสภาสถาบันอุดมศึกษา

2. การปกครอง(Governance)โครงสร้างและองค์การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา

2.1 รัฐกระจายอำนาจให้สภาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษา มีอำนาจเบ็ดเสร็จ ทั้งทางด้านนโยบาย การออกอนุบัญญัติ ต่าง ๆ เพื่อการดำเนินตามภารกิจ รวมทั้งแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง การกำกับ การตรวจสอบ

และกาประเมิน ทั้งบุคลากร ทางด้านวิชาการ และเป็นสถานโยบาย และกำกับการดำเนินงานไม่ใช่
การบริหารโดยตรง หรืออาจเป็นสมาชิกผู้บริหาร แต่รูปแบบของสภาอาจมีได้หลายรูปแบบ

2.2 องค์ประกอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย นายก
สภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่และจากที่อื่น ตัว
แทนของรัฐบาลหรือจากองค์การที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้กำกับดูแล ตัวแทนจากฝ่าย
บริหารในมหาวิทยาลัย ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนพนักงานฝ่ายสนับสนุน ผู้แทนนักศึกษา รวม
16-33 คน มีวาระ 2-4 ปี และติดต่อกันสองวาระไม่ได้

2.3 อำนาจหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ ได้แก่ การ
กำหนดนโยบาย การสรรหา คัดเลือก แต่งตั้งอธิการบดี การออกอนุบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับงาน
ด้านบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณ การพัสดุ ทรัพย์สินและเงิน
รายได้ การติดตาม การกำกับตรวจสอบ การตั้งอนุกรรมการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการ
เฉพาะกิจหรือถาวร มอบอำนาจให้บุคคล คณะบุคคล และ หรือส่วนงานใดส่วนงานหนึ่งออก
ระเบียบในส่วนนั้นได้

2.4 มีสภาวิชาการ ที่มีอธิการบดี หรือ ผู้ที่อธิการบดีมอบหมายเป็น
ประธาน คณะกรรมการโดยตำแหน่ง จากหน่วยงานระดับคณะ หรือสำนัก หรือเทียบเท่า และ
กรรมการที่เลือกจากคณาจารย์ มีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่มีคุณลักษณะตรงกับสาขาที่ผลิต
หรือสามารถเป็นตัวแทนของสาขาที่เปิดสอนได้ และมีเลขานุการ คณะบดี หรือเทียบเท่ากรรมการ
จากการเลือกตั้ง และผู้ทรงวุฒิ มีวาระ 2-3 ปี สามารถได้รับการแต่งตั้งได้อีก

2.5 อำนาจหน้าที่ของสภาวิชาการเกี่ยวกับการพิจารณาและหรือเสนอ
แนะโดยริเริ่มเอง ต่อสภามหาวิทยาลัยในด้าน หลักสูตร การจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล
การให้ปริญญา และประกาศนียบัตร การพิจารณาให้ความเห็นทางตำแหน่งทางวิชาการของ
อาจารย์ โดยต้องมีการดำเนินที่เข้มแข็ง รวดเร็ว และคล่องตัวในการปฏิบัติ

2.6 อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด รับผิดชอบการบริหารของ
สถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายของสภาสถาบันอุดมศึกษาและ กฎ ระเบียบ
ข้อบังคับ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง คุณสมบัติที่สำคัญต้องมีทักษะทางด้านบริหารระดับสูง และมี
ภาวะผู้นำเชิงวิชาการในระดับอุดมศึกษา อาจได้มาโดยวิธีการต่าง ๆ กัน เช่น สภาใช้กระบวนการ
มีส่วนร่วม หรืออาจคิดสรรเอง หรือแต่งตั้งเอง โดยอธิการบดีรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา โดยให้สภา
ตรวจสอบและประเมินได้ ตามแนวทางที่สภากำหนด อธิการบดีมีวาระ 4 ปี และอาจได้รับการ
แต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ซึ่งอธิการบดี อาจเป็นกรรมการ เป็นเลขานุการสภา
สถาบันอุดมศึกษา หรือ เป็นผู้ประสานงานโดยตรงกับสภาก็ได้ มีหน้าที่รับนโยบายมาปฏิบัติเป็น
สำคัญ ไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลภายในสถาบันอุดมศึกษา

2.7 คณะกรรมการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการและหัวหน้าหน่วยงานที่เทียบเท่า มีผู้อำนวยการหรือผู้ดำรงตำแหน่งสำนักงานอธิการบดี เป็นเลขานุการ จำนวนรวมแล้ว ไม่เกิน 21 คน มีอำนาจหน้าที่ จัดทำแผนพัฒนาสถาบันให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสภาสถาบันอุดมศึกษา และนโยบาย ทั้งด้านจัดการศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านอื่นตามวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และหรือพิจารณากลั่นกรองระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ การจัดตั้งและหรือยุบเลิกหน่วยงาน และงานด้านอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน หรือคณะกรรมการชุดใดเป็นการเฉพาะ เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย และติดตาม อำนาจการปฏิบัติงาน และประสานงานภายในเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ

2.8 หน่วยงานระดับคณะ สำนัก หรือเรียกอย่างอื่น หน่วยงานที่เทียบเท่าให้มีคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าหน่วยงานนั้น เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในหน่วยงานนั้น คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มีความรู้ความสามารถตรงกับสายงานนั้น แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ได้มาโดยการสรรหา ที่ชอบธรรมตามข้อบังคับ วาระไม่เกิน 4 ปี และอาจได้รับการสรรหาใหม่ได้ เว้นแต่ ตำแหน่งคณบดีติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และต้องได้รับการประเมินการปฏิบัติงานทุกปีเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

แต่ละคณะมีคณะกรรมการประจำคณะที่ควรประกอบด้วยกรรมการ โดยตำแหน่ง จากผู้แทนคณาจารย์ กรรมการที่มาจากการเลือกตั้ง ควรมีวาระ 4 ปี และได้รับเลือกตั้งใหม่ได้ เพื่อมีอำนาจและหน้าที่ ในการวางนโยบายและแผนงานของคณะให้สอดคล้องกับของสถาบันอุดมศึกษา พิจารณาลักสูตร มาตรฐานการศึกษา คุณลักษณะของบัณฑิต วาระเทียบ และข้อบังคับทั้งเกี่ยวกับงานบริหารและวิชาการของคณะที่มีความเป็นอิสระและคล่องตัวสูง

2.9 หน่วยงานระดับภาควิชา แผนก หรือเรียกอย่างอื่น การจัดองค์กรอย่างอื่นที่เทียบได้ระดับเดียวกับภาควิชา ให้มีหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วยงานหรือประธานองค์กรนั้นเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในส่วงานนั้น ๆ วาระ 3-4 ปี อาจสรรหาหรือแต่งตั้งใหม่ได้ จัดให้มีความเป็นอิสระ และคล่องตัวสูง เพราะเป็นหน่วยปฏิบัติ พร้อมรับการตรวจสอบภายหลัง (Post-Audit) ได้เสมอ และประเมินทุกสิ้นปี

ให้มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินการให้ถึงระดับผู้ปฏิบัติให้มากที่สุด สายการบังคับบัญชา และสายการพิจารณากลั่นกรอง ถึงระดับการตัดสินใจไม่ควรเกิน 3 ขั้นตอน มีความรวดเร็วที่ทันต่อเหตุการณ์

3. การจัดการศึกษา การวิจัย การประกันคุณภาพการศึกษา

3.1 ให้มีอำนาจในการกำหนดปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ และให้ปริญญาในสาขาที่มีการสอนในสถาบันอุดมศึกษา และออกข้อบังคับกำหนดให้มี

ประกาศนียบัตร อนุปริญญา และ ประกาศนียบัตรบัณฑิตในสาขาวิชาใดก็ได้ และกำหนดให้มีครู วิทยฐานะ เข้มวิทยฐานะต่าง ๆ ได้ และต้องได้รับความคุ้มครองหากมีผู้มากระทำละเมิด

3.2 กำหนดอำนาจและหน้าที่ของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความชัดเจน เช่นมีหน้าที่ในการสอน การวินิจฉัยปัญหาทางวิชาการที่เกิดขึ้นในการสอน และการจัดการเรียนรู้ การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ การถ่ายทอด การพัฒนาเทคโนโลยี และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3 ผู้สอน หรือคณาจารย์ให้มีตำแหน่งทางวิชาการ คือ อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ตามหลักเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษา กำหนด

3.4 จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ที่แสดงให้เห็นมีความเข้มแข็งและเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ อย่างเป็นรูปธรรม และ บัณฑิตจะต้องเป็นผู้มีเกียรติและเชื่อถือได้ ผลผลิตทุกด้านแข่งขันกับนานาชาติได้

3.5 หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาจะต้องปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตรงกับประเด็นปัญหาและความต้องการของสังคม และภูมิภาค หรือนานาชาติ โดยยึดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ใช้บัณฑิตมาประกอบการพิจารณาด้วยเสมอ มีการเทียบโอน และเป็นการศึกษาตลอดชีวิต

4. การบริหารบุคลากร

4.1 ให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ที่สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ จากสภา และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบริหารงานบุคคลจากภายนอก และผู้แทนผู้บริหาร และผู้แทนอาจารย์ ตามสัดส่วนที่สภากำหนด มีอำนาจหน้าที่ ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา

บุคลากรมี 2 ประเภท ได้แก่ประเภทวิชาการ ประกอบไปด้วย ผู้สอน และนักวิจัย กับประเภทบริหารและสนับสนุนวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น กลุ่มวิชาชีพ โดยแต่ละประเภทต้องจัดให้มีระบบก้าวหน้าในอาชีพ ที่สอดคล้องกันกับปริมาณงาน คุณภาพของงาน และค่าตอบแทน แข่งขันกับองค์กรอื่นได้

4.2 เงินและค่าตอบแทนแก่บุคลากร จะต้องไม่ต่ำกว่าอัตราของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักความสามารถในการจ่าย ค่าจ้างที่ยุติธรรม หลักมาตรฐานการครองชีพและระดับความเป็นอยู่ ลักษณะหรือค่าของงานค่าของคน ในการกำหนดค่าจ้าง การเลื่อนขั้นเงินเดือนต้องคำนึงถึงผลของงาน ความสามารถความชำนาญ และผล

ของการประเมินที่เป็นธรรม และให้เห็นได้ถึงระบบความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ และการพัฒนาบุคลากร ต้องมีอย่างต่อเนื่อง

4.3 ให้มีระเบียบวินัย และจรรยาบรรณของบุคลากร การได้รับผลของวินัยและจรรยาบรรณกรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม และระบบการอุทธรณ์ ร้องทุกข์

5. การบริหารการเงิน งบประมาณ การพัสดุ และทรัพย์สินของสถาบัน

5.1 ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามลำดับความสำคัญ มีแผนและโครงการที่ สอดคล้อง ประหยัด ความคุ้มค่า และคำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลิต (Unit Cost) และผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก

5.2 ให้นำงานปฏิบัติ ที่อาจเรียกชื่ออย่างใด เช่น คณะ สำนัก ศูนย์มีอิสระในการจัดการเกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ภายใต้การดำเนินงานที่มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ภายหลัง

5.3 ให้มีระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐานทั่วไป แสดงให้เห็นถึงรายได้รายจ่ายจริง และคงเหลือจริง รายงานสารสนเทศทางการเงินที่ใช้ตัดสินใจได้สม่ำเสมอ และพร้อมรับการตรวจสอบได้ทั้งจากภายในและองค์กรภายนอก โดยให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ และรับรองบัญชี ทุกรอบระยะเวลาบัญชี และเสนอรายงานต่อสภาสถาบันอุดมศึกษาในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

5.4 จัดให้มีระบบการพัสดุ โดยเฉพาะ การซื้อ การจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและควบคุมงาน การแลกเปลี่ยน การเช่า การควบคุม การจำหน่าย ที่ต้องกำหนดตนเองของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ลดขั้นตอน เพื่อให้มีความคล่องตัว เป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และรวมทั้งการจัดทำบัญชีทรัพย์สิน ที่มีรูปแบบชัดเจนเชิงสารสนเทศ สำหรับผู้บริหาร และสร้างระบบเครือข่ายการใช้ทรัพย์สินและทรัพยากรอื่น ๆ ร่วมกัน

6. การใช้อำนาจกับกำกับดูแลของรัฐ

สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เป็นลักษณะขององค์กรมหาชนอิสระ ซึ่งหมายถึงเป็นการปกครองแบบการกระจายอำนาจปกครองตามกิจการรูปแบบหนึ่ง การใช้อำนาจรัฐกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จึงต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายมหาชน คือต้องเป็นอำนาจกำกับดูแลเท่านั้น และโดยปกติจะกำกับดูแลเหนือการกระทำขององค์กร กล่าวคือจะกำกับเพียงเพื่อให้องค์กรนั้นทำไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายขององค์กรนั้น และกำกับไม่ให้อำนาจกฎหมาย ส่วนวิธีที่จะใช้ในการกำกับจะต้องเป็นวิธีที่ไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษาด้วย ซึ่งทั้งสาระและวิธีการกำกับจะต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายเท่านั้นจึงจะใช้อำนาจกำกับได้

7. ข้อเสนอแนะการวางรูปแบบกฎหมาย

การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย 2 ลักษณะ คือ ที่เป็นกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ กับ กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะสาระสำคัญและประเด็นที่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในเมืองต้น ควรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ สถานภาพของสถาบันอุดมศึกษา ที่ไม่เป็นส่วนราชการ แต่เป็นของรัฐ และเป็นนิติบุคคล และรัฐให้เงินอุดหนุน ระบบโครงสร้างและองค์การการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ การแบ่งส่วนงานภายในมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัย องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยและอำนาจหน้าที่ สภาวิชาการ องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา อาจมีหน่วยงานด้านวิชาการ และหน่วยงานสนับสนุนวิชาการ อาจเรียกคณะ สำนัก ศูนย์และหน่วยงานเรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่า คณะบดีและอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการประจำคณะ องค์ประกอบของคณะกรรมการประจำคณะและอำนาจหน้าที่ หน่วยงานระดับภาควิชาและอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน การให้อำนาจในการดำเนินงานทางด้านวิชาการ เช่น การกำหนดหลักสูตร การให้ปริญญาบัตร กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้สอน อำนาจในการจัดระบบบริหารงานบุคคล ที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์และกำหนดตำแหน่ง การสรรหา การกำหนดค่าตอบแทน การบรรจุและแต่งตั้ง การพัฒนาบุคลากร การประเมินบุคลากร การรักษา วินัย การบริหารจัดการการเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษา ที่ประกอบด้วย การซื้อ การจ้าง และการทำนิติกรรมต่าง ๆ ระบบการติดตามและการตรวจสอบบัญชีทั้งภายในและจากภายนอก อำนาจกำกับดูแล ซึ่งแต่ละประเด็นต้องมีรายละเอียดที่ปฏิบัติได้

ลักษณะรูปแบบของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

การวางรูปแบบกฎหมาย อาจใช้หลักแนวคิด การวางรูปแบบของกฎหมายเพื่อลำดับเรื่องราว จะมีเนื้อหาตามลำดับก่อนหลังอย่างไร โดยอาจใช้วิธีวางรูปแบบตามลำดับเวลา เช่น ในการตั้งมหาวิทยาลัย จะนึกถึงทางปฏิบัติว่าจะทำอะไรก่อนและหลัง เช่น อาจกล่าวถึงการก่อกำเนิดหรือการจัดตั้ง วัตถุประสงค์ การจัดโครงสร้าง การดำเนินงานและอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ในตัวเอง การออกเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเป็นรายฉบับเป็นเรื่องจำเป็นทั้งในทางนิติศาสตร์และทางบริหารการศึกษา

เรื่องใดที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล อำนาจหน้าที่ขององค์กร แนวทางซึ่งบุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรนั้นต้องกระทำ อำนาจพิเศษฝ่ายเดียว เป้าหมายที่อยากให้งบ่งเกิดขึ้น สิ่งที

เป็นปัญหาขัดแย้งอยู่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว และป้องกันการโต้เถียงต่อไป รวมทั้ง สาระ
เรื่องใดถือเป็นโครงสร้างหลัก เหล่านี้ เรื่องนั้น ๆ ต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ
ส่วนเนื้อหาเรื่องใดเป็นรายละเอียดปลีกย่อย ให้ระบุไว้ในกฎหมายลำดับรองหรืออนุบัญญัติต่าง ๆ
เช่น ระเบียบ พัสตุ เป็นต้นข้อบังคับ ข้อกำหนด แล้วแต่กรณี เช่นรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหาร
งานบุคคล การเงิน การพัสดุ

รูปแบบกฎหมายที่ดี สาระสำคัญและประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ต้องมีความสัมพันธ์
เชื่อมโยง ด้วยการจัดเรียงลำดับเนื้อหาอย่างมีระบบ อะไรเป็นหลัก เป็นรอง อะไรเป็นข้อยกเว้น มี
ความชัดเจน ไม่คลุมเครือ เข้าใจง่าย ยึดหยุ่น มีความสอดคล้องกันเอง สืบค้นเจตนากรณีได้และ
ผู้เกี่ยวข้องและผู้ปฏิบัติตามโดยทั่วไปเข้าถึงกฎหมายได้ง่าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสารและแหล่งความรู้เพื่อนำเสนอรูปแบบ กฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

จากการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากแหล่งความรู้และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นข้อมูลนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์สาระเพื่อให้ได้ภาพรวม เกี่ยวกับสาระสำคัญของกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ โดยแบ่งออกได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร แหล่งความรู้และผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ สาระสำคัญและประเด็นกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ข้อมูลในการวิเคราะห์ครั้งนี้ มีทั้งเอกสารประเภทกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่ได้รวบรวมมา ทั้งที่เป็นฉบับสมบูรณ์และเป็นบางส่วนของกฎหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบเจาะจงทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ในทวีปอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย และเอเชีย รวม 32 ฉบับ และเอกสารทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการวางหลักกฎหมายอีกจำนวนหนึ่ง รวมทั้งสรุปสาระที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 16 คน นำมาวิเคราะห์ข้อมูล เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแยกสาระที่สำคัญและประเด็นตามหมวดหมู่ของกฎหมายและขอบเขตของการวิจัย ดังตารางที่ 3 และแสดงด้วยแผนผังโครงข่าย แผนภาพที่ 1 ถึง แผนภาพที่ 25 ตารางที่ 4 ดังแผนภาพที่ 26 ถึง แผนภาพที่ 40 ตารางที่ 5 แผนภาพที่ 41 ถึง แผนภาพที่ 48 ตารางที่ 6 แผนภาพที่ 49 ถึง แผนภาพที่ 54 และ ตารางที่ 7 แผนภาพที่ 55 ถึง แผนภาพที่ 58 ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา
ในกำกับของรัฐที่ส่วนหนึ่ง (ต่อ)

เอกสาร และแหล่งความรู้ (รหัส ม.= มหาวิทยาลัย U.= University คนที่= ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่)	สาระสำคัญและประเด็นการวิเคราะห์									
	หลักการอุดมศึกษา สิทธิ	หลักการ. ในกำกับ	หลักการและเหตุผล	วัตถุประสงค์ อำนวยการ.	โครงสร้าง การจัดองค์กร	รายได้ ทรัพย์สิน จัดการ	การปกครอง สภาม.	สมาชิกภาพ สมาชิกในท	อธิการบดีการได้มาอำนาจ	กรรมการ ที่ประชุมบริหาร
22. University Governance			/		/		/	/	/	
23. National U.of Singapore Act 2002			/	/	/	/	/	/	/	
24. The California State U. Board of Trustees 1982			/				/	/	/	
25. The Trent U. Act 1963				/		/	/	/	/	/
26. Bylaws of the Board of Regents of The U. of Minnesota			/				/		/	/
27. Edith Cowan U. Act 1984			/	/	/	/	/	/		
28. The U. of Wollongong Act 1989				/	/	/	/	/	/	
29. The U. of Wollongong By- law 1991							/	/	/	
30. The U. of Hong Kong Ordinance			/	/	/		/	/	/	
31.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และมาตรา81	/						/			
32.พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ มาตรา6 มาตรา 36 มาตรา 47 มาตรา 59	/	/				/				
33.หลักการ ปรัชญาวัตถุประสงค์ ม.	/	/		/						
34.แนวคิดความเป็นอิสระของม. หลักการสำคัญของม. ในกำกับ ธรรมชาติ ระเบียบบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี	/	/				/				
35.ประมวลแนวคิดรูปแบบการบริหาร ม. ในกำกับม. แคลิฟอร์เนีย ม.มิชิแกน รูปแบบสภามหาวิทยาลัย		/			/		/			
36.โครงสร้างการบริหารและดำเนินงานของ ม. แคมบริดจ์		/	/		/		/			

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาใน
กำกับของรัฐส่วนที่หนึ่ง (ต่อ)

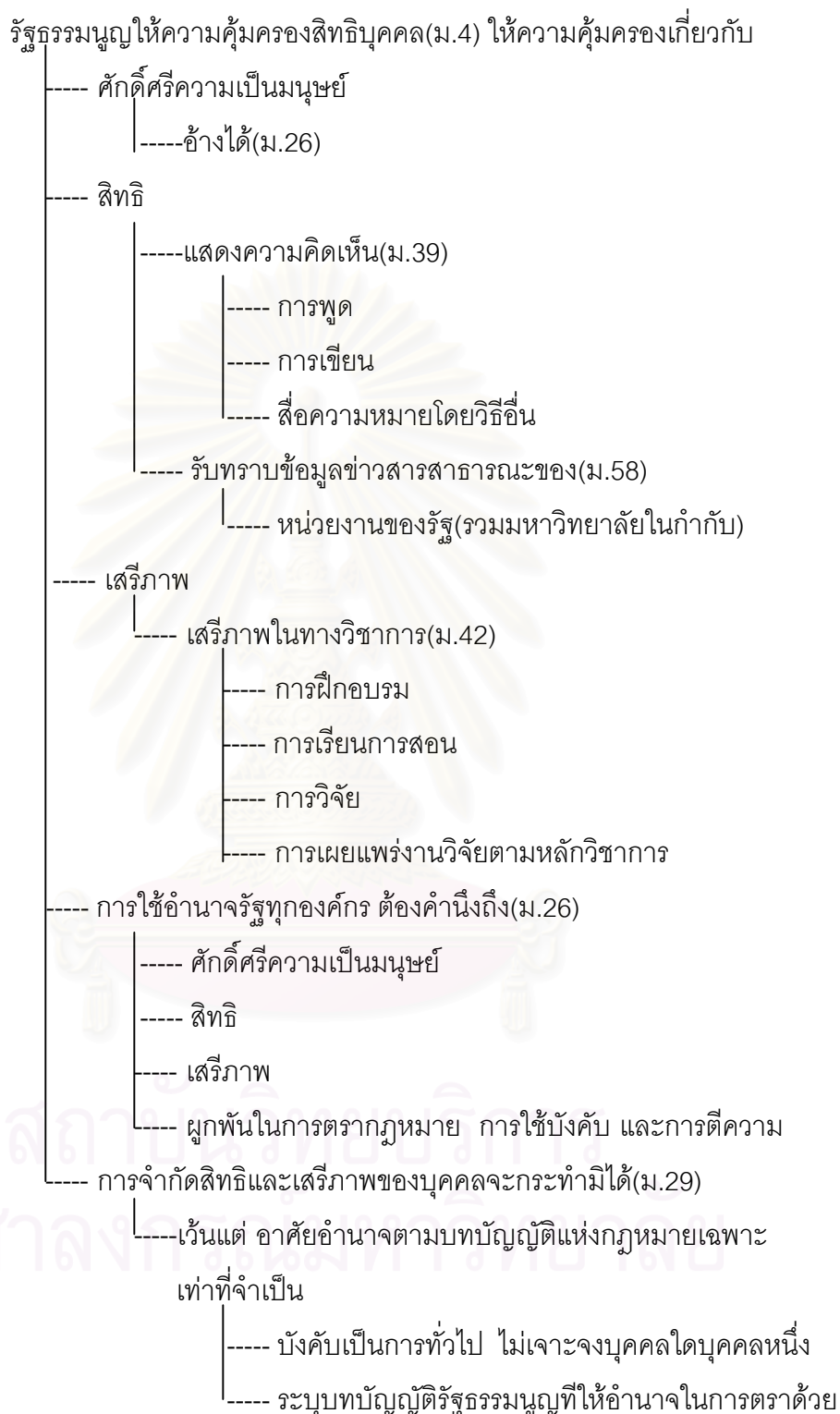
เอกสาร และแหล่งความรู้ (รหัส ม.= มหาวิทยาลัย U.= University คนที่= ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่)	สาระสำคัญและประเด็นการวิเคราะห์									
	หลักการอุดมศึกษา สิทธิ	หลักการ. ในกำกับ	หลักการและเหตุผล	วัตถุประสงค์ อภิธานศ.	โครงสร้าง การจัดองค์กร	รายได้ ทรัพย์สิน จัดการ	การปกครอง สภาม.	สมาชิกภาพ สมาชิกในท	อธิการบดีการได้อำนาจ	กรรมการ ที่ประชุมบริหาร
37. ข้อเสนอแนะสาระสำคัญและ ประเด็นที่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมาย จัดตั้งฯ จากการศึกษาเปรียบเทียบ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
38. ผู้ทรงคุณคนที่ 1	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
39. ผู้ทรงคุณคนที่ 2	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
40. ผู้ทรงคุณคนที่ 3	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
41. ผู้ทรงคุณคนที่ 4	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
42. ผู้ทรงคุณคนที่ 5	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
43. ผู้ทรงคุณคนที่ 6	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
44. ผู้ทรงคุณคนที่ 7	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
45. ผู้ทรงคุณคนที่ 8	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
46. ผู้ทรงคุณคนที่ 9	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
47. ผู้ทรงคุณคนที่ 10	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
48. ผู้ทรงคุณคนที่ 11	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
49. ผู้ทรงคุณคนที่ 12	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
50. ผู้ทรงคุณคนที่ 13	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
51. ผู้ทรงคุณคนที่ 14	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
52. ผู้ทรงคุณคนที่ 15	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
53. ผู้ทรงคุณคนที่ 16	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
54. แนวโน้มอุดมศึกษาและองค์กรยุค ใหม่	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
รวม	14	17	43	41	42	39	51	38	42	15

จากตารางที่ 3 พบว่า หลักการอุดมศึกษาที่สำคัญได้แก่ ความมีอิสระในการดำเนินงาน
ทั้งด้านการจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การเงิน การบริหารทั่วไป ความมีเสรีภาพทางวิชาการ
และการมุ่งสู่การเป็นเลิศทางวิชาการ ต้องการให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ปกครองตนเอง ลักษณะ

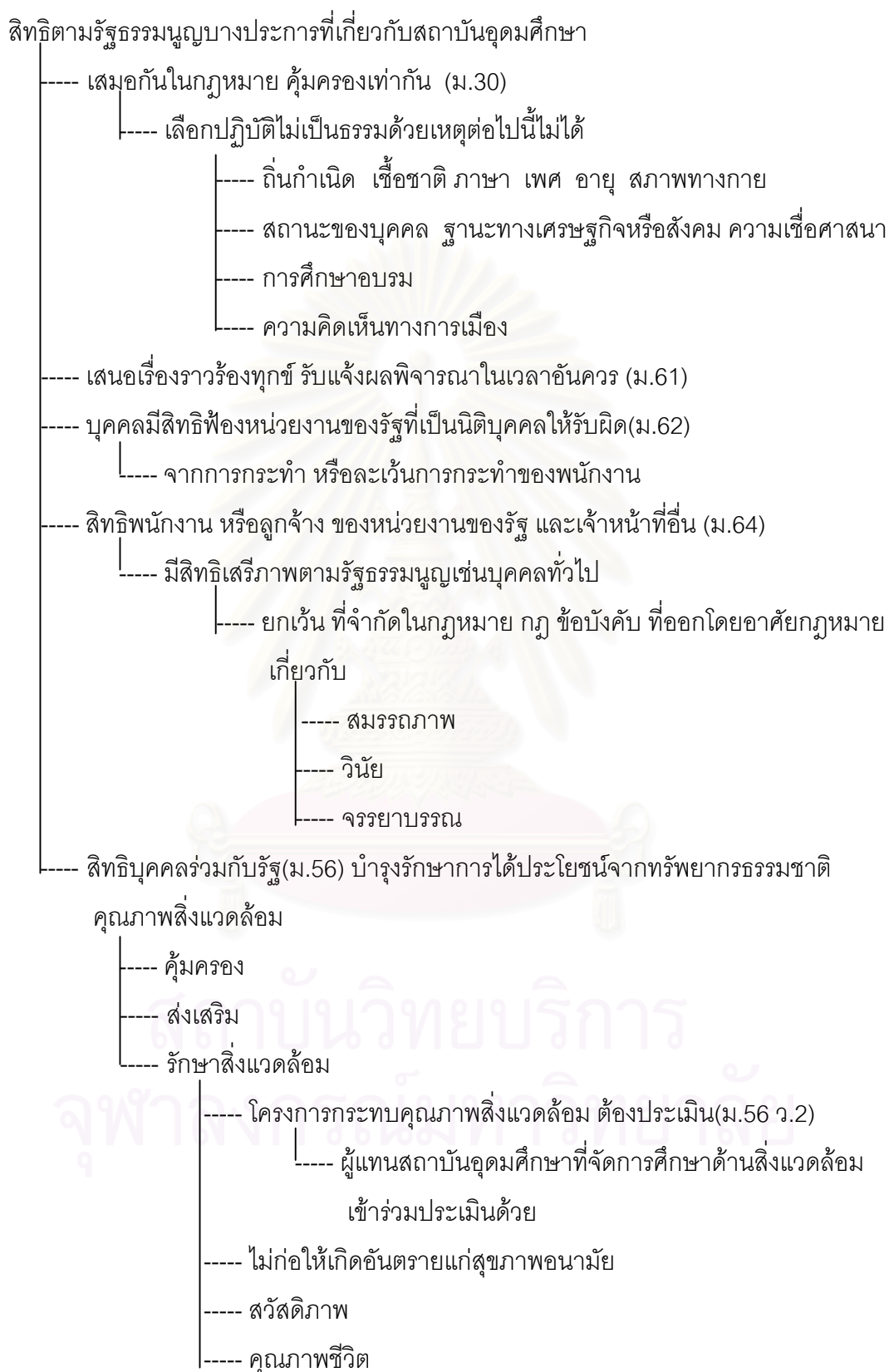
ของการกระจายอำนาจการปกครองตามกิจการ เป็นองค์กรมหาชนอิสระ ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ และรัฐใช้อำนาจกำกับดูแลแทนอำนาจบังคับบัญชา ซึ่งอำนาจกำกับดูแลและเป็นอำนาจที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษามากที่สุด คำนึงถึงแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ สิทธิของบุคคล หลักกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ คำนึงถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีสิทธิพิเศษได้รับความคุ้มครองและการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นบางฉบับ ที่ไม่สอดคล้องกับหลักการอุดมศึกษา เช่นกฎหมายแรงงาน กฎหมายภาษี โดยออกเป็นกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในระดับพระราชบัญญัติ เพื่อต้องการได้รับความคุ้มครองสิทธิ มีหลักการบริหารจัดการที่ดี มีวัตถุประสงค์ด้านการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา รายได้และการจัดหารายได้มีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น จัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลขึ้นเพื่อดำเนินการ การจัดตั้งกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารกองทุน รวมภารกิจที่คล้ายกันและจัดโครงสร้างองค์กรในลักษณะของบูรณาการ อยู่ในแนวราบมากกว่าแนวตั้ง มีสายการบังคับบัญชาสั้น มีหน่วยงานทางด้านวิชาการและส่งเสริมวิชาการเท่าที่จำเป็น มีความยืดหยุ่นสูง มีเครือข่ายความร่วมมือและการสมทบเพื่อปฏิบัติการ รูปแบบของสภาซึ่งเป็นองค์กรสูงสุด อำนาจสูงสุดอยู่ที่สภา โดยที่สภาอาจมีได้หลายรูปแบบ ที่แสดงถึงลักษณะของความเป็นเจ้าของเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการ ได้แก่ สภานโยบายมีสำนักงานเลขานุการ กำหนดคุณสมบัติอธิการบดีและคัดสรรเอง สภานโยบายแบบอิงผู้บริหารที่เลือกสรรอธิการบดีเองในรูปของ CEO (Chief of Executive Officers) และสภานโยบายติดตามผลแบบราชการ มีอำนาจสรรหาอธิการบดี และโดยทั่วไปสภาจะมีอำนาจออกกฎข้อบังคับเพื่อดำเนินการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ โดยผลการศึกษาแสดงด้วยแผนภาพดัง แผนภาพที่ 1 ถึง แผนภาพที่ 25 ต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

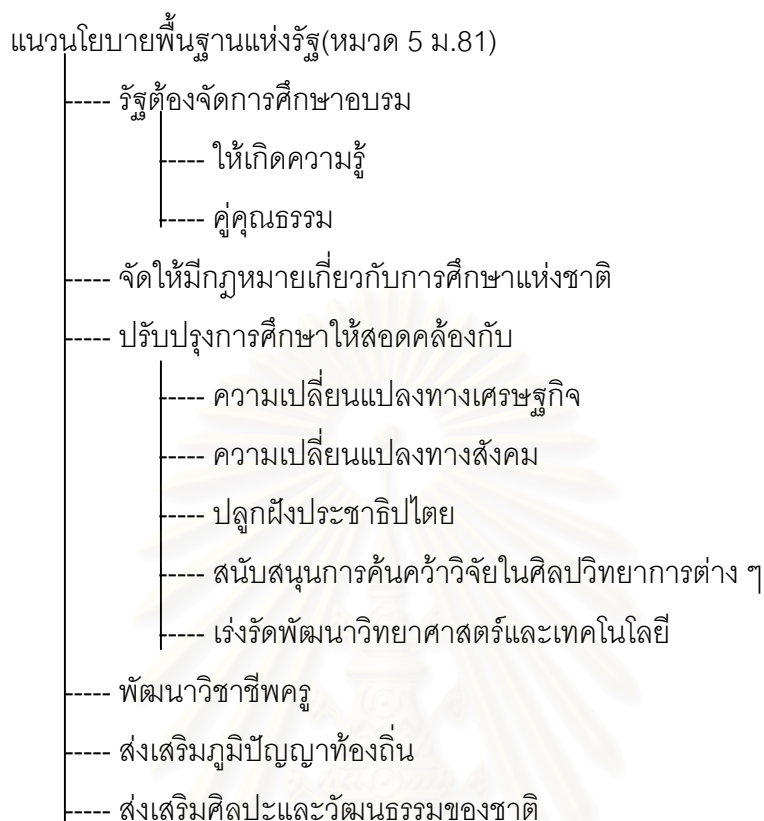
แผนภาพที่ 1 รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองสิทธิบุคคล

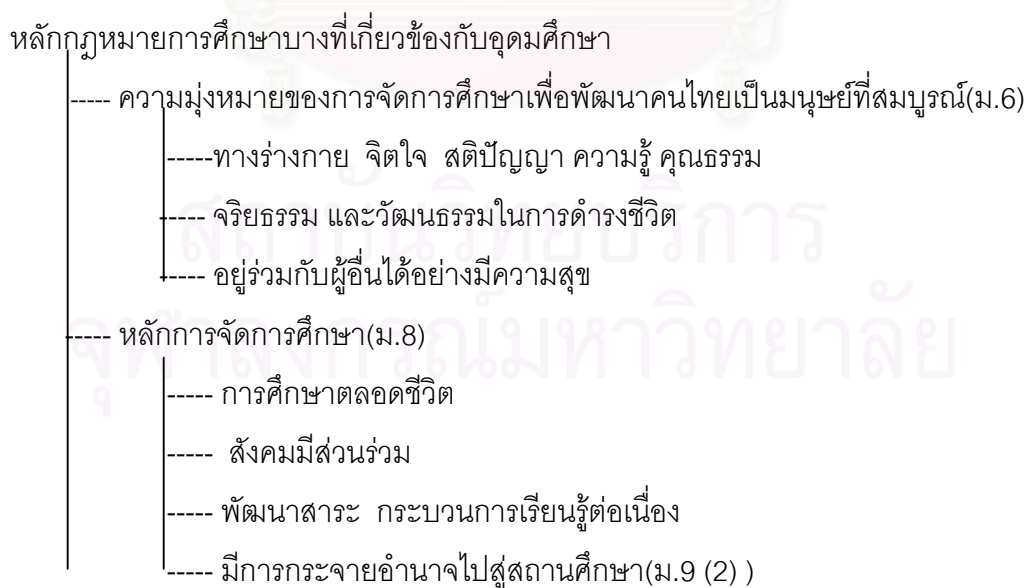
แผนภาพที่ 2 สิทธิตามรัฐธรรมนูญบางประการที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษา

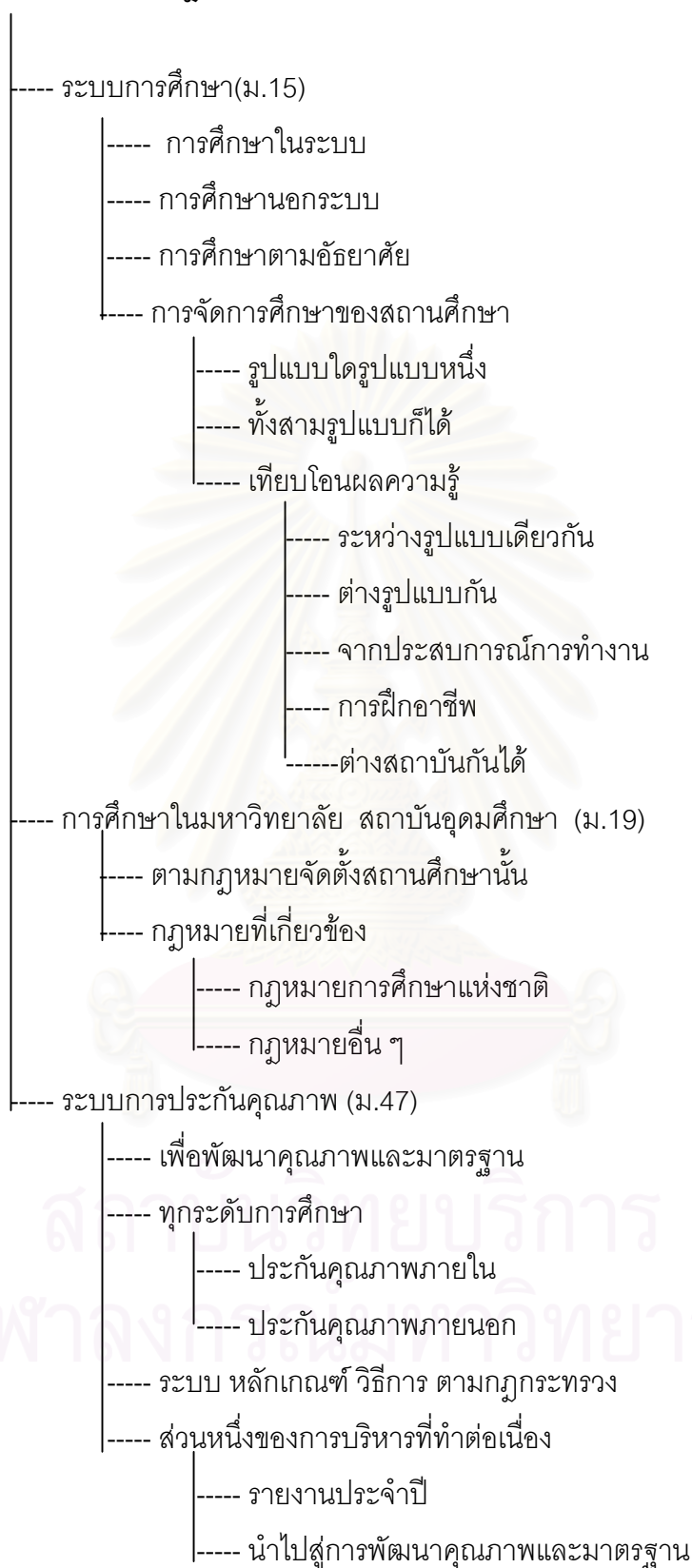
แผนภาพที่ 3 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

แผนภาพที่ 4 หลักกฎหมายการศึกษาบางประการที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา

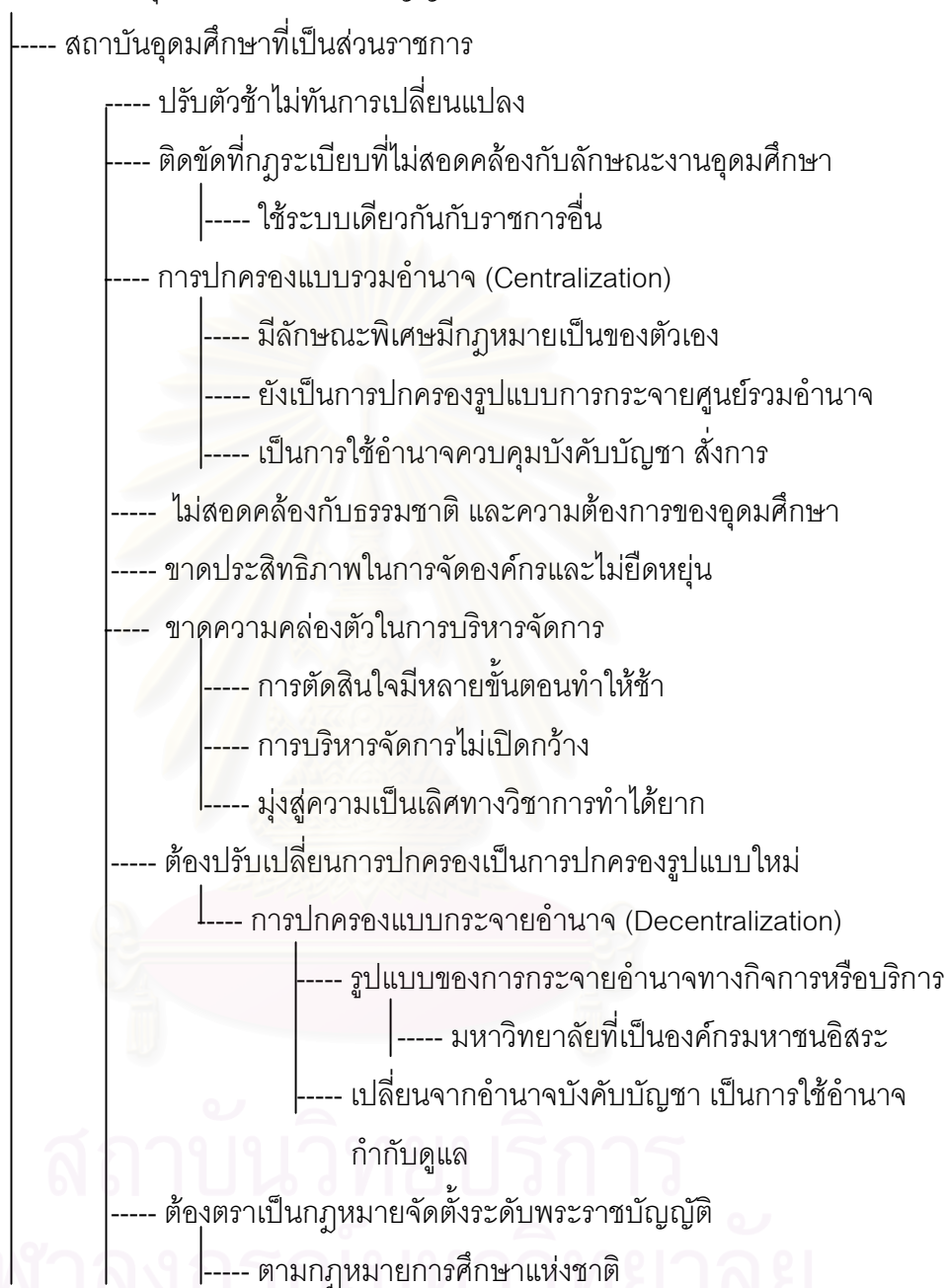

แผนภาพที่ 4 หลักกฎหมายการศึกษาบางประการที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา(ต่อ)

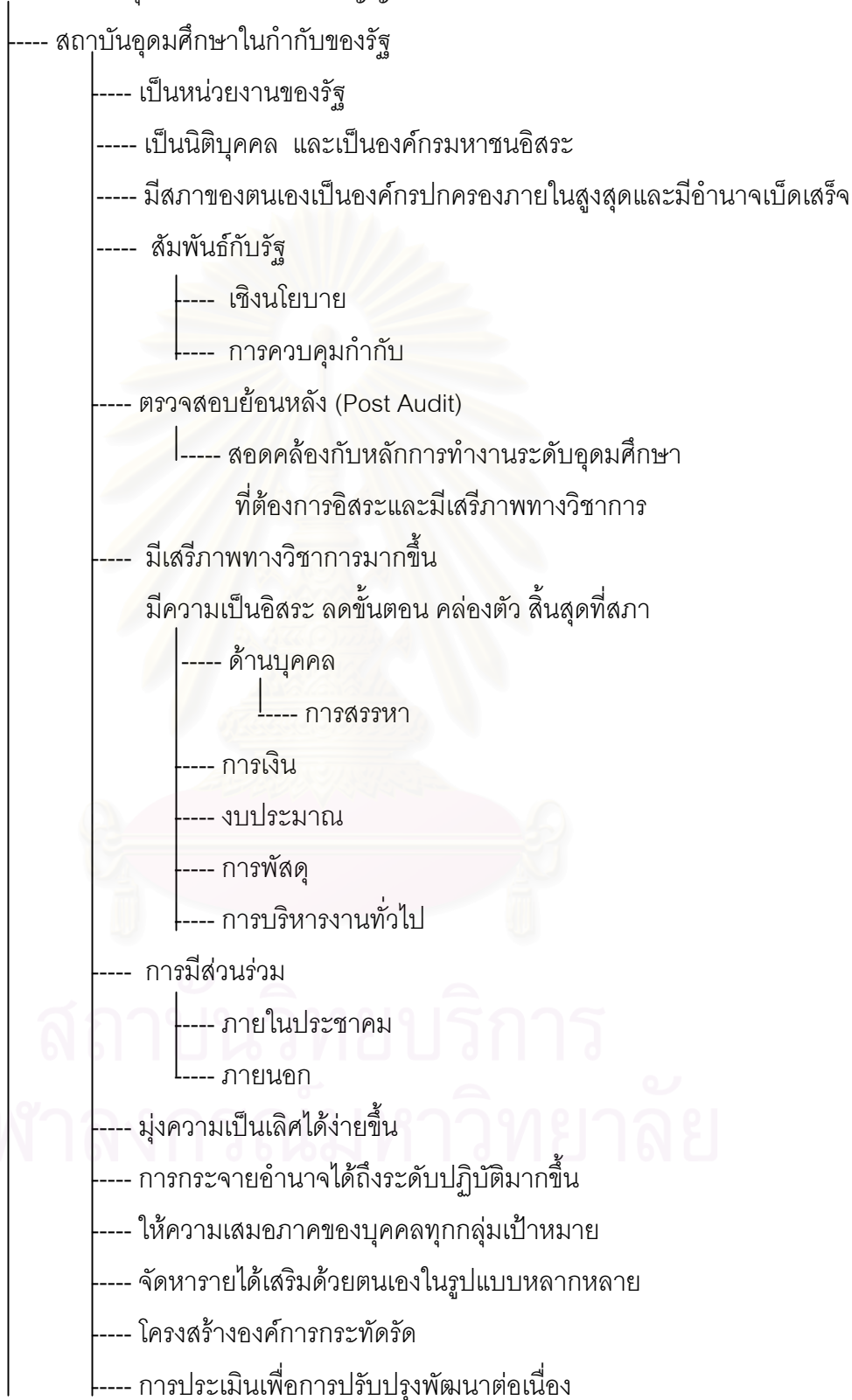
แผนภาพที่ 5 หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ

หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ

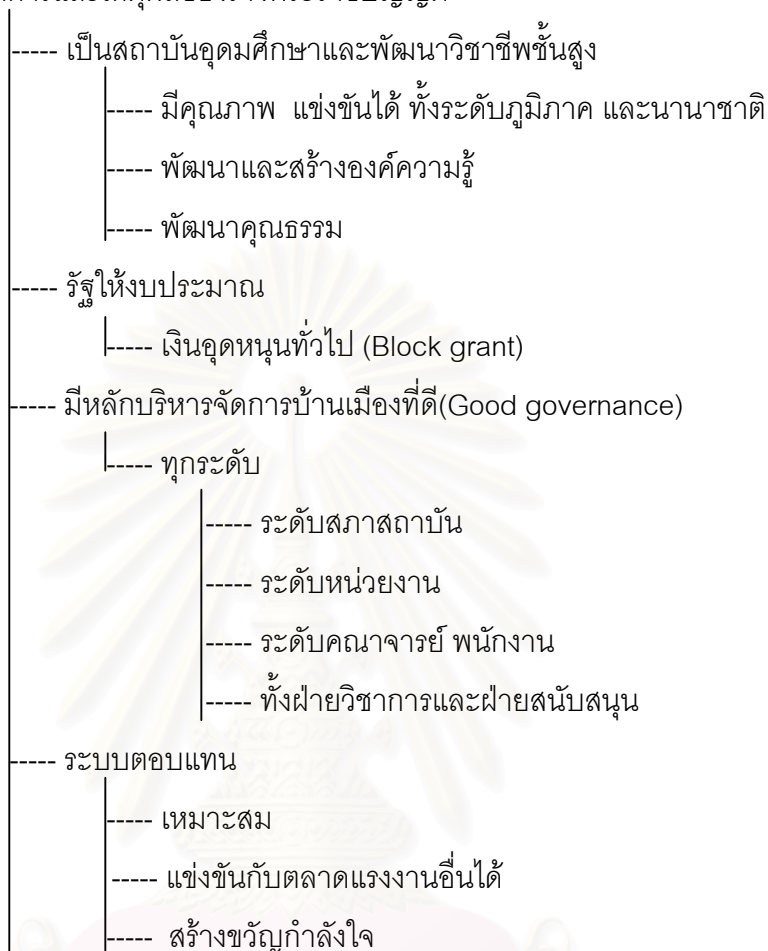
แผนภาพที่ 5 หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ (ต่อ)

หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ

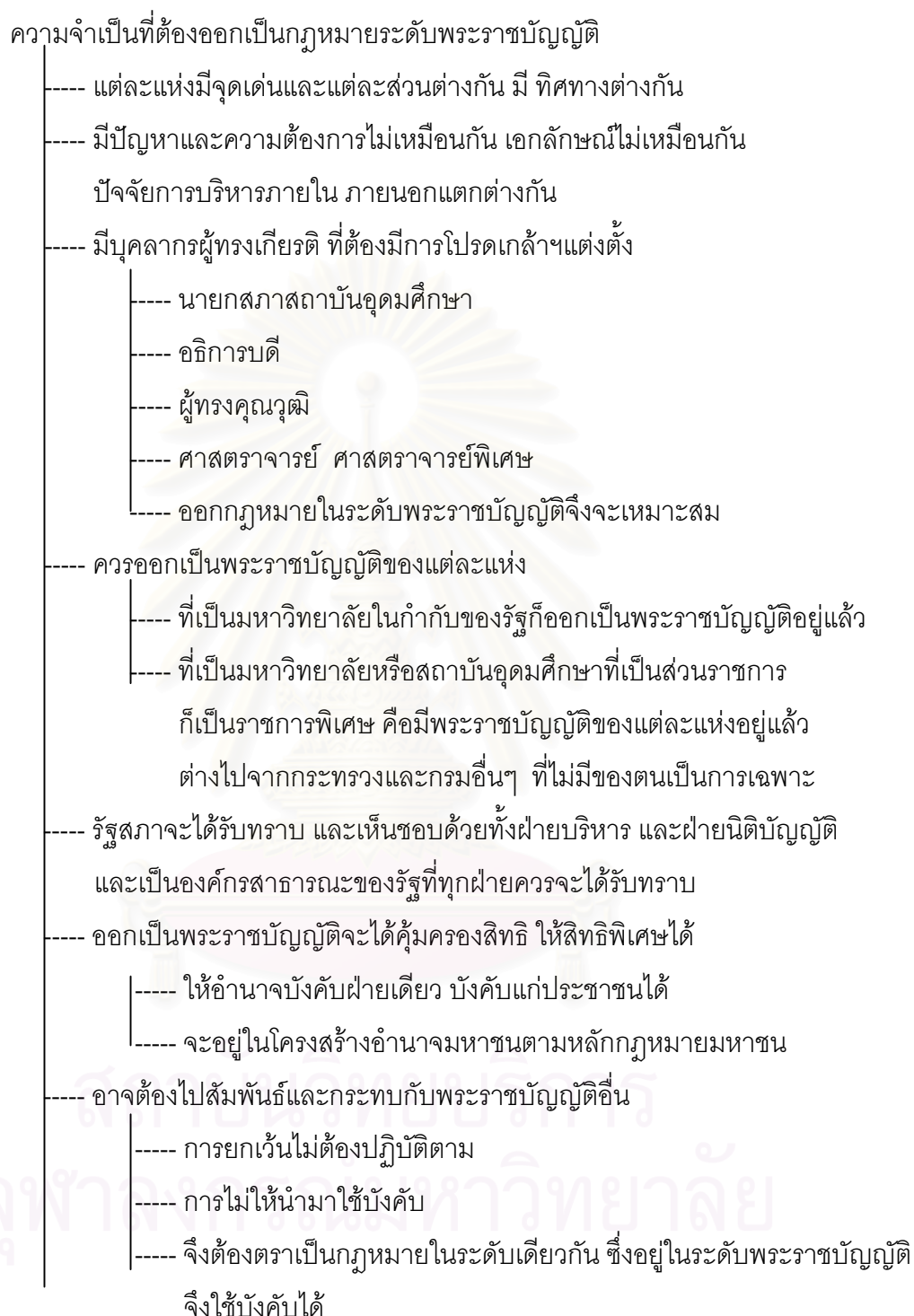
แผนภาพที่ 5 หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ (ต่อ)

หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ

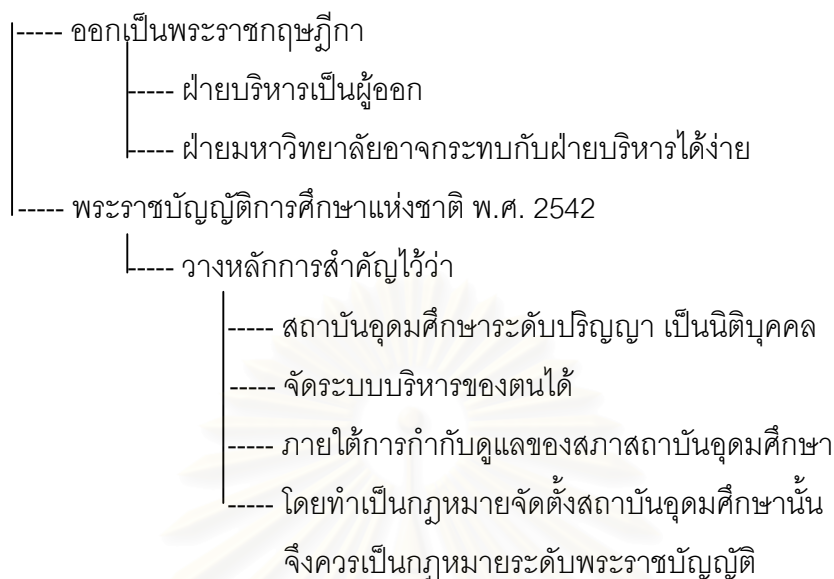

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 6 ความจำเป็นที่ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้ง

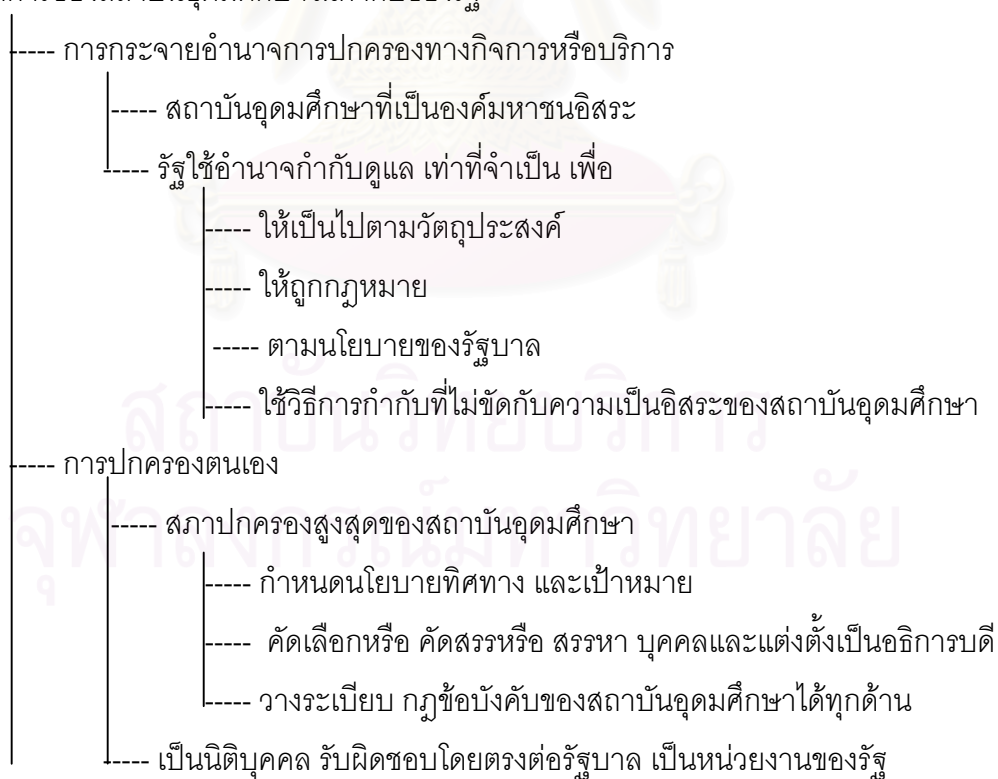

แผนภาพที่ 6 ความจำเป็นที่ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้ง (ต่อ)

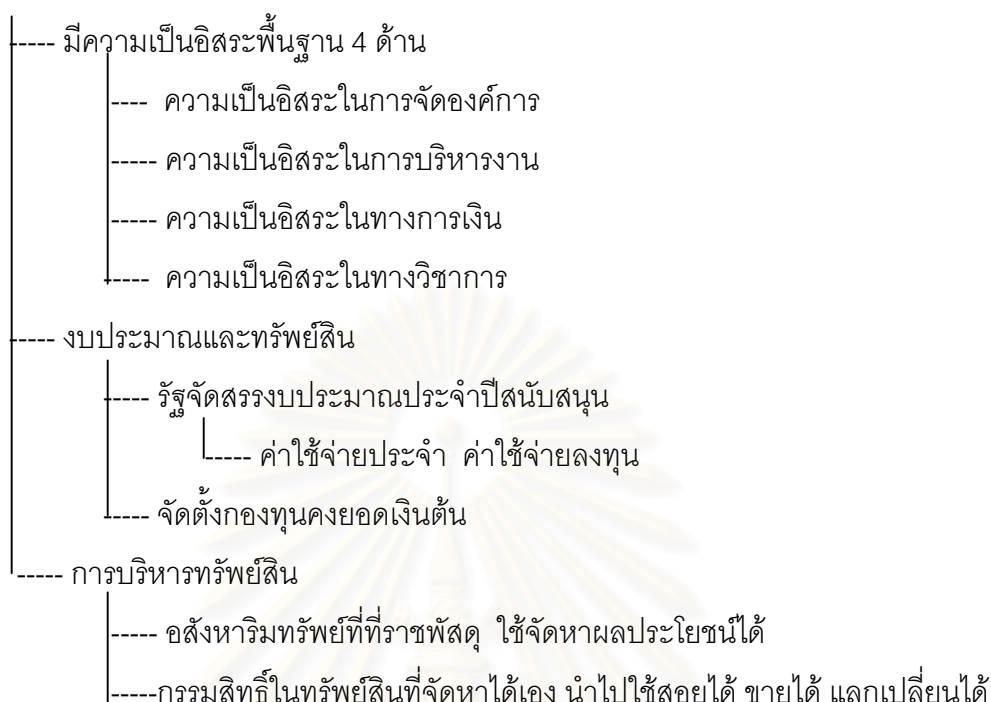

แผนภาพที่ 7 หลักการของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

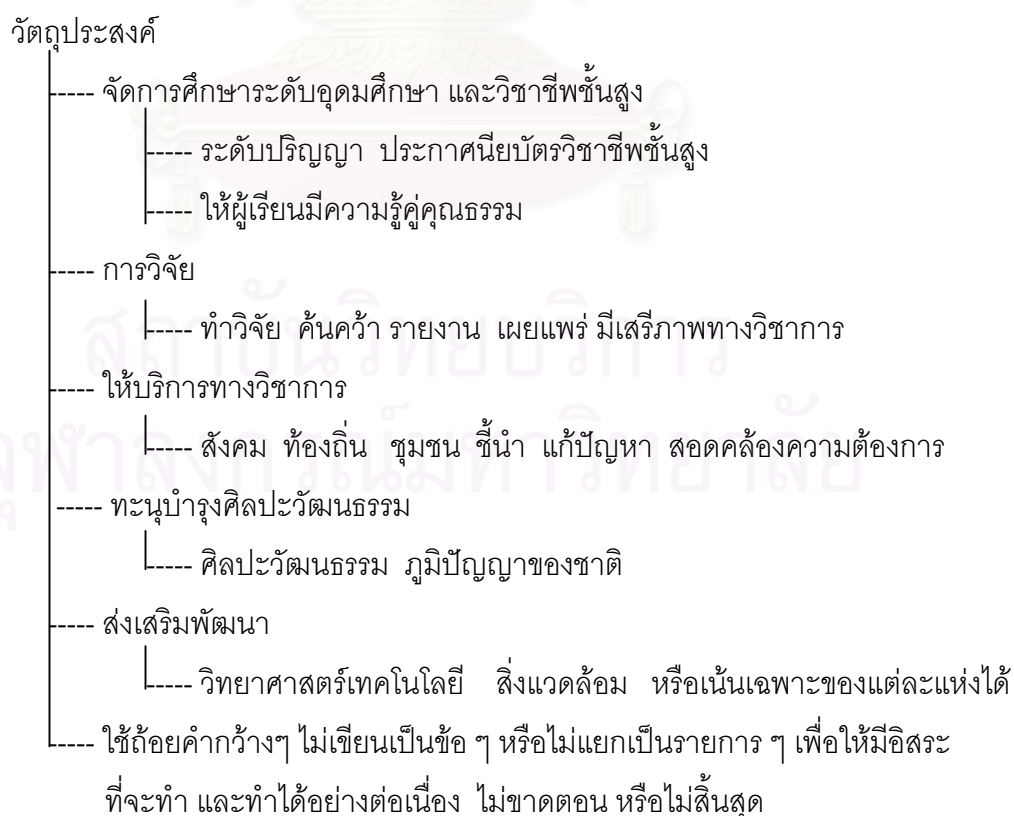
หลักการของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

แผนภาพที่ 7 หลักการของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ(ต่อ)

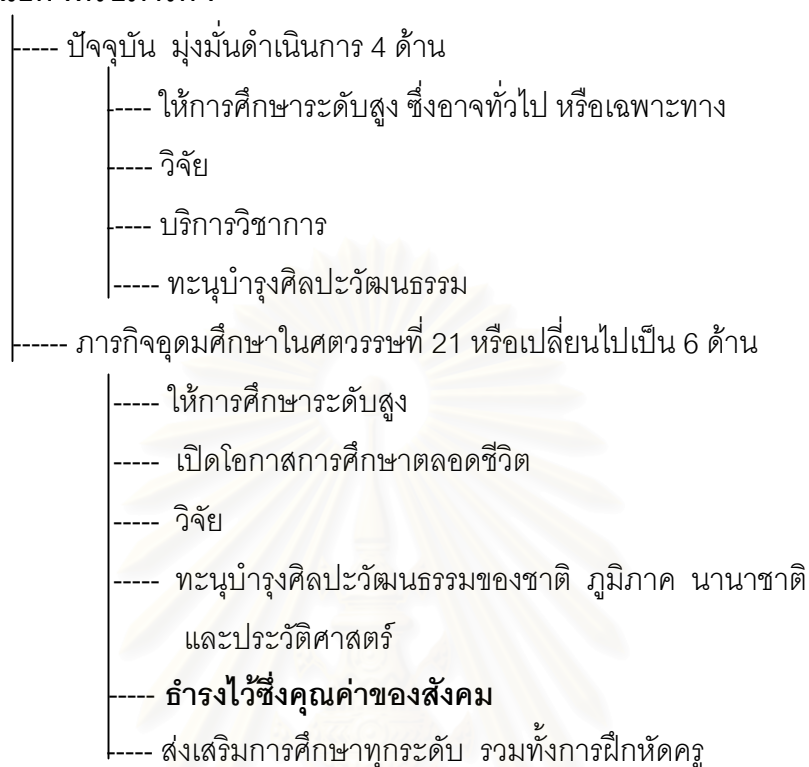

แผนภาพที่ 8 วัตถุประสงค์

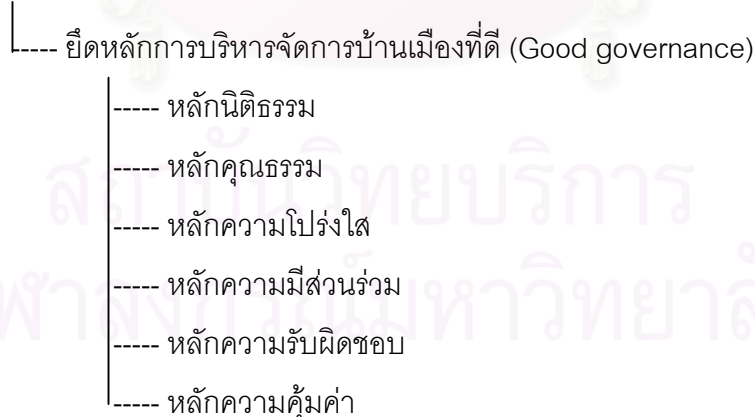
แผนภาพที่ 9 พันธกิจหรือภารกิจอุดมศึกษา

พันธกิจหรือภารกิจ

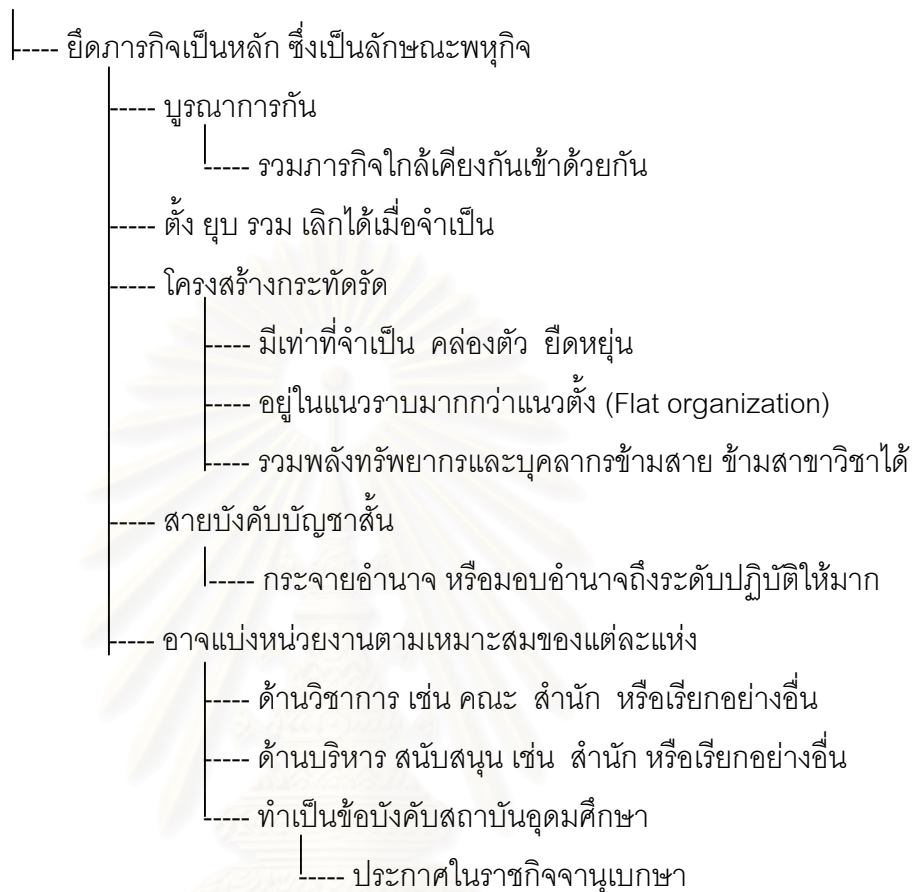
แผนภาพที่ 10 หลักการบริหารทั่วไป

หลักการบริหารทั่วไป

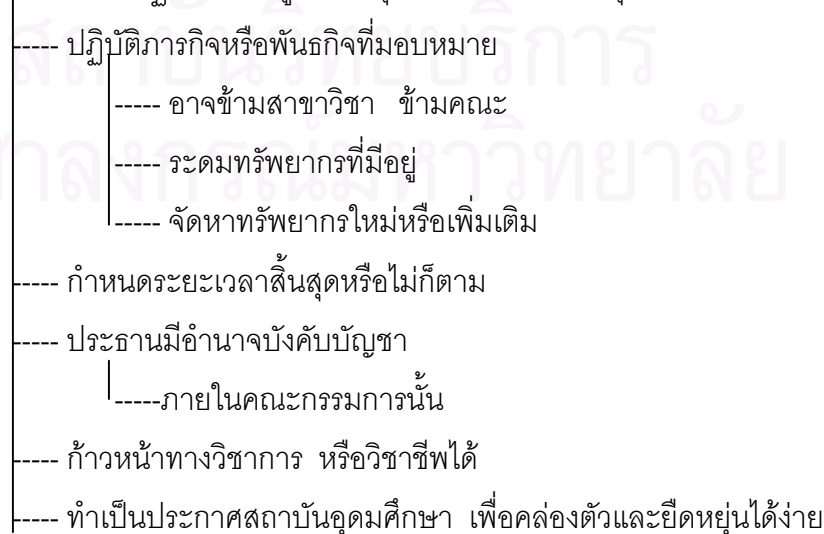
แผนภาพที่ 11 การแบ่งส่วนงาน การจัดโครงสร้างองค์กร

การแบ่งส่วนงาน การจัดโครงสร้างองค์กร

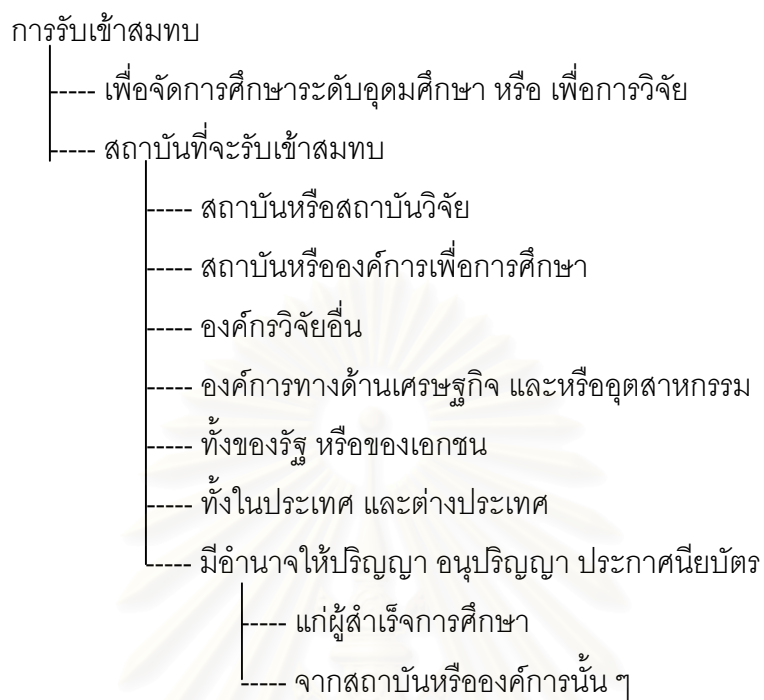

แผนภาพที่ 12 การจัดองค์กรปฏิบัติการในรูปคณะบุคคล

การจัดองค์กรปฏิบัติการในรูปคณะบุคคลเพื่อความยืดหยุ่นและคล่องตัว

แผนภาพที่ 13 การรับเข้าสมทบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 14 สถาบันอุดมศึกษามีอำนาจและหน้าที่

สถาบันอุดมศึกษา ในฐานะที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจและหน้าที่

- ราชการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึง
 - รับค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ตอบแทน เบี้ยปรับ ค่าบริการ
 - กำหนดเงื่อนไข และอัตราค่าตอบแทน ค่าบริการ ออกใบเสร็จรับเงิน
 - ซื้อ ขาย โอน ให้ แลกเปลี่ยน และนิติกรรมสัญญาอื่น ๆ
 - ถือกรรมสิทธิ์ มีทรัพย์สินสิทธิ และบุคคลสิทธิ ตามนิติกรรมสัญญา
 - มีกรรมสิทธิ์ในผลงานวิจัย หรือเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาต่างๆ
 - และจัดการเกี่ยว กับ ทรัพย์สินทางปัญญาได้
 - ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในหรือต่างประเทศ
 - ในกิจการของสถาบันอุดมศึกษา
 - กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงิน
 - โดยมีหลักประกัน
 - ด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน
 - การให้กระทรวงการคลังค้ำประกันเงินกู้ได้
 - การร่วมลงทุน
 - จัดตั้งหน่วย จัดหารายได้ที่เป็นนิติบุคคล
 - ทำเป็นข้อบังคับ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 - จัดหารายได้ และผลประโยชน์อื่นของสถาบันอุดมศึกษา
 - การใช้อำนาจไม่กระทบสิทธิบุคคลตามรัฐธรรมนูญ เช่น
 - ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
 - การไม่เลือกปฏิบัติ
 - การแสดงความคิดเห็น
 - หากจำเป็นต้องกระทบสิทธิ ให้บัญญัติเป็นกฎหมาย
 - และให้ระบุว่ารัฐธรรมนูญให้กระทำได้

แผนภาพที่ 15 รายได้และการจัดผลประโยชน์

รายได้และการจัดผลประโยชน์

รายได้

- จากรัฐบาลเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอื่นๆซึ่งเป็นรายได้หลัก
 - ไม่พอได้รับจัดสรรเพิ่มเติมเท่าที่จำเป็น
- ได้จากค่าธรรมเนียม และเงินบำรุงการศึกษา ค่าบริการ ต่าง ๆ
- รายได้จากอภิจัย การเป็นที่ปรึกษา การเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา
- การจัดหาผลประโยชน์และผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่มีอยู่ได้แก่
 - สังกหริมทรัพย์สิน
 - อสังหริมทรัพย์สิน
- การลงทุน การร่วมลงทุน ที่มีความมั่นคงและเป็นประโยชน์กับสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการบริหารกองทุน
- ได้จากทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ
- ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์อื่น
- จัดตั้งองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล (Business Unit)
 - เพื่อหารายได้ให้กับสถาบันอุดมศึกษา
 - แยกออกมาต่างหาก
- ถือหุ้น หรือเข้าเป็นหุ้นส่วนกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นๆ
- ออกพันธบัตร หรือตราสารอื่น เพื่อระดมทุน
 - ไม่ถือว่าเป็นกิจการ เยี่ยงธนาคาร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 16 สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือองค์กรปกครองสูงสุด

สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นองค์กรมหาชนอิสระเต็มรูปแบบ

รูปแบบที่ 1 สภานโยบาย มีสำนักงานสภาจัดการประชุม

หลักการ

- สภาสถาบันอุดมศึกษารับผิดชอบการดำเนินงานโดยตรงต่อรัฐบาล
- เป็นนิติบุคคล สภานโยบาย มีสำนักงานสภาจัดการประชุม
- กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี ทำสัญญาจ้างอธิการบดี

องค์ประกอบ

- กรรมการ ไม่เกิน 15 คน
- นายกสภา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งหนึ่งคน
 - ปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งหนึ่งคน
 - คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งสองคน
- กรรมการโดยตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- กรรมการหกถึงแปดคน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 - แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาจากผู้มีประสบการณ์
 - ด้านอุดมศึกษา บริหารธุรกิจ การเงิน กฎหมายมหาชน วิทยาศาสตร์และ
 - อุตสาหกรรมทั้งจากภาครัฐและเอกชน เป็นพนักงานสถาบันหรือไม่ก็ได้
- กรรมการอีกคนหนึ่ง เป็นนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาคัดเลือก จากนักศึกษา
 - ที่ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา วาระหนึ่งปีการศึกษา และมีสิทธิ์ออกเสียงในที่ประชุม
- กรรมการสภาเลือกกันเองเป็น อุปนายกหนึ่งคน และเป็นเลขานุการหนึ่งคน
- วาระกรรมการนอกจากนักศึกษา 4 ปี และอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่ได้อีก

อำนาจหน้าที่

- กำหนดนโยบาย ตั้งเป้าหมาย และกำหนดทิศทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา
- กำหนดคุณสมบัติ อธิการบดี คัดสรรอธิการบดี ทำสัญญาจ้างอธิการบดี
- ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด การดำเนินงานของสถาบัน สำนักงานสภา
- พิจารณาอนุมัติงบประมาณและแผนที่สอดคล้องกับนโยบายและ ติดตามประเมิน
- ให้อธิการบดีประสานโดยตรงกับสภามหาวิทยาลัยเพื่อรับนโยบายไปดำเนินการ

แผนภาพที่ 16 สถานสถาบันอุดมศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ต่อ)

สถานบันอุดมศึกษาที่เป็นองค์กรมหาชนอิสระ

รูปแบบที่ 2 สถานโยบายแบบอิงผู้บริหาร

หลักการ

- สถานบันอุดมศึกษารับผิดชอบการดำเนินงานโดยตรงต่อรัฐบาล
- สถานนโยบายแบบอิงผู้บริหาร(CEO)
- กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดเลือกอธิการบดี

องค์ประกอบ

- กรรมการ ไม่เกิน 19 คน
- นายกสภา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแนะนำหนึ่งคน
 - คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน
 - เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน
 - ผู้อยู่ในเขตพื้นที่สถานบันอุดมศึกษาตั้งอยู่สองคน
 - ผู้มีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ต้องการสองถึงสามคน
- กรรมการเลือกจากรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ กลุ่มละหนึ่งคน
- กรรมการเลือกจากสภาวิชาการ สภาพนักงาน สภาละหนึ่งคน
- กรรมการเลือกจากอาจารย์หนึ่งคน จากพนักงานที่ไม่เป็นอาจารย์หนึ่งคน
- กรรมการจากนักศึกษาลงทะเบียนเต็มเวลา สถานบันอุดมศึกษาคัดเลือกหนึ่งคน
วาระหนึ่งปีการศึกษา มีสิทธิ์ออกเสียงในที่ประชุม
- กรรมการสภาเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก
- อธิการบดี เป็นเลขานุการและให้เลือกรองอธิการบดีเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
- วาระกรรมการนอกจากนักศึกษา 4 ปี และอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่ได้อีก
- **อำนาจหน้าที่**
 - กำหนดนโยบาย ตั้งเป้าหมาย และกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานบันอุดมศึกษา
 - กำหนดคุณสมบัติ อธิการบดี คัดเลือกอธิการบดี
 - ออกระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด การดำเนินงานของสถานบัน สำนักงานสภา
 - อนุมัติงบประมาณและแผนที่สอดคล้องกับนโยบายและ ติดตามประเมิน

แผนภาพที่ 16 สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือองค์กรปกครองสูงสุด(ต่อ)

สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นราชการที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว

รูปแบบที่ 3 สภานโยบายติดตามประเมิน

หลักการ

- สภาสถาบันอุดมศึกษารับผิดชอบการดำเนินงานโดยตรงต่อรัฐบาล
- สภานโยบายและติดตามประเมิน การบริหาร
- กรรมการเป็นแบบไตรภาคี
- สรรหาอธิการบดี

องค์ประกอบ

- กรรมการไม่เกิน 19 คน
- นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา ฯ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
- กรรมการโดยตำแหน่ง อธิการบดี
- กรรมการผู้แทนจากรองอธิการบดี คณบดี และผู้อำนวยการกลุ่มละหนึ่งคน
- กรรมการจากสภาวิชาการ สภาอาจารย์ สภาละหนึ่งคน
- กรรมการจากคณาจารย์สองคน จากข้าราชการที่ไม่เป็นอาจารย์หนึ่งคน
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแนะนำหนึ่งคน
 - คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน
 - ผู้อยู่ในเขตพื้นที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่สองคน
 - อีกห้าคนเป็นผู้มีประสบการณ์ทางการเงิน การบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีรวมอยู่ด้วย
- กรรมการสภาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก
- กรรมการสภาเลือกรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ
- วาระทุกตำแหน่งสองปี แต่อาจได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งใหม่ได้อีก
- การได้มาซึ่งกรรมการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสภาสถาบัน

อำนาจและหน้าที่

- กำหนดนโยบาย ออกข้อบังคับ กฎระเบียบ อนุมัติแผนและงบประมาณ
- สรรหาอธิการบดี แต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายใน ประเมินผู้บริหาร และสถาบัน

แผนภาพที่ 16 สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือองค์กรปกครองสูงสุด(ต่อ)

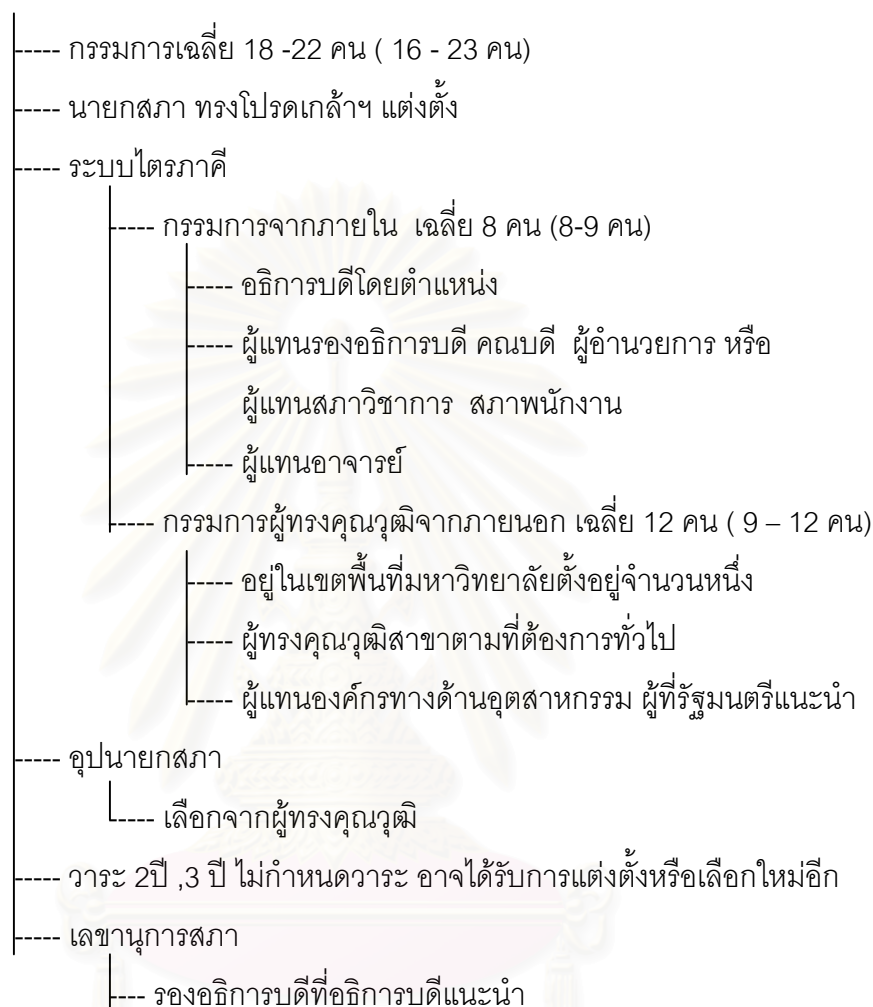
รูปแบบที่ 4 สภามหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการทั่วไปตามกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย

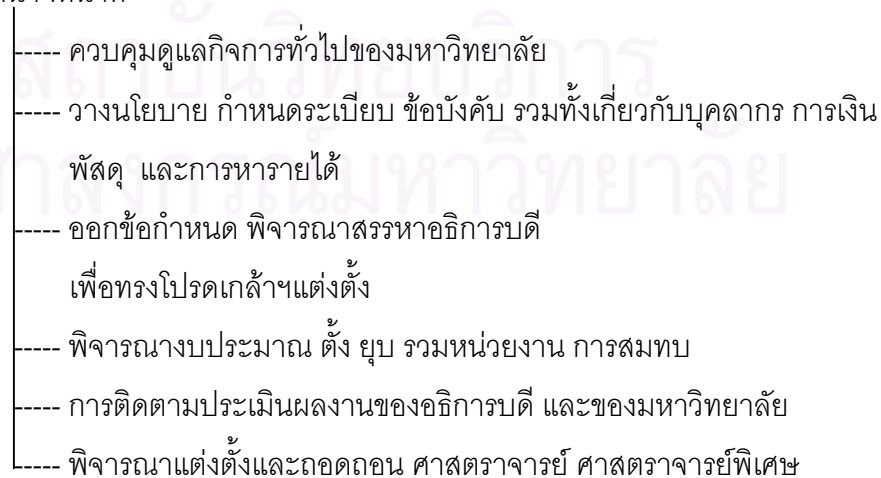
แผนภาพที่ 16 สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

รูปแบบที่ 5 สภามหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีอยู่ในปัจจุบัน

องค์ประกอบ

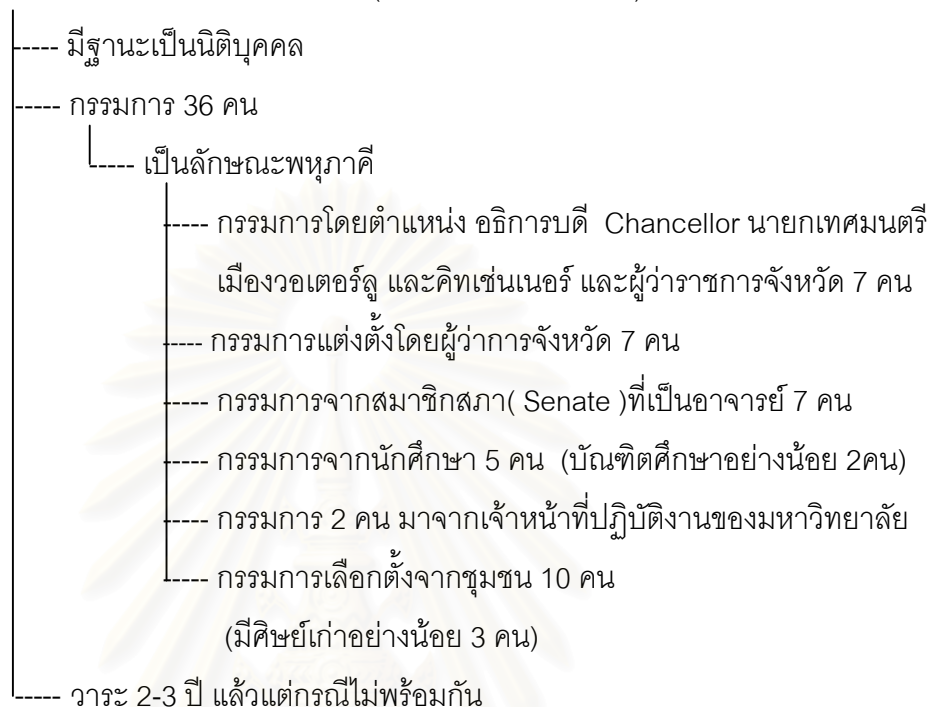
อำนาจหน้าที่

แผนภาพที่ 16 สภาสถาบันอุดมศึกษา หรือองค์กรปกครองสูงสุด (ต่อ)

รูปแบบที่ 6 สภามหาวิทยาลัยในต่างประเทศ กรณี : มหาวิทยาลัยวอเตอร์ลู แคนาดา

คณะกรรมการปกครองมหาวิทยาลัย(Board of Governors)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

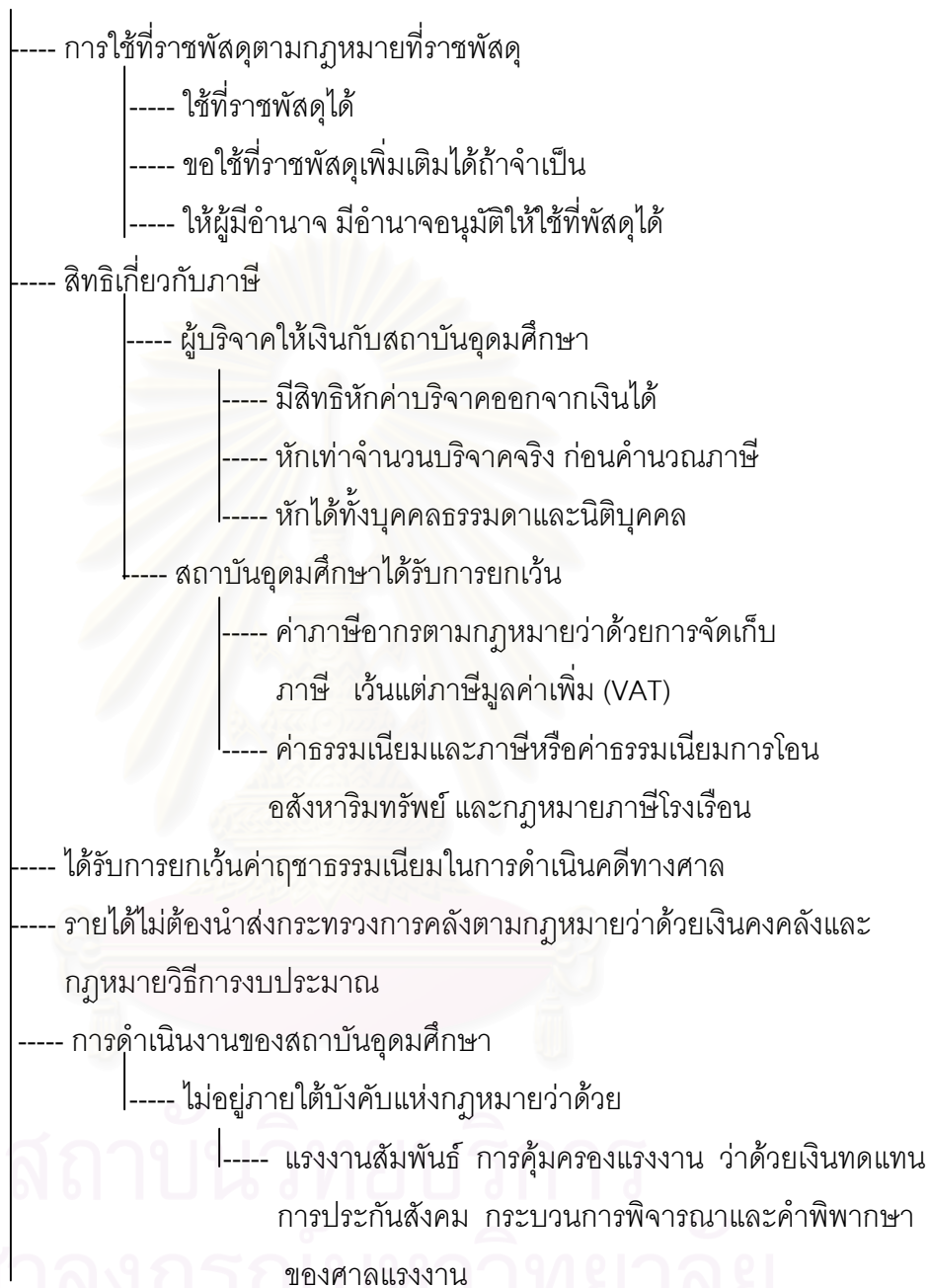
แผนภาพที่ 17 อำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษา

อำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษา อาจมีได้ดังนี้

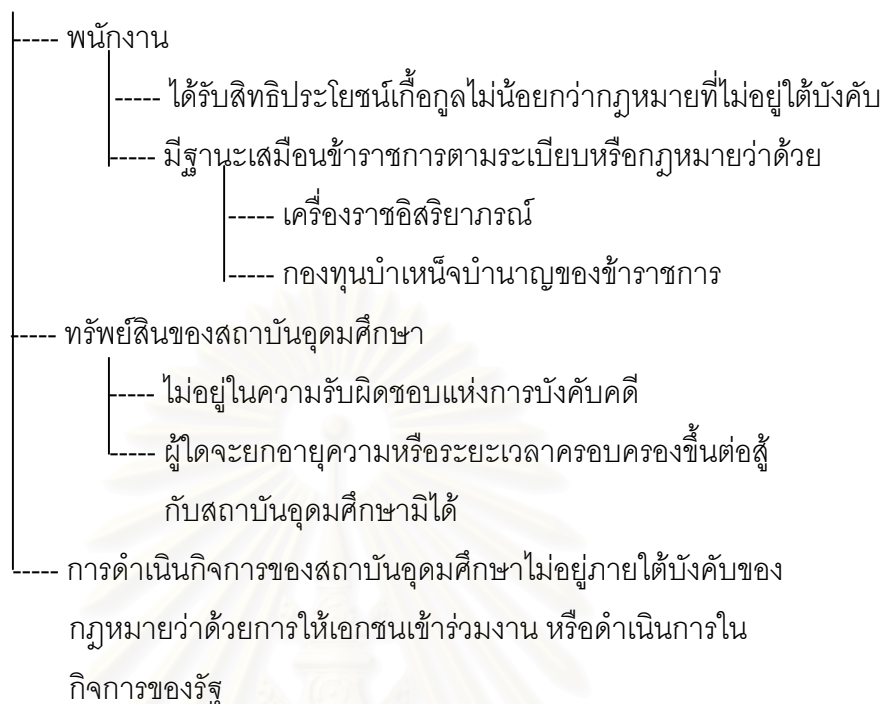
- รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาต่อรัฐบาล
- กำกับดูแลการดำเนินงานให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ นโยบายรวมถึง
 - กำหนดนโยบาย และอนุมัติแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
 - ตราข้อบังคับ ข้อกำหนด มอบให้หน่วยงานวางระเบียบของหน่วยงาน
 - พิจารณาสรรหาบุคคลที่เหมาะสมเป็นนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา
 - ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งถอดถอนอธิการบดีจาก
 - การสรรหา
 - การคัดสรร
 - สัญญาจ้าง
 - กำหนดตราประทับ เครื่องหมาย
 - แต่งตั้งถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน
 - อนุมัติงบประมาณและให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
 - อนุมัติจัดตั้ง การรวม ยุบ หน่วยงานหลัก
 - อนุมัติการเข้าสมทบองค์กรด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมและอื่นๆ
 - พิจารณาอนุมัติหลักสูตร
 - ให้ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต ปริญญามหาบัณฑิต ปริญญาบัณฑิต
 - ปริญญาเกิตติมศักดิ์ และเพิกถอนปริญญาที่ให้
 - ตราข้อบังคับว่าด้วยการบริหารบุคคล การเงิน การพัสดุ และอื่น ๆ
 - พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงโปรดเกล้าฯแต่งตั้งศาสตราจารย์
 - ศาสตราจารย์พิเศษ
 - พิจารณาและประเมินผลงานของอธิการบดีและสถาบันอุดมศึกษา
 - แต่งตั้งบุคคล คณะบุคคลเพื่อทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษา
 - การใดเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ แต่มิได้บัญญัติว่าเป็นหน้าที่ของผู้ใด ให้เป็นของสภาและจะมอบให้บุคคล คณะบุคคลหรือหน่วยงานใดก็ได้

แผนภาพที่ 18 สิทธิพิเศษ

สิทธิพิเศษและข้อยกเว้นให้

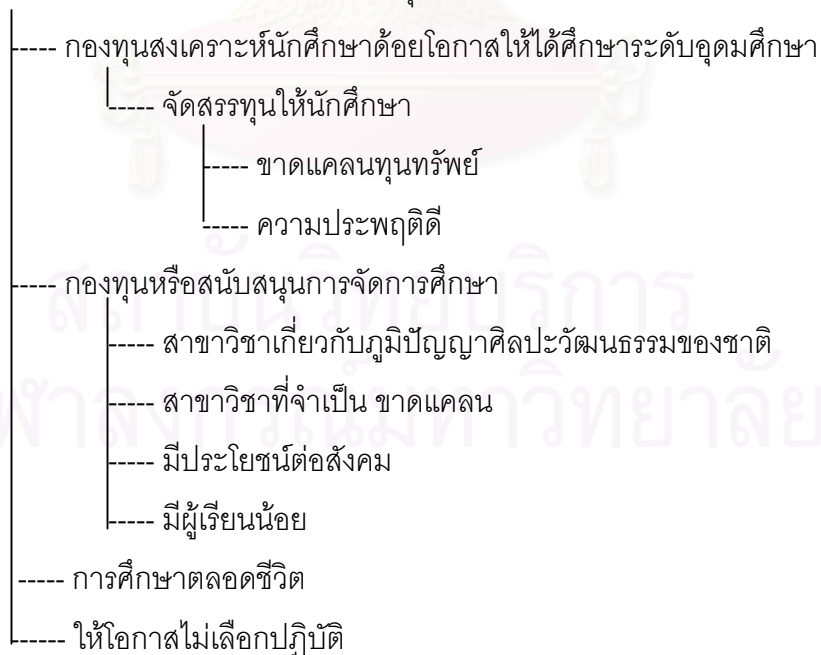

แผนภาพที่ 18 สิทธิพิเศษ (ต่อ)

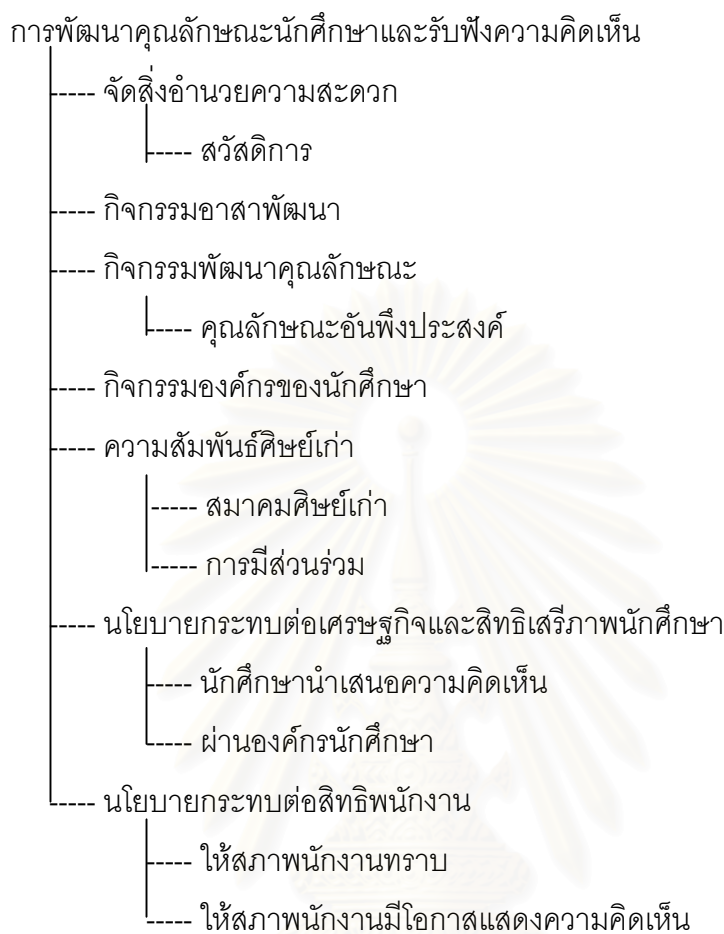

แผนภาพที่ 19 การให้โอกาสและความเสมอภาคทางอุดมศึกษา

การให้โอกาสและความเสมอภาคทางอุดมศึกษา

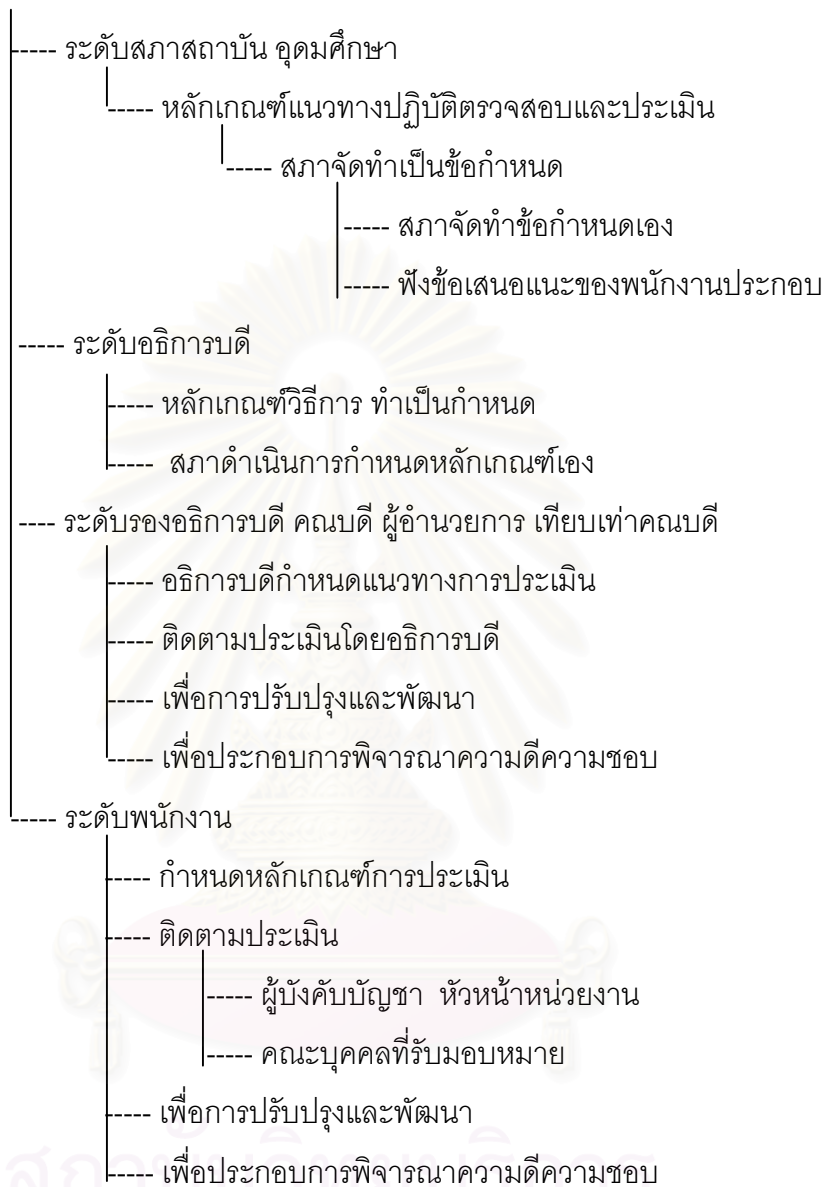
แผนภาพที่ 20 การพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาและรับฟังความคิดเห็น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

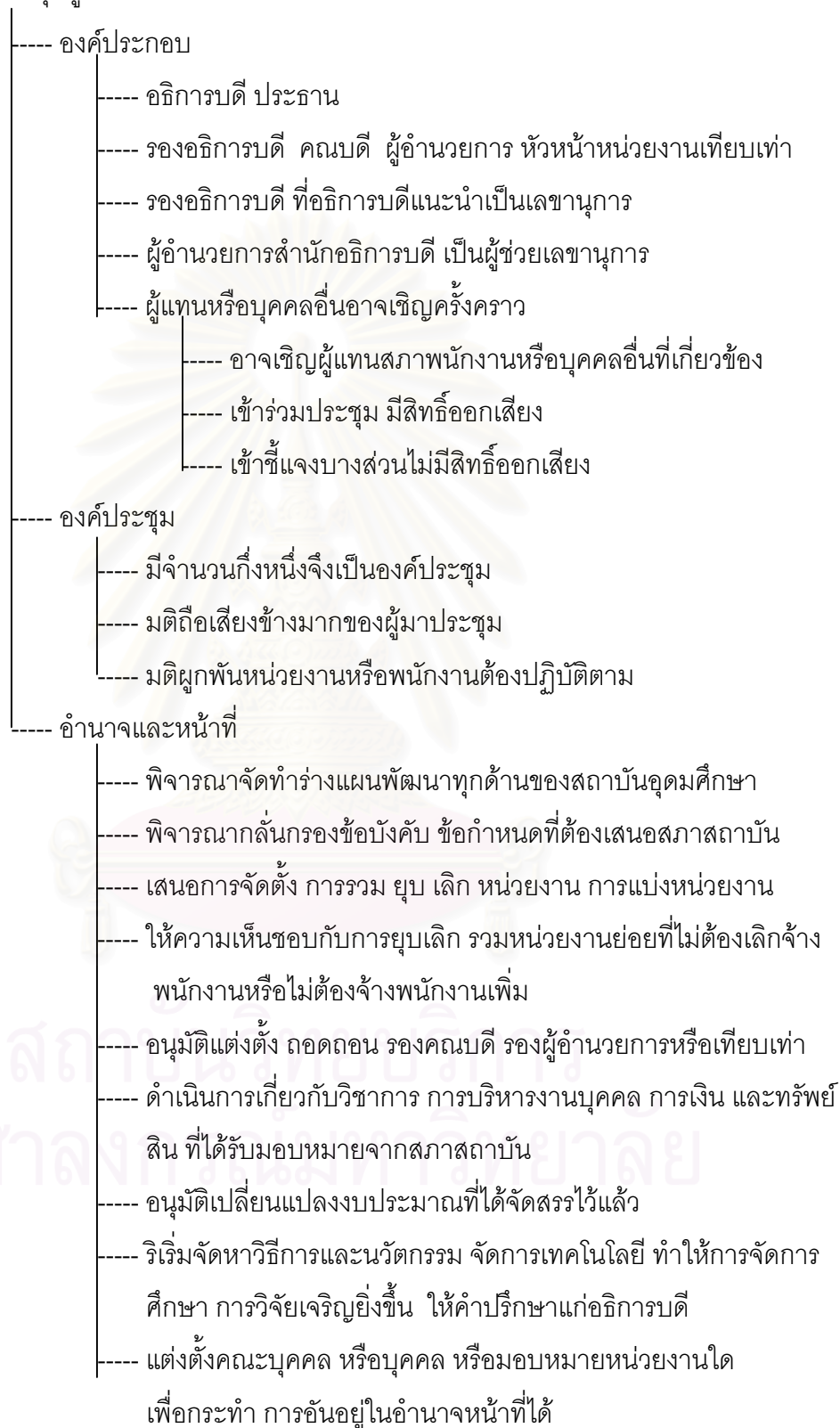
แผนภาพที่ 21 การติดตามและการประเมินผลงาน

การติดตามและการประเมินผลงาน

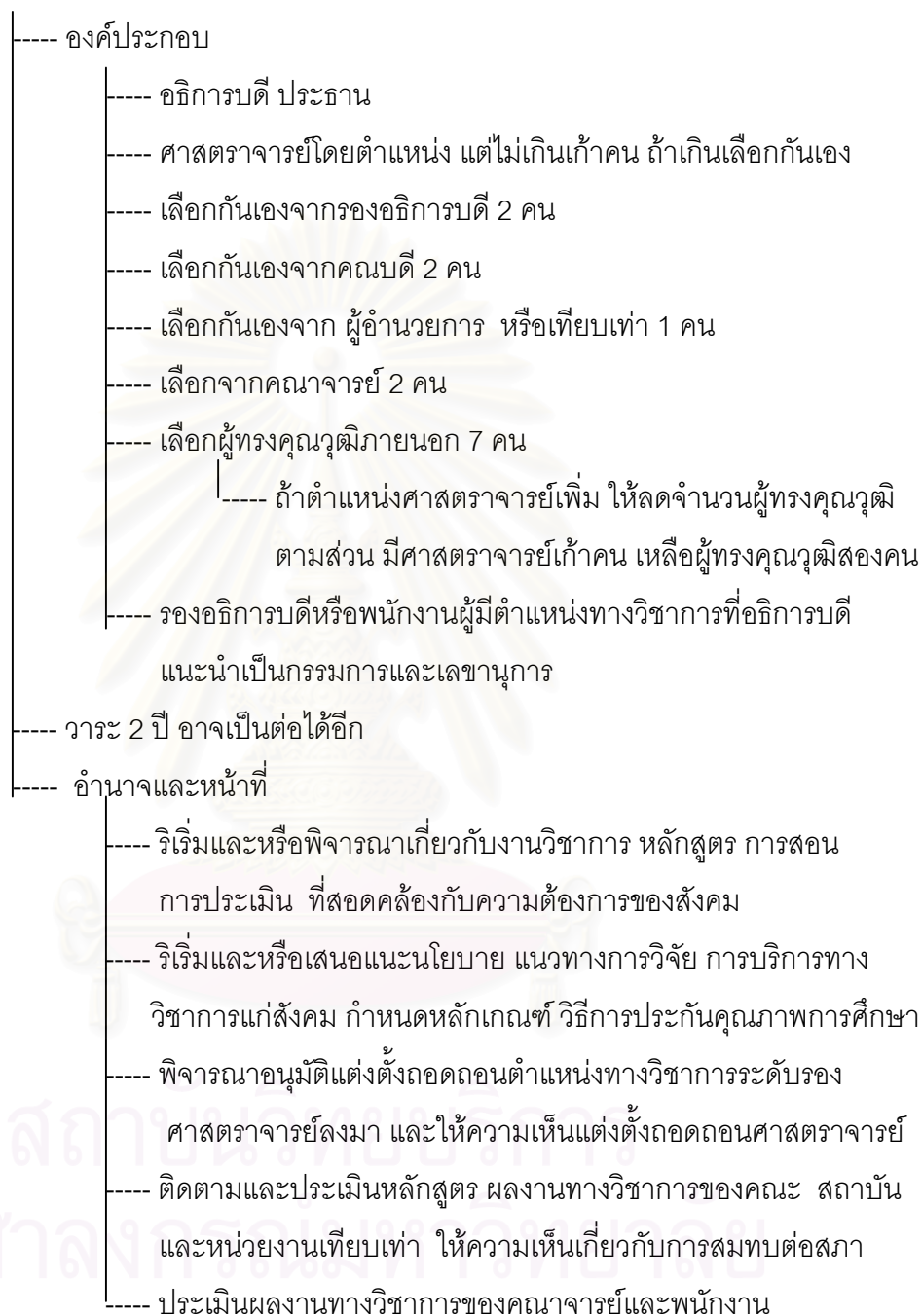
แผนภาพที่ 22 ที่ประชุมผู้บริหาร

ที่ประชุมผู้บริหาร

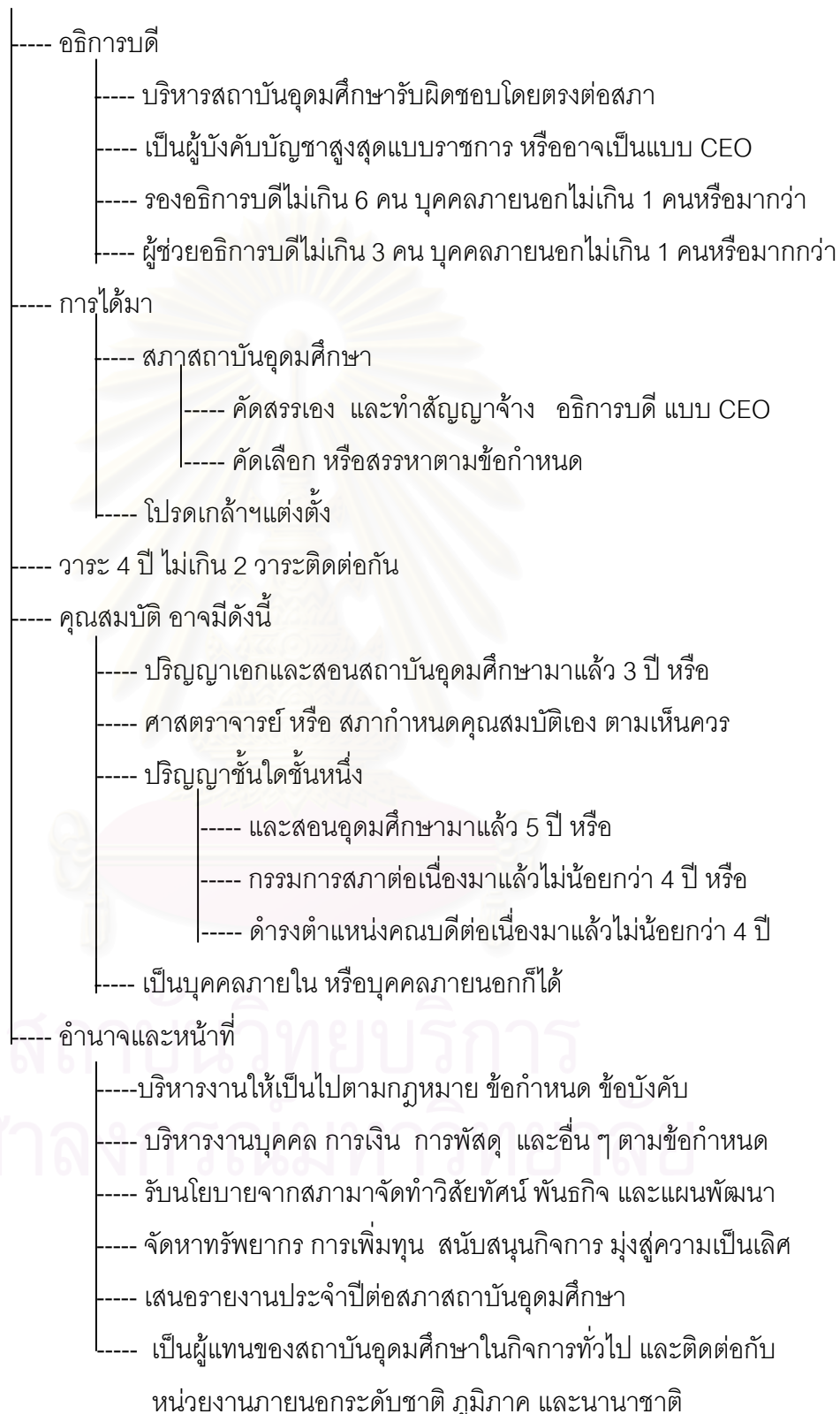
แผนภาพที่ 23 สภาวิชาการ อำนาจและหน้าที่

สภาวิชาการ

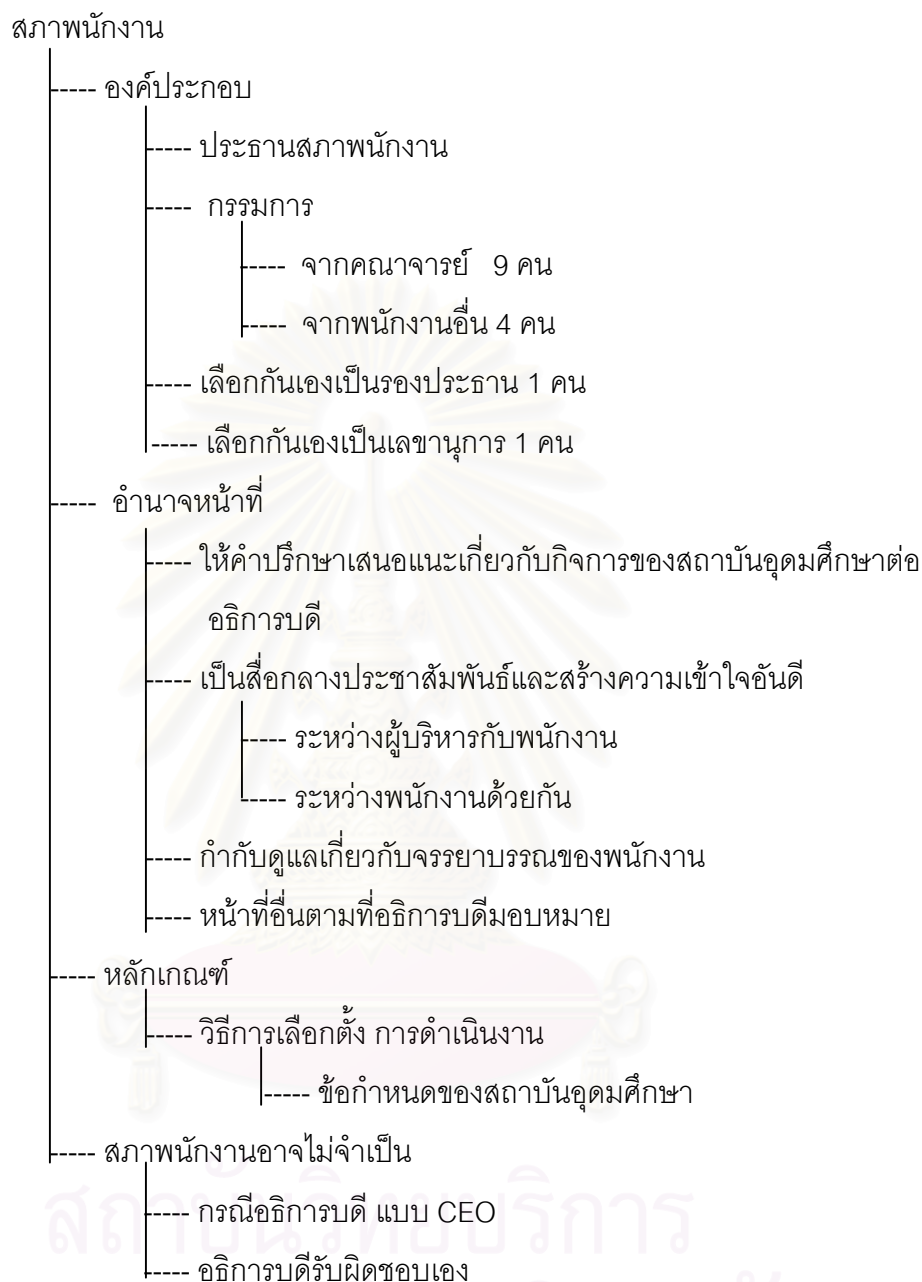

แผนภาพที่ 24 อธิการบดีและอำนาจหน้าที่

อธิการบดีอำนาจและหน้าที่

แผนภาพที่ 25 สภาพนักงาน อำนาจและหน้าที่

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาใน
กำกับของรัฐที่ส่วนที่สอง (ต่อ)

เอกสาร และแหล่งความรู้ (รหัส ม.= มหาวิทยาลัย U.= University คนที่= ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่)	สาระสำคัญและประเด็นการวิเคราะห์									
	คนบตี อำนาจ	คณะกรรมการประจำ	ภาควิชา องค์กรอื่นๆ	คณาจารย์บุคลากรหน้าที.	ตำแหน่งทางวิชาการ	มาตรฐาน ปริญญา คุรุชย	การบัญชี การตรวจสอบ.	การกำกับดูแล	การลงโทษ	อุดมศึกษาที่คาดหวังอื่นๆ
22. University Governance	/	/								
23. National U.of Singapore Act 2002	/	/					/	/		/
24. The California State U. Board of Trustees 1982		/								
25. The Trent U. Act 1963		/								
26. Edith Cowan U. Act 1984				/			/	/		
27. The U. of Wollongong Act 1989								/		
28. The U. of Wollongong By- law 1991						/				
29. The U. of Hong Kong Ordinance	/					/				
30.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และมาตรา81						/				
31.พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ มาตรา6 มาตรา 36 มาตรา 47						/				
32.หลักการ ปรัชญาวัตถุประสงค์ ม.								/		/
33.แนวคิดความเป็นอิสระของม. หลัก การสำคัญของม. ในกำกับ ธรรมาภิบาล ระเบียบบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี						/	/	/		
34.ประมวลแนวคิดรูปแบบการบริหาร ม. ในกำกับม. แคลิฟอร์เนีย ม. มิชิแกน		/								
35.โครงสร้างการบริหารและดำเนินงาน ของ ม. แคมบริดจ์		/	/							

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาใน
กำกับของรัฐส่วนที่สอง (ต่อ)

เอกสาร และแหล่งความรู้ (รหัส ม.= มหาวิทยาลัย U.= University คนที= ผู้ทรงคุณวุฒิคนที)	สาระสำคัญและประเด็นการวิเคราะห์									
	คนบตี อำนาจ	คณะกรรมการประจำ	ภาควิชา องค์กรอื่น ๆ	คณาจารย์บุคคลกรหน้าที.	ตำแหน่งทางวิชาการ	มาตรฐาน ปริญญา ครุฑ	การบัญชี การตรวจสอบ.	การกำกับดูแล	การลงโทษ	อุดมศึกษาที่คาดหวังอื่นๆ
36.ข้อเสนอแนะสาระสำคัญและ ประเด็นที่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมาย จัดตั้งจากการศึกษาเปรียบเทียบ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
37. ผู้ทรงคุณคนที่ 1	/			/	/	/	/	/		/
38. ผู้ทรงคุณคนที่ 2	/			/	/		/	/		/
39. ผู้ทรงคุณคนที่ 3				/			/	/		
40. ผู้ทรงคุณคนที่ 4	/	/		/			/	/		/
41. ผู้ทรงคุณคนที่ 5								/		
42. ผู้ทรงคุณคนที่ 6				/				/	/	
43. ผู้ทรงคุณคนที่ 7								/		/
44. ผู้ทรงคุณคนที่ 8				/		/		/		/
45. ผู้ทรงคุณคนที่ 9				/		/	/	/		
46. ผู้ทรงคุณคนที่ 10		/								
47. ผู้ทรงคุณคนที่ 11				/			/	/		
48. ผู้ทรงคุณคนที่ 12	/	/	/	/		/	/	/		
49. ผู้ทรงคุณคนที่ 13	/	/					/	/		
50. ผู้ทรงคุณคนที่ 14	/	/		/			/	/		/
51. ผู้ทรงคุณคนที่ 15								/		
52. ผู้ทรงคุณคนที่ 16		/					/	/		
53. แนวโน้มอุดมศึกษาและองค์กรยุค ใหม่	/		/	/		/	/	/		/
รวม	25	13	14	22	14	22	24	30	5	15

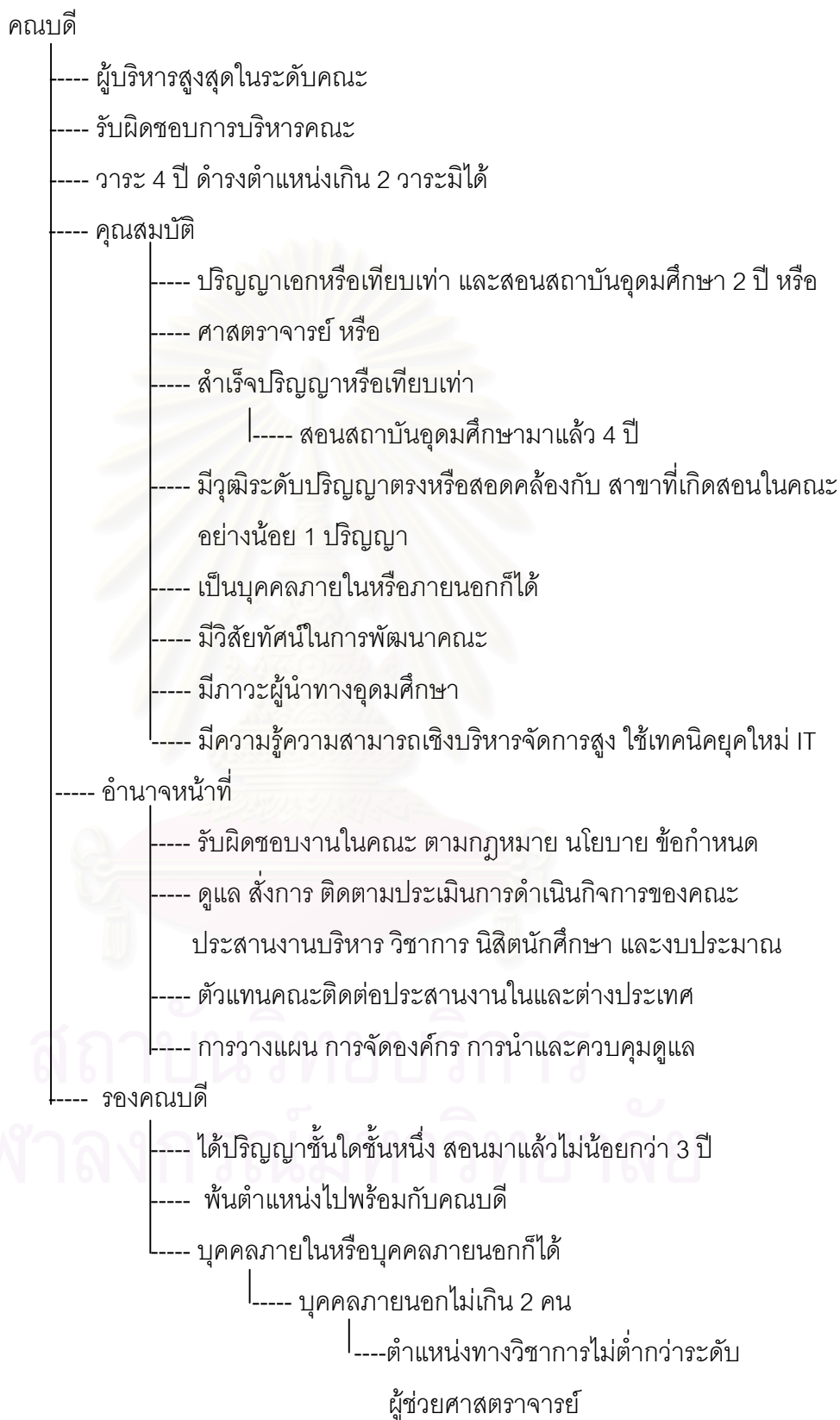
จากตารางที่ 4 พบว่า มีคณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการประจำสถาบันหรือ
สำนักที่เทียบเท่าคณะ ที่อาจมีบุคคลภายนอกประกอบด้วยก็ได้ เพื่อทำหน้าที่วางนโยบาย และ

แผนงานของคณะ ทั้งทางด้านวิชาการ บริหาร บุคลากร การเงิน และทรัพย์สิน งบประมาณ และกิจการนักศึกษา และให้ความเห็นเสนอแนะต่อคณบดีหรือหัวหน้าหน่วยงาน และอาจมีคณะกรรมการประจำอื่น ๆ ของสถาบันหรือของสภาเพื่อปฏิบัติการกิจ ตามที่ได้รับมอบหมายได้อีก มีการรวมกลุ่มภารกิจย่อยระดับภาควิชา สาขาวิชา โพรแกรมนวิชา หรือเรียกชื่ออย่างอื่นที่มีความคล่องตัวทั้งทางด้านวิชาการและงานสนับสนุนวิชาการ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการได้มาซึ่งผู้บริหาร หรือผู้นำองค์กร เช่น นายกสภา อธิการบดี คณบดี เป็นต้น มีการกำหนดเรื่องการมอบหมายอำนาจหรือทำการแทน ที่เป็นอัตโนมัติมีความต่อเนื่อง การกำหนดมาตรฐานและวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระเบียบผลการปฏิบัติงาน กำหนดเกี่ยวกับคณาจารย์และอำนาจหน้าที่ ตำแหน่งทางวิชาการ มีอำนาจในการกำหนดและให้ปริญญา เครื่องหมายวิทยฐานะ ครูย และมีสิทธิในสิ่งเหล่านี้ รวมทั้งได้รับความคุ้มครองโดยผู้ละเมิดจะได้รับโทษ มีการวางระบบบัญชีที่ถือเกณฑ์สิทธิ์และเป็นสากล มีการตรวจสอบภายในและตรวจรับรองบัญชีทางการเงิน จากสำนักตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อรายงานสภา และผู้มีอำนาจ การกำหนดเกี่ยวกับการใช้อำนาจกำกับที่ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป็นไปตามกฎหมาย และรวมทั้งสาระที่เกี่ยวกับอุดมศึกษาที่คาดหวัง ดังแสดงตามแผนภาพที่ 26 ถึง แผนภาพที่ 40 ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 26 คณบดี อำนาจและหน้าที่

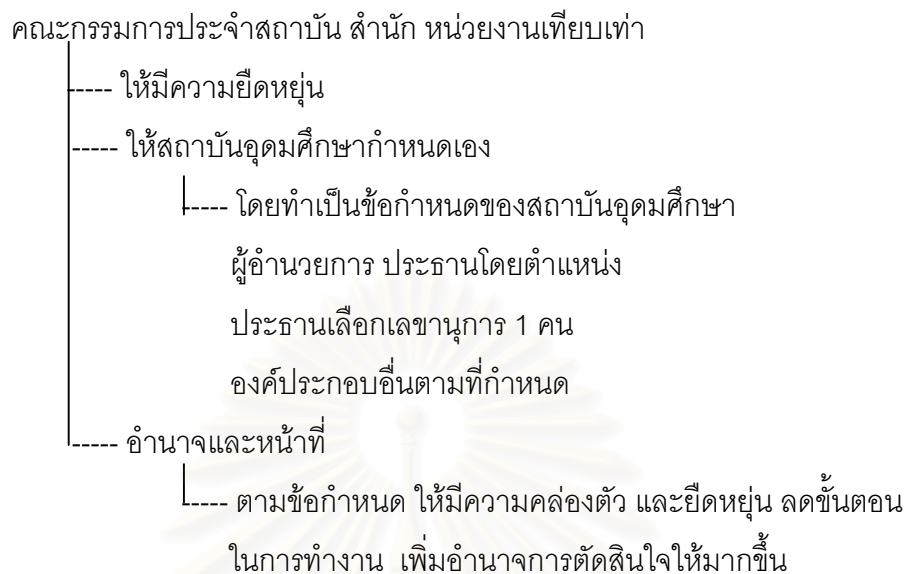

แผนภาพที่ 27 คณะกรรมการประจำคณะ

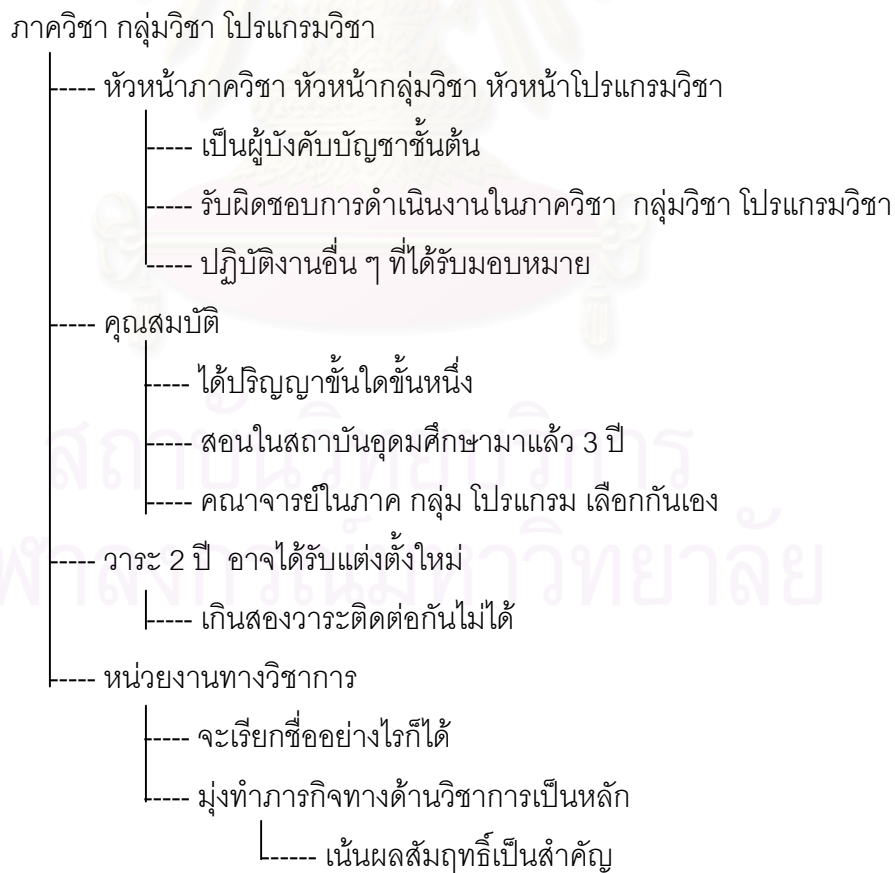
คณะกรรมการประจำคณะ

- ประธาน คณบดี โดยตำแหน่ง
- กรรมการ รองคณบดี 2 คน
- ผู้แทนภาค(ถ้ามี) หรือผู้แทนโปรแกรมวิชา(ถ้ามี) 2 คน
- ผู้แทนคณาจารย์ประจำในคณะ 2 คน
- ผู้แทนอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ 3 คน
- อาจให้มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกิน 2 คนก็ได้
- วาระ 2 ปี อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก
- การได้มาของผู้ดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่ง การประชุม เป็นไปตามข้อกำหนดสถาบันอุดมศึกษา
- อำนาจหน้าที่
 - วางนโยบายและแผนงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา ตามพันธกิจทุกด้าน
 - วางระเบียบข้อบังคับในคณะ พิจารณางบประมาณของคณะ
 - ริเริ่มหรือพิจารณาและกำหนดหลักสูตร และรายละเอียดหลักสูตร การวัดผลประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา
 - เสนอแนะแต่งตั้งและถอดถอนเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ
 - อนุมัติแต่งตั้ง ถอดถอน ตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์
 - เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่คณบดีเกี่ยวกับกิจการของคณะ
 - แต่งตั้งอนุกรรมการ หรือบุคคลเพื่อกระทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะ

แผนภาพที่ 28 คณะกรรมการประจำสถาบัน สำนัก หน่วยงานเทียบเท่า

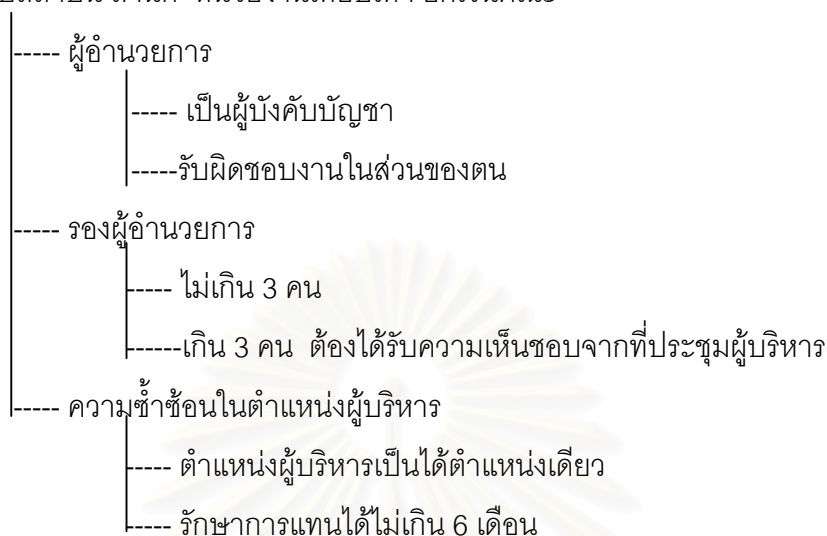

แผนภาพที่ 29 ภาควิชา กลุ่มวิชา โปรแกรมวิชา

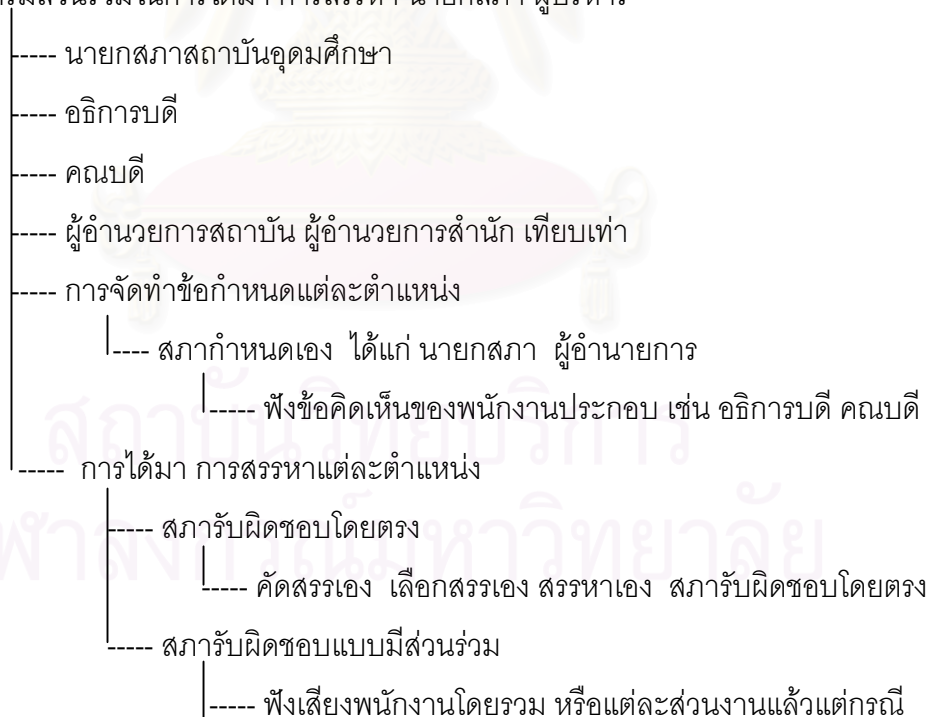
แผนภาพที่ 30 หลักการ กระจายงาน กระจายคน และความซ้ำซ้อน

ระดับสถาบัน สำนัก หน่วยงานเทียบเท่า ยกเว้นคณะ

แผนภาพที่ 31 การมีส่วนร่วมในการสรรหานายกสภา ผู้บริหาร

การมีส่วนร่วมในการได้มา การสรรหา นายกสภา ผู้บริหาร

แผนภาพที่ 32 การรักษาการแทน

การรักษาการแทน

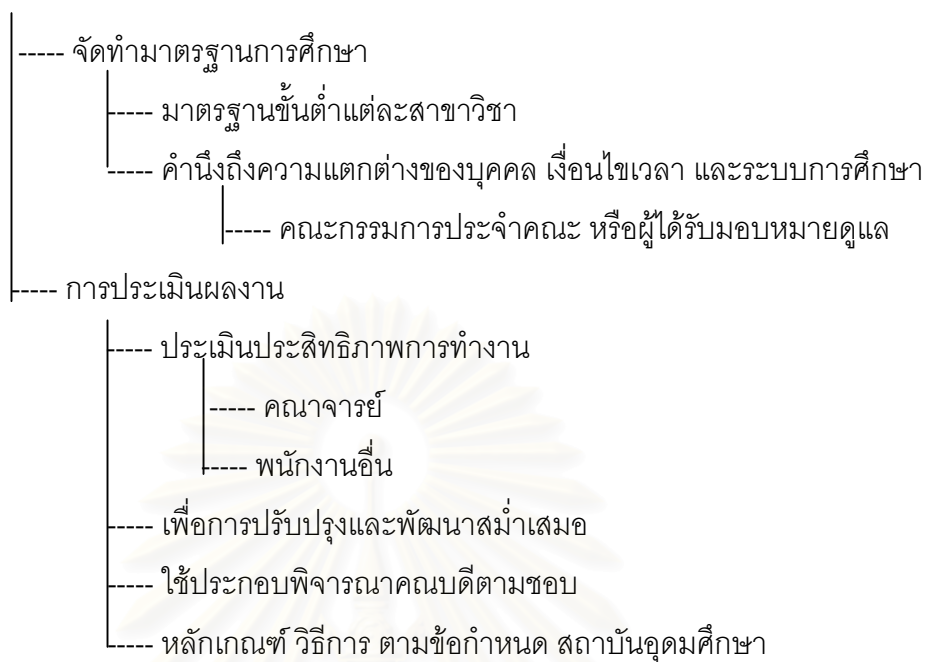
- ผู้รักษาการแทนตำแหน่งใด
 - มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน
 - ดำรงตำแหน่งหรือทำหน้าที่อื่นตามกฎหมายอื่นที่แต่งตั้งผู้ซึ่งตนแทน
 - ได้รับมอบด้วยทำเป็นหนังสือ
 - ไม่ได้มอบให้ถือหลักอาวุโสตามที่กฎหมายบัญญัติ

แผนภาพที่ 33 มาตรฐานศึกษาและการประเมิน

มาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพ และการประเมินผลงาน

- ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
 - ผู้มีความรับผิดชอบดำเนินการ
 - หลักเกณฑ์วิธีการ ตามข้อกำหนดสถาบันอุดมศึกษา
- สารของหลักสูตรและวิจัย
 - ปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
 - มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดี ความรับผิดชอบต่อสังคม
 - การวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาสังคม
- ระบบการศึกษาอาจจัดได้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
 - ยึดหลักว่าทุกคนเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้
 - เปิดโอกาสเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่
 - เรียนได้ตลอดชีวิต
 - จัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการเทียบโอน
 - ก่อนเปิดสอน
 - แจ้งให้ผู้เรียนทราบสิทธิเทียบโอน และอาจเก็บค่าธรรมเนียมหรือไม่ก็ได้
- ระบบการวัดและประเมินผลการศึกษา

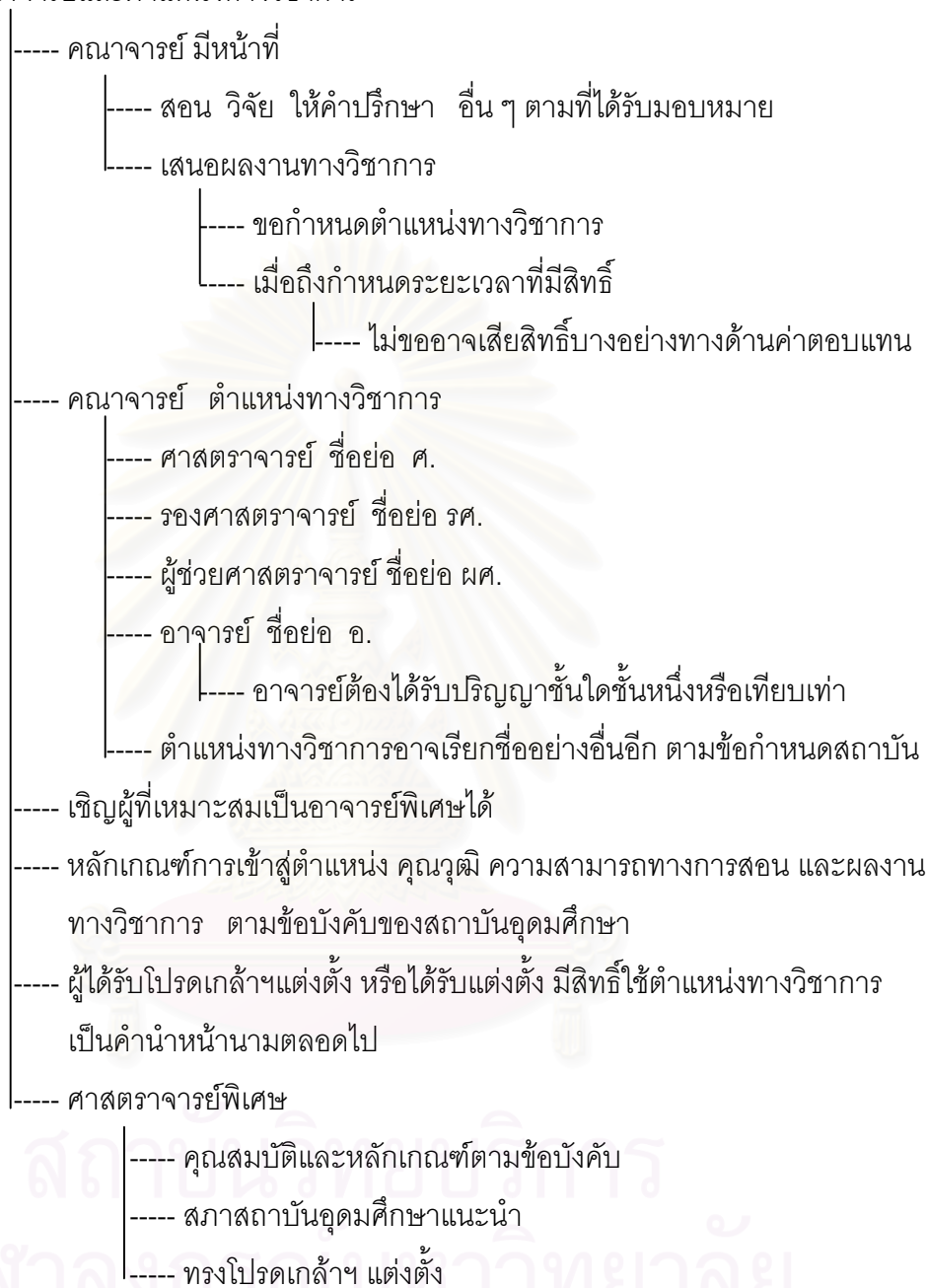
แผนภาพที่ 33 มาตรฐานการศึกษาและการประเมิน (ต่อ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

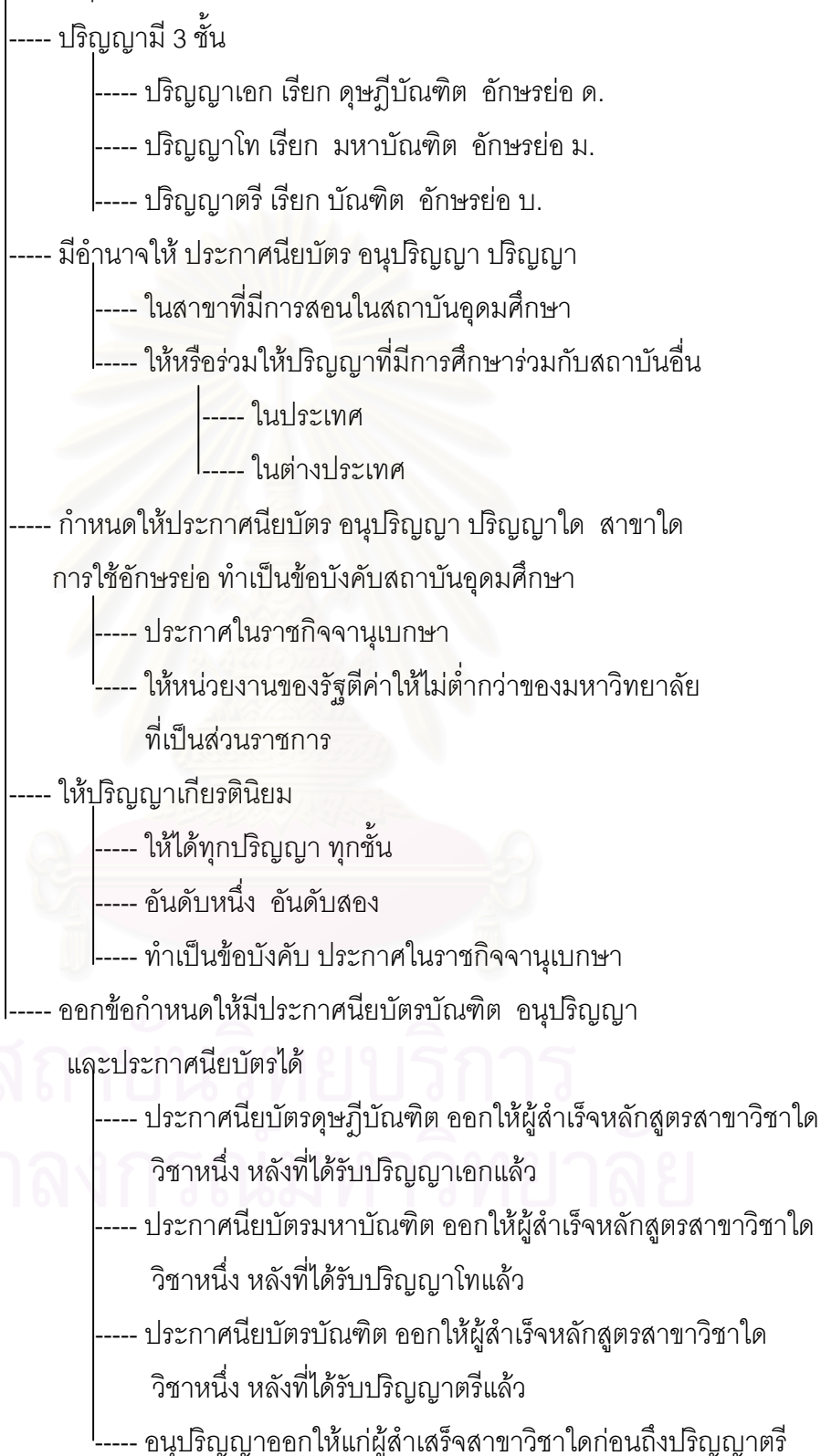
แผนภาพที่ 34 คณาจารย์และตำแหน่งทางวิชาการ

คณาจารย์และตำแหน่งทางวิชาการ

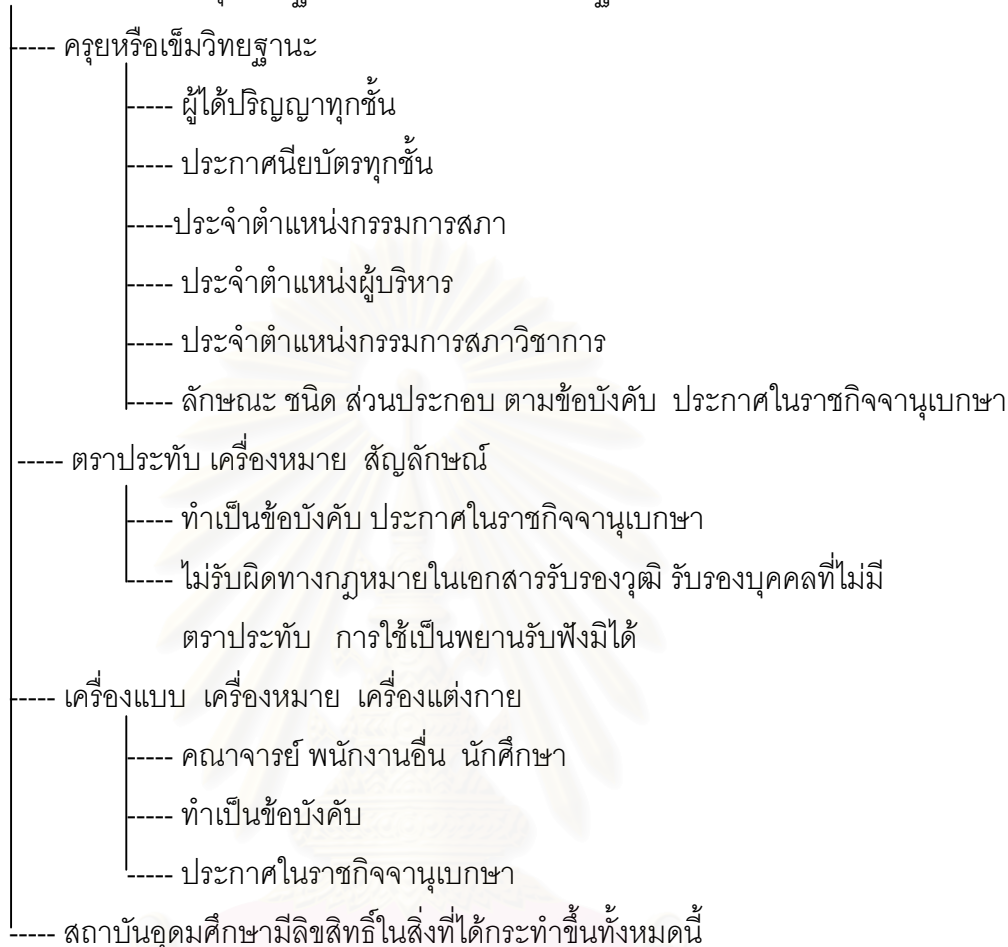
แผนภาพที่ 35 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

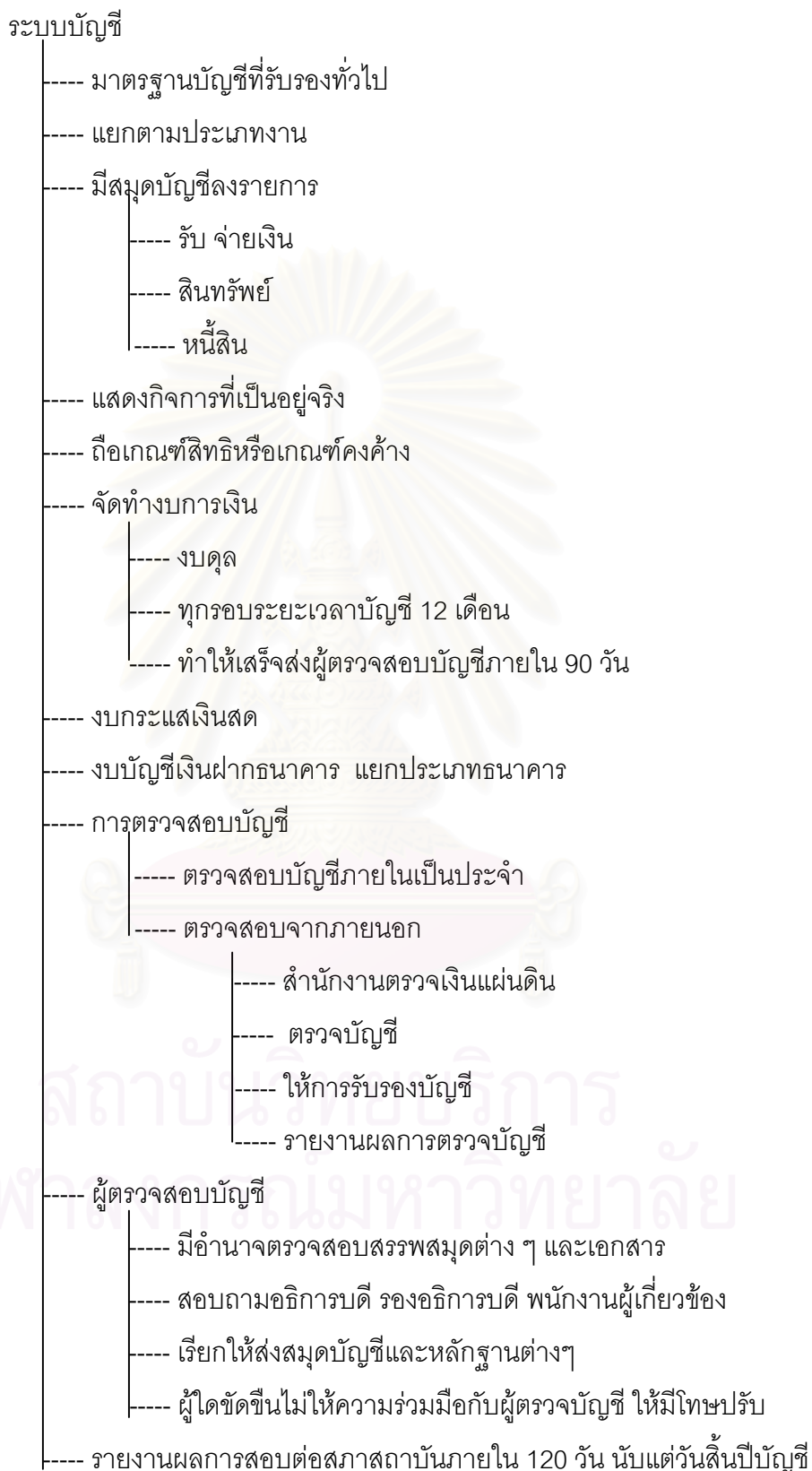
แผนภาพที่ 36 ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะและเครื่องหมายวิทยฐานะ

ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะและเครื่องหมายวิทยฐานะ

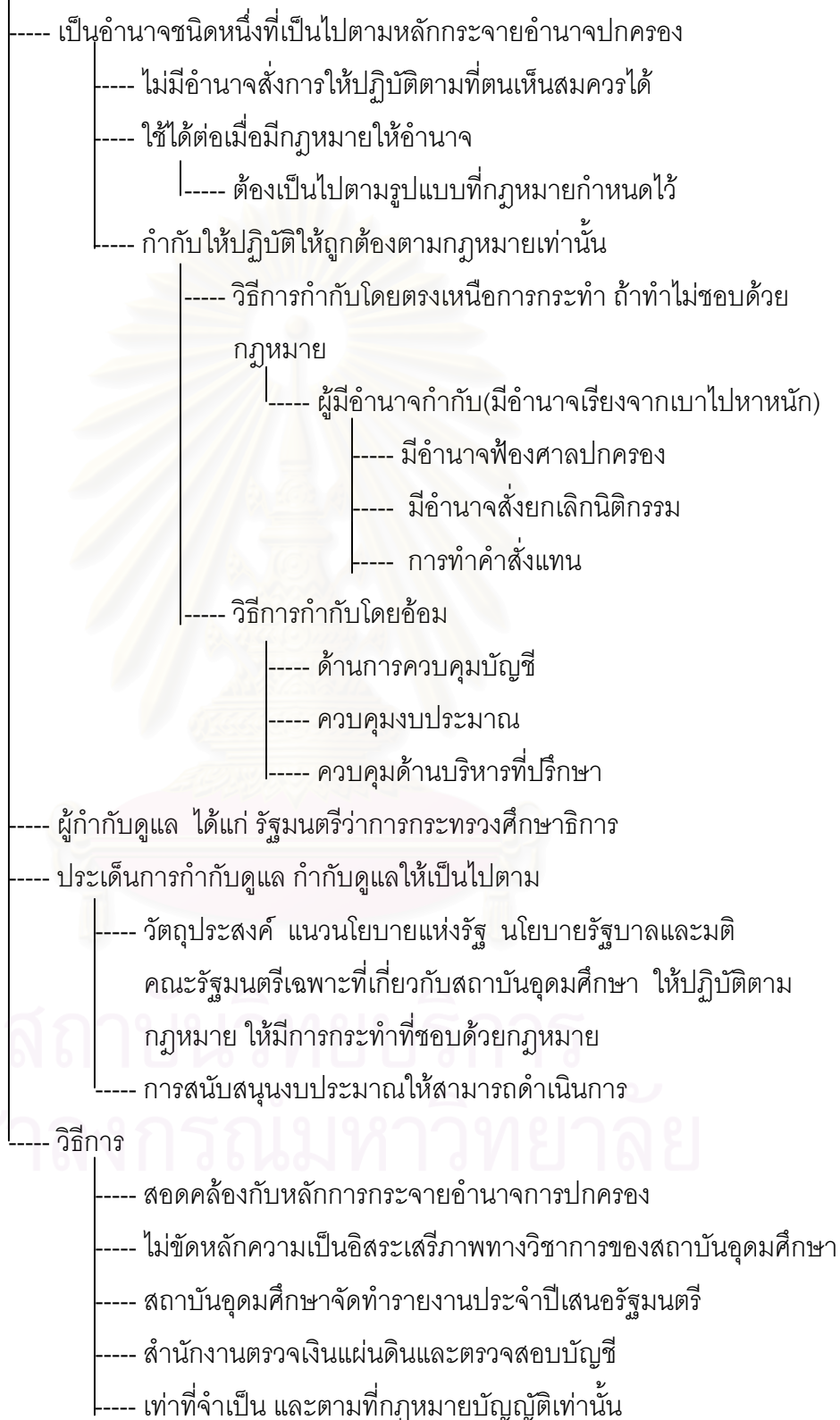
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 37 การบัญชีและการตรวจสอบ

แผนภาพที่ 38 การกำกับดูแล

การกำกับดูแล

แผนภาพที่ 39 บทกำหนดโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน

- ตรา เครื่องหมาย สัญลักษณ์
 - ไม่ว่าจะกระทำใด ๆ
 - เจตนาเพื่อจำหน่ายหรือไม่ก็ตาม
 - โดยไม่ได้รับอนุญาต
 - ระวังโทษจำคุกหนึ่งปีถึงสี่ปี หรือปรับห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ครูวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครูประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย เครื่องแต่งกาย คณาจารย์ พนักงาน นักศึกษา โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือ เจตนาแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร
 - เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่ามีสิทธิเช่นนั้น
 - ระวังโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาท ถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

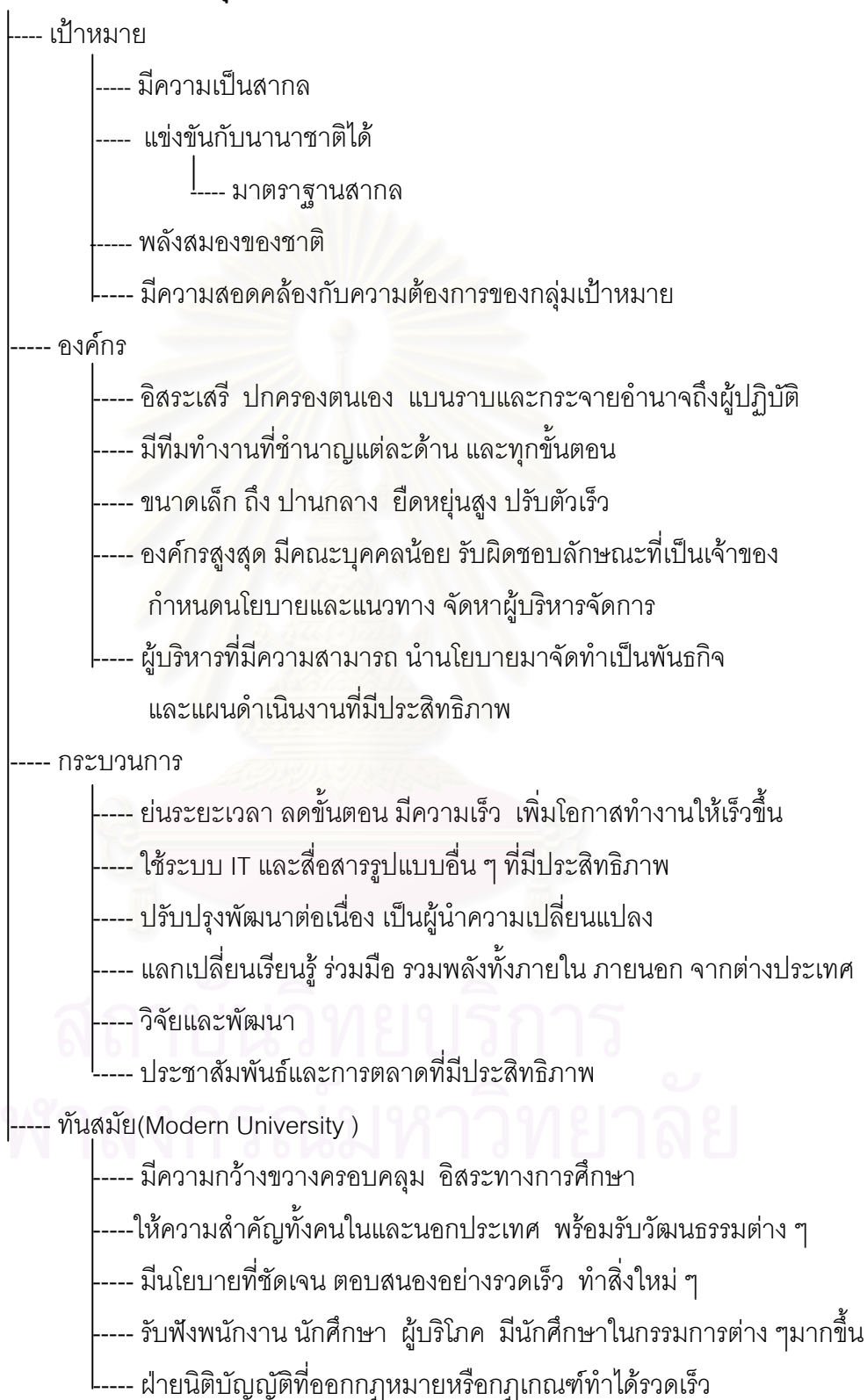
โทษไม่ให้ความร่วมมือ

- ผู้ใดไม่ให้ความร่วมมือกับผู้สอบบัญชี
 - หน่วงเหนี่ยว ชัดขวาง ชัดขึ้น
 - ไม่ส่งสรรพสมุดบัญชี เอกสาร
 - ปรับห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 40 อุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาที่พึงประสงค์

อุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาที่พึงประสงค์

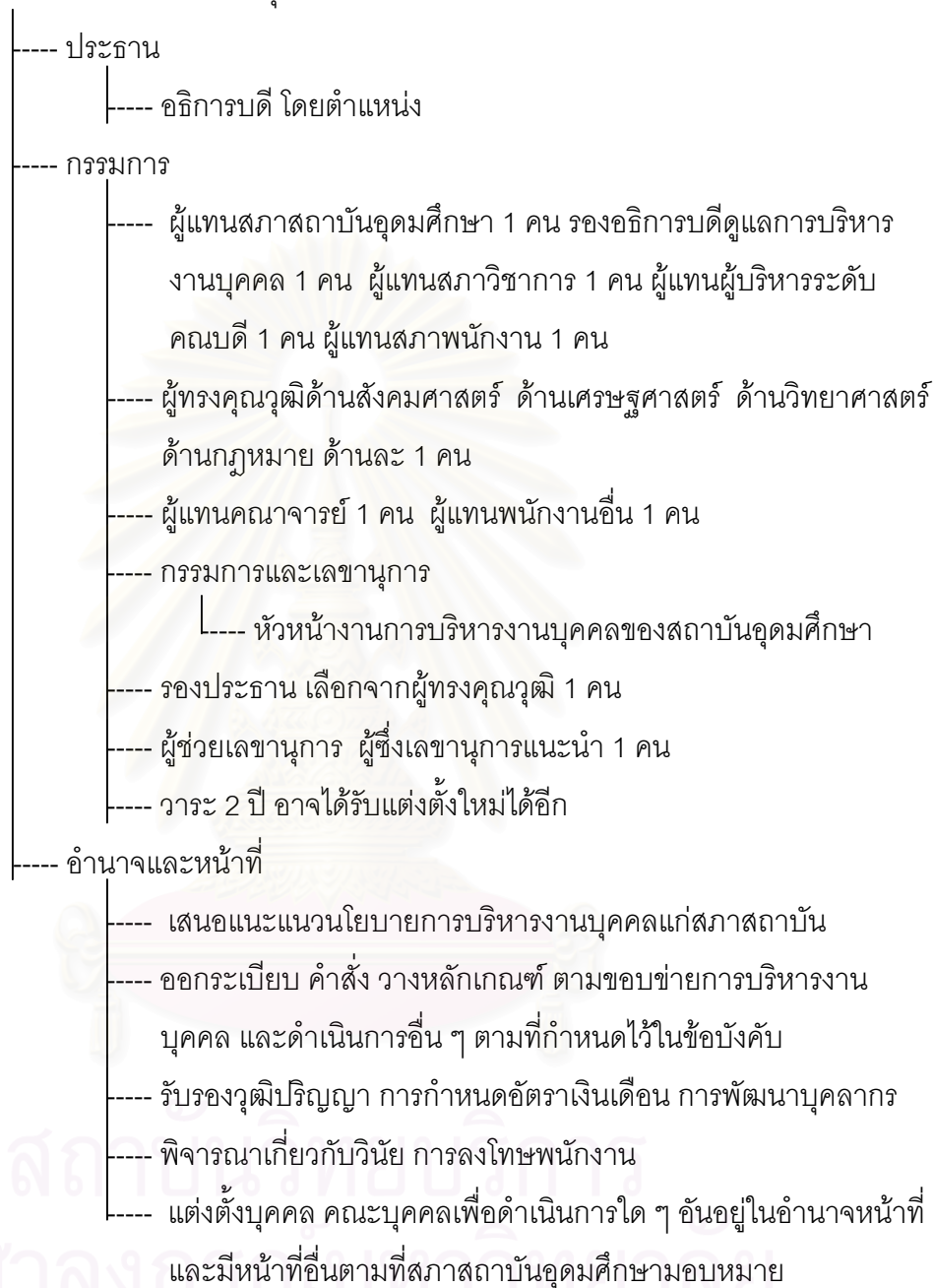
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสารและแหล่งความรู้ เกี่ยวกับการบริหาร
งานบุคคล(ต่อ)

เอกสาร และแหล่งความรู้	สาระสำคัญ/ประเด็นการวิเคราะห์								
	หลักการและเหตุผล	คณะกรรมการบริหารงานบุคคล	การกำหนดตำแหน่ง	การสรรหาการบรรจุการทดลอง	การแต่งตั้ง อัตราเงินเดือน	ค่าตอบแทนสวัสดิการประโยชน์	การลา การพัฒนาบุคลากร	วินัย การรักษา การออกจางาน	การอุทธรณ์และภาคีร้องทุกข์
19.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8		/	/	/	/	/	/	/	/
20. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9									
21. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 10	/			/	/	/	/		
22.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 11	/		/	/	/		/	/	
23. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 12			/			/	/	/	
24. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 13		/	/	/	/	/	/	/	/
25. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 14	/	/	/	/	/	/	/	/	/
26. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 15	/	/	/	/		/	/	/	/
27. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 16				/					
รวม	12	11	15	20	18	16	17	16	11

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารงานบุคคลให้มีคณะกรรมการเป็นการเฉพาะที่มีผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาและจากบุคคลภายนอกเป็นองค์ประกอบด้วย มีอำนาจหน้าที่หลักเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายด้านบริหารงานบุคคลต่อสภา และดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง การสรรหา การทดลองงาน การพัฒนาบุคลากร การลา การพิจารณาให้ได้รับเงินเดือน โดยมีพนักงานสองสายได้แก่สายวิชาการ และสายบริหารและสนับสนุนวิชาการ สายวิชาการรับเงินเดือนไม่ต่ำกว่า 1.6 เท่า สายสนับสนุนวิชาการได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่า 1.3 เท่าของเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษาระบบราชการ มีระบบวินัยที่ประกอบด้วยวินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อผู้ร่วมงาน และวินัยต่อประชาชนและมีโทษทางวินัยขั้นร้ายแรงถึงขั้นปลดออก โดยให้สิทธิร้องทุกข์และอุทธรณ์แก่พนักงาน โดยการยื่นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์และอุทธรณ์โดยตรง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ตามแผนภาพที่ 41 ถึง แผนภาพที่ 48 ดังต่อไปนี้

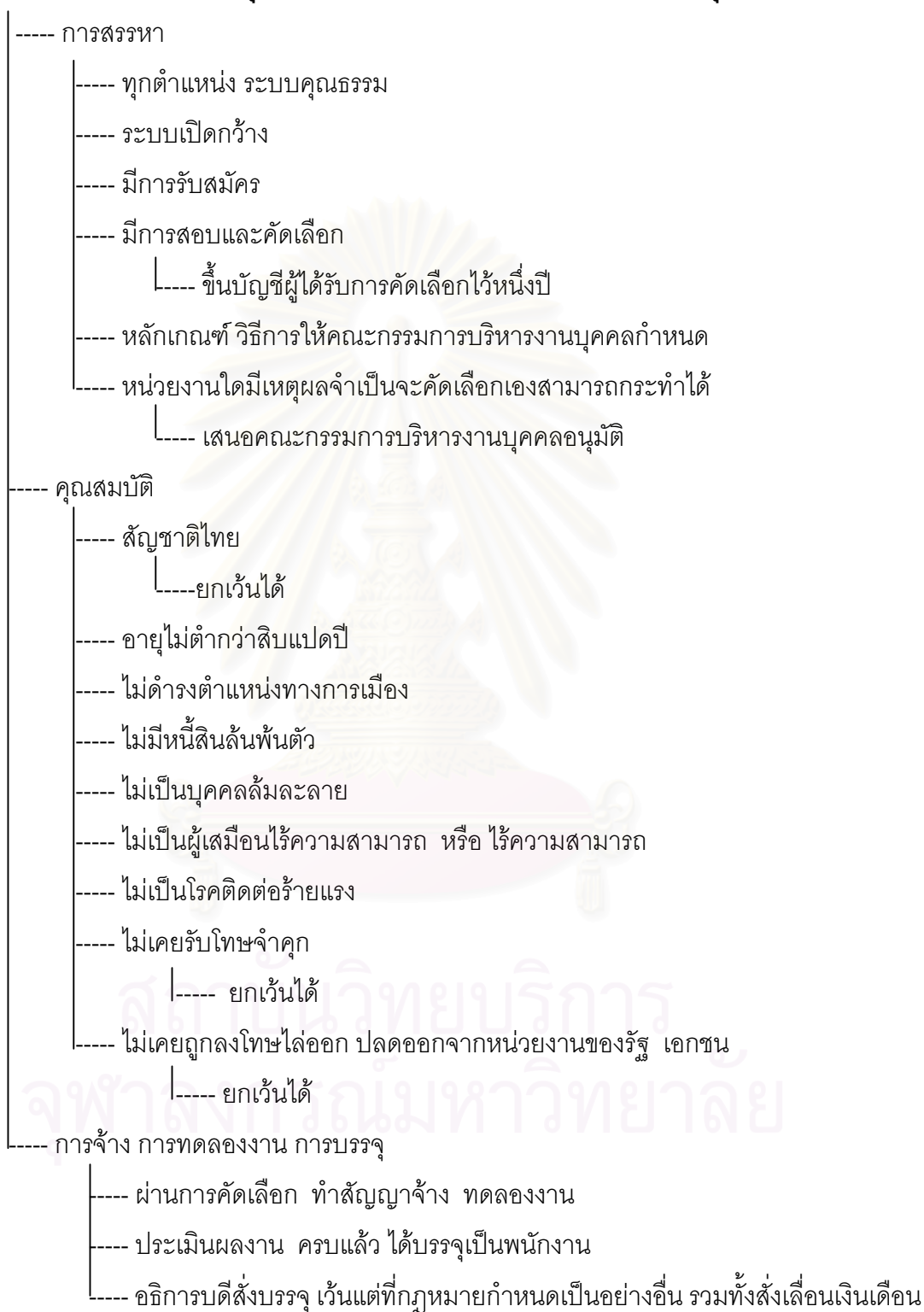
แผนภาพที่ 41 การบริหารงานบุคคล

คณะกรรมการบริหารงานบุคคล

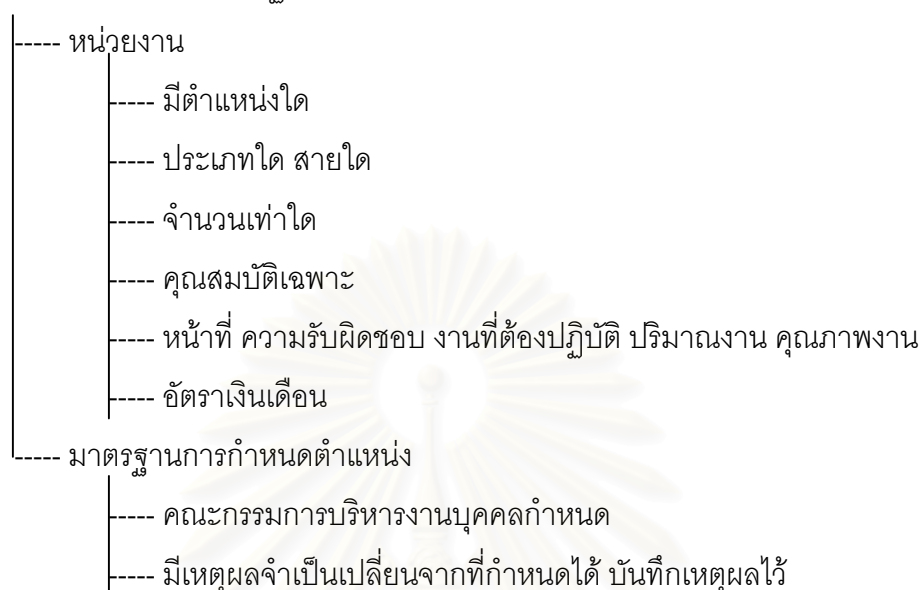
แผนภาพที่ 42 การสรรหาพนักงาน และคุณสมบัติ การจ้าง บรรจุ

การสรรหาพนักงาน และคุณสมบัติ การจ้าง การทดลองงาน การบรรจุ

แผนภาพที่ 43 ตำแหน่ง จำนวน และมาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง

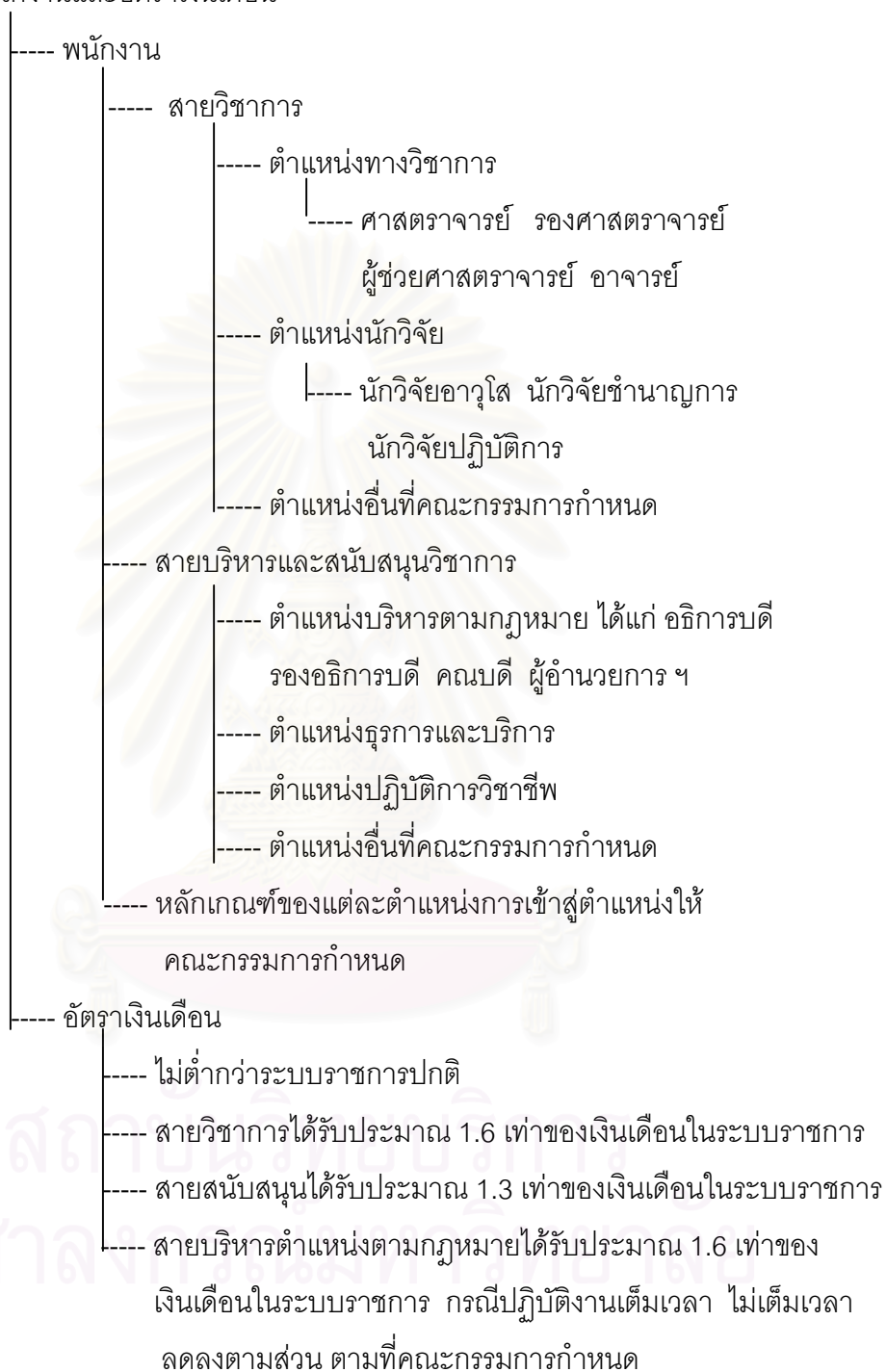
ตำแหน่ง จำนวน และมาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 44 พนักงานและอัตราเงินเดือน

พนักงานและอัตราเงินเดือน

แผนภาพที่ 45 การลาและการพัฒนาพนักงาน

การลาและการพัฒนาพนักงาน

- การลา 7 ประเภท
 - ลาป่วย ลาคลอดบุตร ลากิจ ลาพักร้อน ลาอุปสมบท พิธีฮัจญ์
ลาเข้าระดมพล ลาเพื่อเข้าฝึกอบรมประชุมศึกษาดูงาน
- ยื่นใบลาล่วงหน้า อนุญาตแล้วลาได้ ดอกเงินจำเป็นลาวิธีอื่นได้
- ลาบางประเภทอาจไม่ถึงเป็นการลา แต่อาจให้เป็นการพัฒนาพนักงาน
 - ตามหลัก เกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารงานบุคคลกำหนด
- การประเมินคุณภาพทางวิชาการ และด้านอื่น ๆ ของพนักงาน
 - เพื่อการปรับปรุงพัฒนาในส่วนที่ยังไม่เข้มแข็ง
 - อาจถือเป็นการประเมินตามสัญญาจ้าง การเลื่อนเงินเดือนก็ได้

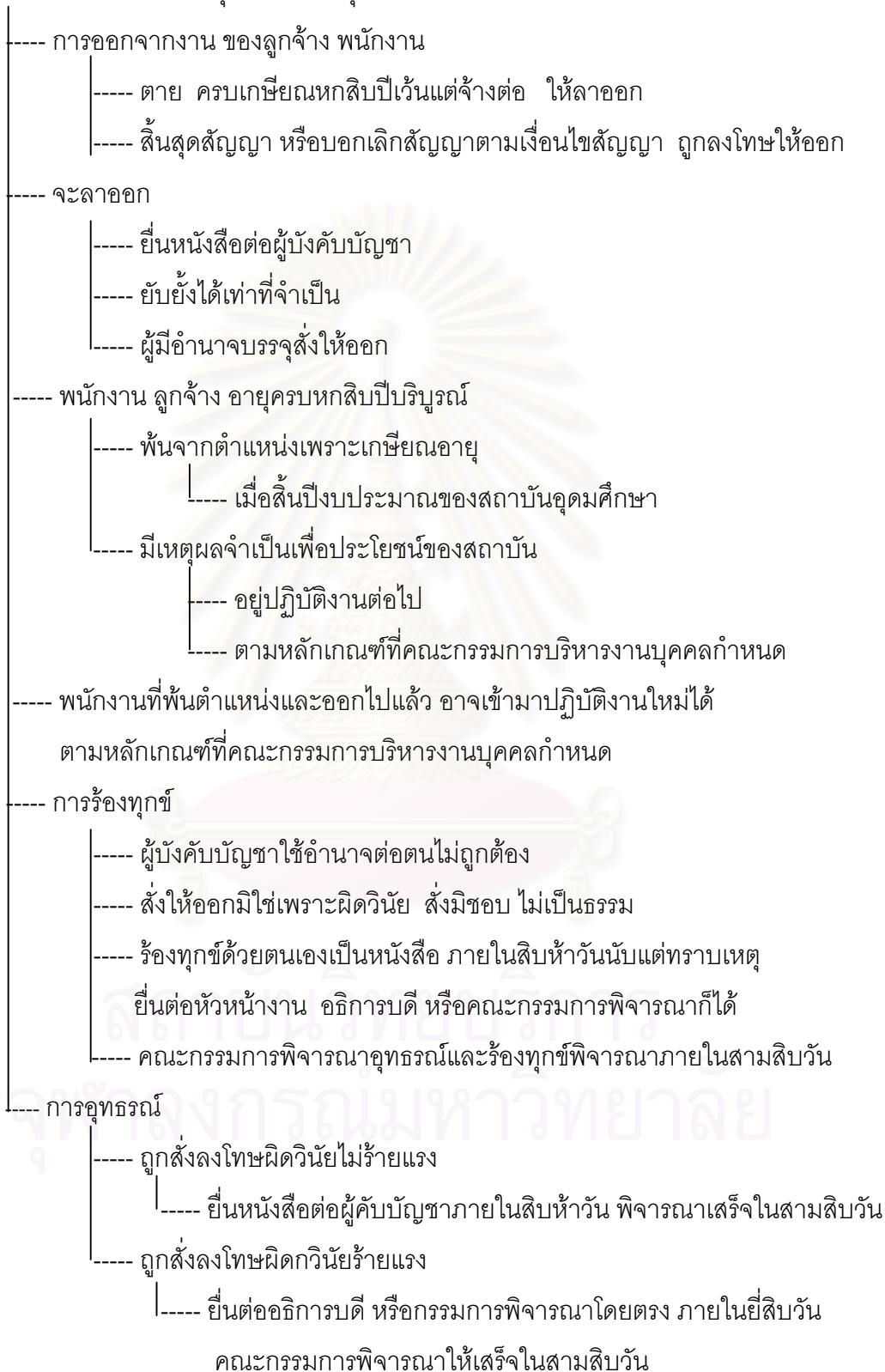
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 46 วินัย โทษและจรรยาบรรณ

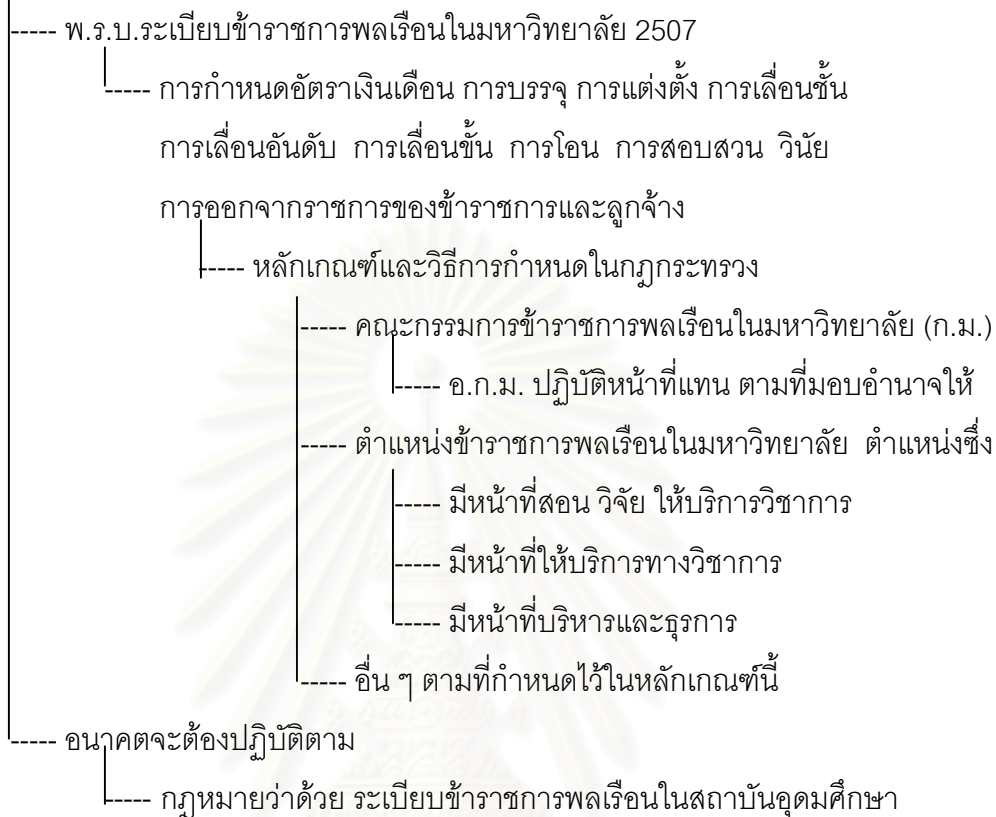
แผนภาพที่ 47 การออกจากงาน การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์

การออกจากงาน การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์

แผนภาพที่ 48 การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสารและแหล่งความรู้ เกี่ยวกับการบริหาร
การเงิน

เอกสารและแหล่งความรู้	สาระสำคัญและประเด็นการวิเคราะห์				
	หลักการและเหตุผล	คณะกรรมการการเงิน	การบริหารรายได้	การบริหารรายจ่ายงบประมาณ	การบัญชี ตรวจจับ รายงาน
1.ข้อบังคับม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯว่า การเงินและทรัพย์สินของม. 2541	/	/	/	/	/
2.ระเบียบม.วลัยลักษณ์ว่าด้วยการเงินและ ทรัพย์สิน 2541		/	/	/	/
3.ระเบียบ ม.เทคโนโลยีสุรนารีว่าด้วยการเงินและ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย2534 (แก้ไข2543,2538)		/	/	/	/
4.ระเบียบ ม.แม่ฟ้าหลวงว่าด้วย การเงินและทรัพย์สิน ของม .2542	/	/	/	/	/
5.ข้อบังคับสถาบันพระปกเกล้าว่าด้วยการบริหาร กองทุน การเงิน การงบประมาณและทรัพย์สิน 2542	/	/	/	/	/
6.พ.ร.บ.บัญชี 2543					/
7.ระเบียบม.สงขลานครินทร์ว่าด้วยรายได้ของ มหาวิทยาลัย 2535			/	/	/
8.ระเบียบม.มหาจุฬาลงกรณว่าด้วยการเงินและ ทรัพย์สิน 2540		/	/	/	/
9.การบริหารการเงินการควบคุมงบประมาณ	/		/	/	/
10.The University of Hong Kong Ordinance		/	/	/	
11.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	/	/	/	/	/
12.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	/	/	/	/	/
13. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่3	/		/	/	/
14. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่4	/		/	/	/

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสารและแหล่งความรู้ เกี่ยวกับการบริหาร
การเงิน (ต่อ)

เอกสาร/แหล่งความรู้	สาระสำคัญและประเด็นการวิเคราะห์				
	หลักการและเหตุผล	คณะกรรมการการเงิน	การบริหารรายได้	การบริหารรายจ่ายงบประมาณ	การบัญชี ตรวจจับ รายงาน
15.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5				/	
16. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6			/	/	/
17. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7					
18. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8		/	/	/	/
19. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9			/	/	
20.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 10	/		/	/	/
21.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 11	/		/	/	/
22. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่12				/	/
23.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่13	/	/	/	/	/
24.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่14	/	/	/	/	/
25.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่15			/	/	/
26.ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่16	/	/	/	/	/
รวม	13	13	22	24	22

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารการเงินให้มีคณะกรรมการบริหารการเงินที่มีอธิการบดี
เป็นประธานกรรมการ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาและบุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์ด้านการ
เงิน การบริหารธุรกิจ มีอำนาจหน้าที่หลักในการกำนัลการกลั่นกรองเสนอแนะแนวทางนโยบายด้านการเงิน
ต่อสภาสถาบันอุดมศึกษา ประมาณการรายได้รายจ่าย พิจารณาเกี่ยวกับการลงทุน การบริหารรายได้
รายจ่ายและการจัดการทรัพย์สิน กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณประจำปี มีระบบการบัญชีทาง
การเงิน โดยถือเกณฑ์สิทธิ์หรือเกณฑ์คงค้าง บัญชีแยกประเภท ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป
การตรวจสอบภายในรายงานต่ออธิการบดี สภามหาวิทยาลัยและผู้มีอำนาจกำกับดูแล ดังแสดง
ผลตามแผนภาพที่ 49 ถึง แผนภาพที่ 55 ต่อไปนี้

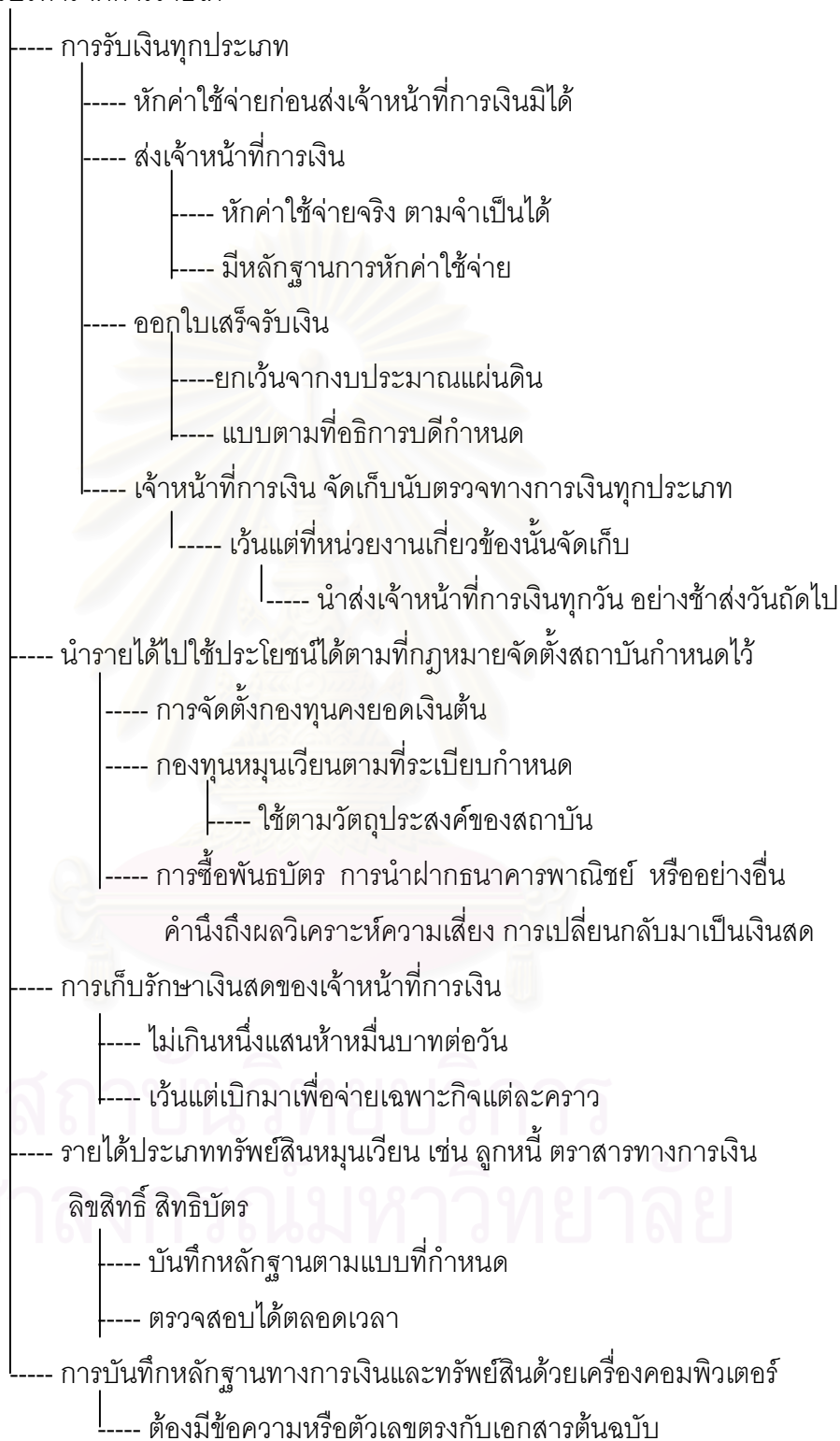
แผนภาพที่ 49 คณะกรรมการบริหารการเงิน

คณะกรรมการบริหารการเงิน

- กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ประธาน
- อธิการบดี รองประธาน
- กรรมการผู้แทน รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ กลุ่มละหนึ่งคน
- กรรมการผู้แทนคณาจารย์ และผู้แทนพนักงานอื่น กลุ่มละหนึ่งคน
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทางการเงิน งบประมาณ บริหารธุรกิจ
การบัญชี จำนวนสี่คน
- รองอธิการบดีผู้รับผิดชอบด้านการเงิน เป็นกรรมการและเลขานุการ
- วาระ 2 ปี อาจได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งใหม่ได้อีก
- อำนาจและหน้าที่
 - กลั่นกรองเรื่องเกี่ยวกับการเงิน รายงานการเงิน การงบประมาณ
เสนอสภา มอบหมายบุคคล คณะบุคคลเพื่อทำหน้าที่อย่างใดก็ตาม
อำนาจหน้าที่
 - การบริหารกองทุน พิจารณาเกี่ยวกับการลงทุน การร่วมทุน
การหาประโยชน์ และการศึกษาแนวโน้มเสนอสภา
 - ให้ความเห็นชอบหรือวางระเบียบตามข้อบังคับนี้
 - ประมาณการรายได้ ประมาณการงบประมาณรายจ่าย
 - พิจารณาเกี่ยวกับทรัพย์สิน และปัญหาเกี่ยวกับการพัสดุ
ตามข้อบังคับว่าด้วยการพัสดุ
 - มีเหตุผลจำเป็นทางการเงินขออนุมัติสภาจะเข้าไปดำเนินไปก่อนได้
 - หน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

แผนภาพที่ 50 การบริหารจัดการรายได้

การบริหารจัดการรายได้

แผนภาพที่ 51 การบริหารจัดการรายจ่าย

การบริหารจัดการรายจ่าย

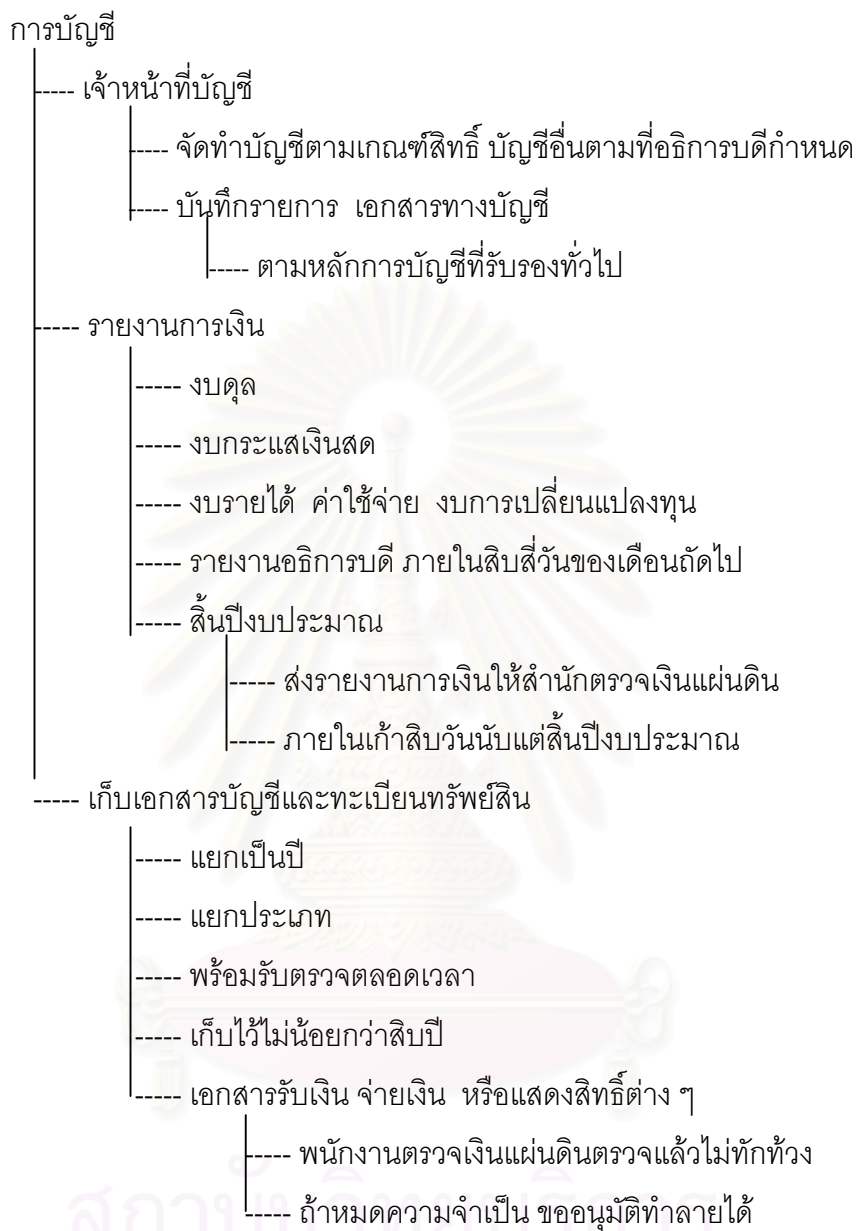
- ค่าใช้จ่ายประจำ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง วัสดุ ค่าสาธารณูปโภค
- จ่ายตามแผนงานโครงการ มีเวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุด
- จ่ายเพื่อการได้มาซึ่งที่ดิน ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง
- จ่ายในการลงทุนหาประโยชน์
- จ่ายตามวัตถุประสงค์ของผู้ถือศ
- จ่ายตามวงเงินไม่เกินที่ได้รับอนุมัติจากสภา
 - อธิการบดี หรือผู้ที่อธิการบดีสั่งจ่ายได้ตามอำนาจวงเงินที่กำหนดไว้
- การเบิกจ่าย ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิการบดีกำหนด

แผนภาพที่ 52 งบประมาณ

งบประมาณ

- งบประมาณรายรับ รายจ่าย ได้รับความเห็นในวงเงินจากคณะกรรมการบริหารการเงิน
- อธิการบดีนำเสนอสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติงบประมาณประจำปี
- ค่าใช้จ่ายปีงบประมาณใด ให้เบิกจ่ายจากปีงบประมาณนั้น
 - กรณีข้ามปีงบประมาณ ให้อธิการบดีอนุมัติ
- การเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่สภาอนุมัติแล้ว
 - เปลี่ยนแปลงรายการ ประเภทของเงิน คณบดีอนุมัติ
 - การเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการ ให้ที่ประชุมผู้บริหารให้ความเห็นชอบ
 - การเปลี่ยนแปลงแล้วลดลง หน่วยงานนั้นสะสมไว้ได้
 - เปลี่ยนแปลงแล้วเพิ่มขึ้น ทำคำขอเพิ่ม เพื่อเสนอสภาพิจารณา
- งบประมาณออกไม่ทัน ให้ใช้งบประมาณปีที่ผ่านมาไปพลางก่อน

แผนภาพที่ 53 การบัญชี

แผนภาพที่ 54 การตรวจสอบบัญชี

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสารและแหล่งความรู้ เกี่ยวกับการพัสดุ

เอกสารและแหล่งความรู้	สาระสำคัญ และ ประเด็นการวิเคราะห์						
	หลักการและเหตุผล	การจัดทำ	อำนาจในการซื้อจ้าง	การตรวจรับพัสดุ	สัญญาและหลักประกัน	การควบคุม	การจำหน่าย
1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ2539(แก้ไขถึง2542)	/	/	/	/	/	/	/
2. ระเบียบม.แม่ฟ้าหลวงว่าด้วยการพัสดุ2542	/	/	/	/	/	/	/
3. ระเบียบสถาบันพระปกเกล้าว่าด้วยการพัสดุ 2542	/	/	/	/	/	/	/
4. โครงสร้างการจัดหาพัสดุของส่วนราชการปัจจุบัน	/	/				/	/
5. เอกสารบรรยายระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ	/	/	/	/	/	/	/
6. การจัดระบบการซื้อจ้าง	/	/	/	/	/	/	/
7. การบริหารสินทรัพย์	/	/		/	/	/	
8. Higher education management : Estate Management	/	/				/	
9. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	/	/	/	/		/	/
10. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	/	/	/			/	/
11. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	/	/	/		/	/	
12. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4							
13. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5							
14. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6			/				
15. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7							
16. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8			/	/	/	/	/
17. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9							
18. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 10							

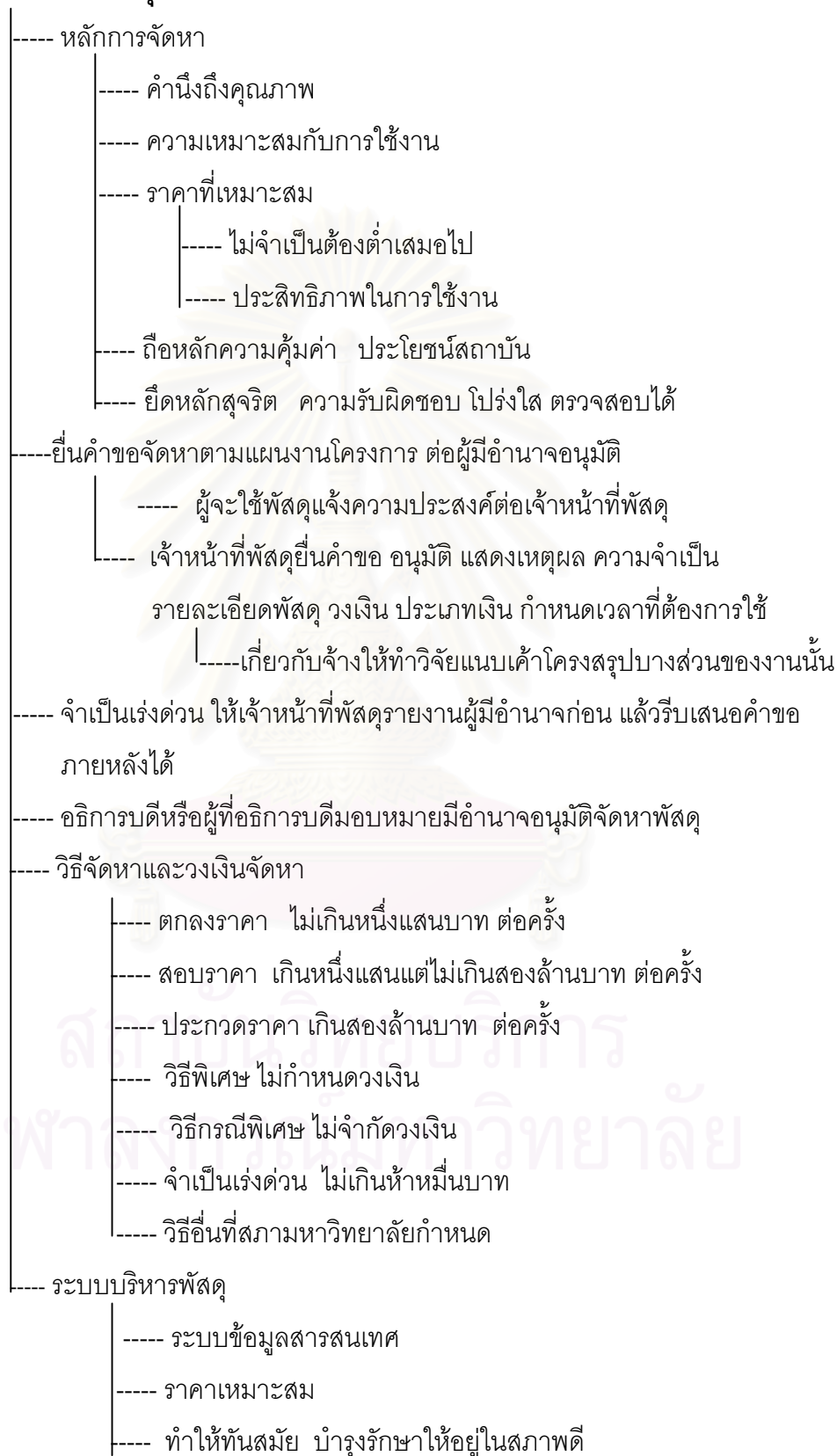
ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสารและแหล่งความรู้ เกี่ยวกับการพัสดุ(ต่อ)

เอกสารและแหล่งความรู้	สาระสำคัญ และ ประเด็นการวิเคราะห์						
	หลักการและเหตุผล	การจัดทำ	อำนาจในการซื้อจ้าง	การตรวจรับพัสดุ	สัญญาและหลักประกัน	การควบคุม	การจำหน่าย
19. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 11	/	/	/	/		/	/
20. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 12							
21. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 13	/	/	/	/	/	/	/
22. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 14	/	/	/	/	/	/	/
23. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 15	/	/				/	
24. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 16	/	/	/	/	/	/	/
รวม	13	16	14	12	11	17	12

จากตาราง 7 พบว่า การพัสดุไม่ต้องมีคณะกรรมการบริหารเป็นการเฉพาะ มีสำนักงานกลาง มีหลักการสำคัญคือ คุณภาพ ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ความสมประโยชน์ในการใช้ของผู้ใช้ ราคาที่เหมาะสม มีการกระจายอำนาจ และมอบหมายอำนาจที่คล่องตัวในการปฏิบัติ ลดขั้นตอนให้อำนาจคณะกรรมการจัดหาในการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจได้ สามารถมีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกร่วมเป็นกรรมการจัดหาหรือตรวจรับพัสดุได้ โดยมีวิธีการจัดหา 7 วิธี ได้แก่ ตกลงราคา สอบราคา ประกวดราคา วิธีพิเศษ วิธีกรณีพิเศษ วิธีจำเป็นเร่งด่วน และวิธีอื่นที่สภากำหนด ผลงานเอกสาร มีหลักฐานในการจัดหาพัสดุเท่าที่จำเป็น มีระบบการควบคุมทางบัญชีตามประเภท การตรวจสอบพัสดุเป็นประจำทุกสิ้นปีงบประมาณ เพื่อการสำรวจและปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและใช้ในการวางแผน มีระบบการบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ และการจำหน่ายที่รวดเร็วหลากหลายวิธี ดังแสดงตามแผนภาพที่ 55 ถึงแผนภาพที่ 58 ดังต่อไปนี้

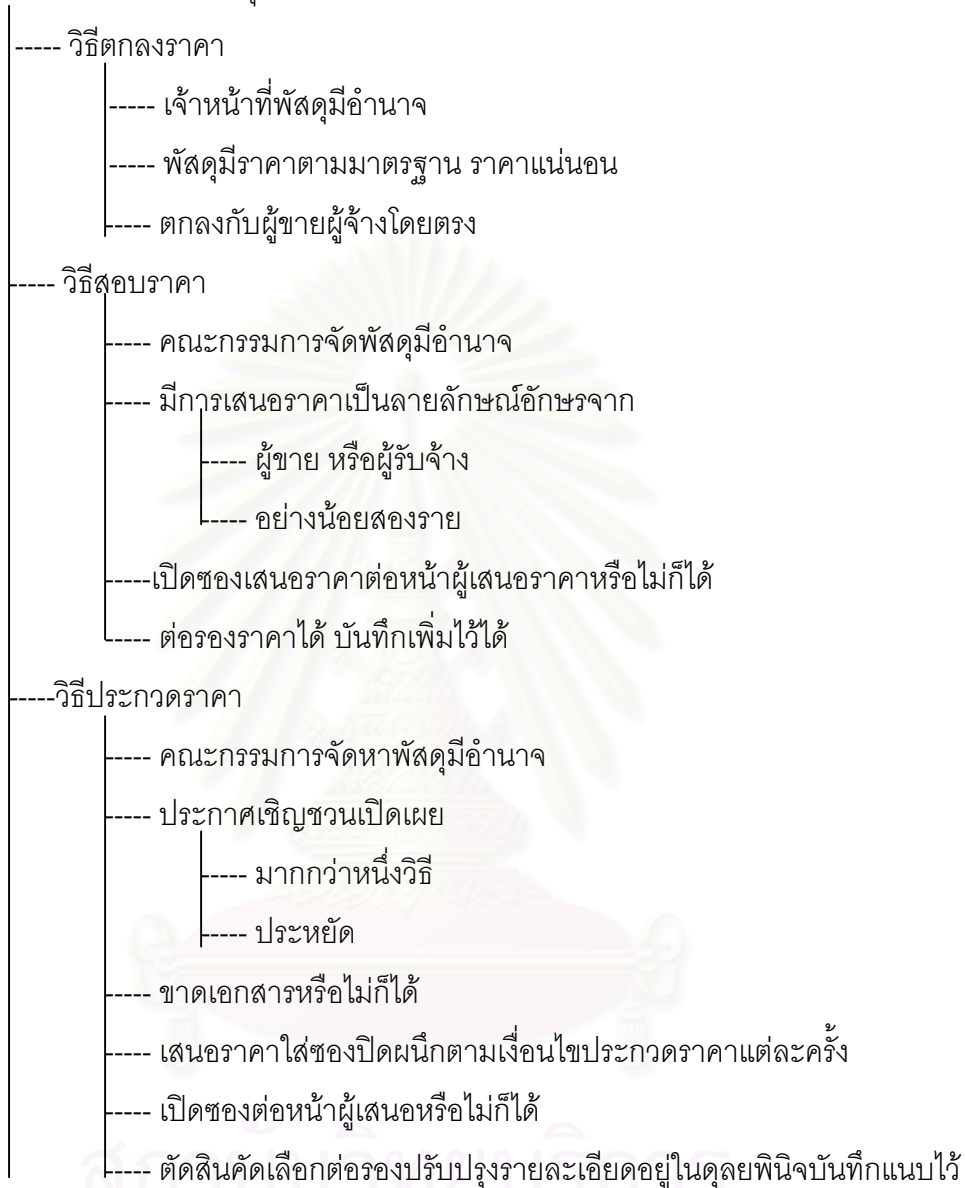
แผนภาพที่ 55 การจัดหาพัสดุ

การจัดหาพัสดุ

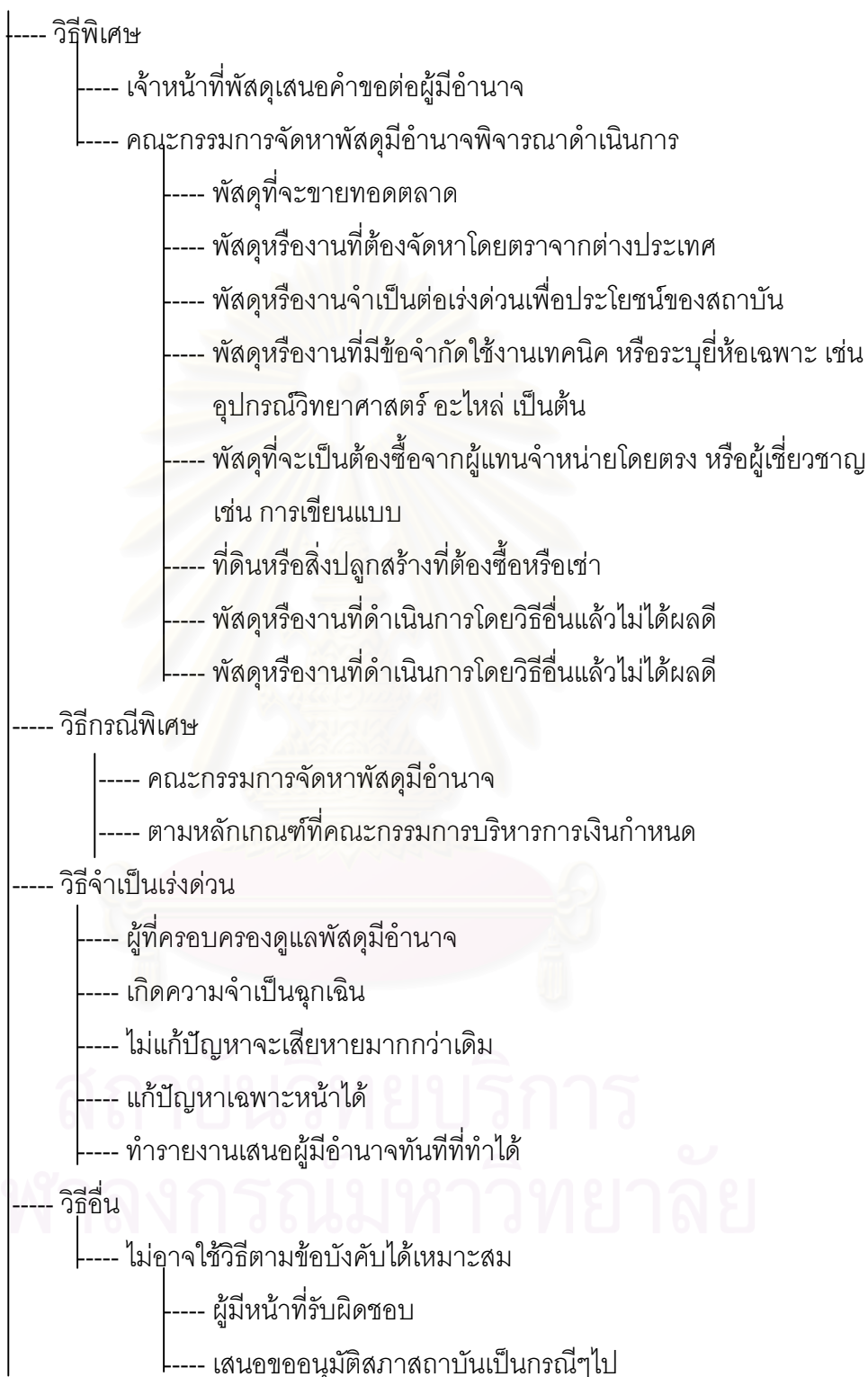

แผนภาพที่ 56 การดำเนินการจัดหาพัสดุแต่ละวิธี

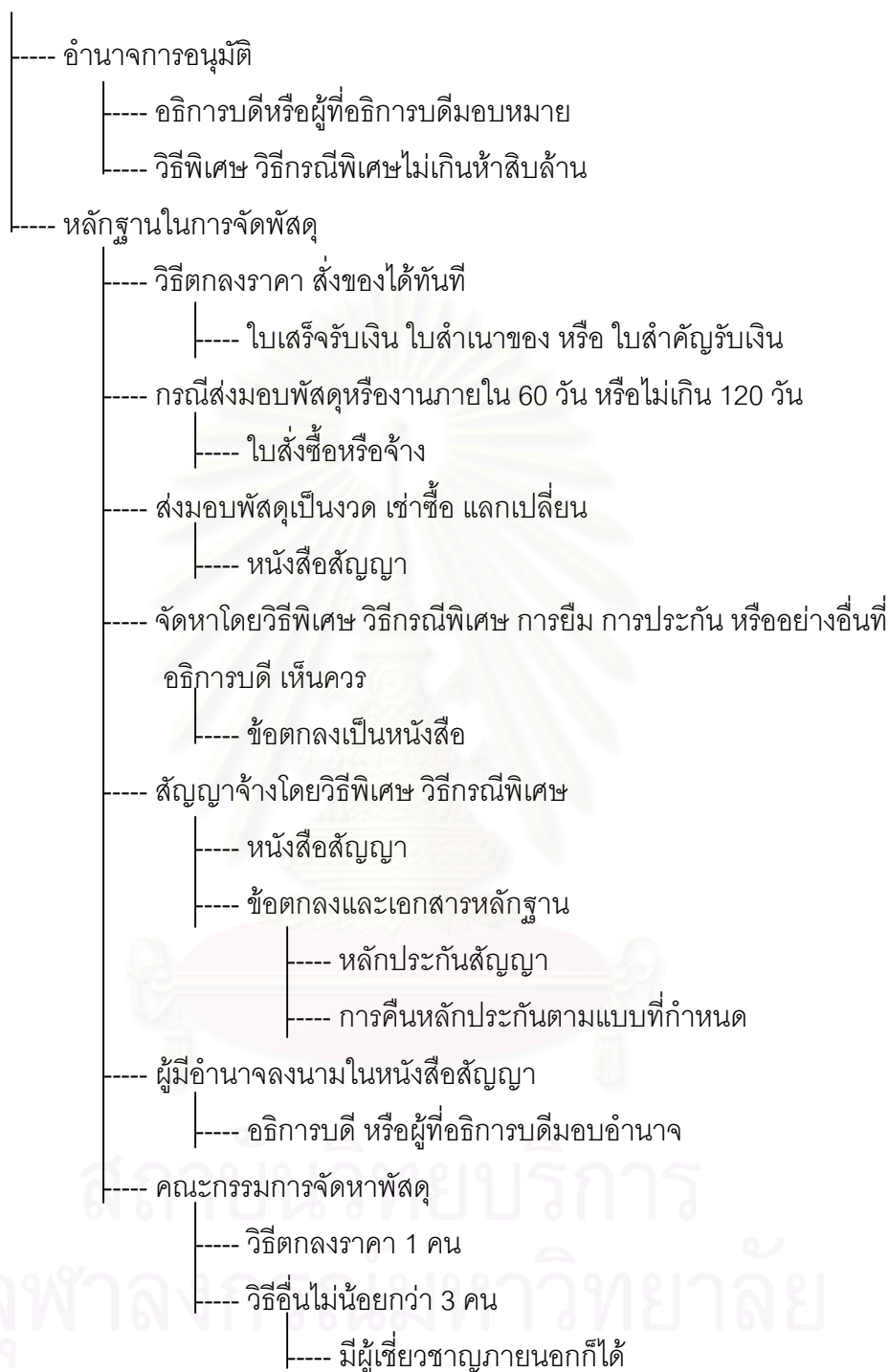
การดำเนินการจัดหาพัสดุแต่ละวิธี

แผนภาพที่ 56 การดำเนินการจัดหาพัสดุแต่ละวิธี (ต่อ)

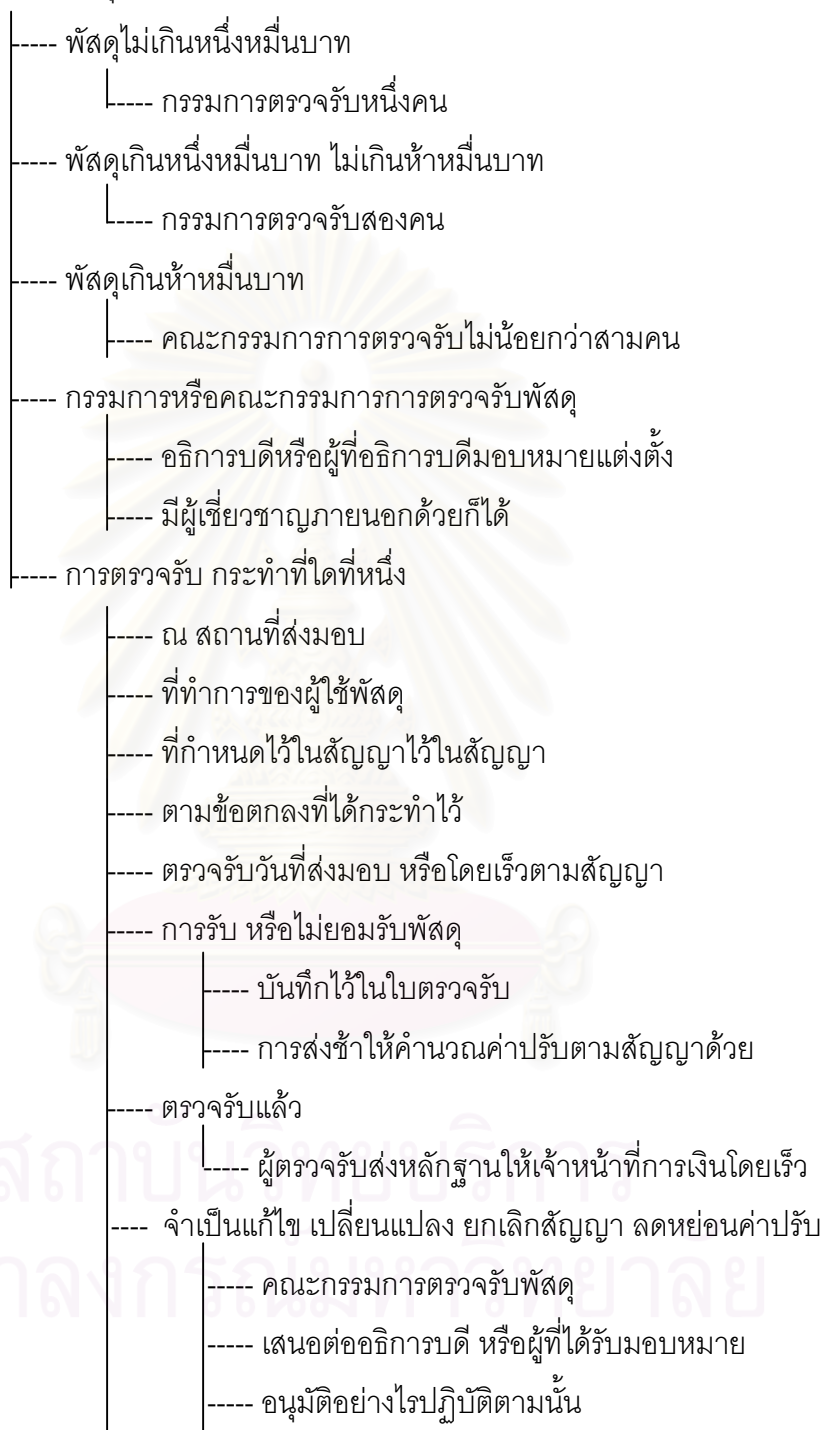

แผนภาพที่ 56 การดำเนินการจัดหาพัสดุแต่ละวิธี (ต่อ)

แผนภาพที่ 57 การตรวจรับพัสดุ

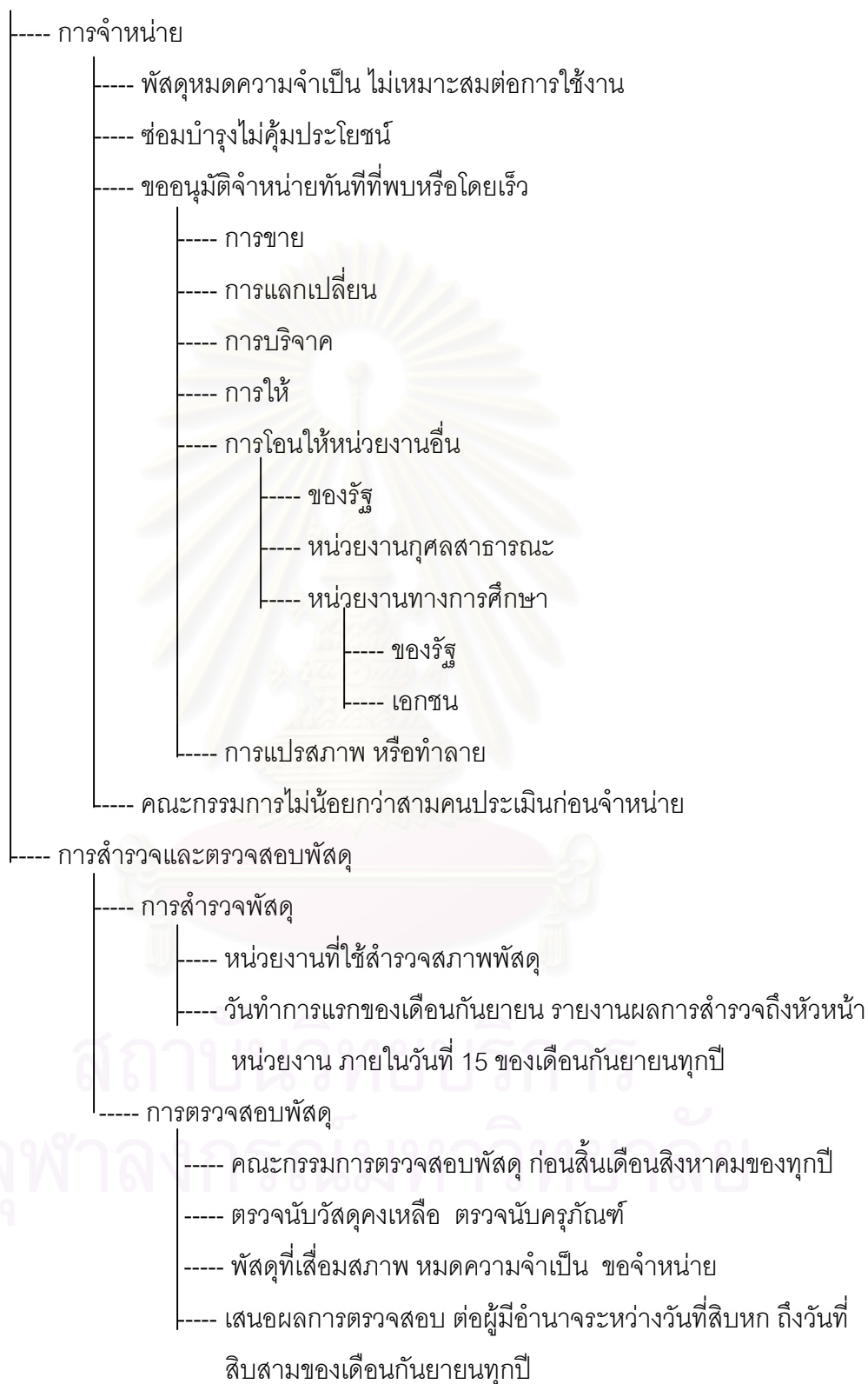
การตรวจรับพัสดุ

แผนภาพที่ 58 การควบคุม

แผนภาพที่ 58 การควบคุม (ต่อ)

การนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ผู้วิจัยได้นำผลการค้นพบตามแผนภาพเดนไดรแกรมข้างต้นไปจัดทำเป็นสาระสำคัญของกฎหมาย แล้วจัดทำรูปแบบกฎหมายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย

1. รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ในลักษณะของ “ร่าง พระราชบัญญัติกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ พ.ศ....”. ที่ประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล สาระของกฎหมาย ตามโครงสร้างของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา และ

2. กฎหมายลำดับรอง 3 ฉบับ ในลักษณะของ ร่าง ข้อบังคับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่ประกอบไปด้วย เหตุผลในการออก และสาระของข้อบังคับ ตามโครงสร้างของข้อบังคับ มีด้วยกัน 3 ฉบับ ได้แก่

2.1 “ร่างข้อบังคับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ว่าด้วย การบริหารงานบุคคล พ.ศ....”

2.2 “ร่างข้อบังคับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ว่าด้วย การบริหารการเงิน พ.ศ.....”

2.3 “ร่างข้อบังคับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐว่าด้วย การพัสดุ พ.ศ.....”

ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะตามขั้นตอนของการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและประเด็นของกฎหมาย ในรายละเอียด (ภาคผนวก ข) และควรนำเสนอรูปแบบกฎหมายเป็น 3 รูปแบบ โดยใช้ ตารางเมตริกซ์ในการพิจารณากำหนดรูปแบบกฎหมายของ สุชาติ ตันธนะเดชา(2546) ผู้วิจัยจึงได้แก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุง และประยุกต์ตามแนวทางการนำเสนอรูปแบบกฎหมายตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ดังตารางเมตริกซ์กำหนดรูปแบบ และรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่นำเสนอ ดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ตารางเมตริกชี้พิจารณากำหนดรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

รูปแบบกฎหมายที่ 1

รูปแบบกฎหมายที่ 2

รูปแบบกฎหมายที่ 3

ม. = มาตรา

กฎหมายหลัก	ข้อความที่ต้องทำตาม (สาระและประเด็นที่นำไปใช้)	โครงสร้างกฎหมาย ในกำกับของรัฐ	หลักกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย ลักษณะงาน	กฎหมาย ลำดับรอง (ข้อบังคับ)	รูปแบบการปกครองสถาบันอุดมศึกษา		
						มหาชน ลักษณะเด่น	ผสม ลักษณะเด่น	ราชการ ลักษณะเด่น
1.รัฐธรรมนูญ	1.หลักสิทธิเสรีภาพ	หลักการและเหตุผล	1.ความเป็นอิสระ	1.1 อิสระในการจัดองค์กร กำหนดภารกิจ	1. บริหารงานบุคคล	1.องค์กรปกครอง	1.สถานนโยบาย	1.สถานนโยบายติดตามผล
ม.4	1.1ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพของบุคคล	หมวด 1 บททั่วไป		1.2อิสระในการบริหาร	1.1กำหนดตำแหน่ง สรรหาเอง	1.1 สภาเป็นนิติบุคคล เป็นสภานโยบาย มีสำนักงานเลขานุการ	1.1กรรมาธิการวุฒิสภา จากภายใน	1.1 คนในเท่า กับคนนอก คนใน
ม.26	1.2 องค์กรรัฐใช้อำนาจต้องตั้งคำนึงถึง 1.1	หมวด 3 มาตราฐานการศึกษาและการประเมินผล		1.3 อิสระทางการเงิน และรับอุดหนุนจากรัฐ	1.2 มีฐานะเป็นพนักงาน	1.2 ผู้รับผิดชอบ	เลือก ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้รับผิดชอบ	จากผู้บริหาร ผู้แทนสภาวิชาการ
ม.39	1.3 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	หมวด 4 การบริหารงานบุคคล ตำแหน่งวิชาการ		1.4 อิสระหรือเสรีภาพทางวิชาการ กำหนดหลักสูตร ให้ปริญญา วิจัย สอน	1.3 อัตราเงินเดือน	1.2 ผู้รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ	ผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้แทนอาจารย์
ม.42	1.4 เสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม เรียน สอน การเผยแพร่งานวิจัย	หมวด 5 ปริญญาฯ			1.3 อัตราเงินเดือน	1.2 ผู้รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ	ผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้รับผิดชอบ
ม.30	1.5 การเลือกปฏิบัติเพราะความแตกต่างในถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ เพศ อายุมิได้	หมวด 6 ครูยประจำตำแหน่ง			1.6 และ 1.3 เท่าของราชการ	1.2 ผู้รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ
		หมวด 7 บัญชีและการตรวจสอบ				1.2 ผู้รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ
		หมวด 8 การกำกับดูแล				1.2 ผู้รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ	ผู้รับผิดชอบ
ม.60 ม.64	1.6 สิทธิร้องทุกข์ เว้นแต่จำกัดด้วยวินัยหรือจรรยาบรรณ	หมวด 9 การกำหนดโทษ		1.5 อิสระในการบริหาร	1.4 พัฒนาประเมิน	1.3 สภากำหนด	1.2 สภากำหนด	1.2 สภาวาง
		บทเฉพาะกาล		บุคคลากรได้อย่างเบ็ดเสร็จ	อื่นๆตามข้อบังคับ	1.3 สภากำหนด	1.2 สภากำหนด	2. สภาวาง
						1.3 สภากำหนด	1.2 สภากำหนด	นโยบายติดตาม
						1.3 สภากำหนด	1.2 สภากำหนด	ผล ออกข้อบังคับ
						1.3 สภากำหนด	1.2 สภากำหนด	เว้นด้านบุคคล

ตามรางที่ 8 ตารางเมตริกซ์พิจารณากำหนดรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ (ต่อ)

รูปแบบกฎหมายที่ 1

รูปแบบกฎหมายที่ 2

รูปแบบกฎหมายที่ 3

ม. = มาตรา

กฎหมายหลัก	ข้อความที่ต้องทำตาม (สาระและประเด็นที่ต้องยึด ถือในการร่างกฎหมาย)	โครงสร้างกฎหมาย ในกำกับของรัฐ	หลักการอุดมศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย ลักษณะงาน	กฎหมาย ลำดับรอง (ข้อบังคับ)	รูปแบบการปกครองสถาบันอุดมศึกษา						
						มหาชน ลักษณะเด่น	ผสม ลักษณะเด่น	ราชการ ลักษณะเด่น				
1.รัฐธรรมนูญ	1.หน้าที่พนักงานของรัฐ	หลักการและเหตุผล	ความเป็นเลิศ ทางวิชาการ	1. พัฒนาวิชาการก้าว ทันโลก วิจัยสร้างองค์ ความรู้ใหม่	2. ข้อบังคับ บริหารการ เงิน	สภาวิชาการดูแล งานวิชาการ	สภาวิชาการดูแล งานวิชาการ	สภาวิชาการดูแล งานวิชาการ				
ม.70	1. พนักงานของรัฐมีหน้าที่ ดำเนินการตามกฎหมาย	หมวด 1 บททั่วไป	สถานภาพของ สถาบัน วัตถุประสงค์	1. นิติบุคคล ของรัฐ 2. อยู่ในกำกับของรัฐ	2.1 คณะ กรรมการ มีผู้ทรงคุณ วุฒิดูแล	ที่ประชุม	ที่ประชุม	ที่ประชุม				
	อำนาจความสะดวกบริการ ประชาชน	หมวด 3 มาตรฐานการ ศึกษาและการประเมินผล				ผู้บริหาร	ผู้บริหาร	ผู้บริหาร				
	2. แนวนโยบายแห่งรัฐ	หมวด 4 การบริหารงาน บุคคล ตำแหน่งวิชาการ				รัฐใช้อำนาจ กำกับดูแล	รัฐใช้อำนาจ กำกับดูแล	รัฐใช้อำนาจ บังคับบัญชา สั่งการได้				
ม.81	2.1 จัดการศึกษาให้เกิด ความรู้คู่คุณธรรม	หมวด 5 ปริญญาฯ	ให้การศึกษาชั้นสูง สาขาต่าง ๆ วิจัย บริการวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม พัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม	2.2 จัดการ รายได้ ราย จ่าย ควบคุม ลงทุนได้ ตั้ง องค์กรนิติ บุคคล	ไว้ในกฎหมาย จัดตั้ง ไม่สั่งการ							
	2.2 จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคม	หมวด 6 ครุยุประจำ ตำแหน่ง							ไว้ในกฎหมาย จัดตั้ง ไม่สั่งการ			
	2.3 สนับสนุนค้นคว้าวิจัย	หมวด 7 บัญชีและ การตรวจสอบ										
	2.4 เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาประเทศ	หมวด 8 การกำกับดูแล หมวด 9 การกำหนดโทษ บทเฉพาะกาล										

ตารางที่ 8 ตารางเมตริกซ์พิจารณากำหนดรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ (ต่อ)

รูปแบบกฎหมายที่ 1

รูปแบบกฎหมายที่ 2

รูปแบบกฎหมายที่ 3

ม. = มาตรา

กฎหมายหลัก	ข้อความที่ต้องทำตาม (สาระประเด็นที่นำไปใช้)	โครงสร้างกฎหมาย ในกำกับของรัฐ	หลักการอุดมศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	คำอธิบาย ลักษณะงาน	กฎหมาย ลำดับรอง (ชนิดบังคับ)	รูปแบบการปกครองสถาบันอุดมศึกษา			
						มหาชน ลักษณะเด่น	ผสม ลักษณะเด่น	ราชการ ลักษณะเด่น	
กฎหมาย การศึกษา แห่งชาติ ม.6,ม.8 ม.9, ม.47	ความมุ่งหมายและหลักการ 1. พัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ 2. การศึกษาตลอดชีวิต 3. มีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษา การประกันคุณภาพ ทุกประเภททุกระดับ	หลักการและเหตุผล	คนบด	คนบด	4. การ บริหารงาน	องค์กรปกครอง สูงสุดมีความ	องค์กรปกครองสูง สุดมีลักษณะของ	องค์กรปกครองสูง สุดมีความรู้สึกเป็น	
		หมวด 1 บททั่วไป	กรมการ	คณะกรรมการประจำ	บุคคลที่เป็น	เป็นเจ้าของ	การเป็นเจ้าของ	เป็นเจ้าของ	
		หมวด 2 การดำเนินการ	ทางพัฒนา	ผู้คิดริเริ่ม	บุคคลที่เป็น	กิจการ	และรับผิดชอบ	(Sense owner- ship) รัฐบาลร่วม	รับผิดชอบ
		หมวด 3 มาตรฐานการ ศึกษาและการประเมินผล	การศึกษา	ประเมินผลงานทุก	การ ตาม	และรับผิดชอบ	แทนรัฐบาล		
ม.15	4. การศึกษาในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย ระบบใดระบบหนึ่งหรือทั้ง สามระบบ	หมวด 4 การบริหารงาน	การติดตาม ประเมิน	ประเมินผลงานทุก ระดับ	ระเบียบ				
		บุคคล ตำแหน่งวิชาการ	มาตรฐาน	ประกัน และมีเกณฑ์	ข้าราชการ				
		หมวด 5 ปริญญา	ปริญญา	ชั้นปริญญา ศักยภาพ	พลเรือนใน				
ม.56	จรรยาบรรณในสถาบัน ของรัฐระดับปริญญาให้ เป็นไปตามกฎหมายจัดตั้ง	หมวด 6 คุรุประจำ ตำแหน่ง	ตำแหน่งทาง วิชาการ คุรุ	คุรุประจำ เครื่อง แบบ ตำแหน่งวิชาการ	สถาบัน อุดมศึกษา				
		หมวด 7 บัญชีและ การตรวจสอบ	การบัญชีตรวจ สอบ	งบการเงิน ระบบ บัญชี ตรวจสอบราย งาน					
กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง	มีสิทธิพิเศษยกเว้นปฏิบัติ ตาม หรือให้สิทธิ	หมวด 8 การกำกับดูแล	การกระทำอันมี	ใช้ ปลดอม แปลง					
		หมวด 9 การกำหนดโทษ บทเฉพาะกาล	ความผิด	คุรุ					

จากตารางที่ 8 ตามตารางเมตริกซ์ ผู้วิจัยได้พิจารณากำหนดรูปแบบของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการอุดมศึกษาในอนาคต(สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี,2546) โดยมีหลักพื้นฐานดังนี้

ประการแรก ความต้องการเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและนานาชาติ มีความเป็นสากล และความเป็นธุรกิจสูง เรียกเก็บค่าเล่าเรียนและบริการได้ตามความเหมาะสม มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในมาตรฐานระดับโลก (World Class University) และอนาคตช่วยตัวเองได้ มีความพร้อมในการแข่งขัน(ประจวบไชยสาส์น, 2542; ชัยอนันต์ สมุทวณิช,2543;)

ประการที่สอง ความต้องการเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่จัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ประเทศ ภูมิภาค สร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับนานาชาติ มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำอย่างน้อยระดับภูมิภาค มีความรวดเร็วในการสนองตอบและการแก้ปัญหาสังคม การการตัดสินใจที่ทันต่อสถานการณ์ อนาคตรัฐยังคงให้เงินอุดหนุนอยู่ส่วนหนึ่ง มีความพร้อมในการแข่งขัน (พศิน แดงจวง, 2542)

ประการที่สาม ต้องการเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในระบบราชการ ที่มีความคล่องตัวสูง จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และการพัฒนาประเทศ ให้โอกาสเข้าถึงอุดมศึกษาได้อย่างเสมอภาค หรืออุดมศึกษาเพื่อมวลชน เรียกเก็บค่าเล่าเรียนไม่สูงนัก โดยรัฐให้เงินอุดหนุนเป็นส่วนใหญ่ และเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันต่อไปด้วย(ชูชาติ อารีจิตรานุสรณ์,2541; ชุมพล พรประภา,2542)

จากลักษณะความต้องการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายดังกล่าวนี้ พิจารณาจากตารางเมตริกซ์ องค์การที่เห็นว่าเหมาะสม ควรใช้ลักษณะเด่นของรูปแบบการปกครอง (Governance)หรือสภา เป็นแกน แล้วพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สิทธิเสรีภาพ นโยบายแห่งรัฐ ความมุ่งหมายและหลักการศึกษา สิทธิพิเศษ หลักการอุดมศึกษา สิทธิพิเศษ วัตถุประสงค์ สถานภาพ อำนาจหน้าที่สถาบัน การจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร รายได้ทั่วไป การจัดการทรัพย์สิน การจัดการศึกษา มาตรฐาน ปริญญา ลิขสิทธิ์ต่าง ๆ การบัญชี การตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ โดยใช้องค์ความรู้ตามภาพเดินโครงการที่ค้นพบในการกำหนด ทำให้กำหนดรูปแบบของกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักพื้นฐานเรียงตามลำดับ ได้ 3 รูปแบบ และ เรียกชื่อที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ตามลักษณะเฉพาะของกฎหมายได้แก่

รูปแบบที่ 1 องค์กรมมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

รูปแบบที่ 2 องค์กรมมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร* และ

รูปแบบที่ 3 องค์กรแบบราชการที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว

* ดัดแปลงและพัฒนาชื่อมาจากผลงานวิจัยที่ สุชาติ ตันธนะเดชา เสนอไว้

ตั้งสรุปลักษณะเฉพาะ และสาระสำคัญของกฎหมาย แต่ละรูปแบบ ตามตารางที่ 9 และรูปแบบที่ 1 ตารางที่ 10 และ รูปแบบที่ 2 และตารางที่ 11 และรูปแบบที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ - มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ - ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ - อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล 	บททั่วไป
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคมระดับประเทศและนานาชาติ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและสากล - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 	บททั่วไป
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี - อาจมีการจำกัดสิทธิที่รัฐธรรมนูญให้กระทำได้ 	บททั่วไป
การปกครอง (สภาสถาบัน)	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสภานโยบาย มีสำนักงานสภาจัดการประชุมและติดตามงาน เป็นลักษณะขององค์กรมหาชนอิสระเต็มรูป มีฐานะเป็นนิติบุคคล - มีลักษณะความเป็นเจ้าของ รับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล กรรมการไม่เกิน 15 คน - ประกอบด้วย นายสภา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งจำนวนหนึ่ง - เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง - กรรมการหญิงถึงแปดคนเลขาธิการการอุดมศึกษา แต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านบริหารธุรกิจ การเงิน วิทยาศาสตร์ ให้มีภาคเอกชนไม่น้อยกว่าห้าคน โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นชอบ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 9 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการคัดเลือกจากนักศึกษาอย่างน้อยหนึ่งคน - คัดเลือกกันเองเป็นอุปนายกและเลขานุการ - วาระ 4 ปี กรรมการนักศึกษา วาระ 1 ปีการศึกษา - อธิการบดีเป็นผู้ประสานงานโดยตรงกับสภา 	
<p>อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี ทำสัญญาจ้าง อธิการบดี เสนอชื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ถอดถอนอธิการบดี - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน - พิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์ วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านของสถาบัน มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้ 	<p>การดำเนินการ</p>
<p>อธิการบดี และอำนาจหน้าที่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีคุณสมบัติตามที่สภากำหนด และสภาคัดสรรจากบุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - วาระตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง และจ้างต่อได้อีก - เป็นบังคับบัญชาสูงสุดฝ่ายบริหารและวิชาการของสถาบัน และรับผิดชอบการบริหารโดยตรงต่อสภา - ประสานโดยตรงกับสภา นำนโยบาย มากำหนดพันธกิจ และทำแผนดำเนินการ วางระเบียบ กฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ ที่กฎหมายกำหนด ที่สภามอบหมาย เป็นผู้แทนสถาบันใน กิจการทั่วไป 	<p>การดำเนินการ</p>
<p>ที่ประชุมผู้บริหาร อำนาจหน้าที่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน องค์ประกอบตามที่อธิการบดีเห็นควรเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลง งบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มงานนวัตกรรมในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี 	<p>การดำเนินการ</p>
<p>สภาวิชาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็นข้อบังคับสถาบัน ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และของโลก - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ 	<p>การดำเนินการ</p>

ตารางที่ 9 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรในระดับบริหารได้ - จัดตั้งองค์กรปฏิบัติภารกิจรูปคณะบุคคลข้ามสาขาวิชาได้ - สมทบกับองค์กรรัฐหรือเอกชนเพื่อจัดการศึกษาได้ 	บททั่วไป
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื่อ ขาย ให้ ถือกรรมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กรนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้ 	บททั่วไป
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน ระเบียบพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทศาลแรงงาน ใช้ที่ราชพัสดุได้ ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน 	บททั่วไป
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานประกอบ คณาจารย์ พนักงานอื่น ลูกจ้าง - มีการประเมินต่อเนืองเพื่อการปรับปรุงพัฒนา - การบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับสถาบัน 	การบริหารงานบุคคล
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน - ให้หน่วยงานของรัฐตีค่าปริญญาให้ได้ไม่ต่ำกว่าในระบบราชการ 	ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีมาตรฐานสากล แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 	การบัญชี และการตรวจสอบ
การใช้อำนาจ	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรีกำกับดูแลเหนือการกระทำโดยตรง เท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ มติ ครม. ที่เกี่ยวกับสถาบัน การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย - ใช้วิธีการไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระ และเสรีภาพทางวิชาการของสถาบัน - ใช้มาตรการงบประมาณมากำกับโดยอ้อมมิได้ 	การกำกับดูแล

รูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ พ.ศ.....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

เหตุผล

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาทางด้านวิทยาการและการบริหารจัดการไปเป็นอันมาก และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับระบบให้มีผู้รับผิดชอบในระดับสถาบันที่ชัดเจน เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง การดำเนินการมีความเป็นเอกชนสูง มีความคล่องตัวสูง ทั้งด้านการจัดการทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างภายใน การบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณ และตลอดทั้งการพัสดุ การดำเนินงานทุกขั้นตอนมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ ของสถาบัน คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา อันจะทำให้บุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ และปรับตนเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และเป็นสากล มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ประกอบไปด้วยคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก ประกอบกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา และเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดำเนินการได้อย่างอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ จึงจำเป็นต้องมีร่างพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ พ.ศ...

อาจมีบางประการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล รัฐธรรมนูญมาตรา 29 ให้ทำได้โดยกฎหมาย

หมวด 1 บททั่วไป

1. ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐขึ้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารการจัดการที่เป็นของตนเองได้ มีความคล่องตัว มีเสรี

ภาพทางวิชาการ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

2. มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการ ของสังคม ระดับประเทศและนานาชาติ ให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและสากล ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม

3. ให้บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อย่างน้อยให้มี หลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าในทุกระดับ

4. อาจแบ่งโครงสร้างงานตามภารกิจและจัดตั้งเป็นหน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่ทางด้านทางวิชาการและทางด้านสนับสนุนวิชาการ โดยอาจเรียกชื่อสำนักวิชาคณะหรือเรียกอย่างอื่นก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานหรือกลุ่มภารกิจย่อยได้อีก ตามที่สภาเห็นสมควร

การจัดตั้ง รวม ยุบ เลิกหน่วยงานย่อย ถ้าไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างพนักงาน กระทำได้ เมื่อผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าของหน่วยงานนั้น เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม โดยความเห็นชอบของอธิการบดี และรายงานสภาเพื่อทราบ

การจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติการในรูปของคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างใด ๆ อาจข้ามสาขากระทำได้ ตามความจำเป็น และให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพได้เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น

5. สมทบกับองค์กรใด ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากองค์กรนั้น

6. ยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน เงินทดแทน การประกันสังคม กระบวนการพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทของศาลแรงงาน พนักงานได้รับการคุ้มครอง สิทธิ ไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎหมายด้านต่าง ๆ นี้

7. มีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยให้รวมถึง เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ตามที่เห็นควร ซื้อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ให้ ถูกรวมสิทธิ หน้าที่อื่นตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และ การจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลเพื่อการลงทุน หารายได้เป็นการเฉพาะก็ได้

8. จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารกองทุน กองทุนการศึกษา กองทุนการศึกษาและพัฒนาอาจารย์ และทุนเพื่อการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งนี้ตามที่เห็นสมควร

9. กำหนดเงินเดือน ค่าตอบแทนต่าง ๆ สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ ให้แก่พนักงาน และลูกจ้าง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภากำหนด

10. รายได้และการจัดผลประโยชน์ ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอื่น ๆ ที่รัฐบาลจัดสรรให้ ได้แก่ เงินสมทบกองทุนคงยอดเงินต้น เงินสมทบกองทุนนักศึกษา รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าปรับ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนหรือร่วมลงทุน จากทรัพย์สิน เงินบริจาค และทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

กรณีไม่พอให้รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้ตามความจำเป็น

รายได้ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

11. ให้สามารถขอใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุได้ ตามที่จำเป็น และให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุมิอำนาจอนุญาตให้ใช้ได้

ทรัพย์สินของสถาบันไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทางแพ่งและบุคคลใดจะยกอายุความ หรือระยะเวลาครอบครองขึ้นต่อสู้กับสถาบันมิได้

12. การพัสดุ ได้แก่ การจัดหา การขาย การให้ การเช่า การจ้างทำของ การเก็บ การจำหน่าย ตลอดจนทั้งนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ให้มีหน่วยงานกลาง และกระจายอำนาจอนุมัติไปยังหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบย้อนหลังได้ทุกเวลา

13. การดำเนินการต่าง ๆ ให้ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากรตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนการโอนสังหาริมทรัพย์ และกฎหมายภาษีโรงเรือน และกฎหมายอื่น แต่ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจากการจัดหาพัสดุ

14. ให้พนักงานมีสิทธิเป็นสมาชิกตามกฎหมายกองทุนบำเหน็จบำนาญของข้าราชการ มีสิทธิขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ให้พนักงานหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยร้ายแรง หรือผู้ตรวจสอบบัญชี เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจตามกฎหมายนั้น

ให้นายกสภา ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี พนักงาน ลูกจ้าง เป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่

15. ให้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ กิจกรรมส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษา องค์การของนักศึกษา ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักศึกษา สมาคมและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่าตามความเหมาะสม

หมวด 2 การดำเนินการ

16.ให้มีสภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบายมีสำนักงานสภาจัดการประชุมและติดตามงาน เป็นลักษณะองค์กรมหาชนอิสระเต็มรูป **มีลักษณะความเป็นเจ้าของ** รับผิดชอบงานของสถาบันอุดมศึกษาโดยตรงต่อรัฐบาล

ให้สภาสถาบันอุดมศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีกรรมการไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย

นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งหนึ่งคน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งสองคน

กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

กรรมการอีกหกคนแต่ไม่เกินแปดคน ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา แต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านอุดมศึกษา ด้านบริหารธุรกิจ ด้านการเงิน ด้านกฎหมายมหาชน ด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม จากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าห้าคน และจะเป็นพนักงานของสถาบันอุดมศึกษาอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

กรรมการอีกอย่างน้อยหนึ่งคน ให้คัดเลือกจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และอยู่ในตำแหน่งหนึ่งปีการศึกษา และมีสิทธิ์ออกเสียงลงคะแนนในการประชุม

ให้กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษาเลือกกันเอง เป็นอุปนายกหนึ่งคน และเป็นเลขาธิการสภาสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งคน

วาระในการดำรงตำแหน่ง นอกจากนักศึกษา ให้มีวาระ 4 ปี ซึ่งอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่ได้อีก

การได้มาซึ่งนายกสภา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ให้มีสำนักงานสภา เพื่อทำหน้าที่ยานธุรการ การจัดการประชุม ติดตามงานและประเมินผลงาน โดยมีหัวหน้าสำนักงานสภาเป็นหัวหน้าและรับผิดชอบงานในสำนักงานสภา

17. อำนาจหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษา มีดังนี้

กำหนดนโยบาย ตั้งเป้าหมายของสถาบัน และกำหนดทิศทางการพัฒนาสถาบัน

กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี ทำสัญญาจ้างอธิการบดี และเสนอชื่ออธิการบดีเพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ออกระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานสภา กำหนดอำนาจหน้าที่และบุคลากรของสำนักงานสภา และแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานสภา และพนักงานอื่นที่จำเป็น

กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อดำเนินการด้านต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน และหรือพิจารณาให้ความเห็นชอบตามที่อธิการบดีเสนอแล้วแต่กรณี

พิจารณาให้ความเห็นชอบกับโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน ตามที่สภาเห็นสมควรและหรือตามที่อธิการบดีเสนอ และมติที่ประชุมในบางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

พิจารณาและอนุมัติแผนการดำเนินงานที่ทันกับความเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับนโยบายของสภาและงบประมาณของสถาบัน และสำนักงานเลขาธิการสภา

พิจารณาอนุมัติ แต่งตั้งหรือถอดถอนตำแหน่งศาสตราจารย์ ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ตั้งอนุกรรมการ และหรือมอบหมายบุคคลเพื่อดำเนินการต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานตามที่สภามอบหมาย ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและสถาบัน

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ถ้ามิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ว่าเป็นของผู้ใด ให้เป็นของสภาและจะมอบอำนาจให้หน่วยงานใด บุคคลใดช่วยเหลือปฏิบัติงานเช่นว่านี้ก็

การดำเนินการให้มาซึ่งนายกสภา กรรมการและการประชุมสภา ให้เป็นไปตามข้อบังคับ

18. สมาชิกภาพกรรมการเริ่มแต่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

กรรมการพ้นตำแหน่ง เมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภาในประเภทนั้น และขาดการประชุมครั้งของจำนวนการประชุมในรอบปี

19. ให้สภากำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของอธิการบดี และของผู้บริหารระดับคณบดี ตามที่สภาเห็นสมควร

20. ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร เรียกว่า “ท.ป.บ.” ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน ผู้ดำรงตำแหน่ง มีองค์ประกอบตามที่อธิการบดีเห็นสมควร ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี เป็นเลขาธิการโดยตำแหน่ง

ที่ประชุมผู้บริหารอาจเชิญพนักงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และถ้าเข้าประชุมตลอดในระเบียบวาระนั้น ๆ ให้มีสิทธิออกเสียง และให้ถือว่ามตินี้เป็นมติของที่ประชุมผู้บริหาร

ที่ประชุมผู้บริหารมีผู้มาประชุมกึ่งจึงเป็นองค์ประชุม มติให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาประชุม มติที่ประชุมให้มีผลผูกพันหน่วยงานและหรือพนักงานผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

21. ที่ประชุมผู้บริหารมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

พิจารณาและจัดทำแผนพัฒนาของสถาบันที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของสภา เพื่อเสนอสภา

พิจารณากลับกรองข้อบังคับ และประกาศของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเสนอต่อสภา เสนอจัดตั้ง รวม ยุบเลิก หน่วยงานและการแบ่งหน่วยงานเพื่อเสนอต่อสภา

ดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ การบริหารบุคคล การเงิน และทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษา หรือดำเนินการอื่นตามที่สภาหรืออธิการบดีมอบหมาย

อนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้ว เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนไป

ริเริ่มและจัดหาวิธีการ หน่ววัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ อันจะทำให้การศึกษา การวิจัย เพื่อให้พันธกิจสำเร็จและ ก้าวหน้ายิ่งขึ้นทันกับความเปลี่ยนแปลง

22. ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย

ประธาน ได้แก่ อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ กรรมการ ซึ่งเลือกกันเองจากรองอธิการบดี คณบดี กรรมการซึ่งได้รับการเลือกกันเองจากระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่า กรรมการเลือกตั้งจากคณาจารย์ จะมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกหรือไม่ก็ได้ มีวาระสองปีอาจได้รับเลือกและตั้งใหม่ได้อีก

หลักเกณฑ์ จำนวนและวิธีการได้มา การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับ

23. สภาวิชาการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ริเริ่มและหรือพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร ที่มีสาระสอดคล้องกับความต้องการของสังคมระดับประเทศและการเปลี่ยนแปลงของโลก มีความเป็นสากล การเปิดสอน และการวัดผลการศึกษาเพื่อเสนอสภา

ริเริ่มและหรือพิจารณาเสนอแนะนโยบาย แนวทางในวิจัย และการบริการวิชาการที่จำเป็นต่อสังคมต่อสภา

อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ เพื่อเสนอสภา

ติดตามและประเมินหลักสูตรและผลงานทางวิชาการของคณะ สถาบัน สำนัก วิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น เพื่อการสนับสนุน การปรับปรุงและพัฒนา และเพื่อเสนอสภา

พิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ ตามที่สภา หรืออธิการบดีมอบหมาย

24. ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดฝ่ายบริหารและรับผิดชอบในการบริหารจัดการ และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้งจาก**ผู้ซึ่งสภาคัดสรร**และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่ตกลงในสัญญาจ้าง และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้

ให้สภา แต่งตั้งรองอธิการบดี โดยคำแนะนำของอธิการบดี ให้อธิการบดีแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี และพ้นจากตำแหน่งพร้อมอธิการบดี

25. อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ประสานโดยตรงกับสภาและน่านโยบายสภา มากำหนดพันธกิจ ทำแผนปฏิบัติการ

และแผนพัฒนาสถาบัน และดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบัน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บริหารวิชาการ บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบ มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่เห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร ทั้งทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุนและทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนการดำเนินพันธกิจ เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการในทุกด้าน และเพื่อการแข่งขันกับนานาชาติได้

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของสถาบัน ต่อสภาและ เป็นผู้แทนของสถาบันในกิจการทั่วไป

ประสานงานและติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าหน่วยงานอื่น เพื่อการปรับปรุงพัฒนา การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การตอบแทนในลักษณะของโบนัสตามความเหมาะสม และหน้าที่อื่นที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด ทั้งด้านการจัดองค์การ การวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการควบคุมตามแนวทางที่เห็นสมควร

กรณีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีเป็นผู้รักษาการแทน และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิการบดี

26. กรณีที่มีคณะหรือเรียกอย่างอื่น ให้มีคณบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่ ริเริ่มและรับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจของคณะ และอาจมีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย และแต่งตั้งตามที่คณบดีแนะนำ

ให้สภา แต่งตั้งคณบดีจากบุคคลที่ ซึ่งคณาจารย์ในคณะเป็นผู้เลือก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับ

วาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ ตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้ คณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่ง

27. คณบดีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่าสองปี หรือ ผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาและมีประสบการณ์ระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าสี่ปี จะเป็นบุคคลภายในหรือจากภายนอกก็ได้ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาวิชาการที่ประกอบด้วยเป้าหมาย และกระบวนการไปสู่เป้าหมาย และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

28. ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน รองคณบดีอย่างน้อยสองคนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ ผู้แทนหัวหน้าภาควิชา กลุ่มวิชาหรือเรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่า ภาควิชาละหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน โดยเลือกกันเอง ผู้แทนคณาจารย์ประจำจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกินสองคนก็ได้ ให้แต่งตั้งกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ อีกหนึ่งคน จากอาจารย์หรือพนักงานที่คณบดีเสนอแนะวาระสองปี อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก การได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่ง และการพ้นตำแหน่ง การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับ

29. คณะกรรมการประจำคณะ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

วางนโยบายและแผนงานของคณะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน วางระเบียบและออกประกาศในการดำเนินพันธกิจของคณะให้มีความคล่องตัว และยืดหยุ่น ไม่ขัดต่อข้อบังคับของสถาบัน

ริเริ่มและหรือพิจารณาและกำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรของคณะ จัดการวัดผลประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา เสนอแนะและวางแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา พิจารณางบประมาณของคณะ เสนอการแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการ

30. กรณีมีภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย ให้มีหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหน่วยงานย่อยเป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่ม ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนา และรับผิดชอบผลงานของภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย

ให้อธิการบดีแต่งตั้งหัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าหน่วยงานย่อย จากคณาจารย์ผู้ซึ่งได้รับเลือกกันเอง

หัวหน้าภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย วาระสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

31. สถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบดำเนินการงานหน่วยงานนั้น และอาจให้มีรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

คุณสมบัติวิธีการแต่งตั้ง วาระ การพ้นตำแหน่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับ

การดำเนินงานของสำนัก หรือหน่วยงานอื่นให้มีการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติให้มาก ลดขั้นตอน ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มุ่งผลของงานและมีความรับผิดชอบต่อผลการกระทำ

32. ให้มีคณะกรรมการประจำสถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานอื่น โดยมีองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ และการจัดระบบบริหารงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับ

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

33. ให้มีระบบประกันคุณภาพ ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ โดยอนุโลม เว้นแต่หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

ในการจัดการศึกษาทุกหลักสูตร ทุกวิชา อาจจะมีการเรียนสอนเป็นภาษาต่างประเทศ หรือภาษาไทยทั้งหมดหรือผสมกันได้ ตามแผนการศึกษาที่กำหนด จัดได้ทั้งสามระบบ และ กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนเป็นการเฉพาะก็ได้

ให้แต่ละคณะกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขาไว้ เพื่อเป็นเกณฑ์ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและด้านคุณ ลักษณะ

34. ให้มีระบบการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของพนักงาน และใช้ผลการ ประเมินประสิทธิภาพการทำงานเป็นหลักในการบริหารงานบุคคล เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา พนักงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันหรือนำความเปลี่ยนแปลงสู่สถาบันและสังคม และรวม ทั้งใช้ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่อธิการบดีกำหนด

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

35. พนักงาน ประกอบด้วย คณาจารย์ และพนักงานอื่น อาจให้มีลูกจ้างตามความจำเป็นและเหมาะสม

36. การบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน การบรรจุ แต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูล การออก จากงาน วินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ ของพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไป ตามข้อบังคับสถาบัน

37. ให้พนักงานและลูกจ้าง มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการลงโทษ หรือร้องทุกข์ โดย ยื่นคำอุทธรณ์ หรือร้องทุกข์เป็น หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

38. ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ได้ แก่กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สภาแต่งตั้ง กรรมการ ได้แก่ รองอธิการบดี คณบดี ผู้แทน คณาจารย์ และผู้แทนพนักงานอื่นประเภทละสองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน ไม่เกินสี่คน หลักเกณฑ์ วิธีการเป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ มีหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ และพิจารณา เรื่องร้องทุกข์อื่น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ตามข้อบังคับสถาบัน

39. คณาจารย์มีหน้าที่สอน วิจัย หรืออาจมีหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

คณาจารย์มีหน้าที่เสนอผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ขอได้ ถ้าไม่ขอ อาจเสียสิทธิบางอย่างเกี่ยวกับค่าตอบแทน หลักเกณฑ์วิธีวิธีการตามข้อบังคับสถาบัน

40. คณาจารย์ มีตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ หลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ตามข้อบังคับสถาบัน สถาบัน คณะ ภาควิชา โปรงกรมวิชา แล้วแต่กรณี อาจแต่งตั้งหรือเชิญบุคคลที่มีภูมิปัญญา คุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษ ทำหน้าที่สอนหรือร่วมสอนก็ได้ บุคคลผู้มีตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการนั้นเป็นคำนำหน้านาม เพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

หมวด 5 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

41. ปริญญาตรีสามชั้น ได้แก่ ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต มีอำนาจให้ ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือร่วมให้ปริญญา ในสาขาวิชาที่มีการศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กำหนดให้สาขาวิชาใด ให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือมีปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับรองและหรือตีค่า ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา ให้มีอำนาจพิจารณารับรองหรือตีค่าได้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบราชการ

42. อาจกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาใด ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง อันดับสองก็ได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ของปริญญาเกียรตินิยม ให้เป็นไปตามข้อบังคับ

43. อาจออกข้อบังคับให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิต แก่ผู้ที่ศึกษาตามหลักสูตรหลังจากจบหลักสูตรบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต มาแล้ว ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

มีอำนาจให้ปริญญาเกียรตินิยมแก่บุคคล ที่สภาเห็นว่าทรงคุณวุฒิ สมควรแก่ปริญญา นั้น แต่จะให้ปริญญาแก่ นายกสภา หรือกรรมการสภา ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่ไม่ได้

หมวด 6 ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะ และเครื่องหมายวิทยฐานะ

44. อาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะ หรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตต่าง ๆ และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งต่างๆ ก็ได้ โดยทำเป็นข้อบังคับสถาบัน

45. ตราประทับ ตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบันหรือของหน่วยงานใน

สถาบันมีรูปร่างลักษณะใด ให้เป็นไปตามข้อบังคับ สถาบันไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายในเอกสารรับรองวุฒิหรือรับรองบุคคลที่ไม่มีตราประทับ หรือการใช้เป็นพยานจะรับฟังมิได้

อาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของคณาจารย์ พนักงานอื่น หรือนักศึกษาโดยทำเป็นข้อบังคับ และให้สถาบัน เป็นผู้มิลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้กระทำขึ้น

หมวด 7 การบัญชี และการตรวจสอบ

46. ให้จัดวางระบบและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากล แยกตามประเภทงาน ในส่วนที่สำคัญ แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ์ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

ให้จัดทำงบการเงิน รายงานโดยงบดุล งบกระแสเงินสด การจัดทำงบดุลให้ทำทุกรอบระยะเวลาบัญชี

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสถาบัน กับทั้ง บัญชีการรับ การจ่ายแบบมาตรฐานการบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสถาบัน และให้การตรวจสอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของสถาบันทุกรอบปีบัญชี

47. ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสถาบัน และให้มีอำนาจสอบบุคคลที่เกี่ยวข้อง และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสถาบันได้ ไม่ให้ความร่วมมือจะต้องมีโทษปรับ

48. ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 การกำกับดูแล

49. รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำของสถาบัน เท่าที่จำเป็น ตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ นโยบายรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีเฉพาะที่เกี่ยวกับสถาบัน เป็นการเฉพาะ การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย และให้มีการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้วิธีการที่สอดคล้องกับ หลักการกระจายอำนาจการปกครอง หลักความเป็นอิสระและเสรีภาพทางวิชาการ และให้สถาบันจัดทำรายงานกิจการประจำปีต่อรัฐมนตรี

ให้รัฐบาลและรัฐมนตรีมีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณให้สถาบันสามารถดำเนินการตามภารกิจได้ จะใช้มาตรการทางงบประมาณมากำกับสถาบันโดยทางอ้อมมิได้

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

50. ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน ไม่ว่าจะทำประการใด ๆ จะมีเจตนาทำขึ้นเพื่อจำหน่ายหรือไม่ก็ตาม โดยมีได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ครุฑวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุฑประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือเจตนาแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญาใด ๆ หรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษ

ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว ขัดขวางไม่ให้ความร่วมมือ กับผู้สอบบัญชี ให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

51. ในวันที่เริ่มใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรี แต่งตั้งบุคคลไม่เกินแปดคนทั้งภาค รัฐและเอกชน และคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน โดยให้มีภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสี่คน เป็นองค์ประกอบของสภาสถาบัน และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเลือกกันเองเป็นนายกสภาหนึ่งคน อุปนายกสภาหนึ่งคน และเลขาธิการหนึ่งคน ดำเนินการจนกว่ามีสภาตามกฎหมายนี้

ให้สภาดำเนินการให้มี อธิการบดี ภายในหกสิบวัน และจัดทำข้อบังคับ ที่จำเป็น ทั้งนี้ให้สภาสถาบันนี้ มีระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ภายในหนึ่งปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

52. ในวาระเริ่มแรกให้มีหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

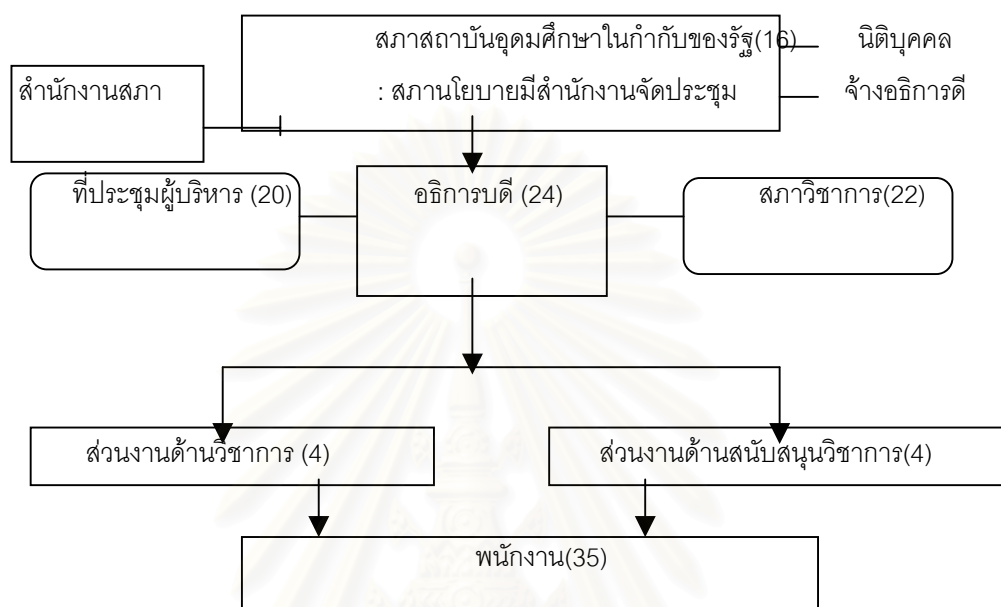
- (1) สำนักงานอธิการบดี
- (2) คณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์
- (3) คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- (4) คณะพยาบาลและสิ่งแวดล้อม
- (5) คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
- (6) สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม
- (7) สำนักวัฒนธรรมและบริการวิชาการ

53. ในวาระแรกที่กฎหมายใช้บังคับ มิให้นำคุณสมบัติเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถาบัน มาใช้บังคับตามที่บัญญัติไว้ แต่ให้สภากำหนดคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสมแทน และแม้จะมีกรรมการมีจำนวนไม่ครบตามที่บัญญัติไว้ ให้ถือว่าเป็นองค์กรที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นผู้บริหารระดับต่างๆ ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ สามารถสรุป

เป็นโครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ได้ ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 9 โครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ตามกฎหมายรูปแบบที่ 1
: องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ มี ความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ - ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ - อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล 	บททั่วไป
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษา ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม ประเทศ และสากล ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและเผยแพร่ ให้บริการวิชาการทั่วไปแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติ และท้องถิ่น - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่ง แวดล้อม 	บททั่วไป
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 	บททั่วไป
การปกครอง (สภาสถาบัน)	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสถานโยบายเชิงบริหาร กำหนดนโยบาย และดูแลติดตามใกล้ชิด - สภารับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล - กรรมการจากภายนอกและภายในเท่ากันหรืออาจ มากกว่าภายในเล็กน้อย - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะ กรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการสำนักงานคณะ กรรมการการอุดมศึกษา ผู้รับผิดชอบอุดมศึกษา แนะนำจำนวนหนึ่ง - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากพื้นที่สถาบันตั้งอยู่ - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสาขาที่ต้องการจำนวนหนึ่ง - ผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนสภาวิชาการ ผู้แทน คณาจารย์ ผู้แทนพนักงานอื่น และผู้แทนนักศึกษา - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก - อธิการบดี เป็นกรรมการและเลขานุการสภา - วาระ 2 ปี แต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้ นักศึกษาวาระ 1 การศึกษา ขาดประชุมครั้งหนึ่งพ้นตำแหน่ง 	การดำเนินการ

ตารางที่ 10 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสภานโยบายเชิงบริหาร (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - กำหนดคุณสมบัติอธิการบดีในรายละเอียด คัดสรร อธิการบดี เพื่อทรงโปรดเกล้าแต่งตั้ง ถอดถอน - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน - พิจารณานุมัติแผนงาน งบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับนโยบาย - วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านของสถาบัน - ติดตามและประเมินผลอธิการบดี วางหลักเกณฑ์ การประเมินตนเองของสภา - มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้ 	การดำเนินการ
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้สภากำหนดคุณสมบัติรายละเอียดเพิ่มเติม - บุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - สภาเป็นผู้เลือกสรรอธิการบดี วาระ 4 ปี เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ - เป็นผู้นำสูงสุดฝ่ายบริหารของสถาบัน และรับผิดชอบในการบริหารจัดการแทนสภาทุกด้านแบบ CEO และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา - กำหนดพันธกิจ และแผนงานตามนโยบายสภา วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด และสภามอบหมาย และเป็นผู้แทนสถาบัน 	การดำเนินการ
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีกึ่งหนึ่งเป็นองค์ประชุมได้ เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลง งบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มงานนวัตกรรม ในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี 	การดำเนินการ
สภาวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็น ข้อบังคับสถาบัน ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสากล - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 10 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสภานโยบายเชิงบริหาร (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรในระดับบริหารได้ - จัดตั้งองค์กรปฏิบัติการกิจรูปคณะบุคคลข้ามสาขาวิชาได้(ไม่มีเขตแดนภาควิชาหรือสาขา) 	บททั่วไป
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บ ค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื้อ ขาย ให้ ถิ่นกรรมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กรนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้ 	บททั่วไป
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน กระบวนพิจารณาของศาลแรงงาน คำพิพากษาศาลแรงงาน ใช้ที่ราชพัสดุได้ ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรียน 	บททั่วไป
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานประกอบ คณาจารย์ พนักงานอื่น ลูกจ้าง - มีการประเมินต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนา - การบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับสถาบัน 	การบริหารงานบุคคล
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน - ให้หน่วยงานของรัฐตีค่าปริญญาให้ได้ไม่ต่ำกว่าในระบบราชการ 	ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีมาตรฐานสากล แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 	การบัญชี และการตรวจสอบ
การใช้อำนาจ	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรีกำกับดูแลเหนือการกระทำโดยตรง เท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ มติ ครม.ที่เกี่ยวกับสถาบัน การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย - ใช้วิธีการไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระ และเสรีภาพทางวิชาการของสถาบัน - ใช้มาตรการงบประมาณมากำกับโดยอ้อมมิได้ 	การกำกับดูแล

รูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ พ.ศ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

เหตุผล

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาทางด้านวิทยาการและการบริหารจัดการไปเป็นอันมาก และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับระบบให้มีผู้รับผิดชอบในระดับสถาบันที่ชัดเจน เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ มีความคล่องตัวสูง ให้อำนาจผู้บริหารระดับสูง ทั้งด้านการจัดการทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างภายใน การบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณ และตลอดทั้งการพัสดุ การดำเนินงานทุกขั้นตอนมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษา คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา อันจะทำให้บุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ และปรับตนเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ประกอบไปด้วยคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน สามารถแข่งขันด้านบริการอุดมศึกษาได้ อย่างน้อยในระดับภูมิภาค ประกอบกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา และเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดำเนินการได้อย่างอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ จึงจำเป็นต้องมีร่างพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ พ.ศ....

หมวด 1 บททั่วไป

1. ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐขึ้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร การจัดการที่เป็นของตนเองได้ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

2. มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาการสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการ ของสังคม ระดับประเทศ และสากล ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

3. ให้บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อย่างน้อยให้มี หลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่าในทุกระดับ

4. อาจแบ่งส่วนงานตามภารกิจและจัดตั้งเป็นหน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการและทางด้านสนับสนุนวิชาการ โดยจะเรียกชื่ออย่างใดก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยได้อีก ตามข้อบังคับของสถาบัน

การตั้ง รวม ยุบ เลิกหน่วยงานย่อย ถ้าไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างพนักงาน กระทำได้ เมื่อผู้บริหารระดับคณบดี ของหน่วยงานนั้น เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม โดยทำเป็นประกาศสถาบัน โดยความเห็นชอบของที่ประชุมผู้บริหาร และรายงานให้สภาเพื่อทราบ

การจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติการในรูปของคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างใด ๆ อาจข้ามสาขากระทำได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม และให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพได้เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น โดยทำเป็นประกาศสถาบัน

5. สมทบกับองค์กรใด ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากองค์กรนั้น

6. การดำเนินกิจการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน เงินทดแทน การประกันสังคม กระบวนการพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทของศาลแรงงาน พนักงานทุกตำแหน่ง และลูกจ้าง ได้รับการคุ้มครอง ประโยชน์เกื้อกูล ค่าตอบแทน สิทธิที่จะพึงได้ ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยด้านต่างๆ นี้

7. สถาบันอุดมศึกษามีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และอำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง ค่าบริการในการให้บริการ ซื้อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ให้ ถูกรรมสิทธิ์ หน้าที่อื่นตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และ การจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลเพื่อการลงทุน หารายได้เป็นการเฉพาะก็ได้ โดยทำเป็นข้อบังคับสถาบันอุดมศึกษา

8. จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น กองทุนทุนการศึกษา ทุนการศึกษา และทุนเพื่อการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ

9. กำหนดเงินเดือน ค่าตอบแทนลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ ให้แก่พนักงาน และลูกจ้าง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตามข้อบังคับของสถาบัน

10. รายได้และการจัดผลประโยชน์ของสถาบัน ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอื่นๆ ที่รัฐบาลจัดสรรให้ ได้แก่ เงินสมทบกองทุนคงยอดเงินต้น เงินสมทบกองทุนนักศึกษาและกองทุนการศึกษาและพัฒนาคณาจารย์รวมทั้ง ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าปรับ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนหรือร่วมลงทุน และจากทรัพย์สินของสถาบัน เงินอุดหนุน เงินบริจาค และทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

กรณีไม่พอให้รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้ตามความจำเป็นในปีงบประมาณนั้น และหรือผูกพันไปงบประมาณปีต่อไปแล้วแต่กรณี

รายได้ของสถาบันไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

11. ให้สถาบันสามารถขอใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุได้ตามที่จำเป็น และให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุมีอำนาจอนุญาตให้ใช้ได้

ทรัพย์สินของสถาบันไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทางแพ่งและบุคคลใดจะยกอายุความ หรือระยะเวลาครอบครองขึ้นต่อสู้กับสถาบันมิได้

12. การพัสดุของสถาบัน ได้แก่ การจัดหา การขาย การให้ การเช่า การจ้างทำของ การเก็บ การจำหน่าย ตลอดจนนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ให้มีการกระจายอำนาจอนุมัติไปยังหน่วยงานและหรือหน่วยงานย่อย เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบย้อนหลังได้ทุกเวลา โดยทำเป็นข้อบังคับสถาบัน

13. การดำเนินการต่าง ๆ ให้ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากรตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมโอนอสังหาริมทรัพย์ และกฎหมายภาษีโรงเรือน และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจากการจัดหาพัสดุ

14. ให้พนักงานมีสิทธิได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญของข้าราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้พนักงานหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยร้ายแรง หรือผู้ตรวจสอบบัญชี เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจตามกฎหมายนี้

ให้นายกสภาสถาบัน ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี พนักงาน ลูกจ้าง เป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

15. ให้สถาบันจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ กิจกรรมส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษา องค์กรของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า และการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่า

16. การกำหนดแนวทางและนโยบายใดที่กระทบต่อความเป็นอยู่และวัฒนธรรมการทำงานตามปกติของพนักงานของสถาบันโดยรวม และให้พนักงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามสมควร

ยอมรับในความหลากหลายวัฒนธรรมของนักศึกษา ถ้าการใดจะกระทบกับนักศึกษาที่เป็นสาระสำคัญอันเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็นผ่านทางองค์กรของนักศึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควร

หมวด 2 การดำเนินการ

17. ให้มีสภาสถาบันเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบายแบบอำนวยการ รับผิดชอบงานของสถาบันต่อรัฐบาล ประกอบด้วย กรรมการไม่เกิน 19 คน ได้แก่

นายกสภาสถาบันทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่สองคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่ต้องการสองถึงสามคน

กรรมการซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีหนึ่งคน เลือกจากคณบดีหนึ่งคน เลือกจากหัวหน้าหน่วยงานระดับสำนักหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าคณะหนึ่งคน

กรรมการเลือกจากสภาวิชาการสองคน

กรรมการเลือกจากผู้แทนอาจารย์หนึ่งคน และกรรมการเลือกจากพนักงานที่ไม่ใช่อาจารย์หนึ่งคน และกรรมการจากนักศึกษาที่สถาบันคัดเลือกจากผู้ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาหนึ่งคน มีวาระหนึ่งปีการศึกษา และมีสิทธิ์ออกเสียงในการประชุมสภาสถาบัน

นายกสภาสถาบันและผู้ทรงคุณวุฒิทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยสถาบันเป็นผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย

ให้กรรมการสภาสถาบันเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภาสถาบัน ทำหน้าที่แทนเมื่อนายกสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ให้อธิการบดีเป็นเลขานุการสภาสถาบัน และให้มีผู้ช่วยเลขานุการสภาสถาบันจากรองอธิการบดีที่อธิการบดีแนะนำหนึ่งคน

วาระการดำรงตำแหน่งของนายกสภาสถาบัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการคราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก

การดำเนินการให้มาซึ่งนายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันและการประชุมสภาสถาบัน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

18. อำนาจและหน้าที่ของสภาสถาบัน มีดังนี้

กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาสถาบัน

กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดีและคณบดี และดำเนินการเพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนอธิการบดี

กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน

พิจารณาและอนุมัติแผนการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภาสถาบัน และแผนงบประมาณของสถาบัน

วางข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบต่างๆ ในการดำเนินกิจการของสถาบันและมอบอำนาจให้หน่วยงาน คณะบุคคล บุคคล ออกระเบียบ กฎเกณฑ์ แนวทางเพื่อปฏิบัติการในเรื่องใดๆ ก็ได้ และมีมติที่ประชุมที่บางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

พิจารณาอนุมัติ แต่งตั้งหรือถอดถอนตำแหน่งศาสตราจารย์ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ตั้งอนุกรรมการ และหรือมอบหมายบุคคลเพื่อดำเนินการต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและสถาบัน

เพื่อบรรลุมติประสงค์ ถ้ามิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ว่าเป็นของผู้ใด หรือหน่วยงานใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาสถาบัน และจะมอบอำนาจให้หน่วยงานใด คณะบุคคล หรือบุคคลใดช่วยเหลือปฏิบัติงานเช่นว่านี้ก็ได้

19. สมาชิกภาพกรรมการเริ่มแต่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

กรรมการพ้นตำแหน่ง ในสภาสถาบันเมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภาสถาบันในประเภทนั้น และขาดการประชุมครั้งของจำนวนการประชุมในรอบปี นับแต่ได้รับโปรดเกล้าฯ หรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

20. ให้สภาสถาบัน กำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสภาสถาบัน ของอธิการบดี และของผู้บริหารระดับคณบดี โดยออกเป็นข้อบังคับ

21. ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร เรียกว่า “ท.ป.บ.” ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธานผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้า

หน่วยงาน ที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ที่ประชุมแต่งตั้งเลขานุการจากรองอธิการบดีคนหนึ่ง และผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี เป็นผู้ช่วยเลขานุการโดยตำแหน่ง

ที่ประชุมผู้บริหารอาจเชิญพนักงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และถ้าเข้าประชุมตลอดในระเบียบวาระนั้น ๆ ให้มีสิทธิ์ออกเสียงเช่นเดียวกับผู้เข้าประชุม และให้ถือว่ามตินี้เป็นมติของที่ประชุมผู้บริหารโดยอนุโลม

ที่ประชุมผู้บริหารต้องมีผู้มาประชุมอย่างน้อยครึ่งจึงเป็นองค์ประชุม มติที่ประชุมให้มีผลผูกพันหน่วยงานและหรือพนักงานผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

22. ที่ประชุมผู้บริหารมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

พิจารณาและจัดทำแผนพัฒนาของสถาบันที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของสภาสถาบัน เพื่อเสนอสภาสถาบัน

พิจารณากลับกรองข้อบังคับ ระเบียบและประกาศของสถาบันเพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน เสนอการจัดตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานหลักและการแบ่งหน่วยงานเพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน

พิจารณาให้ความเห็นชอบกับการตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานย่อย ที่ไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างพนักงาน ของหน่วยงานที่คณบดีหรือเทียบเท่าคณบดีเป็นผู้เสนอ

ดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ การบริหารบุคคล การเงิน และทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษา หรือดำเนินการอื่นตามที่สภาสถาบัน หรืออธิการบดีมอบหมาย

อนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้ว เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ริเริ่มและจัดหาวิธีการ หานวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ อันจะทำการดำเนินพันธกิจให้ก้าวหน้า ทันสมัย และทันกับความเปลี่ยนแปลง

ให้คำปรึกษา เสนอแนะ แก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาสถาบัน หรืออธิการบดีมอบหมาย

23. ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย

ประธาน ได้แก่ อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ เลือกกันเอง กรรมการ ซึ่งเลือกกันเองจากรองอธิการบดี คณบดี กรรมการซึ่งได้รับการเลือกกันเองจากระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่า กรรมการเลือกตั้งจากคณาจารย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยหรือไม่ก็ได้ กรรมการมีวาระสองปีอาจได้รับเลือกและตั้งใหม่ได้อีก

หลักเกณฑ์ จำนวนและวิธีการได้มาให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

ให้สภาวิชาการแต่งตั้ง รองอธิการบดีหรือผู้มีตำแหน่งทางวิชาการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

24. สภาวิชาการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ริเริ่มและหรือพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร ที่มีสาระสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความเป็นสากล การเปิดสอนและการวัดผลการศึกษาเพื่อเสนอสภาสถาบัน

ริเริ่มและหรือพิจารณาเสนอแนะนโยบาย แนวทางในวิจัย และการบริการวิชาการที่จำเป็นแก่สังคม ต่อสภาสถาบัน

อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

พิจารณาให้ความเห็น เกี่ยวกับการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ เพื่อเสนอสภาสถาบัน

ติดตามและประเมินหลักสูตรและผลงานทางวิชาการของคณะ สถาบัน สำนัก วิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น เพื่อการสนับสนุน การปรับปรุงและพัฒนา และเพื่อเสนอสภาสถาบัน

ประเมินผลงานวิชาการของคณาจารย์ และพนักงาน เพื่อเสนอสภาสถาบัน

การประชุมสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

25. ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าและผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบในการบริหารจัดการแทนสภาทุกด้าน รับผิดชอบโดยตรงต่อสภาสถาบัน โดยอาจมีรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจาก **ผู้ซึ่งสภาสถาบันคัดสรร**ตามข้อบังคับสถาบัน และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันมิได้

ให้สภาสถาบัน แต่งตั้งรองอธิการบดี โดยคำแนะนำของอธิการบดี อธิการบดี แต่งตั้งถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี และพ้นตำแหน่ง พร้อมอธิการบดี

26. อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

กำหนดพันธกิจ ตามนโยบายสภาสถาบัน ทำแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาสถาบัน ดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบัน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บริหารวิชาการ บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการแทนสภาที่ไม่ขัดกับสภาตามที่เห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร ทั้งบุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุน ทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนการดำเนินพันธกิจ เพื่อการแข่งขัน เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการทุกด้าน

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของสถาบัน ต่อสภาสถาบัน และ เป็น

ผู้แทนของสถาบัน ในกิจการทั่วไป

ประสานงานและติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าหน่วยงานอื่นที่เทียบเท่า ทั้งเพื่อการปรับปรุงพัฒนา และเพื่อการพิจารณาความดี ความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน และการตอบแทนในลักษณะของโบนัสตามความเหมาะสม และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด ทั้งในด้านการจัดองค์กร การวางแผน การนำ ผู้การปฏิบัติ และการควบคุมตามแนวทางที่สมควร

อธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิการบดี

27. กรณีมีคณะให้มีคณบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่ ริเริ่มและรับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจของคณะ และอาจมีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณะตีมอบหมาย และแต่งตั้งตามที่คณบดีแนะนำ

ให้สภาสถาบัน แต่งตั้งคณบดีจากบุคคลที่ ซึ่งคณาจารย์ในคณะเป็นผู้เลือก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษา

คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้ เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

28. คณบดีมีคุณสมบัติ ดังนี้

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่าสองปี หรือ ผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาและมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่าสี่ปี

จะเป็นบุคคลภายในหรือจากภายนอกก็ได้ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคณะที่ประกอบด้วยเป้าหมาย และกระบวนการไปสู่เป้าหมาย และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

29. ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน รองคณบดีไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ ผู้แทนหัวหน้าภาควิชา กลุ่มวิชาหรือเรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่า ภาควิชาละหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน โดยเลือกกันเอง ผู้แทนคณาจารย์ประจำจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกินสองคนก็ได้ ให้คณะกรรมการประจำคณะ แต่งตั้งกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการประจำคณะ อีกหนึ่งคน จากอาจารย์หรือพนักงานที่เห็นสมควร กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก การได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่ง และการพ้นตำแหน่ง การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

30. คณะกรรมการประจำคณะ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

วางนโยบายและแผนงานของคณะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน

วางระเบียบและออกประกาศในการดำเนินพันธกิจของคณะให้มีความคล่องตัว และยืดหยุ่น ไม่ขัดต่อข้อบังคับและข้อกำหนดของสถาบัน

ริเริ่มและหรือพิจารณาและกำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรของคณะ
จัดการวัดผล ประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา
เสนอแนะและวางแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
พิจารณางบประมาณของคณะ แต่งตั้งและหรือเสนอถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการ

31. กรณีที่มีภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย ให้มีหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหน่วยงานย่อย เป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่ม ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนา และรับผิดชอบผลงานของภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย

ให้อธิการบดีแต่งตั้งหัวหน้าภาควิชา หรือกลุ่มงานวิชาการที่เรียกอย่างอื่น จากคณาจารย์ในส่วนนั้น ผู้ซึ่งได้รับเลือกกันเอง

หัวหน้าภาควิชา หรือที่เรียกอย่างอื่น มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้

32. สถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบดำเนินการงานหน่วยงานนั้น และอาจให้มีรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

คุณสมบัติวิธีการแต่งตั้ง และวาระดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำรงการรองผู้อำนวยการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

การดำเนินงานของสำนัก หรือหน่วยงานอื่นให้มีการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติให้มาก ลดขั้นตอน ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มุ่งผลของงานและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

33. ให้มีคณะกรรมการประจำสถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานอื่น โดยมีองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ และการจัดระบบบริหารงาน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดสถาบัน

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

34. ให้มีระบบประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ โดยอนุโลม เว้นแต่หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

ในการจัดการศึกษาทุกหลักสูตร ทุกวิชา ให้หน่วยงานที่เปิดสอนจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการเทียบโอนก่อนการเปิดสอน และให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่หน่วยงานนั้น และหรือคณาจารย์ผู้สอนต้องแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิทธินี้ก่อนเริ่มเรียน และให้เรียนได้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบ หรือตามอัธยาศัยก็ได้ และจัดให้มีหลักสูตรที่เป็นสากลทั้งหมดหรือบางส่วนหนึ่งตามสมควรก็ได้

ให้แก่คณะหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขาไว้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและด้านคุณลักษณะ แต่การยกเว้นมาตรฐานบางส่วนย่อมกระทำได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางกายภาพของบุคคลและ เงื่อนไขเวลาและปัจจัยอื่น

35. ให้มีระบบการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของพนักงาน และใช้ผลการประเมินประสิทธิภาพการทำงานเป็นหลักในการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาพนักงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันหรือนำความเปลี่ยนแปลงสู่สถาบันและสังคม และรวมทั้งใช้ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ และการให้โบนัสตามที่เห็นสมควร

หลักเกณฑ์ วิธีการ การประเมินให้เป็นไปตามที่อธิการบดีกำหนด

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

36. พนักงาน ประกอบด้วย คณาจารย์ และพนักงานอื่น อาจให้มีลูกจ้างตามความจำเป็นและเหมาะสม

37. การบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน การบรรจุแต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์อื่น ๆ การออกจากงาน วินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ ของพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

38. ให้พนักงานและลูกจ้าง มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการลงโทษ หรือร้องทุกข์ โดยยื่นคำอุทธรณ์ หรือร้องทุกข์เป็น หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

39. ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ได้แก่กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สภาสถาบันแต่งตั้ง กรรมการ ได้แก่ รองอธิการบดี คณบดี ที่เลือกกันเองกลุ่มละหนึ่งคน ผู้แทนคณาจารย์ และผู้แทนพนักงานอื่นประเภทละสองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวนไม่เกินสี่คน หลักเกณฑ์ วิธีการเป็นไปตามข้อบังคับ

ให้คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ มีหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ และพิจารณาเรื่องร้องทุกข์อื่น หลักเกณฑ์ และวิธีการ ตามข้อบังคับสถาบัน

40. คณาจารย์มีหน้าที่สอน วิจัย บริการวิชาการ หน้าที่อื่นตามพันธกิจของสถาบัน

คณาจารย์มีหน้าที่เสนอผลงานทางวิชาการ เพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ขอได้ ถ้าไม่ขอ อาจเสียสิทธิบางอย่างเกี่ยวกับค่าตอบแทน หลักเกณฑ์ตามข้อบังคับสถาบัน

41. คณาจารย์ มีตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ หลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ตามข้อบังคับสถาบัน
สถาบัน คณะ ภาควิชา โปรรแกรมวิชา แล้วแต่กรณี อาจแต่งตั้งหรือเชิญบุคคลที่มีภูมิ
ปัญญา คุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษ ทำหน้าที่สอนหรือร่วมสอนก็ได้
บุคคลผู้มีตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการนั้นเป็นคำนำหน้านาม เพื่อ
แสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

หมวด 5 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

42. ปริญญาตรีสามชั้น ได้แก่ ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต

มีอำนาจให้ ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือร่วมให้ปริญญา ในสาขาวิชาที่มี
การศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กำหนดให้สาขาวิชาใด ให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือมีปริญญาชั้นใด และการใช้
อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับรองและหรือตีค่า ประกาศนียบัตร อนุปริญญา
ปริญญาให้มีอำนาจพิจารณารับรองหรือตีค่าได้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบราชการ

43. อาจกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาใด ได้รับปริญญาเกียรตินิยม อันดับหนึ่ง อันดับสองก็ได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ของปริญญาเกียรตินิยม ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

44. สถาบันอาจออกข้อบังคับให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้แก่ผู้ที่จบหลักสูตรหลัง จากจบบัณฑิต มหาบัณฑิต หรือ ดุษฎีบัณฑิต ตามที่เห็นสมควรก็ได้

มีอำนาจให้ปริญญาเกียรตินิยมแก่บุคคล ที่สภาสถาบันเห็นว่าทรงคุณวุฒิ สมควรแก่
ปริญญานั้น แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่ นายกสภาสถาบัน หรือกรรมการสภาสถาบันอุดม
ศึกษา ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่ไม่ได้

หมวด 6 ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะ และเครื่องหมายวิทยฐานะ

45. อาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะ หรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทย ฐานะ ของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตต่าง ๆ อนุปริญญา และอาจให้มีครุย ประจำตำแหน่งต่าง ๆ ก็ได้ โดยทำเป็นข้อบังคับสถาบัน

46. ตราประทับ ตราเครื่องหมาย หรือ สัญลักษณ์หรือของหน่วยงานในสถาบันอุดม ศึกษามีรูปร่างลักษณะใด ให้ทำเป็นข้อบังคับสถาบันรับผิดชอบกฎหมายในเอกสารรับรองวุฒิหรือ รับรองบุคคลที่ไม่มีตราประทับ หรือการใช้เป็นพยานจะรับฟังมิได้

อาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของคณาจารย์ พนักงานอื่นหรือนักศึกษาโดยทำเป็นข้อบังคับของสถาบันให้สถาบันเป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้กระทำขึ้นนี้

หมวด 7 การบัญชี และการตรวจสอบ

47. ให้จัดวางระบบและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากล แยกตามประเภทงาน ในส่วนที่สำคัญ แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

ให้จัดทำงบการเงิน รายงานโดยงบดุล งบกระแสเงินสด การจัดทำงบดุลให้ทำทุกรอบระยะเวลาบัญชี

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสถาบัน กับทั้ง บัญชีการรับ การจ่ายแบบมาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากล

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสถาบัน และให้การตรวจสอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของสถาบันทุกรอบปีบัญชี

48. ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา และให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดี รองอธิการบดี พนักงาน และลูกจ้างของสถาบันอุดมศึกษา และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา ได้

49. ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภาสถาบัน ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 การกำกับดูแล

51. รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำของสถาบัน โดยกำกับเท่าที่จำเป็นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ นโยบายรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีเฉพาะที่เกี่ยวกับสถาบันเป็นการเฉพาะ การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย และให้มีการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้วิธีการที่สอดคล้องกับ หลักการกระจายอำนาจการปกครอง หลักความเป็นอิสระและเสรีภาพทางวิชาการของสถาบัน และให้สถาบันจัดทำรายงานกิจการประจำปีต่อรัฐมนตรี

ให้รัฐบาลและรัฐมนตรีมีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณให้สถาบันสามารถดำเนินการตามภารกิจได้ จะใช้มาตรการทางงบประมาณมากำกับสถาบันโดยทางอ้อมมิได้

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

50. ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ซึ่งตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน ไม่ว่าจะทำประการใด ๆ โดยมีได้รับอนุญาตจากสถาบัน ต้องระวางโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ครุฑวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุฑประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา โดยไม่มีสิทธิ หรือเจตนากระทำด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือตำแหน่งใด ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิทยฐานะ หรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษ

51. ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว ชัดขวางหรือขัดขืนไม่ให้ความร่วมมือ กับผู้สอบบัญชี ให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

52. ในวันแรกที่ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้สภาสถาบันประกอบด้วย บุคคลที่รัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบคน จากภาครัฐและเอกชน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งไม่เกินแปดคน จากภาครัฐและเอกชน เป็นกรรมการ และให้กรรมการได้เลือกกันเอง เป็นนายกสภาหนึ่งคน เป็นอุปนายกสภาหนึ่งคน และเป็นเลขาธิการหนึ่งคน และดำเนินงานไปจนกว่ามีสภาตามกฎหมายนี้

ให้สภาดำเนินให้มี อธิการบดี ภายในหกสิบวัน และจัดทำข้อบังคับ ที่จำเป็น ทั้งนี้ให้สภาสถาบันนี้มีระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ภายในหนึ่งปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

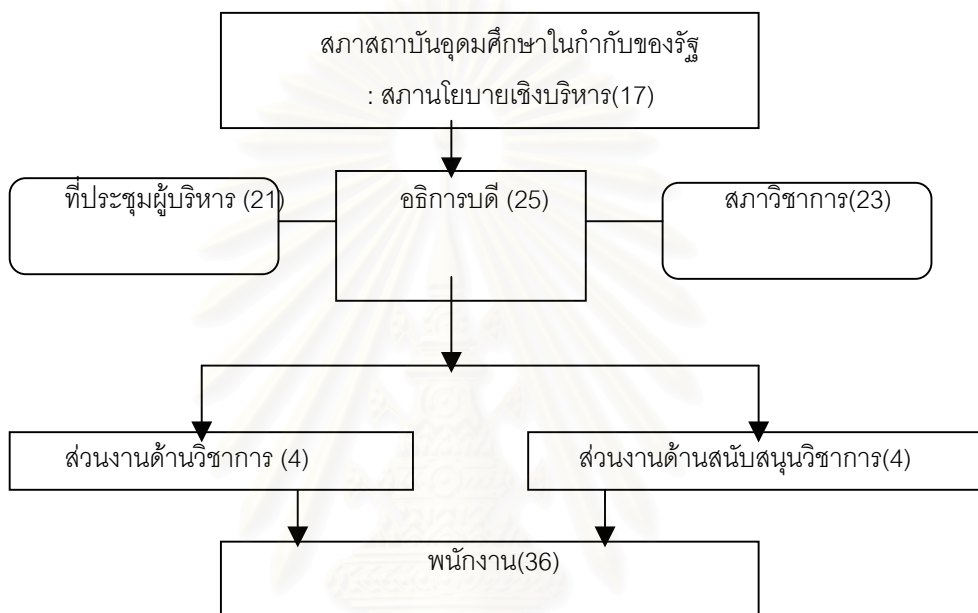
53. ในวาระเริ่มแรกที่ใช้บังคับ ให้มีหน่วยงานในสถาบัน ดังนี้

- (1) สำนักงานอธิการบดี
- (2) คณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์
- (3) คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- (4) คณะพยาบาลและสิ่งแวดล้อม
- (5) คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
- (6) สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม
- (7) สำนักวัฒนธรรมและบริการวิชาการ

54. ในการจัดตั้งสถาบันขึ้นใหม่ คุณสมบัติของพนักงานมิให้นำเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถาบันมาใช้บังคับตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้สภาสถาบันกำหนดคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสมแทน และแม้จะมีกรรมการมีจำนวนไม่ครบตามที่บัญญัติไว้ ให้ถือว่าเป็นสภาสถาบัน สภาวิชาการ และเป็นผู้บริหารระดับต่างๆได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ สามารถสรุปเป็นโครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ได้ ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 10 โครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ตามกฎหมายรูปแบบที่ 2 : องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์กรแบบราชการที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ ยกเว้นการบริหารงานบุคคล - เป็นส่วนราชการ และเป็นนิติบุคคล 	บททั่วไป
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษา ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและเผยแพร่ ให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 	บททั่วไป
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 	บททั่วไป
การปกครอง (สภาสถาบัน)	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสถานนโยบายและดูแลติดตามผล - สภารับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล - ประกอบกรรมการไม่เกิน 19 คน - ผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา แนะนำจำนวนหนึ่ง - ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่สถาบันตั้งอยู่จำนวนหนึ่ง - ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการเงิน บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนหนึ่ง - อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง - ผู้แทนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการจำนวนหนึ่ง - ผู้แทนสภาวิชาการ สมาคณาจารย์ คณาจารย์ และข้าราชการอื่น จำนวนหนึ่ง - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก - แต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ - วาระ 2 ปี แต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 11 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว
(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - สรรหาอธิการบดี เพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน - พิจารณานุมัติแผนงาน งบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับนโยบาย - วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้าน ยกเว้นด้านบุคลากร - ติดตามและประเมินผลอธิการบดี สถาบัน และวางหลักเกณฑ์การประเมินของสภาเอง - มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้ 	การดำเนินการ
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติจบปริญญาเอก หรือศาสตราจารย์ หรือ จบปริญญาสอนอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าห้าปี ฯ - บุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - อธิการบดี วาระ 4 ปี เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ - เป็นผู้นำและผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสถาบัน และรับผิดชอบในการบริหารจัดการ และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา - ดำเนินการตามและปฏิบัติตามนโยบายสภา วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด สภามอบหมาย และเป็นผู้แทนสถาบัน 	การดำเนินการ
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีกึ่งหนึ่งเป็นองค์ประชุมได้ เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลง งบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มงานนวัตกรรม ในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี 	การดำเนินการ
สภาวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็นข้อบังคับสถาบัน ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศ - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 11 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรที่ประชุมผู้บริหารอนุมัติได้ รายงานสภาทราบ - จัดตั้งองค์การปฏิบัติการในรูปแบบบุคคลข้ามสาขาวิชาได้ 	บททั่วไป
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ซื้อ ขาย ให้ ถูกรวมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กรนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้ 	บททั่วไป
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน กระบวนพิจารณาของศาลแรงงาน คำพิพากษาศาลแรงงาน ยกเว้นค่าชดเชยกรณีเลิกจ้าง ภาษีโรงเรือน - กำหนดค่าตอบแทนต่างๆ สำหรับบุคลากรได้ ยกเว้นเงินเดือนข้าราชการและลูกจ้างที่ใช้เงินงบประมาณ อัตราเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ตามระบบราชการ - ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป แยกจากหมวดเงินเดือน - มีให้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุมาใช้บังคับ 	บททั่วไป
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าราชการ คณาจารย์ ข้าราชการอื่น อาจมีลูกจ้าง - คณาจารย์มีหน้าที่ข้อกำหนดตำแหน่งวิชาการเมื่อถึงกำหนด มีการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง - ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา 	การบริหารงานบุคคล
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน 	ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 	การบัญชี และการตรวจสอบ
การใช้อำนาจรัฐ	ใช้อำนาจควบคุมบังคับบัญชา สั่งการได้ตามปกติ	อำนาจตามกฎหมายอื่น

รูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ พ.ศ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ

เหตุผล

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาทางด้านวิทยาการและการบริหารจัดการไปเป็นอันมาก และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับระบบให้มีผู้รับผิดชอบในระดับสถาบันที่ชัดเจน เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ มีความคล่องตัวสูง ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลง ลดความเป็นราชการลง ทั้งด้านการจัดการทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างภายใน การเงิน การงบประมาณ และการพัสดุ งานทุกขั้นตอนมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เปิดโอกาสทุกกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงอุดมศึกษามากขึ้น มีความเสมอภาค เป็นอุดมศึกษาตลอดชีวิต มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา อันจะทำให้บุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ และปรับตัวเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ประกอบไปด้วยคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศ ทันสมัย ทันความเปลี่ยนแปลง พร้อมที่จะแข่งขันได้ ประกอบกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา และเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการได้อย่างอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ จึงจำเป็นต้องมีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ พ.ศ....

หมวด 1 บททั่วไป

1. ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการขึ้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร การจัดการที่เป็นของตนเองได้ ยกเว้นการบริหารงานบุคคล มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นส่วนราชการ และเป็นนิติบุคคล

2. มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการ ของสังคม และประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

3. ให้บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อย่างน้อยให้มี หลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่าในทุกระดับหน่วยงาน ทั้งหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ

4. อาจแบ่งงานตามภารกิจและจัดตั้งเป็นหน่วยงานภายใน เพื่อทำหน้าที่ทางด้านทางวิชาการและทางด้านสนับสนุนวิชาการ โดยอาจเรียกชื่ออย่างใดก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยได้อีก ตามข้อบังคับของสถาบัน

การตั้ง รวม ยุบ เลิกหน่วยงานย่อย ถ้าไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างบุคลากร กระทำได้ เมื่อผู้บริหารระดับคณบดี เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม โดยทำเป็นประกาศสถาบัน โดยความเห็นชอบของที่ประชุมผู้บริหาร และรายงานสภาทราบ

การจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติการในรูปของคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างใด ๆ อาจข้ามสาขากระทำได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม และให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพได้เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น โดยทำเป็นประกาศสถาบัน

5. สมทบกับองค์กรใด ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากองค์กรนั้น

6. การดำเนินกิจการไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน เงินทดแทน การประกันสังคม กระบวนการพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทของศาลแรงงาน พนักงานทุกตำแหน่ง และลูกจ้าง ได้รับการคุ้มครอง ประโยชน์เกื้อกูล ค่าตอบแทน สิทธิที่จะพึงได้ ไม่น้อยกว่ากฎหมายว่าด้วยด้านต่างๆ นี้

7. มีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การเก็บค่าเล่าเรียน ค่าให้บริการ ชื้อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ให้ ถูกรรมสิทธิ์ หน้าที่อื่นตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลเพื่อการลงทุน หายรายได้เป็นการเฉพาะก็ได้ โดยทำเป็นข้อบังคับสถาบัน

8. จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารจัดการกองทุน ทุนการศึกษา และพัฒนาอาจารย์ และทุนเพื่อการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ

9. กำหนด ค่าตอบแทนลักษณะต่าง ๆ ได้ ยกเว้นเงินเดือนข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ และอัตราเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก คงให้เป็นไปตามระบบราชการ เว้นแต่วิธีการเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก กำหนดเองได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข โดยทำเป็นข้อบังคับสถาบัน

10. รายได้และการจัดผลประโยชน์ของสถาบัน ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป ที่รัฐบาลจัดสรรให้ ได้แก่ เงินสมทบกองทุนคงยอดเงินต้น เงินสมทบกองทุนนักศึกษาและกองทุน รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าปรับ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนหรือร่วมลงทุน และจากทรัพย์สินของสถาบัน เงินอุดหนุน เงินบริจาค และทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

เงินประเภทเงินเดือน เงินสวัสดิการ ให้รัฐบาลจัดสรรให้เป็นเงินงบประมาณแยกจากเงินอุดหนุนทั่วไปหรือเงินอื่นที่รัฐบาลจัดสรรให้

รายได้ของสถาบันไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

11. ทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษาไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทางแพ่งและบุคคลใดจะยกอายุความ หรือระยะเวลาครอบครองขึ้นต่อสู้กับสถาบันมิได้

12. การพัสดุของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การจัดหา การขาย การให้ การเช่า การจ้างทำของ การเก็บ การจำหน่าย รวมทั้งนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ให้มีสำนักงานกลาง และมีกระจายอำนาจอนุมัติ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบย้อนหลังได้ทุกเวลา โดยมีให้นาระเบียบสำนักนายรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือระเบียบอื่นมาใช้บังคับ แต่ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

13. การดำเนินการต่าง ๆ ให้ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากรตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมการโอนสังหาริมทรัพย์ และกฎหมายภาษีโรงเรือน และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจากการจัดหาพัสดุ

14. ให้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ กิจกรรมส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์ แก่นักศึกษา องค์การของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่าตามความเหมาะสม

15. การกำหนดแนวทางและนโยบายใดที่กระทบต่อความเป็นอยู่และวัฒนธรรมการทำงานตามปกติของข้าราชการโดยรวม ต้องให้ข้าราชการทราบ และให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามสมควร

ถ้าการใดจะกระทบกับนักศึกษาที่เป็นสาระสำคัญอันเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสิทธิเสรีภาพ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็น ผ่านทางองค์กรของนักศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาตามความเห็นสมควร

หมวด 2 การดำเนินการ

16. ให้มีสภาสถาบันเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบายและติดตามผล และรับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล ประกอบด้วย กรรมการไม่เกิน 19 คน ได้แก่

นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี กรรมการผู้แทนจากรองอธิการบดีหนึ่งคน จากคณบดีหนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่าคณะหนึ่งคน

กรรมการจากสภาวิชาการหนึ่งคน จากสภาอาจารย์หนึ่งคน

กรรมการจากคณาจารย์ประจำสองคน และข้าราชการไม่ใช่อาจารย์หนึ่งคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่ที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่สองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกห้าคน ซึ่งมีประสบการณ์ทางด้านการเงิน การบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมอยู่ด้วย

ให้กรรมการสภาสถาบัน เลือกตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก

ให้สภาสถาบัน แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคนจากรองอธิการบดี

วาระดำรงตำแหน่งของกรรมการทุกประเภทสองปี แต่อาจได้รับเลือกตั้งใหม่ได้อีก

การได้มาซึ่งกรรมการประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

17. อำนาจและหน้าที่สภาสถาบัน

กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาสถาบัน

พิจารณาและดำเนินการสรรหาอธิการบดี และดำเนินการเพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนอธิการบดี

พิจารณากำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน

พิจารณาและอนุมัติแผนการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภาสถาบัน และแผนงบประมาณของสถาบัน

วางข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ ในการดำเนินกิจการของสถาบันและมอบอำนาจให้หน่วยงาน คณะบุคคล บุคคล ออกระเบียบ กฎเกณฑ์ แนวทางเพื่อปฏิบัติการในเรื่องใดๆ ก็ได้ และมีมติที่ประชุมในบางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

พิจารณาอนุมัติ แต่งตั้งหรือถอดถอนตำแหน่งศาสตราจารย์ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ตั้งอนุกรรมการ และหรือมอบหมายบุคคลเพื่อดำเนินการต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและสถาบัน

เพื่อบรรลุมติวัตถุประสงค์ ถ้ามิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ว่าเป็นของผู้ใด หรือหน่วยงานใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาสถาบัน และจะมอบอำนาจให้หน่วยงานใด คณะบุคคล หรือบุคคลใดช่วยเหลือปฏิบัติงานเช่นว่านี้ได้

18. สมาชิกภาพกรรมการ เริ่มแต่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

กรรมการพ้นตำแหน่ง ในสภาสถาบันเมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภาสถาบันในประเภทนั้น และขาดการประชุมครั้งของจำนวนการประชุมในรอบปี นับแต่ได้รับโปรดเกล้าฯ หรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

19. ให้สภาสถาบัน กำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสภาสถาบัน ของอธิการบดี และของผู้บริหารระดับคณบดี โดยออกเป็นข้อบังคับสถาบัน

20. ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร เรียกว่า “ท.ป.บ.” ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน ผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าหน่วยงาน ที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ที่ประชุมแต่งตั้งเลขานุการจากรองอธิการบดีคนหนึ่ง ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี เป็นผู้ช่วยเลขานุการโดยตำแหน่ง

ที่ประชุมผู้บริหารอาจเชิญข้าราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และถ้าเข้าประชุมตลอดในระเบียบวาระนั้น ๆ ให้มีสิทธิ์ออกเสียงเช่นเดียวกัน และให้ถือว่ามตินี้เป็นมติของที่ประชุมผู้บริหารโดยอนุโลม

ที่ประชุมผู้บริหารต้องมีผู้มาประชุมอย่างน้อยครึ่งจึงเป็นองค์ประชุม มติที่ประชุมให้มีผลผูกพันหน่วยงานและหรือพนักงานผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

21. ที่ประชุมผู้บริหารมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

พิจารณาและจัดทำแผนพัฒนาของสถาบันที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของสภาสถาบัน เพื่อเสนอสภาสถาบัน

พิจารณากันกรองข้อบังคับ และประกาศของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน

เสนอการจัดตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานหลักและการแบ่งหน่วยงานเพื่อเสนอต่อสภาสถาบัน

พิจารณาให้ความเห็นชอบกับการตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานย่อย ที่ไม่ต้อง
เพิ่มหรือเลิกจ้างข้าราชการ ของหน่วยงานที่คนบดีเป็นผู้เสนอ และรายงานสภาทราบ

อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองคนบดี รองผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการ
สำนัก รองผู้อำนวยการวิทยาลัย และรองหัวหน้าหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่า

ดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ การบริหารบุคคล การเงิน และทรัพย์สินของสถาบัน
ดำเนินการอื่นตามที่สภาสถาบันหรืออธิการบดีมอบหมาย

อนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้ว เพื่อให้มีความเหมาะสม
กับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ริเริ่มและจัดหาวิธีการ หานวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ อันจะทำให้การดำเนิน
พันธกิจ ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทันสมัย และทันกับความเปลี่ยนแปลง

ให้คำปรึกษา เสนอแนะ แก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภาสถาบัน หรือ
อธิการบดีมอบหมาย

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมอบหมายให้หน่วยงานใด
เพื่อกระทำการใด อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมผู้บริหารก็ได้

22. ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย

ประธาน ได้แก่ อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์
ศาสตราจารย์ กรณีเกินเลือกกันเอง กรรมการ ซึ่งเลือกกันเองจากรองอธิการบดี คนบดี
กรรมการซึ่งได้รับการเลือกกันเอง จากระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่า
กรรมการเลือกตั้งจากคณาจารย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกไม่เกินเจ็ดคน กรรมการมี
วาระสองปีอาจได้รับเลือกและตั้งใหม่ได้อีก

หลักเกณฑ์ จำนวน และวิธีการได้มาให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

ให้สภาวิชาการแต่งตั้ง รองอธิการบดีหรือพนักงานผู้มีตำแหน่งทางวิชาการคนหนึ่งเป็น
เลขานุการ

23. สภาวิชาการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ริเริ่มและหรือพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร ที่มีสาระสอดคล้องกับความ
ต้องการของสังคม การเปิดสอนและการวัดผลการศึกษาเพื่อเสนอสภาสถาบัน

ริเริ่มและหรือพิจารณาเสนอแนะนโยบาย แนวทางในวิจัย และการบริการวิชาการที่จำ
เป็นแก่สังคม และประเทศ ต่อสภาสถาบัน

อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

พิจารณาให้ความเห็น เกี่ยวกับการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์
พิเศษ เพื่อเสนอสภาสถาบัน

ติดตามและประเมินหลักสูตรและผลงานทางวิชาการของทุกหน่วยงาน เพื่อการสนับสนุน การปรับปรุงและพัฒนา และเพื่อเสนอสภาสถาบัน

พิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ ตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

ประเมินผลงานวิชาการของคณาจารย์ และข้าราชการอื่น เพื่อเสนอสภาสถาบัน

การประชุมสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

24. ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบโดยตรงต่อสภาสถาบัน โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจาก **ผู้ซึ่งสภาสถาบันสรรหา**ตามข้อบังคับที่จัดทำขึ้น และให้มีวาระสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันมิได้

ให้สภาสถาบัน แต่งตั้งรองอธิการบดี โดยคำแนะนำของอธิการบดี ให้อธิการบดีแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี และพ้นจากตำแหน่งพร้อมอธิการบดี

25. อธิการบดีมีคุณสมบัติ ดังนี้

จบปริญญาเอก สอนในอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าสามปี หรือมีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ จบปริญญา สอนอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเคยเป็นกรรมการสภาสถาบันมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งคณบดี หรือรองอธิการบดีมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี จะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาอุดมศึกษา และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

26. อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

กำหนดพันธกิจ จัดทำวิสัยทัศน์ ตามนโยบายสภาสถาบันอุดมศึกษา และแผนพัฒนาสถาบัน และดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบัน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บริหารวิชาการ บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบ ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่เห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร บุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุนและทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนพันธกิจ เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการในทุกด้าน

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของสถาบัน ต่อสภาสถาบัน และ เป็นผู้แทนของสถาบัน ในกิจการทั่วไป

ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด ด้านการจัดองค์กร การวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการควบคุมตามแนวทางของผู้บริหาร

อธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีที่อธิการบดี ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิการบดี

27.ให้มีสภาคณาจารย์ ประกอบด้วยประธานหนึ่งคน กรรมการ ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ และเลือกกันเองเป็นรองประธานหนึ่งคน และเลขานุการหนึ่งคน มีอำนาจและหน้าที่ให้คำปรึกษา และเสนอแนะเกี่ยวกับกิจการของสถาบัน ต่ออธิการบดี เป็นสื่อกลางประสานสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหารของสถาบันกับคณาจารย์ หรือระหว่างคณาจารย์ กำกับดูแลเกี่ยวกับจรรยาบรรณของคณาจารย์ และหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หลักเกณฑ์ จำนวน วิธีการเลือกตั้ง การประชุมและการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

28.กรณีมีคณะให้มีคณบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่ ริเริ่มและรับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจของคณะ และอาจมีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย และแต่งตั้งตามที่คณบดีแนะนำ

ให้สภาสถาบันแต่งตั้งคณบดีจากบุคคล ซึ่งคณาจารย์ในคณะเป็นผู้เลือก หลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับสถาบัน

คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้ เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

29. คณบดีมีคุณสมบัติ ดังนี้

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่าสองปี หรือ ผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาและมีประสบการณ์ระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าสี่ปี

จะเป็นบุคคลภายในหรือจากภายนอกก็ได้ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคณะที่ประกอบด้วยเป้าหมาย และกระบวนการไปสู่เป้าหมาย และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

30.ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน รองคณบดีอย่างน้อยสองคนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ ผู้แทนหัวหน้าภาควิชา กลุ่มวิชาหรือเรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่า ภาควิชาละหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน โดยเลือกกันเอง ผู้แทนคณาจารย์ประจำจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกินสองคนก็ได้ ให้คณะกรรมการประจำคณะ แต่งตั้งเลขานุการคณะกรรมการประจำคณะ อีกหนึ่งคน จากอาจารย์หรือ

พนักงานที่เห็นสมควร มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก การได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่ง และการพ้นตำแหน่ง การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

31. คณะกรรมการประจำคณะ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

วางนโยบายและแผนงานของคณะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน วางระเบียบและออกประกาศในการดำเนินพันธกิจของคณะให้มีความคล่องตัว และยืดหยุ่น ไม่ขัดต่อข้อบังคับของสถาบัน

ริเริ่มและหรือพิจารณาและกำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรของคณะ จัดการวัดผลประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา เสนอแนะและวางแผนทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา พิจารณางบประมาณของคณะ เสนอการแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการ

32. กรณีมีภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย ให้มีหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหน่วยงานย่อย เป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่ม ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนา และรับผิดชอบผลงานของภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย

ให้อธิการบดีแต่งตั้งหัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าหน่วยงานย่อย จากคณาจารย์ในภาควิชาผู้ซึ่งได้รับเลือกกันเอง หัวหน้าภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

33. สถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบดำเนินการ และอาจให้มีรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

คุณสมบัติวิธีการแต่งตั้ง และวาระดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหาร รองผู้อำนวยการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

การดำเนินงานของสำนัก หรือหน่วยงานอื่นให้มีการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติให้มาก ลดขั้นตอน ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มุ่งผลของงานและมีความรับผิดชอบ

ให้มีคณะกรรมการประจำสถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานอื่น โดยมีองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ และการจัดระบบบริหารงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

35 ให้มีระบบประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ โดยอนุโลม เว้นแต่หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

ในการจัดการศึกษาทุกหลักสูตร ทุกวิชา ให้คณะที่เปิดสอนจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ เทียบโอนก่อนการเปิดสอน และให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่คณะ และหรือคณาจารย์ผู้สอนต้องแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิทธินี้ก่อนเริ่มเรียน และสามารถเรียนได้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบ หรือตามอัธยาศัยก็ได้ ตามเห็นว่าเหมาะสมแล้วแต่กรณี

ให้แต่ละคณะกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขาไว้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและด้านคุณลักษณะ แต่การยกเว้นมาตรฐานบางส่วนย่อมกระทำได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางกายภาพของบุคคลและ เงื่อนไขเวลาและปัจจัยอื่น

36. จัดให้มีระบบการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของข้าราชการ และใช้ผลการประเมินประสิทธิภาพการทำงานเป็นหลักในการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาข้าราชการอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้รู้เท่าทันหรือนำความเปลี่ยนแปลงสู่สถาบันและสังคม และรวมทั้งใช้ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ

หลักเกณฑ์ วิธีการ การประเมินให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

37. ข้าราชการประกอบด้วย คณาจารย์ และข้าราชการอื่น อาจให้มีลูกจ้างตามความจำเป็นและเหมาะสม

38. การบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน การบรรจุแต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูล การออกจางาน วินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ ของข้าราชการและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

39. คณาจารย์มีหน้าที่สอน และวิจัย หรืออาจมีหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

คณาจารย์มีหน้าที่เสนอผลงานทางวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ขอได้ ถ้าไม่ขอ อาจเสียสิทธิเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน หลักเกณฑ์ตามข้อบังคับสถาบัน

40. คณาจารย์ มีตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ หลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ตามข้อกำหนดสถาบัน สถาบัน คณะ ภาควิชา โปรแกรมวิชา แล้วแต่กรณี อาจแต่งตั้งหรือเชิญบุคคลที่มีภูมิปัญญา คุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษ ทำหน้าที่สอนหรือร่วมสอนก็ได้

ผู้มีตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการนั้นเป็นค่านำหน้านามได้ตลอดไป

หมวด 5 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

41. **ปริญญาตรีสามชั้น** ได้แก่ ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต

มีอำนาจให้ ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือร่วมให้ปริญญา ในสาขาวิชาที่มีการศึกษาร่วมกับ สถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใด ให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือมีปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้น ๆ ให้เป็นไปข้อบังคับของสถาบัน

42. **อาจกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาใด** ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง อันดับสองก็ได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ของปริญญาเกียรตินิยม ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

43. **สถาบัน อาจออกข้อบังคับให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิต** แก่ผู้สำเร็จหลักสูตร หลังจากจบบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต ตามที่เห็นสมควรก็ได้

มีอำนาจให้ปริญญาเกียรตินิยมแก่บุคคล ที่สภาสถาบันเห็นว่าทรงคุณวุฒิ สมควรแก่ปริญญานั้น แต่จะให้ปริญญาแก่ นายกสภาสถาบัน หรือกรรมการสภาสถาบัน ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่ไม่ได้

หมวด 6 ครุฑประจำตำแหน่ง ครุฑวิทยฐานะ และเครื่องหมายวิทยฐานะ

44. **อาจกำหนดให้มีครุฑวิทยฐานะ** หรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ ของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรต่าง ๆ อนุปริญญา และอาจกำหนดให้มีครุฑประจำตำแหน่งต่างๆ ก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุฑวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุฑประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นข้อบังคับสถาบัน

45. **ตราประทับ ตราเครื่องหมาย** หรือ สัญลักษณ์หรือของหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษามีรูปร่างลักษณะใด ให้ทำเป็นข้อบังคับสถาบัน สถาบันไม่ต้องรับผิดทางกฎหมายในเอกสารรับรองวุฒิหรือรับรองบุคคลที่ไม่มีตราประทับ หรือการใช้เป็นพยานจะรับฟังมิได้

อาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของคณาจารย์ พนักงานอื่นหรือนักศึกษาโดยทำเป็นข้อบังคับของสถาบัน และให้เป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้กระทำขึ้น

หมวด 7 การบัญชี และการตรวจสอบ

46. **ให้สถาบัน จัดวางระบบและรักษาไว้**ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แยกตามประเภทงาน ในส่วนที่สำคัญ แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ์ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

ให้จัดทำงบการเงิน รายงานโดยงบดุล งบกระแสเงินสด การจัดทำงบดุลให้ทำทุกกรอบ ระยะเวลาบัญชี

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสถาบัน กับทั้ง บัญชีการรับ การจ่ายแบบมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสถาบัน และให้การตรวจสอบ รับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของสถาบันทุกกรอบปีบัญชี

47.ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสถาบัน และให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดี รองอธิการบดี ข้าราชการ และลูกจ้างของ สถาบัน และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสถาบัน ได้

48.ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภาสถาบัน ภายใน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 บทกำหนดโทษ

49. ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ซึ่งตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน ไม่ว่าจะทำ ประการใด ๆ โดยมีได้รับอนุญาตจากสถาบัน ต้องระวางโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ครุฑวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุฑประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือเจตนาแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือตำแหน่ง ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิทยฐานะ หรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ต้อง ระวางโทษ

ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว ชัดขวางหรือขัดขืนไม่ให้ความร่วมมือ กับผู้สอบบัญชี ให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

51.ในวันแรกที่ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้สภาสถาบันประกอบด้วย ผู้ซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้งไม่เกินสิบคน จากภาครัฐและเอกชน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งไม่เกินเก้าคน จากภาครัฐและเอกชน ให้กรรมการเลือกกันเองเป็นนายกสภา และอุปนายกสภาหนึ่งคนและ เลขาธิการหนึ่งคน และดำเนินการไปจนกว่ามีสภาตามกฎหมายนี้

ให้ดำเนินให้มี อธิการบดี ภายในหกสิบวัน และจัดทำข้อบังคับ ที่จำเป็น ทั้งนี้ให้สภา สถาบันนี้มีระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ภายในหนึ่งปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

52. ในวาระเริ่มแรกที่มีกฎหมายใช้บังคับให้มีหน่วยงานในสถาบัน ดังนี้

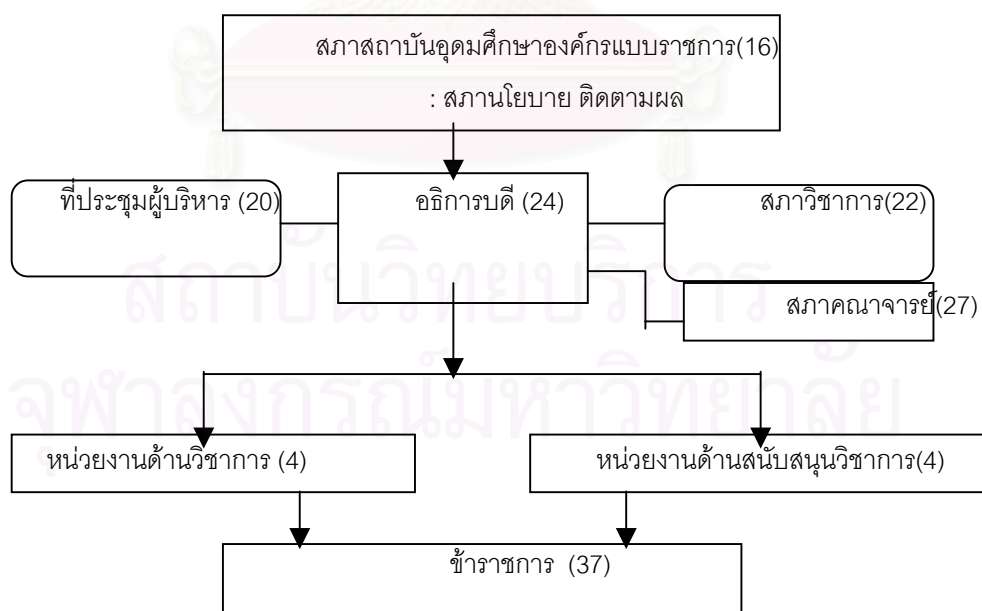
(1) สำนักงานอธิการบดี

- (2) คณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์
- (3) คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- (4) คณะพยาบาลและสิ่งแวดล้อม
- (5) คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
- (6) สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม
- (7) สำนักวัฒนธรรมและบริการวิชาการ

53. ในวาระแรกที่มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นใหม่ คุณสมบัติของพนักงานมิให้นำเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษามาใช้บังคับตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้สภาสถาบันกำหนดคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสมแทน และแม้จะมีกรรมการมีจำนวนไม่ครบตามที่บัญญัติไว้ ให้ถือว่าเป็นสภาสถาบัน สภาวิชาการ และเป็นผู้บริหารระดับต่างๆได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

จากสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นองค์กรแบบราชการ สามารถสรุปเป็นโครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาได้ ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 11 โครงสร้างการบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นองค์กรแบบราชการ ตามกฎหมายรูปแบบที่ 3 : องค์กรแบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว

ตารางที่ 12 สรุปประเด็นและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างของกฎหมายแต่ละรูปแบบ

ประเด็นและ ลักษณะเฉพาะ	รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3
	มหาชนอิสระเต็มรูป	มหาชนอิสระมีสถานโยบาย เชิงบริหาร	องค์กรแบบราชการ ที่ยืดหยุ่น และคล่องตัว
สถานภาพ	สถาบันอุดมศึกษาในกำกับ	สถาบันอุดมศึกษาในกำกับ	ส่วนราชการ
วัตถุประสงค์	สอน วิจัย บริการ ทะนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมชาติ และสากล มีความเป็น สากล	สอน วิจัย บริการวิชาการ ทั่วไปแก่สังคม ประเทศ และสากล ส่งเสริม ภูมิปัญญาชาติและท้องถิ่น	สอน วิจัย บริการ ทะนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น ประเทศ
พันธกิจ	ทำให้ได้มาตรฐานโลก	เป็นผู้นำอย่างน้อยระดับ ภูมิภาค	ให้โอกาสเข้าถึงอุดม ศึกษาอย่างเสมอภาค
การปกครอง(สภา) สถาบันอุดมศึกษา	- สภาเป็นนิติบุคคล - สถานโยบาย ติดตามงาน - มีสำนักงานสภา - กรรมการจากภายในไม่มี - มีนักศึกษาเป็นกรรมการ - กำหนดคุณสมบัติ และ จ้างอธิการบดี อธิการบดีไม่ เป็นกรรมการสภา เป็นผู้ ประสานกับสภาโดยตรง	- สถานโยบายเชิงบริหาร - อธิการบดีเป็นกรรมการ และเลขานุการ - กรรมการจากพหุภาคี - นักศึกษาเป็นกรรมการ - กำหนดคุณสมบัติ อธิการบดีเพิ่มเติม คัดสรร อธิการบดี	- สถานโยบาย ติดตามงาน - อธิการบดี เป็นกรรมการ - รองอธิการบดี เป็นเลขานุการ - กรรมการแบบไตรภาคี - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็น อุปนายกสภา
อธิการบดี	- สภาคัดเลือก แต่งตั้ง วาระตามสัญญาจ้าง	- สภาคัดสรร แต่งตั้ง เป็นผู้นำสูงสุดแบบ CEO	- สภาสรรหา อธิการบดี โปรดเกล้าฯแต่งตั้ง
การาจัดองค์กร	- ตามภารกิจ ตามสถานการณ์	- ตามภารกิจ ยืดหยุ่นสูง	- แนวราบ ขนาดเล็กเท่าที่จำเป็น
กระบวนการดำเนิน งานที่เป็นลักษณะ เฉพาะ	-เชิงธุรกิจ คล่องตัวทั้งสภา และสถาบันเพราะเป็นนิติ บุคคล	-แก้ปัญหารวดเร็ว บูรณาการ สนองความ ต้องการของประเทศ	-ลดขั้นตอน กระจายอำนาจ
บุคลากร	-พนักงาน ลูกจ้าง	-พนักงาน ลูกจ้าง	-ข้าราชการ ลูกจ้าง
รายได้	-เงินอุดหนุนทั่วไป หารายได้เอง	-เงินอุดหนุนทั่วไป หารายได้เสริม	-เงินอุดหนุนทั่วไป แยก เงินเดือนต่างหาก หาราย ได้เสริม
การใช้อำนาจ	-กำกับเท่าที่จำเป็น ไม่สั่งการ	-กำกับเท่าที่จำเป็น ไม่สั่งการ	-บังคับบัญชา สั่งการได้

จากสาระสำคัญของกฎหมายทั้งสามรูปแบบสามารถสรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายเพื่อนำไปจัดทำรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏ แสดงโดยใช้ตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 สรุปสาระสำคัญและประเด็น กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ จัดระบบบริหารตนเอง - มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ ไม่เป็นส่วนราชการ - ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคมระดับประเทศ และนานาชาติ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและสากล - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีทุกระดับ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า - อาจมีการจำกัดสิทธิของบุคคลบางประการให้อ้างถึงรัฐธรรมนูญที่ให้กระทำได้โดยให้บัญญัติไว้ให้ชัดเจน
สภาสถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสภานโยบาย มีสำนักงานสภาจัดการประชุมและติดตามงาน - เป็นลักษณะองค์กรมหาชนแบบเต็มรูป มีฐานะเป็นนิติบุคคล - รับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล - กรรมการประกอบด้วยนายกสภาทรงโปรดเกล้าฯแต่งตั้ง - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจากรัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งจำนวนหนึ่ง - กรรมการจำนวนหนึ่งเลขาธิการการอุดมศึกษาแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านบริหารธุรกิจ การเงิน วิทยาศาสตร์ ให้มีภาคเอกชนไม่น้อยกว่าห้าคน โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นชอบ - เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง - กรรมการคัดเลือกจากนักศึกษาอย่างน้อยหนึ่งคน - กรรมการคัดเลือกกันเองเป็นอุปนายกและเลขานุการ - วาระ4ปี กรรมการนักศึกษาวาระ1 ปีการศึกษา - อธิการบดีเป็นผู้ประสานโดยตรงกับสภา ไม่เป็นเป็นกรรมการ

ตารางที่ 13 สรุปสาระสำคัญและประเด็น กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์การมหาชนอิสระแบบเต็มรูป(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
อำนาจและหน้าที่ สภาสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี ทำสัญญาจ้างอธิการบดี เสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนได้ตามเงื่อนไขสัญญา - ออกระเบียบการดำเนินงานสำนักงานสภาและอำนาจหน้าที่ของบุคลากร - พิจารณากำหนดโครงสร้างหลักการดำเนินงานของสถาบัน - พิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณที่ทันต่อเหตุการณ์ วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านของสถาบัน มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้ - เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่อื่นที่ไม่กำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาสถาบัน
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - มีคุณสมบัติตามที่สภากำหนด และสภาคัดสรร จากบุคคลภายนอก หรือ บุคคลภายในก็ได้ - วาระตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง และอาจจ้างต่อได้อีก - เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดฝ่ายบริหารและวิชาการของสถาบัน และรับผิดชอบการบริหารโดยตรงต่อสภา - ประสานโดยตรงกับสภา นำนโยบาย มากำหนดพันธกิจ และทำแผนดำเนินการ วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ ที่กฎหมายกำหนด ที่สภามอบหมาย เป็นผู้แทนสถาบันใน กิจการทั่วไป - จัดหาทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุนและทรัพยากรอื่น ที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานพันธกิจ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการทุกด้าน เพื่อการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน องค์ประกอบตามที่ อธิการบดีเห็นควรเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้น มีสิทธิออกเสียง และให้ถือว่าเป็นมติของที่ประชุมโดยอนุโลม - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มหา นวัตกรรม ตลอดทั้งเทคโนโลยีในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี
สภาวิชาการและ อำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน โดยออกเป็นข้อบังคับสถาบัน - ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ระดับประเทศและการเปลี่ยนแปลงของโลก มีความเป็นสากล - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ
การประกันคุณภาพ การศึกษาและมาตรฐาน คุณภาพการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีระบบการประกันคุณภาพตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ เว้นแต่หลัก เกณฑ์และวิธีการให้สถาบันกำหนดโดยทำเป็นข้อบังคับของสถาบัน - ให้จัดทำมาตรฐานขั้นต่ำของแต่ละสาขาวิชา เกณฑ์เทียบโอนทุกวิชา

ตารางที่ 13 สรุปสาระสำคัญและประเด็น กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์การมหาชนอิสระแบบเต็มรูป(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากร กระทำได้ในระดับบริหาร และรายงานสภาทราบ - จัดตั้งองค์กรปฏิบัติการรูปคณะบุคคลข้ามสาขาวิชาได้
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื้อขาย ให้ ถือกรรมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กรนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน กระบวนพิจารณาของศาลแรงงาน คำพิพากษาศาลแรงงาน ใช้ที่ราชพัสดุได้ ยกเว้นค่าเช่าธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานประกอบ คณาจารย์ พนักงานอื่น ลูกจ้าง - มีการประเมินต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนา - การบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับสถาบัน
การให้ปริญญา และอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน - ให้หน่วยงานของรัฐตีค่าปริญญาให้ได้ไม่ต่ำกว่าในระบบราชการ
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีมาตรฐานสากล แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
การใช้อำนาจ	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรีกำกับดูแลเหนือการกระทำโดยตรง เท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ มติ ครม.ที่เกี่ยวกับสถาบัน การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย - ใช้วิธีการไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระ และเสรีภาพทางวิชาการของสถาบัน - ให้มาตรวจการงบประมาณมากำกับโดยอ้อมมิได้

ตารางที่ 14 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระในการบริหารจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว - มีเสรีภาพทางวิชาการ - เป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ - อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษา ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม ประเทศ และสากล ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและเผยแพร่ ให้บริการวิชาการทั่วไปแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ได้แก่ - หลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม - หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม - หลักความรับผิดชอบ - หลักความคุ้มค่า
การปกครอง (สภาสถาบัน)	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสถานโยบายเชิงบริหาร กำหนดนโยบายและดูแลติดตามใกล้ชิด - สภารับผิดชอบต่องานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล - กรรมการจากภายนอกและภายในเท่ากันหรืออาจมากกว่าภายในเล็กน้อย - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้รับผิดชอบอุดมศึกษา แนะนำจำนวนหนึ่ง - ให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากพื้นที่สถาบันตั้งอยู่จำนวนหนึ่ง - ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามสาขาที่ต้องการจำนวนหนึ่ง - ผู้แทนผู้บริหารระดับคณบดีขึ้นไป ผู้แทนสภาวิชาการ ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนพนักงานอื่น และผู้แทนนักศึกษา อีกจำนวนหนึ่ง - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก - อธิการบดี เป็นกรรมการและเลขาธิการสภาโดยตำแหน่ง - วาระ 2 ปี แต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้ นักศึกษาวาระ 1 การศึกษา ขาดประชุมครั้งหนึ่งพ้นตำแหน่ง

ตารางที่ 14 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบาย
เชิงบริหาร(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - กำหนดคุณสมบัติอธิการบดีในรายละเอียด คัดสรรอธิการบดี เพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ถอดถอน - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน - พิจารณานุมัติแผนงาน งบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับนโยบาย - วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านของสถาบัน - ติดตามและประเมินผลอธิการบดี วางหลักเกณฑ์การประเมินตนเองของสภา - มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้สภากำหนดคุณสมบัติรายละเอียดเพิ่มเติม - บุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - สภาเป็นผู้เลือกสรรอธิการบดี วาระ 4 ปี เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ - เป็นผู้นำสูงสุดฝ่ายบริหารของสถาบัน และรับผิดชอบในการบริหารจัดการแทนสภาทุกด้านแบบ CEO และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา - กำหนดพันธกิจ และแผนงานตามนโยบายสภา - วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด และสภามอบหมาย และเป็นผู้แทนสถาบันในกิจการทั่วไป - ประสานงานและติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหน้าที่ทางบริหารที่ไม่กำหนดว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายใดเป็นการเฉพาะ ให้เป็นอำนาจ และหน้าที่ของอธิการบดี
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีที่หนึ่งเป็นองค์ประชุมได้เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มหานวัตกรรมในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี
สภาวิชาการและอำนาจ หน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็นข้อบังคับสถาบัน ริเริ่มและหรือพิจารณาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสากล - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ

ตารางที่ 14 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบาย
เชิงบริหาร(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ ลดขั้นตอนสายบังคับบัญชาลง - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มหรือลดบุคลากรในระดับบริหารได้ และรายงานสภาเพื่อทราบ - จัดตั้งองค์การปฏิบัติการกิจกรรมบุคคลข้ามสาขาวิชาได้(ไม่มีเขตแดนภาควิชาหรือสาขา)
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื้อขาย ให้ ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์การนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน กระบวนพิจารณาของศาลแรงงาน คำพิพากษาศาลแรงงาน ใช้ที่ราชพัสดุได้ ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานประกอบ คณาจารย์ พนักงานอื่น ลูกจ้าง - มีการประเมินต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนา - การบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับสถาบัน
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน - ให้หน่วยงานของรัฐตีค่าปริญญาให้ได้ไม่ต่ำกว่าในระบบราชการ
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีมาตรฐานสากล แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
การใช้อำนาจ	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรีกำกับดูแลเหนือการกระทำโดยตรง เท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ มติ ครม. ที่เกี่ยวกับสถาบัน การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย - ใช้วิธีการไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระ และเสรีภาพทางวิชาการของสถาบัน - ใช้มาตรการงบประมาณมากำกับโดยอ้อมมิได้

ตารางที่ 15 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ ยกเว้นการบริหารงานบุคคล - เป็นส่วนราชการ และเป็นนิติบุคคล
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษา ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและเผยแพร่ ให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ทุกระดับหน่วยงาน ทั้งด้านวิชาการและด้านสนับสนุนวิชาการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักหลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า
การปกครอง (สภาสถาบัน)	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสภานโยบายและดูแลติดตามผล - สภารับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล - ประกอบกรรมการไม่เกิน 19 คน - ผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา แนะนำจำนวนหนึ่ง - ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่สถาบันตั้งอยู่จำนวนหนึ่ง - ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการเงิน บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาอื่นที่ต้องการจำนวนหนึ่ง - อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง - ผู้แทนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการจำนวนหนึ่ง - ผู้แทนสภาวิชาการ สภาคณาจารย์ คณาจารย์ และข้าราชการอื่น จำนวนหนึ่ง - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกหนึ่งคน - แต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ - การได้มาซึ่งกรรมการประเภทต่างให้ทำเป็นข้อบังคับ - วาระ 2 ปี แต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้

ตารางที่ 15 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยึดหยุ่น
และคล่องตัว(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - สรรหาอธิการบดี เพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และถอดถอน - พิจารณากำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน - พิจารณาอนุมัติแผนงาน งบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับนโยบายของสภา - วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านในการดำเนินการ ยกเว้นด้านบุคลากร - ติดตามและประเมินผลอธิการบดี สถาบัน และวางหลักเกณฑ์การประเมินของสภาเอง - มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติจบปริญญาเอก หรือศาสตราจารย์ หรือจบปริญญาสอนอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าห้าปี ฯ - บุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - อธิการบดี วาระ 4 ปี เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ - เป็นผู้นำและผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสถาบัน และรับผิดชอบในการบริหารจัดการ และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา - จัดทำแผนงานและดำเนินการตามและปฏิบัติตามนโยบายสภา วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด และสภามอบหมาย และเป็นผู้แทนสถาบัน - เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถาบันต่อสภา
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีกึ่งหนึ่งเป็นองค์ประชุมได้เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง มติที่ประชุมผูกพันหน่วยงานและบุคคลที่ต้องปฏิบัติตาม - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว - ริเริ่มหาพันธมิตรในการดำเนินการ - ให้คำปรึกษาอธิการบดี และอื่นที่ได้รับมอบหมาย
สภาวิชาการและอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็นข้อบังคับสถาบัน ริเริ่มและหรือพิจารณาลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศ - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ

ตารางที่ 15 สรุปสาระสำคัญและประเด็นกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยืดหยุ่น
และคล่องตัว(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรที่ประชุมผู้บริหารอนุมัติได้ รายงานสภาทราบ - จัดตั้งองค์การปฏิบัติการจรรยาบรรณบุคคลข้ามสาขาวิชาได้
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื่อ ขยาย ให้ ถือกรรมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์การนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน กระบวนพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทศาลแรงงาน ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน - กำหนดค่าตอบแทนต่างๆ สำหรับบุคลากรได้ ยกเว้นเงินเดือนข้าราชการและลูกจ้างที่ใช้เงินงบประมาณ อัตราเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ตามระบบราชการ - ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป แยกจากหมวดเงินเดือน - มีให้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ มาใช้บังคับ
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าราชการ คณาจารย์ ข้าราชการอื่น อาจมีลูกจ้าง - คณาจารย์มีหน้าที่ข้อกำหนดตำแหน่งวิชาการเมื่อถึงกำหนด มีการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง - ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
การใช้อำนาจรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้อำนาจควบคุมบังคับบัญชา สั่งการได้ตามปกติ

สำหรับอนุบัญญัติผู้วิจัยได้จัดทำในรูปของสาระสำคัญทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการบริหารการเงิน และเกี่ยวกับการพัสดุ แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 สาระสำคัญทั่วไปของอนุบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
หลักการและเหตุผล	- เพื่อให้การบริหารงานบุคคล ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่สถาบันและพนักงาน มีความถูกต้องเป็นธรรมและยุติธรรม
คณะกรรมการบริหารงานบุคคล อำนาจและหน้าที่	- ประกอบด้วยอธิการบดีเป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาเป็นรองประธาน ผู้แทน หน่วยงานและองค์กรภายใน ผู้แทนพนักงาน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก - มติประชุมถือเสียงข้างมาก เลิกจ้างหรือให้ออกถือเสียงสองในสาม - อำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายต่อสภา ส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของ พนักงาน แต่งตั้งอนุกรรมการช่วยเหลืองานด้านต่างๆได้ - วางระเบียบกฎเกณฑ์เงื่อนไขต่าง ๆ ในการดำเนินงาน รับรองวุฒิของผู้ได้ปริญญา และดำเนินการและพิจารณาโทษทางวินัย
การสรรหาและคุณสมบัติ	- ใช้ระบบเปิดกว้าง รับสมัคร คัดเลือก สอบแข่งขัน จากผู้มีสัญชาติไทย คุณสมบัติเฉพาะ จำเป็นยกเว้นคุณสมบัติได้ อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี
เงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ ประโยชน์เกื้อกูล	- จัดทำบัญชีอัตราเงินเดือน สายวิชาการหนึ่งจุดหกเท่าของระบบราชการปกติ สายสนับสนุนวิชาการหนึ่งจุดสามเท่า ผู้บริหารตามพ.ร.บ.เติมเวลาหนึ่งจุด หกเท่า โครงสร้างเงินเดือนยี่ดหุนแต่สายไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบเดียวกัน ปรับตาม ภาวะค่าครองชีพ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่าย และคำนึงถึงการแข่งขันในตลาด แรงงาน ค่าของงาน ดำเนินเองหรือร่วมกับองค์กรอื่นเกี่ยวกับจัดกองทุนสวัสดิการ และ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
การกำหนดตำแหน่ง การบรรจุแต่งตั้ง	- พนักงานมี 2 สายได้แก่ สายวิชาการ สายสนับสนุนวิชาการ - ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุเท่าที่อัตราว่างที่เหลือขึ้นบัญชีไว้ - ให้มีการทดลองงานก่อนบรรจุเป็นพนักงาน ผ่านประเมินแล้วบรรจุเป็นพนักงาน
การลาและการพัฒนา พนักงาน	- ลามีเจ็ด ประเภทะเภท ยื่นใบลาล่วงหน้า จำเป็นฉุกเฉินลาแทนได้ หรือหยุดไปก่อนได้ ยื่นภายหลังโอกาสแรกที่ทำได้ - ลาบางประเภทอาจให้ถือว่าเป็นการพัฒนาไม่ถือเป็นวันลา - มีการประเมินเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาพนักงาน
วินัยและการรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย	- ให้มีวินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ วินัยต่อผู้บังคับบัญชา วินัยต่อเพื่อนร่วมงาน วินัยต่อประชาชน และวินัยต่อตนเอง ได้แก่ ซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามคำสั่งที่ชอบ สุภาพเรียบร้อย ให้ความเป็นธรรม เป็นต้น - โทษผิดวินัย มี ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ให้ออก - เมื่อมีกรณีกล่าวหาพนักงานผิดวินัยให้สอบสวนให้ได้ความจริงก่อนพิจารณาโทษ
การออกจากงาน	- ครบเกษียณหกสิบปีวันสายวิชาการหกสิบห้าปีอาจเป็นต่อได้ถ้ามีความจำเป็น - ลาออก สิ้นสุดสัญญา บอกลีกตามเงื่อนไขสัญญา ผิดวินัยถูกลงโทษให้ออก
การร้องทุกข์และการอุทธรณ์	- พนักงานและลูกจ้างมีสิทธิร้องทุกข์เมื่อผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนไม่ถูกต้อง ถูกสั่งให้ออกจากงานโดยมิชอบ มิใช่เพราะผิดวินัย ร้องทุกข์เป็นหนังสือด้วยตนเอง - ถูกสั่งลงโทษมีสิทธิอุทธรณ์ ไม่ร้ายแรงยื่นภายในสิบห้าวัน ร้ายแรงภายในยี่สิบวัน

ตารางที่ 17 สารระสำคัญทั่วไปของอนุบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน

หัวข้อสารระสำคัญ	สารระสำคัญและประเด็น
หลักการและเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อทำให้การดำเนินเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลดีแก่สถาบันอุดมศึกษา มีความคล่องตัว ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความรับผิดชอบ
คณะกรรมการบริหารการเงิน อำนาจและหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ประกอบด้วยกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธาน อธิการบดีเป็นรองประธาน ผู้แทนผู้บริหารและผู้แทนพนักงาน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกินเจ็ดคน ด้านบริหารธุรกิจ การเงิน งบประมาณ การบัญชี เป็นกรรมการ - มอบหมายหรือตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อทำงานตามอำนาจหน้าที่ได้ - อำนาจหน้าที่กลั่นกรองเรื่องเกี่ยวกับการเงิน รายงานการเงิน การงบประมาณ การบริหารกองทุน กำหนดวงเงินงบประมาณรายได้รายจ่าย พิจารณาการหาประโยชน์จากทรัพย์สิน
การบริหารจัดการรายได้	<ul style="list-style-type: none"> - การรับเงินทุกประเภทหักไว้ใช้ก่อนส่งเจ้าหน้าที่การเงินมิได้ แต่ส่งแล้วหักได้ตามจริง โดยมีหลักฐานการหักค่าใช้จ่ายนั้น ออกใบเสร็จรับเงินทันทีที่รับเงินเงินงบประมาณแผ่นดิน - ให้มีการจัดตั้งกองทุนคงยอดเงินต้นเพื่อสร้างฐานะการเงินที่มั่นคง และกองทุนหมุนเวียน เพื่อนำดอกผลมาใช้ตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา - นำรายได้ไปหาประโยชน์ได้หลายทาง โดยคำนึงถึงความเสี่ยง ผลตอบแทน ความสามารถเปลี่ยนแปลงกลับมาเป็นเงินสดได้ใหม่ - รายได้ประเภททรัพย์สินหมุนเวียนต่าง ๆ บันทึกหลักฐานตามแบบที่อธิการบดีกำหนด
การบริหารจัดการรายจ่าย	<ul style="list-style-type: none"> - จ่ายประจำที่ต้องคงสภาพการปฏิบัติงานปกติ ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าวัสดุ เป็นต้น - จ่ายตามแผนงานโครงการที่มีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในปีงบประมาณ รายจ่ายเพื่อการได้มาซึ่ง ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง จ่ายเพื่อการลงทุนหาประโยชน์ และจ่ายตามวัตถุประสงค์ของผู้ทิศ - จ่ายได้ตามวงเงินที่สภาอนุมัติงบประมาณแล้ว - ให้อธิการบดีมอบอำนาจให้รองอธิการบดี หัวหน้างานระดับต่าง ๆ อนุมัติการจ่ายได้
งบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - อธิการบดีทำงบประมาณรายรับรายจ่ายตามวงเงินที่คณะกรรมการบริหารการเงินเห็นชอบแล้วเสนอสภาพิจารณาอนุมัติ ค่าใช้จ่ายปีงบประมาณใดเบิกในปีนั้น จำเป็นให้เบิกข้ามปีได้ - เปลี่ยนแปลงประเภทของเงินได้ โดยหัวหน้างานระดับคณบดี โดยที่ประชุมผู้บริหารเห็นชอบเงินที่เหลือเป็นส่วนละสมของหน่วยงานนั้น หน่วยงานนั้นออกระเบียบใช้เงินนี้ได้
การบัญชี	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง - จัดทำรายงานทางการเงินตามแบบที่อธิการบดีกำหนด ประกอบด้วย งบดุล งบกระแสเงินสด งบรายได้ค่าใช้จ่าย และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงทุนสะสม - รายงานการเงินเสนอต่ออธิการบดีภายในวันที่สิบสี่ของเดือนถัดไปและสิ้นปีงบประมาณ - เก็บเอกสารบัญชีและทะเบียนทรัพย์สินไม่น้อยกว่าสิบปี ตรวจสอบแล้วไม่มีการทักท้วงที่ไม่จำเป็นขออนุมัติอธิการบดีทำลายได้
การตรวจสอบบัญชี	<ul style="list-style-type: none"> - สภาตั้งผู้ตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับบัญชีทางการเงิน เอกสารทางการเงินและทรัพย์สิน - ตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารตามแผนงานโครงการ - ตรวจสอบความเหมาะสมของระบบคอมพิวเตอร์และเครื่องบันทึกทางการเงิน - ตรวจสอบมาตรฐานอื่นที่เป็นมาตรฐานการตรวจสอบภายในที่รับรองทั่วไป - เป็นการตรวจสอบย้อนหลัง ผู้รับการตรวจสอบมีความรับผิดชอบ และชี้แจงได้

ตารางที่ 18 สารระสำคัญทั่วไปของอนุบัญญัติเกี่ยวกับการพัสดุ

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
หลักการและเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถาบันอุดมศึกษา ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีความคุ้มค่า และลดเอกสารที่ไม่จำเป็นลง
การจัดหาพัสดุ	<ul style="list-style-type: none"> - คำนึงถึงคุณภาพ ความเหมาะสมกับการใช้งานในราคาที่เหมาะสม ไม่จำเป็นต้องต่ำสุดเสมอไป ยึดหลักสุจริต ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ภายหลัง - ผู้จะใช้พัสดุแจ้งความประสงค์ต่อเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อยื่นคำขอผ่านผู้บังคับบัญชา โดยแสดงเหตุผลความจำเป็น รายละเอียดของพัสดุ เวลาที่จะใช้และงบประมาณ - งานวิชาการหรือจ้างทำวิจัยแบบซื้อกำหนดหรือเค้าโครงวิจัยบางส่วนไปด้วย - กรณีเร่งด้วยเจ้าหน้าที่พัสดุหรือผู้ได้รับมอบหมายทำรายงานก่อน แล้วยื่นคำขอภายหลังได้ เมื่ออนุมัติถือว่ายื่นคำขอแล้วมาแต่ต้น - วิธีจัดหาและวงเงิน มีวิธีตกลงราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาท วิธีสอบราคาเกินหนึ่งแสนไม่เกินสองล้าน ประกวราคาเกินสองล้านบาทต่อครั้ง วิธีพิเศษไม่จำกัดวงเงิน วิธีกรณีพิเศษไม่จำกัดวงเงิน วิธีจำเป็นเร่งด่วนไม่เกินห้าหมื่น และวิธีอื่นที่สภากำหนด - แต่ละวิธีมีคณะกรรมการจัดหาที่มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการและการรับรอง ด้วย - วิธีตกลงราคาให้เจ้าหน้าที่พัสดุดูกลงกับผู้ขายหรือผู้รับจ้างโดยตรง - วิธีสอบราคา ให้มีผู้เสนอราคาเป็นลายลักษณ์อักษร มากกว่าหนึ่งราย ปรับปรุงในรายละเอียดได้ บันทึกแนบไว้ - วิธีประกวดราคาให้มีประกาศเชิญชวนอย่างเปิดเผยมากกว่าหนึ่งวิธี ที่ประหยัด จะขายเอกสารประกวดราคาหรือไม่ก็ได้ เสนอราคาต้องใส่ซองปิดผนึก ต่อรองปรับปรุงในรายละเอียดได้ บันทึกแนบไว้ - วิธีพิเศษ เจ้าหน้าที่พัสดุยื่นคำขอ กรณีพัสดุขายทอดตลาด ต้องซื้อจากต่างประเทศ - วิธีกรณีพิเศษ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารการเงินกำหนด - วิธีจำเป็นเร่งด่วนมีความจำเป็นฉุกเฉินไม่แก้ปัญหาก็จะเสียหายมากให้ผู้ควบคุมดูแลพัสดุนั้นดำเนินการไปก่อนแล้วรายงานโอกาสแรกที่ทำได้
การตรวจรับพัสดุ	<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการตรวจรับไม่น้อยกว่าสามคน อาจมีคนเดียวเชี่ยวชาญภายนอกได้ - ยกเว้นวงเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นมีกรรมการตรวจรับหนึ่งคน เกินหนึ่งหมื่นไม่เกินห้าหมื่นมีกรรมการตรวจรับสองคน ตรวจรับ ณ ที่ส่งมอบ หรือที่ระบุในสัญญาหรือข้อตกลงรับหรือไม่รับบันทึกไว้ ตรวจครบแล้วส่งหลักฐานฝ่ายการเงินทันที ให้มีอำนาจขออนุมัติแก้ไขข้อตกลง ยกเลิก งด หรือลดหย่อนค่าปรับได้
การควบคุม	<ul style="list-style-type: none"> - ทำบัญชีคุมพัสดุแยกประเภท จัดเก็บเป็นกลุ่มเป็นประเภท มีหมายเลขประจำ ตรวจสอบได้ตลอดเวลา - การเบิกจ่ายตามแบบที่อธิการบดีกำหนด พัสดุที่ไม่จำเป็นขอจำหน่ายโดยเร็ว โดยขายแลกเปลี่ยน และให้ - สักรวจพัสดุและสภาพการใช้พัสดุภายในวันทำการแรกของเดือนกันยายนและรายงานภายในวันที่สิบห้าของเดือนกันยายนทุกปี ต่อหัวหน้างาน - ก่อนสิ้นเดือนสิงหาคมของทุกปีให้มีการสำรวจพัสดุดังเหลือ และเสนอรายงานการตรวจสอบพร้อมข้อเสนอแนะต่ออธิการบดี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสาร ผลการสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

จากการรวบรวมเอกสาร เกี่ยวกับสถาบันราชภัฏ และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ เพื่อวิเคราะห์สาระที่เกี่ยวกับความเป็นราชภัฏ เพื่อจัดทำกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ได้แบ่งออกได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ เอกสาร และผลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ

เอกสารประเภทกฎหมายและเอกสารราชการที่เกี่ยวกับสถาบันราชภัฏครั้งนี้ผู้วิจัยสุ่มแบบเจาะจง และนำมาวิเคราะห์ ร่วมกับผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง (ภาคผนวก ซ)รวม 24 คน เพื่อวิเคราะห์บางประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 19 และแผนภาพที่ 59 ถึงแผนภาพที่ 64 ต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความเป็นราชภัฏจากเอกสารและสรุปผลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงสถาบันราชภัฏ

เอกสารและแหล่งข้อมูล	สาระสำคัญและประเด็นการวิเคราะห์				
	อุดมการณ์ราชภัฏ	วัตถุประสงค์	การปกครอง สถา	การกำกับ ควบคุม	พนักงาน เงินเดือน
1.พ.ร.บ.สถาบันราชภัฏ 2538	/	/	/		/
2.ร่าง พ.ร.บ.ม.ราชภัฏ พ.ศ.....	/	/	/		/
3.ความคิดเห็นในร่างพ.ร.บ.ม.ราชภัฏ พ.ศ....	/	/	/		
4. วิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญาของสถาบันราชภัฏ	/	/			
5. กระบวนทัศน์ใหม่ของราชภัฏ	/	/			
6. สถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น	/	/			
7. สรุปผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงสถาบันราชภัฏ 24 คน	/	/	/	/	/

จากตารางที่ 19 พบว่าหลักการหรืออุดมการณ์ของราชภัฏได้แก่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมแก้ปัญหาชุมชนเพื่อความเข้มแข็ง สืบสานแนวทางอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ วัตถุประสงค์เพื่อสอน จัดการศึกษาชั้นสูงให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม รักท้องถิ่น

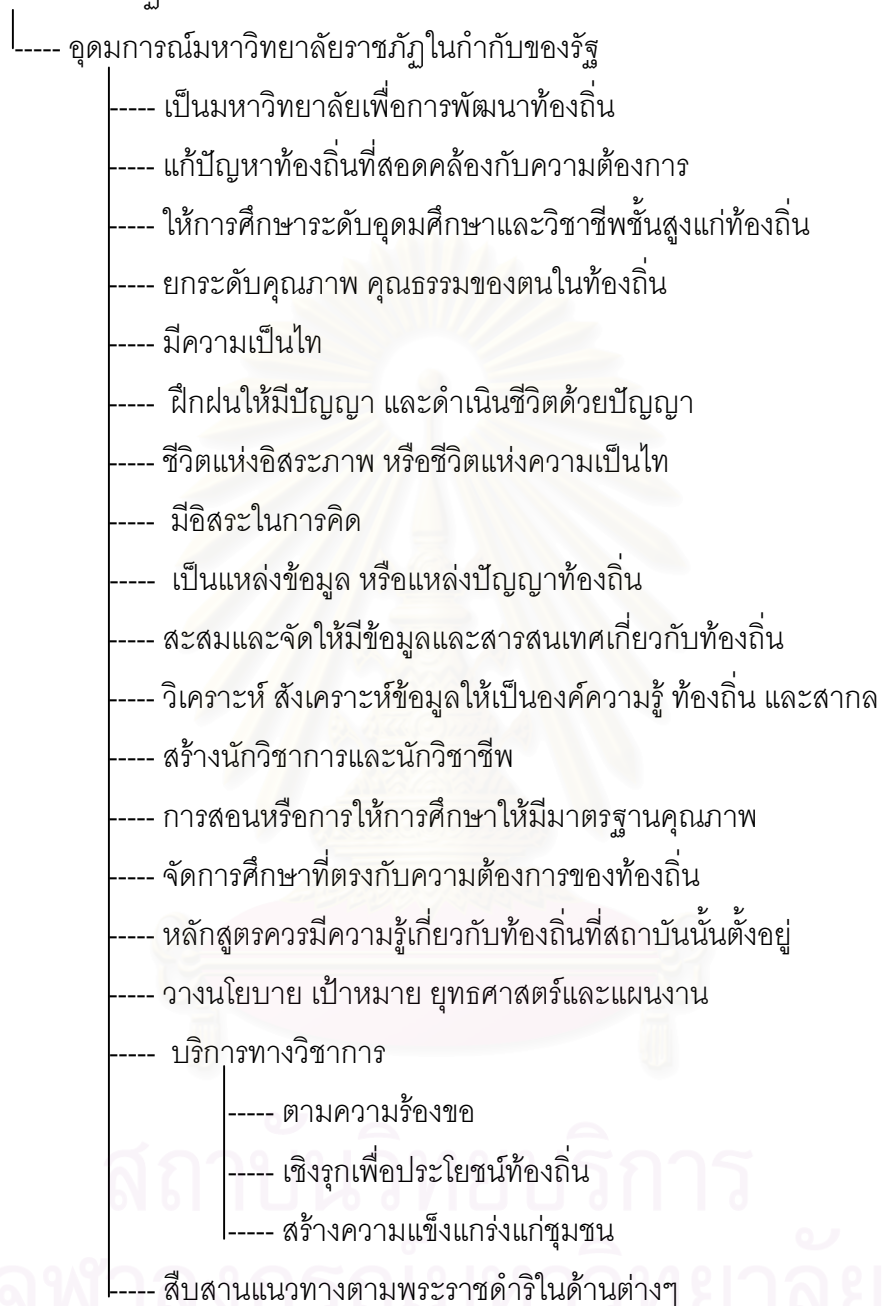
คั่นคว่ำอิสระ บริการชุมชน ท้องถิ่น สังคม วิจัยและเผยแพร่ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ถ่ายทอด พัฒนาวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์และส่งเสริม วิทยฐานะครู รูปแบบการปกครองมหาวิทยาลัย อาจมีได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แบบที่มีสภามหาวิทยาลัย และสภาวิชาการ กับที่มีสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ และมีสภาพนักงาน การกำกับดูแล ให้กำกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล การดำเนินงาน ให้เป็นเรื่องอิสระของมหาวิทยาลัย พนักงานมีสองสาย ได้แก่ สายวิชาการและสายบริหารและสนับสนุนวิชาการ อัตราเงินเดือนพนักงานสายวิชาการไม่ต่ำกว่า 1.6 และสายสนับสนุนไม่ต่ำกว่า 1.3 ของระบบราชการ ผลการศึกษา แสดงดังแผนภาพที่ 59 ถึงแผนภาพที่ 64 ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 59 ความเป็นราชภัฏ

ความเป็นราชภัฏ

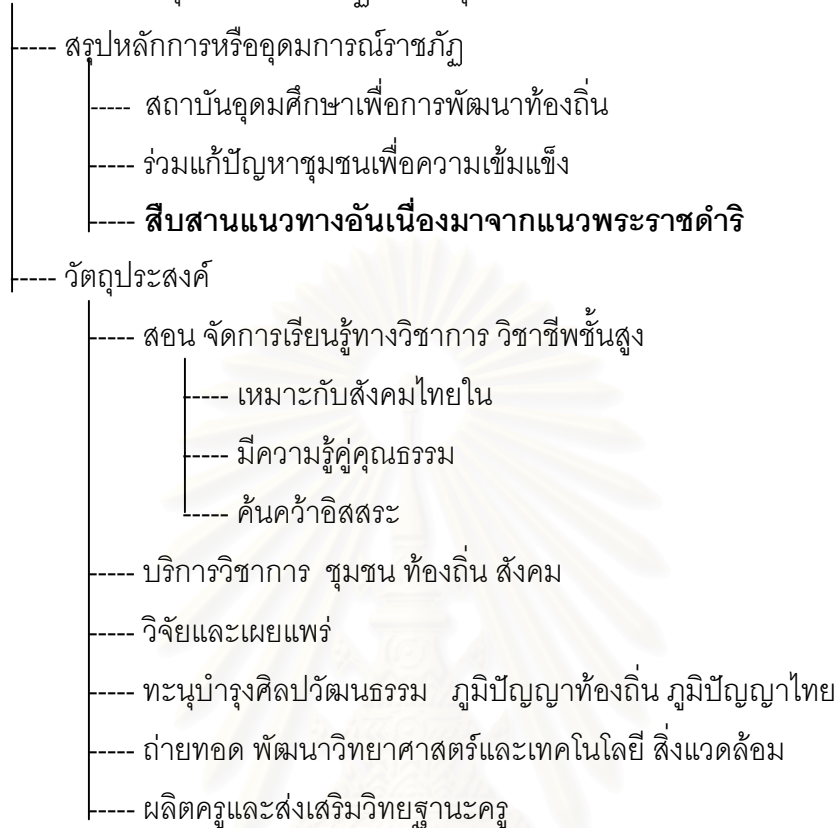
แผนภาพที่ 60 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์

- เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- เป็นสถาบันวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่เหมาะสมกับสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์
- จัดการศึกษาและวิชาชีพชั้นสูง
 - ให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณภาพ คุณธรรม
 - มีอิสระในการเรียนรู้
 - มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม
 - เป็นผู้คงแก่เรียน
 - ให้โอกาสคนในท้องถิ่นได้เข้าศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ทำการวิจัย
 - สร้างสมองค์ความรู้
 - ศาสตร์ที่เป็นสากล
 - ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
- ให้บริการทางวิชาการ
 - ตามที่ร้องขอ
 - เชิงรุกเพื่อประโยชน์แก่ท้องถิ่น
 - ชี้นำท้องถิ่นและสังคมอย่างเป็นกลาง
- ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - วัฒนธรรมไทย
 - พัฒนาและเผยแพร่ศาสตร์ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- พัฒนาวิทยาศาสตร์และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- ส่งเสริมวิถีสู่ภาวะและพัฒนาวิชาชีพครู

แผนภาพที่ 61 สรุปหลักการหรืออุดมการณ์ราชภัฏและวัตถุประสงค์

สรุปหลักการหรืออุดมการณ์ราชภัฏและวัตถุประสงค์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 62 สภามหาวิทยาลัย

รูปแบบที่ 1

องค์ประกอบ

-----	นายกสภามหาวิทยาลัยโปรดเกล้าฯ	1 คน
-----	อธิการบดี (คนในหรือคนนอก) โปรดเกล้าฯ	1 คน
-----	ผู้แทนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการเทียบเท่าคณบดี	3 คน
-----	ผู้แทนสภาวิชาการ	1 คน
-----	ผู้แทนสภานักงาน	1 คน
-----	ผู้แทนคณาจารย์	3 คน
-----	ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก (9 คน) ได้แก่	
-----	----- ผู้ที่อยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่	3 คน
-----	----- ตามสาขาที่ต้องการ	6 คน
-----	วาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี อาจได้รับโปรดเกล้าแต่งตั้ง หรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก	

(มีสามสภา คือ สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ และสภานักงาน)

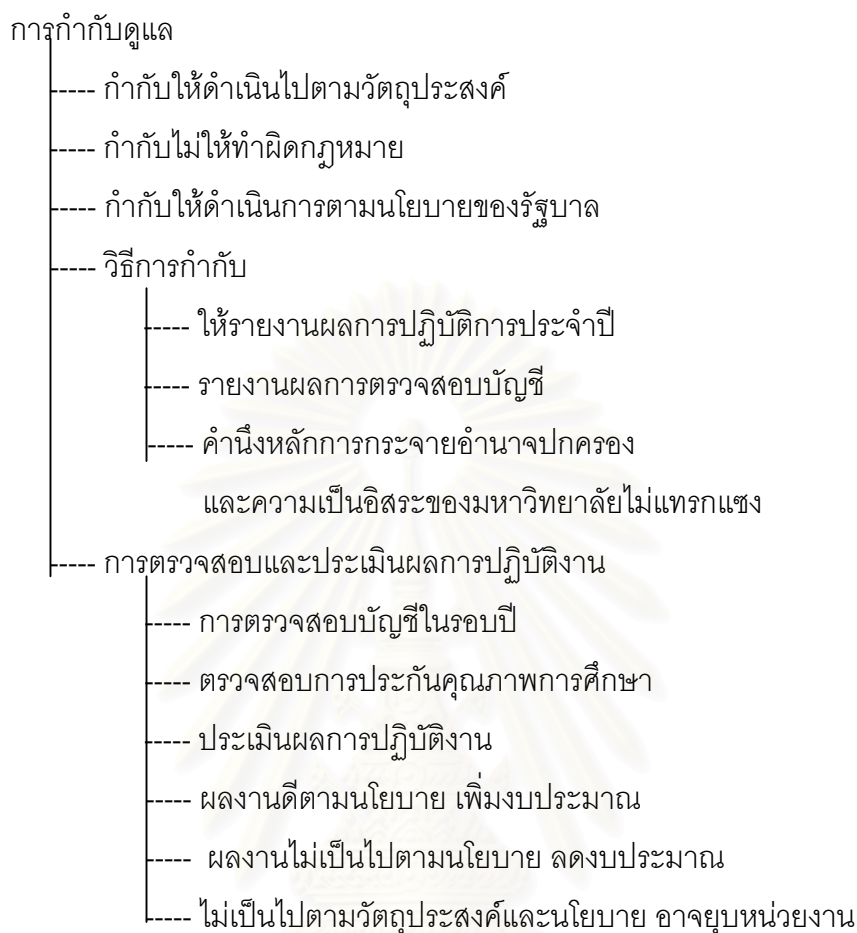
รูปแบบที่ 2

องค์ประกอบ

-----	นายกสภามหาวิทยาลัยโปรดเกล้าฯ	1 คน
-----	อธิการบดี (คนในหรือคนนอก) โปรดเกล้าฯ	1 คน
-----	รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการเทียบเท่าคณบดี	3 คน
-----	ผู้แทนสภาวิชาการ	1 คน
-----	ผู้แทนพนักงาน (คณาจารย์และพนักงานอื่น)	4 คน
-----	ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก โปรดเกล้าฯ(8-9 คน)	
-----	----- อยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่	3 คน
-----	----- สาขาที่ต้องการ	5-6 คน
-----	วาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี อาจได้รับโปรดเกล้าแต่งตั้ง หรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก	

(มี 2 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย และสภาวิชาการ)

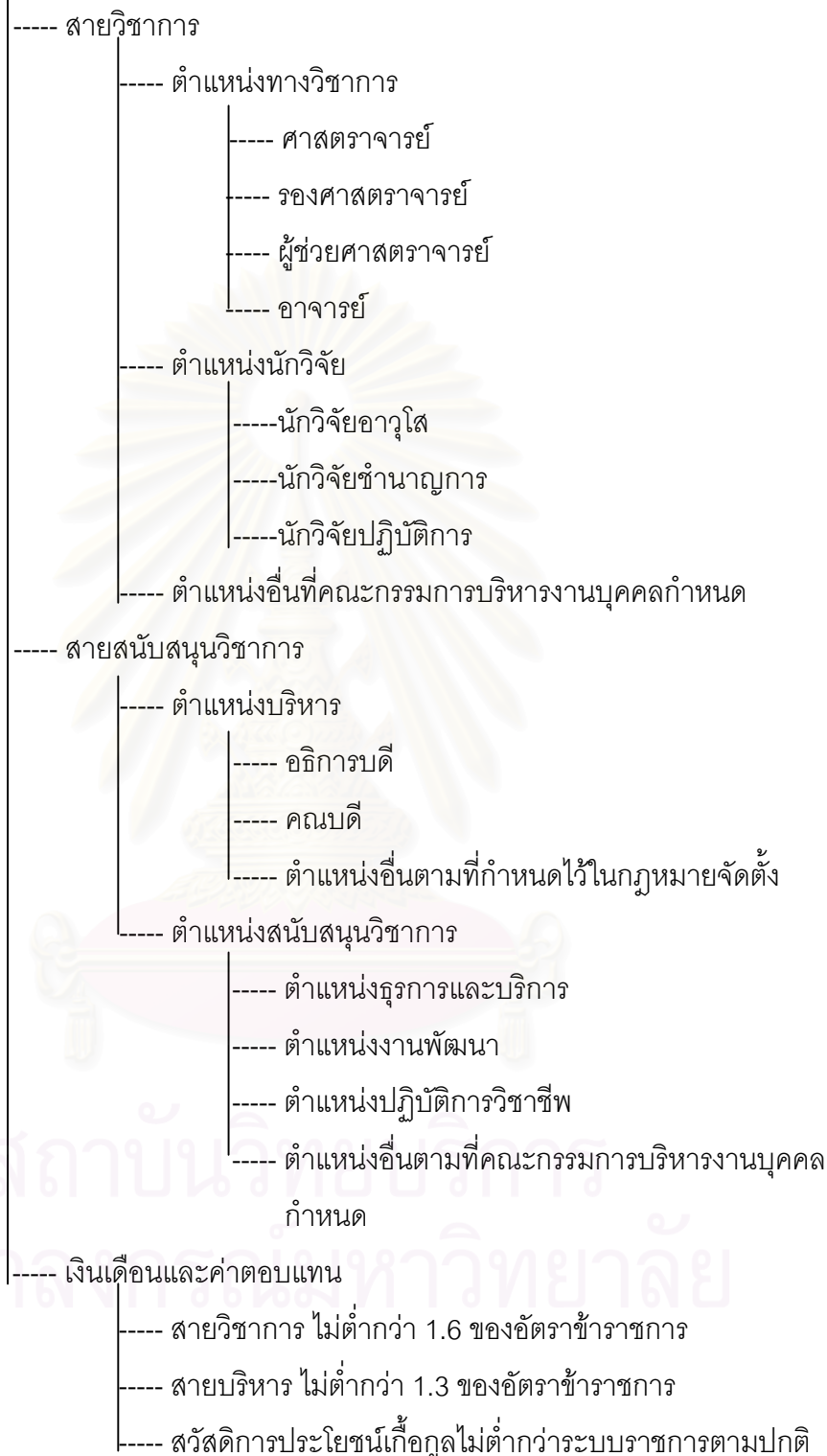
แผนภาพที่ 63 การกำกับดูแลและตรวจสอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 64 พนักงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐและเงินเดือน

พนักงาน

การนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

ผู้วิจัยได้นำผลการค้นพบตามแผนภาพเดนไดรแกรมข้างต้นไปจัดทำเป็นสาระสำคัญของกฎหมาย แล้วจัดทำรูปแบบกฎหมายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย

1. รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ในลักษณะของ “ร่าง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ....” ที่ประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล สาระของกฎหมาย ตามโครงสร้างของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา และ

2. กฎหมายลำดับรอง 3 ฉบับ ในลักษณะของ ร่าง ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ที่ประกอบด้วย เหตุผล และสาระของข้อบังคับ ตามโครงสร้าง มีด้วยกัน 3 ฉบับ ได้แก่

2.1 “ร่างข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วย การบริหารงานบุคคล พ.ศ....”

2.2 “ร่างข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วย การบริหารการเงิน พ.ศ.....”

2.3 “ร่างข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐว่าด้วย การพัสดุ พ.ศ.....”

ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะตามขั้นตอนของการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและประเด็นของกฎหมาย ในรายละเอียด (ภาคผนวก ก) และควรนำเสนอรูปแบบกฎหมายที่เป็นสาระสำคัญของกฎหมาย อาจไม่ต้องมีรายละเอียดมาก ผู้วิจัยจึงได้แก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุงและประยุกต์ตามแนวทางการนำเสนอรูปแบบกฎหมายตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และได้นำเสนอเป็นสามรูปแบบโดยยึดรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่นำเสนอในส่วนต้นมาเป็นต้นแบบ นำมาปรับให้สอดคล้องกับความเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามภาพเดนไดรแกรมที่ค้นพบ และตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นว่า กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ไม่ควรต่างในหลักการกับกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เว้นแต่ส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพราะจะทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยชั้นสองไป (ภาคผนวก ก) โดยเฉพาะสิทธิต่าง ๆ ควรเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงต้องมีรูปแบบกฎหมายที่สอดคล้องกัน แต่มีลักษณะเฉพาะของความเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นการเฉพาะ ดังรูปแบบกฎหมาย 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

รูปแบบที่ 2 องค์มหาชนอิสระมีสภานโยบายเชิงบริหาร

รูปแบบที่ 3 องค์กรแบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว

จึงนำเสนอด้มมีรายละเอียดในตารางสรุปลักษณะเฉพาะ สาระสำคัญแต่ละรูปแบบ และ
ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ รูปแบบที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 20 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
สถานภาพ มหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการได้โดยอิสระ - มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ - ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล 	บททั่วไป
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา ต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น ประเทศ และ นานาชาติ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและสากล - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่ง แวดล้อม 	บททั่วไป
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี - อาจมีการจำกัดสิทธิที่รัฐธรรมนูญให้กระทำได้ 	บททั่วไป
การปกครอง หรือ สภามหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสภามหาวิทยาลัย มีสำนักงานสภาจัดการ ประชุมและติดตามงาน เป็นลักษณะองค์กรมหาชน อิสระเต็มรูป มีฐานะเป็นนิติบุคคล - มีลักษณะความเป็นเจ้าของ รับผิดชอบงานของ มหาวิทยาลัยโดยตรงต่อรัฐบาล มีกรรมการ 15 คน - ประกอบด้วย นายสภา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะ กรรมการการอุดมศึกษา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งจำนวนหนึ่ง - เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง - กรรมการหกถึงแปดคนเลขาธิการการอุดมศึกษา แต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านบริหารธุรกิจ การ เงิน วิทยาศาสตร์ ให้มีภาคเอกชนไม่น้อยกว่าห้าคน โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นชอบ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 20 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระ
แบบเต็มรูป (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการคัดเลือกจากนักศึกษาอย่างน้อยหนึ่งคน - คัดเลือกกันเองเป็นอุปนายกและเลขาธิการ - วาระ 4 ปี กรรมการนักศึกษาวาระ 1 ปีการศึกษา - อธิการบดีเป็นผู้ประสานงานโดยตรงกับสภา 	
อำนาจหน้าที่ สภามหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนา มหาวิทยาลัย - กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี ทำสัญญาจ้าง อธิการบดี เสนอชื่อโปรดเกล้าฯแต่งตั้ง ถอดถอนอธิการบดี - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงาน - พิจารณานุมัติแผนงานและงบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์ วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านของสถาบัน มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้ 	การดำเนินการ
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - มีคุณสมบัติตามที่สภากำหนด และสภาคัดสรรจากบุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - วาระตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง และจ้างต่อได้อีก - เป็นบังคับบัญชาสูงสุดฝ่ายบริหารและวิชาการของมหาวิทยาลัย รับผิดชอบการบริหารโดยตรงต่อสภา - ประสานโดยตรงกับสภา นำนโยบาย มากำหนดพันธกิจ และทำแผนดำเนินการ วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ ที่กฎหมายกำหนด ที่สภามอบหมาย เป็นผู้แทนมหาวิทยาลัยใน กิจการทั่วไป 	การดำเนินการ
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน องค์ประกอบตามที่อธิการบดีเห็นควร เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มหาวัตถกรรมในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี 	การดำเนินการ
สภาวิชาการและ อำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็นข้อบังคับ ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และของโลก - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 20 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระ
แบบเต็มรูป (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรในระดับบริหารได้ - จัดตั้งองค์การปฏิบัติการกิจกรรมบุคคลข้ามสาขาวิชาได้ - สมทบกับองค์กรรัฐหรือเอกชนเพื่อจัดการศึกษาได้ 	บททั่วไป
อำนาจมหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื่อ ขาย ให้ ถูกรวมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กัรนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้ 	บททั่วไป
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน กระบวนพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทศาลแรงงาน ใช้ที่ราชพัสดุได้ ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน 	บททั่วไป
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานประกอบ คณาจารย์ พนักงานอื่น ลูกจ้าง - มีการประเมินต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนา - การบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย 	การบริหารงานบุคคล
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย - ให้หน่วยงานของรัฐตีค่าปริญญาให้ได้ไม่ต่ำกว่าในระบอบราชการ 	ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร
การบัญชีและการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีมาตรฐานสากล แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 	การบัญชี และการตรวจสอบ
การใช้อำนาจ	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรีกำกับดูแลเหนือการกระทำโดยตรง เท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ มติ ครม.ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย - ใช้วิธีการไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระ และเสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย - ใช้มาตรการงบประมาณมากำกับโดยอ้อมมิได้ 	การกำกับดูแล

รูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป
สาระร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ.....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

เหตุผล

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาทางด้านวิชาการและการบริหารจัดการไปเป็นอันมาก และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับระบบให้มีผู้รับผิดชอบในระดับสถาบันที่ชัดเจน เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ มีความคล่องตัวสูง ทั้งด้านการจัดการทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างภายใน การบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณ และตลอดทั้งการพัสดุ การดำเนินงานทุกขั้นตอนมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษา คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา อันจะทำให้บุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ และปรับตนเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และความเป็นสากล มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ประกอบไปด้วยคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก ประกอบกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา และเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดำเนินการได้อย่างอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ จึงจำเป็นต้องมีร่างพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ....

หมวด 1 บททั่วไป

1. ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐขึ้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เป็นของตนเองได้ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และ

มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

2. มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการท้องถิ่น สังคม ระดับประเทศและสากล ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

3. ให้บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อย่างน้อยให้มี หลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่าในทุกระดับ

4. อาจแบ่งโครงสร้างงานตามภารกิจและจัดตั้งเป็นหน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการและทางด้านสนับสนุนวิชาการ โดยอาจเรียกชื่อสำนักวิชา คณะ หรือเรียกอย่างอื่นก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานหรือกลุ่มภารกิจย่อยได้อีก ตามที่สภาเห็นสมควร

การจัดตั้ง รวม ยุบ เลิกหน่วยงานย่อย ถ้าไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างพนักงาน กระทำได้เมื่อผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าของหน่วยงานนั้น เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม โดยความเห็นชอบของที่ประชุมผู้บริหาร และรายงานสภาเพื่อทราบ

การจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติการกิจในรูปของคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างใด ๆ อาจข้ามสาขากระทำได้ ตามความจำเป็น และให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพได้เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น

5. สมทบกับองค์กรใด ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากองค์กรนั้น

6. ยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน เงินทดแทน การประกันสังคม กระบวนการพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทของศาลแรงงาน พนักงานทุกตำแหน่ง ได้รับการคุ้มครอง สิทธิที่จะพึงได้ ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายด้านต่างๆ นี้

7. มีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้รวมถึง เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื้อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ให้ ถูกรรมสิทธิ์ หน้าที่อื่นตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลเพื่อการลงทุน หารายได้เป็นการเฉพาะก็ได้

8. จัดให้มีกองทุนคองยอดเงินต้น การบริหารกองทุน กองทุนการศึกษา กองทุนการศึกษ และพัฒนาคณาจารย์ และทุนเพื่อการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ

9. กำหนดเงินเดือน ค่าตอบแทนต่าง ๆ สวัสดิการและประโยชน์เกี่ยวกับอื่น ๆ ให้แก่พนักงาน และลูกจ้าง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สภากำหนด

10. รายได้และการจัดผลประโยชน์ ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอื่น ๆ ที่รัฐบาลจัดสรรให้ ได้แก่ เงินสมทบกองทุนคงยอดเงินต้น เงินสมทบกองทุนนักศึกษา รวมทั้ง ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าปรับ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนหรือร่วมลงทุน และจากทรัพย์สิน เงินบริจาค และทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

กรณีไม่พอให้รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้ตามความจำเป็น

รายได้ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

11. ให้สามารถขอใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุได้ ตามที่จำเป็น และให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุมีอำนาจอนุญาตให้ใช้ได้

ทรัพย์สินของสถาบันไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทางแพ่งและบุคคลใดจะยกอายุความ หรือระยะเวลาครอบครองขึ้นต่อสู้กับมหาวิทยาลัยมิได้

12. การพัสดุ ได้แก่ การจัดหา การขาย การให้ การเช่า การจ้างทำของ การเก็บ การจำหน่าย ตลอดจนทั้งนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ให้มีหน่วยงานกลาง และกระจายอำนาจอนุมัติไปยังหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบย้อนหลังได้ทุกเวลา

13. การดำเนินการต่าง ๆ ให้ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากรตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนการโอนอสังหาริมทรัพย์ และกฎหมายภาษีโรงเรือน และกฎหมายอื่น แต่ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจากการจัดหาพัสดุ

14. ให้พนักงานมีสิทธิขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และมีสิทธิเป็นสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญของข้าราชการ

ให้พนักงานหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยร้ายแรง หรือผู้ตรวจสอบบัญชี เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจตามกฎหมายนั้น

ให้นายกสภา ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี พนักงาน ลูกจ้าง เป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

15. ให้จัดตั้งอำนาจความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ กิจกรรมส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์ แก่นักศึกษา องค์การของนักศึกษา สมาคมและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่าตามความเหมาะสม

หมวด 2 การดำเนินการ

16. ให้มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสถานโยบายมีสำนักงานสภาจัดการประชุมและติดตามงาน เป็นลักษณะขององค์กรมหาชนเต็มรูป **มีความเป็นเจ้าของ** รับผิดชอบงานของมหาวิทยาลัยโดยตรงต่อรัฐบาล

ให้สภามหาวิทยาลัย มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีกรรมการไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งหนึ่งคน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งสองคน

กรรมการโดยตำแหน่งได้แก่เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือผู้แทน กรรมการอีกหกคนแต่ไม่เกินแปดคน ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา แต่งตั้ง จากผู้มีประสบการณ์ด้านอุดมศึกษา ด้านบริหารธุรกิจ ด้านการเงิน ด้านกฎหมายมหาชน ด้าน วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม ทั้งจากภาครัฐและเอกชน และจะเป็นพนักงานของมหาวิทยาลัย อยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

กรรมการอีกอย่างน้อยหนึ่งคน ให้คัดเลือกจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และ อยู่ในตำแหน่งหนึ่งปีการศึกษา และมีสิทธิ์ออกเสียงลงคะแนนในการประชุม

ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยเลือกกันเอง เป็นอุปนายกหนึ่งคน และเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยหนึ่งคน

วาระในการดำรงตำแหน่ง นอกจากนักศึกษา ให้มีวาระ 4 ปี ซึ่งอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่ได้อีก

การได้มาซึ่งนายกสภา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ให้มีสำนักงานสภา เพื่อทำหน้าที่งานธุรการ การจัดการประชุม ติดตามงานและประเมินผล งาน โดยมีหัวหน้าสำนักงานสภาเป็นหัวหน้าและรับผิดชอบงานในสำนักงานสภา

17. อำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย มีดังนี้

กำหนดนโยบาย ตั้งเป้าหมายของมหาวิทยาลัย และกำหนดทิศทางการพัฒนา

กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี ทำสัญญาจ้างอธิการบดี และเสนอชื่ออธิการบดีเพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ออกระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานสภา กำหนดอำนาจหน้าที่และ บุคลากรของสำนักงานสภา และแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานสภา และพนักงานอื่นที่จำเป็น

กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อดำเนินการด้านต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบันและ หรือพิจารณาให้ความเห็นชอบตามที่อธิการบดีเสนอแล้วแต่กรณี

พิจารณาให้ความเห็นชอบกับโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในมหาวิทยาลัย ตามที่สภาเห็นสมควรและหรือตามที่อธิการบดีเสนอ และมติที่ประชุมในบางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

พิจารณาและอนุมัติแผนการดำเนินงานที่ทันกับความเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับนโยบายของสภาและงบประมาณของมหาวิทยาลัย และสำนักงานเลขาธิการสภา

พิจารณาอนุมัติ แต่งตั้งหรือถอดถอนตำแหน่งศาสตราจารย์ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ตั้งอนุกรรมการ และหรือมอบหมายบุคคลเพื่อดำเนินการต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานตามที่สภามอบหมาย

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและมหาวิทยาลัย

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ถ้ามิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ว่าเป็นของผู้ใด ให้เป็นของสภาและจะมอบอำนาจให้หน่วยงานใด บุคคลใดช่วยเหลือปฏิบัติงานเช่นว่านี้ได้

การดำเนินการให้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยและการประชุมสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับ

18. สมาชิกภาพกรรมการเริ่มแต่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

กรรมการพ้นตำแหน่ง เมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภาในประเภทนั้น และขาดการประชุมครั้งของจำนวนการประชุมในรอบปี

19. ให้สภากำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของอธิการบดี และของผู้บริหารระดับคณบดี ตามที่สภาเห็นสมควร

20. ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร เรียกว่า “ท.ป.บ.” ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธานผู้ดำรงตำแหน่ง มีองค์ประกอบตามที่อธิการบดีเห็นสมควรผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี เป็นเลขาธิการโดยตำแหน่ง

ที่ประชุมผู้บริหารอาจเชิญพนักงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และถ้าเข้าประชุมตลอดในระเบียบวาระนั้น ๆ ให้มีสิทธิ์ออกเสียง และให้ถือว่ามตินี้เป็นมติของที่ประชุมผู้บริหาร

ที่ประชุมผู้บริหารมีผู้มาประชุมกึ่งหนึ่งจึงเป็นองค์ประชุม มติให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาประชุม มติที่ประชุมให้มีผลผูกพันหน่วยงานและหรือพนักงานผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

21. ที่ประชุมผู้บริหารมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

พิจารณาและจัดทำแผนพัฒนาของสถาบันที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของสภา เพื่อเสนอสภา

พิจารณากลับกรองข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภาเสนอจัดตั้ง รวม ยุบเลิก หน่วยงานและการแบ่งหน่วยงานเพื่อเสนอต่อสภา

พิจารณาให้ความเห็นชอบกับการตั้ง รวม ยุบเลิก หน่วยงานย่อย ที่ไม่ต้องเพิ่มหรือเลิก
จ้างพนักงาน ของหน่วยงานที่คนบดีหรือเทียบเท่าคนบดีเป็นผู้เสนอ และรายงานสภาเพื่อทราบ

ดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ การบริหารบุคคล การเงิน และทรัพย์สินของ
มหาวิทยาลัย หรือดำเนินการอื่นตามที่สภาหรืออธิการบดีมอบหมาย

อนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้ว เพื่อให้มีความเหมาะสม
กับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป

ริเริ่มและจัดหาวิธีการ หน่ววัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ อันจะทำให้การศึกษ
การวิจัย เพื่อให้พันธกิจสำเร็จและ ก้าวหน้ายิ่งขึ้นทันกับความเปลี่ยนแปลง

22. ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย

ประธาน ได้แก่ อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์
ศาสตราจารย์ กรรมการ ซึ่งเลือกกันเองจากรองอธิการบดี คณบดี กรรมการซึ่งได้รับการเลือกกัน
เองจากระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่า กรรมการเลือกตั้งจากคณาจารย์ จะมี
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกหรือไม่ก็ได้ มีวาระสองปีอาจได้รับเลือกและตั้งใหม่ได้อีก

หลักเกณฑ์ จำนวนและวิธีการได้มา การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับ

23. สภาวิชาการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ริเริ่มและหรือพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร ที่มีสาระสอดคล้องกับความต้องการ
ของสังคม การเปลี่ยนแปลงของโลก มีความเป็นสากล การเปิดสอนและการวัดผลการศึกษาเพื่อ
เสนอสภา

ริเริ่มและหรือพิจารณาเสนอแนะนโยบาย แนวทางในวิจัย และการบริการวิชาการที่จำ
เป็นต่อสังคมและประเทศต่อสภา

อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

พิจารณาให้ความเห็น เกี่ยวกับการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์
พิเศษ เพื่อเสนอสภา

ติดตามและประเมินหลักสูตรและผลงานทางวิชาการของคณะ สถาบัน สำนัก วิทยาลัย
หรือหน่วยงานอื่น เพื่อการสนับสนุน การปรับปรุงและพัฒนา และเพื่อเสนอสภา

พิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ ตามที่สภา หรืออธิการบดีมอบหมาย

24. ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าและผู้บังคับบัญชาสูงสุดของพนักงานและรับผิดชอบในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย รับผิดชอบโดยตรงต่อสภา โดยอาจมีรองอธิการบดี
และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจาก **ผู้ซึ่งสภาคัดเลือก** และให้มีวาระการ
ดำรงตำแหน่งตามที่ตกลงในสัญญาจ้าง และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้

ให้สภา แต่งตั้งรองอธิการบดี โดยคำแนะนำของอธิการบดี ให้อธิการบดีแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี และพ้นจากตำแหน่งพร้อมอธิการบดี

25. อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ประธานโดยตรงกับสภาและน่านโยบายสภา มากำหนดพันธกิจ ทำแผนปฏิบัติการ และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย และดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บริหารวิชาการ บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบ มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่เห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร ทั้งทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุนและทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนการดำเนินพันธกิจ เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการในทุกด้าน และเพื่อการแข่งขันกับนานาชาติได้

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ต่อสภาและเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั่วไป

ประธานงาน อำนาจการ และติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าหน่วยงานอื่น เพื่อการปรับปรุงพัฒนา การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การตอบแทนในลักษณะของโบนัสตามความเหมาะสม และหน้าที่อื่นที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด ทั้งด้านการจัดองค์กร การวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการควบคุมตามแนวทางที่เห็นสมควร

กรณีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีเป็นผู้รักษาการแทน และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิการบดี

26. กรณีมีคณะให้มิตคนบติคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ ริเริ่มและรับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจของคณะ และอาจมีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อทำหน้าที่ และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย และแต่งตั้งตามที่คณบดีแนะนำ

ให้สภา แต่งตั้งคณบดีจากบุคคลที่ ซึ่งคณาจารย์ในคณะเป็นผู้เลือก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับ

วาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้ คณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

27. คณบดีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่าสองปี หรือ ผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาและมีประสบการณ์ระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าสี่ปี
จะเป็นบุคคลภายในหรือจากภายนอกก็ได้ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาวิชาการที่
ประกอบด้วยเป้าหมาย และกระบวนการไปสู่เป้าหมาย และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

28. ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน รองคณบดี
อย่างน้อยสองคนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ ผู้แทนหัวหน้าภาควิชา กลุ่มวิชาหรือเรียกชื่ออย่างอื่นที่
เทียบเท่า ภาควิชาละหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน โดยเลือกกันเอง ผู้แทนคณาจารย์ประจำจำนวนไม่
น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกินสองคนก็ได้ ให้แต่งตั้ง
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ อีกหนึ่งคน จากอาจารย์หรือพนักงานที่คณบดีเสนอแนะ
กรรมการมีวาระสองปี อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก การได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งและการพ้นตำแหน่ง
การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับ

29. คณะกรรมการประจำคณะ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

วางนโยบายและแผนงานของคณะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของ
มหาวิทยาลัย

วางระเบียบและออกประกาศในการดำเนินพันธกิจของคณะให้มีความคล่องตัว และยืด
หยุ่น ไม่ขัดต่อข้อบังคับและข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

ริเริ่มและหรือพิจารณาและกำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรของคณะ
จัดการวัดผลประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา
เสนอแนะและวางแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
พิจารณางบประมาณของคณะ เสนอการแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการ

30. กรณีมีภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย ให้มีหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหน่วยงานย่อย
เป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่ม ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนา และรับผิดชอบผลงานของภาควิชา หรือ
หน่วยงานย่อย

ให้อธิการบดีแต่งตั้งหัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าหน่วยงานย่อย จากคณาจารย์ผู้ซึ่งได้
รับเลือกกันเอง

หัวหน้าภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย มีวาระสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้
แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

31. สถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีผู้อำนวยการ เป็นผู้
บังคับบัญชา และรับผิดชอบดำเนินการงานหน่วยงานนั้น และอาจให้มีรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่
ที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

คุณสมบัติวิธีการแต่งตั้ง วาระ การพ้นตำแหน่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับ

การดำเนินงานของสำนัก หรือหน่วยงานอื่นให้มีการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติให้มาก ลดขั้นตอน ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มุ่งผลของงานและมีความรับผิดชอบ ตามแนวทางที่อธิการบดีกำหนด

32. **ให้มีคณะกรรมการประจำสถาบัน** สำนัก หรือหน่วยงานอื่น โดยมีองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ และการจัดระบบบริหารงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับ

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

33. **ให้มีระบบประกันคุณภาพ** ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ โดยอนุโลม เว้นแต่หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

ในการจัดการศึกษาทุกหลักสูตร ทุกวิชา อาจจะมีการเรียนสอนเป็นภาษาต่างประเทศ หรือภาษาไทยทั้งหมดหรือผสมกันได้ ตามแผนการศึกษาที่กำหนด จัดได้ทั้งสามระบบ

ให้แต่ละคณะกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขาไว้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานักศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและด้านคุณลักษณะ

34. **ให้มีระบบการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของพนักงาน** และใช้ผลการประเมินประสิทธิภาพการทำงานเป็นหลักในการบริหารงานบุคคล เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาพนักงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันหรือนำความเปลี่ยนแปลงสู่มหาวิทยาลัยและสังคม และรวมทั้งใช้ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่อธิการบดีกำหนด

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

35. **พนักงาน** ประกอบด้วย คณาจารย์ และพนักงานอื่น อาจให้มีลูกจ้างตามความจำเป็นและเหมาะสม

36. **การบริหารงานบุคคล** เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน การบรรจุแต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูล การออกจากงาน วินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ ของพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

37. ให้พนักงานและลูกจ้าง **มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการลงโทษ หรือร้องทุกข์** โดยยื่นคำอุทธรณ์ หรือร้องทุกข์เป็น หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

38. **ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์** ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ได้แก่กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สภาแต่งตั้ง กรรมการ ได้แก่ รองอธิการบดี คณบดี ผู้แทน

คณาจารย์ และผู้แทนพนักงานอื่นประเภทละสองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวนไม่เกินสี่คน หลักเกณฑ์ วิธีการเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ มีหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ และพิจารณาเรื่องร้องทุกข์อื่น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

39. คณาจารย์มีหน้าที่สอน และวิจัย หรืออาจมีหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

คณาจารย์มีหน้าที่เสนอผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ขอได้ ถ้าไม่ขอ อาจเสียสิทธิบางอย่างเกี่ยวกับค่าตอบแทน หลักเกณฑ์วิธีการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

40. คณาจารย์ มีตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ หลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

สถาบัน คณะ ภาควิชา โปรแกรมวิชา แล้วแต่กรณี อาจแต่งตั้งหรือเชิญบุคคลที่มีภูมิปัญญา คุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษ ทำหน้าที่สอนหรือร่วมสอนก็ได้

บุคคลผู้มีตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการนั้นเป็นคำนำหน้านาม เพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

หมวด 5 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

41. ปริญญาตรีสามชั้น ได้แก่ ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต

มีอำนาจให้ ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือร่วมให้ปริญญา ในสาขาวิชาที่มีการศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กำหนดให้สาขาวิชาใด ให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือมีปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับรองและหรือตีค่า ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา ให้มีอำนาจพิจารณารับรองและหรือตีค่าได้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบราชการ

42. อาจกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาใด ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง อันดับสองก็ได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ของปริญญาเกียรตินิยม ให้เป็นไปตามข้อบังคับ

43. อาจออกข้อบังคับให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตร ได้แก่ ประกาศนียบัตรดุษฎีบัณฑิต ประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคล ที่สภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิ สมควร
แก่ปริญญานั้น แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่ นายกสภา หรือกรรมการสภา ในขณะที่ดำรง
ตำแหน่งอยู่ไม่ได้

หมวด 6 ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะ และเครื่องหมายวิทยฐานะ

44. อาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะ หรือเพิ่มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทย
ฐานะ ของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตต่าง ๆ และอาจกำหนดให้มีครุยประจำ
ตำแหน่งต่างๆ ก็ได้ โดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย

45. ตราประทับ ตราเครื่องหมาย หรือ สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือของ
หน่วยงานภายในมีรูปร่างลักษณะใด ให้ทำเป็นข้อบังคับ มหาวิทยาลัยไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมาย
ในเอกสารรับรองวุฒิหรือรับรองบุคคลที่ไม่มีตราประทับ หรือการใช้เป็นพยานจะรับฟังมิได้

อาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของคณาจารย์ พนักงานอื่น
หรือนักศึกษาโดยทำเป็นข้อบังคับ และให้มหาวิทยาลัย เป็นผู้มิลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้กระทำขึ้น

หมวด 7 การบัญชี และการตรวจสอบ

46. ให้จัดวางระบบและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่
เป็นสากล แยกตามประเภทงาน ในส่วนที่สำคัญ แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง โดยถือ
เกณฑ์สิทธิ์ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

ให้จัดทำงบการเงิน รายงานโดยงบดุล งบกระแสเงินสด การจัดทำงบดุลให้ทำทุกกรอบ
ระยะเวลาบัญชี

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของมหาวิทยาลัย กับทั้ง บัญชี
การรับ การจ่ายแบบมาตรฐานการบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้การตรวจ
สอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภททุกกรอบปีบัญชี

47. ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ
ของมหาวิทยาลัย และให้มีอำนาจสอบบุคคลที่เกี่ยวข้อง และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและ
เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ได้ ผู้ไม่ให้ความร่วมมือจะต้องมีโทษปรับ

48. ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบ
วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 การกำกับดูแล

49. รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำของมหาวิทยาลัย เท่าที่จำเป็น ตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ นโยบายรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีเฉพาะที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย เป็นการเฉพาะ การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย และให้มีการกระทำที่สอดคล้องกฎหมาย โดยใช้วิธีการที่สอดคล้องกับ หลักการกระจายอำนาจการปกครอง หลักความเป็นอิสระและเสรีภาพทางวิชาการ และให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานกิจการประจำปีต่อรัฐมนตรี หากประเมินแล้วไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์อาจให้ยุบ

ให้รัฐบาลและรัฐมนตรีมีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการตามภารกิจได้ จะใช้มาตรการทางงบประมาณมากำกับมหาวิทยาลัยโดยทางอ้อมมิได้

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

50. ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะทำการใด ๆ จะมีเจตนาทำขึ้นเพื่อจำหน่ายหรือไม่ก็ตาม โดยมิได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ครุฑวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุฑประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือเจตนาแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญาใด ๆ หรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษ

ผู้ใดห่วงเหนี่ยว ชัดขวางไม่ให้ความร่วมมือ กับผู้สอบบัญชี ให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

51. ในวันที่เริ่มใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรี แต่งตั้งบุคคลไม่เกินแปดคนทั้งจากภาครัฐ และเอกชน และให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน โดยให้มีภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสี่คน เป็นองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งเลือกกันเองเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย เป็นอุปนายกหนึ่งคน และเลขาธิการหนึ่งคน เพื่อดำเนินการจนกว่ามีสภาตามกฎหมายนี้

ให้ดำเนินให้มี อธิการบดี ภายในหกสิบวัน และจัดทำข้อบังคับ ที่จำเป็น ทั้งนี้ให้สภามหาวิทยาลัยนี้ มีระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ภายในหนึ่งปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

52. ในวาระเริ่มแรกให้มีหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ดังนี้

- (1) สำนักงานอธิการบดี
- (2) คณะครุศาสตร์และทรัพยากรมนุษย์
- (3) คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

- (4) คณะทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- (5) คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
- (6) สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม
- (7) สำนักวัฒนธรรมและบริการวิชาการ

53. ในวาระแรกที่มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ คุณสมบัติของพนักงานมีให้นำเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย มาใช้บังคับตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้สภากำหนดคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสมแทน และแม้จะมีกรรมการมีจำนวนไม่ครบตามที่บัญญัติไว้ให้ถือว่าเป็นองค์กรที่ชงด้วยกฎหมาย และเป็นผู้บริหารระดับต่างๆได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบาย
เชิงบริหาร

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
สถานภาพ มหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการได้โดยอิสระจัดระบบบริหารตนเองได้ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ - อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล 	บททั่วไป
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษา ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นสังคมประเทศ และสากล ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและเผยแพร่ ให้บริการวิชาการทั่วไปแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติ และท้องถิ่น - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผลิตครูส่งเสริมวิทยฐานะครู 	บททั่วไป
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 	บททั่วไป
การปกครอง หรือ สภามหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสถานโยบายเชิงบริหาร กำหนดนโยบายและดูแลติดตามใกล้ชิด - สภารับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล - กรรมการจากภายนอกและภายในเท่ากันหรืออาจมากกว่าภายในเล็กน้อย - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้รับผิดชอบอุดมศึกษา แนะนำจำนวนหนึ่ง - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากพื้นที่สถาบันตั้งอยู่ - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสาขาที่ต้องการจำนวนหนึ่ง - ผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนสภาวิชาการ ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนพนักงานอื่น และผู้แทนนักศึกษา - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก - อธิการบดี เป็นกรรมการและเลขาธิการสภา - วาระ 2 ปี แต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้ นักศึกษาวาระ 1 การศึกษา ขาดประชุมครั้งหนึ่งของจำนวนครั้งต่อปีพ้นจากตำแหน่ง 	การดำเนินการ

ตารางที่ 21 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานะนโยบาย
เชิงบริหาร(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนา มหาวิทยาลัย - กำหนดคุณสมบัติอธิการบดีในรายละเอียด คัดสรร อธิการบดี เพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ถอดถอน - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานภายใน - พิจารณานุมัติแผนงาน งบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับนโยบาย - วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านของมหาวิทยาลัย - ติดตามและประเมินผลอธิการบดี วางหลักเกณฑ์ การประเมินตนเองของสภา - มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้ 	การดำเนินการ
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้สภากำหนดคุณสมบัติรายละเอียดเพิ่มเติม - บุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - สภาเป็นผู้เลือกสรรอธิการบดี มีวาระ 4 ปี - เป็นผู้นำสูงสุดฝ่ายบริหาร และรับผิดชอบในการ บริหารจัดการแทนสภาทุกด้านแบบ CEO และรับ รับผิดชอบโดยตรงต่อสภา - กำหนดพันธกิจ และแผนงานตามนโยบายสภา <p>วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด และสภามอบหมาย และเป็นผู้แทนมหาวิทยาลัย</p>	การดำเนินการ
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณบดีขึ้นไป มีที่หนึ่ง เป็นองค์ประชุมได้เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้า ประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มหาทุนนวัตกรรมในการ ดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี 	การดำเนินการ
สภาวิชาการและอำนาจ หน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็น ข้อบังคับ ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสากล - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 21 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานะนโยบาย
เชิงบริหาร(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรในระดับบริหารได้ - จัดตั้งองค์การปฏิบัติการกิจกรรมบุคคลข้ามสาขาวิชาได้(ไม่มีเขตแดนภาควิชาหรือสาขา) 	บททั่วไป
อำนาจมหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื้อ ขาย ให้ ถือกรรมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กรนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้ 	บททั่วไป
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน ภาระงานพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทศาลแรงงาน ใช้ที่ราชพัสดุได้ ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน 	บททั่วไป
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานประกอบ คณาจารย์ พนักงานอื่น ลูกจ้าง - มีการประเมินต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนา - การบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย 	การบริหารงานบุคคล
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย - ให้องค์กรของรัฐตีค่าปริญญาให้ได้ไม่ต่ำกว่าในระบบราชการ 	ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีมาตรฐานสากล แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 	การบัญชี และการตรวจสอบ
การใช้อำนาจรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรีกำกับดูแลเหนือการกระทำโดยตรง เท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ มติ ครม.ที่เกี่ยวกับสถาบัน การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย - ใช้วิธีการไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระ และเสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย - ใช้มาตรการงบประมาณมากำกับโดยอ้อมมิได้ 	การกำกับดูแล

รูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสภานโยบายเชิงบริหาร
สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

เหตุผล

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาทางด้านวิทยาการและการบริหารจัดการไปเป็นอันมาก และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับระบบให้มีผู้รับผิดชอบในระดับสถาบันที่ชัดเจน เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ มีความคล่องตัวสูง ทั้งด้านการจัดการทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างภายใน การบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณ และตลอดทั้งการพัสดุ การดำเนินงานทุกขั้นตอนมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษา คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา อันจะทำให้บุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ และปรับตนเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ประกอบไปด้วยคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน สามารถแข่งขันได้อย่างน้อยในระดับภูมิภาค ประกอบกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา และเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดำเนินการได้อย่างอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ จึงจำเป็นต้องมีร่างพระราชบัญญัตินี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาระสำคัญร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ....

หมวด 1 บททั่วไป

1. ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐขึ้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร การจัดการที่เป็นของตนเองได้ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

2. มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการ ของท้องถิ่น สังคม ระดับประเทศ และสากล ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ท้องถิ่นสังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นและของชาติ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู

3. ให้บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อย่างน้อยให้มีหลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าในทุกระดับ

4. อาจแบ่งส่วนงานตามภารกิจและจัดตั้งเป็นหน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และทางด้านสนับสนุนวิชาการ โดยจะเรียกชื่ออย่างใดก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยได้อีกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การตั้ง รวม ยุบ เลิกหน่วยงานย่อย ถ้าไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างพนักงาน กระทำได้ เมื่อผู้บริหารระดับคณบดี ของหน่วยงานนั้น เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม โดยทำเป็นประกาศสถาบัน โดยความเห็นชอบของที่ประชุมผู้บริหาร และให้รายงานสภาเพื่อทราบ

การจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติการในรูปแบบของคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างใด ๆ อาจข้ามสาขากระทำได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม และให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพได้เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น โดยทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

5. สมทบกับองค์กรใด ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากองค์กรนั้น

6. การดำเนินกิจการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน เงินทดแทน การประกันสังคม กระบวนการพิจารณาของศาลแรงงาน ค่า

พิพาทของศาลแรงงาน พนักงานทุกตำแหน่ง และลูกจ้าง ได้รับการคุ้มครอง ประโยชน์เกื้อกูล ค่าตอบแทน สิทธิที่จะพึงได้ ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยด้านต่างๆ นี้

7. มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และอำนาจและหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึง ค่าบริการในการให้บริการ ชื่อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ให้ ถือกกรรมสิทธิ์ หน้าที่อื่นตามมาตรา 59 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลเพื่อการลงทุน หา รายได้เป็นการเฉพาะก็ได้ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

8. จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น กองทุนการศึกษาและพัฒนาคณาจารย์ ทุนการศึกษา และทุนเพื่อการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ

9. กำหนดเงินเดือน ค่าตอบแทนลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล อื่น ๆ ให้แก่พนักงาน และลูกจ้าง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด โดยทำเป็นข้อ บังคับมหาวิทยาลัย

10. รายได้และการจัดผลประโยชน์ ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอื่น ๆ ที่รัฐบาล จัดสรรให้ ได้แก่ เงินสมทบกองทุนคงยอดเงินต้น เงินสมทบกองทุนนักศึกษาและกองทุน รวมทั้ง ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าปรับ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งรายได้ หรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนหรือร่วมลงทุน และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย เงิน อุดหนุน เงินบริจาค และทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ อย่างอื่น

กรณีไม่พอให้รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้ตามความจำเป็นในปีงบประมาณนั้น และหรือผูก พันไปงบประมาณปีต่อไปแล้วแต่กรณี

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วย เงินคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

11. ให้มหาวิทยาลัยสามารถขอใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุได้ตามที่จำเป็นและให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุมีอำนาจอนุญาตให้ใช้ได้

ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทางแพ่งและบุคคลใดจะ ยกอายุความ หรือระยะเวลาครอบครองขึ้นต่อสู้กับมหาวิทยาลัยมิได้

12. การพัสดุของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การจัดหา การขาย การให้ การเช่า การจ้างทำของ การเก็บ การจำหน่าย ตลอดจนทั้งนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ จัดให้มีสำนักงานกลาง ให้มีการกระจาย อำนาจอนุมัติ ไปยังหน่วยงานและหรือหน่วยงานย่อย เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบย้อนหลังได้ทุกเวลา

13. การดำเนินการต่าง ๆ ให้ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากร

ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมโอนอสังหาริมทรัพย์ และกฎหมายภาษีโรงเรือน และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจากการจัดหาพัสดุ

14. ให้พนักงานมีสิทธิขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเป็นสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญของข้าราชการได้

ให้พนักงานหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยร้ายแรง หรือผู้ตรวจสอบบัญชี เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจตามกฎหมายนี้

ให้นายกสภามหาวิทยาลัย ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี พนักงาน ลูกจ้าง เป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่

15. ให้มหาวิทยาลัยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ กิจกรรมส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษา องค์กรของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า และการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่า

16. การกำหนดแนวทางและนโยบายใดที่กระทบต่อความเป็นอยู่และวัฒนธรรมการทำงานตามปกติของพนักงานของมหาวิทยาลัยโดยรวม ต้องให้พนักงานรับทราบ และให้พนักงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามสมควร

ยอมรับในความหลากหลายวัฒนธรรมของนักศึกษา ถ้าการใดจะกระทบกับนักศึกษาที่เป็นสาระสำคัญอันเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็นผ่านทางองค์กรของนักศึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควร

หมวด 2 การดำเนินการ

17. ให้มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบายเชิงบริหาร รับผิดชอบงานของมหาวิทยาลัยต่อรัฐบาล ประกอบด้วย กรรมการไม่เกิน 19 คน ได้แก่

นายกสภาสถาบันทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี กรรมการเลือกจาก รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการเทียบเท่าคณบดีสามคน ผู้แทนสภาวิชาการหนึ่งคน ผู้แทนพนักงานสามคน ผู้แทนนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยคัดเลือกหนึ่งคนมีวาระอยู่ในตำแหน่งหนึ่งปีการศึกษาและมีสิทธิ์ออกเสียงลงคะแนน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่สามคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่ต้องการไม่เกินสามคน

นายกสภามหาวิทยาลัยและผู้ทรงคุณวุฒิทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย

ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทนเมื่อนายกสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ให้อธิการบดีเป็นเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย และให้มีผู้ช่วยเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย จาครองอธิการบดีที่อธิการบดีแนะนำหนึ่งคน

วาระการดำรงตำแหน่งของนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการคราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก

การดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยและการประชุมสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

18. อำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย มีดังนี้

กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย

กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดีและคัตสรรอธิการบดี และดำเนินการเพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนอธิการบดี

พิจารณากำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในมหาวิทยาลัย

พิจารณาและอนุมัติแผนการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับนโยบายของสภามหาวิทยาลัย

วางข้อบังคับระเบียบต่างๆ ในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยและมอบอำนาจให้หน่วยงาน คณะบุคคล บุคคล ออกระเบียบ กฎเกณฑ์ แนวทางเพื่อปฏิบัติการในเรื่องใดๆ ก็ได้ และมติที่ประชุมที่บางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

พิจารณาอนุมัติแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ตั้งอนุกรรมการ และหรือมอบหมายบุคคลเพื่อดำเนินการต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและมหาวิทยาลัย

เพื่อบรรลุมติประสงค์ ถ้ามิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ว่าเป็นของผู้ใด หรือหน่วยงานใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย และจะมอบอำนาจให้หน่วยงานใด คณะบุคคล หรือบุคคลใดช่วยเหลือปฏิบัติงานเช่นว่านี้ก็ได้อีก

19. สมาชิกภาพกรรมการเริ่มแต่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

กรรมการพ้นตำแหน่ง ในสภาสถาบันเมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น และขาดการประชุมครั้งของจำนวนการประชุมในรอบปี นับแต่ได้รับโปรดเกล้าฯ หรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

20. ให้สภามหาวิทยาลัย กำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัย ของอธิการบดี และของผู้บริหารระดับคณบดี โดยออกเป็นข้อบังคับ

21. ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร เรียกว่า “ท.ป.บ.” ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน ผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าหน่วยงาน ที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ที่ประชุมแต่งตั้งเลขานุการจากรองอธิการบดีคนหนึ่ง ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี เป็นผู้ช่วยเลขานุการโดยตำแหน่ง

ที่ประชุมผู้บริหารอาจเชิญพนักงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และถ้าเข้าประชุมตลอดในระเบียบวาระนั้น ๆ ให้มีสิทธิออกเสียงเช่นเดียวกับผู้เข้าประชุม และให้ถือว่ามตินี้เป็นมติของที่ประชุมผู้บริหารโดยอนุโลม

ที่ประชุมผู้บริหารต้องมีผู้มาประชุมอย่างน้อยครึ่งหนึ่งจึงเป็นองค์ประชุม มติที่ประชุมให้มีผลผูกพันหน่วยงานและหรือพนักงานผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

22. ที่ประชุมผู้บริหารมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

พิจารณาและจัดทำแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของสภามหาวิทยาลัย เพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

พิจารณากลับกรองข้อบังคับ ระเบียบและประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

เสนอการจัดตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานหลักและการแบ่งหน่วยงานเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

พิจารณาให้ความเห็นชอบกับการตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานย่อย ที่ไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างพนักงาน ที่คณบดีหรือเทียบเท่าคณบดีเป็นผู้เสนอ และให้รายงานสภาเพื่อทราบ

ดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ การบริหารบุคคล การเงิน และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือดำเนินการอื่นตามที่สภามหาวิทยาลัย หรืออธิการบดีมอบหมาย

อนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้ว เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนไป

ริเริ่มและจัดหาวิธีการ หานวัตกรรม ตลอดทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อดำเนินพันธกิจ ให้ก้าวหน้า ทันสมัย และทันกับความเปลี่ยนแปลง

ให้คำปรึกษา เสนอแนะ แก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัย หรืออธิการบดีมอบหมาย

23. ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย

ประธาน ได้แก่ อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์ เลือกกันเอง กรรมการ ซึ่งเลือกกันเองจากรองอธิการบดี คณบดี กรรมการซึ่งได้รับการเลือกกันเองจากระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่า กรรมการเลือกตั้งจากคณาจารย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยหรือไม่ก็ได้ กรรมการมีวาระสองปีอาจได้รับเลือกและตั้งใหม่ได้อีก

หลักเกณฑ์ จำนวนและวิธีการได้มาให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ให้สภาวิชาการแต่งตั้ง รองอธิการบดีหรือพนักงานผู้มีตำแหน่งทางวิชาการคนหนึ่งเป็นเลขาธิการ

24. สภาวิชาการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ริเริ่มและหรือพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร ที่มีสาระสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สังคม และมีความเป็นสากล การเปิดสอนและการวัดผลการศึกษาเพื่อเสนอสภา

ริเริ่มและหรือพิจารณาเสนอแนะนโยบายแนวทางในวิจัย และการบริการวิชาการที่จำเป็น อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

พิจารณาให้ความเห็น เกี่ยวกับการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ พิเศษ เพื่อเสนอสภา และ ติดตามและประเมินหลักสูตรและผลงานทางวิชาการของคณะ สำนัก วิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น เพื่อการสนับสนุน การปรับปรุงและพัฒนา และเพื่อเสนอสภา

ประเมินผลงานวิชาการของคณาจารย์ และพนักงาน เพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

การประชุมสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

25. ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าและผู้บังคับบัญชาสูงสุดของพนักงานและรับผิดชอบ

ชอบในการบริหารจัดการทุกด้าน รับผิดชอบโดยตรงต่อสภามหาวิทยาลัย โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งสภาคัดเลือกตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัย และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่ อีกก็ได้ ดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันมิได้

ให้สภามหาวิทยาลัย แต่งตั้งรองอธิการบดี โดยคำแนะนำของอธิการบดี อธิการบดี แต่งตั้งถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี และพนักงานตำแหน่ง พร้อมอธิการบดี

26. อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

กำหนดพันธกิจ ตามนโยบายสภา และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย และดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบัน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บริหารวิชาการ บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปตาม

กฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบ ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่เห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร ทั้งบุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุน การบริหารกองทุน ทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนการดำเนินพันธกิจ เพื่อการแข่งขัน เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการทุกด้าน

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ต่อสภามหาวิทยาลัย และ เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัย ในกิจการทั่วไป

ประสานงาน อำนาจการ และติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของรองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าหน่วยงานอื่น ทั้งเพื่อการปรับปรุงพัฒนา และเพื่อการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน และการตอบแทนในลักษณะของโบนัส และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่มีได้ระบุให้ เป็นหน้าที่ของผู้ใด ทั้งในด้านการจัดองค์กร การวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการควบคุมตามแนวทางที่สมควร

อธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิการบดี

27. กรณีมีคณะให้มีคณบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่ ริเริ่มและรับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจของคณะ และอาจมีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย และแต่งตั้งตามที่คณบดีแนะนำ

ให้สภามหาวิทยาลัย แต่งตั้งคณบดีจากบุคคลที่ ซึ่งคณาจารย์ในคณะเป็นผู้เลือก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้ เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

28. คณบดีมีคุณสมบัติ ดังนี้

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่าสองปี หรือ ผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาและมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าสี่ปี

จะเป็นบุคคลภายในหรือจากภายนอกก็ได้ และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคณะที่ประกอบด้วยเป้าหมาย และกระบวนการไปสู่เป้าหมาย และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

29. ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน รองคณบดีอย่างน้อยสองคนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ ผู้แทนหัวหน้าภาควิชา กลุ่มวิชาหรือเรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่า ภาควิชาละหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน โดยเลือกกันเอง ผู้แทนคณาจารย์ประจำจำนวนไม่

น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกินสองคนก็ได้ ให้คณะกรรมการประจำคณะ แต่งตั้งกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการคณะ อีกหนึ่งคนพนักงานที่คนบดีเสนอแนะ มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก การได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่ง และการพ้นตำแหน่ง การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

30. คณะกรรมการประจำคณะ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

วางนโยบายและแผนงานของคณะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย

วางระเบียบและออกประกาศในการดำเนินพันธกิจของคณะให้มีความคล่องตัว และยืดหยุ่น ไม่ขัดต่อข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ริเริ่มและหรือพิจารณาและกำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรของคณะ จัดการวัดผล ประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา เสนอแนะและวางแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา พิจารณางบประมาณของคณะ เสนอการแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการ

31. กรณีที่มีภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย ให้มีหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหน่วยงานย่อย เป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่ม ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนา และรับผิดชอบผลงานของภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย

ให้อธิการบดีแต่งตั้งหัวหน้าภาควิชา หรือกลุ่มงานวิชาการที่เรียกอย่างอื่น จากคณาจารย์ในส่วนนั้นผู้ซึ่งได้รับเลือกกันเอง

หัวหน้าภาควิชา หรือที่เรียกอย่างอื่น มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

32. สถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบดำเนินการงานหน่วยงานนั้น และอาจให้มีรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

คุณสมบัติวิธีการแต่งตั้ง และวาระดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

การดำเนินงานของสำนัก หรือหน่วยงานอื่น ให้มีการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติให้มาก ลดขั้นตอน ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มุ่งผลของงานและมีความรับผิดชอบ

33. ให้มีคณะกรรมการประจำ สำนัก หรือหน่วยงานอื่น โดยมีองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และการจัดระบบบริหารงาน ให้เป็นไปตามข้อกำหนดมหาวิทยาลัย

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

34. **ให้มีระบบประกันคุณภาพ** เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ โดยอนุโลม เว้นแต่หลักเกณฑ์วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

ในการจัดการศึกษาทุกหลักสูตร ทุกวิชา ให้ส่วนงานที่เปิดสอนจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการเทียบโอนก่อนการเปิดสอน และให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ส่วนงานนั้น และหรือคณาจารย์ผู้สอนต้องแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิทธินี้ก่อนเริ่มเรียน และสามารถเรียนได้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอก ระบบ หรือตามอัธยาศัยก็ได้ และจัดให้มีหลักสูตรที่เป็นสากลส่วนหนึ่งตามสมควรก็ได้

ให้แต่ละส่วนงานที่จัดการศึกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขาไว้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและด้านคุณลักษณะ แต่การยกเว้นมาตรฐานบางส่วนย่อมกระทำได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางกายภาพของบุคคลและ เงื่อนไขเวลาและปัจจัยอื่น

35. **ให้มีระบบการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของพนักงาน และใช้ผลการประเมินประสิทธิภาพการทำงานเป็นหลักในการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาพนักงานอย่างสม่ำเสมอ** เพื่อให้รู้เท่าทันหรือนำความเปลี่ยนแปลงสู่มหาวิทยาลัยและสังคม และรวมทั้งใช้ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ

หลักเกณฑ์ วิธีการ การประเมินให้เป็นไปตามที่อธิการบดีกำหนด

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

36. พนักงาน ประกอบด้วย คณาจารย์ และพนักงานอื่น อาจให้มีลูกจ้างตามความจำเป็นและเหมาะสม

37. **การบริหารงานบุคคล** เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน การบรรจุแต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลอื่น การออกจากงาน วินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ ของพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

38. ให้พนักงานและลูกจ้าง **มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการลงโทษ หรือร้องทุกข์** โดยยื่นคำอุทธรณ์ หรือร้องทุกข์เป็น หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

39. **ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์** ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ได้แก่กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สภาสถาบันแต่งตั้ง กรรมการ ได้แก่ รองอธิการบดีคนบดี ที่เลือกกันเองกลุ่มละหนึ่งคน ผู้แทนคณาจารย์ และผู้แทนพนักงานอื่นประเภทละสองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวนไม่เกินสี่คน หลักเกณฑ์ วิธีการเป็นไปตามข้อบังคับ

ให้คณะกรรมการคุณธรรมและร้องทุกข์ มีหน้าที่พิจารณาคุณธรรมคำสั่งลงโทษ และพิจารณาเรื่องร้องทุกข์อื่น หลักเกณฑ์ และวิธีการ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

40. **คณาจารย์มีหน้าที่สอน และวิจัย** หรืออาจมีหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

คณาจารย์มีหน้าที่เสนอผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ขอได้ ถ้าไม่ขอ อาจเสียสิทธิบางอย่างเกี่ยวกับค่าตอบแทน หลักเกณฑ์ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

41. **คณาจารย์ มีตำแหน่งทางวิชาการ** ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ หลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา โปรแกรมวิชา แล้วแต่กรณี อาจแต่งตั้งหรือเชิญบุคคลที่มีภูมิปัญญาคุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษ ทำหน้าที่สอนหรือร่วมสอนก็ได้

บุคคลผู้มีตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการนั้นเป็นคำนำหน้านาม เพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

หมวด 5 **ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร**

42. **ปริญญา มีสามชั้น** ได้แก่ ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต

มีอำนาจให้ ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือร่วมให้ปริญญา ในสาขาวิชาที่มีการศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กำหนดให้สาขาวิชาใด ให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือมีปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อสำหรับสาขานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับรองและหรือตีค่า ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา ให้มีอำนาจพิจารณารับรองหรือตีค่าได้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบราชการ

43. **อาจกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาใด** ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง อันดับสองก็ได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ของปริญญาเกียรตินิยม ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

44. **มหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตร** ได้ดังนี้ ประกาศนียบัตรดุษฎีบัณฑิต ประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคล ที่สภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิ สมควรแก่ปริญญานั้น แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่ นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่ไม่ได้

หมวด 6 ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะ และเครื่องหมายวิทยฐานะ

45. อาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตต่าง ๆ อนุปริญญา และอาจให้มีครุยประจำตำแหน่งต่างๆ ก็ได้ โดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย

46. ตราประทับ ตราเครื่องหมาย หรือ สัญลักษณ์หรือของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมีรูปร่างลักษณะใด ให้ทำเป็นข้อบังคับ มหาวิทยาลัยจะไม่รับผิดชอบทางกฎหมายในเอกสารรับรองวุฒิหรือรับรองบุคคลที่ไม่มีตราประทับ หรือการใช้เป็นพยานจะรับฟังมิได้

อาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของคณาจารย์ พนักงานอื่น หรือนักศึกษาโดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย ให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้กระทำขึ้นนี้

หมวด 7 การบัญชี และการตรวจสอบ

47. ให้จัดวางระบบและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากล แยกตามประเภทงาน ในส่วนที่สำคัญ แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ์ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

ให้จัดทำงบการเงิน รายงานโดยงบดุล งบกระแสเงินสด การจัดทำงบดุลให้ทำทุกรอบระยะเวลาบัญชี

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของมหาวิทยาลัย กับทั้ง บัญชีการรับ การจ่ายแบบมาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากล

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้การตรวจสอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี

48. ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดี รองอธิการบดี พนักงาน และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้

49. ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 การกำกับดูแล

51. รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำของมหาวิทยาลัย โดยกำกับเท่าที่จำเป็นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ นโยบายรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีเฉพาะที่เกี่ยวกับสถาบันเป็นการเฉพาะ การให้

ปฏิบัติตามกฎหมาย และให้มีการกระทำที่สอดคล้องกับกฎหมาย โดยใช้วิธีการที่สอดคล้องกับ หลักการกระจายอำนาจการปกครอง หลักความเป็นอิสระและเสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย และให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานกิจการประจำปีต่อรัฐมนตรี

ให้รัฐบาลและรัฐมนตรีมีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการตามภารกิจได้ จะใช้มาตรการทางงบประมาณมากำกับสถาบันโดยทางอ้อมมิได้

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

50. ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ซึ่งตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะทำการใด ๆ โดยมีได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัย ต้องระวางโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ครุฑวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุฑประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา โดยไม่มีสิทธิ หรือเจตนากระทำด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือตำแหน่งใด ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเชื่อว่ามีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิทยฐานะ หรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษ

51. ผู้ใดหวังเหนี่ยว ชัดขวางหรือขัดขืนไม่ให้ความร่วมมือ กับผู้สอบบัญชี ให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

52. ในวาระเริ่มแรกที่ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยบุคคลที่รัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบคน จากภาครัฐและเอกชน และคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งไม่เกินแปดคน จากภาครัฐและเอกชน เป็นกรรมการ ให้กรรมการเลือกกันเองเป็นนายกสภาหนึ่งคนและเป็นอุปนายกหนึ่งคน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ดำเนินการให้มี อธิการบดี ภายในหกสิบวัน และจัดทำข้อบังคับ ที่จำเป็น ทั้งนี้ให้สภามหาวิทยาลัยตามวรรคแรกมีระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ภายในหนึ่งปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

53. ในวาระเริ่มแรกที่ใช้บังคับ ให้มีหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ดังนี้

- (1) สำนักงานอธิการบดี
- (2) คณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์
- (3) คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- (4) คณะพยาบาลและสิ่งแวดล้อม
- (5) คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

(6) สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม

(7) สำนักวัฒนธรรมและบริการวิชาการ

54. ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ คุณสมบัติของพนักงานมีให้นำเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมาใช้บังคับตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้สภามหาวิทยาลัยกำหนดคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสมแทน และแม้จะมีกรรมการมีจำนวนไม่ครบตามที่บัญญัติไว้ ให้ถือว่าเป็นสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ และเป็นผู้บริหารระดับต่างๆได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 3 องค์การบริหาร
ที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
สถานภาพ มหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ ยกเว้นการบริหารงานบุคคล - เป็นส่วนราชการ และเป็นนิติบุคคล 	บททั่วไป
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษา ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นสังคม ประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและเผยแพร่ ให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาติ - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผลิตครู ส่งเสริมวิทยฐานะครู 	บททั่วไป
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 	บททั่วไป
การปกครอง หรือ สภามหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสภานโยบายและดูแลติดตามผล - สภารับผิดชอบงานมหาวิทยาลัยโดยตรงต่อรัฐบาล - ประกอบกรรมการไม่เกิน 19 คน - ผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา แนะนำจำนวนหนึ่ง - ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่สถาบันตั้งอยู่จำนวนหนึ่ง - ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการเงิน บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนหนึ่ง - อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง - ผู้แทนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการจำนวนหนึ่ง - ผู้แทนสภาวิชาการ สภาคณาจารย์ คณาจารย์ และข้าราชการอื่น จำนวนหนึ่ง - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก - แต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ - วาระ 2 ปี แต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 22 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 3 องค์การบริหาร
ที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
อำนาจหน้าที่ สภามหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนา - สรรหาอธิการบดี เพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานภายใน - พิจารณานอมนุมัติแผนงาน งบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับนโยบาย - วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้าน ยกเว้นด้านบุคลากร - ติดตามและประเมินผลอธิการบดี มหาวิทยาลัย และวางหลักเกณฑ์การประเมินของสภาเอง - มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้ 	การดำเนินการ
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติจบปริญญาเอก หรือศาสตราจารย์ หรือ จบปริญญาสอนอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าห้าปี ฯ - บุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - อธิการบดี วาระ 4 ปี เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ - เป็นผู้นำและผู้บังคับบัญชาสูงสุดของมหาวิทยาลัย รับผิดชอบในการบริหารจัดการ โดยตรงต่อสภา - ดำเนินการตามและปฏิบัติตามนโยบายสภา <p>วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด และสภามอบหมาย และเป็นผู้แทนมหาวิทยาลัย</p>	การดำเนินการ
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีกึ่งหนึ่งเป็นองค์ประชุมได้เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มงานนวัตกรรมในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี 	การดำเนินการ
สภาวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็น ข้อบังคับสถาบัน ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศ - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ 	การดำเนินการ

ตารางที่ 23 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 3 องค์การบริหาร
ที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น	หมวดกฎหมาย
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรที่ประชุมผู้บริหารอนุมัติได้ รายงานสภาทราบ - จัดองค์การปฏิบัติภารกิจรูปคณะบุคคลข้ามสาขา 	บททั่วไป
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื้อ ขาย ให้ ถือกรรมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กรนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้ 	บททั่วไป
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน สัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน ระเบียบพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทศาลแรงงาน ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน - กำหนดค่าตอบแทนต่างๆ สำหรับบุคลากรได้ ยกเว้นเงินเดือนข้าราชการและลูกจ้างที่ใช้เงินงบประมาณ อัตราเบี่ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ตามระบบราชการ - ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป แยกจากหมวดเงินเดือน - มีให้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุมาใช้บังคับ 	บททั่วไป
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าราชการ คณาจารย์ ข้าราชการอื่น อาจมีลูกจ้าง - คณาจารย์มีหน้าที่ขอกำหนดตำแหน่งวิชาการเมื่อถึงกำหนด มีการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง - ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา 	การบริหารงานบุคคล
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย 	ปริญญาอนุปริญญา
การบัญชีและการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 	การบัญชี และการตรวจสอบ
การใช้อำนาจรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้อำนาจควบคุมบังคับบัญชา สั่งการได้ตามปกติ 	ตามกฎหมายอื่น

รูปแบบที่ 3 องค์กรแบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว
สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการ พ.ศ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการ

เหตุผล

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาทางด้านวิทยาการและการบริหารจัดการไปเป็นอันมาก และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับระบบให้มีผู้รับผิดชอบในระดับสถาบันที่ชัดเจน เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ มีความคล่องตัวสูง ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลง ลดความเป็นราชการลง ทั้งด้านการจัดการทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างภายใน การเงิน การงบประมาณ และการพัสดุ งานทุกชั้นตอนมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เปิดโอกาสทุกกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงอุดมศึกษามากขึ้น มีความเสมอภาค มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษา คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา อันจะทำให้บุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ และปรับตัวเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ประกอบไปด้วยคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศ ทันสมัย ทันความเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะแข่งขันได้ ประกอบกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา และเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดำเนินการได้อย่างอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ จึงจำเป็นต้องมีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการ พ.ศ....

หมวด 1 บททั่วไป

1. ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการขึ้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร การจัดการที่เป็นของตนเองได้ ยกเว้นการ

บริหารงานบุคคล มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นส่วนราชการ และเป็น**นิติบุคคล**

2. มี**วัตถุประสงค์**เพื่อจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการ ของท้องถิ่น สังคม และระดับประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม มีการแสดงออก การค้นคว้าอย่างอิสระ ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่นและของชาติ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

3. ให้**บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี** อยู่น้อยให้มีหลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่าในทุกระดับส่วนงานทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ

4. อาจ**แบ่งงานตามภารกิจ**และจัดตั้งเป็นหน่วยงานภายใน เพื่อทำหน้าที่ทางด้านทางวิชาการและทางด้านสนับสนุนวิชาการ โดยอาจเรียกชื่ออย่างใดก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยได้อีก ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การตั้ง รวม ยุบ เลิก**หน่วยงานย่อย** ถ้าไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างบุคลากร กระทำได้ เมื่อผู้บริหารระดับคณบดี เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม โดยทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของที่ประชุมผู้บริหาร

การจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติการในรูปของคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างใด ๆ อาจข้ามสาขากระทำได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม และให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพได้ เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น โดยทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

5. **สมทบกับองค์กรใด ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน** เพื่อการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากองค์กรนั้น

6. **การดำเนินกิจการไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย**ว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน เงินทดแทน การประกันสังคม กระบวนการพิจารณาของศาลแรงงาน ค่าพิพาทของศาลแรงงาน พนักงานทุกตำแหน่ง และลูกจ้าง ได้รับการคุ้มครอง ประโยชน์เกื้อกูล ค่าตอบแทน สิทธิที่จะพึงได้ ไม่น้อยกว่ากฎหมายว่าด้วยด้านต่างๆ นี้

7. **มีอำนาจและหน้าที่**กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การเก็บค่าเล่าเรียน ค่าให้บริการ ชื้อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ให้ ถูกรรมสิทธิ์ หน้าที่อื่นตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542

และ การจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลเพื่อการลงทุน หากทำได้เป็นการเฉพาะก็ได้ โดยทำเป็นข้อ บังคับมหาวิทยาลัย

8. จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารจัดการกองทุน ทุนการศึกษา และทุนเพื่อ การวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ

9. กำหนด ค่าตอบแทนลักษณะต่าง ๆ ได้ ยกเว้นเงินเดือนข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ และอัตราเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก คงให้เป็นไปตาม ระบบราชการ เว้นแต่วิธีการเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก กำหนดเองได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข โดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย

10. รายได้และการจัดผลประโยชน์ ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป เงินเดือนและเงินอื่น ๆ ที่ รัฐบาลจัดสรรให้ ได้แก่ เงินสมทบกองทุนคงยอดเงินต้น เงินสมทบกองทุนนักศึกษาและกองทุน รวมทั้ง ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าปรับ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวม ทั้งรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนหรือร่วมลงทุน เงินอุดหนุน เงินบริจาค ทรัพย์สิน ที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วย เงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

11. ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทางแพ่งและบุคคล ใดจะยกอายุความ หรือระยะเวลาครอบครองขึ้นต่อสู้กับมหาวิทยาลัยมิได้

12. การพัสดุของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การจัดหา การขาย การให้ การเช่า การจ้างทำ ของ การเก็บ การจำหน่าย รวมทั้งนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ให้มีสำนักงานกลาง และมีการกระจาย อำนาจอนุมัติ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบย้อนหลังได้ตลอดเวลา โดยมีให้ นำระเบียบสำนักงานয়รัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุมาใช้บังคับ แต่ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

13. การดำเนินการต่าง ๆ ให้ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียมและค่าภาษีอากร ตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์ และกฎหมาย ภาษีโรงเรือน และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจากการจัดหาพัสดุ

14. ให้จัดตั้งอำนาจความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมพัฒนาคุณ ลักษณะ กิจกรรมส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์ แก่นักศึกษา องค์กรของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่าตาม ความเหมาะสม

15. การกำหนดแนวทางและนโยบายใดที่กระทบต่อความเป็นอยู่และวัฒนธรรมการ ทำงานตามปกติของข้าราชการโดยรวม ต้องให้ข้าราชการทราบ และให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามสมควร

ถ้าการใดจะกระทบกับนักศึกษาที่เป็นสาระสำคัญอันเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสิทธิเสรีภาพให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็นผ่านทางองค์กรของนักศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควร

หมวด 2 การดำเนินการ

16. ให้มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบายและติดตามผล และรับผิดชอบงานของมหาวิทยาลัยโดยตรงต่อรัฐบาล ประกอบด้วย กรรมการไม่เกิน 19 คน ได้แก่

นายกสภามหาวิทยาลัย ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี กรรมการผู้แทนจากรองอธิการบดีหนึ่งคน จากคณบดีหนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่าคณะหนึ่งคน

กรรมการจากสภาวิชาการหนึ่งคน จากสภาคณาจารย์หนึ่งคน

กรรมการจากคณาจารย์ประจำสองคน และข้าราชการไม่ใช่อาจารย์หนึ่งคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่สามคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกสี่คน ซึ่งมีประสบการณ์ทางด้านการเงิน การบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมอยู่ด้วย

ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัย เลือกตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก

ให้สภามหาวิทยาลัย แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคนจากรองอธิการบดี

วาระดำรงตำแหน่งของกรรมการทุกประเภทสองปี แต่อาจได้รับเลือกตั้งใหม่ได้อีก

การได้มาซึ่งกรรมการประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

17. อำนาจและหน้าที่สภามหาวิทยาลัย

กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย

พิจารณาและดำเนินการสรรหาอธิการบดี และดำเนินการเพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนอธิการบดี

พิจารณากำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในมหาวิทยาลัย

พิจารณาและอนุมัติแผนการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภามหาวิทยาลัย และแผนงบประมาณของมหาวิทยาลัย

วางข้อบังคับ ระเบียบต่างๆในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยและมอบอำนาจให้หน่วยงาน คณะบุคคล บุคคล ออกระเบียบ กฎเกณฑ์ แนวทางเพื่อปฏิบัติการในเรื่องใดๆ ก็ได้ และมติที่ประชุมในบางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

พิจารณาอนุมัติ แต่งตั้งหรือถอดถอนตำแหน่งศาสตราจารย์ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ตั้งอนุกรรมการ และหรือมอบหมายบุคคลเพื่อดำเนินการต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและมหาวิทยาลัย

เพื่อบรรลุมติประสงค์ ถ้ามิได้กำหนดอำนาจหน้าที่ว่าเป็นของผู้ใด หรือหน่วยงานใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย และจะมอบอำนาจให้หน่วยงานใด คณะบุคคล หรือบุคคลใดช่วยเหลือปฏิบัติงานเช่นว่านี้ได้

18. สมาชิกภาพกรรมการเริ่มแต่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

กรรมการพ้นตำแหน่ง ในสภาสถาบันเมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น และขาดการประชุมครั้งของจำนวนการประชุมในรอบปี นับแต่ได้รับโปรดเกล้าฯหรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

19. ให้สภามหาวิทยาลัย กำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัย ของอธิการบดี และของผู้บริหารระดับคณบดี โดยออกเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย

20. ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร เรียกว่า “ท.ป.บ.” ประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน ผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าหน่วยงาน ที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ที่ประชุมแต่งตั้งเลขานุการจากรองอธิการบดีคนหนึ่ง ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี เป็นผู้ช่วยเลขานุการโดยตำแหน่ง

ที่ประชุมผู้บริหารอาจเชิญข้าราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และถ้าเข้าประชุมตลอดในระเบียบวาระนั้น ๆ ให้มีสิทธิ์ออกเสียงเช่นเดียวกัน และให้ถือว่ามตินี้เป็นมติของที่ประชุมผู้บริหารโดยอนุโลม

ที่ประชุมผู้บริหารต้องมีผู้มาประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งจึงเป็นองค์ประชุม มติที่ประชุมให้มีผลผูกพันหน่วยงานและหรือพนักงานผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

21. ที่ประชุมผู้บริหารมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

พิจารณาและจัดทำแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของสภามหาวิทยาลัย เพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

พิจารณากลับกรองข้อบังคับ ข้อกำหนด และประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

เสนอการจัดตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานหลักและการแบ่งหน่วยงานเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

พิจารณาให้ความเห็นชอบกับการตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานย่อย ที่ไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างข้าราชการ ของหน่วยงานที่คนบดีเป็นผู้เสนอ

อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองคนบดี รองผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการวิทยาลัย และรองหัวหน้าหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่า

ดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ การบริหารบุคคล การเงิน และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ดำเนินการอื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

อนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้ว เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป

ริเริ่มและจัดหาวิธีการ หน่ววัตกรรม ตลอดจนทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ อันจะทำให้การดำเนินพันธกิจ ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทันสมัย และทันกับความเปลี่ยนแปลง

ให้คำปรึกษา เสนอแนะ แก้อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมอบหมายให้หน่วยงานใด เพื่อกระทำการใด อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมผู้บริหารก็ได้

22. ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย

ประธาน ได้แก่ อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ กรณีเกินเลือกกันเอง กรรมการ ซึ่งเลือกกันเองจากรองอธิการบดี คนบดี กรรมการซึ่งได้รับการเลือกกันเอง จากระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่า กรรมการเลือกตั้งจากคณาจารย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกไม่เกินเจ็ดคน กรรมการมีวาระสองปีอาจได้รับเลือกและตั้งใหม่ได้อีก

หลักเกณฑ์ จำนวน และวิธีการได้มาให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ให้สภาวิชาการแต่งตั้ง รองอธิการบดีหรือพนักงานผู้มีตำแหน่งทางวิชาการคนหนึ่งเป็นเลขาธิการ

23. สภาวิชาการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ริเริ่มและหรือพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร ที่มีสาระสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การเปิดสอนและการวัดผลการศึกษาเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

ริเริ่มและหรือพิจารณาเสนอแนะนโยบาย แนวทางในวิจัย และการบริการวิชาการที่จำเป็นแก่สังคม ต่อสภามหาวิทยาลัย

อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

พิจารณาให้ความเห็น เกี่ยวกับการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ เพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

ติดตามและประเมินหลักสูตรและผลงานทางวิชาการของคณะ สำนัก วิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น เพื่อการสนับสนุน การปรับปรุงและพัฒนา และเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

พิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ ตามที่สภามหาวิทยาลัยศึกษามอบหมาย

ประเมินผลงานวิชาการของคณาจารย์ และข้าราชการอื่น เพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

การประชุมสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

24. ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบโดยตรงต่อสภาสถาบัน โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจาก **ผู้ซึ่งสภาสถาบันสรรหา**ตามข้อบังคับที่จัดทำขึ้น และให้มีวาระสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันมิได้

ให้สภามหาวิทยาลัย แต่งตั้งรองอธิการบดี โดยคำแนะนำของอธิการบดี ให้อธิการบดีแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี และพ้นจากตำแหน่งพร้อมอธิการบดี

25. อธิการบดีมีคุณสมบัติ ดังนี้

จบปริญญาเอก สอนในอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าสามปี หรือมีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือจบปริญญา สอนอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเคยเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งคณบดี หรือรองอธิการบดีมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี จะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ เป็นผู้วิสัยทัศน์ในการพัฒนาอุดมศึกษา และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

26. อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

กำหนดพันธกิจ ตามนโยบายสภามหาวิทยาลัย และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย และดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบัน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บริหารวิชาการ บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบ ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่ได้รับสมควร

จัดหาทรัพยากร บุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุนและทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนพันธกิจ เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการในทุกด้าน

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ต่อสภามหาวิทยาลัย และ เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัย ในกิจการทั่วไป

ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด ด้านการจัดองค์กร การวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการควบคุมตามแนวทางของผู้บริหาร

อธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิการบดี

27.ให้มีสภาคณาจารย์ ประกอบด้วยประธาน หนึ่งคน กรรมการ ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ และเลือกกันเองเป็นรองประธานหนึ่งคน และเลขานุการหนึ่งคน มีอำนาจและหน้าที่ให้คำปรึกษา และเสนอแนะเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัย ต่ออธิการบดี เป็นสื่อกลางประสานสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหารของมหาวิทยาลัยกับคณาจารย์ หรือระหว่างคณาจารย์ กำกับดูแลเกี่ยวกับจรรยาบรรณของคณาจารย์ และหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หลักเกณฑ์ จำนวน วิธีการเลือกตั้ง การประชุมและการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

28. กรณีมีคณะให้มีคณบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่ ริเริ่มและรับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจของคณะ และอาจมีรองคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อทำหน้าที่ และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย และแต่งตั้งตามที่คณบดีแนะนำ

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณบดีจากบุคคลซึ่งคณาจารย์ในคณะเป็นผู้เลือกหลักเกณฑ์ และวิธีการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้ เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

29. คณบดีมีคุณสมบัติ ดังนี้

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่าสองปี หรือ ผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ

สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาและมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่าสี่ปี และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคณะที่ประกอบด้วยเป้าหมาย และกระบวนการไปสู่เป้าหมาย และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

30.ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน รองคณบดี อย่างน้อยสองคนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ ผู้แทนหัวหน้าภาควิชา กลุ่มวิชาหรือเรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่า ภาควิชาละหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน โดยเลือกกันเอง ผู้แทนคณาจารย์ประจำจำนวนไม่

น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกินสองคนก็ได้ ให้คณะกรรมการคณะ แต่งตั้งกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการคณะ อีกหนึ่งคน จากอาจารย์หรือข้าราชการที่คอมติเสนอแนะ มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก การได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่ง และการพ้นตำแหน่ง การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับ

31. คณะกรรมการประจำคณะ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

วางนโยบายและแผนงานของคณะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย

วางระเบียบและออกประกาศในการดำเนินพันธกิจของคณะให้มีความคล่องตัว และยืดหยุ่น ไม่ขัดต่อข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ริเริ่มและหรือพิจารณาและกำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรของคณะ จัดการวัดผลประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา เสนอแนะและวางแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา พิจารณางบประมาณของคณะ เสนอการแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการ

32. กรณีมีภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย ให้มีหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหน่วยงานย่อย เป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่ม ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนา และรับผิดชอบผลงานของภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย

ให้อธิการบดีแต่งตั้งหัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าหน่วยงานย่อย จากคณาจารย์ในภาควิชาผู้ซึ่งได้รับเลือกกันเอง

หัวหน้าภาควิชา หรือหน่วยงานย่อย มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

33. สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบดำเนินการ และอาจให้มีรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

คุณสมบัติวิธีการแต่งตั้ง และวาระดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

การดำเนินงานของสำนัก หรือหน่วยงานอื่น ให้มีการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติให้มาก ลดขั้นตอน ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มุ่งผลของงานและมีความรับผิดชอบ

34. ให้มีคณะกรรมการประจำ สำนัก หรือหน่วยงานอื่น โดยมีองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และการจัดระบบบริหารงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

35 ให้มีระบบประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ โดยอนุโลม เว้นแต่หลักเกณฑ์วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

ในการจัดการศึกษาทุกหลักสูตร ทุกวิชา ให้คณะที่เปิดสอนจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการเทียบโอนก่อนการเปิดสอน และให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่คณะ และหรือคณาจารย์ผู้สอนต้องแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิทธินี้ก่อนเริ่มเรียน และสามารถเรียนได้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกกระบบ หรือตามอัธยาศัยก็ได้ เห็นว่าเหมาะสมแล้วแต่กรณี

ให้แต่ละคณะกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขาไว้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและด้านคุณลักษณะ แต่การยกเว้นมาตรฐานบางส่วนย่อมกระทำได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางกายภาพของบุคคลและ เงื่อนไขเวลาและปัจจัยอื่น

36. จัดให้มีระบบการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของข้าราชการ และใช้ผลการประเมินประสิทธิภาพการทำงานเป็นหลักในการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันหรือนำความเปลี่ยนแปลงสู่สถาบันและสังคม และรวมทั้งใช้ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ

หลักเกณฑ์ วิธีการ การประเมินให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

37. ข้าราชการประกอบด้วย คณาจารย์ และข้าราชการอื่น อาจให้มีลูกจ้างตามความจำเป็นและเหมาะสม

38. การบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน การบรรจุ แต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูล การออกจากงาน วินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ ของข้าราชการและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

39. คณาจารย์มีหน้าที่สอน และวิจัย หรืออาจมีหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย คณาจารย์มีหน้าที่เสนอผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ขอได้ ถ้าไม่ขอ อาจเสียสิทธิเกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน หลักเกณฑ์ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

40. คณาจารย์ มีตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ หลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา โปรแกรมวิชา แล้วแต่กรณี อาจแต่งตั้งหรือเชิญบุคคลที่มี ภูมิปัญญา คุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษ ทำหน้าที่สอนหรือร่วมสอนก็ได้ บุคคลผู้มีตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการนั้นเป็นคำนำหน้านาม เพื่อ แสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

หมวด 5 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

41. ปริญญาตรีสามชั้น ได้แก่ ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต

มีอำนาจให้ ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา หรือร่วมให้ปริญญา ในสาขาวิชาที่มีการศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใด ให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือมีปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้น ๆ ให้เป็นไปข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

42. อาจกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาใด ได้รับปริญญาเกียรติคุณอันดับหนึ่ง อันดับสองก็ได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ของปริญญาเกียรติคุณ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

43. สถาบัน อาจออกข้อบังคับให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตร ได้ดังนี้ ประกาศนียบัตรดุษฎีบัณฑิต ประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคล ที่สภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิ สมควรแก่ปริญญานั้น แต่จะให้ปริญญาแก่ นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่ไม่ได้

หมวด 6 ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะ และเครื่องหมายวิทยฐานะ

44. อาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะ หรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ ของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรต่าง ๆ อนุปริญญา และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งต่างๆ ก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย

45. ตราประทับ ตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์หรือของหน่วยงานในมหาวิทยาลัย มีรูปร่างลักษณะใด ให้ทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายในเอกสารรับรองวุฒิหรือรับรองบุคคลที่ไม่มีตราประทับ หรือการใช้เป็นพยานจะรับฟังมิได้

อาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของคณาจารย์ พนักงานอื่น หรือนักศึกษาโดยทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และให้เป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้กระทำขึ้น

หมวด 7 การบัญชี และการตรวจสอบ

46. ให้มหาวิทยาลัย จัดวางระบบและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แยกตามประเภทงาน ในส่วนที่สำคัญ แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ์ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

ให้จัดทำงบการเงิน รายงานโดยงบดุล งบกระแสเงินสด การจัดทำงบดุลให้ทำทุกกรอบระยะเวลาบัญชี

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของมหาวิทยาลัย กับทั้ง บัญชีการรับ การจ่ายแบบมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้การตรวจสอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกกรอบปีบัญชี

47. ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดี รองอธิการบดี ข้าราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ได้

48. ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 บทกำหนดโทษ

49. ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ซึ่งตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะทำการใด ๆ โดยมีได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัย ต้องระวางโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ครุฑวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุฑประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือเจตนาแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือตำแหน่ง ถ้าได้กระทำเพื่อให้นบุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิทยฐานะ หรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษ

ผู้ใดห่วงเหนียว ขัดขวางหรือขัดขืนไม่ให้ความร่วมมือ กับผู้สอบบัญชี ให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

51. ในวาระเริ่มแรกที่ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยบุคคลที่รัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบคน จากภาครัฐและเอกชน และคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งไม่เกินแปดคน จากภาครัฐและเอกชน เป็นกรรมการ ให้กรรมการเลือกกันเองเป็นนายกสภาหนึ่งคนและเป็นอุปนายกหนึ่งคน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ดำเนินการให้มี อธิการบดี ภายในหกสิบวัน และจัดทำข้อบังคับ ที่จำเป็น ทั้งนี้ให้สภามหาวิทยาลัยตามวรรคแรกมีระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ภายในหนึ่งปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

52. ในวาระเริ่มแรกที่มีกฎหมายใช้บังคับให้มีหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ดังนี้

- (1) สำนักงานอธิการบดี
- (2) คณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์
- (3) คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- (4) คณะพยาบาลและสิ่งแวดล้อม
- (5) คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
- (6) สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม
- (7) สำนักวัฒนธรรมและบริการวิชาการ

53. ในวาระแรกที่มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ คุณสมบัติของพนักงานมิให้นำเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษามาใช้บังคับตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้สภามหาวิทยาลัยกำหนดคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสมแทน และแม้จะมีกรรมการมีจำนวนไม่ครบตามที่บัญญัติไว้ ให้ถือว่าเป็นสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ และเป็นผู้บริหารระดับต่างๆได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

จากสาระสำคัญของกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 3 รูปแบบ ที่นำเสนอสามารถสรุปลักษณะเฉพาะได้ดังตารางต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 สรุปประเด็นลักษณะเฉพาะของกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละรูปแบบ

ประเด็นและ ลักษณะเฉพาะ	รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3
	มหาชนอิสระเต็มรูป	มหาชนอิสระมีสถานโยบาย เชิงบริหาร	องค์การราชการยืดหยุ่น และคล่องตัว
สถานภาพ	- มหาวิทยาลัยในกำกับ	- มหาวิทยาลัยในกำกับ	- ส่วนราชการ
วัตถุประสงค์	- สอนสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม ประเทศ และสากล ส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติและสากล	- สอน วิจัย บริการวิชาการ ทั่วไปแก่สังคม ประเทศ สากล ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาติ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ผลิตและวิทยฐานะครู	- สอน วิจัย บริการ ทะนุบำรุง ศิลปะ วัฒนธรรม เน้นท้องถิ่น ประเทศ ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ผลิตครู
พันธกิจ	- ทำให้ได้มาตรฐานสากล	- ทำให้ได้มาตรฐาน อย่างน้อยระดับภูมิภาค	- ให้โอกาสเข้าถึงอุดมศึกษา เสมอภาค
การปกครอง(สภา)	- เป็นนิติบุคคล มีสำนักเลขาธิการสภา - กรรมการน้อย ผู้ทรงคุณวุฒิมาจากผู้รับผิดชอบฯ แต่งตั้ง จากภาครัฐและเอกชน - ไม่มีกรรมการจากภายใน - มีนักศึกษาเป็นกรรมการ - กำหนดนโยบาย กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดเลือกอธิการบดี	- สถานโยบายเชิงบริหาร - กรรมการไม่เกินสิบเก้าคน - กรรมการจากภายใน จากผู้แทนผู้บริหาร พนักงาน - ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับอุดมศึกษาแนะนำ - ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่ - อธิการบดีเป็นกรรมการ และเลขาธิการ - กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนา	- สถานโยบาย ติดตามผล - กรรมการไม่เกินสิบเก้าคน - กรรมการพหุภาคี ทั้งโดยตำแหน่ง เลือกตั้ง ภายในภายนอก ผู้มีส่วนรับผิดชอบ อุดมศึกษา แนะนำ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาที่ต้องการ
อธิการบดี	- สภาคัดเลือก แต่งตั้ง วาระ ตามสัญญาจ้าง - ประสานตรงกับสภา	- สภาคัดสรร โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง มีอำนาจเบ็ดเสร็จมากขึ้น - ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร	- สภาสรรหา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - ผู้บังคับบัญชาสูงสุด
การจัดองค์การ	- ตามภารกิจ ยืดหยุ่น ตามสถานการณ์	- ตามภารกิจ ยืดหยุ่นสูง	- แนวราบ ขนาดเล็ก เท่าที่จำเป็น
กระบวนการดำเนินงานที่เป็นลักษณะเฉพาะ	- มีความคล่องตัวเพราะสภา เป็นนิติบุคคล ผู้บริหารระดับสูง ก็มีอิสระ วางระบบบัญชีสากล	- แก้ปัญหารวดเร็ว บูรณาการสนองความต้องการของประเทศ ตรวจสอบย้อนหลัง	- ลดขั้นตอน กระจายอำนาจ วางระบบบัญชี เกณฑ์สิทธิ์
บุคลากร	- พนักงาน ลูกจ้าง	- พนักงาน ลูกจ้าง	- ข้าราชการ ลูกจ้าง
รายได้	- เงินอุดหนุนทั่วไป - หารายได้เอง	- เงินอุดหนุนทั่วไป - หารายได้เสริม	- เงินอุดหนุนทั่วไป แยกเงินเดือน หารายได้เสริม
การใช้อำนาจ	- กำกับเท่าที่จำเป็น ไม่สั่งการ แต่อาจยุบหน่วยงาน	- กำกับเท่าที่จำเป็น ไม่สั่งการ อาจยุบหน่วยงาน	- บังคับบัญชา สั่งการได้

จากสรุปสาระสำคัญ ผู้วิจัยได้สรุปภาพรวมหลักกฎหมาย และเหตุผลของกฎหมาย และร่างกฎหมายโดยใช้แผนภูมิ และร่างพระราชบัญญัติจำลองตามกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร

เหตุผลสำคัญที่นำเสนอร่างพระราชบัญญัติตามรูปแบบที่ 2 มีดังนี้

1. ทั้งสามรูปแบบของกฎหมายยังไม่มีบังคับใช้ในสังคมไทย รูปแบบที่ 1 เน้นไปทางความเป็นเอกชนและทางธุรกิจสูง มีความเป็นอิสระ และโดยเฉพาะมีความคล่องตัวทั้งฝ่ายกำหนดนโยบาย คือสภามีความคล่องตัวเพราะเป็นนิติบุคคล และฝ่ายบริหารคืออธิการบดี เพราะทำการแทนมหาวิทยาลัยได้ซึ่งเป็นนิติบุคคล อาจต้องใช้เวลาในการปรับตัวอีกระยะหนึ่ง จึงจะเข้ากับบริบทของสังคมไทยได้ โดยเฉพาะการที่จะมองเรื่องการศึกษาเป็นการค้าหรือการค้าเสรีได้ สำหรับในรูปแบบที่ 3 แม้จะคล่องตัวและยืดหยุ่น แต่ก็ยังเป็นระบบราชการอยู่ในเรื่องของการบริหารงานบุคคล จึงเห็นว่า กฎหมายตามรูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่กลาง ๆ ที่ไม่ขัดกับบริบทของสังคมไทยที่จะนำมาใช้บังคับได้ในระยะใกล้

2. ปัจจุบันและแนวโน้มในระยะใกล้ทางการอุดมศึกษาไทยและของโลก ต้องมีการกิจการมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ด้านองค์ความรู้ และอื่น ๆ ที่รวดเร็ว ทำทนาย และมีการแข่งขันสูง องค์กรปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย หรือสภามหาวิทยาลัยกับฝ่ายบริหาร หรืออธิการบดี ควรใกล้ชิดกันมากขึ้น มีความเข้มแข็งทั้งสภาในเชิงบทบาทของสภาที่จะกำหนดนโยบาย กำหนดทิศทาง และติดตามให้ความช่วยเหลือสนับสนุนฝ่ายบริหาร และฝ่ายบริหารก็มีความเข้มแข็งในเชิงบทบาทของหน้าที่ฝ่ายบริหาร กฎหมายรูปแบบที่ 2 ได้ออกแบบให้สภาเป็นผู้คัดสรรอธิการบดี แต่งตั้งอธิการบดี กำหนดนโยบาย แต่ในขณะเดียวกันให้อธิการบดีเป็นกรรมการและเลขานุการสภา ทำให้อธิการบดีนำนโยบายจากสภาไปสู่การปฏิบัติได้โดยตรง รวดเร็วและชัดเจนขึ้น ให้อำนาจอธิการบดีออกระเบียบปฏิบัติหรือให้อำนาจฝ่ายบริหารได้เบ็ดเสร็จได้มากขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา และยังสามารถสื่อสารกับสภาได้รวดเร็วในการเสนอแนะ การแก้ปัญหาของสถาบันเพราะเป็นกรรมการอยู่ด้วย บทบาทของผู้บริหารตามแนวที่รูปแบบกฎหมายนี้กำหนด จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการบุกเบิกแนวทางอุดมศึกษาใหม่ ๆ เพื่อความเป็นมหาวิทยาลัยทันสมัย พร้อมเผชิญกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้น ไปสู่ความเป็นเลิศได้เร็วขึ้น และขณะเดียวกันก็ยังคงมีบรรยากาศของความเป็นอุดมศึกษาอยู่ มีเสรีภาพทางวิชาการอย่างสมบูรณ์

3. เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นในการประชุมเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและตรวจประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านกฎหมาย มหาชน ด้านอุดมศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุมาแล้ว ในระดับของการจัด

ทำรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐซึ่งเป็นขั้นตอนแรก และพัฒนามาเป็นรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ก็ได้มีการประชุมรับฟังข้อเสนอแนะและการตรวจประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านกฎหมายมหาชน ด้านอุดมศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล การเงินและพัสดุ ในลักษณะเดียวกัน ตามขั้นตอนของการวิจัยรวมเป็นสองครั้งแล้ว และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ควรจะเป็นแล้ว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ โดยจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ตามรูปแบบที่ 2 องค์มหานธิสระที่มีสถานโยบายเชิงบริหาร ซึ่งเป็นรูปแบบกลาง ๆ ที่มีความเป็นองค์มหานธิสระ ที่สภามีลักษณะของความเป็นเจ้าของสูง มีความรับผิดชอบต่อกำหนดนโยบาย คัดสรรอธิการบดี และอธิการบดีเป็นกรรมการและเลขานุการของสภา สามารถนำนโยบายมาปฏิบัติได้โดยตรงและเร็ว เหมาะสมกับยุคที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหามากขึ้น เป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารเบ็ดเสร็จและมีความรับผิดชอบมากขึ้นด้วย เหมาะสมที่จะเตรียมความพร้อมเข้าสู่ยุคของการแข่งขันเสรีทางการอุดมศึกษา และได้ผ่านการพิจารณารับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิตามขั้นตอนการวิจัยมาแล้ว และได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว

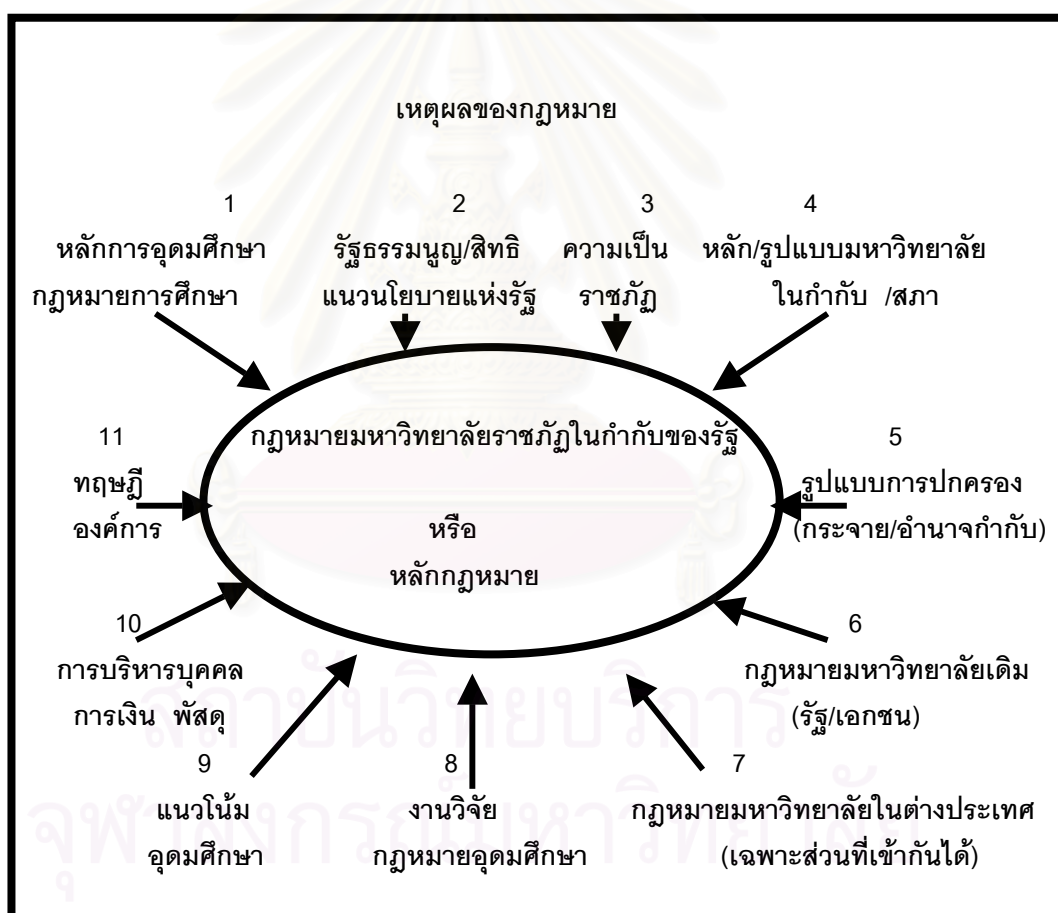
ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ตามกฎหมายรูปแบบที่ 2 นี้ และมีรายละเอียดตามแผนภูมิ และรูปแบบกฎหมาย ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 12 แสดงภาพรวมหลักกฎหมายและเหตุผลของกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ในกำกับของรัฐ ตามกฎหมายรูปแบบที่ 2

กฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1. ส่วนที่เป็นบทบัญญัติเป็นเนื้อหาไว้ในตัวกฎหมาย หรือ เรียกว่า หลักกฎหมาย (Principles)
2. ส่วนที่ไม่สามารถเขียนได้ในกฎหมาย เป็นส่วนที่อยู่เบื้องหลัง ทำให้ต้องบัญญัติกฎหมายไว้เช่นนั้น เรียกว่า เหตุผลของกฎหมาย (Rationales) ดังแสดงได้ในภาพรวมตามแผนภูมินี้

รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ที่ได้จัดทำในรูปของร่างพระราชบัญญัติ รูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานนโยบายเชิงบริหาร ตามสาระสำคัญและประเด็นที่ค้นพบ มีดังนี้

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

เหตุผล

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาทางด้านวิทยาการและการบริหารจัดการไปเป็นอันมาก และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับระบบให้มีผู้รับผิดชอบในระดับมหาวิทยาลัยที่ชัดเจน เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ มีความคล่องตัวสูง ทั้งด้านการจัดการทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างภายใน การบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณ และตลอดทั้งการพัสดุ การดำเนินงานทุกขั้นตอน มีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัย คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา อันจะทำให้ทำบุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ออกเผยแพร่ และปรับตนเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ประกอบไปด้วยคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาคและนานาชาติ ประกอบกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ให้สถานศึกษาของรัฐ ที่จัดการศึกษาระดับปริญญา และเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดำเนินการได้อย่างอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ จึงจำเป็นต้องมีร่างพระราชบัญญัตินี้

ร่าง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ.....

คำปรารภ

.....

 โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ.....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“สภา” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“ที่ประชุมผู้บริหาร” หมายความว่า ที่ประชุมผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ตั้งแต่ระดับคณบดีหรือหัวหน้าส่วนงานเทียบเท่าคณบดีขึ้นไป

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้น ณเรียกว่า “มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ” เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการที่เป็นของตนเองได้ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

มหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้อาณาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการ ของสังคม ระดับประเทศ และสากล ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่

สังคม ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์และส่งเสริมวิทย์ฐานะฐานะครู

มาตรา ๖ ให้มหาวิทยาลัยบริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อย่างน้อยให้มี หลักนิติธรรม หลักความเป็นธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อ และหลักความคุ้มค่าในทุกระดับส่วนงาน

มหาวิทยาลัยจะกระทำการใด ๆ ที่มีได้เป็นไปเพื่อสนองวัตถุประสงค์ในวรรคแรกจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๗ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงานตามภารกิจ ออกเป็นหน่วยงานภายใน ด้านวิชาการ ด้านสนับสนุนวิชาการ อาจเรียกว่า สำนักงานอธิการบดี คณะ สถาบัน สำนัก หรือเรียกชื่ออย่างอื่นก็ได้

การจัดตั้ง การรวม การยุบ เลิกหน่วยงาน ตามวรรคแรก ให้ทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและเมื่อสภาอนุมัติแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยเร็ว

หน่วยงานตามวรรคแรก อาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยต่างๆ ที่อาจเรียกภาควิชาหรือเรียกอย่างอื่นได้อีก การจัดตั้ง หรือจะมีการรวม การยุบ เลิกหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ตามวรรคนี้ ถ้าไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างพนักงาน กระทำได้ เมื่อผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าของหน่วยงานนั้น เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม โดยทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย และเมื่อที่ประชุมผู้บริหารเห็นชอบแล้วให้ใช้บังคับได้ แต่ให้รายงานให้สภาทราบโดยเร็ว และประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

มาตรา ๘ การจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติภารกิจในรูปของคณะบุคคลที่เรียกชื่ออย่างใด ๆ อาจข้ามสาขาวิชา หรือประกอบไปด้วยบุคคลจากหลายสาขาวิชา ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะคณะกรรมการประจำ โครงการ หรือโปรแกรมวิชา หรือเรียกอย่างอื่น โดยจะกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้หรือไม่ก็ตาม สามารถกระทำได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

ให้ประธานคณะกรรมการประจำ โครงการหรือหัวหน้าองค์กรตามวรรคแรก มีอำนาจและหน้าที่บังคับบัญชาและทำหน้าที่อย่างหน่วยงานหรือหน่วยงานย่อยก็ได้ และจะให้สังกัดกับหน่วยงานใดหรือขึ้นตรงต่อผู้ใดให้กำหนดไว้ในประกาศนั้น และให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพได้เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น

มาตรา ๙ มหาวิทยาลัย จะรับสถานศึกษาหรือสถาบันวิจัย สถาบันหรือองค์การเพื่อการศึกษาและองค์การวิจัยอื่น องค์การทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทั้งของรัฐและเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เข้าสมทบในมหาวิทยาลัย เพื่อจัดการศึกษาก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากองค์การนั้น

การรับเข้าสมทบ หรือการยกเลิกการสมทบเพื่อจัดการศึกษาตามวรรคแรก รวมทั้งการกำกับดูแล ให้ทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วจึงใช้บังคับได้

มาตรา ๑๐ การดำเนินกิจการทั้งปวงของมหาวิทยาลัย ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน เงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม คำพิพากษาของศาลแรงงาน กระบวนการพิจารณาของศาลแรงงาน แต่พนักงานทุกตำแหน่ง และลูกจ้าง ต้องได้รับการคุ้มครอง ประโยชน์เกื้อกูล ค่าตอบแทน สิทธิที่จะพึงได้ ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยด้านต่างๆ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้

มาตรา ๑๑ มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และอำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) รับค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการในการให้บริการ รวมทั้งทำความสะอาด หรือกำหนดเงื่อนไข และอัตราเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าบริการ และดอกเบี้ยเสร็จรับเงินหรือใบรับเงินว่าด้วยการนั้น

(๒) ซื้อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ให้ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิ์ครอบครองหรือทำนิติกรรมและสัญญาใด ๆ ที่ได้กระทำขึ้น ตลอดจนถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิ์ครอบครองหรือมีทรัพย์สินต่าง ๆ ในทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ ทั้งภายในและภายนอกประเทศได้โดยตรง หรือผ่านตัวแทน ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้ ตามนิติกรรมหรือสัญญานั้น ๆ ที่ได้จัดกระทำขึ้น และรวมทั้งให้มีบุคคลสิทธิเพื่อรักษาประโยชน์ของมหาวิทยาลัย

(๓) มีกรรมสิทธิ์ในงานวิจัยหรือเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา อันได้แก่ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร หรือสิทธิในการประดิษฐ์คิดค้นรวมทั้งสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ที่มหาวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุน และจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญานั้นอย่างใดก็ได้ กรรมสิทธิ์เช่นว่านี้ให้รวมถึง ผลงานที่ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ขึ้นในรูปของภาคินพนธ์ วิทยานิพนธ์หรือสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างขึ้นเพื่อสำเร็จการศึกษาด้วย

(๔) ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือของเอกชน หรือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการของมหาวิทยาลัย

(๕) กู้ยืมเงิน หรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคล และหรือทรัพย์สิน ลงทุนหรือร่วมลงทุน เพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย อาจดำเนินการจัดตั้งองค์กรจัดหารายได้เป็นการเฉพาะที่เป็นนิติบุคคล เพื่อการลงทุน หรือร่วมลงทุน ออกพันธบัตร หรือตราสารอื่นใดเพื่อการระดมทุนได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเงิน และไม่ให้ถือว่าเป็นกิจการเยี่ยงธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือกฎหมายภาษีอากรหรือกฎหมายอื่น

ในการกู้ยืมเงินหรือการก่อหนี้สินอื่นใดของมหาวิทยาลัย อาจขอให้รัฐบาล โดยกระทรวงการคลัง คำประกันหนี้สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนด้วยหรือไม่ก็ได้ โดยให้กระทรวงการคลังมี

อำนาจค้ำประกันได้ เสมือนส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังก้ำประกัน

การจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล ตาม(๕) ให้ทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย และให้เป็นนิติบุคคล ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๖) ถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนหรือกิจการกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย

(๗) จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น กองทุนการศึกษา การบริหารกองทุน ทุนการศึกษา และทุนเพื่อการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ

(๘) กำหนดเงินเดือน ค่าตอบแทนลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งสวัสดิการและสิทธิเกื้อกูลอื่น ให้แก่พนักงาน และลูกจ้าง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด โดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๒ รายได้และการจัดผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย มีดังนี้

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอื่น ๆ ที่รัฐบาลจัดสรรให้เพื่อการบริหารและจัดการศึกษาทั่วไปและเงินอุดหนุนวิจัยที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินสมทบกองทุนคงยอดเงินต้น ที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๓) เงินสมทบกองทุนนักศึกษาและกองทุนเพื่อการจัดการศึกษา ที่รัฐบาลจัดสรรให้เงินตาม(๑) (๒)และ(๓) รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี หรืออาจมากกว่ารายหนึ่งปีก็ได้

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ ค่าปรับ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยเรียกเก็บได้โดยชอบ หรือที่ได้จากนิติกรรมและสัญญาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนหรือร่วมลงทุน และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการเบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ดิน ที่ราชพัสดุ ซึ่งมหาวิทยาลัย ปกครองดูแล ครอบครอง หรือใช้ประโยชน์อยู่หรือที่เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

(๗) เงินอุดหนุน เงินบริจาค และทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย ทั้งจากบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล องค์กรอิสระ ทั้งนี้ทั้งจากภายในและจากต่างประเทศ

(๘) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

เงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอื่น ๆ ตาม (๑) นั้น ให้รัฐบาลจัดสรรแก่มหาวิทยาลัย โดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอ สำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และนโยบายของรัฐบาล กรณีไม่พอให้รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้ตามความจำเป็นในปีงบประมาณนั้น และหรือผูกพันไปงบประมาณปีต่อไปแล้วแต่กรณี

(๙) ให้หนังสือหรือทรัพย์สินซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือซื้อมาด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ได้มาโดยทางอื่นหรือนิติกรรมใด ๆ ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

(๑๐) ให้มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย แลกเปลี่ยน ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ทั้งที่ เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย หรือที่มหาวิทยาลัย ปกครองดูแล หรือใช้ประโยชน์อยู่ แล้วแต่กรณี ให้มหาวิทยาลัย สามารถขอใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุได้ ตามที่จำเป็น และให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุมีอำนาจอนุญาตให้ใช้ได้

(๑๑) รายได้ของมหาวิทยาลัย ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๓ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ทางแพ่ง และบุคคลใดจะยกอายุความ หรือระยะเวลาครอบครองขึ้นต่อสู้กับมหาวิทยาลัย มิได้

มาตรา ๑๔ การพัสดุของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การจัดซื้อ การจัดจ้าง การขาย การให้เช่า การจ้างทำของ การเก็บ การจำหน่าย ตลอดจนทั้งนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ให้มีสำนักงานกลาง และให้มีการกระจายอำนาจอนุมัติไปยังหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบย้อนหลังได้ตลอดเวลา โดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๕ การดำเนินการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ให้ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียม และค่าภาษีอากรตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมการโอน อสังหาริมทรัพย์ และกฎหมายภาษีโรงเรือน และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจากการจัดหาพัสดุของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๖ รายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีผู้อุทิศให้กำหนดไว้ จะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุมัตถุประสงค์ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้อุทิศได้กำหนด

กรณีมีเหตุและความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ตามวรรคแรก มหาวิทยาลัย ต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศ หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏ จะต้องได้รับอนุมัติจากสภา หรือมหาวิทยาลัย ประกาศเปลี่ยนแปลงไว้ในที่เปิดเผยและส่งถึงผู้อุทิศตามภูมิลำเนาแล้ว พันกำหนดสามเดือนนับแต่วันถัดจากวันประกาศแล้ว ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ให้มหาวิทยาลัย เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๗ ให้พนักงานของมหาวิทยาลัย มีฐานะเป็นข้าราชการตามกฎหมายและหรือกฎระเบียบว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และตามกฎหมายว่าด้วย กองทุนบำเหน็จบำนาญของข้าราชการ เพื่อการใช้สิทธิว่าด้วยการนี้

ให้พนักงานหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยร้ายแรง หรือผู้ตรวจสอบบัญชี เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายนี้

ให้นายกสภา ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี พนักงาน ลูกจ้าง เป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๘ ให้มหาวิทยาลัย จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์นักศึกษาชั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดสรรเป็นทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และมีความประพฤติดี ได้มีโอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมความเสมอภาค ในโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วย

มาตรา ๑๙ ให้มหาวิทยาลัย จัดตั้งกองทุนและหรือสนับสนุนการจัดการศึกษา ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมของชาติ หรือท้องถิ่นหรือสาขาวิชาหรือโปรแกรมวิชาที่จำเป็น และขาดแคลนและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่มีผู้เรียนน้อย

มาตรา ๒๐ ให้มหาวิทยาลัย จัดตั้งอำนาจความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ กิจกรรมส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษา องค์กรของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า รวมทั้งการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่าตามความเหมาะสม

มาตรา ๒๑ การกำหนดแนวทางและนโยบายที่กระทบต่อความเป็นอยู่และวัฒนธรรมการทำงานปกติของพนักงาน ของมหาวิทยาลัย โดยรวม มหาวิทยาลัย ต้องให้พนักงานรับทราบ และให้พนักงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามสมควร

ถ้าการใดจะกระทบกับนักศึกษาที่เป็นสาระสำคัญอันเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสิทธิเสรีภาพให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็น ผ่านทางองค์กรของนักศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควรด้วย

หมวด ๒

การดำเนินการ

มาตรา ๒๒ ให้มหาวิทยาลัย ปกครองตนเอง มีองค์กรปกครองสูงสุดอยู่ในรูป สภา เป็นรูปแบบสถานนโยบายเชิงบริหาร รับผิดชอบงานของมหาวิทยาลัย ต่อรัฐบาล ในลักษณะของความเป็นเจ้าของ และให้สภา ประกอบด้วย

นายกสภา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่สามคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่ต้องการไม่เกินสามคน ในจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้มีประสบการณ์ทางการเงิน และบริหารธุรกิจรวมอยู่ด้วย

กรรมการซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าหน่วยงานระดับสำนักหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าคณะจำนวนสามคน

กรรมการเลือกจากสภาวิชาการหนึ่งคน

กรรมการเลือกจากพนักงานสามคน และกรรมการจากนักศึกษาที่มหาวิทยาลัย คัดเลือกจากผู้ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาหนึ่งคน มีวาระหนึ่งปีการศึกษา และมีสิทธิ์ออกเสียงในการประชุมสภา

นายกสภาและผู้ทรงคุณวุฒิทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยสภาเป็นผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย

ให้กรรมการสภาเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภา ทำหน้าที่แทนเมื่อนายกสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ให้อธิการบดีเป็นเลขานุการสภา และให้มีผู้ช่วยเลขานุการจากรองอธิการบดีที่อธิการบดีเห็นสมควรหนึ่งคน

การดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภา กรรมการสภา และการประชุมสภา ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๒๓ ให้นายกสภา กรรมการสภา มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี ยกเว้นกรรมการที่เป็นนักศึกษา แต่อาจได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก

กรรมการที่มาจากการเลือกตั้ง ให้มีสมาชิกภาพตั้งแต่วันได้รับการเลือกตั้งและประกาศผลเลือกตั้งแล้ว แต่การนับการครบวาระสี่ปี ให้นับตั้งแต่วันที่ได้มีการนำรายชื่อนายกสภาขึ้นทูลเกล้าฯ เป็นวันแรก

กรรมการพ้นตำแหน่ง ในสภาเมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภาในประเภทนั้น และขาดการประชุมครั้งของจำนวนการประชุมในรอบปีนับแต่ได้รับโปรดเกล้าฯ หรือเลือกตั้งแล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ กรณีที่นายกสภาหรือกรรมการสภา ตามมาตรา ๒๒ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือได้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือผู้ที่ได้รับเลือกตั้งนั้น อยู่ในตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

กรณีกรรมการสภาพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เหลือเวลาไม่ถึงเก้าสิบวันจะครบวาระ ไม่ต้องแต่งตั้งหรือเลือกตั้งซ่อม

ในกรณีที่นายกสภา หรือกรรมการสภาพ้นจากตำแหน่ง ยกเว้นพ้นจากตำแหน่งเพราะตาย แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภาหรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ หรือยังมี

ได้เลือกกรรมการสภาใหม่ ให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภา หรือกรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ หรือได้มีกรรมการใหม่แล้ว

มาตรา ๒๕ สภามีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานกิจการของมหาวิทยาลัยให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ แผนพัฒนามหาวิทยาลัย นโยบาย รวมถึง

(๑) วางนโยบาย กำหนดทิศทางและเป้าหมาย และอนุมัติแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ การปรับปรุง การประยุกต์ การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

(๒) ตราข้อบังคับ หรือออกประกาศมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้หน่วยงานหรือหน่วยงานย่อยในมหาวิทยาลัย เป็นผู้วางระเบียบสำหรับหน่วยงานหรือหน่วยงานย่อยนั้น

(๓) พิจารณาสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสม เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภา

(๔) พิจารณาและกำหนดคุณสมบัติอธิการบดีในรายละเอียด และคัดสรรบุคคลที่มีความเหมาะสม และดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี หรือให้ถอดถอนตำแหน่งอธิการบดี

(๕) กำหนดตราประทับ เครื่องหมาย และสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

(๖) อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย และหัวหน้าหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า

(๗) อนุมัติแผนงานและงบประมาณที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง และให้ข้อสังเกตงบประมาณของมหาวิทยาลัย

(๘) อนุมัติ หรือรับทราบการจัดตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงาน และการแบ่งหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๙) อนุมัติการรับเข้าสมทบ หรือยกเลิกการสมทบของสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หรือองค์กรวิจัยอื่น รวมทั้งองค์การทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

(๑๐) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอนทุกระดับ

(๑๑) อนุมัติให้ปริญญา ปริญญาเกิตติมศักดิ์ ประกาศนียบัตรดุษฎีบัณฑิต ประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

(๑๒) อนุมัติเพิกถอน ปริญญา ปริญญาเกิตติมศักดิ์ ประกาศนียบัตรดุษฎีบัณฑิต ประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

หลักเกณฑ์ และวิธีการถอดถอน การอนุมัติตาม(๑๑) และ(๑๒) ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย และให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑๓) ตราข้อบังคับ ว่าด้วยการบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการกำหนด ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์อื่น ๆ การบรรจุ แต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน วินัย การรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การลงโทษ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของพนักงาน

(๑๔) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และถอดถอน ศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ

(๑๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดี และมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภากำหนด โดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย

(๑๖) ตราข้อบังคับว่าด้วยการเงิน ทรัพย์สิน การพัสดุของมหาวิทยาลัย

(๑๗) แต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภา

(๑๘) เพื่อการอันบรรลุนิติประสงค์ของมหาวิทยาลัย และมีได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใด หรือผู้ใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภา และมีอำนาจใช้ดุลย พินิจ มอบหมายให้หน่วยงานใดหรือคณะบุคคลใด หรือ บุคคลใดเป็นผู้กระทำการนั้นได้

มติในการประชุมสภา เกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และการ บริหารทั่วไป มีผลบังคับใช้ได้ ตั้งแต่วันมีมติเป็นต้นไป เว้นแต่มติที่ประชุมจะระบุไว้อย่างอื่นและ มติที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้ ระเบียบวาระและการจัดระเบียบวาระการประชุมและจำนวนครั้ง ที่ประชุม ให้เป็นไปตามแนวทางที่สภากำหนด

มาตรา ๒๖ ให้สภา กำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการ ปฏิบัติงานของสภา โดยออกเป็นข้อบังคับ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัตินี้ ให้สภา จัดทำโดยมีการ พิจารณาเสนอแนะของพนักงานประกอบการพิจารณาตามสมควร

มาตรา ๒๗ ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร เรียกว่า “ท.ป.บ.” ประกอบด้วย อธิการบดี เป็น ประธาน ผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือ หัวหน้าหน่วยงาน ที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ที่ประชุมแต่งตั้งเลขานุการจากรองอธิการบดีคนหนึ่ง ตาม ที่อธิการบดีแนะนำ และผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี เป็นผู้ช่วยเลขานุการโดยตำแหน่ง

ที่ประชุมผู้บริหารอาจเชิญผู้แทนจากพนักงานเกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วยก็ได้ และถ้า เข้าประชุมตลอดในระเบียบวาระนั้น ๆ ให้มีสิทธิ์ออกเสียงเช่นเดียวกับผู้เข้าประชุมในวาระแรก เว้นแต่การเชิญมาเพื่อชี้แจงต่อที่ประชุมเพียงบางส่วน จะไม่มีสิทธิ์ออกเสียงในที่ประชุมวาระนั้น และให้ถือว่ามติตามวาระนี้เป็นมติของที่ประชุมผู้บริหารโดยอนุโลม

ที่ประชุมผู้บริหารต้องมีผู้มาประชุมอย่างน้อยครึ่งหนึ่งจึงเป็นองค์ประชุม ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ....มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาประชุม และ การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย มติที่ประชุมให้มีผลผูกพันหน่วยงานและหรือพนักงานผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

มาตรา ๒๘ ที่ประชุมผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) พิจารณาและจัดทำแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของสภา เพื่อเสนอสภา
- (๒) พิจารณากลับกรองข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภาตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) เสนอการจัดตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานและการแบ่งหน่วยงานเพื่อเสนอต่อสภา

พิจารณาให้ความเห็นชอบกับการตั้ง การรวม การยุบเลิก หน่วยงานย่อยที่เรียกภาควิชา หรือเรียกอย่างอื่น ที่ไม่ต้องเพิ่มหรือเลิกจ้างพนักงาน ของหน่วยงานที่คณบดีหรือเทียบเท่า คณบดีเป็นผู้เสนอ
- (๔) พิจารณากลับกรองการรับเข้าสมทบ หรือยุบเลิกการสมทบของมหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยอื่นเพื่อเสนอต่อสภา
- (๕) อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองคณบดี รองผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสำนัก และรองหัวหน้าหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่า
- (๖) ดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ การบริหารบุคคล การเงิน และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือดำเนินการอื่นตามที่สภามหาวิทยาลัย หรืออธิการบดีมอบหมาย
- (๗) อนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้ว เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- (๘) ริเริ่มและจัดหาวิธีการ หานวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ อันจะทำให้การศึกษา การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม การปรับปรุง การประยุกต์ การถ่ายทอด การพัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การผลิตและพัฒนาวิชาชีพครู และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ให้เจริญยิ่งขึ้นทันกับความเปลี่ยนแปลง และมีความทันสมัย
- (๙) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ แก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภา หรืออธิการบดีมอบหมาย
- (๑๐) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมอบหมายให้หน่วยงานใด เพื่อกระทำการใด อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมผู้บริหารก็ได้

มาตรา ๒๙ ให้มี สภาวิชาการ ประกอบด้วย

ประธาน ได้แก่ อธิการบดี ผู้ดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ เลือกกันเอง กรรมการ ซึ่งเลือกกันเองจากรองอธิการบดี คณบดี กรรมการซึ่งได้รับการเลือกกันเอง จากระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่า กรรมการเลือกตั้งจากคณาจารย์ กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยหรือไม่ก็ได้ กรรมการมีวาระสองปี อาจได้รับเลือกและตั้งใหม่ได้อีก หลักเกณฑ์ จำนวนและวิธีการได้มาให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ให้สภาวิชาการแต่งตั้ง รองอธิการบดีหรือพนักงานผู้มีตำแหน่งทางวิชาการคนหนึ่งเป็น เลขานุการ

มาตรา ๓๐ สภาวิชาการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ริเริ่มและหรือพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร ที่มีสาระสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การเปิดสอนและการวัดผลการศึกษาเพื่อเสนอสภา

(๒) ริเริ่มและหรือพิจารณาเสนอแนะนโยบาย แนวทางในวิจัย และการบริการวิชาการที่ จำเป็นแก่สังคม ที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงในทางวิทยาการ ต่อสภา

(๓) อนุมัติแต่งตั้งและถอดถอน รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

(๔) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ พิเศษ เพื่อเสนอสภา

(๕) ติดตามและประเมินหลักสูตรและผลงานทางวิชาการของคณะ สถาบัน สำนัก วิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น เพื่อการสนับสนุน การปรับปรุงและพัฒนา และเพื่อเสนอสภา

(๖) พิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับวิชาการ ตามที่สภามอบหมาย

(๗) ประเมินผลงานวิชาการของคณาจารย์ และพนักงาน เพื่อเสนอสภา

การประชุมสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๑ ในมหาวิทยาลัยให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบในการบริหารจัดการ และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วย อธิการบดี ตามจำนวนที่อธิการบดีเห็นสมควร เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีอาจเป็นบุคคลภายนอกก็ได้

มาตรา ๓๒ อธิการบดีนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๓๓ โดยคำแนะนำของสภา โดยใช้กระบวนการคัดสรร ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้

สภา แต่งตั้งรองอธิการบดีจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๓๓ โดยคำแนะนำของ อธิการบดี

ให้อธิการบดีแต่งตั้งผู้ช่วยอธิการบดีจากผู้ซึ่งมีคุณวุฒิ ไม่ต่ำกว่าที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๓(๓) และให้มีอำนาจถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดีด้วย เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๓๓ อธิการบดีต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่นที่สภารับรอง และได้ทำการสอนในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่นที่สภา รับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือ

(๒) ผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ

(๓) ได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่น ที่สภารับรอง และได้ทำการสอนในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันชั้นสูงอื่นที่สภา รับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามาแล้วรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งคณบดีต่อเนื่องกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือ

(๔) จะเป็นบุคคลจากภายในหรือจากภายนอกก็ได้ กรณีเป็นบุคคลภายนอกต้องได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง และคุณสมบัติอื่นตามที่สภากำหนด

(๕) ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยที่ทันสมัย มีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา และคุณสมบัติอื่นตามที่สภากำหนด

มาตรา ๓๔ อธิการบดีอาจแนะนำรองอธิการบดี จากพนักงานที่มีใช้คณาจารย์ ซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและเคยปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าแปดปีก็ได้

มาตรา ๓๕ อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการทั่วไปของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ นโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบของมหาวิทยาลัย ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่เห็นสมควร

(๒) บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อกำหนดและระเบียบของมหาวิทยาลัย

(๓) นำนโยบายจากสภามา กำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนามหาวิทยาลัย และแผนงานโครงการ ที่สอดคล้อง กำกับให้เป็นไปตามแผน รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(๔) จัดหาทรัพยากร ทั้งทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้ เงิน ทุนและทรัพยากรอื่น ที่จะใช้ในการสนับสนุนการดำเนินพันธกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการทุกด้าน

(๕) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ต่อสภา

(๖) เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัย ในกิจการทั่วไป

(๗) มีอำนาจหน้าที่อื่นตามข้อบังคับ หรือตามที่สภามอบหมาย

(๘) ประสานงานและติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ทั้งเพื่อการปรับปรุงพัฒนา และเพื่อการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน และการตอบแทนในลักษณะของโบนัสตามความเหมาะสม

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ทั้งในด้านการจัดองค์กร การวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการควบคุมตามแนวทางของผู้บริหาร

(๑๐) กรณีที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น และกฎหมายนั้นให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรืออธิบดี ให้อธิการบดีมีอำนาจเท่าอธิบดี และถ้าการนั้นมีได้ระบุเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ให้อธิการบดีมอบอำนาจให้รองอธิการบดีหรือผู้อื่นปฏิบัติการแทนได้

มาตรา ๓๖ กรณีที่ตำแหน่งอธิการบดีว่างลง ในระหว่างที่ยังมิได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดี ให้สภา แต่งตั้งผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๓ เป็นผู้รักษาการแทนอธิการบดี ซึ่งจะเป็นกรรมการสภาอยู่หรือไม่ก็ได้

ในกรณีที่อธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ปฏิบัติการแทน ถ้าอธิการบดีมิได้มอบหมายให้ รองอธิการบดีผู้ใดปฏิบัติการแทน ให้รองอธิการบดีที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้ปฏิบัติการแทน และผู้ปฏิบัติการแทน ผู้รักษาการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิการบดี

ในกรณีที่ไม่มีผู้รักษาการแทนตามความในวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภา แต่งตั้งคณบดีผู้ที่มีอาวุโสสูงสุด เป็นผู้รักษาการแทนอธิการบดี

มาตรา ๓๗ ในแต่ละคณะให้มีคณบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่มและรับผิดชอบการดำเนินงานของคณะ และอาจมีรองคณบดีคนหนึ่ง หรือหลายคน แต่ไม่เกินหกคน เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมาย

ให้สภา แต่งตั้งคณบดีจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๘ ซึ่งคณาจารย์ในคณะเป็นผู้เลือก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับ

คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

รองคณบดีให้อธิการบดีแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๘ ตามคำแนะนำของคณบดี และเมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

การรักษาการแทน การปฏิบัติการแทนคณบดีให้นำมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ คนบดต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่า จากสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นหรือองค์วิชาชีพชั้นสูงอื่นที่สภาสถาบันรับรอง และมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษา ที่สภาสถาบันรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือ

(๒) ผู้มีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ที่สภาสถาบันอุดมศึกษารับรอง และมีประสบการณ์สอนระดับอุดมศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษารับรองมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๔) มีคุณวุฒิระดับปริญญาในสาขาตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่คณะกรรมการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งสาขา หรือ

(๕) จะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ กรณีจากภายนอกต้องได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง

(๖) ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคณะให้เป็นคณะที่ทันสมัย และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

มาตรา ๓๙ รองคนบดต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาสถาบันรับรอง และได้ทำการสอนมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปีในสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาสถาบันรับรอง หรือ

(๒) รองคนบดอาจแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์ทางด้านการสอนหรือการบริหารระดับอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี และมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

มาตรา ๔๐ ในแต่ละคณะ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย คนบดเป็นประธาน รองคนบดอย่างน้อยสองคน ไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ ผู้แทนหัวหน้าภาควิชา กลุ่มวิชา หรือเรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่า ภาควิชาละหนึ่งคนแต่ไม่เกินหกคน โดยเลือกกันเอง ผู้แทนคณาจารย์ประจำจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่เกินสองคนก็ได้ ให้คณะกรรมการประจำคณะ แต่งตั้งกรรมการและเลขานุการ อีกหนึ่งคน จากอาจารย์หรือพนักงานที่คนบดเสนอแนะ มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก คุณสมบัติอื่นและการได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่ง และการพ้นตำแหน่งของคณะกรรมการประจำคณะ การประชุมคณะกรรมการประจำคณะ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๔๑ คณะกรรมการประจำคณะ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) วางนโยบายและแผนงาน โครงการ ของคณะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน

(๒) วางระเบียบและออกประกาศในการดำเนินพันธกิจของคณะให้มีความคล่องตัว และยืดหยุ่น ทั้งนี้ โดยไม่ขัดต่อข้อบังคับของสถาบัน รวมทั้ง วางระเบียบและออกประกาศอื่นตามที่สภาสถาบันมอบหมาย

(๓) ริเริ่มและหรือพิจารณาและกำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรของคณะเพื่อเสนอความเห็นต่อสภาสถาบัน

(๔) จัดการวัดผล ประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของคณะ

(๕) เสนอแนะและวางแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา รวมทั้งให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณบดี

(๖) พิจารณางบประมาณของคณะ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อสถาบัน

(๗) เสนอการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในคณะต่อสภาสถาบัน

(๘) ดำเนินการอื่นใดที่สภาสถาบัน หรืออธิการบดีมอบหมาย

(๙) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะ

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีการแบ่งภาควิชา หรือหน่วยงานย่อยที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่า ให้มีหัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหน่วยงานย่อยเรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า เป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่ม ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนา และรับผิดชอบผลงานของภาควิชา หรือหน่วยงานย่อยที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าแล้วแต่กรณี

ให้อธิการบดีแต่งตั้งหัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าหน่วยงานย่อยที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า จากคณาจารย์ของสถาบัน จากผู้ซึ่งได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากสถาบันหรือสถาบันการศึกษาอื่นที่สภาสถาบันรับรองและได้ทำการสอนมาแล้วรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปีในสถาบันหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภาสถาบันรับรอง จากคณาจารย์ในภาควิชาผู้ซึ่งได้รับเลือกตนเอง

หัวหน้าภาควิชา หรือหน่วยงานย่อยที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๔๓ สถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้มีผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบงาน

หน่วยงานนั้นหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า และอาจให้มีรองผู้อำนวยการ หรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น คนหนึ่งหรือหลายคนแต่ไม่เกินสามคนถ้าเกินต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้บริหาร เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นมอบหมายก็ได้

คุณสมบัติวิธีการแต่งตั้ง และวาระดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการ หัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น รองผู้อำนวยการ หรือรองหัวหน้าหน่วยงาน ที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

การดำเนินงานของ สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าให้มีการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติให้มาก ลดขั้นตอน ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มุ่งผลของงาน และมีความรับผิดชอบ ทั้งนี้ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

การรักษาการแทน การปฏิบัติกรแทนผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้นำมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ให้มีคณะกรรมการประจำ สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่า โดยมีผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นประธานและประธานเลขาธิการเป็นเลขานุการหนึ่งคน การกำหนดองค์ประกอบอื่น อำนาจหน้าที่ รวมทั้งวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดังกล่าว และการจัดระบบบริหารงานในสถาบัน สำนัก หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๕ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าหน่วยงาน และรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่า หัวหน้าภาคหรือหัวหน้างานอื่นที่เทียบเท่า จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่ง ในขณะเดียวกันมิได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งอยู่หนึ่งตำแหน่งแล้ว จะรักษาการในตำแหน่งตามวรรคแรกอีกหนึ่งตำแหน่งก็ได้ แต่จะรักษาการในตำแหน่งนั้นเกินกว่าหกเดือน นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งมิได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขค่าตอบแทนเงินประจำตำแหน่ง หรือเงินเดือนแต่ละตำแหน่งตามวรรคแรก ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๖ ให้ผู้ซึ่งเป็นผู้รักษาการแทน ผู้ปฏิบัติกรแทน มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน การรักษาการแทนในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง ได้แต่งตั้งตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจและหน้าที่ใด ให้ผู้รักษาการแทน ผู้ปฏิบัติกรแทน ทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ในระหว่างที่รักษาการแทนหรือปฏิบัติกรแทนด้วย แล้วแต่กรณี

ในการมอบหมายให้ปฏิบัติการแทน หรือรักษาการแทน รวมทั้งการมอบอำนาจทั่วไป ให้กระทำการใด ให้ทำเป็นหนังสือ เว้นแต่ที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๓

มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

มาตรา ๔๗ มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพ เพื่อรักษามาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยไว้ ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ โดยอนุโลม เว้นแต่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

ในการจัดการศึกษาอาจจัดให้เรียนทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษาต่างประเทศหรือผสมกันได้ ตามที่เห็นสมควร ทุกหลักสูตร ทุกวิชา ให้คณะหรือหน่วยงานที่เปิดสอนจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ เทียบโอนก่อนการเปิดสอน และให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่คณะ และหรือคณาจารย์ผู้สอนต้องแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงสิทธินี้ก่อนเริ่มเรียน กรณีนักศึกษาขอใช้สิทธิเทียบโอน มหาวิทยาลัยจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ให้สามารถเรียนได้ตลอดชีวิต จะดำเนินการทั้งในระบบนอกระบบ หรือตามอัธยาศัยก็ได้ ตามที่มหาวิทยาลัย และหรือคณะเห็นว่าเหมาะสมแล้วแต่กรณี

ให้แต่ละคณะกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขาไว้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและด้านคุณลักษณะ แต่การยกเว้นมาตรฐานบางส่วนย่อมกระทำได้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางกายภาพของบุคคล และเงื่อนไขเวลาและปัจจัยอื่น ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประจำคณะหรือผู้ที่คณะกรรมการประจำคณะมอบหมายพิจารณาเห็นสมควร

มาตรา ๔๘ มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มี ระบบการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของคณาจารย์และพนักงานอื่นและใช้ผลการประเมินประสิทธิภาพการทำงานดังกล่าว เป็นหลักในการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาพนักงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันหรือนำความเปลี่ยนแปลงสู่สถาบันและสังคม ตามความเหมาะสมของลักษณะงานของพนักงานแต่ละประเภท และรวมทั้งใช้ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ

หลักเกณฑ์ วิธีการ การประเมินตามวรรคแรกให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

หมวด ๔

การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

การบริหารงานบุคคล

มาตรา ๔๙ พนักงานของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย คณาจารย์ และพนักงานอื่น มหาวิทยาลัย อาจให้มีลูกจ้าง เพื่อปฏิบัติงานและภารกิจของมหาวิทยาลัยได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

มาตรา ๕๐ การบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลอื่น การบรรจุ แต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน วินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ ของพนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๑ ให้พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการลงโทษ หรือร้องทุกข์ โดยยื่นคำอุทธรณ์ หรือร้องทุกข์เป็นหนังสือ ต่อหัวหน้าหน่วยงาน หรืออธิการบดี หรือคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ และให้ดำเนินการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันและแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ทราบโดยเร็ว

หลักเกณฑ์และวิธีการร้องทุกข์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๒ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่กรรมการสภา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สภาแต่งตั้ง
- (๒) กรรมการ ได้แก่ รองอธิการบดี ที่ได้รับเลือกกันเอง หนึ่งคน และคณบดี และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าคณบดี ที่เลือกกันเองหนึ่งคน
- (๓) กรรมการ ได้แก่ ผู้แทนคณาจารย์ และผู้แทนพนักงานอื่นประเภทละสองคน
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวนสี่คนถึงหกคน ซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) และ (๓) เป็นผู้เลือก

ให้คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ แต่งตั้งกรรมการหนึ่งคนเป็นเลขาธิการ

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการตาม(๒)(๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

ประธานกรรมการและกรรมการ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจแต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก การประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่ประธานและกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือเพราะเหตุอื่น ยกเว้นตาย

และยังมีได้แต่งตั้งประธาน และเลขาธิการใหม่ ให้ประธานกรรมการและกรรมการปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งประธานและเลขาธิการชุดใหม่

ให้คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ มีหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ และพิจารณาเรื่องร้องทุกข์อื่น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สภากำหนด

คณาจารย์และตำแหน่งทางวิชาการ

มาตรา ๕๓ คณาจารย์มีหน้าที่สอน และวิจัย หรืออาจมีหน้าที่หลายด้าน ตามที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา คณะกรรมการประจำ โพรแกรมนิเทศ หรือผู้บังคับบัญชา

คณาจารย์มีหน้าที่เสนอผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ขอได้ ของแต่ละตำแหน่ง ถ้าไม่ขอ คณาจารย์ผู้ไม่ขออาจเสียสิทธิบางอย่างทางด้านค่าตอบแทน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ เชื้อไข ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๔ คณาจารย์ มีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

- (๑) ศาสตราจารย์
- (๒) รองศาสตราจารย์
- (๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (๔) อาจารย์

มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นก็ได้ โดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๕ มหาวิทยาลัยอาจดำเนินการเพื่อแต่งตั้งบุคคลที่มีความสามารถทางการสอนและผลงานทางวิชาการ เป็นศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ต้องมีคุณวุฒิ ความสามารถทางการสอนและผลงานทางวิชาการ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัย

อาจารย์ต้องได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ที่สภารับรองหรือมีความชำนาญพิเศษในสาขาวิชา ที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา โพรแกรมนิเทศ แล้วแต่กรณี อาจแต่งตั้งหรือเชิญบุคคลที่มีภูมิปัญญา คุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษ ทำหน้าที่สอนหรือร่วมสอนก็ได้

มาตรา ๕๖ ศาสตราจารย์พิเศษนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นหรือเคยเป็นอาจารย์พิเศษ ของมหาวิทยาลัย ในสาขาวิชาที่ผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญพิเศษ โดยคำแนะนำของมหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง ผู้ที่จะเป็นศาสตราจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๗ บุคคลใดได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือได้รับการแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งทางวิชาการในตำแหน่งใด ให้มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการนั้นเป็นคำนำหน้านาม เพื่อ
แสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

ให้ใช้อักษรย่อคำนำนามสำหรับตำแหน่งทางวิชาการ โดยจะใช้ในโอกาสใดก็ได้ ดังนี้

- (๑) ศาสตราจารย์ให้ใช้อักษรย่อ ศ.
- (๒) ศาสตราจารย์พิเศษ ใช้อักษรย่อ ศ. (พิเศษ)
- (๓) รองศาสตราจารย์ให้ใช้อักษรย่อ รศ.
- (๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ให้ใช้อักษรย่อ ผศ.

หมวด ๕

ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

มาตรา ๕๘ ปริญญามีสามชั้น คือ

เอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ด.

โท เรียกว่า มหาบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ม.

ตรี เรียกว่า บัณฑิต ใช้อักษรย่อ บ.

มาตรา ๕๙ มหาวิทยาลัย มีอำนาจให้ ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญาในสาขา
วิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยและให้หรือร่วมให้ปริญญา ในสาขาวิชาที่มีการศึกษาร่วมกับ
สถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใดให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญาหรือมีปริญญาชั้นใดและการใช้
อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย โดยประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา

ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับรองและหรือตีค่า ประกาศนียบัตร อนุปริญญา
ปริญญาตามวรรคสอง ให้มีอำนาจพิจารณารับรองและหรือตีค่าให้ได้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยที่
เป็นส่วนราชการ

มาตรา ๖๐ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาใด ได้รับ
ปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง อันดับสองก็ได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ของปริญญาเกียรตินิยม ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย
และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๑ มหาวิทยาลัย อาจออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตร ได้ดังนี้

(๑) ประกาศนียบัตรดุษฎีบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ภายหลังจากที่ได้รับปริญญาเอกแล้ว

(๒) ประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ภายหลังจากที่ได้รับปริญญาโทแล้ว

(๓) ประกาศนียบัตรบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่ง ภายหลังจากที่ได้รับปริญญาตรีแล้ว

(๔) อนุปริญญา ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ก่อนถึงขั้น ได้รับปริญญาตรี

(๕) ประกาศนียบัตร ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเฉพาะวิชา

มาตรา ๖๒ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคล ที่สภาเห็นว่าทรงคุณวุฒิ สมควรแก่ปริญญานั้น แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่ นายกสภา หรือกรรมการสภา ในขณะที่ดำรงตำแหน่งอยู่มิได้

ชั้น สาขาของปริญญา และหลักเกณฑ์การให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ให้เป็นไปตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัย

หมวด ๖

ครูประจำตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ และเครื่องหมายวิทยฐานะ

มาตรา ๖๓ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครูวิทยฐานะ หรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ ของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรดุษฎีบัณฑิต ประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครูประจำตำแหน่ง กรรมการสภา ครูประจำตำแหน่งผู้บริหาร ครูประจำตำแหน่งกรรมการสภาวิชาการ ก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครูวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครูประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ครูวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครูประจำตำแหน่งจะใช้ในโอกาสใด โดยมีเงื่อนไข อย่างไม่ให้ เป็นไป ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๔ ตราประทับ ตราเครื่องหมาย หรือ สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ตามมาตรา ๒๕(๒) หรือของหน่วยงานในมหาวิทยาลัย มีรูปร่างลักษณะใด ให้ทำเป็นข้อบังคับ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา มหาวิทยาลัยไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายในเอกสารรับรองวุฒิ หรือรับรองบุคคลที่ไม่มีตราประทับ หรือการใช้เป็นพยานจะรับฟังมิได้

มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของคณาจารย์ พนักงานอื่นหรือนักศึกษาโดยทำเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มหาวิทยาลัย เป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้กระทำขึ้นตาม มาตรานี้

หมวด ๗

การบัญชี และการตรวจสอบ

มาตรา ๖๕ ให้มหาวิทยาลัย จัดวางระบบและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้องตาม มาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แยกตามประเภทงาน ในส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการรับ และจ่ายเงิน สินทรัพย์ และหนี้สิน แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ์ พร้อม ด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๖๖ ให้มหาวิทยาลัยจัดทำงบการเงิน รายงานโดยงบดุล งบกระแสเงินสด การ จัดทำงบดุลให้ทำทุกรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งมีสิบสองเดือน เว้นแต่รอบแรกที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับอาจไม่ครบหรือมากกว่าสิบสองเดือน

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของมหาวิทยาลัย กับทั้ง บัญชี การรับ การจ่ายแบบมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป งบดุลนั้นต้องทำให้เสร็จและส่งให้ผู้ สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๖๗ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และ ให้การตรวจสอบรับรองบัญชี และการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี

มาตรา ๖๘ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดี รองอธิการบดี พนักงาน และลูกจ้าง ของมหาวิทยาลัย และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้

มาตรา ๖๙ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภา ภายใน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด ๘ การกำกับดูแล

มาตรา ๗๐ รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำ ของมหาวิทยาลัย เท่าที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๕ แผนนโยบายแห่ง รัฐ นโยบายรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีเฉพาะที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย เป็นการเฉพาะ การให้ ปฏิบัติตามกฎหมาย และให้มีการกระทำที่สอดคล้องกับกฎหมาย โดยใช้วิธีการที่สอดคล้องกับ หลัก การกระจายอำนาจการปกครอง หลักความเป็นอิสระและเสรีภาพทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัย และให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานกิจการประจำปีต่อรัฐมนตรี

ให้รัฐบาลและรัฐมนตรีมีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการ ตามภารกิจได้ จะใช้มาตรการทางงบประมาณมากำกับมหาวิทยาลัย โดยทางอ้อมกระทำมิได้ บรรดาเรื่องที่มีมหาวิทยาลัย ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามความประสงค์ ของมหาวิทยาลัย ให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอโดยตรงต่อคณะรัฐมนตรี

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ซึ่งตราเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะทำประการใด ๆ จะมีเจตนาทำขึ้นเพื่อจำหน่ายหรือไม่ก็ตามโดยมิได้รับอนุญาตจาก มหาวิทยาลัยต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสี่ปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดใช้ ปลอม เลียน ครอบงำวิทยฐานะ เข้มวิทยฐานะ ครอบงำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือนักศึกษา โดยไม่มี สิทธิที่จะใช้ หรือเจตนาแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตร ดุษฎีบัณฑิต ประกาศนียบัตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือ ตำแหน่ง ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเชื่อว่ามีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิทยฐานะ หรือตำแหน่งเช่น นั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาท ถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว ชัดขวางหรือขัดขืนไม่ให้ความร่วมมือ กับผู้สอบบัญชี ตาม มาตรา ๖๘ ให้มีโทษปรับห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๔ ภายในสิบห้าวันนับแต่กฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรไม่เกินแปดคน ทั้งจากภาครัฐและเอกชน และให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรไม่เกินเจ็ดคน โดยให้มีภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสี่คน ประกอบเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งเลือกตนเองเป็นนายกสภา อุปนายกสภาหนึ่งคน และเลขาธิการหนึ่งคนเพื่อดำเนินการ

ให้ดำเนินการให้มี อธิการบดี ภายในหกสิบวัน และจัดทำข้อบังคับ ที่จำเป็น ทั้งนี้ให้สภาตามวรรคแรก มีระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน หนึ่งปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ ในวาระเริ่มแรกให้มีหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ดังนี้

- (๑) สำนักงานอธิการบดี
- (๒) คณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์
- (๓) คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- (๔) คณะทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- (๕) คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
- (๖) สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม
- (๗) สำนักวัฒนธรรมและบริการวิชาการ

มาตรา ๗๖ ในวาระแรกที่มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ คุณสมบัติของพนักงานมิให้นำเรื่องระยะเวลาการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย มาใช้บังคับตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ให้สภากำหนดคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสมแทน และแม้จะมีกรรมการมีจำนวนไม่ครบตามที่บัญญัติไว้ ให้ถือว่าเป็นสภา สภาวิชาการ และเป็นผู้บริหารระดับต่างๆได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสี่ปีนับแต่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

สำหรับอนุบัญญัติผู้วิจัยได้จัดทำในรูปของข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ว่าด้วยการบริหารการเงิน และว่าด้วยการพัสดุ รวม 3 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

ร่าง ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ.....

โดยที่เป็นการสมควรมีข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเพื่อจะทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่มหาวิทยาลัยและพนักงาน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา..... แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ..... สภามหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ในการประชุมครั้งที่...../..... เมื่อวันที่.....พ.ศ..... จึงมีมติให้วางข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ.”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“สภา” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออกระเบียบประกาศ หรือคำสั่งแล้วแต่กรณีเพื่อดำเนินการตามข้อบังคับนี้

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วย

- (๑) อธิการบดี โดยตำแหน่ง เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้แทนจากสภามหาวิทยาลัย หนึ่งคน เป็นกรรมการ
- (๓) รองอธิการบดีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- (๔) ผู้แทนสภาวิชาการหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้แทนสภาพนักงานหนึ่งคน เป็นกรรมการ

- (๖) ผู้แทนผู้บริหารระดับอุดมศึกษาเทียบเท่าหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- (๗) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกด้านบริหารงานบุคคล เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และกฎหมายด้านละ 1 คน โดยกรรมการตาม(๑) ถึง (๖) เป็นผู้เลือก เป็นกรรมการ
- (๘) ผู้แทนพนักงาน ที่เป็นคณาจารย์หนึ่งคนและผู้แทนพนักงานอื่นอีกหนึ่งคน เป็นกรรมการ
- (๙) ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการและเลขาธิการ

ผู้แทนตาม(๒)(๓)(๔)(๕)และ(๖)ให้ใช้วิธีการที่แต่ละองค์กรเห็นว่าเหมาะสมที่จะให้ได้มาซึ่งผู้แทน และให้อธิการบดีดำเนินการให้ได้มาซึ่งผู้แทนตาม (๘)ด้วยวิธีการที่เห็นสมควรที่มีใช่เป็นการแต่งตั้งโดยตรง

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ และแต่งตั้งผู้ซึ่งหัวหน้างานด้านบริหารงานบุคคลแนะนำคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ กรรมการมีวาระสองปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้อีก

ข้อ ๖ ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการประเภทนั้น ๆ

กรณีที่ประธานกรรมการ หรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเพียงวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าเหลือวาระไม่ถึงเก้าสิบวัน ไม่ต้องแต่งตั้งใหม่ ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป แต่ถ้าประธานเป็นผู้พ้นตำแหน่ง กรรมการที่เหลือเลือกกันเองเป็นประธาน ถ้าพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่แล้ว

ข้อ ๗ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานบุคคลแก่สภา และการพิจารณาส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าวิชาการและวิชาชีพและพัฒนาบุคลากร
- (๒) วางระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ ต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย ตามมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ.....
- (๓) รับรองคุณวุฒิผู้ได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อการบรรจุแต่งตั้ง และการกำหนดอัตราเงินเดือนที่พึงได้รับ
- (๔) ดำเนินการและพิจารณาเกี่ยวกับวินัยและการลงโทษ
- (๕) แต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล ตั้งคณะกรรมการ หรืออนุกรรมการเพื่อทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ
- (๖) หน้าที่อื่นๆ ตามที่สภามอบหมาย

ระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการต่าง ๆ เมื่อได้ประกาศใช้แล้ว ให้รายงานให้สภาเพื่อทราบ เว้นแต่ระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง เกี่ยวกับบัญชีเงินเดือน สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับดูแลสวัสดิการ การลงโทษ ให้นำเสนอสภา เมื่อสภามีมติเห็นชอบ จึงใช้บังคับได้

ข้อ ๘ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าในกรณีใด ให้รองประธานเป็นประธานในการประชุม ถ้ารองประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานการประชุม

มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากขององค์ประชุม เสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเพื่อชี้ขาด เว้นแต่ มติเกี่ยวกับการลงโทษให้ออก หรือพ้นสภาพการเป็นอาจารย์ หรือพนักงานอื่น หรือเลิกจ้าง ให้ถือเสียงสองในสามของผู้มาประชุม

ส่วนที่ ๒

การสรรหาและคุณสมบัติของพนักงาน

ข้อ ๙ การสรรหาบุคคลเข้าเป็นพนักงานทุกตำแหน่งให้ใช้ระบบที่เปิดกว้าง มีการรับสมัคร การคัดเลือก การสอบแข่งขัน ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๐ คณาจารย์และพนักงานอื่น ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี
- (๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๔) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
- (๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๖) ไม่เป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง
- (๘) ไม่เคยเป็นผู้ได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๙) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษ ไล่ออก ปลดออกจากหน่วยงานของรัฐ หรือไล่ออกจากหน่วยงานเอกชนเพราะกระทำผิดวินัยของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น

กรณีขาดคุณสมบัติตาม (๑) (๘) และ (๙) คณะกรรมการอาจ ให้ยกเว้นคุณสมบัติได้ ถ้ามีเหตุผลและความจำเป็น และให้ระบุเหตุผลนั้นไว้ด้วยในการพิจารณา โดยถือเสียงข้างมาก

ส่วนที่ ๓

เงินเดือน ค่าตอบแทน ประโยชน์เกื้อกูลและสวัสดิการ

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนของพนักงานในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าอัตราของมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบราชการปกติ โดยสายวิชาการ อัตราเงินเดือนโดยเฉลี่ยเท่ากับประมาณหนึ่งจุดหกเท่าของในระบบราชการ และ สายบริหารและสนับสนุนวิชาการ ตำแหน่งธุรการและบริกร ตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพ ตำแหน่งงานพัฒนา และตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการกำหนด อัตราเงินเดือนโดยเฉลี่ยเท่ากับประมาณหนึ่งจุดสามเท่าของระบบราชการ

สำหรับตำแหน่งบริหารตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ถ้าปฏิบัติงานเต็มเวลา อัตราเงินเดือนไม่ต่ำกว่าประมาณหนึ่งจุดหกของระบบราชการปกติ ถ้าปฏิบัติงานไม่เต็มเวลาให้พิจารณาอัตราลดลงตามส่วนที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสามารถในการจ่าย ความสามารถแข่งขันได้ในตลาดแรงงาน ลักษณะเดียวกัน คำนึงถึงค่าของงาน โครงสร้างเงินเดือนให้มีความยืดหยุ่น แสดงถึงความก้าวหน้าในวิชาชีพได้ อาจมีหลายรูปแบบ เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ และแต่ละสายไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบเดียวกัน

กรณีบัญชีอัตราเงินเดือนที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม หรือค่าครองชีพสูงขึ้น ให้คณะกรรมการปรับให้มีความเหมาะสม และเมื่อเสนอสภาเห็นชอบแล้วจึงใช้บังคับได้

ให้มีการศึกษาสำรวจเกี่ยวกับเงินเดือนในตลาดแรงงานอย่างน้อยทุก ๆ สี่ปี

ข้อ ๑๒ พนักงานอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพตามภาวะเศรษฐกิจ หรือเงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่ง ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และเมื่อเสนอสภาให้ความเห็นชอบแล้วจึงใช้บังคับได้

ข้อ ๑๓ จัดให้มีระบบสวัสดิการ ประโยชน์เกื้อกูล และเงินตอบแทนในลักษณะอื่น แก่พนักงานตามความจำเป็น และเหมาะสม ในอัตราที่เทียบเคียงไม่ต่ำกว่าราชการกำหนดว่าด้วยการนั้น โดยจะดำเนินการเอง หรือให้บุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรภายนอกดำเนินการ รวมทั้งการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพกับองค์กรอื่นที่มีความมั่นคง ก็ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด และเมื่อเสนอสภาเห็นชอบแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ส่วนที่ ๔

การกำหนดตำแหน่ง การบรรจุ การแต่งตั้งและอัตราเงินเดือน

ข้อ ๑๔ พนักงานของมหาวิทยาลัย แบ่งเป็นสองสาย ดังนี้

(๑) สายวิชาการ ได้แก่

๑) ตำแหน่งคณาจารย์ ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์

๒) ตำแหน่งนักวิจัย ได้แก่ นักวิจัยอาวุโส นักวิจัยชำนาญการและนักวิจัยปฏิบัติการ

๓) ตำแหน่งอื่นที่กรรมการกำหนด

(๒) สายบริหารและสนับสนุนวิชาการ ได้แก่

๑) ตำแหน่งบริหาร ที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ รองคณบดี รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอธิการบดี หัวหน้าภาค รองหัวหน้าภาค เป็นต้น

๒) ตำแหน่งสนับสนุนวิชาการ

๓) ตำแหน่งธุรการและบริการ

๔) ตำแหน่งงานพัฒนา

๕) ตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพ

๖) ตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๕ พนักงาน และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยจะมีตำแหน่งใด ประเภทใด จำนวนเท่าใด จะอยู่ในหน่วยงานใด และจะต้องใช้คุณสมบัติ เฉพาะตำแหน่งอย่างไร ให้คณะกรรมการกำหนด โดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ ความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงาน

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงาน ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ไว้เป็นบรรทัดฐานทุกตำแหน่ง ในมาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง ให้แสดง ประเภทสาย ชื่อของตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบ ลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ความรู้ความสามารถที่ต้องการ และแสดงอัตราเงินเดือนของตำแหน่งไว้ด้วย

กรณีมีเหตุผลและความจำเป็น คณะกรรมการอาจพิจารณา อนุมัติให้บรรจุ และแต่งตั้งพนักงาน และลูกจ้างของมหาวิทยาลัยที่มีคุณสมบัติต่างไปจากที่กำหนดได้ โดยให้บันทึกว่ามีเหตุผล และจำเป็นอย่างไรทุกครั้งที่ในการพิจารณา

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการกำหนดวิธีการสรรหา และการคัดเลือกบุคลากรเข้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง และเมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วให้ขึ้นบัญชีไว้ แต่ให้บรรจุแต่งตั้งหรือจ้างเท่าจำนวนตำแหน่ง และอัตราว่างที่กำหนดไว้ และให้ขึ้นบัญชีไว้ได้อย่างน้อยหนึ่งปี โดยให้ระบุไว้ท้ายประกาศผลนั้น

ข้อ ๑๘ ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำสัญญาการปฏิบัติงานกับผู้ผ่านการคัดเลือก เมื่อผู้ใดได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการทดลองปฏิบัติงาน และเงื่อนไขอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในสัญญาครบถ้วนแล้ว และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด จึงจะได้รับการบรรจุเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ หน่วยงานใดมีเหตุผลและความจำเป็นที่จะคัดเลือกบรรจุและแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือความเชี่ยวชาญ เข้าเป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการอนุมัติให้บรรจุ และได้กำหนดตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง และ เงินเดือนที่จะได้รับ โดยขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย เมื่อสภามหาวิทยาลัยเห็นชอบแล้วให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้งได้

ข้อ ๒๐ พนักงานหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย พ้นจากตำแหน่งและออกไปแล้ว ถ้าผู้นั้นประสงค์จะกลับมาปฏิบัติงานใหม่ ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมที่ว่างอยู่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๑ ให้อธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้งพนักงาน และลูกจ้างทุกตำแหน่ง เว้นแต่ ตำแหน่งสายบริหารวิชาการ และศาสตราจารย์ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย

ข้อ ๒๒ การเลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนขั้นเงินเดือนของพนักงาน ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุเป็นผู้สั่งเลื่อนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ คุณภาพของผลสัมฤทธิ์ของงาน ตามหน้าที่ ความอุทิศสละ การรักษาวินัย และผลการประเมินเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๕

การลาและการพัฒนาพนักงาน

ข้อ ๒๓ การลามีเจ็ดประเภท ได้แก่ ลาป่วย ลาคลอดบุตร ลากิจส่วนตัว ลาพักร้อน ลาอุปสมบท หรือลาไปประกอบพิธีฮัจญ์ ลาเข้ารับการระดมพล หรือเข้ารับการเตรียมพร้อมเป็นทหาร และ การลาเพื่อฝึกอบรมประชุมสัมมนาศึกษาต่อหรือดูงาน

ข้อ ๒๔ การลาให้ยื่นใบลาล่วงหน้าด้วยตนเอง และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะลาได้ เว้นแต่มีเหตุผล ความจำเป็นฉุกเฉิน หรืออยู่สภาพที่มีอาการทำได้ในการลาบางประเภทให้ลาด้วยวิธีการใด ๆ ต่อผู้บัญชาชั้นต้น ด้วยตนเองหรือผู้อื่นลาแทนไปก่อนได้ หรือหยุดไปชั่วคราวก่อน แต่ให้ยื่นใบลาย้อนหลังในโอกาสแรกที่ทำได้ และถ้าผู้มีอำนาจให้ลาได้เห็นชอบจึงให้ถือว่าลาได้

ทั้งนี้หลักเกณฑ์ วิธีการลา ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ลาให้เป็นไปที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๕ การลาบางประเภทมหาวิทยาลัยอาจไม่ถือว่าเป็นวันลา ได้แก่ การลาเข้ารับการศึกษาต่อ การดูงาน การปฏิบัติงานวิจัย และอื่นๆ ที่เห็นว่าเป็นไปเพื่อพัฒนางานในหน้าที่หรือตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขให้คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๖ ให้มีการประเมินคุณภาพทางวิชาการ และวิชาชีพของพนักงาน และคุณภาพในการปฏิบัติของลูกจ้าง ทั้งที่เป็นพนักงานตามสัญญาถาวร หรือระยะยาว เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาในส่วนที่ยังไม่เข้มแข็ง โดยการประเมินอาจถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตามสัญญาจ้าง ประเมินเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้หลักเกณฑ์วิธีการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๖

วินัย และการรักษาวินัย

ข้อ ๒๗ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องสุภาพเรียบร้อย เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งการในหน้าที่โดยชอบ

ข้อ ๒๘ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องปฏิบัติตามนโยบาย คำสั่ง กฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และแบบธรรมเนียมของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เกิดผลดี หรือเกิดความก้าวหน้าแก่มหาวิทยาลัย และต้องรับผิดชอบผลของการกระทำนั้น อีกทั้งต้อง ระมัดระวังทรัพย์สินและรักษาผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือสูญหาย

ข้อ ๓๐ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องอุทิศเวลาให้แก่มหาวิทยาลัย และมาปฏิบัติงานตามเวลาที่คณะกรรมการกำหนด จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่มิได้ ละทิ้งไปสับหน้าวันโดยไม่มีเหตุอันควรถือว่าเป็นความผิดวินัยร้ายแรง

ข้อ ๓๑ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องรักษาความลับของมหาวิทยาลัย ตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนดที่ยึดหลักกฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ข้อ ๓๒ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องประพฤติและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของตน และจริยธรรม ตามที่สภาพนักงานกำหนด

ข้อ ๓๓ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องรักษาความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๔ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

ข้อ ๓๕ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ห้ามมิให้อาศัย หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตน หรือผู้อื่น ถ้าการกระทำก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ถือว่าเป็นความผิดวินัยร้ายแรง

ข้อ ๓๖ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องไม่ประพฤติให้เสื่อมเสียชื่อเสียงแก่นตนเองหรือชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ถ้าเกิดความเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง ถือว่าเป็นความผิดวินัยร้ายแรง

ข้อ ๓๗ ผู้บังคับบัญชา ต้องดูแลระมัดระวังให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัย ถ้ารู้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย จะต้องดำเนินการทางวินัยทันที ผู้บังคับบัญชาผู้ใดเจตนาละเลย ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อนี้ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

ข้อ ๓๘ โทษผิดวินัยมี ๕ สถาน คือ

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตัดเงินเดือนร้อยละสิบของเงินเดือนเป็นเวลาสองเดือน
- (๓) ลดขั้นเงินเดือนหนึ่งขั้น ถึงสองขั้น
- (๔) ให้ออก

โทษตาม(๑)(๒)และ(๓) ใช้ลงโทษผู้ผิดวินัยไม่ร้ายแรง ส่วนโทษตาม(๔) ให้ใช้ลงโทษแก่ผู้ผิดวินัยร้ายแรง

ข้อ ๓๙ การลงโทษพนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิด ตามข้อใด มติในการลงโทษให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ให้ออกให้ออกให้ถือเสียงสองในสามของที่ประชุม

ข้อ ๔๐ ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษพนักงานผู้กระทำความผิดตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อน จะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ ในกรณีทำผิดวินัยเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรก ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีความผิดอันควรลดโทษ จะงดโทษให้โดยว่ากล่าวตักเตือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ และให้ลงชื่อรับทราบไว้ก็ได้

การลงโทษตามข้อนี้ ผู้บังคับบัญชาชั้นใดจะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้เพียงใดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๔๑ เมื่อมีกรณีกล่าวหาว่าพนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยผู้ใด กระทำผิดวินัย ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่ากรณีนี้ควรสอบสวนก่อน ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ในคำสั่งให้ระบุด้วยว่าเป็นความผิดวินัยร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่ากรณีดังกล่าวไม่จำเป็นต้องสอบสวน ให้ดำเนินการเพื่อสั่งลงโทษ หรือถ้าสงสัยว่ามีมูลหรือไม่จะให้สอบสวนเท็จจริงก่อนก็ได้ และถ้าพบว่าไม่มีมูลให้สั่งให้ยุติ

หลักเกณฑ์ และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๔๒ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย และอยู่ในระหว่างการสอบสวนพิจารณา แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว ผู้มีอำนาจยังมีอำนาจสั่งลงโทษได้ทุกสถานตามความผิดนั้น เว้นแต่ผู้นั้นตายให้ยุติ

ส่วนที่ ๗

การออกจากงาน

ข้อ ๔๓ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยออกจากงานเมื่อ ตาย ครบเกษียณหกสิบปี ยกเว้นสายวิชาการครบเกษียณหกสิบห้าปี ได้รับอนุญาตให้ลาออก สิ้นสุดสัญญาหรือบอกเลิกสัญญาตามเงื่อนไขของสัญญา และ ถูกลงโทษให้ออก

ข้อ ๔๔ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยผู้ใดประสงค์จะลาออกจากงาน ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาในสายงานของตนไปตามลำดับ เพื่อให้อธิการบดีเป็นผู้พิจารณา เมื่ออธิการบดีอนุญาตแล้วจึงให้ลาออกได้ และผู้ที่มีอำนาจให้ลาออกจะยับยั้งไว้ได้เท่าที่จำเป็น

ข้อ ๔๕ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยผู้ใดมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ หรืออายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ตามข้อ ๔๔ ให้พ้นจากตำแหน่งเพราะครบเกษียณอายุ เมื่อสิ้นปีงบประมาณของมหาวิทยาลัย

กรณีที่มีเหตุผล ความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอาจให้พนักงาน และลูกจ้าง ซึ่งเกษียณอายุงาน อยู่ปฏิบัติงานต่อไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๘

การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์

ข้อ ๔๖ พนักงานและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยมีสิทธิร้องทุกข์ได้ เมื่อ

(๑) เห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

(๒) ถูกสั่งให้ออกจากงาน หรือเลิกจ้างที่มีใช้เพราะผิดวินัย โดยมีชอบและหรือไม่เป็นธรรม

(๓) ให้ผู้นั้นร้องทุกข์เป็นหนังสือด้วยตนเอง ภายในสิบห้าวันนับแต่ทราบเหตุให้ร้องทุกข์ยื่นต่อหัวหน้างาน หรืออธิการบดี หรือคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ โดยตรง และให้ผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้มีอำนาจได้รับเรื่องราวร้องทุกข์ ผลเป็น

ประการใด แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว และให้ถือเป็นที่ยุติ ผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

ข้อ ๔๗ พนักงานและลูกจ้างที่ถูกสั่งลงโทษเพราะผิดวินัยมีสิทธิอุทธรณ์ ดังนี้

(๑) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษเพราะผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้อุทธรณ์เป็นหนังสือยื่นต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป หรืออธิการบดี หรือคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์โดยตรง ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันทราบคำสั่ง เมื่อผู้มีอำนาจได้รับคำอุทธรณ์ให้วินิจฉัยภายในสามสิบวัน ผลเป็นประการใด ให้เป็นที่ยุติ ให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

(๒) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษเพราะผิดวินัยร้ายแรง ให้อุทธรณ์เป็นหนังสือยื่นต่ออธิการบดี หรือคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์โดยตรง ภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง และให้วินิจฉัยให้เสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่ผู้มีอำนาจได้รับเรื่องอุทธรณ์ ผลเป็นประการใด ให้อธิการบดีสั่งให้เป็นไปตามนั้น และให้เป็นที่ยุติ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๘ ในระยะเริ่มแรก ที่ยังไม่มีคณะกรรมการ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานบุคคลชั่วคราว ประกอบด้วย

(๑) อธิการบดี เป็น ประธานกรรมการ

(๒) กรรมการ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยมอบหมาย ที่มาจากมหาวิทยาลัยสามคน เป็น กรรมการ

(๓) กรรมการ รองอธิการบดีที่อธิการบดีแต่งตั้งหนึ่งคน

(๔) กรรมการจากผู้แทนคณาบดีสองคนที่เลือกกันเอง

ให้คณะกรรมการตามข้อนี้แต่งตั้งพนักงานผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมหนึ่งคน เป็นเลขานุการ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีคณะกรรมการตามข้อบังคับนี้ ซึ่งจะต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.....

(.....)

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

**ร่าง ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ
ว่าด้วยการบริหารการเงิน พ.ศ.....**

โดยที่เป็นการสมควรมีข้อบังคับเกี่ยวกับการเงิน เพื่อจะทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา.... แห่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ..... สภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ / เมื่อวันที่พ.ศ..... จึงมีมติให้วางข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับที่เรียกว่า ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วยการบริหารการเงิน พ.ศ.....”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“สภา” หมายถึง สภามหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“การเงิน” หมายความว่า การบริหารจัดการรายได้ รายจ่ายทุกประเภท รวมทั้งงบประมาณและการบัญชีทางการเงินของมหาวิทยาลัย

“ปีงบประมาณ” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปีถัดไปนั้น เป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่าย หรือก่อนนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และภายในระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละปีงบประมาณ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารการเงินตามข้อบังคับนี้

“เจ้าหน้าที่การเงิน” หมายความว่า พนักงานที่อธิการบดีมอบหมายหรือแต่งตั้งให้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับ และการจ่ายเงินของมหาวิทยาลัย

“เจ้าหน้าที่บัญชี” หมายความว่า พนักงานที่อธิการบดีมอบหมายหรือแต่งตั้งให้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของมหาวิทยาลัย

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่าบุคคลที่มีความรู้ทางบัญชีที่เป็นบุคคลภายใน และหรือจากภายนอก ซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่บัญชีหรือเจ้าหน้าที่การเงิน ที่สภาแต่งตั้ง

“ระเบียบ” หมายถึง ระเบียบปฏิบัติในรายละเอียดปลีกย่อยที่ออกตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อประกาศใช้แล้ว รายงานให้สภาทราบ

กรณีมีปัญหาการใช้ข้อบังคับนี้ให้อธิการบดีวินิจฉัยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการ ซึ่งสภาแต่งตั้ง ประกอบด้วย

(๑) กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นประธานกรรมการ

(๒) อธิการบดี เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการ จากผู้แทนรองอธิการบดีหนึ่งคน ผู้แทนคณบดีหนึ่งคน ผู้แทนคณาจารย์หนึ่งคน ผู้แทนพนักงานอื่นหนึ่งคน รวมสี่คน มีวาระสองปี อาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้อีก

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารธุรกิจ การเงิน การงบประมาณ การบัญชี และการตรวจสอบภายในจำนวนไม่เกินเจ็ดคน มีวาระสองปี และอาจแต่งตั้งอีกก็ได้

(๕) รองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมายให้กำกับดูแลการเงินเป็นกรรมการ และเลขาธิการ

ประธานกรรมการ รองประธาน และกรรมการ พ้นตำแหน่งเมื่อ ครบวาระ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการในประเภทนั้น

การพ้นตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ จนกว่าจะได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ไม่ต้องตั้งใหม่ เว้นแต่มีจำนวนกรรมการรวมไม่ถึงสองในสาม

ข้อ ๖ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ที่กลั่นกรองเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการเงิน รายงานการเงิน การงบประมาณ เพื่อนำเสนอสภา การบริหารกองทุนต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น และให้รวมถึง

(๑) ให้ความเห็นชอบระเบียบที่ออกตามข้อบังคับนี้

(๒) พิจารณาวงเงินงบประมาณ โดยการประมาณการรายได้ รายจ่าย งบประมาณการรายจ่ายไม่เกินร้อยละแปดสิบของรายได้ เพื่อนำไปจัดสรรในรอบแรก ที่เหลือเป็นเงินคงเหลือ หากจำเป็นสามารถนำมาจัดสรรได้อีก รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณต่อที่ประชุมผู้บริหาร

(๓) พิจารณาการหาประโยชน์ และศึกษาวิเคราะห์แนวโน้ม จากการลงทุน การร่วมลงทุน การหาประโยชน์จากทรัพย์สิน เสนอสภาให้ความเห็นชอบ

(๔) จัดทำหรือมีอำนาจมอบหมายบุคคลหรือคณะบุคคลศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการใช้เงิน รวบรวมสารสนเทศทางการเงิน และวิเคราะห์แนวโน้มทางการเงินที่เป็นประโยชน์ในเชิงอนาคตของมหาวิทยาลัย

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับอื่น หรือที่อธิการบดี หรือสภามอบหมาย

(๖) เมื่อมีเหตุผลความจำเป็นเกี่ยวกับการเงินที่ต้องขออนุมัติสภา แต่สภาไม่สามารถประชุมได้ หากเข้าไปจะไม่ทันการ ให้คณะกรรมการดำเนินการไปตามข้อบังคับนี้ เพียงเท่าที่จำเป็นไปก่อนได้ และเมื่อมีการประชุมสภา ให้ขอความเห็นชอบ หากมีมติเห็นชอบ ให้ถือว่าชอบด้วยข้อบังคับนี้แต่ต้น แต่หากไม่เห็นชอบให้แก้ไขปรับปรุงหรือยุติที่ทำมาแต่เพียงนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการกระทำที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ข้อ ๗ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงถือว่าเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่สามารถทำหน้าที่ได้ หรือไม่มาประชุม ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้ารองประธานกรรมการไม่สามารถทำหน้าที่ได้ หรือไม่มาประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานการประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงชี้ขาด เว้นแต่การลงทุนหรือการร่วมลงทุนให้ถือเสียงสองในสามของผู้มาประชุม

ส่วนที่ ๒

การบริหารจัดการรายได้

ข้อ ๘ การรับเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัย จะหักไว้ใช้จ่ายเพื่อการใดก่อนนำส่งเจ้าหน้าที่การเงินมิได้ แต่เมื่อนำส่งเจ้าหน้าที่การเงินแล้ว ให้หักค่าใช้จ่ายจริงได้ ตามความจำเป็น โดยมีใบเสร็จรับเงินหักค่าใช้จ่ายในเรื่องนั้น เพื่อประโยชน์ทางการบัญชีและการตรวจสอบ และให้เป็นไปตามวิธีการและหรือระเบียบที่อธิการบดีกำหนด

ข้อ ๙ การรับเงินทุกประเภทยกเว้นงบประมาณแผ่นดิน จะต้องออกใบเสร็จรับเงินไว้เป็นหลักฐานทันทีที่รับเงินทุกครั้ง

ใบเสร็จรับเงินจัดทำตามแบบที่อธิการบดีกำหนด อย่างน้อยต้องมีเลขที่ใบเสร็จเรียงลำดับไว้ทุกฉบับ มีวันที่รับเงิน ชื่อผู้รับเงิน มีทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน และหลักฐานการเบิกใบเสร็จรับเงินที่สามารถตรวจสอบได้ทุกเวลา

ข้อ ๑๐ ให้เจ้าหน้าที่การเงินเป็นผู้จัดเก็บเงิน นับและตรวจสอบทางการเงินทุกประเภท เว้นแต่การรับเงินบางประเภท ที่คณะกรรมการหรือได้มีการกำหนดไว้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นผู้จัดเก็บ แต่ผู้จัดเก็บต้องนำส่งเจ้าหน้าที่การเงินทุกวัน หรืออย่างช้าในวันทำการของวันถัดไป

ข้อ ๑๑ การนำรายได้ไปหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ.....

ให้มีการจัดตั้งกองทุนซึ่งอาจมีได้สองลักษณะ ได้แก่ กองทุนคงยอดเงินต้น เพื่อสร้างฐานการเงินที่มั่นคงของมหาวิทยาลัย นำดอกผลมาใช้ และกองทุนหมุนเวียน เป็นกองทุนที่นำเงินมาใช้ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ตามระเบียบที่อธิการบดีกำหนด

ข้อ ๑๒ การนำรายได้ไปหาประโยชน์อาจได้แก่ การซื้อพันธบัตรของรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐบาล หรือของรัฐวิสาหกิจ นำฝากธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือธนาคารพาณิชย์ หรือการอย่างอื่น การอนุมัติจะต้องคำนึงถึงผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง ผลตอบแทน ความสามารถในการเปลี่ยนกลับมาให้เป็นเงินสดได้ใหม่ประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่การเงิน เก็บเงินสดเพื่อไว้สำรองจ่ายในแต่ละวันได้ ไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท เว้นแต่เป็นการเก็บเงินสดซึ่งเบิกมาเพื่อจ่ายเฉพาะกิจในแต่ละคราว กรณีจำเป็นต้องเก็บเงินไว้สำรองจ่ายสูงกว่านี้ ให้ขออนุมัติอธิการบดี แต่หากเกินห้าแสนบาทให้ขออนุมัติคณะกรรมการ และการเก็บรักษาเงินสด ให้คำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยของเครื่องอุปกรณ์และสถานที่ที่เก็บเงิน

ข้อ ๑๔ รายได้ประเภททรัพย์สินหมุนเวียนอื่น ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ ตราสารทางการเงิน ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เงินลงทุน การได้มาทางใดๆ ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานตามแบบที่อธิการบดีกำหนด และให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

การบันทึกหลักฐานทางการเงินและทรัพย์สินอื่นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องมีข้อความหรือตัวเลขตรงกับที่บันทึกไว้ในเอกสารต้นฉบับ

ส่วนที่ ๓

การบริหารจัดการรายจ่าย

ข้อ ๑๕ รายจ่ายของมหาวิทยาลัยให้ใช้จ่ายในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และภารกิจของมหาวิทยาลัย ได้แก่

(๑) ค่าใช้จ่ายประจำที่ต้องจ่ายคงสภาพในการปฏิบัติงานตามปกติ ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค ค่าสวัสดิการ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

(๒) ค่าใช้จ่ายตามแผนงานโครงการ ซึ่งมีระยะเวลาเริ่มต้นและกำหนดเวลาสิ้นสุดภายในปีงบประมาณ

(๓) รายจ่ายเพื่อการได้มาซึ่ง ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง

(๔) รายจ่ายในการลงทุน เพื่อจัดหาประโยชน์

(๕) รายจ่ายที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเงินที่มีผู้อุทิศให้หรือจ่ายตามที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการใช้เงินนี้โดยชอบแล้ว

(๖) ใช้จ่ายอื่นตามที่สภากำหนด

ข้อ ๑๖ การส่งจ่ายเงิน สั่งซื้อ สั่งจ้าง หรือก่อกั้นผูกพัน กระทำได้ภายในวงเงินที่สภาได้อนุมัติงบประมาณแต่ละปีงบประมาณไว้แล้ว

การดำเนินการตามวรรคแรกในวงเงินไม่เกินห้าสิบล้านให้เป็นอำนาจของอธิการบดี ถ้าเกินกว่านี้ให้นายกสภาเป็นผู้อนุมัติ

ตามความในวรรคสอง ให้อธิการบดีมีอำนาจ มอบอำนาจให้ รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าโปรแกรม หรือหัวหน้าโครงการปฏิบัติการตามวรรคแรกให้เป็นผู้อนุมัติได้ ตามวงเงินที่อธิการบดีมอบอำนาจให้

ข้อ ๑๗ การเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิการบดีกำหนด กรณียังไม่มีระเบียบกำหนด ให้อธิการบดีอนุมัติแล้วแจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการทราบ

ส่วนที่ ๔

งบประมาณ

ข้อ ๑๘ ให้อธิการบดีจัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยความเห็นชอบในวงเงินงบประมาณจากคณะกรรมการ และอธิการบดีเสนอสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๑๙ ค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณใด ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณภายในปีงบประมาณนั้น กรณีที่มีความจำเป็นจะต้องเบิกจ่ายข้ามปีงบประมาณ ให้อธิการบดีเป็นผู้อนุมัติ

ข้อ ๒๐ การเปลี่ยนแปลงประเภทของเงินตามที่ได้รับอนุมัติจัดสรรไว้ให้หัวหน้าหน่วยงานเบื้องต้นระดับคณบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้อนุมัติเปลี่ยนแปลงได้แล้วแต่กรณี การเปลี่ยนแปลงแผนงานโครงการให้ที่ประชุมผู้บริหารพิจารณาให้ความเห็นชอบ

การเปลี่ยนแปลงแล้วลดลงให้หน่วยงานระดับคณบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้อนุมัติและให้หน่วยงานนั้นสะสมส่วนที่ลดเป็นเงินคงเหลือของหน่วยงานนั้น และให้หน่วยงานนั้นออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงินคงเหลือนี้ได้

การเปลี่ยนแปลงแล้วจำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณ ให้หน่วยงานนั้นทำคำขอเพิ่มเติมระหว่างปี หากที่ประชุมผู้บริหารให้ความเห็นชอบหรือพิจารณาแล้ว ให้อธิการบดี เสนอต่อสภาเพื่อ อนุมัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ถ้ามีงบประมาณเหลืออยู่

ข้อ ๒๑ ถ้างบประมาณรายจ่ายประจำปีถัดไปออกไม่ทัน ให้ใช้เงินงบประมาณรายจ่ายเท่าที่เคยได้รับในปีงบประมาณที่ผ่านมาไปพลางก่อน

ส่วนที่ ๕

การบัญชี

ข้อ ๒๒ ให้เจ้าหน้าที่บัญชีเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างหรือเกณฑ์สิทธิ์และบัญชีอื่น ที่อธิการบดีกำหนด

การบัญชีนั้น การบันทึกรายการ เอกสารการบัญชี ให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

ข้อ ๒๓ เจ้าหน้าที่บัญชีมีอำนาจหน้าที่จัดทำรายงานการเงินตามแบบที่อธิการบดีกำหนด ซึ่งประกอบด้วย

(๑) งบดุล

(๒) งบกระแสเงินสด

(๓) งบรายได้ ค่าใช้จ่าย และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงทุนสะสม

ให้เจ้าหน้าที่การเงินรายงานการเงิน เสนอต่ออธิการบดีภายในสิบสี่วันของเดือนถัดไป และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้อธิการบดีส่งรายงานการเงินให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ข้อ ๒๔ ให้มหาวิทยาลัยเก็บเอกสารบัญชีและทะเบียนทรัพย์สินไว้เป็นหลักฐานอย่างเป็นระเบียบ แยกเป็นปี แยกเป็นประเภท พร้อมรับการตรวจสอบตลอดเวลา โดยเก็บไว้ไม่น้อยกว่าสิบปี เอกสารการรับเงิน การจ่ายเงิน หรือแสดงสิทธิ์ต่าง ๆ เมื่อหมดความจำเป็น และเมื่อพนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจแล้วไม่ทักท้วง ให้ขออนุมัติอธิการบดีทำลายหรือจำหน่ายโดยวิธีการที่เหมาะสมได้

ส่วนที่ ๖

การตรวจสอบบัญชี

ข้อ ๒๕ ให้สภาแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบดังต่อไปนี้

(๑) บัญชีทางการเงิน ตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินการตามข้อบังคับ ความถูกต้องครบถ้วนของหลักฐาน เอกสารทางการเงินและทรัพย์สิน ความถูกต้องครบถ้วนของการบันทึกบัญชีแยกประเภท และความถูกต้อง ของสรุปผลรายงานทางการบัญชี ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(๒) ตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารและดำเนินการตามแผนงานประจำปี

(๓) ตรวจสอบความเหมาะสมของระบบคอมพิวเตอร์ เครื่องบันทึกอิเล็กทรอนิกส์ทางการเงินและประสิทธิผลของเครื่องคอมพิวเตอร์ และหรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์

(๔) ตรวจสอบมาตรฐานอื่นที่เป็นมาตรฐานการตรวจสอบภายในที่รับรองทั่วไป หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบ และการทำงาน เพื่อเสนอต่ออธิการบดี และเสนอต่อสภาให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๖ ผู้ตรวจสอบภายใน มีอำนาจหน้าที่ขอเข้าทำการตรวจสอบโดยแจ้งให้หน่วยรับการตรวจสอบทราบ และถ้าเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงพัฒนาดำเนินการในเรื่องใด ๆ ให้ผู้ตรวจสอบภายในเสนอแนะต่ออธิการบดี และรายงานการตรวจสอบภายในต่อสภา

ลักษณะของการตรวจสอบเพื่อมุ่งปรับปรุงประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ เป็นการตรวจสอบย้อนหลัง และให้โอกาสผู้รับผิดชอบชี้แจงได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๒๗ ให้นำผลการการตรวจบัญชีที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน จัดทำขึ้นหลังจากได้ตรวจสอบบัญชีและการเงินของมหาวิทยาลัย เสนอต่อสภาเพื่อทราบ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๘ การทำบัญชี รายงานการเงิน และการตรวจสอบบัญชี สำหรับรายได้รายจ่ายที่เกิดขึ้นก่อนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีครั้งแรก หลังจากข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ ให้ใช้หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ห้าและที่หกของข้อบังคับนี้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่พ.ศ.

(.....)

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ร่าง ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ
ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.....**

โดยที่เป็นการสมควรมีข้อบังคับเกี่ยวกับการพัสดุ เพื่อจะทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่มหาวิทยาลัย อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา.....แห่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ พ.ศ..... สภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่...../..... เมื่อวันที่.....พ.ศ..... จึงมีมติให้วางข้อ บังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“สภา” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

“เจ้าหน้าที่พัสดุ” หมายความว่า พนักงานซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งหรือมอบหมายให้มีหน้าที่ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัสดุตามระเบียบนี้

“การพัสดุ” หมายความว่า การจัดซื้อ จัดจ้าง การจัดทำเอง การแลกเปลี่ยน การเช่า การ ควบคุม การจำหน่าย และการดำเนินการอื่น ๆ ตามข้อบังคับนี้

“วัสดุ” หมายความว่า สิ่งของที่สิ้นเปลืองหมดไปจากการใช้ ชำรุด หรือเสื่อมสภาพได้ง่าย หรือสิ่งของที่ใช้เพื่อการบำรุงซ่อมแซม สร้างเสริม หรือปรับปรุงพัสดุ หรือส่วนควบของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างหลัก กระจาด หรือแบบพิมพ์ต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัย กำหนดหรือจัดทำขึ้น เพื่อ ใช้ในกิจการของมหาวิทยาลัยให้หมายรวมถึงสิ่งของที่มีลักษณะถาวร หรืออายุใช้งานมากกว่าหนึ่ง ปี และมีราคาไม่เกินห้าพันบาท ยกเว้นอุปกรณ์ไฟฟ้า โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ อาจเกินได้แต่ไม่เกินสองหมื่นบาท

“ครุภัณฑ์” หมายความว่า สิ่งของที่มีลักษณะคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานมากกว่า หนึ่งปีและมีราคาเกินห้าพันบาท

“พัสดุ” หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และการจ้าง นอกจากนี้ข้อบังคับนี้จะ กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

“การซื้อ” หมายความว่า การซื้อพัสดุทุกชนิด ทั้งที่มีการติดตั้ง ทดลอง และบริการเกี่ยวเนื่อง อื่นหลังการซื้อ

“การจ้าง” หมายความว่า การจ้างทำของ การจ้างเหมาบริการ การจ้างที่ปรึกษา การจ้าง ออกแบบและควบคุมงาน แต่ไม่หมายรวมถึงการจ้างพนักงาน ลูกจ้าง หรือบุคคลอื่น ตามข้อ บังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วย การบริหารงานบุคคล

“การจำหน่ายพัสดุ” หมายความว่า การโอน การตัดออกจากบัญชี การให้ การแลกเปลี่ยน การขาย การแปรสภาพ หรือการทำลาย

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติ หรือแบบฟอร์มที่จำเป็น และออกคำสั่งเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ในกรณีมีปัญหา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ หรือข้อบังคับนี้มิได้กำหนดไว้ ให้เสนอให้คณะกรรมการบริหาร การเงินของมหาวิทยาลัยเป็นผู้วินิจฉัย และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการบริหารการเงินให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๑

การจัดหาพัสดุ

ข้อ ๕ การจัดหาพัสดุ ให้คำนึงถึงคุณภาพ ความเหมาะสมกับการใช้งานของผู้ใช้งาน ราคาที่เหมาะสม ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นราคาต่ำสุดเสมอไป โดยใช้ดุลยพินิจที่คำนึงประสิทธิภาพใน การใช้งาน ถือหลักความคุ้มค่าและประโยชน์ของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ยึดหลักความสุจริต ความรับผิดชอบของผลการกระทำ ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ในการดำเนินการพัสดุ

ข้อ ๖ ให้ผู้ที่จะใช้พัสดุตามที่มีอยู่ในแผนงานโครงการ หรือมีงบประมาณแล้ว ให้ แจ้งความ ประสงค์ต่อเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อยื่นคำขอผ่านผู้บังคับบัญชา โดยแสดงรายการประกอบพิจารณา อนุมัติอย่างน้อย ได้แก่ เหตุผลและความจำเป็น รายละเอียดของพัสดุ กำหนดเวลาที่ต้องการ ใช้พัสดุนั้น พร้อมวงเงินที่จะใช้ในการจัดหา และประเภทของเงินที่จะใช้

การขออนุมัติให้มีการจ้างให้ทำการวิจัย หรือการจ้างเกี่ยวกับงานวิชาการอื่นที่มีลักษณะ ทำนองเดียวกัน ให้แสดงวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัยหรือแบบสาระสำคัญของข้อ กำหนดหรือเค้าโครงรูปบางส่วนของงานนั้น

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และไม่อาจดำเนินการตามวรรคแรกและหรือวรรคสองได้ หากเข้าไปจะทำให้ประโยชน์ของมหาวิทยาลัยเสียหาย ให้เจ้าหน้าที่พัสดุหรือผู้รับผิดชอบรายงาน อธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมายไปก่อน แล้วรีบเสนอคำขออนุมัติต่ออธิการบดีหรือผู้ซึ่ง อธิการบดีมอบหมาย และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ให้ถือว่าได้ยื่นคำขอตามข้อนี้แล้วมาแต่ต้น

ข้อ ๗ ให้อธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมายเป็นผู้อนุมัติการจัดหาพัสดุ

ข้อ ๘ วิธีการจัดหาพัสดุ และวงเงิน มีดังนี้

- (๑) วิธีตกลงราคา ใช้กับการจัดหาพัสดุมีวงเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาทต่อครั้ง
- (๒) วิธีสอบราคา วงเงินเกินหนึ่งแสนบาทแต่ไม่เกินสองล้านบาทต่อครั้ง

- (๓) วิธีประกวดราคา วงเงินเกินสองล้านบาทต่อครั้ง
- (๔) วิธีพิเศษ ไม่จำกัดวงเงิน
- (๕) วิธีกรณีพิเศษ ไม่จำกัดวงเงิน
- (๖) วิธีจำเป็นเร่งด่วน ไม่เกิน ห้าหมื่นบาท
- (๗) วิธีอื่นที่สภากำหนด

ข้อ ๙ การจัดหาพัสดุ ตาม ข้อ ๘ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) วิธีตกลงราคา ให้เจ้าหน้าที่พัสดุหรือพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าหน้าที่พัสดุหนึ่งคน เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ จัดหาพัสดุที่มีราคามาตรฐาน หรือเป็นการค้าที่กำหนดราคาไว้แน่นอน หรือตกลงราคากับผู้ขายหรือผู้รับจ้างโดยตรง

(๒) วิธีสอบราคา ให้คณะกรรมการจัดหาพัสดุเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ โดยต้องให้มีผู้เสนอราคาเป็นลายลักษณ์อักษรมากกว่าหนึ่งราย หรือต้องมีการสอบราคาปัจจุบันจากผู้ขายหรือผู้รับจ้างโดยตรงอย่างน้อยสองราย และกรณีมีการเสนอราคา การเปิดซองใบเสนอราคาจะกระทำต่อหน้าผู้เสนอราคาหรือไม่ก็ได้ การต่อรอง หรือการปรับปรุงรายละเอียดข้อกำหนดเงื่อนไขปลีกย่อย และให้บันทึกแนบไว้

(๓) วิธีประกวดราคา ให้คณะกรรมการจัดหาพัสดุเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ โดยต้องมีการประกาศเชิญชวนอย่างเปิดเผย มากกว่าหนึ่งวิธี ที่ประหยัด จะมีการขายเอกสารประกวดราคาหรือไม่ก็ได้ การเสนอราคาต้องใส่ซองปิดผนึก และเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในการประกวดราคาแต่ละครั้ง การเปิดซองใบเสนอราคาจะกระทำต่อหน้าผู้เสนอราคาหรือไม่ก็ได้ การพิจารณาตัดสินคัดเลือก การต่อรอง หรือการปรับปรุงรายละเอียดข้อกำหนดและเงื่อนไข ให้อยู่ในดุลยพินิจและบันทึกแนบไว้

(๔) วิธีพิเศษ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุหรือผู้รับผิดชอบเสนอคำขอเพื่อขออนุมัติต่ออธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมาย และให้คณะกรรมการจัดหาพัสดุเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาและดำเนินการ โดยกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

(๔.๑) เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาดโดยส่วนราชการ นิติบุคคลอื่นทั้งของรัฐหรือเอกชน

(๔.๒) เป็นพัสดุหรืองานที่จำเป็น ต้องจัดหาโดยตรงจากต่างประเทศหรือ องค์การระหว่างประเทศ หรือการจัดหาโดยตรงในต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ จะได้ราคาหรือเงื่อนไขดีกว่าการจัดหาจากภายในประเทศ

(๔.๓) เป็นพัสดุหรืองานที่จำเป็นเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัย

(๔.๔) เป็นพัสดุหรืองานที่มีข้อจำกัดโดยลักษณะการใช้งานหรือเทคนิคที่จำเป็นต้องระบุให้เป็นการเฉพาะ ได้แก่ อุปกรณ์หรือครุภัณฑ์การวิจัย อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ หรืออะไหล่ เป็นต้น

(๔.๕) เป็นพัสดุที่จำเป็นต้องซื้อจากผู้ผลิตหรือผู้แทนจำหน่ายโดยตรง หรือเป็นงานที่ ต้องการผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความรู้พิเศษ ได้แก่ การเขียนแบบ การจ้างประชาสัมพันธ์ งานจ้าง ซ่อมพัสดุที่จำเป็นต้องถอดออกเพื่อตรวจให้ทราบถึงความชำรุดเสียหายจึงประมาณการค่าซ่อมได้ หรือการเช่าของเฉพาะสิ่ง เป็นต้น

(๔.๖) เป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่จำเป็นต้องซื้อหรือเช่าเป็นการเฉพาะแห่ง

(๔.๗) เป็นพัสดุหรืองานที่ดำเนินการโดยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผลดี

(๔.๘) เป็นพัสดุหรืองานที่คณะกรรมการบริหารการเงินได้อนุมัติ ให้ดำเนินการซื้อ หรือจ้างโดยวิธีพิเศษ

(๕) วิธีกรณีสพิเศษ ให้คณะกรรมการจัดหาพัสดุมีอำนาจและดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการบริหารการเงินกำหนด

(๖) วิธีจำเป็นเร่งด่วน ให้ผู้ที่ครอบครอง ควบคุม ดูแลพัสดุ จะเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ หรือไม่ก็ ตาม เกิดความจำเป็นฉุกเฉิน ถ้าไม่แก้ปัญหาก็จะเสียหายมากกว่าเดิม อาทิ รถของมหาวิทยาลัย เสียหายจากเหตุใด ๆ นอกที่ตั้งปกติ ที่ห่างไกลกับมหาวิทยาลัยโดยระยะทาง ปัญหาฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในห้องทดลอง และนอกเวลาปกติ ทำนองนี้ ให้ผู้นั้นมีอำนาจจัดหาพัสดุเพื่อการแก้ปัญหา เฉพาะหน้าได้ แต่ให้ทำรายงานเสนออธิการบดีทันทีในโอกาสแรกที่กระทำได้

(๗) วิธีอื่น ใช้ในกรณีที่ไม้อาจใช้วิธีจัดหาต่าง ๆ ตามระเบียบนี้ ให้เหมาะสม ได้ ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาเป็นต้นเรื่องเสนอขออนุมัติสภามหาวิทยาลัยเป็นกรณี ๆ ไป

ข้อ ๑๐ ให้อธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมายมีอำนาจอนุมัติการจัดหาพัสดุและการจ้างตามข้อ ๙ (๔) และ (๕) ในวงเงินไม่เกินห้าสิบล้านต่อครั้ง ในกรณีที่มิวงเงินเกินกว่าห้าสิบล้านบาท ให้นายกสภาเป็นผู้อนุมัติ ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ประธานคณะกรรมการบริหารการเงินเป็นผู้อนุมัติ

ข้อ ๑๑ ให้อธิการบดีมอบอำนาจในการจัดหาพัสดุให้รองอธิการบดีหรือพนักงานผู้ใดปฏิบัติแทนก็ได้ โดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ซึ่งจะได้รับมอบอำนาจเป็นสำคัญ

ข้อ ๑๒ หลักฐานในการจัดหาพัสดุ ได้แก่

(๑) ใบเสร็จรับเงินหรือใบส่งของ หรือใบสำคัญรับเงิน ใช้กรณีการจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคา ซึ่งผู้ขายหรือผู้รับจ้างสามารถส่งมอบได้ทันที

(๒) ใบสั่งซื้อหรือจ้าง ใช้ในกรณีการจัดหาพัสดุที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างสามารถส่งมอบพัสดุหรืองานทั้งหมดได้ภายในหกสิบวัน หรือภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบสั่งซื้อหรือจ้างแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันถัดจากวันที่ตกลงซื้อหรือจ้างเป็นวันแรก

(๓) หนังสือสัญญา ใช้ในกรณีที่ต้องมีการส่งมอบพัสดุเป็นงวด รวมทั้งการเช่าและเช่าซื้อ การแลกเปลี่ยน หรือกับพัสดุที่อธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมายเห็นสมควรให้ทำเป็นหนังสือสัญญา

(๔) ข้อตกลงเป็นหนังสือ ใช้ในกรณีการจัดหาพัสดุ โดยวิธีพิเศษ วิธีกรณีพิเศษ การจัดหาพัสดุประเภทการยืม การประกันภัยหรือพัสดุอื่น ที่อธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมายเห็นสมควรให้ทำข้อตกลงเป็นหนังสือ

(๕) สัญญาจ้าง สำหรับการจ้าง ตามข้อ ๙(๔)และ(๕) สัญญา ข้อตกลง และเอกสาร หลักฐานเกี่ยวกับหลักประกันสัญญา และการคืนหลักประกัน ให้เป็นไปตามที่อธิการบดีกำหนด

ข้อ ๑๓ ให้อธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมายมีอำนาจลงนามในหนังสือสัญญา หรือข้อตกลงตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๔ ให้อธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาพัสดุตามข้อบังคับนี้จากเจ้าหน้าที่พัสดุและหรือพนักงานไม่น้อยกว่าสามคน เว้นแต่การจัดหาตาม ข้อ ๙ (๑) ให้มีกรรมการจัดหาหนึ่งคนก็ได้

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดหาพัสดุ ซึ่งมีลักษณะพิเศษ หรือมีเทคนิคซับซ้อน หรือเป็นการจ้างตามข้อ ๙ (๔)และ(๕) อธิการบดีจะแต่งตั้งบุคคลผู้มีความเชี่ยวชาญซึ่งมิใช่พนักงานเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการจัดหาพัสดุดังกล่าวตาม ข้อ ๙(๔)และ(๕) ก็ได้

ส่วนที่ ๒

การตรวจรับพัสดุ

ข้อ ๑๕ การตรวจรับพัสดุให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ไม่น้อยกว่าสามคน หรือ กรรมการตรวจรับพัสดุ ซึ่งอธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมาย แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่พัสดุและหรือพนักงานที่ไม่ใช่กรรมการจัดหาพัสดุนั้น

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจรับพัสดุซึ่งมีลักษณะพิเศษ หรือมีเทคนิคซับซ้อน อธิการบดีหรือผู้ซึ่งอธิการบดีมอบหมายจะแต่งตั้งบุคคลผู้เชี่ยวชาญซึ่งมิใช่พนักงานและมิใช่กรรมการจัดหาพัสดุนั้นเป็นกรรมการก็ได้

การจัดหาพัสดุในวงเงินไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ให้มีกรรมการตรวจรับพัสดุหนึ่งคน การจัดหาพัสดุเกินหนึ่งหมื่นบาทแต่ไม่เกินห้าหมื่นให้มีกรรมการตรวจรับสองคน

ข้อ ๑๖ การตรวจรับพัสดุให้กระทำ ณ สถานที่ส่งมอบ หรือที่ทำการของผู้ใช้พัสดุ หรือที่กำหนดไว้ในสัญญา หรือข้อตกลงที่ได้กระทำกันไว้ การรับหรือไม่ยอมรับพัสดุให้บันทึกเหตุผลไว้ในใบตรวจรับด้วย

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการตรวจรับ ดำเนินการตรวจรับพัสดุหรือตรวจการจ้างในวันที่ส่งมอบ หรือโดยเร็ว หรือตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหลัก

ข้อ ๑๘ ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ กรรมการตรวจรับพัสดุ ที่ตรวจรับพัสดุหรือตรวจการ จ้างว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว ส่งหลักฐานให้เจ้าหน้าที่การเงินดำเนินการเบิกจ่ายเงินโดยเร็วต่อไป สำหรับกรณีที่มีการส่งมอบพัสดุช้ากว่ากำหนด ให้แจ้งจำนวนวันพร้อมค่าปรับเพื่อใช้ประกอบการ เบิกจ่ายด้วย

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขข้อตกลง หรือสัญญา ยกเลิกสัญญา งด หรือลด หย่อนการปรับ ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เป็นผู้เสนอขออนุมัติต่ออธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดี มอบหมาย อนุมัติอย่างไรให้ถือปฏิบัติไปตามนั้น

ส่วนที่ ๓

การควบคุม

(๑) จัดให้มีบัญชีคุมพัสดุ แยกประเภท โดยแยกเฉพาะบัญชี ครุภัณฑ์ บัญชีวัสดุ ลงราย การประกอบด้วยชื่อ ยี่ห้อ หมายเลขรหัส หมายเลขประจำที่ทำขึ้น ราคา จำนวน และวันที่ได้มาให้ เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ทั้งนี้ ให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๒) บัญชีพัสดุประเภทที่ดิน สิ่งก่อสร้าง รถ เครื่องจักรกล ให้แยกไว้เป็นการเฉพาะ

(๓) จัดเก็บรักษาพัสดุโดยแยกเป็นกลุ่ม เป็นประเภท ในคลังหรือที่เก็บพัสดุที่กำหนดไว้ การเก็บรักษาที่อื่นต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย ให้อยู่ใน สภาพปกติ แต่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือเสียหายที่จำเป็น และการนำ มาใช้งานได้ทันที

วัสดุหรือครุภัณฑ์ที่หมดความจำเป็น หรือเสื่อมสภาพไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน หรือไม่ คຸ້ມกับการซ่อมแซมบำรุงรักษา ให้เสนอขออนุมัติเพื่อจำหน่ายต่ออธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบ หมายทันทีที่พบหรือโดยเร็ว

(๔) พิจารณาจำนวนของวัสดุที่ควรจะมีเก็บสำรอง โดยให้มีจำนวนเท่าที่จำเป็นและจัดหา มาทดแทนเมื่อมีจำนวนน้อยลง

(๕) จัดให้มีบัญชีคุมพัสดุ การใช้ การยืม เบิกจ่าย ให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๖) จัดทำบัญชีตรวจสอบบัญชีพัสดุทุกสิ้นปีงบประมาณ เพื่อการตรวจสอบพัสดุประจำปี

ข้อ ๒๑ การเบิกจ่ายวัสดุ การยืมครุภัณฑ์ไปใช้เพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและการ ส่งคืนให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายกำหนด

ข้อ ๒๒ การจำหน่ายพัสดุที่หมดความจำเป็น หรือพัสดุที่หากใช้ต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย มาก ให้เจ้าหน้าที่พัสดุเสนออธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายเพื่อพิจารณา ดำเนินการวิธี

อย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ การขาย การแลกเปลี่ยนกับพัสดุที่มีมูลค่าเท่าเทียมกัน การบริจาค ให้ หรือโอนให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานกุศลสาธารณะ รวมทั้งหน่วยงานทางการศึกษาทั้งของรัฐ หรือเอกชน และการแปรสภาพหรือทำลาย

ก่อนการดำเนินการตามวรรคแรก ให้อธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินพัสดุ ไม่น้อยกว่าสามคน เพื่อตรวจสอบประเมิน และเสนอประกอบการพิจารณา ก่อน เมื่อได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการได้

ข้อ ๒๓ ให้ผู้ที่ใช้หรือหน่วยงานที่ใช้พัสดุทำการสำรวจพัสดุและสภาพการใช้งานของพัสดุตั้งแต่วันทำการแรกของแต่ละเดือนกันยายน และรายงานผลการสำรวจถึงหัวหน้าหน่วยงานระดับคณะหรือเทียบเท่าภายในวันที่สิบห้าของแต่ละเดือนกันยายนของทุกปี

ข้อ ๒๔ ก่อนสิ้นเดือนสิงหาคมของทุกปี ให้อธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุ ซึ่งต้องประกอบด้วยเจ้าหน้าที่พัสดุจำนวนหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่

(๑) ตรวจสอบพัสดุดังกล่าวเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือกับบัญชีพัสดุ ตรวจสอบครุภัณฑ์ว่าตรงกับทะเบียนครุภัณฑ์ หรือพบว่ามีพัสดุใดชำรุดเสื่อมสภาพไปเพราะเหตุใด หรือพัสดุไม่จำเป็นต้องใช้ต่อไป โดยให้เริ่มตรวจสอบพัสดุดังกล่าวในวันทำการแรกของเดือนกันยายนปีปัจจุบันเป็นต้นไป

(๒) ให้เสนอรายงานการตรวจสอบตาม (๑) พร้อมข้อเสนอแนะต่ออธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายในระหว่างวันที่สิบหกถึงวันที่สามสิบของเดือนกันยายนของทุกปี

ข้อ ๒๕ ให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้ข้อบังคับนี้ทุก ๆ หนึ่งปี เพื่อนำผลไปแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ ความคุ้มค่า ความสะดวก รวดเร็ว ความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบในสิ่งซึ่งได้การกระทำเกี่ยวกับการพัสดุเป็นสำคัญ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๖ การดำเนินการพัสดุเรื่องใด ที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ และยังไม่แล้วเสร็จ ในวันที่ข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้ ให้ดำเนินการไปตามที่มหาวิทยาลัยใช้อยู่เดิมจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.....

(.....)

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบประเด็นสำคัญของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการของไทย กับที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทั้งของไทยและของต่างประเทศ นำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐและ การนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ วิจัยได้ดำเนินการ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก ศึกษาแนวคิดทฤษฎีวิเคราะห์และสังเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาจากเอกสาร ขั้นตอนที่สอง กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย และการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ขั้นตอนที่สาม จัดทำร่างรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ขั้นตอนที่สี่ ตรวจสอบรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ขั้นตอนที่ห้า จัดทำรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ตรวจสอบรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐฉบับที่พัฒนาขึ้น ขั้นตอนที่เจ็ด รวบรวมเรียบเรียง เขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญจากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการของไทย กับที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทั้งของไทยและของต่างประเทศพบว่า

โครงสร้างของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยมีลักษณะสำคัญคือ จะบัญญัติไว้เป็นหมวดๆ ประกอบด้วย ส่วนต้น ซึ่งเกี่ยวกับชื่อของกฎหมาย คำปรารภ คำนิยาม วันใช้บังคับกฎหมาย การกำหนดให้มีผู้รักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย และเป็นกฎหมายที่อยู่ในระดับพระราชบัญญัติ (The Act) ซึ่งออกโดยรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลมลรัฐในกรณีที่มีการปกครองแบบหลายรัฐ หมวดที่ว่าด้วยบททั่วไป เป็นส่วนที่บัญญัติให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้น มีการรวมตัวกันขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย มีการกำหนดสถานภาพของมหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์ การจัดแบ่งส่วนงานภายใน และการจัดองค์กรอื่นๆ การให้สิทธิฝ่ายเดียวแก่มหาวิทยาลัย การยกเว้นไม่อยู่ภายใต้กฎหมายอื่นบางฉบับ เช่น กฎหมายการคุ้มครองแรงงาน อำนาจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัย รายได้และการจัดหารายได้ การจัดการทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย อันเป็นการวางหลักการทั่วไปของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ถ้าในหมวดอื่นๆ ไม่ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ก็ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของหมวดนี้ แต่ของต่างประเทศบางฉบับ บททั่วไปจะบัญญัติไว้ในส่วนท้ายๆของ

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย เช่น ของมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น และเป็นเพียงบทบัญญัติสาระสั้นๆ หมวดที่เกี่ยวกับการดำเนินการ หรือการปกครองมหาวิทยาลัย โดยจะบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรสูงสุด ได้แก่ สภามหาวิทยาลัยแต่ละประเทศอาจเรียกชื่อต่างกันก็ได้ บางฉบับเรียกว่าคณะกรรมการปกครอง ของไทยและของต่างประเทศบางฉบับเรียกว่า สภามหาวิทยาลัย และส่วนใหญ่จะบัญญัติถึงองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย การได้มาซึ่งกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง อำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อการดำเนินงาน เช่น เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน งานวิชาการ การจัดองค์กร และการบริหารทั่วไป การสรรหา การคัดสรรบุคคลเป็นอธิการบดี แต่งตั้งอธิการบดี ถ้าเป็นของไทยเสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดี การให้มีสภาเฉพาะทาง เช่น สภาวิชาการ ซึ่งอาจเรียกชื่อต่างกันก็ได้ บางแห่งเรียกว่า คณะกรรมการวิชาการ ให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการประจำต่างๆ ในการดำเนินงาน เช่น คณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน คณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมมหาวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ และบางฉบับของไทยมีสภาคณาจารย์ สภานักงาน ที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและเสนอแนะกิจการของมหาวิทยาลัยโดยทั่วไปแก่อธิการบดี หมวดที่ว่าด้วยคณาจารย์และตำแหน่งทางวิชาการ โดยเฉพาะกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยของไทยจะบัญญัติไว้ว่า คณาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการ คือ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ และการคุ้มครองสิทธิที่จะให้ใช้ตำแหน่งทางวิชาการนำหน้าชื่อบุคคลผู้ได้รับเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตามกฎหมายได้ตลอดไป หมวดที่เกี่ยวกับปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ กฎหมายไทยจะบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งว่า มีปริญญาสามชั้น เครื่องแบบและเครื่องหมายวิทยฐานะจะมีลักษณะตามที่กำหนดในข้อบังคับ ผู้ละเมิดใช้ ปลอม เลียนโดยไม่สิทธิจะได้รับโทษ กฎหมายต่างประเทศจะให้ความสำคัญกับตราเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยมาก เอกสารรับรองถ้าไม่มีตราประทับของมหาวิทยาลัยจะไม่ผูกพันมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยไม่ต้องรับผิดชอบหากไม่มีตราประทับ หมวดที่เกี่ยวกับการบัญชี การตรวจสอบในกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จะบัญญัติในส่วนนี้ไว้ให้มีการจัดทำบัญชี การตรวจและการรายงานผลการตรวจสอบ แต่ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการจะไม่ได้กำหนดส่วนนี้ไว้ รวมทั้งหมวดที่ว่าด้วยการกำกับดูแล พระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการไม่ได้บัญญัติส่วนนี้ไว้ ของต่างประเทศมักจะไม่บัญญัติกระจาย ไม่รวมไว้เป็นหมวดโดยเฉพาะ เช่น ให้มีการจัดทำรายงาน การตรวจเยี่ยมของผู้มีอำนาจตรวจเยี่ยมได้ ผู้ตรวจเยี่ยมมีอำนาจซักถาม และเชิญบุคคลมาซักถาม และให้ข้อเสนอแนะ ให้ฝ่ายบริหารไปพิจารณา ถ้าไม่มีเหตุผลเพียงพอต้องปฏิบัติตามดังกฎหมายมหาวิทยาลัยเดลี

สำหรับการเปรียบเทียบประเด็นสำคัญเฉพาะที่บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย พบว่า

ประเด็นในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่นำมาเปรียบเทียบ มีประเด็นและสาระสำคัญของแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นสถานภาพของมหาวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยส่วนราชการ เป็นนิติบุคคล เป็นส่วนราชการ เป็นสถานศึกษาและวิจัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย(เดิม) มีแห่งเดียวไม่เป็นนิติบุคคล เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นส่วนราชการสังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ(เดิม) ปัจจุบันสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทย เป็นนิติบุคคล เป็นสถาบันวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ไม่เป็นส่วนราชการ อยู่ในกำกับของรัฐ เป็นหน่วยงานของรัฐรูปแบบหนึ่ง เป็นกฎหมายจัดตั้งในระดับพระราชบัญญัติของแต่ละแห่ง ส่วนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ เป็นนิติบุคคล จัดตั้งโดยกฎหมายระดับพระราชบัญญัติซึ่งออกโดยรัฐบาลกลางและบางฉบับออกโดยมลรัฐที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ขึ้นอยู่กับรูปแบบการปกครองของประเทศนั้นว่า มีการปกครองรูปแบบใดเป็นลักษณะขององค์กรมหาชนอิสระ มีอำนาจเบ็ดเสร็จที่สภามหาวิทยาลัย

ประเด็นการดำเนินการของกฎหมายมหาวิทยาลัยส่วนราชการ ปฏิบัติตามระเบียบกลางเป็นส่วนใหญ่ เช่น การบริหารงานบุคคล การเงิน กำหนดได้เองบางส่วน เช่น งานด้านวิชาการ มีวัตถุประสงค์ คือ สอน วิจัย บริการวิชาการ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และมีบัณฑิตวิที่บัญญัติว่าปรับปรุงถ่ายทอดพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตครู ส่วนของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทยปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นได้เองเกือบจะทั้งหมด นอกจากภารกิจ 4 ด้าน ส่วนที่เพิ่มไปบางฉบับ ได้แก่ ริเริ่มเปลี่ยนแปลงพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และส่วนของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับที่ออกได้เองตามอำนาจของกฎหมายจัดตั้งที่ได้ให้อำนาจไว้ในทุกด้าน โดยมีวัตถุประสงค์และภารกิจหลัก คือ สอนวิจัยบริการวิชาการและเผยแพร่วิชาการ ให้โอกาสเข้าถึงอุดมศึกษาหลากหลายกลุ่มเป้าหมาย

ประเด็นการปกครองมหาวิทยาลัย ซึ่งเกี่ยวกับสภาหรือองค์กรสูงสุดของมหาวิทยาลัยของกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการจำนวนเฉลี่ย 32 คน จากผู้ทรงคุณวุฒิกายนอกเฉลี่ยประมาณ 13 คน จากภายในเฉลี่ยประมาณ 19 คน มาจากการแต่งตั้งโดยตำแหน่งและเลือกตั้งวาระ 2 ปี อาจได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก มีเพียงฉบับเดียวคือ พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏที่เป็นกรรมการเกิน 2 วาระไม่ได้ ส่วนกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของไทย มีกรรมการเฉลี่ยประมาณ 18 – 22 คน

โดยเป็นกรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเฉลี่ย 12 คน กรรมการจากภายในเฉลี่ย 8-9 คน มีวาระ 2-3 ปี ไม่กำหนดวาระ และจะมีสภาวิชาการทำหน้าที่ด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย และสำหรับกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ องค์การปกครองสูงสุด อาจเรียกชื่อต่างกัน เช่นเรียก คณะกรรมการปกครอง (Board of Governors) เรียกว่าสภา มหาวิทยาลัย(The Council) เรียกว่าสภาสูง (The Court)บ้าง กรรมการเฉลี่ยประมาณ 23-24 คน จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 11-12 คน จากกการแต่งตั้งของผู้มีหน้าที่ดูแลมหาวิทยาลัย เช่น มลรัฐ กรรมการจากภายในโดยเฉลี่ยประมาณ 10-11 คน มีวาระดำรงตำแหน่ง 2-4 ปี และ บางแห่งสิ้นสุดวาระไม่พร้อมกัน บางแห่งมีนักศึกษาเป็นกรรมการด้วย มีลักษณะความเป็นเจ้าของสูง บางแห่งเป็นนิติบุคคล เช่น ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวอเทอร์ลู หน้าที่หลักคือ การกำหนดนโยบาย การสรรหา คัดสรรและแต่งตั้งอธิการบดีและอธิการบดีนำนโยบายไปบริหาร หรือปฏิบัติ และอธิการบดีรับผิดชอบโดยตรงต่อสภามหาวิทยาลัย

ประเด็นการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย พระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ให้อำนาจสภากำหนดระเบียบเกี่ยวกับวิชาการและการเงินได้บ้าง โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นรายได้ที่มหาวิทยาลัยจัดหาได้เอง และต้องปฏิบัติตามระเบียบการเงินที่เป็นส่วนกลาง ที่เป็นงบประมาณแผ่นดิน ระเบียบพัสดุ โดยเน้นกระบวนการถูกต้องก่อนปฏิบัติ (Pre-Audit) จึงจะดำเนินการได้ ส่วนของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทย สภากำหนดระเบียบการดำเนินงานด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การเงิน และด้านอื่นๆ ได้เอง การดำเนินงานเน้นผลสัมฤทธิ์ ลักษณะของการตรวจสอบย้อนหลัง (Post Audit) แต่การลงทุนที่เกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน แต่ส่วนกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ มีอิสระในการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ที่เป็นของตนเอง ในด้านต่างๆ ได้อย่างอิสระทุกด้าน เพื่อให้ปฏิบัติภารกิจเป็นผลสำเร็จเป็นลักษณะของการปกครองตนเอง ตามกรอบของกฎหมายจัดตั้งซึ่งให้อำนาจไว้

ประเด็นที่เกี่ยวกับงบประมาณ กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยส่วนราชการ บัญญัติว่า เงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน คือการจ่ายจากเงินงบประมาณ ซึ่งรัฐบาลจะสนับสนุนเป็นเงินงบประมาณแบบรายการ (Line Items) และใช้จ่ายตรงตามรายการ ตามกฎหมายและระเบียบของส่วนกลางที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เพราะไม่เป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย ส่วนกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทย บัญญัติว่ารายได้ของมหาวิทยาลัยมีเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินที่รัฐบาลให้จึงเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นเงินอุดหนุนรายปี นำไปจัดสรรเองได้ มีการจัดทำบัญชี การตรวจบัญชีทั้งภายในและภายนอก และมีราย

งานการตรวจสอบบัญชี ส่วนกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ รัฐบาลจัดสรรให้เป็นเงินอุดหนุน เพื่อนำไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยได้ บางฉบับ เช่น ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ให้รัฐมนตรีคลังให้เงินอุดหนุนมหาวิทยาลัยตามที่สภาอนุมัติเป็นเงินสนับสนุนมหาวิทยาลัย โดยให้มหาวิทยาลัยจัดวางระบบบัญชีที่มาตรฐานการตรวจสอบบัญชีภายในภายนอกจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีการรายงานผลการตรวจสอบบัญชี บางฉบับรายงานรัฐมนตรีและรัฐมนตรีรายงานต่อรัฐสภาด้วย

ประเด็นการกำกับดูแล กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนราชการไม่ได้กำหนดไว้โดยตรง รัฐมนตรีจึงต้องใช้อำนาจบังคับบัญชาตามกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมายระเบียบปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย (เดิม) และปัจจุบันเป็นพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ซึ่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายนี้กำหนดทั้งนโยบายและมาตรฐานการศึกษาและเป็นอำนาจบังคับบัญชาหรือสั่งการได้ ส่วนกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของไทย บัญญัติให้รัฐมนตรีที่รักษาการตามกฎหมายมีอำนาจกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ส่วนวิธีการกำกับทำได้อย่างไรบ้าง ไม่ได้บัญญัติไว้และเรื่องที่มาวิทยาลัยจะเสนอคณะรัฐมนตรีให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ส่วนกฎหมายจัดตั้งของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของต่างประเทศ วิธีการกำกับไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรง แต่ให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานประจำปี แสดงกิจการที่ผ่านมาที่ได้กระทำในปีนั้นๆ เมื่อสิ้นปีการศึกษา เสนอต่อรัฐมนตรี เสนอรายงานต่อรัฐสภา และกฎหมายบางฉบับ เช่น ของมหาวิทยาลัยเคิลลี ประเทศอินเดีย บัญญัติให้ประธานาธิบดีของอินเดีย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย มีสิทธิ์ตรวจเยี่ยมมหาวิทยาลัย สอบถาม ให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ และถ้าไม่มีเหตุผลโต้แย้งได้เหมาะสมต้องนำไปปฏิบัติตาม

กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ลักษณะที่ค้นพบจะมีส่วนคล้ายกันในโครงสร้าง แต่สาระสำคัญและประเด็นต่างๆ อาจมีทั้งต่างกัน คล้ายกัน และเหมือนกัน ซึ่งเป็นไปตามบริบทของแต่ละแห่งและสภาพวัฒนธรรมและสังคมของแต่ละประเทศ ที่อยู่เบื้องหลังที่เป็นมูลเหตุให้เกิดกฎหมายขึ้นด้วย ซึ่งส่วนนี้จะไม่ปรากฏในตัวบทกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้นๆ

สำหรับรูปแบบกฎหมายที่นำเสนอ มี 3 รูปแบบ สรุปผลได้ดังนี้

รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

รูปแบบที่ 1 : องค์กรมหาชนนอิสระแบบเต็มรูป ดังตาราง และสรุปสาระสำคัญต่อไปนี้

ตารางที่ 23 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ - อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและสากล - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี - อาจมีการจำกัดสิทธิที่รัฐธรรมนูญให้กระทำได้
การปกครอง (สภาสถาบัน)	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสภานโยบาย มีสำนักงานสภาจัดการประชุมและติดตามงาน เป็นลักษณะองค์กรมหาชนอิสระเต็มรูป มีฐานะเป็นนิติบุคคล - มีลักษณะความเป็นเจ้าของ รับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล กรรมการไม่เกิน 15 คน - ประกอบด้วย นายสภา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งจำนวนหนึ่ง - เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง - กรรมการหกถึงแปดคนเลขาธิการการอุดมศึกษาแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านบริหารธุรกิจ การเงิน วิทยาศาสตร์ ให้มีภาคเอกชนไม่น้อยกว่าห้าคน โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นชอบ - กรรมการคัดเลือกจากนักศึกษาอย่างน้อยหนึ่งคน - คัดเลือกกันเองเป็นอุปนายกและเลขาธิการ - วาระ4ปี กรรมการนักศึกษาวาระ1 ปีการศึกษา - อธิการบดีเป็นผู้ประสานโดยตรงกับสภา
อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี ทำสัญญาจ้างอธิการบดี และเสนอชื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ถอดถอน - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน

ตารางที่ 23 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน	- พิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์ วาง ระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านของสถาบัน มติสภาที่เป็นคุณให้มีผล ย้อนหลังได้
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	- มีคุณสมบัติตามที่สภากำหนด และสภาคัดสรร จากบุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - วาระตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง และจ้างต่อได้อีก - เป็นบังคับบัญชาสูงสุดของสถาบัน และรับผิดชอบการบริหารโดย ตรงต่อสภา - ประสานโดยตรงกับสภา นำนโยบาย มากำหนดพันธกิจ และทำ แผนดำเนินการ วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติ ที่กฎหมาย กำหนด ที่สภามอบหมาย เป็นผู้แทนสถาบันใน กิจกรรมทั่วไป
ที่ประชุมผู้บริหาร	- ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน องค์ประกอบตามที่ อธิการบดีเห็นควรเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอด วาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริ เริ่มงานนวัตกรรมในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี
สภาวิชาการ	- ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ริเริ่ม และหรือพิจารณา หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และของโลก - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ
การจัดองค์การ	- แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้าน สนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มลดบุคลากร ในระดับบริหารได้ - จัดตั้งองค์การปฏิบัติภารกิจรูปคณะบุคคลข้ามสาขาวิชาได้ - สมทบกับองค์กรรัฐหรือเอกชนเพื่อจัดการศึกษาได้
อำนาจสถาบัน	- กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่า บริการ ชื้อ ชาย ให้ ถือกกรรมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กรนิติ บุคคลเพื่อลงทุนได้
	- ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน กระบวนพิจารณา ของศาลแรงงาน คำพิพากษาศาลแรงงาน ใช้ที่ราชพัสดุได้ ยกเว้น ค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน

ตารางที่ 23 สรุปลักษณะเฉพาะ กฎหมายรูปแบบที่ 1 องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป (ต่อ)

อำนาจสถาบัน	- กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื้อ ขาย ให้ ถูกรวมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้ง องค์กรณิตินบุคคลเพื่อลงทุนได้
สิทธิพิเศษ	- ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน กระบวน พิจารณาของศาลแรงงาน คำพิพากษาศาลแรงงาน ใช้ที่ราช พัสตุได้ ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน
บุคลากร	- พนักงานประกอบ คณาจารย์ พนักงานอื่น ลูกจ้าง - มีการประเมินต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนา - การบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับสถาบัน
การให้ปริญญา และอักษรย่อ	- กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน - ให้องค์กรของรัฐตีค่าปริญญาให้ได้ไม่ต่ำกว่าในระบบราชการ
การบัญชี และการ ตรวจสอบ	- วางระบบบัญชีมาตรฐานสากล แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงาน จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
การใช้อำนาจ	- รัฐมนตรีกำกับดูแลเหนือการกระทำโดยตรง เท่าที่จำเป็น ให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ มติ ครม.ที่ เกี่ยวกับสถาบัน การให้ปฏิบัติตามกฎหมาย - ใช้วิธีการไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระ และเสรีภาพ ทางวิชาการของสถาบัน - ใช้มาตรการงบประมาณมากกว่าโดยอัตโนมัติ

โดยมีหลักการ เหตุผล สาระสำคัญและประเด็น กฎหมายรูปแบบที่ 1 ดังนี้
หลักการและเหตุผล

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ รูปแบบที่ 1 โดยมีเหตุผลเพื่อให้ ทันกับความเปลี่ยนแปลง ทันกับความต้องการของสังคม ให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการ ดำเนินงานทุกด้าน มีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี คู่ครองสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ สอดคล้องกับ การพัฒนาประเทศ และมีความเป็นสากล มุ่งสู่ความ เป็นเลิศทางวิชาการ มีมาตรฐานผลผลิตทุกด้าน สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก

มีสาระสำคัญและประเด็นหลัก ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป

ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่สามารถดำเนินการได้โดยอิสระของตนเอง เป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ อยู่ในกำกับของรัฐบาล และเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคมระดับประเทศ และสากล ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิภาค และสากล ส่งเสริมพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

โดยใช้หลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี จัดโครงสร้างองค์กรทางวิชาการและสนับสนุนวิชาการ ที่แบนราบ ตามกลุ่มภารกิจ ที่มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สมทบกับองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศจัดการศึกษาและให้ปริญญาได้ ยกเว้นไม่อยู่ภายใต้กฎหมาย ยกเว้นภาษีบางประเภท มีอำนาจหน้าที่กระทำกรใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยไม่ขัดกฎหมาย การจัดหารายได้ จัดการทรัพย์สิน การลงทุน จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารกองทุน จัดตั้งองค์กรเชิงธุรกิจเพื่อหารายได้เป็นการเฉพาะ มีรายได้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป จากการจัดสรรของรัฐบาล และรายได้ที่หาได้เอง ไม่พอรัฐบาลจัดสรรเพิ่มให้เท่าที่จำเป็น ขอใช้ที่ราชพัสดุได้ กำหนดเงินเดือน ค่าตอบแทน การบริหารงานบุคคล การพัสดุ การเงิน การบริหารทั่วไปได้ โดยทำเป็นข้อบังคับ ให้สิทธิพนักงานเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ ให้สิทธิเกี่ยวกับการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ และมีสิทธิเกี่ยวกับการร้องทุกข์ การอุทธรณ์ ส่งเสริมกิจการนักศึกษา องค์กรนักศึกษา สวัสดิการ การฟังความคิดเห็น สมาคมศิษย์เก่าและความสัมพันธ์อันดี

หมวด 2 การดำเนินการ

ให้มีสภาสถาบันอุดมศึกษา เป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบาย ที่มีสำนักงานสภาจัดการประชุมและติดตามงาน มีลักษณะของความเป็นเจ้าของ รับผิดชอบโดยตรงต่อรัฐบาล ให้สภาเป็นนิติบุคคล มีกรรมการไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วยนายกสภา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มาจากการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการอุดมศึกษา รวม สี่คน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการอีกหกคนไม่เกินแปดคน ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้ง จากผู้มีประสบการณ์ด้านการเงิน การบริหารธุรกิจ กฎหมายมหาชน การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และให้สถาบันอุดมศึกษาคัดเลือกนักศึกษาหนึ่งคน เป็นกรรมการและมีสิทธิ์ออกเสียงในการประชุม มีวาระหนึ่งปีการศึกษา กรรมการอื่นวาระสี่ปี และกรรมการเลือกกันเองเป็นอุปนายกหนึ่งคนและเลขานุการหนึ่งคน

อำนาจและหน้าที่กำหนดนโยบายตั้งเป้าหมายของสถาบัน กำหนดทิศทางการพัฒนา กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี และทำสัญญาจ้างอธิการบดี และออกระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยได้ทุกด้าน รวมทั้งการพิจารณางบประมาณและพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามที่อธิการบดีเสนอ

ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร ซึ่งอธิการบดีเป็นประธานเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมได้ เข้าประชุมตลอดจนให้มีสิทธิ์ออกเสียงได้ในวาระนั้น ที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาและกิจกรรมปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบายของสภา ก่อตั้งกระบวนระเบียบข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้วให้เหมาะสม และให้มีสภาวิชาการที่มีอธิการบดีเป็นประธาน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการของสถาบัน

ให้มีอธิการบดีรับผิดชอบบริหารจัดการโดยตรงต่อสภา วาระ 4 ปี ประธานโดยตรงกับสภา เพื่อนำนโยบายมากำหนดพันธกิจ กระบวนการปฏิบัติการต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบาย จัดหาทรัพยากรทั้งบุคคลและมีใช้บุคคลที่ใช้ในการดำเนินการ

ให้หน่วยงานระดับคณะ มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ริเริ่มและรับผิดชอบดำเนินงานของคณะ มีวาระ 4 ปี และให้มีคณะกรรมการประจำคณะที่อาจมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยก็ได้ เพื่อช่วยเหลือในการวางนโยบายของคณะ พิจารณาเกี่ยวกับหลักสูตร การวัดประเมินผล มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา งบประมาณ และตำแหน่งทางวิชาการ การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา และหากจำเป็นให้มีหน่วยงานระดับภาคหรือหน่วยงานย่อยเรียกอย่างอื่นได้

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

ให้มีระบบการประกันคุณภาพตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แต่ให้ออกหลักเกณฑ์วิธีการประกันได้เอง ทุกหลักสูตรอาจจะสอนเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาไทยทั้งหมด หรือผสมกันก็ได้ จัดทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนทุกวิชาก่อนเปิดสอน .จัดการศึกษาได้ทั้งสามระบบ กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขา ให้มีการประเมินการทำงานของพนักงาน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและประกอบการศึกษาความดีความชอบ

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

พนักงานประกอบด้วย คณาจารย์และพนักงานอื่นรวมทั้งลูกจ้าง การบริหารงานบุคคล

ให้ออกเป็นข้อบังคับเอง ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ และให้สิทธิพนักงานในการร้องทุกข์และอุทธรณ์ คณะกรรมาธิการให้มีหน้าที่สอนและวิจัย เสนอผลงานทางวิชาการเมื่อถึงกำหนด

หมวด 5 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้มีปริญญา ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต และบัณฑิต มีอำนาจกำหนดให้สาขาใด สาขาใด ได้ปริญญาชั้นใด และใช้ชื่อย่อสาขาวิชาได้ตามข้อบังคับของสถาบัน และให้ผู้มีอำนาจรับรองหรือตีค่าปริญญา ให้มีอำนาจพิจารณารับรองและตีค่าให้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยในระบบราชการ

หมวด 6 ครุฑประจำตำแหน่ง ครุฑวิทยฐานะ เครื่องหมายวิทยฐานะ

อาจให้มีครุฑวิทยฐานะ หรือเครื่องหมายวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา และกำหนดให้มีตราประทับ ตราเครื่องหมายประจำสถาบัน ใช้ประทับเอกสารจึงจะมีความสมบูรณ์ และให้สถาบันมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ทำนี้

หมวด 7 การบัญชีและการตรวจสอบ

ให้จัดวางระบบบัญชีตามมาตรฐานสากล แสดงกิจกรรมตามที่เป็นอยู่จริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ ตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ จัดทำงบการเงิน โดยมีงบดุล งบกระแสเงินสด งบกำไรขาดทุน งบกำไรสุทธิ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจรับรองบัญชี และรายงานผลการตรวจบัญชีเสนอสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 การกำกับดูแล

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำของสถาบันอุดมศึกษาเท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ นโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและให้มีการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้วิธีที่สอดคล้องกับความมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

ผู้ใดใช้ปลอม เลียนตราเครื่องหมาย หรือครุฑ เข็มวิทยฐานะ เครื่องแบบ เครื่องหมาย โดยไม่มีสิทธิ รวมทั้งเจตนาแสดงตนว่ามีสิทธิในปริญญาใดๆ ต้องระวางโทษ และการไม่ให้ความร่วมมือให้ตรวจดูเอกสารกับผู้ตรวจสอบบัญชีให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

เมื่อกฎหมายใช้บังคับระยะแรก ให้มีสภาเฉพาะกาลดำเนินการให้มีอธิการบดีในหกสิบวัน และดำเนินการไปจนกว่าจะมีสภาตามกฎหมายนี้ แต่มีระยะเวลาดำเนินการภายในหนึ่งปี ให้มีหน่วยงานเริ่มแรกขึ้นส่วนหนึ่ง และไม่ให้นำคุณสมบัติด้านระยะเวลาปฏิบัติงานของพนักงานเกี่ยวกับการเป็นกรรมการหรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ แต่ยกเว้นไม่เกินสี่ปีนับแต่กฎหมายใช้บังคับ

รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

รูปแบบที่ 2 : องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร ดังตารางและสรุปสาระสำคัญต่อไปนี้

ตารางที่ 24 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ - อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษา ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม - วิจัยและเผยแพร่ ให้บริการวิชาการทั่วไปแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
การปกครอง (สภาสถาบัน)	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสถานนโยบายเชิงบริหาร กำหนดนโยบายและดูแลติดตามใกล้ชิด - สภารับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล - กรรมการจากภายนอกและภายในเท่ากันหรืออาจมากกว่าภายในเล็กน้อย - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้รับผิดชอบอุดมศึกษา แนะนำจำนวนหนึ่ง - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากพื้นที่สถาบันตั้งอยู่ - กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสาขาที่ต้องการจำนวนหนึ่ง - ผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนสภาอาจารย์ ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนพนักงานอื่น และผู้แทนนักศึกษา

ตารางที่ 24 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสภานโยบายเชิงบริหาร (ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
การปกครอง	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก - อธิการบดี เป็นกรรมการและเลขานุการสภา - วาระ 2 ปี แต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้ นักศึกษาวาระ 1 ปีการศึกษา - ชาติประชุมครั้งหนึ่งของจำนวนครั้งประชุมในรอบปี พันตำแหน่ง
อำนาจหน้าที่สภา	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - กำหนดคุณสมบัติอธิการบดีในรายละเอียด คัดสรรอธิการบดี เพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ถอดถอน - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน - พิจารณานุมัติแผนงาน งบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับนโยบาย - วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้านของสถาบัน - ติดตามและประเมินผลอธิการบดี วางหลักเกณฑ์การประเมินตนเองของสภา - มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้
อธิการบดีและอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - ให้สภากำหนดคุณสมบัติรายละเอียดเพิ่มเติม - บุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - สภาเป็นผู้เลือกสรรอธิการบดี วาระ 4 ปี เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ - เป็นผู้นำสูงสุดฝ่ายบริหารของสถาบัน และรับผิดชอบในการบริหารจัดการแทนสภาทุกด้านแบบ CEO และรับผิดชอบต่อสภา - กำหนดพันธกิจ และแผนงานตามนโยบายสภา - วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด และสภามอบหมาย และเป็นผู้แทนสถาบันในกิจการทั่วไป
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีกึ่งหนึ่งเป็นองค์ประชุมได้เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว - ริเริ่มหาพันธมิตรในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี

ตารางที่ 24 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 2 องค์กรมหาชนอิสระมีสถานโยบายเชิงบริหาร(ต่อ)

สภาวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็นข้อบังคับสถาบัน - ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสากล - ริเริ่ม เสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มบุคลากรในระดับบริหารได้ - จัดตั้งองค์กรปฏิบัติการรูปแบบบุคคลข้ามสาขาวิชาได้(ไม่มีเขตแดนภาควิชาหรือสาขา)
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื่อ ขาย ให้ ถูกรวมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์กรนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน กระบวนพิจารณาของศาลแรงงาน คำพิพากษาศาลแรงงาน ใช้ที่ราชพัสดุได้ ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - พนักงานประกอบ คณาจารย์ พนักงานอื่น ลูกจ้าง - มีการประเมินต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนา - การบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับสถาบัน
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน - ให้หน่วยงานของรัฐตีค่าปริญญาให้ได้ไม่ต่ำกว่าในระบบราชการ
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีมาตรฐานสากล แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน เสมอ - ตรวจสอบ รับรอง และรายงาน จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
การใช้อำนาจ	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรีกำกับดูแลเห็นการกระทำโดยตรง เท่าที่จำเป็น ให้เป็นไป

โดยมีหลักการ เหตุผล สาระสำคัญและประเด็น กฎหมายรูปแบบที่ 2 ดังนี้

หลักการและเหตุผล

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ รูปแบบที่ 2 โดยมีเหตุผลเพื่อให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจน ทันกับความเปลี่ยนแปลง และทันกับความต้องการของสังคม ให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการดำเนินงานทุกด้าน มีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี คุ้มครอง

สิทธิเสรีภาพทางวิชาการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และมีความเป็นสากล มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีมาตรฐานผลผลิตทุกด้าน สามารถแข่งขันได้อย่างน้อยในระดับภูมิภาค

หมวด 1 บททั่วไป

ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐขึ้น เป็นสถาบันที่ดำเนินการได้โดยอิสระ พัฒนาระบบบริหาร การจัดการที่เป็นของตนเองได้ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ เป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำการสอน ทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม ระดับประเทศและ สากล ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาติและสากล ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อาจแบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านทางวิชาการ และทางด้านสนับสนุนวิชาการ จะเรียกชื่ออย่างใดก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยได้อีก รวมทั้งอาจจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติภารกิจในรูปของคณะบุคคล อีกรักก็ได้ สมทบกับองค์กรใด ๆ เพื่อจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา การยกเว้นไม่อยู่ภายใต้กฎหมาย เช่น ว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ พนักงานและลูกจ้าง ด้รับการคุ้มครองสิทธิ ไม่น้อยกว่ากฎหมายเหล่านี้ สถาบันมีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้รวมถึง ชื่อ ให้ ถือกรรมสิทธิ์ จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารกองทุน เงินอุดหนุนทั่วไป ที่รัฐบาลจัดสรรให้ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งรายได้จากการลงทุน ดอกผล ประโยชน์อย่างอื่น ไม่พอให้รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้ตามความจำเป็นขอใช้ที่ราชพัสดุได้ การพัสดุ การเงิน บุคลากร งานวิชาการ ให้สภาพดำเนินการได้เอง ให้พนักงานมีสิทธิการขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มีสิทธิเป็นสมาชิกตามกฎหมายกองทุนบำเหน็จบำนาญของข้าราชการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ คุณธรรมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษา องค์กรของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า และการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่า ให้พนักงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามสมควร ยอมรับในความหลากหลายวัฒนธรรมของนักศึกษา การใดจะกระทบที่เป็นสาระสำคัญอันเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็นผ่านทางองค์กรของนักศึกษา

หมวด 2 การดำเนินการ

ให้มีสภาสถาบันเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบายเชิงบริหาร รับ

ผิดชอบงานของสถาบันต่อรัฐบาล ประกอบด้วย กรรมการไม่เกินสิบเก้าคน ได้แก่

นายกสภาสถาบันทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่สถาบัน อุดมศึกษาตั้งอยู่สองคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่ต้องการสองถึงสามคน

กรรมการซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีหนึ่งคน เลือกจากคณบดีหนึ่งคน เลือกจากหัวหน้าหน่วยงานระดับสำนักหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าคณะหนึ่งคน

กรรมการเลือกจากสภาวิชาการสองคน กรรมการเลือกจากผู้แทนอาจารย์หนึ่งคน และ กรรมการเลือกจากพนักงานที่ไม่ใช่อาจารย์หนึ่งคน และกรรมการจากนักศึกษาที่สถาบันคัดเลือกจากผู้ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาหนึ่งคน มีวาระหนึ่งปีการศึกษา และมีสิทธิ์ออกเสียงในการประชุม สภาสถาบัน

ให้กรรมการสภาสถาบันเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภาสถาบัน ทำหน้าที่แทนเมื่อนายกสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อธิการบดีเป็นเลขาธิการสภา และให้มีผู้ช่วยเลขาธิการสภาจากรองอธิการบดีหนึ่งคน วาระการดำรงตำแหน่งของนายกสภา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการ คราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก

สภาสถาบัน มีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาสถาบัน กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดีและคณบดี และดำเนินการเพื่อแต่งตั้งหรือถอดถอน อธิการบดี กำหนดโครงสร้างหลัก พิจารณาและอนุมัติแผนดำเนินงาน ที่ทันต่อเหตุการณ์และ ความเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับนโยบายและแผนงบประมาณของสถาบัน

วางข้อบังคับ ระเบียบในการดำเนินกิจการ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อธิการบดีและสถาบัน และมติที่ประชุมที่บางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร ซึ่งอธิการบดีเป็นประธานเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมได้ เข้า ประชุมตลอดจนให้มีสิทธิ์ออกเสียงได้ในวาระนั้น ที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาและ กิจกรรมปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบายของสภา กลั่นกรองระเบียบข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้วให้เหมาะสม และให้มีสภาวิชาการที่มีอธิการบดีเป็นประธาน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการ

ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้นำสูงสุดของพนักงานและผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบ ในการบริหารจัดการทั้งหมด รับผิดชอบโดยตรงต่อสภาสถาบัน โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดินั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งสภาสถาบันคัดเลือก และให้มีวาระ

การดำรงตำแหน่งสี่ปี อาจแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้

อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ กำหนดพันธกิจ จัดทำวิสัยทัศน์ ตามนโยบายสภาสถาบัน และแผนปฏิบัติการ ดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามความเห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร ทั้งบุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุน ทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนการดำเนินพันธกิจ เพื่อการแข่งขัน เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายความเป็นเลิศทางวิชาการทุกด้าน

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการต่อสภา และเป็นผู้แทนของสถาบัน

ประเมินผลการปฏิบัติงานของรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ พนักงาน ทั้งเพื่อการปรับปรุงพัฒนา และการพิจารณาความดีความชอบ และการตอบแทนในลักษณะของโบนัสตามความเหมาะสม

ให้หน่วยงานระดับคณะ มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ริเริ่มและรับผิดชอบดำเนินงานของคณะ มีวาระ 4 ปี และให้มีคณะกรรมการประจำคณะที่อาจมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยก็ได้ เพื่อช่วยเหลือในการวางนโยบายของคณะ พิจารณาเกี่ยวกับหลักสูตร การวัดประเมินผล มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา งบประมาณ และตำแหน่งทางวิชาการ การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา และหากจำเป็นให้มีหน่วยงานระดับภาคหรือหน่วยงานย่อยเรียกอย่างอื่นได้

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

ให้มีระบบการประกันคุณภาพตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แต่ให้ออกหลักเกณฑ์วิธีการประกันได้เอง ทุกหลักสูตรอาจจะสอนเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาไทยทั้งหมด หรือผสมกันก็ได้ จัดทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนทุกวิชาก่อนเปิดสอน .จัดการศึกษาได้ทั้งสามระบบ กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขา ให้มีการประเมินการทำงานของพนักงาน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและประกอบการพิจารณาความดีความชอบ

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

พนักงานประกอบด้วย คณาจารย์และพนักงานอื่นรวมทั้งลูกจ้าง การบริหารงานบุคคลให้ออกเป็นข้อบังคับเอง ให้มีคณะกรรมการอรรถธรรมและร้องทุกข์ และให้สิทธิ์พนักงานในการร้องทุกข์และอรรถธรรม คณาจารย์ให้มีหน้าที่สอนและวิจัย เสนอผลงานทางวิชาการเมื่อถึงกำหนด

หมวด 5 ปริญา อнуปริญญา ประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต และบัณฑิต อนุปริญญา และ

ประกาศนียบัตรได้ และให้มีอำนาจกำหนดให้สาขาใด วิชาใด ได้ปริญญาชั้นใด และใช้ชื่อย่อ สาขาวิชาได้ตามข้อบังคับของสถาบัน และให้ผู้มีอำนาจรับรองหรือตีค่าปริญญา ให้มีอำนาจ พิจารณารับรองและตีค่าให้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยในระบบราชการ

หมวด 6 ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะ เครื่องหมายวิทยฐานะ

อาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะ หรือเครื่องหมายวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ครุย ตรา ประทับ ตราเครื่องหมายประจำสถาบัน ให้ประทับเอกสารจึงจะมีความสมบูรณ์ และให้สถาบันมี ลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ทำนี้

หมวด 7 การบัญชีและการตรวจสอบ

ให้จัดวางระบบบัญชีตามมาตรฐานสากล แสดงกิจกรรมตามที่เป็นอยู่จริง โดยถือเกณฑ์ สิทธิ ตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ จัดทำงบการเงิน โดยมีงบดุล งบกระแสเงินสด งบรอบระยะ เวลาบัญชี ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจรับรองบัญชี และรายงานผลการตรวจบัญชี เสนอสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 การกำกับดูแล

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำของสถาบันเท่าที่จำเป็น เพื่อให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ นโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับ สถาบันอุดมศึกษา ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและให้มีการกระทำที่สอดคล้องกฎหมาย โดยใช้วิธีที่ สอดคล้องกับความมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียนตราเครื่องหมาย หรือครุย เข็มวิทยฐานะ เครื่องแบบ เครื่องหมาย โดยไม่มีสิทธิ์รวมทั้งเจตนาแสดงตนว่ามีสิทธิ์ในปริญญาใดๆ ของสถาบัน ต้องระวางโทษ และการ ไม่ให้ความร่วมมือให้ตรวจดูเอกสารกับผู้ตรวจสอบบัญชีให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

เมื่อกฎหมายใช้บังคับระยะแรก ให้มีสภาเฉพาะกาลดำเนินการให้มีอธิการบดีในหกสิบ วัน และดำเนินการไปจนกว่าจะมีสภาตามกฎหมายนี้ แต่มีระยะเวลาดำเนินการภายในหนึ่งปี ให้ มีหน่วยงานเริ่มแรกขึ้นส่วนหนึ่ง และไม่ให้นำคุณสมบัติด้านระยะเวลาปฏิบัติงานของพนักงาน เกี่ยวกับการเป็นกรรมการหรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ แต่ยกเว้นไม่เกินสี่ปีนับแต่กฎหมายใช้บังคับ

รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ

รูปแบบที่ 3 : องค์การแบบราชการที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว ดังตารางและสรุปสาระสำคัญต่อไป

ตารางที่ 25 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
สถานภาพ สถาบันอุดมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ ยกเว้นการบริหารงานบุคคล - เป็นส่วนราชการ และเป็นนิติบุคคล
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการศึกษา ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม - วิจัยและเผยแพร่ ให้บริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น - ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
การปกครอง (สภาสถาบัน)	<ul style="list-style-type: none"> - มีสภาเป็นสภานโยบายและดูแลติดตามผล - สภารับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล - ประกอบกรรมการไม่เกิน 19 คน - ผู้ทรงคุณวุฒิมาจาก รัฐมนตรี คณะกรรมการการอุดมศึกษา แนะนำจำนวนหนึ่ง - ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่สถาบันตั้งอยู่จำนวนหนึ่ง - ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการเงิน บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวนหนึ่ง - อธิการบดี กรรมการโดยตำแหน่ง - ผู้แทนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการจำนวนหนึ่ง - ผู้แทนสภาวิชาการ สภาคณาจารย์ คณาจารย์ และข้าราชการอื่น จำนวนหนึ่ง - เลือกผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก - แต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ - วาระ 2 ปี แต่งตั้งหรือเลือกตั้งใหม่ได้

ตารางที่ 25 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว
(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
อำนาจหน้าที่ สภาสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางพัฒนาสถาบัน - สรรหาอธิการบดี เพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงานในสถาบัน - พิจารณานุมัติแผนงาน งบประมาณ ที่ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับนโยบาย - วางระเบียบ ข้อบังคับทุกด้าน ยกเว้นด้านบุคลากร - ติดตามและประเมินผลอธิการบดี สถาบัน และวางหลักเกณฑ์การประเมินของสภาเอง - มติสภาที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้
อธิการบดี และอำนาจหน้าที่	<ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติจบปริญญาเอก หรือศาสตราจารย์ หรือจบปริญญา สอนอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าห้าปี ฯ - บุคคลภายนอก หรือบุคคลภายในก็ได้ - อธิการบดี วาระ 4 ปี เกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ - เป็นผู้นำและผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสถาบัน และรับผิดชอบ ในการบริหารจัดการ และรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา - ดำเนินการตามและปฏิบัติตามนโยบายสภา - วางระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนด และสภามอบหมาย และเป็นผู้แทนสถาบัน
ที่ประชุมผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร อธิการบดีเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีกึ่งหนึ่งเป็นองค์ประชุมได้ เชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าประชุมได้ เข้าประชุมตลอดวาระนั้นมีสิทธิออกเสียง - หน้าที่กลั่นกรอง ข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่อนุมัติแล้ว ริเริ่มงานนวัตกรรมในการดำเนินการ ให้คำปรึกษาอธิการบดี
สภาวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีสภาวิชาการอธิการบดีเป็นประธาน ออกเป็นข้อบังคับสถาบัน ริเริ่ม และหรือพิจารณาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศ - ริเริ่มเสนอแนะแนวทางการวิจัย บริการวิชาการ

ตารางที่ 25 สรุปลักษณะเฉพาะกฎหมายรูปแบบที่ 3 องค์การแบบราชการที่ยึดหยุ่นและคล่องตัว
(ต่อ)

หัวข้อสาระสำคัญ	สาระสำคัญและประเด็น
การจัดองค์การ	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านวิชาการ และด้านสนับสนุนวิชาการ เรียกชื่ออย่างไรก็ได้ - ตั้ง ยุบ เลิกหน่วยงานย่อยที่ไม่ต้องเพิ่มลดบุคลากรที่ประชุมผู้บริหารอนุมัติได้ รายงานสภาทราบ - จัดตั้งองค์การปฏิบัติการกิจกรรมบุคคลข้ามสาขาวิชาได้
อำนาจสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> - กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เก็บค่าเล่าเรียน ค่าบริการ ชื้อ ขาย ให้ ถูกรวมสิทธิ์ และนิติกรรมอื่น ๆ ตั้งองค์การนิติบุคคลเพื่อลงทุนได้
สิทธิพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานสัมพันธ์ การคุ้มครองแรงงาน กระบวนพิจารณาของศาลแรงงาน คำพิพากษาศาลแรงงาน ยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ภาษีโรงเรือน - กำหนดค่าตอบแทนต่างๆ สำหรับบุคลากรได้ ยกเว้นเงินเดือนข้าราชการและลูกจ้างที่ใช้เงินงบประมาณ อัตราเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ตามระบบราชการ - ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป แยกจากหมวดเงินเดือน - มิให้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุมาใช้บังคับ
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าราชการ คณาจารย์ ข้าราชการอื่น อาจมีลูกจ้าง - คณาจารย์มีหน้าที่ที่กำหนดตำแหน่งวิชาการเมื่อถึงกำหนด มีการประเมินเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง - ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
การให้ปริญญาและอักษรย่อ	กำหนดให้สาขาวิชาใดได้ปริญญาชั้นใด และการใช้อักษรย่อให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน
การบัญชี และการตรวจสอบ	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แสดงกิจการที่เป็นอยู่จริง โดยใช้เกณฑ์สิทธิ์ - ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบ รับรอง และรายงานจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
การใช้อำนาจ	ใช้อำนาจควบคุมบังคับบัญชา สั่งการได้ตามปกติ

โดยมีหลักการ เหตุผล สำคัญและประเด็นหลัก กฎหมายรูปแบบที่ 3 ดังนี้

บันทึกหลักการและเหตุผล

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ เหตุผลเพื่อปรับระบบให้สถาบันอุดมศึกษาให้มีผู้รับผิดชอบในระดับสถาบันที่ชัดเจน เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ มีความคล่องตัวสูง ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลง ลดความเป็นราชการลง ทั้งด้านการจัดการทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการจัดโครงสร้างภายใน การเงิน การงบประมาณ และการพัสดุ งานทุกขั้นตอนมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เปิดโอกาสทุกกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงอุดมศึกษามากขึ้น มีความเสมอภาค มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ ของสถาบันอุดมศึกษา อันจะทำบุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ และปรับตนเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่ประกอบไปด้วยคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศ ทันสมัย ทันความเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะแข่งขันได้ในระบบการศึกษาค่าเสรี ประกอบกับกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ให้ดำเนินการได้อย่างอิสระ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ

หมวด 1 บททั่วไป

ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการขึ้น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร การจัดการที่เป็นของตนเองได้ ยกเว้นการบริหารงานบุคคล มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ เป็นหน่วยงานของรัฐ เป็นส่วนราชการ เป็นนิติบุคคล

มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้อาจารย์และวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการ ของสังคม และประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญา ของชาติและท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ให้ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อาจแบ่งหน่วยงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางวิชาการและทางด้านสนับสนุนวิชาการ จะเรียกชื่ออย่างใดก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยได้อีก รวมทั้งอาจจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติภารกิจในรูปของคณะบุคคล อีกรู้ก็ได้ สมทบกับองค์กรใด ๆ เพื่อจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา ยกเว้นไม่อยู่ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน ข้าราชการ และลูกจ้าง ได้รับการคุ้มครองสิทธิ ไม่น้อยกว่ากฎหมายเหล่านี้ สถาบันมีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้รวมถึง ซื้อ ขาย ให้ ถิ่นกรรมสิทธิ์ จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารกองทุน รายได้ ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป ที่รัฐบาลจัดสรรให้ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งรายได้จากการลงทุน ดอกผล ประโยชน์อย่างอื่น ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการพัสดุ งานวิชาการ งานบริหารทั่วไป การเงินวันแต่อัตราเบี่ยงเลียง ค่าพาหนะ ที่พักและสวัสดิการ และ ยกเว้นด้านบุคลากร จัดตั้ง

อำนาจความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษา องค์การของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า และการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่าให้ข้าราชการ ลูกจ้างมีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามสมควร การใดจะกระทบกับนักศึกษาเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสเสนอความคิดเห็นผ่านทางองค์การของนักศึกษา

หมวด 2 การดำเนินการ

ให้มีสภาสถาบันเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสถานนโยบายและติดตามผล และรับผิดชอบงานของสถาบันโดยตรงต่อรัฐบาล ประกอบด้วย กรรมการไม่เกิน 19 คน ได้แก่

นายกสภาสถาบันอุดมศึกษา ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี กรรมการผู้แทนจากรองอธิการบดี คณบดี

ผู้อำนวยการสำนัก สภาวิชาการ สภาอาจารย์กลุ่มละหนึ่งคน

กรรมการจากคณาจารย์ประจำสองคน และข้าราชการไม่ใช่อาจารย์หนึ่งคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่ที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่สองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกห้าคน ซึ่งมีประสบการณ์ทางด้านการเงิน การบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมอยู่ด้วย

ให้กรรมการสภาสถาบัน เลือกลงตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก

ให้สภาสถาบัน แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคนจากรองอธิการบดี

วาระดำรงตำแหน่งของกรรมการทุกประเภทสองปี แต่อาจได้รับเลือกตั้งใหม่ได้อีก

การได้มาซึ่งกรรมการประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบัน

สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาสถาบัน พิจารณาและดำเนินการสรรหาอธิการบดี และดำเนินการเพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนอธิการบดี พิจารณากำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงาน พิจารณาและอนุมัติแผนการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภาและงบประมาณของสถาบัน

วางข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ ในการดำเนินกิจการและมอบอำนาจให้หน่วยงาน คณะบุคคล ออกระเบียบ แนวทางเพื่อปฏิบัติการในเรื่องใดๆ ก็ได้ และมติที่ประชุมในบางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและสถาบัน

ให้สภาสถาบัน กำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสภา ของอธิการบดี และของผู้บริหารระดับคณบดี

ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร ซึ่งอธิการบดีเป็นประธานเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมได้ เข้าประชุมตลอดจนให้มีสิทธิ์ออกเสียงได้ในวาระนั้น ที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาและกิจกรรมปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบายของสภา กำนักรองระเบียบข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้วให้เหมาะสม และให้มีสภาวิชาการที่มีอธิการบดีเป็นประธาน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการ

ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบโดยตรงต่อสภาสถาบัน โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งสภาสถาบันสรรหาตามข้อบังคับ ให้มีวาระสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันมิได้

อธิการบดีมีคุณสมบัติ จบปริญญาเอก สอนในอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าสามปี หรือมีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ จบปริญญา สอนอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเคยเป็นกรรมการสภามาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งคณบดี หรือรองอธิการบดีมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี เป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ เป็นผู้มิวิสัยทัศน์ในการพัฒนาอุดมศึกษา และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ปฏิบัติตามนโยบายของสภา และแผนพัฒนาสถาบัน และดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบัน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บริหารวิชาการ บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบ ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่เห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร บุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุนและทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนพันธกิจ เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการ

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของสถาบัน ต่อสภาสถาบัน และ เป็นผู้แทนของสถาบัน ในกิจการทั่วไป

ให้มีสภาคณาจารย์ กรรมการ ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ มีอำนาจและหน้าที่ให้คำปรึกษา และเสนอแนะเกี่ยวกับกิจการของสถาบัน ต่ออธิการบดี เป็นสื่อกลางประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหารของสถาบันกับคณาจารย์หรือระหว่างคณาจารย์ กำกับดูแลเกี่ยวกับจรรยาบรรณของคณาจารย์

ให้หน่วยงานระดับคณะ มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่มและรับผิดชอบดำเนินงานของคณะ มีวาระ 4 ปี และให้มีคณะกรรมการประจำคณะที่อาจมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยก็ได้ เพื่อช่วยเหลือในการวางนโยบายของคณะ พิจารณาเกี่ยวกับหลักสูตร การวัดประเมินผลมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา งบประมาณ และตำแหน่งทางวิชาการ การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา และหากจำเป็นให้มีหน่วยงานระดับภาคหรือหน่วยงานย่อยเรียกอย่างอื่นได้

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

ให้มีระบบการประกันคุณภาพตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แต่ให้ออกหลักเกณฑ์วิธีการประกันได้เอง จัดทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนทุกวิชาก่อนเปิดสอน จัดการศึกษาได้ทั้งสามระบบ เน้นอุดมศึกษาตลอดชีวิต กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขา ให้มีการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและประกอบกรพิจารณาความดีความชอบ

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

การบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณาจารย์ให้มีหน้าที่สอนและวิจัย เสนอผลงานทางวิชาการเมื่อถึงกำหนด

หมวด 5 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้มีปริญญา ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตรได้ และให้มีอำนาจกำหนดให้สาขาใด วิชาใด ได้ปริญญาชั้นใด และใช้ชื่อย่อสาขาวิชาได้ตามข้อบังคับของสถาบัน

หมวด 6 ครูประจำตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ เครื่องหมายวิทยฐานะ

อาจกำหนดให้มีครูวิทยฐานะ หรือเครื่องหมายวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ครูประจำตำแหน่งและกำหนดให้มีตราประทับ ตราเครื่องหมายประจำสถาบัน ใช้ประทับเอกสารจึงจะมีความสมบูรณ์ และให้สถาบันมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ทำนี้

หมวด 7 การบัญชีและการตรวจสอบ

ให้จัดวางระบบบัญชีตามมาตรฐานที่รับรองทั่วไป แสดงกิจกรรมตามที่เป็นอยู่จริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ ตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ จัดทำงบการเงิน โดยมีงบดุล งบกระแสเงินสด งบรอบระยะเวลาบัญชี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจรับรองบัญชี และรายงานผลการตรวจบัญชีเสนอสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 บทกำหนดโทษ

ผู้ใดใช้ ปลอม เลียนตราเครื่องหมาย หรือครุฑ เข็มวิทยฐานะ เครื่องแบบ เครื่องหมาย โดยไม่มีสิทธิ์รวมทั้งเจตนาแสดงตนว่ามีสิทธิ์ในปริญญาใดๆ ของสถาบัน ต้องระวางโทษ และการไม่ให้ความร่วมมือให้ตรวจดูเอกสารกับผู้ตรวจสอบบัญชีให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

เมื่อกฎหมายใช้บังคับระยะแรก ให้มีสภาเฉพาะกาลดำเนินการให้มีอธิการบดีในหกสิบวัน และดำเนินการไปจนกว่าจะมีสภาตามกฎหมายนี้ แต่มีระยะเวลาดำเนินการภายในหนึ่งปี ให้มีหน่วยงานเริ่มแรกขึ้นส่วนหนึ่ง และไม่ให้นำคุณสมบัติด้านระยะเวลาปฏิบัติงานของข้าราชการเกี่ยวกับการเป็นกรรมการหรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ แต่ยกเว้นไม่เกินสี่ปีนับแต่กฎหมายใช้บังคับ

สำหรับอนุบัญญัติซึ่งจัดทำในรูปสาระสำคัญทั่วไป ทั้ง 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้

สาระสำคัญทั่วไปของอนุบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

สาระสำคัญและบางประเด็นของการบริหารงานบุคคล มีดังนี้

ให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลที่อธิการบดีเป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิจากสภา และจากภายนอกเป็นกรรมการด้วย มีอำนาจหน้าที่ เสนอแนะแนวนโยบาย วางระเบียบข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ การพัฒนาบุคลากร การรับรองวุฒิ ดำเนินการทางวินัย

การสรรหาใช้ระบบเปิดกว้าง มีระบบคุณธรรม มีการสมัคร การสอบ การคัดเลือก อัตราเงินเดือนสายวิชาการไม่ต่ำกว่าหนึ่งจุดหก สายสนับสนุนไม่ต่ำกว่าหนึ่งจุดสาม และสวัสดิการไม่ต่ำกว่าระบบราชการ ปรับปรุงบัญชีเงินเดือนตามภาวะเศรษฐกิจ และคำนึงถึงความสามารถในการจ่าย และการแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ อธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจบรรจุแต่งตั้งพนักงาน นอกจกจากตำแหน่งทางวิชาการให้เป็นไปตามกฎหมาย การลาที่มีเจ็ดประเภท การลาบางประเภทอาจไม่ถือเป็นวันลา แต่ให้เป็นการพัฒนาบุคลากร มีวินัยที่เกี่ยวกับงาน ผู้บังคับบัญชา เพื่อร่วมงาน และ

ประชาชน โฆษกทางวินัยมีสี่สถาน ร้ายแรงโทษให้ออก มีระบบร้องทุกข์และอุทธรณ์ของพนักงาน มีระบบออกจางาน เช่น เกษียณ สิ้นสุดสัญญา ถูกลงโทษให้ออก

สาระสำคัญทั่วไปของอนุญาติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน

สาระสำคัญและบางประเด็นของการบริหารการเงิน มีดังนี้

ให้มีคณะกรรมการบริหารการเงิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาเป็นประธาน อธิการบดีเป็นรองประธาน ผู้แทนผู้บริหาร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวนหนึ่งเป็นกรรมการ มีอำนาจในการกลั่นกรองเรื่องทางการเงิน การงบประมาณ พิจารณางบประมาณรายได้อายจ่าย การจัดหาประโยชน์ การศึกษาแนวโน้มทางการเงิน การบริหารกองทุน การลงทุน ที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน ดำเนินการแทนสภาบางกรณีที่เป็น มีระบบการบริหารจัดการรายได้ เกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การเก็บหลักฐานทางการเงินและทรัพย์สิน การฝากเงินต่าง ๆ และการบริหารจัดการรายจ่าย อำนาจการสั่งจ่าย งบประมาณรายรับ รายจ่ายประจำปี การเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การจัดทำบัญชีที่ถือเกณฑ์สิทธิ์ การทำรายงานทางการเงิน การตรวจสอบบัญชีของผู้ตรวจสอบภายใน

สาระสำคัญทั่วไปของอนุบัญญัติเกี่ยวกับการพัสดุ

สาระสำคัญและบางประเด็นของการพัสดุ มีดังนี้

การจัดหาพัสดุให้คำนึงถึงคุณภาพ ความเหมาะสมกับการใช้งาน หลักความคุ้มค่าและประโยชน์ หลักสุจริต ความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้

ให้เจ้าหน้าที่พัสดุเป็นผู้ยื่นคำขอจัดหา ผ่านผู้บังคับบัญชา แต่กรณีเร่งด่วน อาจรายงานผู้มีอำนาจไปก่อนแล้วรีบขออนุมัติภายหลัง โดยมีวิธีจัดหาเจ็ดวิธี แต่ละวิธีให้คณะกรรมการจัดหาพัสดุ มีจำนวนคนแล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินการจัดหา กรณีมีการเปิดซองไม่ต้องทำต่อหน้าผู้เสนอราคาก็ได้ ให้ลดขั้นตอน กระจายอำนาจอนุมัติ ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มีคณะกรรมการตรวจรับ ซึ่งอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกร่วมด้วย รวมทั้งให้มีการควบคุมโดยทะเบียน แยกประเภท และการตรวจสอบประจำปี และการจำหน่ายโดยมีการตรวจสอบก่อนจำหน่ายที่รวดเร็ว

สำหรับรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏ สรุปได้ดังนี้

รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

รูปแบบที่ 1 : องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

หลักการและเหตุผล

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ รูปแบบที่ 1 โดยมีเหตุผลเพื่อ

ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง ทันกับความต้องการของสังคม ให้มีอิสระในการดำเนินงานทุกด้าน มีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี คุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ออกเผยแพร่ สอดคล้องกับ การพัฒนาประเทศ และมีความเป็นสากล มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีมาตรฐานผลผลิตทุกด้าน สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก

หมวด 1 บททั่วไป

ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ที่สามารถดำเนินการได้โดยอิสระของตนเอง เป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ อยู่ในกำกับของรัฐบาล และเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ทำการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคมระดับประเทศ และสากล ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ และสากล ส่งเสริมพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดลอม ผลิตครูและพัฒนาครู

โดยใช้หลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี จัดโครงสร้างองค์กรทางวิชาการและสนับสนุนวิชาการ ที่แบนราบ ตามกลุ่มภารกิจ ที่มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สมทบกับองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศจัดการศึกษาและให้ปริญญาได้ ยกเว้นไม่อยู่ภายใต้กฎหมาย ที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นอุดมศึกษา ยกเว้นบางประเภท มีอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยไม่ขัดกฎหมาย การจัดหารายได้ จัดการทรัพย์สิน การลงทุน จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารกองทุน จัดตั้งองค์กรเชิงธุรกิจเพื่อหารายได้เป็นการเฉพาะ มีรายได้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป จากการจัดสรรของรัฐบาล และรายได้ที่หาได้เอง ไม่พอรัฐบาลจัดสรรเพิ่มให้เท่าที่จำเป็น ขอใช้ที่ราชพัสดุได้ กำหนดเงินเดือน ค่าตอบแทน การบริหารงานบุคคล การพัสดุ การเงิน การบริหารทั่วไปได้ โดยทำเป็นข้อบังคับ และให้สิทธิพนักงานเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ ให้สิทธิเกี่ยวกับการได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ และมีสิทธิเกี่ยวกับการร้องทุกข์ การอุทธรณ์ ส่งเสริมกิจการนักศึกษา องค์กรนักศึกษา สวัสดิการ การฟังความคิดเห็น สมาคมศิษย์เก่าและความสัมพันธ์อันดี

หมวด 2 การดำเนินการ

ให้มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบาย ที่มีสำนักงานสภาจัดการประชุมและติดตามงาน มีลักษณะของความเป็นเจ้าของ รับผิดชอบโดยตรงต่อรัฐบาล ให้สภาเป็นนิติบุคคล มีกรรมการไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วยนายกสภา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มาจากการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมถึงคน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการอีกหกคนไม่เกินแปดคน ให้เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้ง จากผู้มีประสบการณ์ด้านการเงิน การ

บริหารธุรกิจ กฎหมายมหาชน การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมรวมอยู่ด้วย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และให้มหาวิทยาลัยคัดเลือกนักศึกษาหนึ่งคน เป็นกรรมการและมีสิทธิ์ออกเสียงในการประชุม มีวาระหนึ่งปีการศึกษา กรรมการอื่นวาระสี่ปี และกรรมการเลือกกันเองเป็นอุปนายกหนึ่งคนและเลขานุการหนึ่งคน

อำนาจและหน้าที่กำหนดนโยบายตั้งเป้าหมายของมหาวิทยาลัย กำหนดทิศทางการพัฒนา กำหนดคุณสมบัติอธิการบดี คัดสรรอธิการบดี และทำสัญญาจ้างอธิการบดี และออกระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยได้ทุกด้าน รวมทั้งการพิจารณางบประมาณ และพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามที่อธิการบดีเสนอ

ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร ซึ่งอธิการบดีเป็นประธานเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมได้ เข้าประชุมตลอดจนให้มีสิทธิ์ออกเสียงได้ในวาระนั้น ที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาและกิจกรรมปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบายของสภา กลั่นกรองระเบียบข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้วให้เหมาะสม และให้มีสภาวิชาการที่มีอธิการบดีเป็นประธาน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการของมหาวิทยาลัย

ให้มีอธิการบดีรับผิดชอบบริหารจัดการโดยตรงต่อสภาวาระ 4 ปี ประธานโดยตรงกับสภา เพื่อนำนโยบายมากำหนดพันธกิจ กระบวนการปฏิบัติการต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบาย จัดหาทรัพยากรทั้งบุคคลและมีใช้บุคคลที่ใช้ในการดำเนินการ

ให้หน่วยงานระดับคณะ มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ริเริ่มและรับผิดชอบดำเนินงานของคณะ มีวาระ 4 ปี และให้มีคณะกรรมการประจำคณะที่อาจมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยก็ได้ เพื่อช่วยเหลือในการวางนโยบายของคณะ พิจารณาเกี่ยวกับหลักสูตร การวัดประเมินผล มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา งบประมาณ และตำแหน่งทางวิชาการ การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา และหากจำเป็นให้มีหน่วยงานระดับภาคหรือหน่วยงานย่อยเรียกอย่างอื่นได้

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

ให้มีระบบการประกันคุณภาพตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แต่ให้ออกหลักเกณฑ์วิธีการประกันตัวเอง ทุกหลักสูตรอาจจะสอนเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาไทยทั้งหมด หรือผสมกันก็ได้ จัดทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนทุกวิชาก่อนเปิดสอน .จัดการศึกษาได้ทั้งสามระบบ

กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขา ให้มีการประเมินผลการทำงานของพนักงาน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและประกอบการพิจารณาความดีความชอบ

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

พนักงานประกอบด้วย คณาจารย์และพนักงานอื่นรวมทั้งลูกจ้าง การบริหารงานบุคคลให้ออกเป็นข้อบังคับสภา ให้มีคณะกรรมการคุณธรรมและร้องทุกข์ และให้สิทธิ์พนักงานในการร้องทุกข์และอุทธรณ์ คณาจารย์ให้มีหน้าที่สอนและวิจัย เสนอผลงานทางวิชาการเมื่อถึงกำหนด

หมวด 5 ปริญา อนุปริญา ประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้มีปริญญา ตรี ศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และประกาศนียบัตรได้ และให้มีอำนาจกำหนดให้สาขาใด วิชาใด ได้ปริญญาชั้นใด และใช้ชื่อย่อสาขาวิชาได้ตามข้อบังคับ และให้ผู้มีอำนาจรับรองหรือตีค่าปริญญา ให้มีอำนาจพิจารณารับรองและตีค่าให้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยในระบบราชการ

หมวด 6 ครูประจำตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ เครื่องหมายวิทยฐานะ

อาจกำหนดให้มีครูวิทยฐานะ หรือเครื่องหมายวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ครูประจำตำแหน่งและกำหนดให้มีตราประทับ ตราเครื่องหมายประจำมหาวิทยาลัย ใช้ประทับเอกสารจึงจะมีความสมบูรณ์ และให้สถาบันมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ทำนี้

หมวด 7 การบัญชีและการตรวจสอบ

ให้จัดวางระบบบัญชีตามมาตรฐานที่รับรองทั่วไป แสดงกิจกรรมตามที่เป็นอยู่จริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ์ ตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ จัดทำงบการเงิน โดยมีงบดุล งบกระแสเงินสด งบรอบระยะเวลาบัญชี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจรับรองบัญชี และรายงานผลการตรวจบัญชีเสนอสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 การกำกับดูแล

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำของสถาบันอุดมศึกษาเท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบายแห่งรัฐ นโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและให้มีการกระทำที่สอดคล้องกฎหมาย โดยใช้วิธีที่สอดคล้องกับความมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

ผู้ใด ใช้ ปลอม เลียนตราเครื่องหมาย หรือครุฑ เข็มวิทยฐานะ เครื่องหมาย โดยไม่มีสิทธิ์ รวมทั้งเจตนาแสดงตนว่ามีสิทธิ์ในปริญญาใดๆ ของสถาบัน ต้องระวางโทษ และการไม่ให้ความร่วมมือให้ตรวจดูเอกสารกับผู้ตรวจสอบบัญชีให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

เมื่อกฎหมายใช้บังคับระยะแรก ให้มีสภาเฉพาะกาลดำเนินการให้มีอธิการบดีในหกสิบวัน และดำเนินการไปจนกว่าจะมีสภาตามกฎหมายนี้ แต่มีระยะเวลาดำเนินการภายในหนึ่งปี ให้มีหน่วยงานเริ่มแรกขึ้นส่วนหนึ่ง และไม่ให้นำคุณสมบัติด้านระยะเวลาปฏิบัติงานของพนักงานเกี่ยวกับการเป็นกรรมการหรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ แต่ยกเว้นไม่เกินสี่ปีนับแต่กฎหมายใช้บังคับ

รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

รูปแบบที่ 2 : องค์กรมหาชนอิสระมีสภานโยบายเชิงบริหาร

หลักการและเหตุผล

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ รูปแบบที่ 2 โดยมีเหตุผลเพื่อให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจน ทันกับความเปลี่ยนแปลง และทันกับความต้องการของสังคม ให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการดำเนินงานทุกด้าน มีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี คุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ออกเผยแพร่ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และมีความเป็นสากล มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีมาตรฐานผลผลิตทุกด้าน สามารถแข่งขันได้อย่างน้อยในระดับภูมิภาค

หมวด 1 บททั่วไป

ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐขึ้น เป็นมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการได้โดยอิสระ พัฒนาระบบบริหาร การจัดการที่เป็นของตนเองได้ มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ เป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ อยู่ในกำกับของรัฐ และเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำการสอน ทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม ระดับประเทศและ ภูมิภาค ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาติ และภูมิภาค ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมผลิตครูและพัฒนาครู

บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อาจแบ่งส่วนงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านทางวิชาการและทางด้านสนับสนุนวิชาการ จะเรียกชื่ออย่างใดก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยได้อีก รวมทั้งอาจจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติภารกิจในรูปของคณะบุคคล อีกรักก็ได้ สมทบกับองค์กรใด ๆ เพื่อจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา การยกเว้นไม่อยู่ภายใต้กฎหมาย เช่น ว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายเงินคงคลัง พนักงานและลูกจ้าง ได้รับการคุ้มครองสิทธิ ไม่น้อยกว่ากฎหมายเหล่านี้ สถาบันมีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้รวมถึง ชื่อ ขยาย ให้ ถือกรรมสิทธิ์ จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารกองทุน กำหนดเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป ที่รัฐบาลจัดสรรให้ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งรายได้จากการลงทุน ดอกผล ประโยชน์อย่างอื่น ไม่พอให้รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้ตามความจำเป็น ขอให้ที่ราชพัสดุได้ การพัสดุ การเงิน บุคลากร งานวิชาการ ให้สภาพดำเนินการได้เอง ให้พนักงานมีสิทธิการขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญของข้าราชการ จัดตั้งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ คุณธรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษา องค์กรของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า และการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของศิษย์เก่า ให้พนักงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้ ยอมรับในความหลากหลายวัฒนธรรมของนักศึกษา การใดจะกระทบกับนักศึกษาที่เป็นสาระสำคัญอันเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็นผ่านทางองค์กรของนักศึกษา

หมวด 2 การดำเนินการ

ให้มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบายเชิงบริหาร รับผิดชอบงานของมหาวิทยาลัยต่อรัฐบาล ประกอบด้วย กรรมการไม่เกินสิบเก้าคน ได้แก่

นายกสภามหาวิทยาลัยทรงโปรดเกล้าฯแต่งตั้ง กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่สองคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่ต้องการสองถึงสามคน

กรรมการซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีหนึ่งคน เลือกจากคณบดีหนึ่งคน เลือกจากหัวหน้าหน่วยงานระดับสำนักหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าคณะหนึ่งคน

กรรมการเลือกจากสภาวิชาการสองคน กรรมการเลือกจากผู้แทนอาจารย์หนึ่งคน และกรรมการเลือกจากพนักงานที่ไม่ใช่อาจารย์หนึ่งคน และกรรมการจากนักศึกษาที่สถาบันคัดเลือกจากผู้ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาหนึ่งคน มีวาระหนึ่งปีการศึกษา มีสิทธิ์ออกเสียงในการประชุมสภา

ให้กรรมการสภาเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภา ทำหน้าที่แทนเมื่อนายกสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อธิการบดีเป็นเลขานุการสภา และให้มีผู้ช่วยเลขานุการสภาจากรองอธิการบดีหนึ่งคน วาระการดำรงตำแหน่งของนายกสภา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการ คราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก

สภามหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนา มหาวิทยาลัย กำหนดคุณสมบัติของอธิการบดีและคณาจารย์ และดำเนินการเพื่อแต่งตั้งหรือถอดถอนอธิการบดี กำหนดโครงสร้างหลัก พิจารณาและอนุมัติแผนดำเนินงาน ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับนโยบายและแผนงบประมาณของมหาวิทยาลัย

วางข้อบังคับ ระเบียบในการดำเนินกิจการ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและมหาวิทยาลัย และมติที่ประชุมที่บางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร ซึ่งอธิการบดีเป็นประธานเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมได้ เข้าประชุมตลอดจนให้มีสิทธิ์ออกเสียงได้ในวาระนั้น ที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาและกิจกรรมปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบายของสภา กลั่นกรองระเบียบข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้วให้เหมาะสม และให้มีสภาวิชาการที่มีอธิการบดีเป็นประธาน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการ

ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าพนักงานและเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยทุกด้าน รับผิดชอบโดยตรงต่อสภา โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งสภา คัดสรร และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี อาจแต่งตั้งใหม่อีกก็ได้

อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ กำหนดพันธกิจ ตามนโยบายสภา และแผนปฏิบัติการ ดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่เห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร ทั้งบุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุน ทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนการดำเนินพันธกิจ เพื่อการแข่งขัน เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายความเป็นเลิศทางวิชาการทุกด้าน

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการต่อสภา และเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัย ประเมินผลการปฏิบัติงานของรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ พนักงาน ทั้งเพื่อการปรับปรุงพัฒนา และการพิจารณาความดีความชอบ และการตอบแทนในลักษณะของโบนัสตามความเหมาะสม

ให้หน่วยงานระดับคณะ มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ริเริ่มและรับผิดชอบดำเนินงานของคณะ มีวาระ 4 ปี และให้มีคณะกรรมการประจำคณะที่อาจมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยก็ได้ เพื่อช่วยเหลือในการวางนโยบายของคณะ พิจารณาเกี่ยวกับหลักสูตร การวัดประเมินผล มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา งบประมาณ และตำแหน่งทางวิชาการ การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา และหากจำเป็นให้มีหน่วยงานระดับภาคหรือหน่วยงานย่อยเรียกอย่างอื่นได้

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

ให้มีระบบการประกันคุณภาพตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แต่ให้ออกหลักเกณฑ์วิธีการประกันได้เอง ทุกหลักสูตรอาจจะสอนเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาไทยทั้งหมด หรือผสมกันก็ได้ จัดทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนทุกวิชาก่อนเปิดสอน .จัดการศึกษาได้ทั้งสามระบบ กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละสาขา ให้มีการประเมินผลการทำงานของพนักงาน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและประกอบการพิจารณาความดีความชอบ

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

พนักงานประกอบด้วย คณาจารย์และพนักงานอื่นรวมทั้งลูกจ้าง การบริหารงานบุคคลให้ออกเป็นข้อบังคับเอง ให้มีคณะกรรมการอรรถรรณ์และร้องทุกข์ และให้สิทธิ์พนักงานในการร้องทุกข์และอรรถรรณ์ คณาจารย์ให้มีหน้าที่สอนและวิจัย เสนอผลงานทางวิชาการเมื่อถึงกำหนด

หมวด 5 บริญญา อนุบริญญา ประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้บริญญาดุชฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต อนุบริญญา และประกาศนียบัตรได้ และให้มีอำนาจกำหนดให้สาขาใด วิชาใด ได้บริญญาชั้นใด และใช้ชื่อย่อสาขาวิชาได้ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และให้ผู้มีอำนาจรับรองหรือตีค่าบริญญา ให้มีอำนาจพิจารณารับรองและตีค่าให้ไม่ต่ำกว่าของมหาวิทยาลัยในระบบราชการ

หมวด 6 ครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะ เครื่องหมายวิทยฐานะ

อาจให้มีครุยวิทยฐานะ หรือเครื่องหมายวิทยฐานะของผู้ได้รับบริญญา ครุยประจำตำแหน่ง ให้มีตราประทับ ตราเครื่องหมายประจำมหาวิทยาลัย ใช้ประทับเอกสารจึงจะมีความสมบูรณ์ และให้มหาวิทยาลัยมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ทำนี้

หมวด 7 การบัญชีและการตรวจสอบ

ให้จัดวางระบบบัญชีตามมาตรฐานที่เป็นสากล แสดงกิจกรรมตามที่เป็นอยู่จริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ์ ตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ จัดทำงบการเงิน โดยมีงบดุล งบกระแสเงินสด งบรอบระยะเวลาบัญชี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจรับรองบัญชี และรายงานผลการตรวจบัญชีเสนอสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 การกำกับดูแล

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลเหนือการกระทำ ของมหาวิทยาลัยเท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบายแห่งรัฐ นโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง กับมหาวิทยาลัย ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและให้มีการกระทำที่สอดคล้องกฎหมาย โดยใช้วิธีที่สอดคล้องกับความมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

ผู้ใด ใช้ ปลอม ใช้ เลียนตราเครื่องหมาย หรือครุฑ เข็มวิทยฐานะ เครื่องแบบ เครื่องหมายโดยไม่มีสิทธิ์ รวมทั้งแสดงเจตนาว่าตนมีสิทธิ์ในปริญญาใดๆ ทั้งที่ไม่มีสิทธิ์ ต้องระวางโทษ และการไม่ให้ความร่วมมือให้ตรวจดูเอกสารกับผู้ตรวจสอบบัญชีให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

เมื่อกฎหมายใช้บังคับระยะแรก ให้มีสภาเฉพาะกาลดำเนินการให้มีอธิการบดีในหกสิบวัน และดำเนินการไปจนกว่าจะมีสภาตามกฎหมายนี้ แต่มีระยะเวลาดำเนินการภายในหนึ่งปี ให้มีหน่วยงานเริ่มแรกขึ้นส่วนหนึ่ง และไม่ให้นำคุณสมบัติด้านระยะเวลาปฏิบัติงานของพนักงานเกี่ยวกับการเป็นกรรมการหรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ แต่ยกเว้นไม่เกินสี่ปีนับแต่กฎหมายใช้บังคับ

รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการ

รูปแบบที่ 3 : องค์การแบบราชการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว

บันทึกหลักการและเหตุผล

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการ เหตุผลเพื่อ ปรับระบบให้มหาวิทยาลัยให้มีผู้รับผิดชอบในระดับมหาวิทยาลัยที่ชัดเจน เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลง ลดความเป็นราชการลง มีความคล่องตัวสูง ในทุกด้าน ยกเว้นด้านบริหารงานบุคคล การดำเนินงานทุกขั้นตอนมีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ

สังคมที่ดี เปิดโอกาสทุกกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงอุดมศึกษามากขึ้น มีความเสมอภาค มีการคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการ ของคณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา อันทำจะบุคคลในองค์กรกล้าคิดกล้าทำ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ออกเผยแพร่ และปรับตนเองได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่มีคุณภาพและมาตรฐานในทุกด้าน เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศ ทันสมัย ทันความเปลี่ยนแปลง เตรียมความพร้อมที่จะแข่งขันเสรีได้

หมวด 1 บททั่วไป

ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการขึ้น เป็นมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร การจัดการที่เป็นของตนเองได้ ยกเว้นการบริหารงานบุคคล มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ เป็นหน่วยงานของรัฐ เป็นส่วนราชการ เป็นนิติบุคคล

มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษา ทำการสอน จัดการเรียนรู้อุทิศทางการศึกษาและวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการ ของสังคม ระดับท้องถิ่นและประเทศ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่กับการมีคุณธรรม ทำการวิจัยและเผยแพร่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

ให้บริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อาจแบ่งหน่วยงานตามภารกิจ เพื่อทำหน้าที่ทางด้านทางวิชาการและทางด้านสนับสนุนวิชาการ จะเรียกชื่ออย่างใดก็ได้ และอาจแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยได้อีก รวมทั้งอาจจัดองค์กรเพื่อปฏิบัติภารกิจในรูปของคณะบุคคล อีกรักก็ได้ สมทบกับองค์กรใด ๆ เพื่อจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และมีอำนาจให้ปริญญา การยกเว้นไม่อยู่ภายใต้กฎหมาย เช่น ว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ เงินทดแทน ระเบียบพัสดุ ระเบียบการเงินการคลังเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการ และลูกจ้าง ได้รับการคุ้มครองสิทธิไม่น้อยกว่ากฎหมายที่ยกเว้น มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้รวมถึง ชื่อ ชาย ให้ ถือกรรมสิทธิ์ จัดให้มีกองทุนคงยอดเงินต้น การบริหารกองทุน รายได้ ได้จาก เงินอุดหนุนทั่วไป ที่รัฐบาลจัดสรรให้ และเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งรายได้จากการลงทุน ดอกผล ประโยชน์อย่างอื่น ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการพัสดุ งานวิชาการ งานบริหารทั่วไป การเงินเว้นแต่อัตราเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ที่พักและสวัสดิการ และ ยกเว้นด้านบุคลากร จัดตั้งอำนาจความสะดวก สวัสดิการ กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ คุณธรรมจริยธรรม อันพึงประสงค์แก่นักศึกษา องค์กรของนักศึกษา สมาคมศิษย์เก่า และการส่งเสริมความสัมพันธ์ อันดีของศิษย์เก่า ให้ข้าราชการ ลูกจ้างมีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามสมควร การใดจะกระทบ

กับนักศึกษาเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสเสนอความคิดเห็นผ่านทางองค์กรของนักศึกษา

หมวด 2 การดำเนินการ

ให้มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรปกครองสูงสุด เป็นรูปแบบสภานโยบายและติดตามผล และรับผิดชอบงานของมหาวิทยาลัยโดยตรงต่อรัฐบาล ประกอบด้วย กรรมการไม่เกิน 19 คน ได้แก่

นายกสภาฯ ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่อธิการบดี กรรมการผู้แทนจากรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก สภาวิชาการ สภาอาจารย์กลุ่มละหนึ่งคน

กรรมการจากคณาจารย์ประจำสองคน และข้าราชการไม่ใช่อาจารย์หนึ่งคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแนะนำหนึ่งคน คณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำหนึ่งคน กรรมการทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่สองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกห้าคน ซึ่งมีประสบการณ์ทางด้านการเงิน การบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมอยู่ด้วย

ให้กรรมการสภาฯ เลือกตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายก

ให้สภาฯ แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคนจากรองอธิการบดี

วาระดำรงตำแหน่งของกรรมการทุกประเภทสองปี แต่อาจได้รับเลือกตั้งใหม่ได้อีก

การได้มาซึ่งกรรมการประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

สภามีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย พิจารณาและดำเนินการสรรหาอธิการบดี และดำเนินการเพื่อทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือถอดถอนอธิการบดี พิจารณากำหนดโครงสร้างหลักในการดำเนินงาน พิจารณาและอนุมัติแผนการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลง ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภาฯ และงบประมาณของมหาวิทยาลัย

วางข้อบังคับในการดำเนินกิจการและมอบอำนาจให้หน่วยงาน คณะบุคคล ออกระเบียบกฎเกณฑ์ แนวทางเพื่อปฏิบัติการในเรื่องใดๆ ก็ได้ และมติที่ประชุมในบางกรณีที่เป็นคุณให้มีผลย้อนหลังได้

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและมหาวิทยาลัย

ให้สภาฯ กำหนดหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติเพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสภาฯ ของอธิการบดี และของผู้บริหารระดับคณบดี

ให้มีที่ประชุมผู้บริหาร ซึ่งอธิการบดีเป็นประธานเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมได้ เข้าประชุมตลอดจนให้มีสิทธิ์ออกเสียงได้ในวาระนั้น ที่ประชุมมีอำนาจหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาและ

กิจกรรมปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบายของสภา ก่อตั้งคณะเทียบข้อบังคับ เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่จัดสรรไว้แล้วให้เหมาะสม และให้มีสภาวิชาการที่มีอธิการบดีเป็นประธาน ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับงานวิชาการ

ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบโดยตรงต่อสภา โดยอาจมีรองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งสภาสรรหาตามข้อบังคับที่จัดทำขึ้น และให้มีวาระสี่ปี และ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันมิได้

อธิการบดีมีคุณสมบัติ จบปริญญาเอก ประสบการณ์ด้านอุดมศึกษาไม่น้อยกว่าสามปี หรือมีตำแหน่งศาสตราจารย์ หรือ จบปริญญา สอนสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเคยเป็นกรรมการสภามาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งคณบดี หรือรองอธิการบดี มาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี เป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาอุดมศึกษา และมีภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา

อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ปฏิบัติตามนโยบายของสภา และแผนพัฒนา มหาวิทยาลัย และดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานโครงการ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บริหารวิชาการ บริหารงานบุคลากร การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ และระเบียบ ให้มีอำนาจออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศในการดำเนินการตามที่เห็นสมควร

จัดหาทรัพยากร บุคคล แหล่งเรียนรู้ การเพิ่มเงินทุนและทรัพยากรอื่น ที่จะใช้สนับสนุนพันธกิจ เพื่อมุ่งไป สู่เป้าหมายและความเป็นเลิศทางวิชาการ

เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ต่อสภา และ เป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัย ในกิจการทั่วไป

ให้มีสภาคณาจารย์ กรรมการ ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ และเลือกกันเองเป็นรองประธานหนึ่งคน และเลขานุการหนึ่งคน มีอำนาจและหน้าที่ให้คำปรึกษา และเสนอแนะเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัย ต่ออธิการบดี เป็นสื่อกลางประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหารของมหาวิทยาลัยกับคณาจารย์ หรือระหว่างคณาจารย์ กำกับดูแลเกี่ยวกับจรรยาบรรณของคณาจารย์ และหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หลักเกณฑ์ จำนวน เป็นไปตามข้อบังคับ

ให้หน่วยงานระดับคณะ มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา ริเริ่มและรับผิดชอบดำเนินงานของคณะ มีวาระ 4 ปี และให้มีคณะกรรมการประจำคณะที่อาจมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกด้วยก็ได้ เพื่อช่วยเหลือในการวางนโยบายของคณะ พิจารณาเกี่ยวกับหลักสูตร การวัดประเมินผล มาตรา

ฐานและคุณภาพการศึกษา งบประมาณ และตำแหน่งทางวิชาการ การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา และหากจำเป็นให้มีหน่วยงานระดับภาคหรือหน่วยงานย่อยเรียกอย่างอื่นได้

หมวด 3 มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล

ให้มีระบบการประกันคุณภาพตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แต่ให้ออกหลักเกณฑ์วิธีการประกันได้เอง จัดทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนทุกวิชาก่อนเปิดสอน .จัดการศึกษาได้ทั้งสามระบบ กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษารายวิชาของแต่ละสาขา ให้มีการประเมินผลการทำงานของพนักงาน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและประกอบพิจารณาความดีความชอบ

หมวด 4 การบริหารงานบุคคล คณาจารย์ และตำแหน่งทางวิชาการ

การบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณาจารย์ให้มีหน้าที่สอนและวิจัย เสนอผลงานทางวิชาการเมื่อถึงกำหนด เชิญผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ภูมิปัญญา เป็นอาจารย์พิเศษได้

หมวด 5 ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร

มีอำนาจให้มีปริญญา ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต บัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตรได้ และให้มีอำนาจกำหนดให้สาขาใด วิชาใด ได้ปริญญาชั้นใด และใช้ชื่อย่อสาขาวิชาได้ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด 6 ครูประจำตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ เครื่องหมายวิทยฐานะ

อาจให้มีครูวิทยฐานะ หรือเครื่องหมายวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ครูประจำตำแหน่ง ให้มีตราประทับ ตรา เครื่องหมายประจำมหาวิทยาลัย ใช้ประทับเอกสารจึงจะมีความสมบูรณ์ และให้มหาวิทยาลัยมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ทำนี้

หมวด 7 การบัญชีและการตรวจสอบ

ให้จัดวางระบบบัญชีตามมาตรฐานที่รับรองทั่วไป แสดงกิจกรรมตามที่เป็นอยู่จริง โดยถือเกณฑ์สิทธิ์ ตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ จัดทำงบการเงิน โดยมีงบดุล งบกระแสเงินสด ทุกรอบระยะเวลาบัญชี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจรับรองบัญชี และรายงานผลการตรวจบัญชีเสนอสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หมวด 8 บทกำหนดโทษ

ผู้ใด ใช้ ปลอม เลียนตราเครื่องหมาย หรือครุฑ เข็มวิทยฐานะ เครื่องแบบ เครื่องหมาย โดยไม่มีสิทธิ์รวมทั้งเจตนาแสดงตนว่ามีสิทธิ์ในปริญญาใดๆ ต้องระวางโทษ และการไม่ให้ความร่วมมือให้ตรวจเอกสารกับผู้ตรวจสอบบัญชีให้มีโทษปรับ

บทเฉพาะกาล

เมื่อกฎหมายใช้บังคับระยะแรก ให้มีสภาเฉพาะกาลดำเนินการให้มีอธิการบดีในหกสิบวัน และดำเนินการไปจนกว่าจะมีสภาตามกฎหมายนี้ แต่มีระยะเวลาดำเนินการภายในหนึ่งปี ให้มีหน่วยงานเริ่มแรกขึ้นส่วนหนึ่ง และไม่ให้นำคุณสมบัติด้านระยะเวลาปฏิบัติงานของข้าราชการเกี่ยวกับการเป็นกรรมการหรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ แต่ยกเว้นไม่เกินสี่ปีนับแต่กฎหมายใช้บังคับ

สำหรับ ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ที่นำเสนอตามรูปแบบกฎหมายรูปแบบที่ 2 นั้น เป็นการร่างจากสาระสำคัญของกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบที่ 2 ที่มีเจตนารมณ์เพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับขึ้น เป็นลักษณะขององค์กรมหาชนอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาวิชาการชั้นสูงสาขาวิชาต่าง ๆ สนองความต้องการของสังคมระดับประเทศและสากล ทำการวิจัย ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของชาติและท้องถิ่น ส่งเสริมพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์และส่งเสริมวิद्यฐานะครู ดำเนินการโดยยึดหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี มีอิสระทั้งด้านบุคลากร การเงิน การพัสดุ วิชาการ และการบริหารจัดการทั่วไป มีสภาแบบสหภาพนโยบายเชิงบริหาร คัดสรรอธิการบดี ประเมินการทำงานของอธิการบดี อธิการบดีเป็นกรรมการและเลขานุการสภา มีอำนาจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยทั้งหมดทุกด้านแทนสภา จัดองค์กรได้ยืดหยุ่น มีที่ประชุมผู้บริหาร และสภาวิชาการเป็นที่ปรึกษาอธิการบดี สภาเมืองค์ประกอบจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มาจากหลายฝ่าย ทั้งภายใน ภายนอก รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ มีลักษณะของการกระจายอำนาจถึงระดับปฏิบัติ ผู้กระทำรับผิดชอบในผลของการกระทำ ให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่า มีการตรวจสอบย้อนหลัง มีการประเมินบุคลากรเพื่อการปรับปรุงพัฒนา มีการกำกับดูแลเท่าที่จำเป็น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และมีให้ใช้วิธีการโดยอ้อมในการกำกับ ให้มีการกำกับเหนือการกระทำโดยตรงเท่านั้น

สำหรับอนุบัญญัติ จัดทำในรูปของข้อบังคับ สรุปได้ดังนี้

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล

สาระสำคัญและบางประเด็นของการบริหารงานบุคคล มีดังนี้

ให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลที่อธิการบดีเป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิจากสภา และจากภายนอกเป็นกรรมการรวมอยู่ด้วย มีอำนาจหน้าที่ เสนอแนะแนวนโยบาย วางระเบียบข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ การพัฒนาบุคลากร การรับรองวุฒิ ดำเนินการทางวินัย

การสรรหาใช้ระบบเปิดกว้าง มีการสมัคร การสอบ การคัดเลือก อัตราเงินเดือนสายวิชาการไม่ต่ำกว่าหนึ่งจุดหก สายสนับสนุนไม่ต่ำกว่าหนึ่งจุดสามและสวัสดิการไม่ต่ำกว่าระบบราชการ ปรับปรุงบัญชีเงินเดือนตามภาวะเศรษฐกิจ และคำนึงถึงความสามารถในการจ่าย และการแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ อธิการบดีเป็นผู้มีอำนาจบรรจุแต่งตั้งพนักงาน นอกจากตำแหน่งทางวิชาการให้ปฏิบัติตามกฎหมาย การลาที่มีเจ็ดประเภท การลาบางประเภทอาจไม่ถือเป็นวันลา แต่ให้เป็นการพัฒนาบุคลากร มีวินัยที่เกี่ยวกับงาน ผู้บังคับบัญชา เพื่อร่วมงาน และประชาชน โทษทางวินัยมีสี่สถานร้ายแรงโทษให้ออก มีระบบร้องทุกข์และอุทธรณ์ของพนักงาน มีระบบออกจางาน เช่น เกษียณ สิ้นสุดสัญญา ถูกลงโทษให้ออก และข้อบังคับนี้ใช้ประกอบกฎหมายรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 เท่านั้น

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วยการบริหารการเงิน

สาระสำคัญและบางประเด็นของการบริหารการเงิน มีดังนี้

ให้มีคณะกรรมการบริหารการเงิน ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาเป็นประธาน อธิการบดีเป็นรองประธาน ผู้แทนผู้บริหาร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวนหนึ่งเป็นกรรมการ มีอำนาจในการกลั่นกรองเรื่องทางการเงิน การงบประมาณ พิจารณางบเงินงบประมาณรายได้รายจ่าย การจัดหาประโยชน์ การศึกษาแนวโน้มทางการเงิน และการลงทุน ที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน ดำเนินการแทนสภาพกรณ์ที่จำเป็น มีระบบการบริหารจัดการรายได้ เกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน การหลักฐานทางการเงินและทรัพย์สิน การฝากเงินต่าง ๆ และการบริหารจัดการรายจ่าย อำนาจการสั่งจ่าย งบประมาณรายรับรายจ่ายประจำปี การเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การจัดทำบัญชีที่ถือเกณฑ์สิทธิ์ การจัดทำรายงานทางการเงิน การตรวจสอบบัญชีของผู้ตรวจสอบภายใน

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ว่าด้วยการพัสดุ

สาระสำคัญและบางประเด็นของการพัสดุ มีดังนี้

การจัดหาพัสดุให้คำนึงถึงคุณภาพ ความเหมาะสมกับการใช้งาน หลักความคุ้มค่าและประโยชน์ หลักสุจริต ความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้

ให้เจ้าหน้าที่พัสดุเป็นผู้ยื่นคำขอจัดหา ผ่านผู้บังคับบัญชา แต่กรณีเร่งด่วน อาจรายงานผู้มีอำนาจไปก่อนแล้วรีบขออนุมัติภายหลัง โดยมีวิธีจัดหาเจ็ดวิธี แต่ละวิธีให้คณะกรรมการจัดหาพัสดุ จำนวนคนแล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินการจัดหา กรณีมีการเปิดซองไม่ต้องทำต่อหน้าผู้เสนอราคาก็ได้ ให้ลดขั้นตอน กระจายอำนาจอนุมัติ ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น มีคณะกรรมการตรวจรับ ซึ่งอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมด้วย รวมทั้งให้มีการควบคุมโดยทะเบียน แยกประเภท และการตรวจสอบประจำปี และการจำหน่ายโดยมีการตรวจสภาพก่อนจำหน่าย

อภิปรายผล

\

จากการค้นพบผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายในประเด็นสำคัญ ทั้งส่วนที่เป็นรูปแบบ สาระสำคัญ

และประเด็นตามรูปแบบกฎหมายที่นำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. กฎหมายที่ใช้ในการจัดตั้งและดำเนินการเป็นหลักของสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย ในปัจจุบันทั้งในต่างประเทศ โดยเฉพาะในแคนาดา ออสเตรเลีย ในเอเชีย เช่น อินเดีย สิงคโปร์ และรวมทั้งประเทศไทย ต่างได้จัดทำเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ (The Act) ทั้งสิ้น อันแสดงให้เห็นถึงแต่ละประเทศให้ความสำคัญกับสถานศึกษาชั้นสูงนี้ว่า การจะจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมา จะต้องให้สภาหรือรัฐสภาให้ความยินยอม คือต้องเห็นชอบทั้งฝ่ายบริหาร คือรัฐมนตรี และฝ่ายนิติบัญญัติ เพราะมหาวิทยาลัยเมื่อจัดตั้งขึ้นมาแล้วจะเป็นองค์กรสาธารณะทางด้านกิจการขึ้นมาอย่างหนึ่ง ที่รัฐบาลต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ อันเป็นภาษีอากรของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ที่พบว่า “การจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ให้จัดทำเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ” แต่หากจะจัดทำเป็นกฎหมายลำดับอื่น เช่นทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในกฎหมายองค์การมหาชน ก็ย่อมจะกระทำได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) แม้จะมีผู้เสนอแนะให้มีกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ ในระดับพระราชบัญญัติ รวมกันให้เหลือน้อยฉบับลง (ศรัทธา เจริญพานิช และคณะ, 2541) แล้วออกเป็นกฎหมายระดับพระราชกฤษฎีกาแทนของแต่ละแห่ง ก็ยังไม่ได้รับการตอบสนอง อาจเป็นเพราะการออกกฎหมายในระดับพระราชกฤษฎีกานั้น เป็นกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรี ซึ่งอาจจะถูกฝ่ายการเมืองแทรกแซงเอาได้ (สุรพล นิติไกรพจน์, 2543) และอาจกระทบกระทั่งกันได้ง่ายระหว่างมหาวิทยาลัยกับฝ่ายบริหาร (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2545) ประกอบกับทั้งนักกฎหมายมหาชนและนักอุดมศึกษาก็ยังเห็นสอดคล้องกันว่าต้องออกเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติของแต่ละแห่งจึงจะเหมาะสม (เกรียงไกร เจริญธนะวัฒน์ และประเสริฐ จริญญาภูณ, 2545)

จึงยังไม่มีวี่แวงของความเคลื่อนไหวในส่วนนี้ ยังคงให้ความสนใจกับกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในลักษณะพระราชบัญญัติจัดตั้งที่เป็นของแต่ละแห่งอยู่ เช่นเดียวกับในต่างประเทศ

2. จากการศึกษารเปรียบเทียบพบว่า กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยทั้งส่วนราชการ มหาวิทยาลัยในกำกับของไทยและของต่างประเทศ มีลักษณะโครงสร้างคล้ายกัน ที่ประกอบส่วนสำคัญๆ ได้แก่ บททั่วไป การดำเนินการ การปกครอง ตำแหน่งทางวิชาการ ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ การบัญชี การตรวจสอบ การกำกับดูแล คงเป็นเพราะมีอิทธิพลของการยึดถือในการร่างกฎหมายมาจากแหล่งเดียวกัน โดยเฉพาะของไทย วิธีเขียนพระราชบัญญัติ ใช้แบบอังกฤษ และยึดเป็นแนวปฏิบัติมาเป็นเวลาช้านาน ที่เริ่มต้นด้วยชื่อ คำปรารภ และต่อด้วยมาตรา หมวด และสารบัญญัตินิยามของกฎหมาย (ประวิณ ฤ น นคร, 2543) และที่สำคัญที่เป็นร่างกฎหมายที่จะต้องมีหลักการและเหตุผล ดังรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐรูปแบบที่ 1 : องค์กรมหาชนอิสระแบบเต็มรูป

“...ให้มีกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐรูปแบบที่ 1 โดยมีเหตุผลเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง ทันกับความต้องการของสังคม ให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการดำเนินงานทุกด้าน มีระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี คุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ สร้างสรรสิ่งใหม่ออกเผยแพร่ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และมีความเป็นสากล มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีมาตรฐานผลผลิตทุกด้าน สามารถแข่งขันได้ในระดับโลกนั้น...” มีความสำคัญมาก ต่อการพิจารณาและอนุมัติของรัฐสภา เพราะเป็นกรอบที่จำกัดให้รัฐสภาพิจารณาแก้ไขได้ภายในขอบเขตของหลักการที่เขียนไว้ โดยจะแก้ไขให้ขัดกับหลักการนั้นไม่ได้ ส่วนเหตุผล ในการเสนอร่าง เป็นข้อความที่แสดงให้เห็นความจำเป็นและชี้ให้เห็นเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติว่า จะมีกฎหมายเพื่อการใด และยังเป็นประโยชน์ในการตีความเมื่อตราเป็นกฎหมายในบทบัญญัติที่ไม่ชัดเจนด้วย และเมื่อประกาศเป็นพระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เหตุผลจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของพระราชบัญญัติฉบับนั้นๆ (ประวิณ ฤ น นคร, 2543)

อย่างไรก็ดีโครงสร้างของกฎหมายที่พบใกล้เคียงกับโครงสร้างของพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่เพิ่งจะใช้บังคับ ที่ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน คือมีสภาในสถาบันเอกชนจำนวนกรรมการไม่เกิน 15 คน การให้ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ และเกี่ยวกับทรัพย์สินและการบัญชี ไว้เช่นกัน(ราชกิจจานุเบกษา, 2546)

3. ประเด็นที่เกี่ยวกับรายได้ของมหาวิทยาลัย ตามกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ พบว่า รายได้ของมหาวิทยาลัยมีเฉพาะส่วนที่มหาวิทยาลัยจัดหาได้เอง เงินที่รัฐบาลสนับสนุนเป็นงบประมาณตามที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งต้องจ่ายตรงตามรายการต่างจากพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นในกำกับของรัฐที่บัญญัติว่า รายได้ที่มีมหาวิทยาลัยมีเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ และรายได้ที่มีมหาวิทยาลัยหาได้เองมหาวิทยาลัยจึงสามารถ

นำไปจัดสรรได้ ตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยได้เอง เช่นเดียวกับกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับของต่างประเทศ ที่มีความเป็นอิสระในด้านการเงิน อันทำให้เกิดความคล่องตัวตามระเบียบที่แต่ละแห่งออกได้เองภายใน รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษารูปแบบที่ 3 แบบราชการ ที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว จึงต้องมีบทบัญญัติให้ยกเว้น ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้ และมีบทบัญญัติให้มีรายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ด้วย ทั้งนี้ไม่รวมเงินเดือนของบุคลากรหรือรายจ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับบุคลากรยังคงเป็นไปตามระบบราชการ มหาวิทยาลัยจึงนำเงินรายได้ส่วนนี้ไปรวมกับที่หาได้เองบริหารจัดการเองได้ อย่างมีอิสระขึ้น สอดคล้องกับบทบัญญัติในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่ว่า ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและเป็นนิติบุคคล อาจจัดเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ ดำเนินกิจกรรมได้โดยอิสระ พัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเองได้ จึงต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยนั้น และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเงินอุดมศึกษา โดยพิจารณาตามพันธกิจ ผลผลิต และต้นทุนการผลิต ยึดหลักงบประมาณที่เน้นผลงาน โดยรัฐมีระบบตรวจสอบย้อนหลัง (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2546) และมีความเป็นไปได้ในการบัญญัติเป็นกฎหมายในส่วนนี้ หากรัฐบาลมีนโยบายให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งไปบริหารจัดการเอง ลดความเป็นราชการลง มีความเป็นเอกชนมากขึ้น (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2544) แต่หากยังไม่มีการยอมรับ ก็เป็นไปได้ที่มหาวิทยาลัยในส่วนราชการจะได้อิสระในด้านการเงิน ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล

4. ข้อค้นพบที่ต้องนำไปบัญญัติในกฎหมายจัดตั้งเกี่ยวกับการให้ใช้หลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) หรือเรียกกันแบบสามัญว่าธรรมาภิบาลนั้น สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปฏิบัติตาม สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาอุดมศึกษาของผู้นำระดับประเทศว่า นำเอาทฤษฎีที่มีอยู่ทั้งหมดมาบริหาร สร้างองค์กรมหาวิทยาลัยให้เป็นองค์กรตัวอย่าง โดยให้มีระบบคุณธรรม(Merity sytem)ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) และธรรมาภิบาล (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2544) โดยสอดคล้องกับข้อเสนอของ จรัส สุวรรณเวลา (2545) ที่ว่า หลักการของการปกครองที่ดีขององค์กรมหาชนอิสระนั้น องค์กรมีความรับผิดชอบ มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใส ดำเนินการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีการแบ่งอำนาจหน้าที่กันอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมของประชาคมในองค์กรและมีการถ่วงดุลแห่งอำนาจในองค์กร ซึ่ง บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2543) เสริมว่า ธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการไปสู่เป้าหมาย 3 ประการ คือ เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งทางการวิจัย การเรียนการสอนและการแก้ปัญหาสังคม ความเป็นธรรมแก่นักศึกษา สังคมที่รองรับผลของการศึกษาและวิจัย และสร้างความเป็นธรรมแก่รัฐที่ได้จัดสรรงบประมาณก้อนหนึ่ง และเป้าหมายสุดท้ายคือประสิทธิภาพและประสิทธิผล ธรรมาภิบาลจึงเป็นตัวกำหนดที่จะไม่ให้ผู้ใดทำอะไรได้ตามอำเภอใจ การทำ

มหาวิทยาลัยให้เป็นตัวอย่าง บทบัญญัติที่เกี่ยวกับธรรมาภิบาลไว้ในกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นหลักประกันความเชื่อถือได้ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งความศรัทธา ความภาคภูมิใจแต่กรณี พนักงาน ผู้บริหาร รัฐบาล รัฐมนตรีที่กำกับดูแล นักศึกษา ศิษย์เก่า และโดยเฉพาะผู้ใช้ผลผลิตหรือความต้องการของตลาด ก็ยิ่งจะทำให้กิจการของมหาวิทยาลัยมีความมั่นคงและก้าวหน้ายิ่งขึ้นนั่นเอง

5. ประเด็นที่ให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐขึ้นเป็นสถาบันที่ดำเนินการได้โดยอิสระ พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เป็นของตนเองได้ ซึ่งจะต้องมีในบทบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งไว้ นั้นเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะเป็นวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย แม้จะมีบัญญัติไว้บ้างในรัฐธรรมนูญว่า การศึกษาอบรม การเรียนการสอน และการเผยแพร่ตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง (ราชกิจจานุเบกษา, 2540) หรือในกฎหมายการศึกษาจะบัญญัติว่าให้สถาบันการศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา นิติบุคคล ดำเนินการได้โดยอิสระ แต่ยังมีบัญญัติต่อไปว่า ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) ถ้อยคำของกฎหมายที่ว่า เป็นสถาบันที่ดำเนินการได้โดยอิสระ ควรจะต้องบัญญัติไว้รวมถึงการให้ทำตามหรือยกเว้นอะไรก็ตามต้องบัญญัติไว้ในกฎหมาย เพราะกฎหมายไทยเป็นกฎหมายประเภทลายลักษณ์อักษร การตีความกฎหมายจะตีความตามลายลักษณ์อักษรที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนั้นก่อน หากไม่มีบัญญัติไว้ เมื่อมีกรณี การฟ้องคดีและมหาวิทยาลัยได้แย้งว่าตนมีสิทธิ์เพราะ “มีอิสระ” ก็อาจถูกยกฟ้องหรือแพ้คดีได้ ดังเช่น กรณีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในรัฐหนึ่งของสหรัฐอเมริกา ห้ามมิให้สถาบันและวิทยาลัยมีอำนาจในการออกปริญญาบัตร แต่คณะกรรมการมหาวิทยาลัยชี้แจงว่าได้ลงทะเบียนโปรแกรมนี้มานานแล้ว สามารถทำเช่นนี้ได้ แต่ศาลไม่ได้ยึดถือประวัติศาสตร์ของการได้มาซึ่งอำนาจนั้น แต่ได้ให้น้ำหนักกับกฎหมายที่ถือปฏิบัติกันมา ศาลให้ยกคำร้องเพราะ “ไม่มีเนื้อหาของกฎหมายตรงไหนเลยว่า มหาวิทยาลัยมีอิสระ” ไม่ต้องทำตามคำสั่งหรือกฎระเบียบซึ่งบังคับใช้กับสถาบันอื่นๆ ของผู้ที่คุมการศึกษาด้วย (Kaplin and Lee, 1995) ถ้อยคำหรือประเด็นข้อกฎหมายเหล่านี้ จึงมีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ตามกฎหมายจัดตั้งของไทย ยังไม่มีกฎหมายฉบับใดบัญญัติไว้ในประเด็นนี้ หากมีกรณีเกิดขึ้น ก็ต้องตีความหรือยอมจะขึ้นกับคำพิพากษาของศาลเป็นที่ตั้ง

6. ประเด็นเกี่ยวกับการปกครอง (University governance) หรือ องค์การสูงสุดของมหาวิทยาลัยพบว่ามีได้หลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบสถานโยบายที่มีสำนักงานสภาจัดประชุมและติดตามงาน สถานโยบายเชิงบริหาร (CEO) และรูปแบบสถานโยบายและติดตามงานซึ่งใกล้เคียงกับที่ สุชาติ ตันธนะเดชา (อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมาน และคณะ, 2542) ที่รายงานโครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยแนวตะวันตกว่า มีรูปแบบสภาหลายแบบ ได้แก่ สถานโยบายแบบอิงผู้บริหาร (CEO) สถานโยบายแบบกึ่งบริหารมีสำนักงานเลขาธิการ สถานโยบายกำกับ

การบริหารมีสำนักงานเลขาธิการจัดประชุมและดูแลงานทั่วไป สถานโยบายแบบร่วมบริหารและอธิบายว่า การบริหารมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป จะมีสภาเป็นองค์คณะบุคคล (Governing Body) สูงสุดที่มีองค์ประกอบ และเรียกชื่อต่างกัน เช่น Board of Oversees, Board of Trustees, Board of Regents เป็นต้น ตามแต่แนวคิดของการดูแลกิจการของมหาวิทยาลัยนั้น ซึ่งจะสัมพันธ์กับผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย คือการคัดเลือกแต่งตั้งอธิการบดี (President หรือ Rector) ที่จะมาบริหารมหาวิทยาลัย หรือที่สมัยใหม่เรียกว่า Chief Executive Officer (CEO) ซึ่งจะไปจัดระบบบริหารงานต่างๆ การแบ่งองค์กรภายใน ตลอดจนการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารระดับต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย บางสถาบันก็มีคณะบุคคลเรียกว่า สภาซีเนท (Senate) ประกอบด้วยศาสตราจารย์ และหรืออาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่บริหารเกี่ยวกับวิชาการเป็นหลัก หรือเกี่ยวกับสวัสดิการ ออกกฎระเบียบปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีรูปแบบบริหารภายในที่มีความหลากหลาย เช่นบางแห่งมีองค์กรเรียกว่า สภาที่ปรึกษามหาวิทยาลัย (University Council) บ้าง สภาวิชาการ (Academic Council) เป็นต้น

ซึ่งแนวคิดของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จัดเป็นองค์กรที่มีระบบบริหารจัดการเป็นอิสระจากระบบราชการ จึงจำต้องออกแบบองค์กรให้มีผู้รับผิดชอบและตัดสินใจในนโยบาย และมาตรการต่างๆ ทุกๆ ด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการทั่วไป ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารการเงินและด้านอื่นๆ ผู้รับผิดชอบอาจมีสองทางเลือกคือ ให้บุคคลผู้หนึ่งรับผิดชอบสูงสุดกับอีกทางเลือกหนึ่งคือให้องค์คณะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลรับผิดชอบสูงสุด แต่การที่มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสร้าง รวบรวมและเผยแพร่ความรู้ เป็นที่รวมของบุคลากรระดับมัธยมของชาติ มีหลากหลายสาขา การออกแบบให้มีผู้รับผิดชอบเป็นคณะบุคคล น่าจะเหมาะสมกว่าบุคคลเดียว และโดยทั่วไปสากลก็มีการรับผิดชอบเป็นคณะบุคคล เช่นเดียวกัน (<http://www.chula.ac.th/prepare/07.html>, 17/8/44) ซึ่งอาจเรียกว่าสภามหาวิทยาลัย (University Council) ดังกล่าวข้างต้น ตามความคุ้นเคยของสังคมไทย แต่การเรียกชื่ออย่างไร อาจขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมหรือค่านิยม ขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบ รวมถึงประวัติความเป็นมา ดังเช่น มหาวิทยาลัยบางแห่งในต่างประเทศ ได้รับการก่อตั้งหรือสนับสนุนการก่อตั้งจากบุคคลหรือนิติบุคคลหลายฝ่าย รวมสมทบเป็นทุนก่อตั้งเป็นทรัพย์สิน ที่ดิน หรือเงินสด หรือหลักทรัพย์อื่นๆ นำมาจัดหาผลประโยชน์ให้เกิดรายได้ เพื่อนำรายได้นั้นมาเป็นค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยในแต่ละปี ทุนที่รวมสมทบกันนั้น มักเป็นรูปของกองทุนคงยอดเงินต้น (Endowment) ส่วนการบริหารจัดการกองทุนจัดเป็น Trust fund ด้วยเหตุนี้เอง บุคคลหรือนิติบุคคล จึงมีตัวแทนเพื่อเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการบริหาร Trust fund นั้น รวมไปถึงการกำหนดนโยบาย การใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยด้วย ก็คือการกำหนดงบประมาณ และการประเมินจากรายงานผลการปฏิบัติงาน

ของมหาวิทยาลัยนั่นเอง ตัวแทนเหล่านี้จึงเรียกว่า Trustees ซึ่งก็คือเจ้าของ Trust fund นั่นเอง ดังนั้น โดยหลักการแล้ว เจ้าของกองทุน เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารทุน และมหาวิทยาลัยเป็นผู้จ่ายรายได้จากทุน จึงเรียกคณะบุคคลนั้นว่า Board of Trustees

7. รูปแบบของ Board of Trustees ระยะเวลาต่างๆ ได้รับการปรับปรุง และขยายเพิ่มเติมออกไป เช่นมีผู้แทนคณาจารย์หรือผู้แทนนักศึกษามาช่วยอยู่ใน Board of Trustees ด้วย แต่อิทธิกรบตีจะไม่มีฐานะเป็นกรรมการ แต่จะเข้าร่วมประชุม เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานและรับนโยบายไปปฏิบัติและที่สำคัญคือ Board of Trustees เป็นผู้แต่งตั้ง และ ถอดถอน อธิการบดี ดังเช่น กฎหมายจัดตั้งของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ อธิการบดีจะเป็นผู้ประสานลำดับแรกกับสภา และเชื่อมโยงนโยบายและทิศทางจากสภาไปสู่การปฏิบัติของมหาวิทยาลัย โดยจัดทำเป็นพันธกิจ (<http://www.bot.ilstu.edu/about/index.html>.27/1/2004)ทำนองเดียวกับกฎหมายสภาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐรูปแบบที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนี้ อธิการบดี ไม่ได้เป็นกรรมการในสภา แต่เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อสภาและประสานกับสภาเพื่อนำนโยบายมาปฏิบัติ บทบาทของ อธิการบดีจึงเป็นไปตามกฎหมายของแต่ละแห่ง เช่นกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ (National University of Singapore Act, 2002) ให้ อธิการบดี (The president) เป็นหัวหน้าพนักงานฝ่ายบริหารและวิชาการของมหาวิทยาลัย (be the principal executive and academic officer of the university) และเป็นประธานสภาวิชาการโดยตำแหน่ง (be ex officio chairman of the Senate) และตามกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยวอเตอร์ลู (University of Waterloo Act, 1972) เป็น CEO (The chief executive officer of the University) เป็นหัวหน้าผู้บริหารของมหาวิทยาลัย เป็นผู้บริหารระดับสูงสุด เป็นผู้นำสูงสุด โดยมีอำนาจบริหารจัดการแทนสภา (Board of Governors) ในการจัดการควบคุมมหาวิทยาลัย

8. อำนาจหน้าที่ของอธิการบดีตามกฎหมายที่นำเสนอรูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 มีลักษณะเป็น CEO สอดคล้องกับกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charls Darwin University Act. 2003) ซึ่งเป็นกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยของประเทศออสเตรเลีย ที่นับว่าเป็นฉบับใหม่ที่จะบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2546 ที่มีบทบัญญัติให้ผู้ที่ทำหน้าที่อธิการบดี (Vice – chancellor)ว่าเป็น CEO(The chief of executive officer of the university)รับผิดชอบโดยตรงต่อสภาในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย (Responsible to the council for the management of the university) มีอำนาจหน้าที่ออกกฎหมายลำดับรอง (By – laws) ได้ และปฏิบัติตามที่สภากำหนด การค้นพบและนำเสนอประเด็นอำนาจหน้าที่ของอธิการบดีในรูปแบบกฎหมายที่ผู้วิจัยนำเสนอนี้ จึงน่าจะมีคามเหมาะสมในยุคปัจจุบัน ที่ต้องการจะปฏิรูปมหาวิทยาลัยและพร้อมที่จะแข่งขันในเวทีโลก (<http://www.cdu.edu.au/scs/eduact.html>.15/1/2004)

9. นอกจากนี้ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของสภานั้นพบว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มาจากการแต่งตั้งและหรือเสนอแนะจากผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา เช่น ให้รัฐมนตรีที่ดูแล คณะกรรมการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาแนะนำได้ฝ่ายละหนึ่งคน มาจากผู้แทนผู้บริหารในมหาวิทยาลัย ผู้แทนคณาจารย์ และจากนักศึกษาด้วยนั้น สอดคล้องกับ ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของโลกในศตวรรษที่ 21 และปฏิญญาโลกว่าด้วยการอุดมศึกษา ที่ต้องการให้ทุกฝ่ายที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รวมทั้งนักศึกษา ศิษย์เก่า ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย (ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2542) โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ในการเป็นกรรมการของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สิงคโปร์ กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยนินยาง กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้ให้ความสำคัญกับศิษย์เก่าเข้ามาเป็นกรรมการในสภา และแม้กฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยชาร์ลส์ ดาร์วิน ของออสเตรเลีย ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายฉบับล่าสุดของสถาบันอุดมศึกษาก็ยังให้นักศึกษาเป็นกรรมการในสภาได้ถึงสองคน ซึ่งทั้งนี้คงเป็นไปตามหลักการปฏิญญาโลก ว่าด้วยการอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, Unesco, 1998) ซึ่งอาจเป็นเพราะการให้นักศึกษาได้เข้าร่วมเป็นกรรมการนั้น ถือว่า เป็นมหาวิทยาลัยทันสมัยอย่างหนึ่งก็ได้ ดังรายงานกลุ่มของมหาวิทยาลัยมินเนโซต้าที่รายงานว่ามี มหาวิทยาลัยทันสมัย (Modern University) นั่นคือ มหาวิทยาลัยที่ใช้เทคโนโลยี มีการศึกษาทางไกล ปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลง มีทฤษฎีและภาคปฏิบัติสมดุลกัน คือนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง ยอมรับได้ในความไม่เป็นคนอนุรักษ์นิยมของนักศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดใหม่ในเรื่องของหลักสูตรที่เป็นชุดสำเร็จรูป ฟังนักศึกษา(Listening to student) รับฟังพนักงาน (Listen to employers) และให้นักศึกษาเป็นกรรมการชุดต่างๆ มากขึ้น (Include more student on committees) ก็เป็นได้ (Minnesota State University, 2004)

10. การใช้อำนาจกำกับดูแล พบว่า ให้รัฐมนตรีมีอำนาจ และหน้าที่ ในการกำกับดูแลเหนือการกระทำ ของสถาบันอุดมศึกษาเท่าที่จำเป็น ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ แนวนโยบายแห่งรัฐ นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาให้ปฏิบัติตามกฎหมายและให้มีการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้วิธีที่สอดคล้องกับความมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา ข้อค้นพบที่สอดคล้องกับที่บัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันคือของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง แต่มีประเด็นที่ชัดเจนกว่า ที่ว่า ให้กำกับดูแลที่เจาะจงว่าเหนือการกระทำของสถาบันอุดมศึกษา กำกับเท่าที่จำเป็น และใช้อำนาจกำกับดูแลโดยทางอ้อมมิได้

อำนาจกำกับดูแลต่างกับอำนาจบังคับบัญชา เพราะอำนาจนี้ไม่ได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะของผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา แต่เป็นไปในลักษณะของผู้ควบคุมกำกับ และผู้ถูกควบคุมกำกับ อำนาจกำกับจึงเป็นอำนาจที่มีเงื่อนไข อำนาจนี้จะมีได้ก็แต่ในกรณีและรูปแบบที่รัฐบัญญัติกำหนดไว้เท่านั้น อำนาจกำกับดูแลจึงเป็นอำนาจที่ไม่สามารถออกคำสั่งโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ได้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจควบคุม เพียงแต่ควบคุมว่า มีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่เท่านั้น (กฤษฎา จันทโรฬาร, 2543)

ที่มาของอำนาจควบคุมกำกับดูแลมาจากหลักการสำคัญของกฎหมายปกครอง สรุปได้ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยวแบ่งแยกมิได้ การจัดระเบียบการปกครองจึงมีหลัก 2 ประการ คือ การปกครองแบบรวมอำนาจ กับการปกครองแบบกระจายอำนาจ การปกครองแบบรวมอำนาจ จะรวมอำนาจปกครองไว้ที่ส่วนกลาง โดยแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ (1) การรวมศูนย์อำนาจปกครอง แบบที่อำนาจทั้งหลายอยู่ที่ส่วนกลางทั้งสิ้น ไม่มีการมอบอำนาจ บางเรื่องส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางไปทำอยู่ในภูมิภาค และ (2) การกระจายการรวมศูนย์อำนาจปกครอง คือ ส่วนกลางมอบอำนาจตัดสินใจบางเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางไปทำ แต่ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าว จะอยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาของส่วนกลาง ดังเช่น กรณีของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการทั้งหลาย แม้จะมีพระราชบัญญัติของตนเอง ก็ยังเป็นของส่วนกลางและอยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาสั่งการได้ทั้งสิ้น

การปกครองแบบกระจายอำนาจ คือ รัฐมอบอำนาจให้องค์กรอื่น เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของส่วนกลาง เพียงแต่อยู่ในอำนาจควบคุมกำกับเท่านั้น โดยแบ่งออกได้ 2 แบบคือ (1) การกระจายอำนาจทางเขตแดน หรือทางพื้นที่ จึงต้องมีองค์กรปกครองทางเขตแดน เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีการเลือกตัวผู้บริหาร อิสระจากส่วนกลาง ไม่อยู่ภายใต้บังคับบัญชา และ (2) กระจายอำนาจทางบริการหรือกิจการ คือ รัฐเข้าไปทำในรูปแบบขององค์กรกระจายอำนาจทางบริการ และให้กิจการนั้นเป็นนิติบุคคล แยกไปจากรัฐ มีทรัพย์สิน ผู้บริหารเป็นของตนเอง อยู่ภายใต้อำนาจกำกับของรัฐ เช่น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ชาญศักดิ์ แสงศักดิ์, 2542)

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จะถูกจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย จะมีลักษณะเป็นองค์กรมหาชนอิสระ และเป็นองค์กรมหาชนของรัฐประเภทที่สาม โดยที่องค์กรมหาชนของรัฐประเภทแรกคือ ส่วนราชการต่างๆ ประเภทที่สอง ได้แก่ รัฐวิสาหกิจ การตั้งองค์กรมหาชนอิสระปัจจุบันทำได้ 2 แบบ คือ จัดตั้งโดยทำเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ.2542 การจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับลักษณะนี้ ก็สามารถกระทำได้ แต่นักกฎหมายมหาชน และนักอุดมศึกษาส่วนมากไม่ค่อยเห็นด้วยโดยวิธีการนี้ ดังที่ได้อภิปรายมาแล้ว

อีกแบบหนึ่ง คือ การจัดทำเป็นพระราชบัญญัติของแต่ละกิจการขึ้นมา ดังเช่น มหาวิทยาลัยในกำกับที่มีอยู่ 4 แห่ง และตามที่น่าเสนอรูปแบบกฎหมายที่อาจจะจัดตั้งขึ้นมาตามผลการวิจัยนี้ โดยเฉพาะตามรูปแบบที่ 1 และที่ 2

องค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยกฎหมายเป็นการเฉพาะเช่นนี้ จึงมีลักษณะเป็นองค์กรมหาชนอิสระ ซึ่งศาสตราจารย์ Vedel และ Devolve ได้อธิบายถึงองค์กรอิสระไว้ว่ามี 3 ประการ คือ ประการแรก องค์กรมหาชนอิสระ จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล แยกไปจากรัฐและส่วนราชการทั้งหลายภายใต้รัฐ แยกไปจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประการที่สอง องค์กรมหาชนอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชน ซึ่งหมายถึงว่า องค์กรมหาชนอิสระ จะต้องอยู่ภายใต้โครงสร้างของอำนาจมหาชน ซึ่งมีผลทำให้องค์กรมหาชนอิสระสามารถมีสิทธิพิเศษ และมีอำนาจบังคับบางประการเหนือประชาชนทั่วไป นอกจากนั้น การเป็นองค์กรในภาคมหาชน ยังมีผลทำให้องค์กรมหาชนอิสระ จะต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจกำกับดูแล องค์กรของรัฐองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งด้วย อีกทั้งเมื่อมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรเหล่านี้ ก็ต้องให้ศาลปกครองเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมายขององค์กรเหล่านี้ด้วย ประการที่สาม องค์กรมหาชนอิสระมีภารกิจในการดำเนินกิจการที่เป็นบริการสาธารณะเฉพาะด้าน ดังเช่น มหาวิทยาลัย ซึ่งภารกิจเฉพาะด้านการจัดการศึกษาชั้นสูง การบริการวิชาการและการวิจัย (สุรพล นิติไกรพจน์, 2543) ตามกฎหมายรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 มีสาระสำคัญและประเด็นต่างๆ ที่สอดคล้องกับหลักนี้ จึงถือได้ว่าเป็นรูปแบบขององค์กรมหาชนอิสระรูปแบบหนึ่งด้วยเช่นกัน

ดังนั้น เมื่อสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เป็นองค์กรที่มาจากกระกระจายอำนาจการปกครองก็ต้องจะได้อำนาจกำกับจากรัฐด้วย การใช้อำนาจกำกับ ซึ่งการใช้อำนาจกำกับนั้นปกติจะมี 2 ลักษณะ คือ (1) การกำกับดูแลเหนือตัวบุคคลหรือองค์กร วิธีการกำกับคือส่วนกลางมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือองค์กร หรือถอดถอนหัวหน้าฝ่ายบริหารองค์กรนั้น ซึ่งก็มีแพร่หลายในองค์กรมหาชนอิสระ เช่นถ้าหัวหน้าฝ่ายบริหารนั้นได้รับแต่งตั้งโดยกฎกระทรวง และ (2) การกำกับดูแลเหนือการกระทำ โดยผู้มีอำนาจกำกับดูแลจะควบคุมนิติกรรมขององค์กรกระจายอำนาจนี้ เพื่อตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของนิติกรรมนั้น ซึ่งอาจตรวจสอบถึงดุลยพินิจแต่ภายใต้เงื่อนไขบางประการ ผู้มีอำนาจกำกับดูแลมีอำนาจฟ้องศาลปกครอง ว่าการกระทำไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถือว่าเป็นมาตรการที่น้อยที่สุด วิธีที่มากกว่าคือสั่งยกเลิกนิติกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยตนเอง วิธีที่มากขึ้นอีกคือการให้ความเห็นชอบ และการกำกับดูแลมีมากที่สุด คือ การทำคำสั่งแทน นอกจากนี้ อาจใช้อำนาจกำกับดูแลโดยทางอ้อมด้านการคลัง การบัญชี ควบคุมงบประมาณ ควบคุมด้านบริหารที่ปรึกษา เป็นต้น (ชาญศักดิ์ แสวงศักดิ์, 2542, สมเกียรติ พงศ์เป็นสุข, 2545) แต่ทั้งนี้ จะให้กำกับอย่างไร ต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรนั้นๆ

เพราะเป็นอำนาจที่มีเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว ส่วนวิธีการที่ใช้ในการกำกับก็พึงใช้ให้ไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องใช้ดุลยพินิจและการตีความ ถ้ามิได้ระบุไว้ชัดแจ้งอย่างเช่นในกฎหมายของมหาวิทยาลัยเดลฮี ให้อำนาจผู้ตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำได้ หรือพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยเอ็ดดิธคอเวน (Edith Cowan University) ที่ให้ผู้ว่าราชการรัฐเป็นผู้ตรวจเยี่ยมในเรื่องที่เห็นว่าสมควรได้ (<http://www.cowan.edu.au/secretariat/unical/act/parti.html>, 17/5/2002)

การใช้อำนาจกับสถาบันอุดมศึกษา จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะหลักการของอุดมศึกษา คือ ต้องการความเป็นอิสระ ต้องการมีเสรีภาพทางวิชาการ และความเป็นเลิศ การใช้อำนาจควบคุมกำกับ จึงเป็นอำนาจที่เหมาะสมกับความเป็นอุดมศึกษามากที่สุด เพราะอำนาจกำกับสอดคล้องกับหลักอุดมศึกษา เป็นการควบคุมอยู่ห่างๆ ในลักษณะของการกำกับดูแล (Tutelage) เพื่อคอยยับยั้งการกระทำที่อาจออกนอกระบบ หรือเป็นการละเมิดกฎหมาย ได้ อย่างทันทั่วถึง แต่อำนาจกำกับดูแลเหล่านี้ ต้องกำหนดไว้ชัดแจ้งในกฎหมาย มิฉะนั้นองค์กรที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแล ย่อมมีอาจก้าวล่วงเข้าไปในขอบเขตความเป็นอิสระได้ ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามหลักการทั่วไปในทางกฎหมายมหาชนที่ว่า “ไม่มีอำนาจกำกับดูแลมากกว่าที่กฎหมายกำหนด (Pas de tutelle sans texte, pas de tutelle au-dela des textes) นั่นเอง (สุรพล นิติไกรพจน์, 2543)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐสามารถจัดกระทำได้หลายรูปแบบ การนำไปใช้ควรพิจารณาว่ารูปแบบใดจะเหมาะสมกับเจตนารมณ์ สภาพและบริบทของผู้ก่อตั้งหรือผู้ที่ปรับปรุงพัฒนามาจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้นเองว่า รูปแบบใดจะตรงกับความประสงค์ได้มากที่สุด โดยเกณฑ์แรก ที่ควรพิจารณาคัดเลือก ได้แก่ หลักความเป็นอุดมศึกษานั้นเอง คือ หลักความมีอิสระ หลักความมีเสรีภาพทางวิชาการ และหลักการมุ่งสู่ความเป็นเลิศ เพราะถ้าขาดหลักสามประการนี้ จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาได้ไม่สมบูรณ์ โดยพิจารณาว่า รูปแบบใดกระทำได้ง่าย และสะดวกที่สุด ควรเลือกใช้รูปแบบนั้น ส่วนเกณฑ์อื่น ที่อาจนำมาใช้ประกอบการพิจารณา ได้แก่ ความสอดคล้องกับนโยบายระดับต่างๆ

ความตรงกับความต้องการประชาคมหรือชุมชนวิชาการนั้น รวมทั้งความเป็นสากล ความทันสมัย จึงควรศึกษาทุกรูปแบบก่อนตัดสินใจ เลื่อนนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้แล้วแต่กรณี

1.2 กฎหมายแต่ละรูปแบบประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และการปกครองอันได้แก่ องค์คณะบุคคลผู้มีอำนาจสูงสุด หรือสภาสถาบันอุดมศึกษาหรือสภามหาวิทยาลัย และผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย ตลอดจนทั้งการดำเนินการ และปฏิบัติการต่างๆ ขององค์กร การนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ควรทำไปทั้งระบบ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นสาระสำคัญหลักของรูปแบบนั้น เช่น ขอบข่ายของวัตถุประสงค์ รูปแบบของการปกครอง หรือสภาอำนาจหน้าที่ การได้มาซึ่งผู้บริหาร อำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร การจัดหารายได้ การตรวจสอบ การกำกับ เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้สัมพันธ์กันในแต่ละรูปแบบ ส่วนรายละเอียดปลีกย่อย หรือประเด็นรองๆ เช่น รายละเอียดขององค์ประกอบ ประเภทของกรรมการ จำนวน หรือสัดส่วน คุณสมบัติผู้บริหารเหล่านี้ สามารถปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการได้ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นระบบและเป็นหลักของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือโดยอ้อมที่จะได้ใช้เป็นฐานในการพิจารณา ติดตาม หรือศึกษาถึงผลกระทบไม่ว่าทางบวกหรือทางลบ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาจะกระทำได้อย่างมีเหตุมีผลและมีความสมบูรณ์มากขึ้น

1.3 ผู้ประสงค์จะใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงพัฒนาระบบแบบออกแนวทางการแข่งขัน หรือเพื่อการอุดมศึกษาเสรี ซึ่งการศึกษาโดยเฉพาะอุดมศึกษาเป็นบริการสาธารณะ และเป็นบริการที่เป็นการค้าเสรีด้วยอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะผู้รับผิดชอบระดับนโยบายของรัฐ ระดับฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภา ระดับฝ่ายปฏิบัติการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการการอุดมศึกษา และรวมถึงพรรคการเมือง ที่จะใช้การศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ เพราะเป็นองค์กรแห่งทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศเหล่านี้ ควรจะได้ศึกษาผลการวิจัย โดยเฉพาะรูปแบบกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่ค้นพบนี้ เพื่อทบทวน พิจารณาหาทางส่งเสริมสนับสนุน ตามกลไกหรือขั้นตอนที่เหมาะสมกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของตน ในอันที่จะให้เกิด “เป็นกฎหมาย” ได้ในเวลาอันรวดเร็ว ทันกับความต้องการ ทันกับเหตุการณ์ สอดคล้องกับประเทศต่างๆ ที่กระทำกัน ที่ใช้การศึกษาเป็นสินค้าหรือบริการส่งออก ดังเช่น อเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย และแม้กระทั่ง สิงคโปร์ เป็นต้น จะเห็นว่ามีนักศึกษาจากต่างชาติเข้าไปศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก และประเทศนั้นๆ ก็จะได้ประโยชน์จากคณะกลุ่มนี้เกือบทุกทาง ไม่ว่าจะจากทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

กฎหมายลักษณะนี้นับแต่เมื่อมีสภาพบังคับ ผลของกฎหมายในด้านผลสัมฤทธิ์ (Results) ทั้งผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ย่อมใช้เวลานานนับปีอาจถึงสามถึงสี่ปีจึงจะเกิด การล่าช้าในการออกกฎหมายเท่าไร ผลสัมฤทธิ์ก็ยิ่งจะห่างไกลออกไปเท่านั้น จึงจะต้องเร่งจัดกระทำ โดยเฉพาะในการบัญญัติร่างรายงานของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในอเมริกาว่า

มหาวิทยาลัยที่ทันสมัย จะต้องเปลี่ยนแปลงให้ทันตามที่ฝ่ายนิติบัญญัติบัญญัติไว้ แต่การที่ฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายช้า ก็ย่อมเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่ง ต่อความเป็นมหาวิทยาลัยทันสมัย (Modern University) ดังรายงานกลุ่มของมหาวิทยาลัยมินเนโซต้า ที่ได้รายงานไว้ในเรื่องนี้ (Minnesota State University, 2004)

1.4 กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐนี้ เป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาสาระตามขอบข่ายในหมวด 3 สิทธิและหน้าที่ของชนชาวไทย และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 ดังนั้น ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานในสภา เพื่อให้สภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด 3 หมวด 4 นี้ได้ โดยต้องจัดทำเป็น “ร่างพระราชบัญญัติ” มาด้วยในการเสนอ (ตามมาตรา 170) ผู้มีสิทธิดังกล่าวก็สามารถใช้ผลการวิจัยนี้ ไปพิจารณาทบทวนและจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติเสนอต่อประธานสภาได้ หากประสงค์จะใช้สิทธิในการเสนอกฎหมายโดยวิธีนี้ ในอันที่จะให้มีสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นตามที่ตนปรารถนา ก็ย่อมจะนำไปเป็นแนวทางได้

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในอนาคต

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบอันเนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในประเด็นสำคัญต่างๆ รวมทั้งอนุบัญญัติหรือข้อบังคับด้านต่างๆ ว่า ส่งผลกระทบต่อด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ พฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้อง ด้านผลสัมฤทธิ์ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ในเรื่องของเวลา งบประมาณ ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ และรวมทั้งผลหรือสิ่งที่สังคมคาดหวัง ว่าเป็นอย่างไร โดยมองทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ

2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือมูลเหตุของความไม่ทันสมัยของกฎหมาย และที่ทำให้กระบวนการทางนิติบัญญัติไปถึงขั้น “เป็นกฎหมาย” มีความล่าช้า ซึ่งอาจเป็นเงื่อนไขเวลาที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนด ขั้นตอนของการพิจารณา ความรู้ความสามารถของผู้พิจารณา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และถ้าพบเช่นนี้ จะมีแนวทางปรับปรุงพัฒนาหรือแก้ไขด้วยวิธีใด และอย่างไร เพื่อให้ได้กฎหมายเป็นฉบับทันสมัย และเร็ว รวมทั้งกฎหมายที่แก้ไขปรับปรุงบางส่วนของประเด็น ทำอย่างไร จึงจะกระทำได้รวดเร็ว ในกระบวนการบัญญัติ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่ทำได้รวดเร็ว อันจะทำให้มีผลการบังคับใช้กฎหมายระดับนั้น ๆ ได้ทันต่อสถานการณ์ดังที่คาดหวัง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมการฝึกหัดครู. **แนวคิดในการบริหารสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์, 2536.
- กรมบัญชีกลาง. **ประมวลกฎหมายและระเบียบการคลัง**. กรุงเทพฯ : (ม.ป.ท.), 2545.
- กฤษฎณา จันทรโอฬาร. **ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนสถานะของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในระบบราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล**.วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- กฤษฎณพงศ์ กীরติกร. **การพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยในกำกับในรัฐบาลประสบการณ์กว่าสองทศวรรษของพระจอมเกล้าธนบุรี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2545. (อัดสำเนา).
- กองวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. **รายงานการประชุมระดับโลก เรื่อง การอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 : วิสัยทัศน์และการปฏิบัติ 5 – 9 ตุลาคม 2541 ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส**. ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541.
- กิตติพงษ์ วงศ์วิชาติ และคณะ. **รูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น**. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.
- เกษม สุวรรณกุล. **ทิศทางของมหาวิทยาลัยไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- เกษม สุวรรณกุล. **แนวคิดในการบริหารมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการ**. เอกสารประกอบการสัมมนาแนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการ ศูนย์สารนิเทศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 22 มิถุนายน 2534.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **สรุปประเด็นสำคัญเรื่องมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**. กรุงเทพฯ : สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา, 2543. (อัดสำเนา).
- เกษมสันต์ วิจารณ์. **รายงานสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยุ, 2542.
- ไกรยุทธ ธีรตยาสินันท์. **หลักการงบประมาณแผ่นดิน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. **การควบคุมภายใน: วิธีสู้การป้องกันความเสียหายและลดความสูญเสีย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน, (ม.ป.ป.).

คณะครุศาสตร์. มองสถาบันอุดมศึกษาในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์. เอกสาร
วิชาการศึกษาดูงานด้านการบริหารการศึกษาและวิชาการในระดับอุดมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

คณิน บุญสุวรรณ. ประวัติรัฐธรรมนูญไทย. กรุงเทพฯ : ภูมิปัญญา, 2542.

โคแกน จอห์น. การปฏิรูปการอุดมศึกษาในอเมริกา : การฝึกหัดครูและพัฒนาครู. แปลโดย
สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการฝึกหัดครู, 2543.

จรัส สุวรรณเวลา. ความท้าทายต่อมหาวิทยาลัยไทยที่มีต่อมาตรฐานความเป็นนานาชาติทาง
การศึกษา. วารสาร สอ. ประเทศไทย. 3(พฤศจิกายน 2543).

จรัส สุวรรณเวลา. จุดบอดของธรรมาภิบาล บทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน. กรุงเทพฯ
: (ม.ป.ท.), 2545.

จรัส สุวรรณเวลา. อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

จรัส สุวรรณเวลาและคณะ. บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิชและสุมิตรา อังวัฒนกุล. การอุดมศึกษาในช่วงต่างๆของการเปลี่ยนแปลง
ประวัติวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอเมริกัน ค.ศ. 1636 – 1976. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : (ม.ป.ท.), 2544.

จิตรพงศ์ พัฒนาศิริ. แนวทางเพื่อความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

จิตรา เตมีย์. การนำเสนอรูปแบบงบประมาณสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ดุขฎี
บัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล [Online]. Available from :

<http://www.chula.ac.th/prepare/บนเส้นทาง.html>[2544, สิงหาคม 17]

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ธรรมาภิบาล : องค์การบริหารวิชาการ

[Online]. Available from : <http://www.chula.ac.th/prepare/08.html>
[2544, สิงหาคม 17]

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หลักธรรมาภิบาลสำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย[Online]. Available

from : <http://www.chula.ac.th/prepare/08.html>[2544, สิงหาคม 17]

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ : การบริหารงานบุคคล[Online]. Available

from : <http://www.chula.ac.th/prepare/08.html>[2544, สิงหาคม 17]

- ฉันทนา จันท์บรรจง. การปฏิรูปการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : พี.ที.พริน, 2542.
- ชัยสิทธิ์ เจริญทีประเสริฐ. มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles กับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. มหาวิทยาลัยกับกระแสโลกาภิวัตน์. วารสาร สอว.ประเทศไทย. 3 พฤษภาคม 2543.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. องค์กรมหาชน:องค์กรของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2542.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิทยุชน, 2542.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. การพัฒนานักกฎหมายมหาชนกับการพัฒนาประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กราฟิคฟอร์แมท, 2540.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. วิธีปรับกลยุทธ์สร้างประสิทธิผลขององค์กร. กรุงเทพฯ : พิมพ์ทอง, 2545.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. เทคนิคการบริหารแผนใหม่. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซท, 2535.
- ชุมพล พรประภา. สหสวรรษใหม่ : ธุรกิจและการอุดมศึกษาในประเทศไทยในมุมมองของภาคเอกชน. วารสาร สอว. ประเทศไทย. 2 (ธันวาคม 2542) : 24-32.
- ชูชัย งามวสุลักษณ์. วินัยที่ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยควรทราบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ชูชาติ อารีจิตรานุสรณ์. มหาวิทยาลัยเพื่อการศึกษาของทุกคน. อนุสารอุดมศึกษา. (24 :246 ธันวาคม 2541).
- ชูเวช ชาญสง่าเวช. การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2543.
- ชูเวช ชาญสง่าเวช. การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการสู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย ครั้งที่ 4, 2542.
- ชูเวช ชาญสง่าเวช. อุดมศึกษาไทยในเวทีโลก. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2543.
- เชี่ยวชาญ อาศุวัฒน์กุล. มิติใหม่ของการบริหารงานบุคคล : การเมือง ค่านิยม และการจัดทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2530.
- दनัย เทียนพุ่ม. การบริหารงานบุคคลในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ และอารายา จังเสถียร. กฎหมายมหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา รัฐ เอกชน. กรุงเทพฯ : พีลิกส์เซ็นเตอร์, (ม.ป.ป.).

ทบวงมหาวิทยาลัย. รายงานสรุปผลการสัมมนาเรื่องการได้มาซึ่งผู้บริหารในมหาวิทยาลัย/
สถาบัน. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.

ทศพร ศิริสัมพันธ์. องค์การบริหารปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย. ใน อุทุมพร จามรมาน และ
คณะ. ภาคผนวกของรายงานการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัย
ของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ. เล่มที่ 2. หน้า 6-36. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2542.

ทองอินทร์ วงศ์โสธร. โครงสร้างและการบริหารมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยอเมริกัน :
กรณีสถาบันของรัฐในแคลิฟอร์เนีย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
(ม.ป.ป.).

เทียนฉาย กีระนันทน์. การเงินอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คอมฟอร์ม, 2537.

เทียนฉาย กีระนันทน์และคณะ. การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็น
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล. กรุงเทพฯ : พันนี้พับบลิชชิง, 2543.

ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารค่าจ้างและเงินเดือน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

ธงทอง จันทรางศุ. พระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย. ใน อุทุมพร จามรมานและคณะ. ภาค
ผนวกของรายงานการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อ
เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ. เล่มที่ 2. หน้า 1-50. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย, 2542.

ธวัชชัย สนธิวินิช. สถานะและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ธวัชชัย พีชผล. การเงิน การบัญชีที่ผู้บริหารต้องรู้. กรุงเทพฯ : สารสารมาร์เก็ตติ้ง, 2544.

ธีรศักดิ์ อัครบวร. กฎหมายการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2538.

นัยนา เกิดวิชัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า,
2542.

นิตยา เงินประเสริฐศรี. ทฤษฎีองค์การ : แนวการศึกษาเชิงบูรณาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. ที่มาของกฎหมายมหาชนและหลักความชอบด้วยกฎหมาย. หน้า 1-119.
ใน คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2542.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. ธรรมาภิบาลกับระบบอุดมศึกษาไทย. วารสาร สอว.ประเทศไทย.
4(พฤษภาคม 2544) : 11-17.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร, 2527.
- ประกอบ คู่ปรัดน์ และ บุญศิริ อนันตเศรษฐ์. **การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2543.
- ประกาศประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโอนไปขึ้นอยู่ในกระทรวงธรรมการ. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 34 (15 เมษายน 2460)
- ประกาศให้ใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 109 ตอนที่ 71 (23 มิถุนายน 2535)
- ประจวบ ไชยสาส์น. สหศาสตร์ใหม่ : ธุรกิจและการอุดมศึกษาในประเทศไทยมุมมองของภาครัฐ. **วารสาร สอ.ประเทศไทย**. 2(ธันวาคม 2542): 12-23.
- ประทีป เมธาคุณวุฒิ. **เส้นทางใหม่ของการอุดมศึกษาไทย**. รายงานการประชุมทางวิชาการ อุดมศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 1. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : (ม.ป.ท.), 2532.
- ประวิตร นิลสุวรรณกุล. **Activity – Based Management สำหรับสถาบันอุดมศึกษา**. 2544. (อัดสำเนา)
- ประวีณ ณ นคร. **เทคนิคการร่างกฎหมาย**. กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2543.
- ประสิทธิ์ ไชยวิไลกุล. **เหลี่ยมหลังดูกฎหมายและความยุติธรรม**. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2540.
- ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. **สรุปผลการประชุม นายกรัฐมนตรีให้นโยบายคณบดีและหัวหน้าภาควิชาเรื่องนโยบายในการพัฒนาระบบอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2546.
- ผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ. **โครงการจัดหาพัสดุของส่วนราชการในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542(อัดสำเนา).
- ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์และไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. **ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาจากผลการประชุมระดับโลก**. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเส้นทางปฏิรูปอุดมศึกษาไทยครั้งที่ 4. 4 สิงหาคม 2542.
- ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. **ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของโลกในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรีนท์, 2542.
- พนัส หันนาคินทร์. **ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

พรชูลี อาชาวำรุง. การวิเคราะห์สาระอุดมศึกษาในเอกสารประกอบการสอนวิชา Select Topic. 2544.

พรชูลี อาชาวำรุง และคณะ. แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา : รูปแบบการจัดกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

พรทิพย์ ดีสมโชค. แนวความคิดและพัฒนาการเกี่ยวกับความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย: การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนที่ 41 ก (12 พฤศจิกายน 2543)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542)

พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2522. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 55 (20 เมษายน 2522)

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2534. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 156 (4 กันยายน 2534)

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 99 ก (2 ตุลาคม 2545)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2541. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 48 ตอนที่ 15 ก (24 มีนาคม 2541)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2541. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนที่ 15 ก (24 มีนาคม 2541)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2539. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 113 ตอนที่ 57 ก (31 ตุลาคม 2539)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ.2533. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 107 ตอนที่ 131 (29 กรกฎาคม 2533)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2531. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 105 ตอนที่ 206 (8 ธันวาคม 2531)

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.2540. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 51 ก (1 ตุลาคม 2540)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.2540. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 114 ตอนที่ 15 ก (1 ตุลาคม 2540)
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2530. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 104 ตอนที่ 229 (11 พฤศจิกายน 2530)
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับที่ 2 พ.ศ.2541. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 115 ตอนที่ 6 ก (17 กุมภาพันธ์ 2541)
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ.2539. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 113 ตอนที่ 59 ก (11 พฤศจิกายน 2539)
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2541. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 115 ตอนที่ 24 ก (12 พฤษภาคม 2541)
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2541. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 115 ตอนที่ 57 ก (4 กันยายน 2541)
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.2522. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 96 ตอนที่ 61 (25 เมษายน 2522)
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2541. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 115 ตอนที่ 6 ก (17 กุมภาพันธ์ 2541)
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 120 ตอนที่ 62 ก (6 กรกฎาคม 2546)
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 108 ตอนที่ 156 (4 กันยายน 2534)
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 119 ตอนที่ 99 ก (2 ตุลาคม 2545)
- พระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ.2541. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 115 ตอนที่ 57 ก (4 กันยายน 2541)
- พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 112 ตอนที่ 4 ก (24 มกราคม 2538)
- พระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ.2541. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 115 ตอนที่ 54 ก (1 กันยายน 2541)
- พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 120 ตอนที่ 107 ก(30 ตุลาคม 2546)

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 120
ตอนที่ 52 ก (11 มิถุนายน 2546)

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

พิติน แดงจวง. บทบาทของการอุดมศึกษาในการส่งเสริมความรู้ด้านธุรกิจในศตวรรษหน้า.

วารสาร สอ. ประเทศไทย. 2(ธันวาคม 2542).

พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. **การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. **ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล**. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : (ม.ป.ป.).

พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย. ใน อุทุมพร จามรมานและคณะ. **ภาคผนวกของรายงานการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ**. เล่มที่ 2. หน้า 1-101. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2542.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. **อุดมศึกษาไทยในเวทีโลก**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. **กระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการอุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. **การบริหารจัดการอุดมศึกษา หลักและแนวทางตามแนวปฏิรูป**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. “ การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ “ ใน **แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา**. ทิศนา ขมณี และ สร้อยสน สกลรักษ์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540) หน้า 175 – 192.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. **พัฒนาการของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

พ้ามุ่ย เรื่องเลิศบุญ. **การศึกษาแนวโน้มการบริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในศตวรรษที่ 21**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **แนวโน้มทางการอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ :ม.ป.ท., 2542.

ภาวิตา เพชรเทศ. **ผลประโยชน์และสวัสดิการ**. เอกสารรายงานประกอบการศึกษาวิชาแรงงานสัมพันธ์, กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2543.

ภูริชญา วัฒนรุ่ง. **ปรัชญา และพัฒนาการกฎหมายมหาชน**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2543.

มณฑป ไชยชิต. **ภาวะความเป็นคนบดเคี้ยวศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ที่สัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของคณะวิชา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

มณีวรรณ กมลพัฒน และไพโรจน์ วิฑูรย์พลินชัย. **มหาวิทยาลัยอุดมคติไทย. วารสาร สอประเทศไทย**. 1 พฤษภาคม 2543.

มีชัย ฤชุพันธุ์. **กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542.

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 63(ฉบับประกาศทั่วไป)(30 สิงหาคม 2542)

รังษี นันทสาร. **การพัฒนาระบบมหาวิทยาลัย**. รายงานการวิจัยเพื่อการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2535.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก (11 ตุลาคม 2540)

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2538.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. **กฎหมายปกครอง1**. เอกสารประกอบการบรรยาย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. **หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2540.

วันชนะ ศิริชนะ. **แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543. (อัดสำเนา)

วิทย์ วิศทเวทย์. **มหาวิทยาลัยกับสังคมไทย**. ในแนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2536.

วิจิตร ศรีสอาน. **หลักการอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.

วิจิตร ศรีสอาน. แนวคิดเรื่องความเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ. หน้า 1-9 ใน **สรุปคำบรรยายของศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน**. สำนักวิจัยและบริการวิชาการ สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ 4 มิถุนายน 2543.

- วิโรจน์ สารัตนะ. **การบริหาร หลักทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ, 2542.
- ศรีณรงค์ ชูศรีนวล. **การปรับเปลี่ยนองค์กร**. กรุงเทพฯ : ชุมพัตติขิง, 2541.
- ศรีราชา เจริญพานิช, สุนทร มณีสวัสดิ์ และ อรุณศรี เจริญพานิช. **การปฏิรูปกฎหมายและระเบียบการบริหารราชการไทย**. รายงานการวิจัย โครงการปรับภาคราชการเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2541.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : วิสิทธิ์พัฒนา, 2539.
- สงบ ลักษณะ. **การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 รายงานผลการประชุมระหว่างชาติ ณ ประเทศจีน**. 1 – 4 สิงหาคม 2542.
- สถาบันพระปกเกล้า. **การปรับปรุงกระบวนการเริ่ม การนำเสนอ การพิจารณา และการอนุมัติกฎหมายไทย บทสรุปสำหรับผู้บริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.), 2544.
- สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. **แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ของสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา**, กันยายน 2544.
- สมเกียรติ พงศ์เป็นสุข. **ปัญหาทางกฎหมายในการใช้อำนาจกำกับดูแลการกระทำขององค์การบริหารส่วนตำบล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.
- สมหมาย จันทร์เรือง. **การวิเคราะห์รูปแบบการได้มาของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีในสถาบันอุดมศึกษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สวัสดิ์ สุคนธ์รังษี. **หลักการกำหนดระดับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ : 2538.
- สวัสดิการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2539 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2,2538.ฉบับที่ 3,2539.ฉบับที่4,2541ฉบับที่ 5,2542)**. กรุงเทพฯ : เจ.เอ็น.ที., 2542.
- สุชาติ ตันธนะเดชา. **ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย**. ใน **อุทุมพร จามรมานและคณะ. ภาคผนวกของรายงานการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ**. เล่มที่ 2. หน้า 1-26. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2542.
- สุชาติ ตันธนะเดชา. **รูปแบบกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาไทย**. เอกสารประกอบคำอธิบาย, 25 ธันวาคม 2546.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **ความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม.** รายงานการวิจัยเพื่อการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2535.

สุชาติ เมืองแก้ว. **การพัฒนารูปแบบและกลไกการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544.

สุธรรม อารีกุล. **การอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : พรินติ้งกรุ๊ป, 2541.

สุธรรม อารีกุล. **รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : วัฒพานิช, 2543.

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. **วิทยาการวิจัยทางนิติศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2541.

สุพล วุฒิเสนและคณะ. **บนเส้นทางที่มุ่งไปเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล.** กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2543. (อัดสำเนา)

สุพัตรา สุภาพ. **บริหารงานมีประสิทธิภาพ.** เล่ม 2, กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ, 2540.

สุภาวค์ จันทวานิช. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

สุภาพ ดวงใสว. **การประกันคุณภาพทางวิชาการ. อุดมศึกษาปริทัศน์.** ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 มีนาคม-เมษายน 2539.

สุรพล นิติไกรพจน์. **ความเป็นไปได้และแนวทางการตรากฎหมายจัดตั้งองค์การมหาชน.** กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ., 2543.

สุรพล นิติไกรพจน์. **มหาวิทยาลัยไทยในรูปแบบขององค์การมหาชนอิสระ : กรณีตัวอย่างของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2535 (รวมบทความทางวิชาการครบรอบ 80 ปี ศาสตราจารย์ไพโรจน์ ชัยนาม พ.ศ.2535.**

สุรินทร์ จิรวินิชย์. **วิวัฒนาการกฎหมายมหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

สำนักงานประมาณ. **แนวความคิดและสาระสำคัญของระบบประมาณแบบแผนงาน.** กรุงเทพฯ : สำนักงานประมาณ, 2543. (อัดสำเนา)

สำนักงาน ก.พ. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ : สถิติการสำนักงาน ก.พ., 2535.

สำนักงาน ก.พ. **แผนปฏิรูประบบบริหารราชการภาครัฐ.** กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ. 2542.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การบริหารงบประมาณเน้นผลงานในระดับอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประเทศฟินแลนด์.** กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี.คอมมิวเนชั่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การปฏิรูปอุดมศึกษาของญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ : พี.ที.พรินท์, 2542.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2543.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์**. กรุงเทพฯ : ที.พี. พรินท์, 2542.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **การอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษาของประเทศอังกฤษ**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2543.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น, 2544.

สุธรรม อารีกุล. **รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : วัฒพานิช, 2543.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **สรุปสาระสำคัญแนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **สรุปสาระสำคัญแนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.(อัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **อุดมศึกษาสู่ปวงชน**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2543.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. **รายงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, เมษายน 2544.**

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. **การปาฐกถาพิเศษเรื่องมิติใหม่ของการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย : หัวใจแห่งการพัฒนาชาติ โดย ฯพณฯนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) 10 สิงหาคม 2544.**

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. **อุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 : วิสัยทัศน์และการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : กองวิเทศสัมพันธ์, 2541.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **ยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย**. [Online]. Available from : <http://www.onee.go.th/udom/stage/stageok.html> [2546, ธันวาคม 15]

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. **มาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง**. กรุงเทพฯ : กองการเจ้าหน้าที่, 2546.

สำนักงานสภาพัฒนาการศึษา. **หลักสูตรนักรับการศึษาบัณการศึษา(นบร.)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาการศึษา, 2544.

สำนักงานอธิการบดี. **ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ.2532**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยพายัพ, 2542.

สำนักนายกรัฐมนตรี. **ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ...** หนังสือที่
นร 0503/4007 25 มีนาคม 2546.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. **ยุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย**. หนังสือที่
นร 0504 19 กันยายน 2546.

สำนักวางแผนและพัฒนา. **สารสนเทศ ปีการศึกษา 2543**. พระนครศรีอยุธยา : สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2543.

สำนักอบรมศึษาการศึษาหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. **คู่มือการศึษาวิชากฎหมายปกครอง**.
กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึษาการศึษาหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2542.

สำเนา ขจรศิลป์. **มติใหม่ของกิจการนักรับการศึษา 2 : การพัฒนานักรับการศึษา**. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2538.

หยุด แสงอุทัย. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ :
ประกายพริ้ง, 2542.

อนงค์ อนันตริยเวช . **การมีส่วนร่วมในการบริหารวิทยาลัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยไทย**.
วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, ภาควิชาอุดมศึกษา บัณชาติวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

อนุช อาภาภิรม. **ข้อเสนอแนวคิดเรื่อง ภาพใหม่อุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2543.

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. **ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อมหาวิทยาลัยในศตวรรษหน้า**. **วารสาร สออ.ประเทศไทย**. 3 พฤษภาคม 2543.

อุทัย บุญประเสริฐ. **การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2525.

อุทัย บุญประเสริฐ. **“ตัวแบบ หุ่นจำลอง แบบจำลองหรือโมเดล”** **วารสารครุศาสตร์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 3-4 เมษายน – กรกฎาคม 2516**, หน้า 25-34.

อุทัย หิรัญโต. **หลักการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2531.

อุทุมพร จามรมาน. **การวิเคราะห์เนื้อหา**. **วารสารวิธีวิทยาวิจัยฉบับพิเศษ**. กรกฎาคม, 2533.

อุทุมพร จามรมาน และคณะ. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่องการเตรียมพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2542.

อุทุมพร จามรมาน และคณะ. **ภาคผนวกของรายงานการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ เล่ม 2.** กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2542.

อุทุมพร (ทองอุไร)จามรมาน. **การประกันคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ฟีนีฟับลิชชิง, 2543.

อุทุมพร (ทองอุไร)จามรมาน. **การสังเคราะห์งานวิจัย : เชิงปริมาณ.** กรุงเทพฯ : ฟีนีฟับลิชชิง, 2531.

อุไรพรรณ เจนวนิชยานนท์. **ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา. วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม – กันยายน 2537)**

โสภาส เขียววิชัย. **อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยในการบริหารการอุดมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต,ภาควิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ภาษาอังกฤษ

Allen, M. **The Goals of Universities.** Miltonkeynes : SRHE and Open University Press, 1998.

Blackwell, Thomas Edward. **College Law A Guide for Administrators.** Wisconsin : George Banta Company, Inc .,1961.

Brubacher, John S. **On The Philosophy of Higher Education.** San Francisco : Jossey – Bass Publishers, 1977.

Charles Darwin University. **Charles Darwin University Act 2003**[Online].2004.Available from: <http://www.cdu.edu.au/scs/eduact.html>[2004, February15]

Demichel, Francine. **Governance in Higher Education : the Viewpoint of France. Higher Education Management.** Volume 12, No.2 . 2000.

Edith Cowan University. **Edith Cowan University Act 1984**[Online].2004. Available from: <http://www.cowan.edu.au/secretariat/unical/act/parti.html>.[2002, May17]

Fisher, James L. **Power Of the Presidency.** New York, Macmillan publishing co.1984.

Goedegebuure,Leo. & Van Vught,Frans(eds.).**Comparative Policy Studies in Higher Education.** The Natherlands : CHEPS,1994.

Harris, B. M. **Supervision Behavior.** New Jersey : Prentice – Hall, 1985.

Henry Mintzberg. **The Structuring of Organnizations : A Synthesis of Research.** New Jersey : Prentice – Hall, 1979.

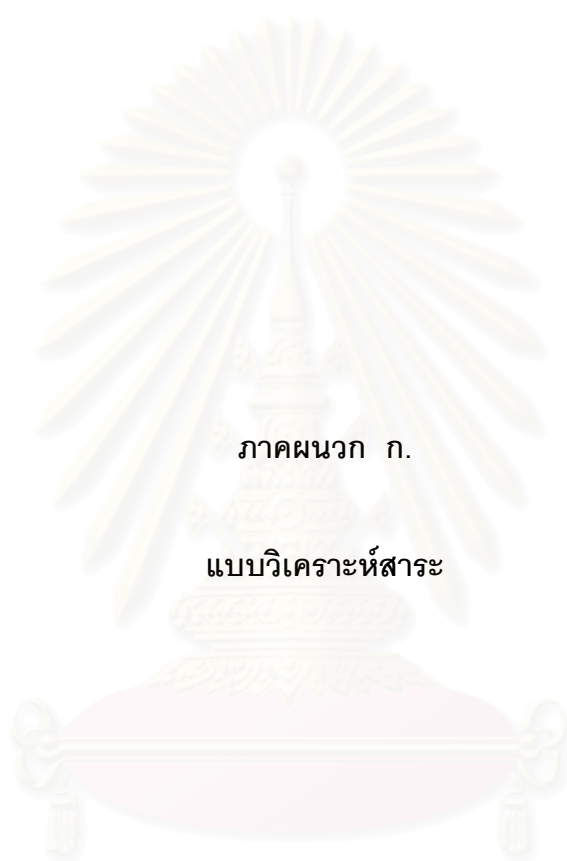
- Hodge, B. J. and Anthony. **Organization Theory : A Strategy Approach.** 4th.ed. Massachusetts : Allyn and Bacon. Inc.,1991.
- Hoy, Wayne K. and Miskel,Cecil G. **Educational Administration Theory, Research, and Practice.** 4th.ed. New York : McGraw-Hill,Inc. 1991.
- Kaplin, William A. and Lee . Barbara A. **The Law of Higher Education.** San Francisco : Jossey – Bass Publishers, 1995.
- Krippendorff, Klaus. **Content Analysis An Introduction to its Methodology.** California : Sage Publications,Inc.,1980.
- Melbourne University. **Melbourne University Act 1958 (1998)**[Online].2001.Available from: <http://www.unimelb.edu.au./Exec.Serv/calendar/act.htm>[2001December 27]
- Minnesota State University. **Modern University.** Mankato, 2004.
- Ministry of Higher Education, Republic of Cuba. **Towards a new higher education.** 1997.
- Mondy, Wayne R., Noe,Robert M.,and Premeaux, Shane R. **Human Resource Management.** 7th . New Jersey : Prentice Hall Inc. 1999.
- National University of Singapore. **National University of Singapore Act 2002.** Singapore : NUS, 2002.
- Neave, G. and et al. **Government and Higher Education Relationships Across Three Continents.** Great Britain : IAU Press, 1994.
- RIHED. **Higher Education Reformin Southeast Asian Countries.** Bangkok : Lincoln Promotion. 2001.
- Robbins, Stephen P. **Organization Theory Structure, Design, and Applications,** 3rd.ed. New Jersey : Prentice – Hall International, Inc. 1990.
- Robbins, Stephen P. and Coulter,Mary. **Management.** 6th.ed. New Jersey : Prentice – Hall,Inc.1999.
- Ross, Murray G. **The University The Anatomy of Academe.** New York : McGraw – Hill Book Company, 1976.
- Schermerhorn, Jr. John R. **Management.** 6th.ed. New York : John Wiley & Sons, Inc. 1999.
- Schermerhorn, Jr. John R. **Management for Productivity.** 4th.ed. New York : John Wiley&Sons,Inc.1993.

- SEAMEO RIHED. **Management of University Resources with emphasis on Income Generation**. Bangkok : Chulalongkon University Printing House, 2001.
- Skolnik, M.L. State Control of Degree Granting:The Establishment of a Public Monopoly In Canana. In : Waston,(ed) **Goverments and Higher Education**. The Legitimacy of Intervention. Toronto : Higher Education Group, The Ontario Institute for Studies in Education,1987.
- So Sethaputra. **New Model Thai – English Dictionary**. Bangkok : Watana Panich, 1993.
- The Nanyang Technological University. **The Nanyang Technological University Act 1991**. [Online].Available from :
<http://www.ntu.edu.sg/aboutus/ntuhistory.html>[2001, November 22]
- The University of Minnesota. **Bylaws of the Board of Regents** [Online]. Available from:
<http://www1.umn.edu/regents/polaws.html>[2001,July13]
- The University of Wollongong. **The University Act 1989**. [Online]. Available from:
<http://www.edu.au/admin/secretarial> [2001, September 8]
- Tuchman .Gaye . “ Historical Social Science Methodology, Methods, and Meanings”
 In **Handbook of Qualitative Research** . Denzine .Norman K. and Lincoln.Yvonna, Editors (Sage Publications, Inc. 1994) : 306 – 474 .
- UNESCO, **Higher Education in Twenty – first Century Vision and Action**. Paris, 5-9 October 1998.
- University of Virginia. **An Act Establishing the University** [Online].2001.Available from:<http://etext.lib.virginia.edu/ogibin/browse-mixed?id>[2001,July 4]
- University of Delhi. **Delhi University Act 1922(further amended by Act No.of1981)**[Online].2001.Available from : <http://www.du.ac.in/> [2001,May 10]
- University of Indonesia. **The History of Universitas Indonesia**. U.I. 2003.
- University of Waterloo. **University of Waterloo Act 1972** [Online].Available from :
<http://www.adm.uwaterloo.ca/infosec/uwactbog.htm>[2002,May 17]
- Waner,David & Palfreyman,David. **Higher Education Management** .Buckingham : The Society for Research into Higher Education and Open University Press, 1996.
- Webster’s New World Dictionary**. New York : The World Publishing Company, 1968.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

แบบวิเคราะห์สาระ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวิเคราะห์สาระ

วิเคราะห์สาระและการเขียนประเด็นหลักประเด็นย่อย

รายการอ้างอิง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอน 74 ก

(19 สิงหาคม 2542 : 11)

.....

มาตรา 36 ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ยกเว้นสถานศึกษาเฉพาะทาง ตามมาตรา 21 ให้สถานศึกษาดังกล่าวดำเนินการได้โดยอิสระสามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ

วิเคราะห์สาระและบันทึกสรุปเป็นประเด็นหลักประเด็นย่อยได้ทำนองนี้

สถานศึกษาของรัฐ ระดับปริญญา

- ส่วนราชการ
- หน่วยงานในกำกับของรัฐ - ระบบบริหารจัดการ
 - มีความคล่องตัว
 - เสรีภาพทางวิชาการ
 - กฎหมายจัดตั้ง
- ของแต่ละแห่ง
- ภายใต้กำกับดูแลของสภา

สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบไม่มีโครงสร้างแนวลึกเพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

คำชี้แจงเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

1. ลักษณะและบริบทของการสัมภาษณ์ จะเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ และการดำเนินงานบางประเด็นในด้าน การบริหารงานบุคคล การเงิน และการพัสดุ

2. ลักษณะข้อคำถามสัมภาษณ์ จะเป็นแบบปลายเปิด ผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถตอบได้อย่างอิสระ ตามความคิดเห็น ข้อค้นพบ เหตุการณ์และวิจารณ์ญาณของผู้ให้สัมภาษณ์ ตามสภาพความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเฉพาะ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน/สังกัด.....ประสบการณ์.....

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....สถานที่.....

ตอนที่ 2 สารสำคัญของที่ 1 กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

1.1 ท่านเห็นว่าการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ควรตราเป็นกฎหมาย

ระดับพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา หรือระดับใด เพราะเหตุใด หลักการและหรือเหตุผล ในการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา หรือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ควรมีอะไรบ้าง

1.2 ท่านเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ควรมีวัตถุประสงค์ในเรื่องใดบ้าง และหรือควรมี

วัตถุประสงค์เจาะจงเป็นเฉพาะทางหรือไม่ เพราะเหตุใด

1.3 เกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร ท่านเห็นว่า

1) องค์กรหลัก ควรมีองค์กรใดบ้าง และมีอำนาจหน้าที่อย่างไร ลักษณะขององค์กรควรเป็นอย่างไร

2) แต่ละองค์กรควรแบ่งหน่วยงานย่อยออกเป็นอย่างไร และควรมีอำนาจหน้าที่อย่างไร

3) จะแบ่งอย่างไรบ้างที่ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลือง ประหยัด แต่ให้สนับสนุนกัน จะช่วยลดขั้นตอนการบริหาร ลงได้มาก แต่ประสิทธิภาพการบริหารงานยังคงอยู่

1.4 ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐควรได้รับสิทธิเพื่อความอิสระ หรือสิทธิพิเศษและ

ความคล่องตัวที่เป็นการเฉพาะในเรื่องใดบ้าง และหรือในการดำเนินการจะไม่ต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจบังคับของกฎหมายอะไรบ้าง อย่างไร

- 1.5 ท่านคิดว่า รายได้และทรัพย์สินจะได้มาจากแหล่งใด เพิ่มทุนได้อย่างไร และโดยวิธีใดบ้าง
อย่างไร การจัดการรายได้และทรัพย์สินจะดำเนินการได้อย่างไรบ้าง ควรจะมีการจัดตั้งกองทุน
เพื่อจัดการศึกษาขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐหรือไม่
ถ้ามี ลักษณะของกองทุน ควรจะเป็นลักษณะใด และผู้ใดและหรือฝ่ายใดควรได้รับผลประโยชน์
จากกองทุนนี้บ้าง อย่างไร
- 1.6 ท่านคิดว่า สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ซึ่งเป็นนิติบุคคลนี้ ควรมีบทบาทหลักๆ และหรือ
อำนาจหน้าที่ในเรื่องใดบ้าง และมีลักษณะหรือขอบเขตของอำนาจหน้าที่ เช่นแบ่งเป็น เขตพื้นที่
หรือไม่อย่างไร
- 1.7 ท่านเห็นว่า สภาสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ องค์ปกครองสูงสุด มีรูปแบบ
ใดได้บ้าง และควรมีองค์ประกอบ อย่างไร ผู้แทนของรัฐบาล ผู้แทนของชุมชนท้องถิ่น ควรมีอยู่
ในองค์การนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
สัดส่วนของแต่ละฝ่ายควรมีหรือไม่อย่างไร เพราะเหตุใด และฝ่ายนักศึกษาควรมีผู้แทนอยู่ใน
องค์การนี้หรือไม่อย่างไร กรรมการแต่ละฝ่ายควรมีวาระเท่ากันหรือไม่อย่างไร
โดยทั่วไปรูปแบบของสภา มีอย่างไรบ้าง สังคมไทย จะเป็นรูปแบบใดได้บ้าง
- 1.8 ท่านคิดว่า อธิการบดี ควรมีคุณสมบัติทั่วไป และเป็นการเฉพาะอะไรหรือไม่อย่างไร และอำนาจ
หน้าที่ของอธิการบดีสำคัญควรมีอะไรบ้าง และควรรับผิดชอบอย่างไร อธิการบดีควรได้มาโดยวิธี
ใด วาระในการดำรงตำแหน่งควรมีหรือไม่อย่างไร
- 1.9 ท่านเห็นว่า ผู้บริหารงานหรือองค์กรต่างๆ ภายในสถาบัน อุดมศึกษาในกำกับ ระดับหัวหน้างาน
นั้น เช่น คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก เป็นต้น ควรมีคุณสมบัติเฉพาะอย่างไร หรือไม่ควรมีได้มาโดย
วิธีใด บุคคลภายนอกเป็นได้หรือไม่อย่างไร
- 1.10 ท่านคิดว่าสภาวิชาการควรมีหรือไม่ เพราะเหตุใด ถ้าควรมี ควรมีองค์ประกอบอย่างไร จึงจะมี
ความคล่องตัว และให้เป็นที่เชื่อถือได้ในทางวิชาการ บทบาทและอำนาจหน้าที่ควรมีอะไรบ้าง
- 1.11 ท่านเห็นว่า ควรมีคณะกรรมการประจำ กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อดำเนินภารกิจต่างๆ เช่น
คณะกรรมการบริหารทั่วไป คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการบริหารงานบุคคล การเงิน พัสดุ
เหล่านี้ ควรมีหรือไม่ อย่างไรบ้าง ถ้าควร ควรมีคณะกรรมการอะไรบ้าง มีองค์ประกอบและมี
อำนาจ หน้าที่ อย่างไร
- 1.12 ท่านคิดว่า คณาจารย์ควรมีส่วนร่วมในเชิงการบริหาร จัดการในเรื่องใด ระดับใดบ้าง และจะเข้าไป
มีส่วนร่วมได้อย่างไร รูปแบบใดบ้าง และควรมีหน้าที่อย่างไร
- 1.13 ท่านคิดว่า ควรให้มีตัวแทนชุมชนและท้องถิ่น อันเป็นที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นนั้น
เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องใด ระดับใดบ้าง อย่างไร หรือไม่ เพราะเหตุใด

- 1.14 ท่านคิดว่า รัฐหรือรัฐบาลควรมีแนวทางหรือเรื่องที่จะกำกับดูแลเกี่ยวกับอะไรบ้าง วิธีการในการกำกับดูแล ที่เหมาะสมกับความเป็นอิสระทำอะไรได้บ้าง
การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับทำได้อย่างไรบ้าง
- 1.15 ท่านคิดว่าควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานด้านใด และอย่างไรบ้างที่จะเป็นการเหมาะสมกับสภาพและสถานะของความเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ
- 1.16 ท่านคิดว่า การวางรูปแบบกฎหมาย เพื่อให้เกิดความ กระชับรัดกุม ชัดเจน มีลักษณะของการสื่อความที่ดีและมีความเชื่อมโยง และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เป็นรูปธรรม จะมีแนวทางทำได้อย่างไรบ้าง

ตอนที่ 3 สารสำคัญของที่ 2 การบริหารงานบุคคลของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

- 2.1 ท่านคิดว่า องค์การบริหารงานบุคคล ในสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐ ควรมีลักษณะมีโครงสร้างหรือองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ควรอย่างไร
- 2.2 ท่านคิดว่าบุคลากรควรมีกี่ประเภท แต่ละประเภทควรเรียก ชื่อว่าอะไรบ้าง
- 2.3 ท่านคิดว่าหลักเกณฑ์ในการสรรหา และวิธีการสรรหาบุคลากรควรมีอย่างไรบ้าง
- 2.4 ท่านคิดว่ากระบวนการหรือขั้นตอนการบรรจุและถอดถอน ออกจากตำแหน่งควรจะมี หรือทำได้อย่างไรบ้าง
- 2.5 ท่านเห็นว่า การทดลองงานควรมีหรือไม่ เพราะเหตุใด ถ้ามีควรมีลักษณะเป็นอย่างไร
- 2.6 ท่านคิดว่าหลักเกณฑ์ในการกำหนดเงินเดือนของบุคลากรแต่ละประเภทควรมีอะไรบ้าง บุคลากรแยกตามประเภท และหรือวุฒิการศึกษา ควรมีอัตราเงินเดือนเท่าไร
- 2.7 ท่านเห็นว่าค่าตอบแทนที่ควรได้รับที่นอกจากเงินเดือน ควรมีอะไรบ้างหรือไม่อย่างไร
- 2.8 ท่านเห็นว่า การพัฒนาบุคลากรควรทำได้อย่างไรบ้าง หลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ควรเป็นอย่างไร
- 2.9 ท่านคิดว่า การประเมิน ควรประเมินอะไร ประเมินเมื่อไรและควรมีวิธีการประเมินอย่างไรบ้าง
- 2.10 วินัยที่สำคัญน่าจะมีอะไรบ้าง โทษทางวินัยขั้นต่ำและขั้นสูงควรเป็นสถานใด
การลงโทษ การอุทธรณ์ ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาระดับใด หรือคณะบุคคลใด
ท่านคิดว่า บุคลากรพ้นจากสภาพการเป็นบุคลากรของสถาบันในกำกับของรัฐกรณีใดบ้าง

ตอนที่ 3 สารสำคัญของที่ 3 การเงินของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

- 3.1 ท่านเห็นว่า ควรมีคณะกรรมการบริหารการเงิน เป็นการเฉพาะหรือไม่ เพราะอะไร และถ้าควร ควรมีองค์ประกอบอย่างไรมีบทบาทหน้าที่ อะไรบ้าง
- 3.2 ท่านคิดว่า รายได้ควรจะได้จากทางใดบ้าง อย่างไร การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุนอื่นควรหรือไม่อย่างไร

- 3.3 ท่านคิดว่าการจัดทำงบประมาณประจำปี ควรมีการจัดดำเนินการ และมีขั้นตอนอย่างไร
- 3.4 ท่านคิดว่า การตรวจสอบภายในควรมีหรือไม่อย่างไร
- 3.5 ท่านคิดว่าการตรวจสอบบัญชี การมีรอบระยะเวลาบัญชี ลักษณะของการทำรายงานทางการเงิน ควรมีหรือไม่อย่างไร การรายงาน ควรมีเมื่อไรบ้าง ชนิดของบัญชีควรมีอะไรบ้าง

สาระสำคัญที่ 4 การพัสดุของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

- 4.1 ท่านเห็นว่า ควรมีคณะกรรมการบริหารการพัสดุ เป็นการเฉพาะหรือไม่ ถ้ามีควรมีองค์ประกอบ และหน้าที่อย่างไร
- 4.2 ท่านคิดว่า การกระจายอำนาจ และลดขั้นตอนในด้านการพัสดุเน้นการซื้อจ้างควรลงไปถึงระดับใดบ้างอย่างไร
- 4.3 ท่านเห็นว่า การจัดหาพัสดุที่แสดงถึงความโปร่งใส มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ควรมีวิธีการและหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง
- 4.4 ท่านเห็นว่า ผู้ใดหรือ ระดับใด ควรมีอำนาจในการสั่งซื้อสิ่งจ้างได้บ้าง หลักเกณฑ์เรื่องนี้ควรเป็นอย่างไร
- 4.5 ท่านเห็นว่า การตรวจรับพัสดุ การเบิกจ่ายเงินซื้อจ้างพัสดุควรมีขั้นตอนอย่างไร การฝากทรัพย์สินที่ไม่ใช่เงินไว้กับเอกชน ควรมีหรือไม่อย่างไร
- 4.6 ท่านเห็นว่า การตรวจรับพัสดุ การเบิกจ่ายเงินซื้อจ้างพัสดุควรมีขั้นตอนอย่างไร การฝากทรัพย์สินที่ไม่ใช่เงินไว้กับเอกชน ควรมีหรือไม่อย่างไร ท่านเห็นว่า การควบคุมพัสดุ ที่มีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลืองกำลังคน จะทำได้อย่างไรบ้าง
- 4.7 ท่านเห็นว่า วิธีการจำหน่ายพัสดุ ที่ทำได้สะดวก รวดเร็ว และเหมาะสมจะทำได้อย่างไรบ้าง

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบเครื่องมือสัมภาษณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การตรวจสอบเครื่องมือการสัมภาษณ์

เกี่ยวกับการตรวจสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ให้คำปรึกษาเบื้องต้นในการสร้างแบบสัมภาษณ์
 - 1.1 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์
 - 1.2 ผศ. อ่อนน้อม คนชื้อ นักกฎหมายมหาชน สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ
2. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงวัตถุประสงค์โครงสร้างและเนื้อหา
 - 2.1 ด้านบริหารจัดการอุดมศึกษา ผศ.ดร.วิชา ทรวงแสง คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
 - 2.2 ด้านการใช้กฎหมาย และกฎหมายมหาชน รศ. ชาศรีต อนันทราวัน สถาบันราชภัฏเลย
 - 2.3 ด้านบุคลากร การเงิน พัสดุ ผศ.ดร. เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท รองคณบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
3. เครื่องมือและวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
 - 3.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและวัตถุประสงค์

เพื่อพิจารณาว่าแต่ละประเด็นการสัมภาษณ์จะมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและวัตถุประสงค์ เพียงใด โดยแต่ละรายการจะพิจารณาว่า แน่ใจว่ามีความเหมาะสม(+) ไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสม(0) และแน่ใจว่าไม่มีความเหมาะสม(-) แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่า IOC ถ้าได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ถือว่าใช้ได้

3.2 เครื่องมือตรวจสอบ

ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(content validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง(construct validity)โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นคำถาม	ระดับความเหมาะสม		
	+1 แน่ใจว่า มีความ เหมาะสม	0 ไม่แน่ใจ ว่ามี ความ เหมาะสม	-1 ไม่แน่ใจ ว่าไม่มี ความ เหมาะสม
สาระสำคัญที่ 1 กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ 16 ข้อ			
สาระสำคัญที่ 2 การบริหารงานบุคคล 10 ข้อ			
สาระสำคัญที่ 3 การบริหารการเงิน 5 ข้อ			
สาระสำคัญที่ 4 การพัสดุ 7 ข้อ			

3.3 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(Content validity) และ
ตามโครงสร้าง (Construct validity)ของแบบสัมภาษณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
<p>สาระสำคัญที่ 1 กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของ รัฐ</p> <p>1.1 ท่านเห็นว่าการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ ควรตราเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ หรือ พระราชกฤษฎีกา หรือระดับใด เพราะเหตุใด หลักการและหรือเหตุผลในการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาหรือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ควรมีอะไรบ้าง</p>	1.00	ใช้ได้
<p>1.2 ท่านเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ควรมีวัตถุประสงค์ ประสงค์ในเรื่องใดบ้าง และหรือควรมีวัตถุประสงค์เจาะจงเป็น เฉพาะทางหรือไม่ เพราะเหตุใด</p>	1.00	ใช้ได้
<p>1.3 เกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร ท่านเห็นว่า</p> <p>1) องค์กรหลัก ควรมีองค์กรใดบ้าง และมีอำนาจหน้าที่อย่างไร</p> <p>2) แต่ละองค์กรควรแบ่งหน่วยงานย่อยออกเป็นอย่างไร และควรมีอำนาจหน้าที่อย่างไร</p> <p>3) จะแบ่งอย่างไรบ้างที่ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลือง ประหยัด แต่ให้สนับสนุนกัน จะช่วยลดขั้นตอนการบริหารลงได้ มาก แต่ประสิทธิภาพการบริหารงานยังคงอยู่</p>	0.66	ใช้ได้
<p>1.4 ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐควรได้รับสิทธิ เพื่อความสะดวก และความคล่องตัวที่เป็นกรณีเฉพาะในเรื่องใด บ้าง และหรือในการดำเนินการจะไม่ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับ ของกฎหมายอะไรบ้าง อย่างไร</p>	1.00	ใช้ได้

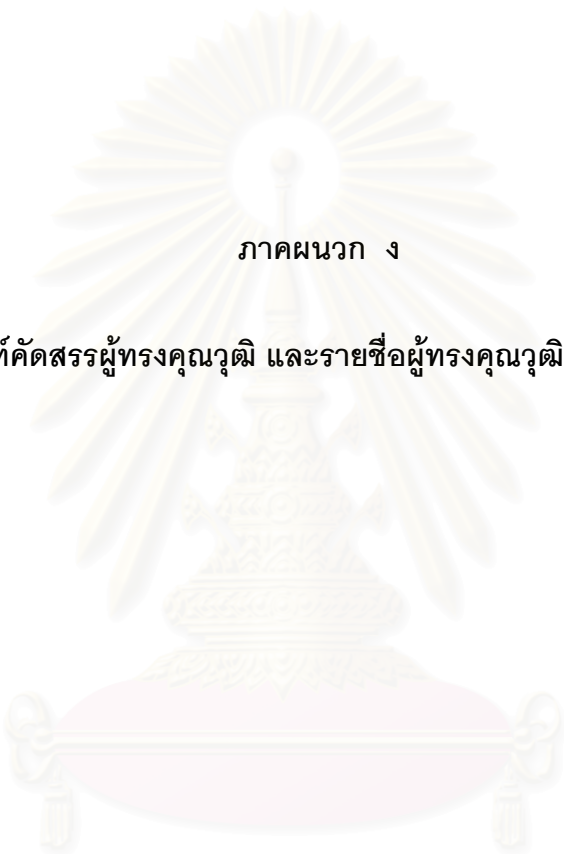
ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
<p>1.5 ท่านคิดว่า รายได้และทรัพย์สินจะได้มาจากแหล่งใด และโดยวิธีใดบ้าง อย่างไร</p> <p>การจัดการรายได้และทรัพย์สินจะดำเนินการได้อย่างไรบ้าง</p> <p>ควรจะมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อจัดการศึกษาขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐหรือไม่ ถ้ามี ลักษณะของกองทุนควรจะเป็นลักษณะใด และผู้ใดและหรือฝ่ายใดควรได้รับผลประโยชน์จากกองทุนนี้บ้าง อย่างไร</p>	1.00	ใช้ได้
<p>1.6 ท่านคิดว่า สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ซึ่งเป็นนิติบุคคลนี้ ควรมีบทบาทหลักๆ และหรืออำนาจหน้าที่ในเรื่องใดบ้าง และมีลักษณะหรือขอบเขตของอำนาจหน้าที่ เช่น แบ่งเป็นพื้นที่หรือไม่อย่างไร</p>	1.00	ใช้ได้
<p>1.7 ท่านเห็นว่า สภาสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ องค์ปกครองสูงสุด ควรมีองค์ประกอบ อย่างไร ผู้แทนของรัฐบาล ผู้แทนของชุมชนท้องถิ่น ควรมีอยู่ในองค์การนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>สัดส่วนของแต่ละฝ่ายควรมีหรือไม่อย่างไร เพราะเหตุใด และฝ่ายนักศึกษาควรมีผู้แทนอยู่ในองค์การนี้หรือไม่อย่างไร</p> <p>กรรมการแต่ละฝ่ายควรมีวาระเท่ากันหรือไม่อย่างไร</p> <p>โดยทั่วไปรูปแบบของสภามีอย่างไรบ้าง สังคมไทย จะเป็นรูปแบบใดได้บ้าง</p>	1.00	ใช้ได้
<p>1.8 ท่านคิดว่า อธิการบดีควรมีคุณสมบัติทั่วไป และเป็นการเฉพาะอะไรหรือไม่อย่างไร และอำนาจหน้าที่ของอธิการบดีที่สำคัญควรมีอะไรบ้าง</p> <p>อธิการบดีควรได้มาโดยวิธีใด วาระในการดำรงตำแหน่งควรมีหรือไม่อย่างไร</p>	1.00	ใช้ได้

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
1.9 ท่านเห็นว่า ผู้บริหารงานหรือองค์กรต่างๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ ระดับหัวหน้างานนั้น เช่น คณบดี ผู้ อำนวยการสำนัก เป็นต้น ควรมีคุณสมบัติเฉพาะอย่างไร หรือ ไม่ควรได้มาโดยวิธีใด บุคคลภายนอกเป็นได้หรือไม่อย่างไร	1.00	ใช้ได้
1.10 ท่านคิดว่าสภาวิชาการควรมีหรือไม่ เพราะเหตุใด ถ้า ควรมี ควรมีองค์ประกอบอย่างไร จึงจะมีความคล่องตัว และ ให้เป็นที่เชื่อถือได้ในทางวิชาการ บทบาทและอำนาจหน้าที่ ควรมีอะไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
1.11 ท่านเห็นว่า ควรมีคณะกรรมการประจำ กำหนดไว้ใน กฎหมาย เพื่อดำเนินภารกิจต่างๆ เช่น คณะกรรมการบริหารทั่ว ไป คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการบริหารงานบุคคล การเงิน พัสดุเหล่านี้ ควรมีหรือไม่ อย่างไรบ้าง ถ้าควร ควรมีคณะกรรมการอะไรบ้าง มีองค์ประกอบ และ มีอำนาจหน้าที่ อย่างไร	0.66	ใช้ได้
1.12 ท่านคิดว่า คณาจารย์ควรมีส่วนร่วมในเชิงการบริหาร จัดการในเรื่องใด ระดับใดบ้าง และจะเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างไร รูปแบใดบ้าง	1.00	ใช้ได้
1.13 ท่านคิดว่า ควรให้มีตัวแทนชุมชนและท้องถิ่น อันเป็น ที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นนั้น เข้ามามีส่วนร่วมใน เรื่องใด ระดับใดบ้าง อย่างไร หรือไม่ เพราะเหตุใด	1.00	ใช้ได้
1.14 ท่านคิดว่า รัฐหรือรัฐบาลควรมีแนวทางหรือเรื่องที่จะ กำกับดูแลเกี่ยวกับอะไรบ้าง วิธีการในการกำกับดูแลที่เหมาะสม กับความเป็นอิสระทำอย่างไรได้บ้าง การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ ทำได้อย่างไรบ้าง	1.00	ใช้ได้

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
1.15 ท่านคิดว่าควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานด้านใด และอย่างไรบ้างที่จะเป็นการเหมาะสมกับสภาพและสถานะของความเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ	1.00	ใช้ได้
1.16 ท่านคิดว่า การวางรูปแบบกฎหมาย เพื่อให้เกิดความ กระชับรัดกุม ชัดเจน มีลักษณะของการสื่อความที่ดีและมีความเชื่อมโยง และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เป็นรูปธรรม จะมีแนวทางทำได้อย่างไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
สาระสำคัญที่ 2 การบริหารงานบุคคลของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ		
2.1 ท่านคิดว่า องค์การบริหารงานบุคคล ในสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับของรัฐ ควรมีลักษณะมีโครงสร้างหรือองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ควรอย่างไร	1.00	ใช้ได้
2.2 ท่านคิดว่าบุคลากรควรมีกี่ประเภท แต่ละประเภทควร เรียกชื่อว่าอะไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
2.3 ท่านคิดว่า หลักเกณฑ์ในการสรรหา และวิธีการสรรหา บุคลากร ควรมีอย่างไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
2.4 ท่านคิดว่ากระบวนการหรือขั้นตอนการบรรจุและถอดถอน ออกจากตำแหน่งควรจะมี หรือทำได้อย่างไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
2.5 ท่านเห็นว่า การทดลองงานควรมีหรือไม่ เพราะเหตุใด ถ้ามีควรมีลักษณะเป็นอย่างไร	1.00	ใช้ได้
2.6 ท่านคิดว่าหลักเกณฑ์ในการกำหนดเงินเดือนของบุคลากร แต่ละประเภทควรมีอะไรบ้าง บุคลากรแยกตามประเภท และหรือวุฒิการศึกษา ควรมี อัตราเงินเดือนเท่าไร	1.00	ใช้ได้
2.7 ท่านเห็นว่าค่าตอบแทนที่ควรได้รับที่นอกจากเงินเดือน ควรมีอะไรบ้างหรือไม่อย่างไร	1.00	ใช้ได้
2.8 ท่านเห็นว่า การพัฒนาบุคลากรควรทำได้อย่างไรบ้างหลัก เกณฑ์ใน เรื่องนี้ควรเป็นอย่างไร	1.00	ใช้ได้

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
2.9 ท่านคิดว่าการประเมิน ควรประเมินอะไร ประเมินเมื่อไร และควรมีวิธีการประเมินอย่างไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
2.10 วินัยที่สำคัญน่าจะมีอะไรบ้าง โทษทางวินัยขั้นต่ำและขั้นสูงควรเป็นสถานใด การลงโทษ การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาระดับใด หรือคณะบุคคลใด ท่านคิดว่า บุคลากรจะพ้นจากสภาพการเป็นบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐโดยวิธีใดบ้าง	1.00	ใช้ได้
สาระสำคัญที่ 3 ว่าด้วยการเงินของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 3.1 ท่านเห็นว่า ควรมีคณะกรรมการบริหารการเงิน เป็นการเฉพาะหรือไม่ เพราะอะไร และถ้าควร ควรมีองค์ประกอบอย่างไรมีบทบาทหน้าที่ อะไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
3.2 ท่านคิดว่า รายได้ควรจะได้จากทางใดบ้าง อย่างไร การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุนอื่นควรหรือไม่อย่างไร	1.00	ใช้ได้
3.3 ท่านคิดว่าการจัดทำประมาณรายจ่ายประจำปี ควรมีการจัดดำเนิน การ และมีขั้นตอนอย่างไร	1.00	ใช้ได้
3.4 ท่านคิดว่า การตรวจสอบภายในควรมีหรือไม่อย่างไร	1.00	ใช้ได้
3.5 ท่านคิดว่าการตรวจสอบบัญชี การมีรอบระยะเวลาบัญชี ลักษณะของการทำรายงานทางการเงิน ควรมีหรือไม่อย่างไร การรายงานควรมีเมื่อไรบ้าง ชนิดของบัญชีควรมีอะไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
สาระสำคัญที่ 4 การพัสดุของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ 4.1 ท่านเห็นว่า ควรมีคณะกรรมการบริหารการพัสดุ เป็นการเฉพาะหรือไม่ ถ้ามีควรมีองค์ประกอบ และหน้าที่อย่างไร	0.66	ใช้ได้
4.2 ท่านคิดว่า การกระจายอำนาจ และลดขั้นตอนในด้านการพัสดุเน้นการซื้อจ้าง ควรลงไปถึงระดับใดบ้างอย่างไร	1.00	ใช้ได้

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
4.3 ท่านเห็นว่า การจัดหาพัสดุที่แสดงถึงความโปร่งใส มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ควรจะมีวิธีการและหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
4.4 ท่านเห็นว่า ผู้ใดหรือ ระดับใด ควรมีอำนาจในการสั่งซื้อ สั่งจ้างได้บ้าง หลักเกณฑ์เรื่องนี้ควรเป็นอย่างไร	1.00	ใช้ได้
4.5 ท่านเห็นว่า การตรวจรับพัสดุ การเบิกจ่ายเงินซื้อจ้างพัสดุ ควรมีขั้นตอนอย่างไร การฝากทรัพย์สินที่ไม่ใช่เงินไว้กับเอกชน ควรมีหรือไม่อย่างไร	1.00	ใช้ได้
4.6 ท่านเห็นว่า การควบคุมพัสดุ ที่มีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลืองกำลังคน จะทำได้อย่างไรบ้าง	1.00	ใช้ได้
4.7 ท่านเห็นว่า วิธีการจำหน่ายพัสดุ ที่ทำได้สะดวก รวดเร็ว และเหมาะสมจะทำได้อย่างไรบ้าง	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิ และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่สัมภาษณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อสัมภาษณ์ในการจัดทำกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีเกณฑ์ พิจารณาจากสถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และความเชื่อถือ (High Credibility) ของวิชาชีพนั้นๆ ดังนี้

1. ด้านสถานภาพทางวิชาชีพ โดยพิจารณาจากการมีชื่อเสียง เป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพของตน เป็นที่ยอมรับทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานของตน หรือมีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูง

2. ด้านประสบการณ์ พิจารณาจากการปฏิบัติงานในด้านที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี และตรงตามเกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งทางด้านบริหารอุดมศึกษา กฎหมายมหาชน กฎหมายและอุดมศึกษา และด้านการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ

ด้านความเป็นที่เชื่อถือ ได้รับการยอมรับในสาขาวิชาชีพของตนในระดับสูง

เกณฑ์การคัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยนี้มี 16 ท่าน ตามเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบริหารอุดมศึกษาระดับสูง 4 ท่าน
2. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายมหาชน 4 ท่าน
3. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายและอุดมศึกษา 4 ท่าน
4. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ 4 ท่าน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อสัมภาษณ์ในการจัดทำกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จัดเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน รวม 16 คน ได้แก่

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารอุดมศึกษาระดับสูง 4 ท่าน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายมหาชน 4 ท่าน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและอุดมศึกษา 4 ท่าน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานบุคคล การเงิน และการพัสดุ 4 คน

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่สัมภาษณ์

เรื่อง การนำเสนอรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

1. ด้านการบริหารอุดมศึกษาระดับสูง

- คนที่ 1. ดร.สุชาติ เมืองแก้ว รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย 15 ตุลาคม 2545
- คนที่ 2. ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
9 ตุลาคม 2545
- คนที่ 3. รศ.ดร.สุมณฑา พรหมบุญ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
20 พฤศจิกายน 2545
- คนที่ 4. ดร.สงบ ลักษณะ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
27 สิงหาคม 2545

2. ด้านกฎหมายมหาชน

- คนที่ 5. ศ.ดร. สุรพล นิติไกรพจน์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 25 กันยายน 2545
- คนที่ 6. รศ.ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
24 ธันวาคม 2545
- คนที่ 7. รศ.ดร. ฐิติชญา วัฒนรุ่ง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
27 ธันวาคม 2545
- คนที่ 8. ผศ.ดร.เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
21 พฤศจิกายน 2545

3. ด้านกฎหมายและอุดมศึกษา

- คนที่ 9. ศ.น.พ.อดุลย์ วิริยเวชกุล คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 21 กันยายน 2545
- คนที่ 10. รศ. ดร.บุหงา วัฒนนะ อธิการบดีสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
1 ตุลาคม 2545
- คนที่ 11. ผศ.ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 6 กันยายน 2545
- คนที่ 12. ผศ.ดร.ประเสริฐ จรรย์านุกูล ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ
30 สิงหาคม 2545

4. ด้านบริหารงานบุคคล การเงินและพัสดุ

คนที่ 13. ศ.ดร.จุฑา เทียนไทย รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

25 สิงหาคม 2545

คนที่ 14.ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ผู้อำนวยการสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา

1 พฤศจิกายน 2545

คนที่ 15. ดร.สุรชาติ สังข์รุ่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.ค.

5 กันยายน 2545

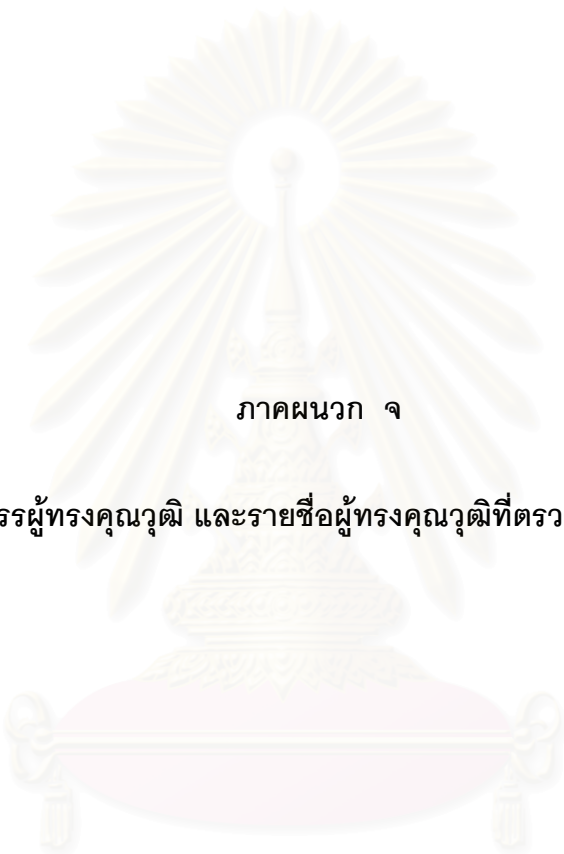
คนที่ 16. นางสาวณอมจิตร วัฒนเรืองโกวิท หัวหน้ากลุ่มงานพัสดุ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

2 ธันวาคม 2545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิ และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินครั้งที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อตรวจสอบประเมินกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

การตรวจสอบแบบประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาจากสถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และความเชื่อถือ (High Credibility) ของวิชาชีพนั้นๆ ดังนี้

1. ด้านสถานภาพทางวิชาชีพ โดยพิจารณาจากการมีชื่อเสียง เป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพของตน เป็นที่ยอมรับทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานของตน หรือมีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูง
2. ด้านประสบการณ์ พิจารณาจากการปฏิบัติงานในด้านที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี และตรงตามเกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งทางด้านอุดมศึกษา กฎหมายมหาชน กฎหมายและอุดมศึกษา และด้านการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ
3. ด้านความเป็นที่เชื่อถือ ได้รับการยอมรับในสาขาวิชาชีพของตนในระดับสูง
4. เกณฑ์การคัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยนี้มี 12 ท่าน ตามเกณฑ์ดังนี้
 1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอุดมศึกษา 3 ท่าน
 2. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายมหาชน 3 ท่าน
 3. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายและอุดมศึกษา 3 ท่าน
 4. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ 3 ท่าน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินครั้งที่ 1

การประชุมเพื่อพิจารณาตรวจสอบประเมินรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ
วันพฤหัสบดี ที่ 25 ธันวาคม 2546 เวลา 9.00 – 12.00 น.. ห้อง 405 ชั้น 4 อาคาร 3

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	ชื่อ	นามสกุล
1	ดร.ผดุงชาติ	สุวรรณวงศ์
2	รศ.ดร.อุทัย	บุญประเสริฐ
3	รศ.ดร.ชูเวช	ชาญสง่าเวช
4	ผศ.อ่อนน้อม	คนชื่อ
5	ดร.สมหมาย	จันทร์เรือง
6	นายธวัช	ชอุ่ม
7	ผศ.ยุทธนา	พูนทอง
8	รศ.ดร.ชนศักดิ์	บายเที่ยง
9	ผศ.ดร.โกสินทร์	รังสยาพันธ์
10	นายวรพงษ์	วรรณศิริ
11	ผศ.ดร.สุชาติ	ตันธนะเดชา
12	ดร.ไพบุลย์	แจ่มพงษ์
13	ผศ.สมศักดิ์	ชอบตรง*

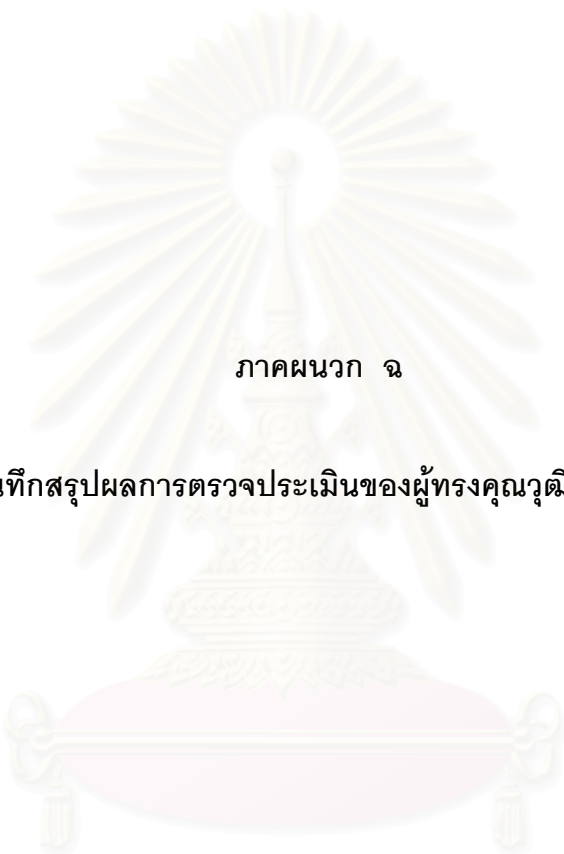
อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (ประธานการประชุม)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รศ. ดร.วราภรณ์ บวรศิริ

หมายเหตุ * ไม่ได้เข้าร่วมประชุม แต่ได้ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะโดยใช้แบบประเมิน

ภาคผนวก จ

บันทึกสรุปผลการตรวจประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกสรุปผลการตรวจประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 1

สรุปผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจประเมิน รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา ใน

กำกับของรัฐ ณ ห้องประชุมนานาชาติ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 25
ธันวาคม 2546 เวลา 9.00 น – 12.00 น. มีดังนี้

1. ในภาพรวมของร่างกฎหมายนี้ ซึ่งเป็นระดับ พ.ร.บ. มีรากฐานมาจากรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่มาตรา 81 ขึ้นมา และได้เน้นเรื่องภูมิปัญญา ศิลปะวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กฎหมายลำดับรอง มาคือ พ.ร.บ. นี้ควรสอดแทรกไว้ในกฎหมายนี้ด้วย
2. การออกกฎหมายลำดับรอง ถ้าต้องออกมาเป็นพระราชกฤษฎีกาสภาพบังคับน่าจะดูดีขึ้น แต่ขั้นตอนยุ่งยากต้องผ่าน ค.ร.ม. แล้วจึงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่องของครูวิทยฐานะ การให้ปริญญา การให้อักษรย่อ ที่เป็นอยู่ให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาในร่าง ออกโดยข้อบังคับ
3. คุณสมบัติอธิการบดี และการได้มาอาจเขียนไว้ในกฎหมายหรือในข้อบังคับก็ได้
4. ประกาศมหาวิทยาลัยหรือข้อบังคับมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ควรลงราชกิจจานุเบกษา จึงจะใช้ข้อบังคับ เพราะจะเสียเวลา ประกาศแล้วใช้บังคับได้จะได้ไม่ช้า
5. การเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง เช่น คำที่แปลว่าผู้ที่กำกับดูแล (Superintendent) และความชัดเจน (Clarity)
6. เป็นโครงการที่มีประโยชน์มาก แนวทางที่น่าเสนอ มีหลายสิ่งที่เป็นแนวทางใหม่ๆ มีการสำรวจมาได้ละเอียดดี แต่ดึงเรื่องคำผิด จะมีปัญหาอย่างร่างกฎหมายที่กำลังเป็นอยู่ ส่วนเนื้อหาสาระโดยรวมอยู่ในขั้นที่เหมาะสมกับระดับที่ศึกษา
7. ที่สำคัญคือการได้มาซึ่งผู้บริหาร อธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาค ผู้วิจัย พยายามให้เป็นประชาธิปไตยโดยการให้พนักงานมีส่วนร่วม ถ้าเทียบกับต่างประเทศแล้ว คงมีปัญหาเรื่องประสิทธิภาพ คิดว่าถ้าอยากให้มีมหาวิทยาลัยของเรามีประสิทธิภาพในการบริหารแบบมีอาชีพแล้วจะต้องฉีกแนวออกไป คือคัดเลือกผู้เป็นผู้บริหารมืออาชีพขึ้นมา อาจจะต้องคัดเลือกขึ้นมาแล้วพัฒนา ระดับคณะ ระดับภาค ระดับมหาวิทยาลัย ไม่ใช่สรรหาภายในด้วย
8. ประเด็นคำตอบแทนในเรื่องกลุ่มผู้บริหารหรือมีการเสนอสายบริหารขึ้นมาด้วย ซึ่งเป็นเรื่องดี แทนที่จะเน้นสาขาวิชาการ แล้วมาเน้นผู้บริหาร
9. สภาบริหาร หรือคณะกรรมการบริหาร คณะปกครอง หรือสภามหาวิทยาลัย ผู้วิจัยเสนอให้มีไม่มาก เพราะเวลานี้พยายามจะทำให้มีจำนวนไม่มาก เป็นเรื่องดีมาก เป็นเรื่องของการคัดเลือกมา เช่นมี 15 ภาค คัดมา 6 คน อะไรแบบนี้ เป็นแนวทางที่ดี

10. ถ้าจะมีเสียงจากนิสิต นักศึกษา บ้างจะได้ใหม่ อาจไม่ลงคะแนน แต่มีส่วนรับรู้ว่าจะเป็นไปได้ สำหรับบุคคลภายนอกเปิดช่องให้อยู่แล้วซึ่งเป็นเรื่องดี แต่น่าจะมีการประเมินผู้บริหารด้วย เวลาสมศ.มาประเมิน จะถามว่า มีระบบประเมินผู้บริหารหรือไม่ ถ้าใส่ระบบประเมินผู้บริหารเข้าไปด้วยจะดี

11. ในเรื่องสวัสดิการให้พนักงาน ถ้าเทียบเคียงกับเอกชน ต้องพิจารณาเรื่องการให้โบนัส เอกชนบางแห่งให้โบนัส 18 เดือน ของเราแค่ 2 เดือนก็ดีแล้ว ไม่ใช่เพียงแต่เงินเดือนเพิ่ม 1.6 เท่า หรือ 1.3 เท่านั้น

12. เรื่องของการจัดซื้อ เป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องใช้มืออาชีพ ไม่ใช่ตั้งกรรมการจากอาจารย์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่ว่าส่วนกลางจะต้องมีคนบริหารในโรงงานอุตสาหกรรม การจัดซื้อจัดหา ผู้อำนวยการ การมีบทบาทมาก

13. ในต่างประเทศ จัดซื้อจัดหาถือเป็นเรื่องใหญ่ จะมี Central Facility เรื่องการบำรุงรักษาที่สำคัญต้องเกี่ยวข้องด้วย การจัดซื้อให้มีสำนักงานกลางขึ้นมาจะดี

14. การเขียนกฎหมายลักษณะนี้ต้องเขียนให้ยืดหยุ่น การแก้ไขทีหลังจะยุ่งยาก ควรเขียนให้เป็นกลางๆ

15. การยุบเลิกหน่วยงานบางหน่วยงาน ให้ที่ประชุมผู้บริหารเห็นชอบ ทบทวนดูว่าจะเข้าช้อนกับอำนาจสภาหรือไม่

16. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นคนสาขาไหนสาขานี้ได้หรือไม่ ไม่ต้องอยู่ในพื้นที่

17. เลขานุการของสภาสถาบันมีหรือไม่ นายกสภาสถาบันเป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ คลุมถึงอธิการบดีหรือไม่ เพราะอธิการบดีอาจเป็นคนนอก ถ้าไม่คลุมต้องบัญญัติให้คลุม

18. ความเป็นนิติบุคคล โดยปกติจะเป็น 2 ทาง คือ โดยผลของ กม. หรือ พ.ร.บ. และทางที่ 2 คือ จดทะเบียน แต่จะเป็นอย่างไรก็ได้หรือไม่ให้ทบทวนดู

19. เรื่องคุณธรรมเป็นเรื่องที่ดี กฎหมายรัฐธรรมนูญก็ดี กฎหมายการศึกษาแห่งชาติก็ดี บัญญัติเรื่องนี้ไว้จึงต้องเอามาบัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ด้วย ซึ่งเป็นเรื่องถูกต้อง แต่เป็นห่วงว่าคุณธรรมเป็นเรื่องของนามธรรม น่าจะให้คณะกรรมการชุดหนึ่งรับผิดชอบ โดยตรงได้หรือไม่ เพราะจะได้มีคนรับผิดชอบ จะได้มีเจ้าภาพ

20. เสนอแนะในแง่หลักการว่า กฎหมายสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนี้ เป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่ง จึงต้องคำนึงถึงหลักควบคุมของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นๆ ด้วย ที่จะเข้ามาตรวจสอบด้วย ความเป็นอิสระไม่ใช่อิสระตามอำเภอใจ

21. ต่อนำหลักการของรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหลักการใหญ่สุดของไทย ก็คือหลักการต่างๆ

ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 81 ในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ เอมาร้อยเรียงกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยในกำกับได้

22. ให้ข้อสังเกตว่า กฎหมายต่างประเทศน่าจะดูประเทศสังคมนิยมด้วยว่ามีระบบสภาที่สภาเดียวและมีการบริหารอย่างไร เพื่อนำมาปรับปรุงให้กฎหมายของเราดีที่สุด และเป็นไปได้ใหม่ที่ออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งก็ออกได้ตามกฎหมายองค์กรมหาชนอยู่แล้ว

23. ในเรื่องอนุบัญญัติ ข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคคล พนักงานของมหาวิทยาลัยไม่ใช่ข้าราชการ แต่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและก็ใช้อำนาจมหาชน ซึ่งต้องกำหนดไว้ในกฎหมายตั้งที่ผู้วิจัยได้จัดทำไว้ ซึ่งถูกต้องแล้ว เพราะฉะนั้นต้องเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบสูง และต้องดูบทบาทของผู้บังคับบัญชา คณะบุคคลต่างๆ ที่มาดูแลด้วย และเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงานบุคคลในระบบบริหารราชการแผ่นดินของไทยอย่างไรบ้าง ต้องเขียนให้ทั้งสิทธิและหน้าที่ด้วย ไม่ใช่มีสิทธิอย่างเดียว เพราะว่ากาจัดการศึกษาคือการบริการสาธารณะในรูปหนึ่งของรัฐ ต้องคำนึงถึงตรงนี้ด้วยเพราะเราใช้อำนาจมหาชน

24. เรื่องการเงินการคลังของหน่วยงานของรัฐ กฎหมายต้องไม่ขัด ต้องให้เข้ามาตรวจสอบได้ ไม่มีข้อยกเว้น เพราะเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงต้องดูกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่จำกัดสิทธิ์ เพราะถ้าเป็นการรื้อถอนจำกัดสิทธิ์ ต้องพิจารณาละเอียด เพราะอาจถูกโต้แย้งสิทธิ์ ถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

25. การพัสดุเป็นเรื่องสำคัญมาก การจัดหาพัสดุในระบบจัดหาขณะนี้กำลังตื่นตัวในเรื่องความเป็นสากล ต้องนำหลักการมาภิบาลเข้ามาใช้ ให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ต้องควบคุมกำกับดูแลให้กระต๊อด ขึ้นตอนให้สั้น แต่ต้องควบคุมให้ดี ทั้งระบบควบคุมภายใน และต้องมีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมาตรวจดูอีก และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การพัสดุจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี นำมาตัดแปลงได้ เอาส่วนดีไว้ ส่วนไม่ดีตัดทิ้งไป แต่เขียนให้คล่องตัว อยากรู้ผู้วิจัยเอาระเบียบนี้มาดูด้วย

26. ที่ผู้วิจัยทำมาดีมีรายละเอียดมาก แต่ถ้าคิดอีกแนวหนึ่งอาจทำเป็นตัวอย่าง หรือทำเป็นรูปแบบก็อาจทำได้อีกรูปแบบหนึ่ง แต่ที่ทำมาก็ไม่ผิด ถ้าทำอีกรูปแบบหนึ่ง เราอาจมีคำถาม 10 หมวด แต่ละหมวดมีกรอบอย่างไร ประเด็นอย่างไร หลักการเรื่องนี้ควรครอบคลุมอะไรบ้าง ถ้าทำอย่างนี้ได้ สถาบันใดจะเอาไปเขียนแจจเอกลักษณะของตัวเองได้ ไม่ใช่ตามแบบหรือตามแบบบางส่วนแล้วเพิ่มส่วนของตัวเองบางส่วน ถ้าเขียนอย่างนี้ก็เส้นทางออกอีกทางหนึ่ง แต่ที่เขียนมาแล้วก็ไม่ผิด

27. ที่สำคัญคือเรื่องระบบปกครอง หรือ Board of governance มหาวิทยาลัยในระบบนอกระบบก็ยังมี Concept เรื่องการแชร์กัน เราจะทำเป็น Council ในแง่ Corporate มีจุดอ่อนในเรื่องประสิทธิภาพยุ่งยากเกี่ยวข้องหลายฝ่าย หากคนรับผิดชอบแบบเจ้าภาพได้ไม่ชัด แต่ที่ผู้วิจัย Review มาแล้วว่า Governance bodies จะเลือกเอาแบบ Council แบบ Trustees หรือเลือกแบบ

Board วิธีเลือกก็ถ้าเป็น Council ก็จะเป็นแบบร่วมด้วยช่วยกัน ถ้าเป็น Trustees และ Board ก็จะมีเจ้าภาพ จะมีอำนาจมาก มีคนนอกมาช่วยเล็กน้อยให้ดูดีและช่วยทำงานให้เกิดประโยชน์ อีกแบบหนึ่งคือ Lay board จะมีสามัญชน ชุมชนเข้ามามากขึ้น แนวใหญ่ๆ ทำอย่างไร ก็ว่าไม่มี Integrate เพราะว่ากำกับด้วย บริหารด้วยน่าจะไม่เหมาะ จึงน่าจะมีทางเลือก ไม่น่าจะทำเหมือนกัน ในกระบวนการทางกฎหมายก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่ในเรื่องการบริหาร เรื่อง Governance สำคัญมากในมหาวิทยาลัย

ถ้าเราจะทำให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม น่าจะมีทางเลือกเรื่องของการปกครอง (สภา) ส่วนภายในให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ Board จะไปจัดการเอง

ในเรื่องสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยไม่มีสภาวิชาการ ก็มีอยู่และดีด้วย แต่ถ้าไม่มีบริหารอย่างไรจึงจะดี

28. การให้อำนาจฝ่ายบริหารยกเลิกหน่วยงานภายใน โดยไม่ขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยน่าจะทบทวน น่าจะให้อำนาจถ่วงดุลฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารอยากให้มีประสิทธิภาพ แต่มักหลงอำนาจ เพราะฉะนั้นถ้าให้สิทธิ์ควรได้รับความเห็นชอบจากสภา

29. เรื่องผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่ ที่ไหนก็ทำกันคือ ถ้า New York ก็ต้องมีคน New York อยู่ Hawaii ก็ต้องมีคน Hawaii จำนวนหนึ่ง เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ เป็นความภาคภูมิใจของท้องถิ่น สมควรมีได้

30. รูปแบบกฎหมาย คล้ายๆ กันแต่มีปลีกย่อยต่างกัน ในรูปแบบจะเหมือนกัน คือ บททั่วไป การดำเนินงาน มีการบริหาร การแบ่งส่วนงาน การตรวจสอบ ปัญหากฎหมายคือ ถ้ากฎหมายเขียนละเอียดชัดเจน กำหนดแนวทางทุกอย่าง เวลาปฏิบัติจะมีปัญหา น่าจะเขียนขึ้นตามปรัชญาวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา น่าจะคล่องตัวในภาคปฏิบัติ รวมๆ แล้วประมาณ 30 – 50 มาตรา นอกนั้นให้ออกเป็นอนุบัญญัติ หรือกฎหมายลูกให้หมด ซึ่งแต่ละสถาบันก็มีอนุบัญญัติเป็นของตัวเองต่างกันไป แต่ในตัวบทกฎหมายประสงค์จะให้รูปแบบของสถาบันเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เพราะฉะนั้นจะให้รัฐใช้อำนาจกำกับเรื่องอะไร ให้อนุบัญญัติเรื่องนั้นลงไป

31. ไม่คาดหวังว่าจะให้นักวิจัยไปร่างกฎหมาย กฎหมายละเอียดอ่อน ทั้งรัฐบาลทั้งสองสภายังผิดพลาด ในฐานะที่ช่วยพิจารณา มีส่วนให้ความคิดเห็นอันสำคัญในวิจัยนี้ และเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าน่าจะทำ แต่ทำทนายให้นักวิจัยในลักษณะที่ว่า เดียวนี้โลกเปลี่ยนแปลงแล้ว กฎหมายจึงต้องเปลี่ยน กฎหมายจึงไม่อยากให้ทำเหมือนเดิม ศึกษาที่อื่นแต่ทำของเราเอง เสนอทางออกให้นักวิจัย ที่บอกว่าเป็นการนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยในกำกับ น่าจะทำในฐานะนักวิชาการเป็นกรอบมากกว่า อยากเห็นว่า ถ้าจะออกกฎหมายใหม่ แต่แน่นอนต้องมีพื้นกฎหมายเป็นความรู้อยู่ ไม่ใช่การเขียนบทความ ต้องมี Structure ของกฎหมาย ภาษาหรือรูปแบบ มาตราต้องมี จึงเสนอแนะว่า

31.1 กฎหมายที่จะออกนี้ มีกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งใหญ่ที่สุด บอกไว้ว่าถ้าเราจะทำอะไรต่อไปนี้ ต้องทำอะไรบ้าง เช่น การศึกษาเป็นเรื่องของประชาชน สิทธิเท่าเทียมกัน จะออกกฎหมายก็มีส่วนนี้อยู่ ออกมาเป็นกรอบใหญ่ที่ต้องทำตาม

31.2 สิ่งที่มาอีก มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ต้องดูว่าอุดมศึกษาตั้งใหม่ บังคับว่าต้องทำอะไร ถ้าไม่ทำตาม หรือขัดแย้งใช้ไม่ได้อีก เริ่มอย่างนี้ เป็นกรอบใหญ่

31.3 แล้วยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องและที่จำเป็นที่เป็นกรอบใหญ่ ว่าถ้ากฎหมายถัดจากนี้ลงมาตามหลัง ไม่สอดคล้องหรือมาขัดแย้งกฎหมายนั้นจะใช้ไม่ได้

31.4 ต่อไปจะเอาเรื่องหลักการก่อน เช่น เรากำลังจะออกกฎหมายให้กับองค์กรองค์กรหนึ่งทางด้านการศึกษา ไปทำการจัดการการศึกษาอุดมศึกษาให้กับประเทศ ซึ่งเห็นด้วยกับหลายๆ บทที่ ผู้วิจัยทำมาซึ่งดีมาก แต่อย่างดูรูปแบบเป็นภาษากฎหมายคล้ายๆ เดิม เช่น บททั่วไปอะไรอย่างนี้ ไม่อยากจะมองอย่างนั้น อยากจะเอาตรง ๆ เช่น ขึ้นมา Objective , Mission

31.5 กฎหมายที่จะออก ฉบับนี้ต้องการที่จะมี Objective อย่างนี้ มี Mission อย่างนี้ เพื่อทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ต้องการตรากฎหมายอันนี้ออกมาประกาศใช้ ให้รัฐบาลต้องทำ หลังจากนั้น ก็ต้องให้ชัดเจนว่า Core-business หรือ Product ของที่จะให้ทำนี่คืออะไร เช่น วิชาการ งานวิจัย หลักสูตร หรือองค์ความรู้ ถัดไป น่าจะเป็นเรื่องของ Organization ว่าถ้ามี Core-business อย่างนี้ Product อย่างนี้ Organization น่าจะเป็นอย่างไร จะมี Structure อย่างไร จะเป็นส่วนราชการ หรือจะเป็นในกำกับ หรือจะมหาชน ก็แล้วแต่ ก็บอกว่า Organization จะเป็นอย่างไร

31.6 เสร็จแล้วย่อยลงไปจะเป็นมาตราช้อยย เป็น Structure เป็น Resource นี่เป็นเรื่อง Personnel อะไรอย่างนี้ อีกอย่างหนึ่ง ที่คิดว่าน่าจะเป็นหลักซึ่งผู้วิจัยเรียกเป็นหมวด แต่ว่าชื่อหมวดไม่ค่อยไปตาม Concept ที่ว่า เพียงแต่เปลี่ยนชื่อเป็นอย่างนี้ ก็น่าจะพูดถึงว่าเป็น Business process ขององค์เป็นอย่างไร ซึ่งตรงนี้อาจไปลัดกับภารกิจ ของอุดมศึกษาอาจจะต้องวิจัยเป็นหลัก สอน บริการวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นี่เป็น Business process แล้วทำกันอย่างไร มีกระบวนการอย่างไร ในการ Operation ขององค์กรอย่างนี้ ที่จะตราเป็นกฎหมายขึ้น

31.7 ที่นี้ถัดไปตัวสำคัญ คือเรื่องของ Ownership ใครเป็นเจ้าของ ฉะนั้นน่าจะพูดถึง Ownership หรือ ถ้าให้กว้างขึ้นก็คือ Governance ได้องค์กรอย่างนี้ ที่จะให้มาทำ Business อย่างนี้ให้กับประเทศชาติ ลักษณะ Governance ของการปกครองโดย Nature น่าจะเป็นอย่างไร จะมี Board แบบไหน อธิการบดีเป็นอย่างไร มีผู้บริหารได้มาอย่างไร ให้อยู่ในนี้ ว่าด้วยมาตราชั้น

31.8 ถัดไปเรื่องสำคัญอีกอย่าง คือ Financing ไม่ใช่ Finance คือ มหาวิทยาลัยจะอยู่รอดอย่างไร กิจการนี้จะกำไร ขาดทุน จะดำเนินไปได้หรือไม่ได้ Financing จะมี Endowment หรือจะมีวิธี Raising fund อย่างไร

31.9 จุดที่สำคัญอีกคือ Stakeholder ใครเป็น Stakeholder ของกฎหมายฉบับนี้ ซึ่ง

คนเข้าใจผิด แล้วกลัวจะละเอียด ก็จะเขียนไว้ในกฎหมาย ไม่ว่าจะเรื่องอะไรก็จะเขียนให้ปรากฏชัดๆ อยู่ในกฎหมายตรงนั้น เพราะว่ามันแก้ยาก เพราะฉะนั้นภาษาอย่างนี้ ซึ่งเป็น Judgement ของผู้วิจัยว่าจะมีหัวข้ออะไรบ้างในกฎหมาย นั่นคือที่จำเป็น เกรงถูกละเลย ก็เขียนมาหรืออะไรที่คิดว่า จำเป็น จะให้ยืดหยุ่นหน่อย แล้วกลัวไม่เข้าใจก็อาจจะจำเป็นต้องมีกลไก เช่น อาจจะมีโครงสร้างของ Document ทางกฎหมายที่ตามมา เช่นประกาศ ข้อบังคับหรือเป็นระเบียบหรืออะไรที่ว่า เพื่อที่ว่าตรงนี้แก้ง่าย ไม่ลำบาก คิดว่าสิ่งที่นักวิจัยทำอยู่ เป็นเรื่องที่ทำอยู่แล้ว คิดว่างานวิจัยชิ้นนี้ ควรวิเคราะห์อย่างนี้ หลักการอย่างนี้ให้เห็นเป็นกรอบ เป็นรูปแบบของกฎหมายใหม่ว่า มันน่าจะมี Structure อย่างนี้ มีความคิดอย่างนี้ซึ่งประเด็น หลักการและมีอ้างอิงอย่างที่ทำอยู่แล้ว คิดว่าถ้าได้แบบนี้ จะเป็นงานวิจัยที่ดีมาก

32. ได้ศึกษาเอกสารของผู้วิจัยแล้ว เห็นว่าเป็นงานวิจัยที่มีประโยชน์มาก แต่ดูจะยุ่งยาก แต่เมื่อทำแล้วจะมีประโยชน์มาก เห็นว่า การทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยอาจไม่จำเป็นต้องทำเป็นรูปกฎหมายที่สมบูรณ์ และผู้วิจัยอาจจะไม่ต้องเสนอกฎหมายถึง 2 ฉบับ อาจจะทำเป็นรูปแบบของกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐน่าจะพอ ทำแบบนี้ให้ชัดเจนแล้วไม่จำเป็นต้องเสนอของราชภัฏอีกส่วน เพราะถ้าทำแบบนี้ให้ชัด แล้วเอาเป็นแนวให้นำไปใช้ได้ ให้เป็นทางเลือกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะเอาไปใช้ตรงนั้นได้ จะเป็นประโยชน์มาก

เมื่อมาดูตัวร่างที่เสนอ เห็นด้วยกับภาพรวมทั้งหมด แต่ส่วนของมาตรา 5 จะขอเพิ่มเติมเล็กน้อย ถ้าจะนำเสนอสถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์นี้ จะขอเพิ่มในส่วนที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ ซึ่งตอนนี้เป็นกระแสที่คิดว่าจำเป็น

มีมาตรา 16 ที่ยังสงสัยอยู่ คือ ให้พนักงานของสถาบันอุดมศึกษามีสถานะเสมือนข้าราชการตรงนี้ยังไม่เข้าใจชัดเจนว่าเป็นอย่างไร เพื่ออะไร

ในส่วนกฎหมายหลักน่าจะมีสักหมวดหรือมาตราหนึ่ง ที่เน้นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร เพราะส่วนของการบริหารพูดกันมาก ว่าในส่วนของการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะที่เป็นอาจารย์ที่ทำหน้าที่นี้ ควรกำหนดให้ชัดว่าจะมีกลไกพัฒนาอย่างไร เพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยนี้ ครูอาจารย์ จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามกำกับที่จะให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะอาจารย์จะต้องพัฒนาแบบไม่หยุด มิฉะนั้นจะเป็นเลิศไม่ได้ จะไม่ทันสมัย จะนำสังคมไม่ได้

33. ขอเพิ่มเติมในฐานะเป็นนักกฎหมายมหาชน คือจะบอกแหล่งที่จะไปเพิ่มเติม อันแรกนี้กฎหมายเอกชนปีล่าสุด 2546 ที่ออกใหม่น่าจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง กับเทคนิคการร่างกฎหมายและรูปแบบกฎหมายที่ใช้อย่างเป็นทางการ ของ ก.พ. ซึ่งน่าจะเป็นแหล่งอ้างอิงที่ดีในยุคนี และจะเพิ่มเติมเรื่องการได้มาซึ่งตำแหน่งอธิการบดีนั้น มีวิจัยเรื่องนี้อยู่ผู้วิจัยดูเป็นข้อมูลได้ อีกอย่างหนึ่ง คือตัวกฎหมายจะยาวหรือสั้นก็แล้วแต่ผู้วิจัยจะเลือก เนื่องจากว่าถ้าสั้นก็ออกเป็นกฎหมายลูกได้ ถ้ายาวก็ละเอียด แต่ถ้าโดยเปรียบเทียบกฎหมายทั่วไปแล้ว กฎหมายในประเทศที่พัฒนาแล้วจะไม่ค่อยยาว

เพราะคนจะเข้ากฎหมายได้ แต่ประเทศที่ยังไม่พัฒนากฎหมายจะยาว ลองเปรียบดูรัฐธรรมนูญอเมริกาจะสั้นกว่าของไทยมาก และอินเดียจะยาวที่สุด

ประการสุดท้ายคือหน้า 5 วัตถุประสงค์ หลายท่านก็ให้คำแนะนำว่าถ้าเป็นคำว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ ก็รวมสถาบันราชภัฏอยู่แล้ว เพราะว่ามีวัตถุประสงค์ข้อ 3 อาจจะไม่จำเป็นต้องเขียนแค่ 1 หรือ 2 ข้อ น่าจะพอ

34. ในรายงานฉบับสมบูรณ์ของผู้วิจัยจะมี ในตารางหน้า 73 นี้จะมีเนื้ออยู่ในรายงานวิจัยอยู่แล้วว่ารัฐธรรมนูญบัญญัติอย่างไร กฎหมายการศึกษามีว่าอย่างไร โยงมาอย่างไร อย่างที่ผู้ทรงคุณวุฒิว่า คือ ที่จริงข้อมูลมีอยู่แล้ว เพียงแต่ถ้าได้ Matrix ตัวนั้นมาจะดีมากขึ้น คืออย่างที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิว่าการทำแบบนี้ก็ไม่ผิด แต่ถ้าทำหลาย Model ก็จะมีตัวเลือก และทำตัวอย่างสักรูปแบบหนึ่ง ถ้าทำได้จะดีมาก

ที่นี้ถ้าพูดถึงตัว พ.ร.บ. จะขอเพิ่มเติมในหน้า 84 มาตรา 26 ตรวงวรรคที่ 1 ที่เขียนว่า ที่ประชุมผู้บริหาร อาจเชิญผู้แทนจากสภาพนักงานหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย ถ้าเข้าประชุมตลอดระเบียบวาระนั้นไม่มีสิทธิออกเสียง ไม่ทราบว่าจะขัดกับความเป็นประธาน เป็นกรรมการ หรือไม่ว่าพอเข้าประชุมตลอดวาระ ถ้าไม่ขัดก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าไม่เป็นกรรมการ แต่มีสิทธิออกเสียงได้ ก็ไม่แน่ใจว่าเป็นไปได้หรือไม่

ส่วนใหญ่เมื่อพูดถึงเรื่องกฎหมาย มักอยากเห็นตัวร่างบทกฎหมายจริงๆ แต่อย่างที่ทำให้ได้เห็นแนวคิดพื้นฐานเหล่านั้น หลักการทั่วไปไม่ละเอียดก็พอใช้ได้ แต่ตามขั้นตอนทั้งหมดนี้ ที่คนส่วนใหญ่อยากเห็นจริงๆ คือ อยากเห็นตัวกฎหมายจริงๆ ร่างอย่างไร ที่พอจะเป็นของกลางๆ ซึ่งอาจใช้เป็นตัวอย่างหรืออะไรก็ได้แล้วแต่ เพราะว่าถ้าไม่เห็นรูปแบบของตัว พ.ร.บ. หรือ ร่าง พ.ร.บ. เราก็ไม่ค่อยจะแน่ใจ ก็เห็นด้วยที่จะต้องร่าง

35. จะบอกนักวิจัยว่าโดยที่จริงเนื้อหาที่ Comment มีอยู่ในนี้หมดแล้ว เพียงแต่จะไปจัดหมวดหมู่ ให้เป็นองค์ความรู้สำหรับเป็นประโยชน์ เป็น Template ให้คนที่ออกกฎหมาย เขาได้หยิบไปดูตรงจุดนี้เป็นจุดที่มีประโยชน์ ส่วนตรงที่เป็นทางเลือกว่า เรามองว่าองค์กรอย่างนี้ จะ Implement อย่างไร มี Model ใดๆ อันนี้เป็นสิ่งที่ที่จริงก็มีอยู่ในนี้ แต่อาจจะดูเป็น Model ไปให้ตลอด มิฉะนั้นจะกระโดดไปกระโดดมา ดู Model ว่าสุด ๆ สักรูปแบบ ในหัวข้อที่ว่า ซึ่งมีเป็นหลักๆ ขององค์กรว่ามีหลักอย่างไร เราอยากเห็นว่าอุดมศึกษายุคใหม่ของประเทศไทยจะเป็นอย่างไร แล้วก็มี Option อื่นๆ ที่มีความเข้มข้นของการบริหารจัดการลดหลั่นกันลงไป คิดว่าถ้าทำได้นำเป็นงานที่ดี

อยากให้งานวิทยานิพนธ์สะท้อนแนวคิด อุดมคติและทิศทางอุดมศึกษาใหม่ด้วยและถ้าหากสะท้อนมาทางนี้แล้ว พยายามให้มีตัวนี้อยู่ แล้วจะออกเป็นตัวกฎหมายก็ไม่เป็นไรเป็นสิ่งที่ดี

36. ประเด็นเสนอแนะก็คิดว่าเหมาะสมมาก แต่รู้สึกว่าคุณวิจัยก็ต้องการจะให้ปฏิบัติได้ด้วย ก็ต้องคำนึงข้อนี้ด้วย ตัวร่างกฎหมายก็สำคัญ แต่ที่จะเสริมก็คือเรื่องของความสอดคล้องในตัวเองของ

แนวคิดตรงนั้น คืออยากให้ผู้วิจัย Form idea หรือได้แนวคิดชัดเจนว่าอยากให้เป็นแนวไหน แล้วเขียนร่างกฎหมายทำนองนี้ให้ชัดออกมาเลย ให้เป็นแนวตลอดต้นจนจบว่า อยากให้เป็นแนวไหน เช่น ผู้บริหารบอกว่ามืออาชีพ ผู้บริหารมืออาชีพได้มาอย่างไร จะมีรางวัลตอบแทนอย่างไร ต้องให้เป็นแบบนี้ตลอด ไม่ใช่ว่ามีอาชีพ สรรพมาจากไหนก็ได้ เสร็จแล้วยังต้องมา Vote กันอีก ก็คงจะลำบากอีก ขอให้มีความสอดคล้องกันแล้วกัน ไม่อย่างนั้น ก็ออกมาทางโน้นที่ทางนี้ที่

ประธานสรุปว่าคงต้องดูที่เป็นเรื่อง Technique เรื่องการพิมพ์ เรื่อง Presentation เท่าที่ดูอย่างนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านเสนอก็น่าจะมาให้เป็นขั้นตอน เป็น Logic ที่จริงก็มีในตาราง 4 ดูให้นำมาสู่การพัฒนาแนวคิด โครงสร้างของผู้วิจัยแล้วในแง่ของแนวคิดที่ประชุมเห็นว่าทำที่สุดหลังจากดูข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยมีแนวคิดอย่างไร มหาวิทยาลัยควรจะไปแนวไหน ให้ชัดๆ ขึ้นอีกเล็กน้อย ให้ไปในแนวเดียวกัน ไม่มาผสมกันทุกอย่าง ถ้าได้ฐานแนวคิดชัดๆ มา แต่ก่อนนี้ อาจจะเสนอเป็นรูปแบบว่ามีกี่รูปแบบหลักๆ 3-4 รูปแบบ ที่ประมวลได้ แล้วคิดว่ารูปแบบนี้น่าจะเหมาะสมที่สุด แล้วเสนอตัวนั้น ในการเสนอ ก็อยากให้ Consistency ทั้งระบบของแนวคิดนั้น นี่คือนโยบายที่กรรมการให้ แต่ทั้งหลายก็มีอยู่ในนี้หมดแล้ว เพียงแต่ว่าจัดระบบการนำเสนอ ความสอดคล้อง แล้วก็ทบทวนแนวคิดให้ชัดเจนขึ้น ก็พอเห็นภาพใหญ่ๆ ในช่วงที่โยงไปสถาบันราชภัฏก็น่าจะเร็วขึ้นได้ และค่อนข้างยืดหยุ่นได้ ไม่ต้องมี Model ใหม่อะไรมากมาย

ประมวลสรุปข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบประเมิน

1. มาตรา 6 หน่วยงานตามมาตรา 6 วรรคแรก.....ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานนี้ น่าจะใช้คำว่าอธิการบดี วรรคสุดท้ายให้รายงานให้สภาสถาบันอุดมศึกษาทราบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป เห็นว่าเรื่องนี้น่าจะให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้เห็นชอบไม่ใช่รับทราบ
2. มาตรา 7 การจัดตั้งองค์กรเพื่อปฏิบัติภารกิจในรูปของคณะบุคคลควรเป็นอำนาจของสภาสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น ควรจัดทำเป็นประกาศของสภาสถาบันอุดมศึกษา
3. มาตรา 10(5) คณะกรรมการการเงินกับคณะกรรมการบริหารการเงิน ตามร่างข้อบังคับสภาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เป็นชุดเดียวกันหรือไม่ ถ้าชุดเดียวกันน่าจะเพิ่มองค์คณะบุคคล เพราะเห็นว่่าน้อยไป ยังไม่เพียงพอที่รองรับภารกิจดังกล่าวได้
การจัดตั้งองค์กรเป็นนิติบุคคล ตาม (5) ควรจะทำเป็นข้อบังคับสภาสถาบันอุดมศึกษา
4. มาตรา 13 วรรคสุดท้ายน่าจะเป็นอำนาจของสภาสถาบันอุดมศึกษา
5. มีความเห็นว่า ควรจะเพิ่มกองทุนพัฒนาอาจารย์และพนักงานสภาสถาบันอุดมศึกษา และกองทุนวิจัยจึงจะครอบคลุมภารกิจของสภาสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

6. มาตรา 21(2) อุปนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา ไม่ควร เป็น อธิการบดี เพราะสภาสถาบัน เป็นองค์กรที่กำกับการทำงานของอธิการบดี ดังนั้น จึงควรให้ที่ประชุมสภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ เลือกอุปนายกตนเอง

7. มาตรา 22 ควรจะกำหนดว่า ควรดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้

8. มาตรา 27(5) น่าจะเป็นอำนาจของสภาสถาบันอุดมศึกษา

9. มาตรา 30 กำหนดว่ารองอธิการบดีไม่เกิน 6 คน และผู้ช่วยอธิการบดี ไม่เกิน 3 คน นั้นควร ให้ เป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร เช่น มีภาระงานมาก ก็อาจจะแต่งตั้งได้ตามความเหมาะสม

10. มาตรา 31 อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ไม่เห็นด้วยเพราะนานเกินไป ดังนั้น มีความเห็นว่าน่าจะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี

11. มาตรา 32 คุณสมบัติของอธิการบดี ควรเปิดกว้างไม่กีดกันบุคคล ในวงวิชาชีพอื่นๆ ซึ่ง ในยุคโลกาภิวัตน์ น่าจะเปิดกว้างให้บุคคลใดก็ได้ที่มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ได้รับการสรรหาให้มาเป็นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาได้

12. มาตรา 33 น่าจะใช้คำว่าอธิการบดีอาจแต่งตั้งรองอธิการบดี

13. การดำรงตำแหน่งของหัวหน้าภาควิชา น่าจะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี รวมตำแหน่ง ทางการบริหารทุกตำแหน่งเห็นว่าควรมีวาระ 3 ปี ทุกตำแหน่ง

14. มาตรา 50 อาจให้มีลูกจ้าง น่าจะใช้คำว่าพนักงานสถาบันอุดมศึกษา หรือพนักงาน ราชการ เพราะผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่ชอบคำว่าลูกจ้าง ซึ่งดูเหมือนจะเป็นธุรกิจ

15. มาตรา 61 วรรคสองตอนสุดท้าย ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบันอุดมศึกษา และประกาศ ราชกิจจานุเบกษา เห็นว่าเรื่องที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา น่าจะเป็นเรื่องที่เป็นอำนาจของสภา สถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น

16. เรื่องการกำหนดครุยประจำตำแหน่ง ครุยวิทยฐานะ และเครื่องหมายวิทยฐานะ น่าจะ เป็นอำนาจของสภาสถาบันอุดมศึกษา

กล่าวโดยสรุปประเด็นที่น่าสนใจคือ มาตรา 24 อำนาจหน้าที่ของสภาสถาบันอุดมศึกษา ควรจะกำหนดให้ชัดเจน กับอำนาจของอธิการบดีที่จัดทำข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ

จากการศึกษากรอบแนวคิด ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษา สภาประจำสถาบันอุดมศึกษา เป็นองค์คณะบุคคลที่ต้องกำกับดูแลการบริหารสถาบัน โดยเฉพาะอธิการบดีให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนยุทธศาสตร์หรือข้อตกลงสาธารณะ ซึ่งสภาสถาบันไม่ควรให้อำนาจ อธิการบดีมากเกินไป เพราะจะทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์

สรุปว่าหลักการทั่วไปเหมาะสมแล้ว และนอกจากนี้ประเด็นอื่นๆ เห็นด้วยทั้งหมด

ภาคผนวก ช

แบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

กรณี: การนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

คำชี้แจง 1. คำถามการวิจัยนี้ มิได้เจาะจงว่า จะเป็นแห่งใดแห่งหนึ่ง จึงตอบได้กว้าง

2. ไม่ได้ถามว่า ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ แต่ถามว่า ถ้าจะเป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ควรจะเป็นอย่างไร ตามความเห็นของท่าน

3. จะถามบางประเด็น ซึ่งท่านตอบได้โดยอิสระ แต่ท่านสามารถให้ข้อคิดได้มากกว่าที่ถามตามขอบเขตของการวิจัย และกรุณาเขียนตอบลงในแบบสอบถามนี้ แล้วกรุณาส่งให้ผู้วิจัยตามของที่แนบมาด้วยนี้ หรือทางโทรสาร

ประเด็นคำถาม มีดังนี้

1. หลักการหรืออุดมการณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีหรือไม่ ถ้าควรมี ควรมีว่าอย่างไร

2. หาก มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ “มีวัตถุประสงค์เพื่อ จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ให้ผู้เรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นผู้คงแก่เรียนและมีการแสดงออกและค้นคว้าอย่างอิสระ มีคุณธรรม ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมวิทย์ฐานะและพัฒนางานวิชาชีพครู” ถ้าไม่เป็นเช่นนี้ ท่านคิดว่า ควรแก้ไข หรือ ควรมีว่าอย่างไร

3. การปกครองของมหาวิทยาลัยควรจัดโครงสร้างในรูปแบบของสภา ควรมีระบบสภา กี่สภา ได้แก่สภาอะไรบ้างอย่างไร

ทำเครื่องหมาย / หรือขีดที่ไม่ต้องการออก

.....มี 1 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย

..... มี 2 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย และสภาวิชาการ

..... มี 3 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ สภานักงาน(รวมทั้งคณาจารย์และพนักงานอื่น)

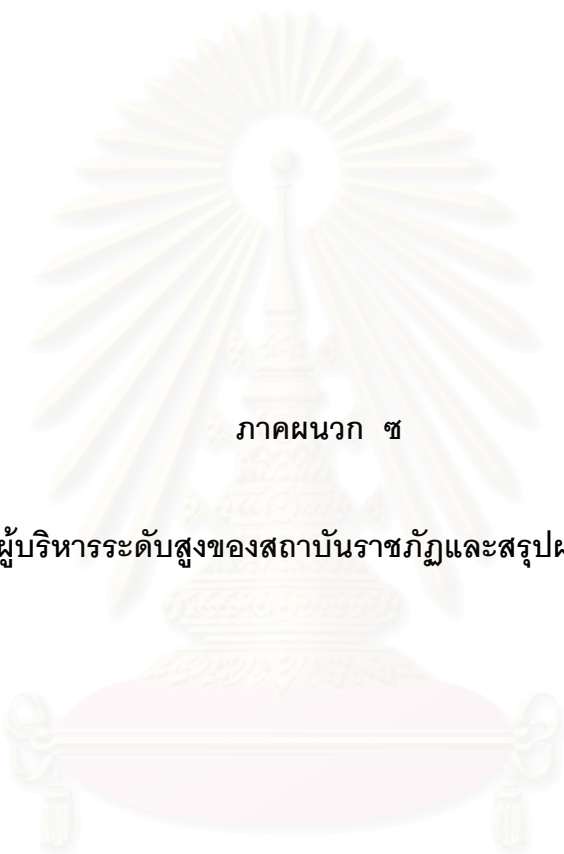
.....มี 4 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ สภาคณาจารย์ สภานักงาน
อื่น ๆ ระบุ.....

4.องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุด ควรมีองค์ประกอบอย่างไรหรือไม่ อย่างไร ตอบได้โดยอิสระ แก้ไขแทรกลงไปได้ หรือจะเขียนใหม่แทรกก็ได้

ประกอบด้วย

1. นายกสภามหาวิทยาลัย

2. บุคคลภายใน (จำนวนเท่ากับภายนอก) ควรมี 9 คน หรือ ควรมีคน ถึง..... คน

ภาคผนวก ซ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏและสรุปผลการการสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ

เพื่อจัดทำกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ (8 แห่งๆละ 3 คน รวม 24 คน)

1. กลุ่มภาคเหนือตอนบน - สถาบันราชภัฏเชียงราย
 - 1.1 ผศ.ดร.มาณพ ภาษิตวิไลธรรม อธิการบดีสถาบันราชภัฏเชียงราย
 - 1.2 ผศ.เจสสิยา ประสิทธิ์วิเศษ รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏเชียงราย
 - 1.3 ผศ.ดร.ทศพล อารินิจ คณบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงราย
2. กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง - สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
 - 2.1 รศ.ดร.ประเทือง ภูมิภัทราคม อธิการบดีสถาบันราชภัฏนครสวรรค์
 - 2.2 ผศ.สุวรรณ คมมี รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏนครสวรรค์
 - 2.3 ผศ.ดุสิต ภูตระกูล อธิการบดีสถาบันราชภัฏนครสวรรค์
3. กลุ่มภาคอีสานตอนบน - สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.1 รศ.ดร.สมเจตน์ ภูศรี อธิการบดีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.2 ผศ.นิรุติ ถึงนาค รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.3 ผศ.สมเกียรติ เกียรติเจริญ รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม
4. กลุ่มภาคอีสานตอนล่าง - สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
 - 4.1 ผศ. วิศิษฐ์ นาคำป่า รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
 - 4.2 ผศ.พงศ์เพชร สังข์ศักดิ์ ผู้ช่วยอธิการบดี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
 - 4.3 ผศ.ธีรณมย์ วัชรินทรางกูร อธิการบดีคณะครุศาสตร์
5. กลุ่มกรุงเทพมหานคร - สถาบันราชภัฏพระนคร
 - 5.1 รศ.ดร. วิชัย แหวนเพชร อธิการบดีสถาบันราชภัฏพระนคร
 - 5.2 ดร.อรุณี สำเนาทอง ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา
 - 5.3 อาจารย์สายัณห์ วนะรมย์ ผู้อำนวยการสำนักกิจการพิเศษ อดีตคณบดีคณะครุศาสตร์
6. กลุ่มภาคกลาง - สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
 - 6.1 ผศ.สุวิทย์ เทียรทอง อธิการบดีสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
 - 6.2 ผศ.ณรงค์ สกุนา รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
 - 6.3 ผศ.ปราณี ต้นประยูร ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี

7. กลุ่มภาคตะวันตก - สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
- 7.1 อาจารย์ประทีป คล้ายสุบรรณ ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี
- 7.2 อาจารย์ไสภณ ภัคดีบุญ ผู้ปฏิบัติงานกฎหมาย
- 7.3 ดร.ศุภลักษณ์ สัตย์ไพศพราย คณบดีคณะครุศาสตร์
8. กลุ่มภาคใต้ - สถาบันราชภัฏสงขลา
- 8.1 ผศ.ดร.ไพโรจน์ ต้วงวิเศษ อธิการบดีสถาบันราชภัฏสงขลา
- 8.2 ผศ.โชคชัย วัฒนวิบูลย์ รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏสงขลา
- 8.3 ผศ.วิชัย บุญชูดวง รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏสงขลา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการสอบถาม

กรณี: การนำเสนอรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันราชภัฏ 8 แห่ง รวม 24 คน มีดังนี้

1. ราชภัฏควรมีหลักการหรืออุดมการณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ โดยเห็นว่าเป็นความเป็นราชภัฏ จะต้องเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อความเป็นไทย สืบสานแนวทางอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ เป็นมหาวิทยาลัยของประชาชน ถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แก้ปัญหาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าถึงแก่นภูมิปัญญาไทย ความเป็นสากล คุณภาพและผลผลิตเท่ากับสถาบันอุดมศึกษาไทยและสากล เป็นสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และสังคมศาสตร์ เพื่อความยั่งยืนของชุมชน แก้ปัญหาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีเครือข่ายวิชาการ บริหารอิสระ นำวิชาการสู่ชุมชน เพื่อให้โอกาสทางการศึกษา แก่ประชาชนในท้องถิ่นที่เสียค่าธรรมเนียมน้อยที่สุด ให้บริการการศึกษาแก่ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เป็นแหล่งวิทยากรของท้องถิ่น ที่เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ ให้การศึกษาพัฒนาคนถึงรากหญ้า สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาประเทศ ยกคุณภาพการดำรงชีวิต ให้สูงตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น สร้างความผูกพันในท้องถิ่นของตนอย่างยั่งยืน

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ควรมีวัตถุประสงค์สรุปได้เป็น สอง กลุ่มเรียงตามลำดับ ความถี่มากไปน้อยคือ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

2.1 จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ให้ผู้เรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นผู้คงแก่เรียนและมีการแสดงออกและค้นคว้าอย่างอิสระ มีคุณธรรม ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และท้องถิ่น และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ปรับปรุงและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่งเสริมวิद्यฐานะและพัฒนาวิชาชีพครู

2.2 จัดการศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ให้ผู้เรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นผู้ใฝ่หาความรู้และประสบการณ์และมีการแสดงออกอย่างเป็นอิสระ รู้วิธีการศึกษาค้นคว้า มีคุณธรรม ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและท้องถิ่น และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมวิद्यฐานะและพัฒนาวิชาชีพครู ใฝ่รู้และมั่นพัฒนาตนเอง

3. การปกครองมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะ สภามหาวิทยาลัย อาจมีได้สองรูปแบบหลัก เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ

3.1 มี 3 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ และ สภานักงาน

3.2 มี 2 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย และ สภาวิชาการ

4. องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุด อาจมีได้สองรูปแบบหลัก เรียงลำดับจากความถี่จากมากไปหาน้อย คือ

สภามหาวิทยาลัย รูปแบบที่ 1 องค์ประกอบ

1. นายกสภามหาวิทยาลัย ทรงโปรดเกล้าฯ	1 คน
2. บุคคลภายใน (จำนวนเท่ากับภายนอก) ครวมมี	9 คน
2.1 อธิการบดี (โดยตำแหน่งคนภายในหรือคนภายนอก)	1 คน
2.2 ผู้แทนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการเทียบเท่าคณบดี	3 คน
2.3 ผู้แทนสภาวิชาการ	1 คน
2.4 ผู้แทนสภานักงาน (สภาคณาจารย์และพนักงานอื่น)	1 คน
2.5 ผู้แทนคณาจารย์	3 คน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (จำนวนเท่ากับภายใน) ทรงโปรดเกล้าฯ ครวมมี 9 คน	
3.1 จำนวนหนึ่งอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่	3 คน
3.2 สาขาตามที่ต้องการ (นักกฎหมาย นักธุรกิจ)	6 คน
- กรรมการเลือกกรรมการกันเองเป็นอุปนายก และเลือกเลขานุการเอง
วาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี อาจได้รับโปรดเกล้าแต่งตั้ง หรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก
(รูปแบบนี้ มี 3 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย กับ สภาวิชาการ และสภานักงาน)

สภามหาวิทยาลัย รูปแบบที่ 2 องค์ประกอบ

1. นายกสภามหาวิทยาลัย ทรงโปรดเกล้าฯ	1 คน
2. บุคคลภายใน (จำนวนเท่ากับภายนอก) ครวมมี	9 คน
2.1 อธิการบดี (โดยตำแหน่ง อาจเป็นภายในหรือคนภายนอก)	1 คน
2.2 ผู้แทนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการเทียบเท่าคณบดี	3 คน
2.3 ผู้แทนสภาวิชาการ	1 คน
2.4 ผู้แทนพนักงาน (คณาจารย์และพนักงานอื่น)	4 คน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (จำนวนเท่ากับภายใน) ครวมมี	8 - 9 คน
2.1 จำนวนหนึ่งอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ ครวมมี	3 คน

2.2 สาขาตามที่ต้องการ ควรมี

5-6 คน

กรรมการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอุปนายก และเลือกเลขานุการเอง วาระ 2 ปี อาจได้รับโปรดเกล้าแต่งตั้ง หรือเลือกตั้งใหม่ได้อีก (รูปแบบนี้ มี 2 สภา คือ สภามหาวิทยาลัย กับ สภาวิชาการ)

5. การกำกับดูแลของรัฐเป็นอำนาจชนิดหนึ่ง มีดังนี้

กำกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กำกับให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล การดำเนินงานให้เป็นเรื่องของมหาวิทยาลัย โดยอิสระ ไม่ก้าวก่ายไม่แทรกแซง มาตรฐาน หลักเกณฑ์ และการติดตามประเมินผล ต่อเนื่อง ปริมาณคุณภาพ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย งบประมาณที่จัดสรรให้ มหาวิทยาลัย กลไกงบประมาณ มีการตรวจสอบในรอบหนึ่งปี ทำได้ดีเพิ่มงบประมาณ ทำไม่ดีปรับลดงบประมาณ ไปถึงยุบหน่วยงาน

ให้การสนับสนุนงบประมาณให้บริหารอิสระ สภากำกับใกล้ชิดอาจมีข้อจำกัดอำนาจสภาในบางเรื่องมีมาตรการกำกับดูแลอิทธิกรบดีในการบริหารงานให้รัดกุมยับยั้งสั่งให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้ มีองค์กรที่เป็นกลางหรือองค์กรอิสระประเมินติดตามผล ตรวจสอบจากองค์กรภายนอก กำกับในขอบเขตที่เป็นที่ยอมรับ รายงานกิจการของมหาวิทยาลัยทุก 6 เดือน แต่ละแห่งทำแผนกลยุทธ์ กำหนดตัวชี้วัดตามแผน กำกับด้านบริหาร ไม่กำกับด้านวิชาการ ส่งตัวแทนของรัฐบาลเป็นกรรมการ สภามหาวิทยาลัย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทำตามมติคณะรัฐมนตรี

6. พนักงาน มี 2 สาย ดังนี้

สายวิชาการ อำนาจหน้าที่ในการสอนและวิจัยเป็นหลัก มีดังนี้

ตำแหน่งทางวิชาการ มี ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ อาจารย์

ตำแหน่งนักวิจัย มี นักวิจัยอาวุโส นักวิจัยชำนาญการ นักวิจัยปฏิบัติการ

ตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

สายบริหารและสนับสนุน ได้แก่ อธิการบดี คณบดี ตำแหน่งอื่นที่กำหนดไว้ใน

กฎหมายจัดตั้ง ตำแหน่งธุรการและบริการ ตำแหน่งงานพัฒนา ตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพ ตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

7. เงินเดือนและค่าตอบแทน

สายวิชาการ ไม่ต่ำกว่า 1.6 เท่า ของอัตราราชการปกติ

สายสนับสนุนวิชาการ ไม่ต่ำกว่า 1.3 เท่า ของอัตราราชการปกติ

ยกเว้น ตำแหน่งบริหาร ให้รับ ไม่ต่ำกว่า 1.6 ของอัตราราชการปกติ ถ้าเต็มเวลา

สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลไม่ต่ำกว่าระบบราชการปกติ

พนักงานที่รับเข้าไม่ควรมียัตราเงินเดือนเท่ากัน ขึ้นกับความสามารถ และ
ประสบการณ์ มีการเพิ่มค่าสวัสดิการ

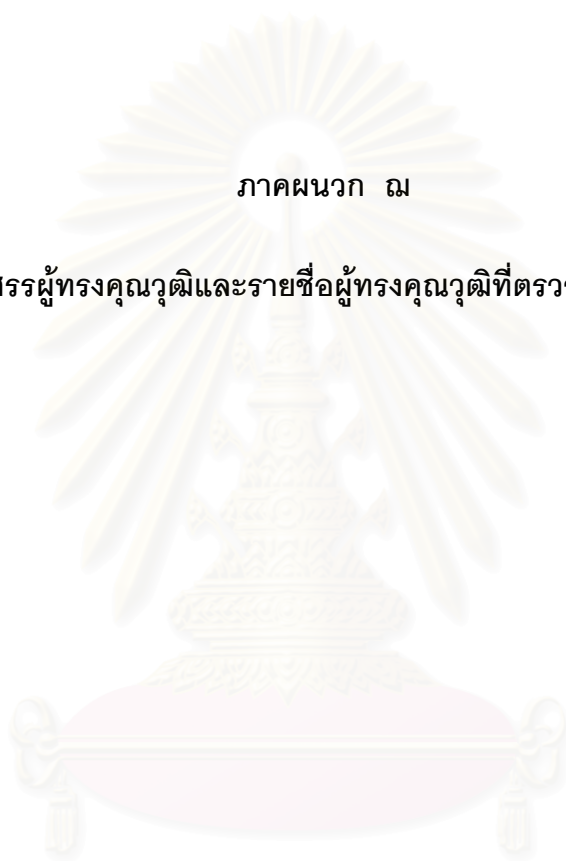
ทีมงานบริหารต้องมีอาชีพ มีประสบการณ์สูง มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศอย่างดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินครั้งที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อตรวจสอบประเมินกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

การตรวจสอบแบบประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาจากสถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และความเชื่อถือ (High Credibility) ของวิชาชีพนั้นๆ ดังนี้

1. ด้านสถานภาพทางวิชาชีพ โดยพิจารณาจากการมีชื่อเสียง เป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพ ของตน เป็นที่ยอมรับทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานของตน หรือมีความรู้ความสามารถทาง วิชาชีพอยู่ในระดับสูง

2. ด้านประสบการณ์ พิจารณาจากการปฏิบัติงานในด้านที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาไม่น้อย กว่า 10 ปี และตรงตามเกณฑ์คัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งทางด้านอุดมศึกษา กฎหมายมหาชน กฎหมาย และอุดมศึกษา และด้านการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ

3. ด้านความเป็นที่เชื่อถือ ได้รับการยอมรับในสาขาวิชาชีพของตนในระดับสูง

4. เกณฑ์การคัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยนี้มี 12 ท่าน ตามเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอุดมศึกษา 3 ท่าน
2. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายมหาชน 3 ท่าน
3. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายและอุดมศึกษา 3 ท่าน
4. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารงานบุคคล การเงินและการพัสดุ 3 ท่าน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินครั้งที่ 2

ประชุมเพื่อพิจารณาตรวจสอบประเมินรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ
ณ ห้อง 405 ชั้น 4 อาคาร 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันจันทร์ ที่ 19 มกราคม 2547 เวลา 9.00 – 12.00 น..

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	ชื่อ นามสกุล
1	ผศ.ดร.ประเสริฐ จรรย์านุกูล
2	นายอภัย รัตน์ะรัต
3	ผศ.ชูชาติ เฉิงฉลาด
4	ผศ.ดร.วิชา ทรวงแสง
5	ดร.บุรพาทิศ พลอยสุวรรณ
6	นายอรรถพงษ์ ณ พัทลุง
7	ผศ.ธีรวุฒิ ไศภิชฐิกุล
8	นายพิสิฐ กาญจนะมังคะ
9	นายพิศณุ พูนเพชรพันธุ์
10	รศ.ดร.วิชัย เทียนน้อย *
11	ผศ.สนิท ชุนดี *
12	ดร.เกียรติ ศรีวิเชียร *
13	นางจิราภรณ์ จริยาประสิทธิ์*
14	ผศ.นรินทร์ ไทรพิค *

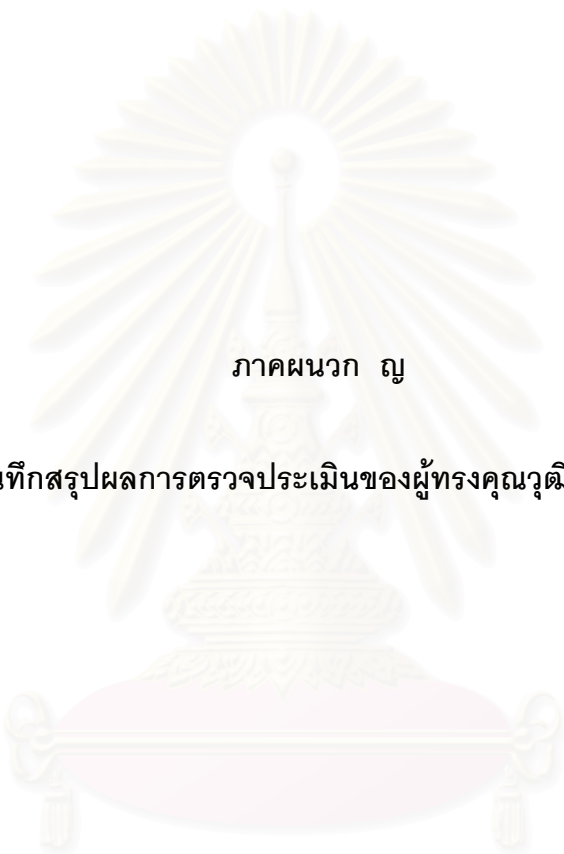
อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์ (ประธานการประชุม)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รศ. ดร.วราภรณ์ บวรศิริ

หมายเหตุ * ไม่ได้เข้าร่วมประชุม แต่ได้ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะโดยใช้แบบประเมิน

ภาคผนวก ญ

บันทึกสรุปผลการตรวจประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกสรุปผลการตรวจประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ครั้งที่ 2

สรุปผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจประเมิน รูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ณ ห้องประชุมนานาชาติ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 19 มกราคม 2547 เวลา 9.00 น. – 12.00 น. ดังนี้

1. การเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับนั้น ไม่ควรมีกฎหมายฉบับเดียวทำเหมือนกันหมด
2. ความเป็นราชภัฏ ปัจจุบันมีกฎหมายฉบับเดียวกัน แต่ในแต่ละสถาบันต่างกันเป็นตัวของตัวเอง ไม่เหมือนกัน วัฒนธรรมต่างกัน แม้จะกฎหมายฉบับเดียวกัน นอกจากนั้นบริบท สังคม ก็ต่างกัน ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับ ต้องเป็นตัวของตัวเอง

หากบัญญัติไว้เหมือนกันเวลาจะปรับปรุงแก้ไขก็จะผูกโยงกัน ไม่สะดวกในการบริหารจัดการ เป็นเหตุผลในประเด็นที่หนึ่ง จึงต้องแยกบัญญัติของแต่ละแห่ง

3. ถ้าพิจารณาดูในหมวดแรก ซึ่งเกี่ยวกับความเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับ ส่วนรวมในการเขียนกฎหมาย มีรายละเอียดมาก รายละเอียด อาจ ไม่ต้องมีมาก

4. กองทุน มีอยู่หลายแห่ง แล้วจำเป็นหรือไม่ที่ต้องเขียนไว้ในกฎหมาย ให้ตั้งกองทุน ในเมื่อการบริหารจัดการ สามารถเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับยุคสมัยได้

5. องค์กรต่างๆ อาจไม่ต้องระบุว่าต้องมีองค์กรอะไรมาก เมื่อจะให้ เป็นมหาวิทยาลัยอิสระ มหาวิทยาลัยก็ควรกำหนดเองได้ เพียงแต่บอกชื่อกลางๆ เอาไว้

6. หน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย มีองค์กรหลักอยู่สององค์กรคือ องค์กรที่ทำหน้าที่ทางวิชาการ และองค์กรทำหน้าที่ทางบริหารจัดการ องค์กรทางบริหารจัดการ มีสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ เป็นหลัก อย่างอื่นเป็นองค์ประกอบ

7. ปัจจุบันมีสถาบัน สำนัก ศูนย์ เป็นความคิดเห็นตามรูปแบบเดิม ไม่ใช่เป็นความคิดของผู้วิจัย แต่เป็นความคิดแบบเดิม เพื่อให้สะดวกแก่การจะไปสื่อสารกับสังคมภายนอกเท่านั้นเอง แต่เมื่อมาถึงยุคใหม่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเรียกคณะ เรียกอะไรก็ได้ แต่บอกว่าสามารถตั้งหน่วยงานทางวิชาการได้อย่างอิสระ แต่อย่างนี้ก็มีประโยชน์ในแง่มุมหนึ่งที่สามารถไปสื่อสารกับสังคมภายนอกได้ง่าย แต่ถ้าทำอย่างเดิมแล้วอาจจะสร้างวัฒนธรรมที่จะทำให้อยู่ในวัฒนธรรมแบบเดิมได้

เห็นว่ากฎหมายนี้ไปไม่ได้เจาะจงว่าเป็นของแห่งใดแห่งหนึ่ง และต้องอย่างนั้นอย่างนี้ เพียงแต่เป็นรูปแบบ ของราชภัฏที่ควรจะเป็น ณ บัดนี้ กลาง ๆ ว่า ควร หรืออาจจะ เป็น และนำไปประยุกต์ใช้ได้ ปรับส่วนนั้นส่วนนี้ได้ ตามความเหมาะสม และเป็นกฎหมายที่มีความยืดหยุ่นสูง เพราะกฎหมายใช้คำว่า อาจ ไม่ใช่ ต้อง เป็นการเสนอทางเลือก ให้ใช้ดุลยพินิจได้

การเขียนวัตถุประสงค์ก็เขียนไว้แบบรวมและกว้าง ซึ่งจะใช้ในการตีความขยายความในในทางดำเนินการของมหาวิทยาลัยได้ดีและยืดหยุ่นด้วย

การใช้อำนาจกำกับในรูปแบบกฎหมายนี้มีความชัดเจนมากขึ้น และเป็นหลักประกันความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย ได้

8. ประเด็นกรรมการแต่ละส่วน ในร่างรูปแบบอันนี้มีการระบุจำนวนไว้ด้วย ก็อาจจะทำให้เกิดความยุ่งยากที่จะไปดำเนินการ จึงอาจไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มหาวิทยาลัยกำหนดเป็นข้อบังคับทีหลังไป

9. ประเด็นเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษา ยังมีน้อยไปน่าจะให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในส่วนเรื่องของการบริหารจัดการและทางวิชาการ เนื่องจากในร่างกฎหมายนี้มองคือนักศึกษาอยู่แล้วว่า ให้สนับสนุนองค์กรนักศึกษา ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้ามามีบทบาท ในการบริหารเช่น สภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานมหาวิทยาลัยด้วย

ในส่วนของแต่ละประเทศ บางแห่งนักศึกษาจะเข้ามามีส่วนร่วมด้วย และจะไม่มีสิทธิ์ออกเสียง ให้แสดงความคิดเห็นต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณา แต่บางแห่งก็มีสิทธิ์ออกเสียง

10. กรณีที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่น และกฎหมายนั้นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรืออธิบดี ให้อธิการบดีมีอำนาจเท่าหรือเทียบเท่า ถ้าการนั้นไม่ได้ระบุเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นกรณีเฉพาะ เพราะอธิการบดีสามารถมอบหมายได้

11. รูปแบบกฎหมายอาจไม่ต้องมีรายละเอียดมากก็ได้ อาจมีองค์ความรู้หรือสาระสำคัญที่ควรบัญญัติ เช่นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การบริหารหรือการปกครอง สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับสูง หรืออธิการบดี อาจไม่ต้องมีรายละเอียดมาก แต่จะต้องดูวัตถุประสงค์ของการวิจัยและของผู้วิจัยด้วย คิดว่าเฉพาะตัวสาระบัญญัติสำคัญที่เป็นองค์ความรู้ อาจไม่จำเป็นต้องเสนอเป็นตัวร่างกฎหมายที่สมบูรณ์แบบ ก็ได้ แต่ต้องดูวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วย

12. ในส่วนของวัตถุประสงค์ ในมาตรา 5 ที่ใส่มากก็ได้ เพราะเป็นประโยชน์ต่อการแปล คือค้นหาเจตนารมณ์ และเวลาดำเนินการแต่ละอย่างตามมาตราอื่นๆ ซึ่งบางอย่างไม่ชัดก็ได้เอามาใช้คือเอาสำหรับแปลแนวคิด ในการแปลกฎหมายซึ่งกฎหมายเวลาร่างก็จะดูเจตนารมณ์ด้วย

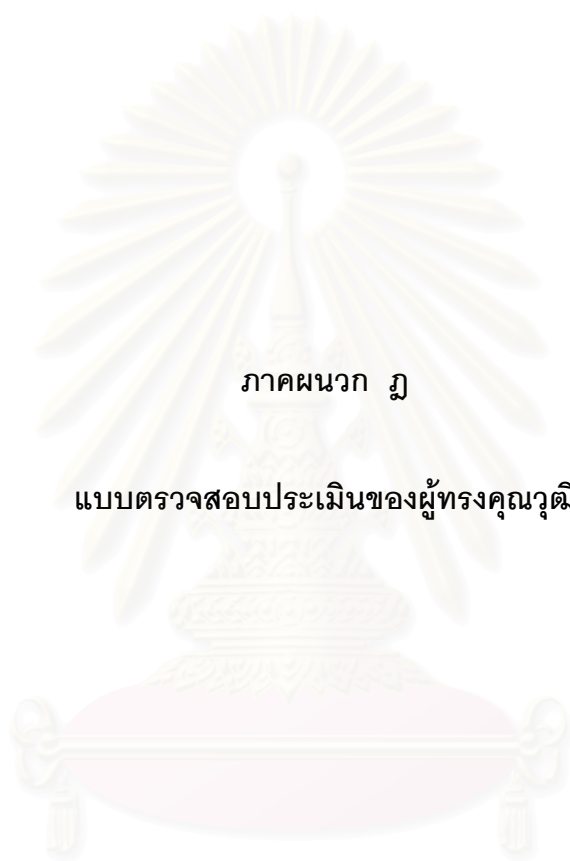
สรุป อาจเสนอเฉพาะสาระสำคัญหลัก หลักการใหญ่ๆ จากสาระหลักๆ ที่ค้นพบ และอาจจะเขียนร่าง พ.ร.บ.นี้เป็นแบบจำลอง คนจะได้ไม่ไปติดตรงนั้น อาจจะเป็นแนวทางอย่างหนึ่ง ที่ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมองแล้วก็จะได้เห็นว่ามีปัญหาคืออะไร สรุป ณ ขณะนี้ก็ถือว่า ดูแล้วก็อาจจะมีสองสามแนวหลักๆ ก็ได้

แนวแรกค่อนข้างจะวิพากษ์วิจารณ์ไปในลักษณะว่าแนวคิดยังอยู่กับแบบเดิมๆ การมีคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เป็นรูปแบบเดิมๆ อยู่ ซึ่งก็อาจจะเป็นไปได้ อาจจะเป็นรูปแบบหนึ่ง เอามหาวิทยาลัยราชการมาเปลี่ยนแปลง ให้เป็นนอกระบบ เพียงแต่เปลี่ยนกฎหมายออกมา **อันที่สองก็**

ค่อนข้างจะออกไปทางใหม่มาก คณะวิชาไม่มีแล้ว แล้วก็รูปแบบที่สามคล้ายๆ ว่า ผสมผสานกัน เป็นความประนีประนอมของใหม่ของเก่าอยู่บ้าง

สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบแบบประเมิน

1. ควรคำนึงถึงว่า ใน ร่าง พ.ร.บ.ที่จะนำเสนอมีอะไร เป็น นวัตกรรม บ้าง ที่แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยในกำกับมีความคิดใหม่
 2. การกำหนดชื่อส่วนงาน มีความจำเป็นอย่างไรที่ยังชื่อเหมือนกับที่เป็นส่วนราชการ ทำให้มีแนวคิดว่าเมื่อชื่อทุกอย่างเหมือนเดิมก็ไม่มีวิธีบริหารใหม่ ๆ
 3. ไม่ควรกำหนดรายละเอียดมาก เพราะการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อันเนื่องมาจากความรู้ใหม่
 4. เรื่องกองทุนมีอยู่หลายมาตรา และกำหนดชื่อกองทุนไว้ ควรปรับใหม่ และไม่ต้องลงรายละเอียด
 5. ระบบประกันคุณภาพ (ม. 50) มีไว้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและการพัฒนามาตรฐาน
 6. ทำอย่างไรให้เห็นการออกแบบการบริหารจัดการและการทำหน้าที่ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยอันเป็นสากลได้ปรากฏชัดใน พ.ร.บ. เมื่ออ่านแล้วจะเห็นได้ทันทีว่าไม่เป็นส่วนราชการแล้ว
 7. เหตุผลเขียนยาวไป และวัตถุประสงค์ปรับสำนวนให้เป็นสำนวนกฎหมายให้ชัดเจน
 8. อธิการบดีอาจเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยไม่ควรเป็นอุปนายก
 9. ควรมีผู้แทนนักศึกษาในสภา แต่อาจไม่มีสิทธิ์ออกเสียงลงคะแนนหรือแล้วแต่เห็นควร
 10. อะไรที่เป็นรายละเอียดมากให้ออกเป็นกฎหมายลำดับรองได้
 11. มาตรา 56 อาจารย์มีหน้าที่ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย
- สาระสำคัญโดยรวมและประเด็นอื่นเห็นว่าถ้าบัญญัติเป็นกฎหมายก็สามารถมีผลบังคับได้

ภาคผนวก ฎ

แบบตรวจสอบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบตรวจสอบรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

เพื่อใช้ในการตรวจประเมินรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

รูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา โดยรวม	มาตรา สาระ ประเด็น	มาตรา สาระ ประเด็น	มาตรา สาระ ประเด็น
ราชภัฏในกำกับของรัฐ	มีความเป็นไปได้	ที่ควรตัดออก	ที่ควรปรับปรุง เพิ่มเติม
บันทึกหลักการและเหตุผล
มาตรา 1- 4			
หมวด 1 บททั่วไป
มาตรา 5-22			
หมวด 2 การดำเนินการ
มาตรา 23 - 49			
หมวด 3 มาตรฐาน			
การศึกษาและการประเมิน
มาตรา 50 - 51			
หมวด 4 การบริหารงานบุคคล			
คณาจารย์ และตำแหน่ง			
ทางวิชาการ
มาตรา 52-60			
หมวด 5 ปริญญา			
อนุปริญญา ประกาศนียบัตร.....
มาตรา 61-65			
หมวด 6 ครูประจำตำแหน่ง			
ครูวิทยฐานะ เครื่องหมาย.....
มาตรา 66-67			
หมวด 7 การบัญชี			
และการตรวจสอบ
มาตรา 68-72			
หมวด 8 การกำกับดูแล
มาตรา 73			
หมวด 9 บทกำหนดโทษ.....
มาตรา 74-76			

บทเฉพาะกาล
มาตรา 77-79			
ร่างข้อบังคับว่าด้วย	โดยรวม	ข้อ สาระ ประเด็น	ข้อ สาระ ประเด็น
การบริหารงานบุคคล	มีความเป็นไปได้	ที่ควรตัดออก	ที่ควรปรับปรุง เพิ่มเติม
ข้อ 1- 4
ส่วนที่ 1			
บททั่วไป
ข้อ 5-8			
ส่วนที่ 2			
การสรรหาและคุณสมบัติ			
พนักงาน
ข้อ 9-10			
ส่วนที่ 3			
เงินเดือน ค่าตอบแทน			
ประโยชน์เกื้อกูล			
สวัสดิการ
ข้อ 11-13			
ส่วนที่ 4			
การกำหนดตำแหน่ง			
การบรรจุแต่งตั้งและอัตรา			
เงินเดือน
ข้อ 14-22			
ส่วนที่ 5			
การลาและการพัฒนา			
พนักงาน
ข้อ 23-26			
ส่วนที่ 7			
การออกจากงาน
ข้อ 43-45			
ส่วนที่ 8			
การร้องทุกข์และการอุทธรณ์

ข้อ 46-47

บทเฉพาะกาล

ข้อ 48

ร่างข้อบังคับว่าด้วย	โดยรวม	ข้อ สาระ ประเด็น	ข้อ สาระ ประเด็น
การเงิน	มีความเป็นไปได้	ที่ควรตัดออก	ที่ควรปรับปรุง เพิ่มเติม

ข้อ 1-4

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 5-7

ส่วนที่ 2

การบริหารจัดการรายได้

ข้อ 8-14

ส่วนที่ 3

การบริหารจัดการรายจ่าย

ข้อ 15-17

ส่วนที่ 4

งบประมาณ

ข้อ 18-21

ส่วนที่ 5

การบัญชี

ข้อ 22-24

ส่วนที่ 6

การตรวจสอบบัญชี

ข้อ 25-27

บทเฉพาะกาล

ข้อ 28

ร่างข้อบังคับว่าด้วย	โดยรวม	ข้อ สาระ ประเด็น	ข้อ สาระ ประเด็น
การพัสดุ	มีความเป็นไปได้	ที่ควรตัดออก	ที่ควรปรับปรุง เพิ่มเติม

ข้อ 1-4

ส่วนที่ 1

การจัดหาพัสดุ

ข้อ 5-14

ส่วนที่ 2

การตรวจรับพัสดุ

ข้อ 15-19

ส่วนที่ 3

การควบคุม

ข้อ 20-25

บทเฉพาะกาล

ข้อ 26

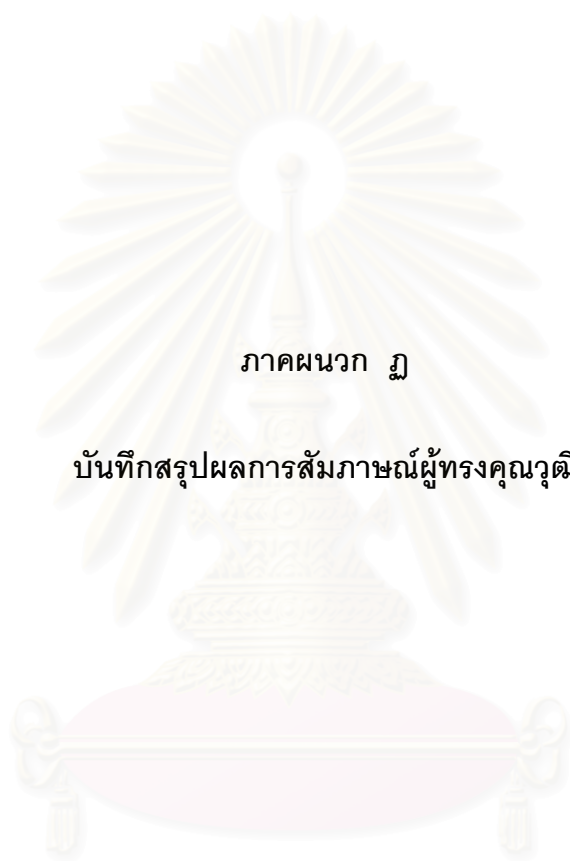
แบบตรวจสอบรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

เพื่อใช้ในการตรวจประเมินรูปแบบกฎหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ

ใช้แบบตรวจสอบที่มีโครงสร้างเดียวกันกับ

แบบตรวจสอบรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฏ

บันทึกสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกสรุปการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลสาระสำคัญและประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 ดร.สุชาติ เมืองแก้ว

1.1 หลักการของมหาวิทยาลัยถือว่าเป็นแหล่งผลิตกำลังคนระดับสูงของประเทศ เป็นหน่วยที่ทำหน้าที่ทางวิชาการ ถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้สู่สังคม ในเชิงของกฎหมายที่ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ เนื่องจากให้ความสำคัญกับองค์กรนี้ในระดับสูง

1.2 วัตถุประสงค์หลัก ๆ คือสอน วิจัย บริการวิชาการ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จะเน้นหนักไปทางไหนก็ได้ ให้บัญญัติเน้นไปทางนั้น

1.3 องค์กรที่จัดขึ้นภายในจะเรียกชื่ออย่างไรก็ได้ ให้มีการบริหารที่มีความคล่องตัวเป็นหลัก จะเป็นชื่อคณะ สำนัก ศูนย์ ก็ได้โดยหลักปฏิบัติที่ทบวงวางเกณฑ์ หน่วยผลิตบัณฑิตจะใช้ชื่อว่า คณะ หน่วยที่ทำหน้าที่สนับสนุนจะใช้ชื่อว่าศูนย์หรือสำนัก หน่วยที่ทำหน้าที่เชิงวิจัยจะให้ชื่อว่า สถาบัน

1.4 แล้วมหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสาธารณะ และอยู่บนพื้นฐานของการปรับตัวที่รวดเร็ว ในแง่ของการเปลี่ยนแปลงองค์กร ต้องยืดหยุ่นให้สูงมากที่สุด เพราะวิทยาการก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา อำนาจการบริหารมหาวิทยาลัยเรื่อง Autonomy นั้นสำคัญมาก เพราะฉะนั้นจะต้องปรับองค์กรบริหารให้มีความคล่องตัว และเป็นอิสระให้มากที่สุด

1.5 องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยมีแต่ผู้บริหาร เรียกว่า เอกะองค์ประกอบ ระยะเวลาหลังมีลักษณะไตรภาคี คือ มีผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนคณาจารย์ ฝ่ายบริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกเข้าไปร่วมเป็นกรรมการ อยากเห็นสัดส่วนของคนภายนอก ผู้แทนประชาคม ผู้แทนองค์กรที่เกี่ยวข้องไปร่วมเป็นกรรมการสภา ระบบการมีส่วนร่วม น่าจะมีบทบาทมากขึ้น

1.6 สร้างกระแสการมีส่วนร่วมของคนให้มาร่วมคิด ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนา มหาวิทยาลัย ถือว่ามหาวิทยาลัยใช้ภาษาของประชาชนๆต้องรับรู้ด้วย นักศึกษาอาจจะยังไม่จำเป็นในขณะนี้ อาจจะได้เฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา แต่นักศึกษาปริญญาตรีเข้ามาสังเกตการณ์ แล้วนำกิจกรรมไปปฏิบัติจะเหมาะสมกว่า วาระของการเป็นกรรมการระยะที่เหมาะสม คิดว่า 3 ปี

1.7 ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยน่าจะมีคุณลักษณะเฉพาะ คือปริญญาโทขึ้นไป หรือเป็นศาสตราจารย์ มีประสบการณ์ทำงานบริหาร บริหารงานระดับรองอธิการบดี คณบดีมาแล้ว ในแง่ของประสบการณ์บริหารอย่างน้อย 5 ปี มีวิสัยทัศน์ที่การทำงานที่ดี ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ มีภาวะผู้นำ

คนบดี่น่าจะเปิดหาแบบกว้างจากบุคคลภายนอกเช่นกัน เป็นอิสระแล้ว คิดได้ ทำได้ คนในก็มีโอกาส แต่ถ้าหากว่ามีคนดีกว่า อยู่ต่างมหาวิทยาลัย หรือต่างประเทศเข้ามาก็น่าจะเปิดโอกาส โดยวิธีการสรรหาผู้บริหารระดับ คณะ ศูนย์ สำนัก ก็เช่นกันแต่ ต้องคำนึงค่าใช้จ่าย

1.8 สภาวิชาการ ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะครองงานทางวิชาการ การประเมินหลักสูตร การเตรียมและแสดงความพร้อมของงานทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย โดยหลักทั่วไปเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ของอธิการบดี คิดว่าองค์ประกอบน่าจะพิจารณาผู้มีความรู้ความสามารถในมหาวิทยาลัยด้านต่างๆเข้ามา เป็นบุคคลภายนอกที่มีผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้นๆ เข้ามาร่วมให้ข้อคิดเห็นก็จะทำได้

1.9 คณาจารย์มีส่วนร่วมส่วนหนึ่งก็เป็นผู้แทนสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ องค์กรต่างๆอยู่แล้ว แต่ว่าบุคลากรสายสนับสนุนซึ่งบางครั้งยังไม่มีโอกาสเข้าไปมีสิทธิมีเสียง ในบางประเทศก็ให้เป็นผู้แทนเข้าไปเป็นกรรมการในสภาแต่คิดว่าส่วนใหญ่นั้นผู้ที่มาจากสายสนับสนุนนั้น น่าจะอยู่ในบทบาทของตัวเองมากกว่าที่จะมาทำนโยบาย

1.10 ในชุมชนที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่เนื่องจากมหาวิทยาลัยนั้นไม่ใช่อยู่โดดเดี่ยว ต้องสัมพันธ์กับชุมชน ถ้าในแต่ละมหาวิทยาลัยมีลักษณะของ กรรมการส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัย อาจจะมีจากศิษย์เก่า หรือ ชุมชนท้องถิ่นใกล้เคียง เข้ามาเป็นกรรมการ เพื่อให้เขามีส่วนร่วมว่าจะพัฒนามหาวิทยาลัยของเขาที่ตั้งอยู่

1.11 ระบบของมหาวิทยาลัยในกำกับ จะให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีอำนาจอิสระในการบริหาร แต่อยู่ใต้การกำกับดูแลเชิงนโยบาย คือ หน่วยงานกลางของรัฐ แล้วก็ดูว่า เมื่อจัดสรรงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยไปแล้ว เขาทำตามได้ผลแค่ไหน แล้วรายงานรัฐบาลเชิงการพัฒนา

1.12 ควรมีบทบาทในแง่ของการเงิน ซึ่งก็มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าไปดูแล

2.1 ทุกมหาวิทยาลัยเมื่อเป็นอิสระแล้วก็จะมีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น การกำหนดตำแหน่ง การกำหนดบัญชีเงินเดือน เหล่านี้เป็นของตนเอง

2.2 บุคลากรมี 2 ประเภท คือ สายอาจารย์ กับ สายสนับสนุนโดย สายสนับสนุนอาจแยกย่อยเป็นงานบริการวิชาการ งานอำนวยการ

2.3 ที่สำคัญคือต้องมีคณะกรรมการบริหารบุคลากร ก็ให้วางระบบถึงกระบวนการสรรหา การคัดเลือกอย่างยุติธรรมและโปร่งใส มีระบบการติดตามประเมินผลการทำงานทุกปีทุกระยะแล้วก็เข้มข้น การทดลองน่าจะประมาณ 1 ปี ก็เห็นแล้วว่าทำงานได้หรือไม่ และหลังจากนั้นก็ประเมินทุกปี เพื่อเลื่อนขึ้นเงินเดือน

2.4 การพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยมี 2 ส่วน คือสายผู้สอน อาจารย์ควรพัฒนาต้องมีทุนการศึกษาให้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาด้านงานวิจัย ทำอย่างไรถึงให้อาจารย์ทำงานวิจัยได้เก่ง การ

ขอทุนสนับสนุนงานวิจัยจะเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์สร้างองค์ความรู้ตลอดเวลา ส่วนบุคลากรสายสนับสนุนนั้น เป็นหลักสูตรหลากหลาย เช่น บรรณารักษ์ Computer งานธุรการ

2.5 ประเมินบุคลากร ในผลงานวิชาการตามภารกิจหน้าที่ เช่น งานสอน วิจัย ประเมินในงานเสริมที่ได้รับนอกเหนือจากภารกิจหลัก การพัฒนาตนเอง เช่น บางคนอาจไปศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาตนเองเพื่อที่จะทำงานได้ดีขึ้น

2.6 วินัยและจรรยาบรรณ ควรกำหนดไว้ เพราะคนทำงานมหาวิทยาลัย ครูบาอาจารย์ ต้องมีจรรยาบรรณ การทำงานต้องอยู่บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต และทุกองค์กรต้องมีวินัย โทษขั้นต่ำในมหาวิทยาลัยก็คือภาคทัณฑ์ขั้นสูงก็ตัดลดเงินเดือน ไล่ออก

3.1 การเงินเห็นด้วยว่าควรมีคณะกรรมการเฉพาะ เพราะว่าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย การคาดการณ์เรื่องรายได้ รายจ่าย ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารเงินฝากต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้มีประสบการณ์ทางการเงิน และบริหารธุรกิจจะมองเห็นถึงช่องทางที่จะพัฒนาให้ได้ สินทรัพย์ที่เป็นมูลค่ามากขึ้นได้

3.2 การลงทุนในหน่วยลงทุนที่มั่นคงต่าง ๆ กระจ่าได้ ได้แต่สภามหาวิทยาลัยต้องเห็นชอบ สภามหาวิทยาลัยเมื่อลงทุนไปแล้วต้องรับผิดชอบ

3.3 การจัดทำงบประมาณ คิดว่าควรมองอย่างน้อย 3-4 ปีล่วงหน้า ไม่ควรจะมีมองปีเดียวของอุดมศึกษา เนื่องจากว่าสถานการณ์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แล้วถ้าทำปีต่อปี ก็ได้ระดับหนึ่ง

3.4 ระบบการตรวจสอบเป็นระบบที่ต้องการสร้างลักษณะ External ให้เข้ามาตรวจสอบ ให้มีการตรวจสอบภายใน ในแต่ละองค์กร ในแง่ของความถูกต้องของการเบิกจ่าย และของผลงานด้วย

4.1 คณะกรรมการบริหารการพัสดุ ไม่จำเป็นต้องมีการเฉพาะ อาจร่วมกับกรรมการฝ่ายอื่นให้ช่วยดูเช่นกรรมการฝ่ายทรัพย์สิน การจัดซื้อจัดจ้างปกติ ให้อำนาจของผู้บริหารจัดซื้อจัดจ้างให้เบ็ดเสร็จไปเลย โดยคุมมาตรฐาน อำนาจการจัดซื้อให้หน่วยงานหรือคณะก็ได้ เพราะรู้ว่า จะต้องซื้ออะไรบ้างก็ให้คณะดีรับผิดชอบไปเลยหรืออาจมีหน่วยงานกลางจัดการ

4.2 หลักความโปร่งใสมองได้ 2 ลักษณะ มองในแง่ของระเบียบที่ประกาศใช้กับวิธีปฏิบัติ ถ้าระเบียบมีความชัดเจน การปฏิบัติก็เกิดความโปร่งใสขึ้น และการปฏิบัติจะต้องสอดคล้องกันจะเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

4.3 การตรวจรับพัสดุ เมื่อซื้อจ้างพัสดุ ไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือใหญ่ ครุภัณฑ์มีคุณลักษณะกำหนดที่จะใช้งาน ผู้ที่มีอำนาจสั่งซื้อจ้างเมื่ออนุญาตไปแล้ว ควรมีกรรมการมาตรวจสอบ คนในคนนอกที่เชี่ยวชาญบ้างมาเป็นองค์ประกอบ 3 คน 5 คน มาเป็นผู้ตรวจรับ การฝากพัสดุไว้ที่อื่นก็น่าจะทำได้ ถ้าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แล้วมีระบบควบคุมด้วยเครื่อง Computer ถ้าซื้อของมา 100 แห่ง เบิกมา 20 ก็เหลือ 80 ก็รู้กันในระบบ Computer ใครก็เปิดดูได้ ไม่จำเป็นต้องขมมาไว้ในห้องให้เสียเวลา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร

1.1 หลักการและเหตุผลสำคัญคือ ต้องการให้มีการบริหารจัดการที่มีความอิสระ ในด้านการบริหารงาน การเงินและงบประมาณ การพัสดุ จัดระบบต่างๆของมหาวิทยาลัยของตนเองได้ทุกด้าน และเป็นการบริหารจัดการที่มีลักษณะเฉพาะ โดยต้องออกเป็น พ.ร.บ.

1.2 วัตถุประสงค์ต้องสอนตามความต้องการของสังคม ต้องแก้ปัญหาตามนโยบายได้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ต้องมีการวิจัย แม้มีวัตถุประสงค์เฉพาะทาง แต่ก็ต้องเปิดกว้าง เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ การสอน และบางอย่างต้องบูรณาการกัน

1.3 โครงสร้างการบริหาร มีโครงสร้างหลักเพื่อปฏิบัติการกิจซึ่งจะมีลักษณะเหมือนเสา แต่ควรจะมีลักษณะของคานาให้มากด้วย(คือแนวราบ) เพื่อเชื่อมกันแต่อยู่ในระดับเดียว ต้องใช้ความรู้ หลากสาขาวิชา มีการประสานมากขึ้น การจัดโครงสร้างองค์กร จึงมุ่งเป้าหมายเป็นหลัก ต้องกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจไปด้วย อย่างให้มีแต่หน้าที่ ให้มีอำนาจด้วย

1.4 ต้องอิสระในเรื่องการเงิน การบริหารงานบุคคล การพัสดุ วิชาการ ในเรื่องภาษีก็ควรมีได้ ยกเว้นได้ เพราะมหาวิทยาลัยได้ดำเนินเรื่องการให้บริการอยู่มากด้วย

1.5 รายได้ จากงบอุดหนุนทั่วไปจากรัฐและการจัดการทรัพย์สิน แต่ควรเน้นไปเป็นเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันอุดมศึกษาที่สร้างสรรค์ขึ้นมากกว่าอย่างอื่น

1.6 อำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัย มีตามภารกิจที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ไม่ควรแบ่งเขตพื้นที่บริการ เพราะลักษณะของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเปิดกว้าง ต้องไม่กีดกันความสามารถของสถาบันหรือมหาวิทยาลัยอื่น และต่อไปนี้การศึกษาก็เป็นการค้าเสรีแล้วต้องพร้อมที่จะแข่งกับใครก็ได้ ต้องปรับตัวให้ทัน มิฉะนั้นอยู่ไม่ได้ ผู้บริโภคเขามีสิทธิ์เลือก

1.7 องค์ประกอบของสภา ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ควรจะมากกว่ากรรมการภายใน ผู้ที่มาจากภายใน ควรเป็นตัวแทนจริง ๆ ในลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิด้วย นักศึกษาอาจยังไม่สมควรอยู่ในสภานี้ แต่ต้องมีกลไกในการรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ การคิดสรรให้ได้ ผู้ทรงคุณวุฒิจริง ๆ และมีประสบการณ์เข้ามาช่วยจะได้ประโยชน์มาก ผู้แทนในสภาก็ควรมีวาระได้ 2-3 ปี มีอำนาจในการตั้งอธิการบดี วางนโยบาย ออกข้อบังคับต่าง ๆ

1.8 อธิการบดีในต่างประเทศบางแห่งอยู่ได้นาน ไม่มีวาระแต่ต้องได้รับการประเมิน ควรให้มีการประเมินว่าปฏิบัติการกิจได้ตามเป้าหมาย ก็ควรอยู่ได้ แต่วัฒนธรรมของคนไทยอาจไม่ใช่ ต้องให้มีวาระและไม่ควรเกินสองวาระ แต่เห็นว่า 4 ปีน้อยไป ควรขยายมากกว่านี้ 6-7 ปี ควรเปิดโอกาสให้ทำงานภายใต้การประเมิน ที่สำคัญอธิการบดีคือเป็นผู้มีประสบการณ์ทางอุดมศึกษาและรู้เรื่องกลไกของมหาวิทยาลัยดีด้วย

1.9 ผู้บริหารระดับคณะ สำนัก ต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหาร จะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกก็ได้ เพราะมีความเป็นอิสระแต่ต้องมีเป้าหมาย หรือทำให้เป็นผลสัมฤทธิ์ให้ได้ เรียกว่าเป็นมืออาชีพ

1.10 สภาวิชาการควรมีและควรมีคณาจารย์นอกอยู่ด้วย โดยเฉพาะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในส่วนนั้นจริง ๆ การเขียนกฎหมายควรให้เห็นว่ามีบทบาทในการพัฒนามากกว่าจับผิด

1.11 คณะกรรมการต่าง ๆ ควรมี ที่เป็นบุคคลภายนอกหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้วย ซึ่งจะช่วยให้พิจารณาได้อย่างครอบคลุม คณะกรรมการบริหาร อาจมีได้ เคยมีผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะว่าน่าจะมีคณะกรรมการผู้บริหารระดับคณะบดีขึ้นไป

1.12 การมีส่วนร่วมของอาจารย์อาจมีส่วนร่วมในกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ สภาวิชาการมีบทบาท คือการเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ด้วย การมีสภาพนักงานหรือสภาอาจารย์ อาจมีบทบาทในการทำความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งจรรยาบรรณกับคณาจารย์ได้ ซึ่งเป็นส่วนที่ดีและช่วยได้มาก

1.13 ความสัมพันธ์กับรัฐ การประชุม เสนอระหว่างรัฐมนตรีกับอธิการบดี หรือการพบกับนายกรัฐมนตรีบ้างเพื่อเสนอปัญหา และรับฟังนโยบาย เพราะมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานของรัฐ เพื่อมหาวิทยาลัยจะนำไปปฏิบัติได้อย่างมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การกำกับก็ควรรู้ใช้อำนาจกำกับให้เหมาะสม กับความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย

1.14 การตรวจสอบการดำเนินงานเดิมไม่มีเน้นมากนัก ฟังมาเน้นเมื่อมีรัฐธรรมนูญ 2540 ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งต่อไปจะต้องมีกำหนดให้ชัด และควรเป็นการติดตามทุกระดับ แต่ต้องทำพร้อมกันไปกับการปฏิบัติว่า ทำอะไร ถึงไหน อย่างไร แล้ว ต้องมีหลักฐานแสดงได้ ไม่ใช่เรื่องของการจับผิด ส่วนการตรวจสอบอย่างอื่นเช่นทางบัญชี ต้องมีการตรวจสอบภายใน ตรวจสอบย้อนหลังได้ ถือหลักผู้กระทำต้องยอมรับในผลของการกระทำ

2.1 คณะกรรมการบริหารงานบุคคล ควรประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวนหนึ่งด้วย ไม่ควรทำหน้าที่เลื่อนยศปลดย้ายอย่างเดียว ควรทำหน้าที่ด้านการพัฒนาบุคคลด้วย

2.2 บุคลากรควรมี 2 ประเภทน่าจะพอเพียง คือ ประเภทวิชาการและสนับสนุนวิชาการ ประเภทวิชาการ คือ กลุ่มคณาจารย์ที่ทำหน้าที่เน้นการสอน และวิจัย ประเภทสนับสนุนวิชาการรวมนักวิจัยด้วย ได้แก่พนักงานห้องปฏิบัติการ ผู้ช่วยนักวิจัย นักวิจัย หรือพนักงานอื่นที่ไม่ใช่อาจารย์

อีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้บริหาร ควรกำหนดให้แน่นอน ค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับตำแหน่ง และภาระงานที่ปฏิบัติ เทียบได้กับวิชาชีพอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา เพื่อให้ทุ่มเทปฏิบัติงานได้ ซึ่งผู้บริหารนี้ อาจเป็นบุคคลภายนอกก็ได้

2.3 เรื่องบุคลากร การสรรหาควรมีกรรมการสรรหา และรวมทั้งเชิญมาได้ ควรมีวิธีการได้หลากหลาย จุดนี้ก็สำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องการอิสระ บางคนเก่ง ๆ ถ้าไม่เชิญเขาไม่มา คณะกรรมการบริหารบุคคล ควรได้คิดการพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องใหญ่ ไม่ใช่เลื่อนยศปลดย้าย

2.4 การทดลองงานของพนักงานจัดให้มีได้ ทดลองระยะสั้นยาวขึ้นอยู่กับจ้างงานหรือไม่ด้วย ถ้านานอาจทดลองนานปีสองปีหรือมากกว่า และเมื่อเป็นพนักงานถาวรแล้วก็ยังต้องมีการประเมินอยู่ พัฒนาอยู่อย่างต่อเนื่อง

2.5 หลักเกณฑ์ในการกำหนดเงินเดือน ให้ดูอาชีพข้างเคียงอื่นด้วย ดูคู่แข่งชั้น พอใหม่ที่จะอยู่กับเรา โดยปกติขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ มหาวิทยาลัยควรกำหนดเกณฑ์ กลางไว้ และให้คณะมีอำนาจมีสิทธิ์มากขึ้น เพราะคณะเป็นผู้ปฏิบัติ

2.6 ค่าตอบแทนพนักงานในรูปแบบอื่น ๆ มีได้ ถือหลักทำมากได้มาก ทำเกณฑ์หาเงินเข้ามหาวิทยาลัยเท่าไร จะได้เท่าไร การให้โบนัสรางวัลผลงานดีเด่น ก็ทำได้ ประโยชน์อื่นก็ต้องได้ ไม่น้อยกว่าระบบราชการ มิฉะนั้นคนจะไม่อยู่

2.7 การพัฒนาบุคลากรอาจทำได้โดยการพัฒนาการทำงานของบุคลากร และการกำหนดวินัย และจรรยาบรรณของบุคลากรที่ไม่ปฏิบัติตาม ที่ต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา มีการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานการปฏิบัติงานไว้

2.8 จรรยาบรรณควรให้องค์กรภายในจัดการเอง เช่น สภาอาจารย์หรือสภานักงาน ควรดูแล เรื่องนี้คุ้มกันเอง และต้องจัดให้มีคณะกรรมการรับเรื่องร้องทุกข์และอุทธรณ์ เพื่อขวัญกำลังใจ เพื่อความ รอบคอบและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และยังเป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลด้วย

3.1 การบริหารการเงิน ควรจัดให้มีคณะกรรมการบริหารดูแล เพื่อช่วยเสนอแนะนโยบาย ศึกษาวิเคราะห์ ทางการเงิน และแนวโน้มต่าง ๆ เช่น การลงทุน การจัดหารายได้ การใช้จ่ายงบประมาณ ควรเป็นผู้มีประสบการณ์ทางการเงิน การรู้จักอยู่บ้าง อำนาจหน้าที่อื่น ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินก็ให้ดูแลได้ กรรมการไม่ต้องชุดใหญ่หนักให้คล่องตัว มีผู้ทรงคุณวุฒิจากสภามาร่วมหรือเป็นประธาน ก็ได้

3.2 งบประมาณขอเป็นรายการได้ เมื่อได้มาแล้วมารวมกัน แล้วแบ่งไปตามแผนงานโครงการ ที่แต่ละคณะ ศูนย์สำนักขอมา และได้กลิ่นกรองแล้วในระดับบริหาร ได้ไปแล้วไปปรับได้ แต่ต้องรับผิดชอบเอง ซึ่งเป็นรายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐ และเป็นเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเองมารวมกัน

3.3 การตรวจสอบภายในต้องมีอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการตรวจบัญชี การตรวจการดำเนินงาน แต่ทุกอย่างวางเกณฑ์ให้ชัด ผู้ตรวจสอบภายในให้สภาแต่งตั้งก็ได้ แล้วรายงานผลต่อสภา และมีการตรวจสอบบัญชีประจำปีด้วย โดยผู้ตรวจสอบบัญชีจากสำนักการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจและรับรอง และรายงานผู้กำกับดูแล เช่น สภามหาวิทยาลัย รัฐมนตรี

4.1 ในเรื่องพัสดุจัดทำระเบียบหรือข้อบังคับให้กระชับ ลดขั้นตอน ลดเอกสารที่ไม่จำเป็น กระจายอำนาจ วางเกณฑ์ให้ชัด ถือหลักความสุจริต โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้

4.2 การอนุมัติซื้อจ้างหรือการจัดหา ก็มอบอำนาจหรือกระจายไปให้ชัดเจนเงินเท่าไรใครมีอำนาจบ้าง ลงไปถึงคณะถึงภาคได้ ใครอนุมัติผู้นั้นต้องรับผิดชอบ การตรวจรับ การจำหน่าย ทางที่ดีก็

มีกรรมการไปตรวจรับ ไปตรวจสภาพก่อน เรื่องนี้ควรกำหนดไว้ในข้อบังคับให้เป็นแนวปฏิบัติ การควบคุม ก็มีทะเบียนคุม

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 รศ.ดร. สุมณฑา พรหมบุญ

1.1 หลักการใหญ่ๆคือการปรับระบบของการบริหารจัดการ ให้มหาวิทยาลัยสามารถที่จะบริหารจัดการให้เบ็ดเสร็จ ทุกด้านตามภารกิจของอุดมศึกษา

1.2 เป้าหมายและวัตถุประสงค์ก็คงเดิมจะยึดจุดประสงค์ของอุดมศึกษาไม่ว่าประเภทใดคือ สอน วิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ถ้าไม่พอก็เพิ่มอื่นๆ เข้าไปได้

1.3 ส่วนกลางของสถาบัน ต้องการความคล่องตัวและถ้าในโครงสร้างกลางมีโครงสร้างสองสามส่วน

ส่วนที่ 1 โครงสร้างหลักคือหน่วยงานที่ทำหน้าที่หลักทางวิชาการ อาจจะเรียกชื่อเป็นคณะ และอีกหน่วยหนึ่งก็คือหน่วยสนับสนุนทางวิชาการอาจเรียกเป็นศูนย์

ส่วนที่ 2 การสนับสนุนหน่วยบริหารกลาง ฝ่ายบริหาร คือ อธิการบดี มีความอิสระ ความคล่องตัว อธิการบดีจะต้องเป็นผู้บริหารตามนโยบายของสภามหาวิทยาลัย สถาบันนี้จะต้องมีบทบาทมากขึ้น ไม่ใช่กำหนดนโยบายอย่างเดียว คอยกำกับสนับสนุนอธิการบดีติดตามงานมากขึ้น

1.4 ในเรื่องการบริหารของมหาวิทยาลัยก็จะเป็นบริการที่มุ่งเพื่อความงอกงามของวิชาการมากกว่าการค้ากำไร จึงควรได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ

1.5 ไม่มีมหาวิทยาลัยใดสามารถมีทุกอย่างครบถ้วนในตัวเอง หรือทำได้ทุกอย่าง ฉะนั้นคงต้องแยกกันไปเน้นในจุดเด่นของตน ต้องมีความเชื่อมโยงกัน เพราะฉะนั้นถ้าจะเป็นไปได้เขียนเอาไว้ในกฎหมายให้สถาบันทำอะไร ประเภทไหน รวมทั้งสร้างเครือข่ายร่วมกัน บางทีอาจจะเป็นสถาบันสมทบเป็นสถาบันที่มุ่งไปทางไหนก็เขียนได้หมด ระดับประเทศ ระดับสากลก็ได้

1.6 ในรูปแบบใหม่ผู้บริหารตั้งแต่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ต้องเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ มีความรับผิดชอบสูงเพราะว่าต้องดูแลทุกอย่าง รับผิดชอบในผลของงานที่ทำ ต้องมีการฝึกอบรมพัฒนา ไม่ใช่เป็นเพียงแค่นักวิชาการ ต้องมีทักษะทางบริหารสูง

1.7 สภาวิชาการจะมีหรือไม่ก็ได้ ถ้าไม่มีให้สภาตั้งคณะทำงานเรื่องนี้หรือถ้าจะมีสภาวิชาการในกฎหมายควรต้องกำหนดให้ชัดเจน ก็ได้

1.8 หน้าที่กำกับอยู่ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีกำกับมาตรฐานหรือดูแลด้านอื่นตามอำนาจที่กฎหมายให้ไว้ แต่ไม่ควรก้าวล่วงเสรีภาพของมหาวิทยาลัย

2.1 บุคลากรไม่อยากจะแยกประเภท แต่ว่าส่วนใหญ่แล้ว มี 3 สาย สายบริหาร สายวิชาการ และสายสนับสนุน แต่ความจริงแล้ว ไม่อยากให้แยกย่อยไปกว่านี้แล้วทุกฝ่ายต้องไปได้เจริญไปในทางที่ทัดเทียมกัน อยากจะให้วิธีมอบหมายงานเป็นตัวกำหนด

2.2 การได้มาซึ่งอธิการบดี เวลานี้มีทั้งสรรหาทั้งเลือกตั้ง ในเมื่อต้องการอธิการบดีที่เป็นนักบริหารมืออาชีพอย่างแท้จริง การสรรหาก็คือการไปเสาะหาความจริง เมื่อจะเลือกคนเป็นมาทำงานตรงนี้ ไม่ว่าจะเป็นคนภายใน หรือภายนอก การเลือกตั้งคงมีปัญหาเรื่องประสิทธิภาพ

2.3 พนักงานต้องมีการทดลองงาน จะยาวนานกว่าระบบเดิม หรือทำสัญญารายปีก็ได้

2.4 ถึงแม้ว่าบุคลากรถาวรแล้วก็ต้องมีการประเมิน ไม่ว่าถาวรเพียงใดก็ต้องมีข้อหนึ่งเอาไว้ว่า ถ้าไม่ถึงเกณฑ์ออกได้เหมือนกัน ไม่อย่างนั้นก็จะกลับไปเป็นเหมือนเดิม คือเอาออกยาก

2.5 หลักเกณฑ์ในการตอบแทน น่าจะเป็นแบบ basic salary และก็ plus แล้วเงินเดือนที่ได้ทั้งหมดจะไม่เท่ากัน

2.6 ควรเขียนไว้ในกฎหมายแล้วเรื่องการพัฒนาบุคคลเพราะว่าในปัจจุบันบุคลากรไม่มีการพัฒนา 5 ปีครบวาระพอดีหมดสมัย เพราะฉะนั้นอาจจะเขียนเอาไว้ จำเป็นแน่นอนภายใน 5 ปีถ้าไม่มีการพัฒนาจะไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นคนที่สอนหนังสือไม่ได้ทำอะไรไม่ได้ จะต้องพัฒนาตัวของเขาเอง

3.1 รายได้จากค่าธรรมเนียม และรายได้ที่ได้มาจากทรัพย์สิน หรือรายได้จากทางวิชาการ รายได้จากการลงทุนก็จะเป็นแนวโน้ม เพราะว่าตอนนี้เงินกองอยู่ในมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นจำนวนมากไม่มีใครกล้าเอาไปลงทุนที่จริงแล้วต้องหามืออาชีพมาทำบางส่วน ณ จุดนี้ ปัญหามหาวิทยาลัยบางแห่งมีเงินกองมากเกินไป ไม่นำไปหมุนเวียน หรือหาประโยชน์

3.2 รายได้อีกแหล่งมาจากไหนก็มาจากการบริหารเงิน ต้องใช้คำว่าการบริหารเงิน หน่วย Enterprise เป็นหน่วยที่จะไปหารรายได้ เราก้อาจจะตัดเงินก้อนหนึ่งให้ไป ทุกวันนี้จะหารายได้โดยตัดเงินก้อนหนึ่งเอาไปลงทุน แล้วเอาทุนมาคืน ควรเขียนไว้ในกฎหมาย

3.3 สภาต้องทำหน้าที่กำกับอธิการบดีและมีหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องดูแลไม่ให้เป็นเรื่องของการเงิน เรื่องบุคลากร เรื่องการบริหารวิชาการ สภาต้องตรวจสอบ

4. การพัสดุ เป็นลักษณะการบริหารตามระเบียบพัสดุ ในส่วนการซื้อของก็ต้องมีกฎเกณฑ์ ที่นี้กฎเกณฑ์ที่เราจะต้องตรวจสอบได้ ระเบียบพัสดุของสำนักนายกนี้ก็ได้หลายอย่าง แต่ว่าตรงไหนไม่คล่องตัวก็ต้องตัดออกไป นำมาใช้เท่าที่จำเป็น

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 ดร.สงบ ลักษณะ

1.1 หลักการเหตุผลในการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐคือ เพื่อความเป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการและการดำเนินงาน จำเป็นต้องออกกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเพื่อคุ้มครองอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และมีความเหมาะสมดี

1.2 วัตถุประสงค์ควรเป็นไปตามพันธกิจเป็นลักษณะมหาวิทยาลัยสากลหรือมหาวิทยาลัย

ของท้องถิ่น มหาวิทยาลัยเฉพาะทางก็ได้ ขึ้นกับจุดหมายและปณิธานของสถาบัน

1.3 โครงสร้างมหาวิทยาลัย ควรระบุเท่าที่จำเป็น และบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ.ให้อำนาจสภา มหาวิทยาลัยจัดตั้งหน่วยงานเป็นสถาบัน สำนัก ศูนย์ ตามความจำเป็น ได้เอง หน่วยงานย่อยๆ ควรมี ตามภารกิจ

1.4 สถาบันอุดมศึกษาในกำกับควรได้รับสิทธิในเรื่อง การบริหารจัดการ ด้านวิชาการ การบริหารจัดการด้านบุคคล การบริหารจัดการด้านงบประมาณการเงิน การจัดการทั่วไป การจัด โครงสร้าง และองค์กรภายในได้อย่างอิสระ

1.5 รายได้และทรัพย์สินควรได้จาก รายได้จากงบประมาณแผ่นดิน เงินผลประโยชน์อื่นๆ ตามข้อบังคับ การจัดตั้งกองทุน กองทุนพัฒนาอาจารย์ กองทุนการศึกษาของนักศึกษา ตามข้อ บังคับ

1.6 สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเป็นหลัก ออกกฎระเบียบข้อ บังคับ และต้องรับผิดชอบต่อรัฐบาล ต่อนโยบายที่ได้กำหนดขึ้น องค์ประกอบของสมาชิก ควรมี 2 ส่วน จำนวนเท่าๆ กัน คือ ส่วนที่เป็นผู้แทนผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรของมหาวิทยาลัย และส่วนที่สอง มาจากคนภายนอก สำหรับนักศึกษาอาจไม่มีในสภาฯ แต่มีกลไกรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ผ่านทางองค์การนักศึกษา กรรมการหรือผู้แทนก็ควรมีวาระสองปี แต่เลือกใหม่ได้

1.7 คุณสมบัติของอธิการบดี จบปริญญาตรีขึ้นไป มีผลงานการบริหารจัดการโดดเด่น มี วิสัยทัศน์ทางด้านอุดมศึกษา มีนโยบาย แนวดำเนินงานสอดคล้องกับการเป็นผู้นำมหาวิทยาลัย มี ภาวะผู้นำทางอุดมศึกษาสูง ได้มาโดยการรับสมัครวงกว้าง มีกรรมการประเมินกลับกรอง ให้สภา มหาวิทยาลัยคัดเลือก และมีวาระ 4 ปี เป็นต่อไม่เกิน 2 สมัย

1.8 คุณสมบัติของผู้บริหาร องค์กรต่าง ๆ ภายใน เช่น คณบดี ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ควรมี ตำแหน่งทางวิชาการด้วย มีวิสัยทัศน์ มีแนวทางการดำเนินงาน และภาวะผู้นำทางอุดมศึกษา ได้มา โดยกระบวนการสรรหาอย่างกว้าง ทั้งคนนอกคนใน หรือต้องได้รับการยอมรับของหน่วยงานนั้น วาระ การดำรงตำแหน่ง 4 ปี เป็นต่อไม่เกิน 2 สมัย

1.9 สภาวิชาการ ควรมี องค์ประกอบ จากผู้แทนคณะและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวนไม่ จำกัด อำนาจหน้าที่ เน้นงานมาตรฐานคุณภาพของการดำเนินการตามพันธกิจทุกข้อ เช่น งานหลักสูตร วิจัย รวมถึงการส่งเสริมวิทยฐานะทางวิชาการของคณาจารย์

1.10 คณะกรรมการประจำควรมี เช่น คณะกรรมการวิชาการระดับคณะ คณะกรรมการบริหาร งานบุคคลระดับมหาวิทยาลัย มีผู้แทนคณาจารย์และบุคคลกรตามข้อบังคับ อำนาจหน้าที่ของ กรรมการเช่น งานบริหารทั่วไป การเงิน พัสดุ ควรใช้บุคลากรเฉพาะที่ไม่ใช่อาจารย์ เป็นพนักงาน มหาวิทยาลัย บริหารโดยอธิการบดีหรือรองอธิการบดีที่รับผิดชอบ

1.11 คณาจารย์ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ได้แก่ เป็นผู้แทนในสภา ในคณะ

กรรมการวิชาการ และคณะกรรมการบริหารงานบุคคล อาจมีสภาคณาจารย์ ช่วยเสนอแนะความเห็น ต่อสภามหาวิทยาลัย หรือต่ออธิการบดี

1.12 ตัวแทนชุมชน ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา ครั้งหนึ่งของคณะกรรมการ สภามหาวิทยาลัย เป็นบุคคลภายนอก ซึ่งมีตัวแทนชุมชน ท้องถิ่น องค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำใน ท้องถิ่น อยู่ในกรรมการกลุ่มนี้ได้ และน่าจะมีความเหมาะสมด้วย เพราะทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมากขึ้น

1.13 รูปแบบ วิธีการในการกำกับดูแล ต้องกำหนดไว้ใน พ.ร.บ .สถาบันอุดมศึกษาใน กำกับของรัฐ เช่น ผ่านทางสภาคณะกรรมการอุดมศึกษา หรือผ่านทางสำนักอุดมศึกษาในกำกับของ รัฐซึ่งเป็นหน่วยงานในสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (ที่มาแทนทบวง) การเยี่ยมเยียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การให้รายงานประจำปี โดยอ้อม เช่น การตรวจสอบบัญชี

1.14 การตรวจสอบ ควรมีการตรวจสอบภายใน ทั้งเรื่องเงินและการดำเนินหรือผลงานตาม แผนงานโครงการ ตรวจสอบผ่านทางกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ผ่านทางรายงานผลการ ดำเนินงานประจำปี รวมทั้งการตรวจสอบระบบบัญชีและรับรองบัญชีจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2.1 เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลนั้น เน้นมาตรฐานคุณภาพของบุคคล ที่จะระบุในการสรรหาบรรจุแต่งตั้ง ประเมินผลการปฏิบัติงาน และการให้รางวัลผลตอบแทน โดยเปิดกว้าง เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ควบคุมกำจัดผู้ไม่เหมาะสมได้ มีการสงวนรักษาเพิ่มขวัญกำลังใจผู้ปฏิบัติงาน ให้ปฏิบัติได้มาตรฐานคุณภาพ

2.2 บุคลากร อาจเรียกว่าพนักงานเป็นคำกลาง ๆ ดี อาจแบ่งเป็นประเภท มี 2 ประเภท คือ ประเภทคณาจารย์ มีตำแหน่งทางวิชาการ ตามข้อบังคับ อาจเรียกว่าสายวิชาการ อีกประเภทได้แก่ ประเภทบุคลากรที่ไม่เป็นคณาจารย์ ทำหน้าที่สนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัย เช่น งานบริการต่างๆ บริหารทั่วไป การเงินบัญชี พัสดุ นิติการ อาคารสถานที่ เหล่านี้ เป็นต้น

2.3 หลักเกณฑ์ในการสรรหาบุคลากร วางหลักเกณฑ์ไว้ก่อน ควรรับสมัครทั่วไปแบบกว้าง การ สอบ การคัดเลือก ซึ่งในรายละเอียดควรเป็นไปตามข้อบังคับ

2.4 กระบวนการบรรจุถอดถอน เป็นไปตามข้อบังคับ โดยเน้นระบบคุณธรรม มาตรฐาน คุณภาพการปฏิบัติงาน เปิดกว้าง โปร่งใส เสมอภาค มีการทดลองงาน ประเมินเห็นว่าผ่านเกณฑ์จึง จะจ้างหรือบรรจุเป็นพนักงานแบบถาวร แต่ก็ยังมีการประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอ

2.5 การทดลองงานก่อนจ้างหรือบรรจุเป็นพนักงาน สำหรับคณาจารย์ใหม่ พนักงานใหม่ก็ควร มี อาจใช้ระยะเวลาหกเดือน หนึ่งปี หรือมากกว่าก็ได้ เพื่อจะได้คนดี และคนเก่งจริง ๆ ต้องวางระบบ ไว้ก่อน

2.6 หลักเกณฑ์ในการกำหนดเงินเดือน ให้สอดคล้องกับภาคเอกชนหรือ หรือรัฐวิสาหกิจ

เป็นลักษณะของการเปิดกว้างตามคุณสมบัติ คุณวุฒิ ประสบการณ์ บุคคลทำหน้าที่เดียวกันอาจเงินเดือนไม่เท่ากัน ถ้าคุณสมบัติและมาตรฐานต่างกัน

2.7 การลงโทษตามระบบวินัยนั้น โทษสำคัญ คือ ปลดออก โทษขั้นต่ำ คือ ลดการเลื่อนขั้นเงินเดือนในระหว่างปรับปรุงตนเอง จนกว่าจะมีผลการปรับปรุงตนเองเป็นที่น่าพอใจก็ให้เลื่อนขั้นเงินเดือนได้ แต่ถ้าปรับปรุงไม่ได้ในเวลาที่กำหนดควรปลดออก

3.1 รายได้ควรเปิดกว้างไม่มีข้อจำกัด อนุมัติโดยสภามหาวิทยาลัย ภายใต้เงื่อนไขที่สอดคล้องกับพันธกิจ ไม่สร้างความสะดวกร้อนให้กับนักศึกษา คณาจารย์และสังคม จึงดำเนินการได้ทุกด้านด้วยความรอบคอบ

3.2 งบประมาณรายจ่ายจะต้องผูกพันกับแผนงาน โครงการ ในการทำงานประมาณ หลักคือตอบคำถามว่า “จะนำเงินมาใช้เพื่อให้บังเกิดผลอะไรที่สอดคล้องกับพันธกิจ” ต้องผ่านคณะกรรมการบริหาร พิจารณากลับกรอง และอนุมัติโดยสภา ใช้ระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน ต้องจัดให้มีระบบตรวจสอบภายใน เพื่อรับประกันการบริหารจัดการที่ดี ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตรงหลักนิติธรรมคุณธรรม

3.3 การตรวจสอบบัญชีควรมีการตรวจสอบบัญชี โดยบุคคลภายนอก ซึ่งสภาแต่งตั้งเข้ามา รายงานผลทุกไตรมาส รายงานต่อสภามหาวิทยาลัย และตรวจสอบทุกสิ้นปีโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีการตรวจสอบ รับรองบัญชีและรายงานผลการตรวจสอบต่อสภาด้วย

4.1 การพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง อยู่ในแผนงานโครงการที่ดูแลโดยคณะกรรมการบริหารไม่จำเป็นต้องมีคณะกรรมการเพิ่มขึ้นมาเป็นการเฉพาะ แต่การจัดซื้อจัดจ้างอาจมีคณะกรรมการช่วยเป็นเรื่อยๆ ไป กรณีที่ต้องใช้ความชำนาญใช้เทคนิคตั้งจากคนนอกช่วยเป็นกรรมการซื้อจ้าง หรือตรวจการซื้อจ้าง ควรใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญเฉพาะทางจะดี

4.2 การกระจายอำนาจ การลดขั้นตอน เป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญ อาจกระจายอำนาจโดยยึดแผนงานโครงการที่ผ่านการอนุมัติแล้ว และมอบคณะ หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานได้อิสระตามกรอบแผนงาน/โครงการ แต่ต้องรับประกันความโปร่งใสถูกต้อง โดยมีข้อบังคับวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและการบันทึกหลักฐาน การรายงานผล ให้เป็นระบบที่เรียกว่าธรรมาภิบาล

4.3 การจัดหาพัสดุ ที่แสดงถึงความโปร่งใส มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ต้องคำนึงถึงหลักมาตรฐานคุณภาพ ตรงกับความจำเป็นของแผนงาน/โครงการ ที่สนองพันธกิจ มีหลักฐานถูกต้องครบถ้วนตรวจสอบได้ทุกเวลา มีคณะบุคคลเฉพาะกิจเข้าร่วมเป็นกรรมการในการซื้อจ้าง เปิดเผย ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยในการซื้อจ้าง

4.4 ผู้มีอำนาจในการซื้อจ้าง ควรจะเป็นระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าแผนงานนั้น โครงการนั้น การจัดซื้อจัดจ้างควบคุมโดยแผนงาน/โครงการที่มีอยู่ กระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจได้

4.5 ในการตรวจรับพัสดุ ให้มีคณะกรรมการเฉพาะกิจร่วมตรวจรับ ให้แสดงหลักฐานมาตรฐานคุณภาพของพัสดุที่รับ การฝากพัสดุไว้กับเอกชน หรือคลังสินค้าอย่างอื่นควรจะได้ทำตามความจำเป็น

4.6 การควบคุมการพัสดุ ต้องกระจายอำนาจการสั่งซื้อจ้าง และการจัดเก็บไปยังผู้รับผิดชอบ แผนงาน/โครงการโดยตรง อาจมีพัสดุกกลางแห่งเดียวก็ได้ในการจัดหา แต่ต้องรวดเร็ว

4.7 การจำหน่ายพัสดุ อาจให้อยู่ในอำนาจของผู้อำนวยการหรือ หัวหน้า แผนงาน โครงการก็ได้ ก่อนจำหน่ายควรมีกรรมการไปดูก่อน เก็บรักษาไว้ไม่คุ้ม ก็จำหน่ายออกไปได้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์

1.1 มหาวิทยาลัยในกำกับ ต้องการความเป็นอิสระ มีอำนาจการตัดสินใจ มีเสรีภาพทางวิชาการ มีบุคลากรที่สอดคล้องกับสาขาวิชา ไม่ต้องไปติดกับระบบราชการ ต้องจ้างใคร คุณวุฒิอะไร เงินเดือนเท่าไร นั้นเป็นคำอธิบายหรือเหตุผลของมหาวิทยาลัยในกำกับ เราอาจจะเห็นมหาวิทยาลัยเป็นแบบนี้ เป็นหน่วยงานของรัฐที่คล่องตัวเป็นอิสระ ทำอะไรได้อย่างรวดเร็ว อันนี้ก็เข้าไปสะท้อนในกฎหมายของมหาวิทยาลัยในกำกับด้วย

มหาวิทยาลัยถูกล้อมอยู่ด้วย พ.ร.บ. อยู่แล้วในระบบราชการ เพราะฉะนั้นจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงต้องอยู่ในพ.ร.บ. ถ้าจะเลิกเฉยๆ ออกกฤษฎีกาก็ได้ เมื่อจะตั้งให้เป็นมหาวิทยาลัยแบบใหม่ ซึ่งมีสิทธิและหน้าที่ต้องใช้เงินของสาธารณะ ก็จำเป็นต้องได้รับอำนาจตามกฎหมาย ต้องมาในรูปแบบกฎหมายรัฐสภา สร้างความเป็นนิติบุคคล สิทธิความคุ้มครองพิเศษ อนุมัติปริญญาได้ จะต้องเป็นกฎหมายรัฐสภา

ความเป็นนิติบุคคลให้ได้ แต่โดยผลของกฎหมายต้องเขียนความเป็นนิติบุคคล ต้องเขียนสิทธิพิเศษของมหาวิทยาลัย จะได้รับงบประมาณแผ่นดิน ได้รับความคุ้มครองในเชิงของทรัพย์สิน การบังคับคดีหรือการยกอายุความขึ้นต่อผู้ การให้สิทธิการคุ้มครองที่ใครมาแอบอ้างว่าจบปริญญา ใช้รูปแบบเครื่องหมายตรา มหาวิทยาลัยไม่ถูกต้อง จำเป็นต้องกำหนดในกฎหมายทั้งสิ้น กฎหมายเป็นเรื่องของการก่อก่อสิทธิ การคุ้มครองสิทธิ การให้อำนาจในการกระทำ ไม่มีทำไม่ได้

ไม่เหมือนเอกชน ไม่ห้ามทำได้ แต่ในทางปกครอง ไม่มีอำนาจ

1.2 มหาวิทยาลัยในกำกับ หมายความว่าทำอะไรที่ไม่เหมือนราชการ ไม่ต้องอยู่ในระบบเหมือนเขา ที่ว่า 4 ด้าน การสอน การวิจัย การสังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นภาพทั่วไป มหาวิทยาลัยบางแห่งเน้นเรื่องวิจัยเป็นเรื่องหลักก็ได้ กรอบของทบวงอยากให้มหาวิทยาลัยทำ 4 ด้าน เน้นเรื่องการวิจัยจะรับนักศึกษาไม่มาก มีเรื่องการเรียนการสอนเป็นเรื่องรองเรื่องวิจัยเป็นเรื่องหลักเขียนได้ทั้งนั้น แต่เขียนให้กว้างไว้ดีไม่ผูกมัด ทำได้ไม่สิ้นสุด

1.3 ชื่อหน่วยงานไม่สำคัญ แต่ถ้าจะเรียกสำนักวิชา คณะก็ได้ ที่สำคัญต้องเป็นอำนาจของมหาวิทยาลัย อย่าไปบังคับ ถ้าคิดจะตั้ง ให้ผู้ตั้งอธิบายกับสังคมเองว่า ทำไมจึงเป็นสถาบัน เป็นคณะ

เป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยตัดสินใจเอง เหตุผลคือต้องการความคล่องตัว สามารถยุบได้ รวมทรัพยากรมาใช้ร่วมกัน สำคัญอยู่ตรงที่ว่า ต้องมีอำนาจตัดสินใจเอง

1.4 บัญญัติแบบตรงไปตรงมา การจัดตั้งส่วนงานของมหาวิทยาลัย เป็นอำนาจของสภา มหาวิทยาลัย ถ้ากลัวจะไปตั้งสะเปะสะปะ ก็จะเขียนกว้าง ๆ เอาไว้ จะเป็นอะไรก็ตาม ก็เป็นอำนาจของสภา อิสระของสภา สภาต้องรับผิดชอบในการกระทำ

ต้องดูอะไรที่เป็นเรื่องจำเป็น ต้องคิดจากกิจกรรมของมหาวิทยาลัย กิจกรรมหลักคือการเรียน การสอน การวิจัย ซึ่งกิจกรรมหลักเหล่านี้จะบรรลุผลต้องมีคน มีเงิน มีอาคารสถานที่ ก็ต้องไปดูระบบบริหาร อะไรบ้างที่มหาวิทยาลัยมาใช้แล้วเป็นอุปสรรคก็ต้องยกเว้นอันนั้น ใช้เป็นประโยชน์ก็ต้องใช้อันนี้ ถ้าถามว่าจะไปยกเว้นกฎหมายอะไร ถ้าเรื่องคน ก็ว่ากันตามกฎหมายแรงงาน จ้างอาจารย์มาไม่ต้องจ่ายเงินประกันสังคม ยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือเงินคลัง อันนี้ก็ยกเว้นไว้ได้ โดยสภาพถ้าจะขัดกับความมุ่งหมาย บางเรื่องต้องเขียนไว้ให้ชัดแล้วก็ต้องทำตาม เช่นเรื่องมาตรฐานขั้นต่ำ ถ้าถามต้องยกเว้นกฎหมายอะไร ก็กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของมหาวิทยาลัย ต้องไปดูว่ากฎหมายหลัก ๆ มีอะไร เรื่องเงิน คน หรือสถานที่ ต้องคุ้มครองไม่ให้ทรัพย์สินถูกใครมาครอบครองได้ หรืออยู่ในข่ายบังคับดี อันนี้ไม่ใช่เรื่องยกเว้น แต่ต้องเขียนเอาไว้เลย กฎหมายนี้ต้องเอามาใช้กับมหาวิทยาลัยด้วย เพื่อให้วัตถุประสงค์ไปได้ ก็ต้องดูจากวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยอีกว่าต้องการอะไร อะไรที่เป็นประโยชน์อะไรที่จะต้องเขียนยกเว้น

1.5 มีกองทุนเพื่อการศึกษาอยู่แล้ว มีเงินอยู่หลายแสนล้าน ตอนนี้องทุนนี้เป็นกองทุนเฉพาะเพื่อช่วยนักศึกษา แต่ถ้าในสถาบันคิดว่าไม่พอ มีความจำเป็นพิเศษ ก็เขียนไว้และตั้งขึ้นได้ไม่มีปัญหาอะไร และให้เป็นมติของสภาทำได้

1.6 ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของมหาวิทยาลัยเอง ราชภัฏมีจุดมุ่งหมายในการก่อตั้งเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น ต้องสนใจท้องถิ่นมากขึ้น แต่มหาวิทยาลัยบางแห่งไม่ได้ตั้ง ไม่ได้เกิดขึ้นบนความคิดอย่างนั้น มหาวิทยาลัยบางแห่งเกิดจากการเป็นมหาวิทยาลัย จัดการศึกษาผลิตบัณฑิต เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย จะเน้นทางไหนก็กำหนดได้ ถ้าคิดว่าจะทำอย่างนั้นเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันกับที่อื่น ๆ

1.7 นักศึกษามีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับทิศทางของมหาวิทยาลัย อาจจะเข้ามานั่งในสภาได้ เพียงแต่นักศึกษาไม่มีสัดส่วนมากเกินไป นักศึกษาควรจะมีรับรู้ ควรจะให้ข้อมูล ควรจะให้ความร่วมมือในการตัดสินใจ แต่ไม่ควรมาชี้ขาดว่าเป็นอย่างไร

1.8 ผู้บริหารโดยระบบต้องมีวาระ ไม่มีหลักตายตัวขึ้นอยู่กับแนวคิดด้านบริหารงานบุคคล ไม่ควรจะมีอยู่นานเกินไป ไม่เกิดความคิดอะไรใหม่ ๆ ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง ก็ไม่ควรอยู่สั้นเกินไปยังไม่ได้ทันทำอะไร ควรจะมีวาระ วาระควรมีสองปีสี่ปี อย่างเก่งก็ 2 วาระ คนดี ๆ ก็ตอบโจทย์ที่เป็นโจทย์บริหารงานได้

1.9 รูปแบบที่มีการกระจายอำนาจสูง ความสัมพันธ์ระหว่างอธิการบดี คณบดี เป็นรูปแบบหนึ่ง เป็นเงื่อนไขในการตอบคำถาม แล้วอธิการบดีกับคณบดีมาแบบเดียวกันไหม ได้หรือเปล่า ขึ้นอยู่กับว่ารูปแบบเป็นอย่างไร มหาวิทยาลัยเดิมที่จะเปลี่ยนมีโครงสร้างกระจายอำนาจหรือไม่ หลักคือถ้าเป็นโครงสร้างที่มีหลักการตัดสินใจมาก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ ก็ต้องถูกตรวจสอบ สภาพร้อมรับผิดชอบ ตัวสภาก็เป็นวาระได้ คณบดีเป็นคนนอกได้ คณะเป็นศูนย์ของการบริหารงาน ตัดสินใจเพราะนั่นเลือกใครมาตัดสินใจก็เป็นเรื่องของคณะ ไม่จำเป็นจะต้องเอาคนในมาเป็นคณบดีก็ได้

1.10 เรื่องสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยบางแห่งมีวิวัฒนาการมายาวนาน และหลายแห่งก็มีความเข้มแข็งทางวิชาการเพียงพอ ไม่มีสภาวิชาการ แต่มีความมั่นใจมีความเข้มแข็งทางวิชาการ ตั้งรองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ได้เอง แต่ถ้าไม่มีประวัติศาสตร์อย่างนี้ โครงสร้างหรือองค์ประกอบการตัดสินใจก็จำเป็น โดยภาพรวมคิดว่าอาจจะมีความจำเป็นที่จะมีองค์กรกลั่นกรองโดยเฉพาะ ที่ไม่ยุ่งกับเรื่องบริหาร เป็นหลักประกันในเรื่องงานวิชาการก่อนเสนอสภา

1.11 ถ้าเราไม่แน่ใจว่ามหาวิทยาลัยจะตอบสนองสิ่งที่สังคมเรียกร้องได้จริงหรือไม่ ก็อาจจะต้องมิกติกาเอาไว้ว่าต้องทำอย่างนี้ ๆ อย่างน้อยพอมีมิกติกาก็เป็นหลักประกันได้อย่างหนึ่ง อีกอันหนึ่งอำนาจอิสระสภาที่จะบริหารงาน ถ้าเราแน่ใจว่าเลือกสภามหาวิทยาลัยดีแล้วก็ปล่อยให้คิดเอง จะมีกรรมการวิชาการชุดหนึ่ง ทรัพย์สินชุดหนึ่ง อุทธรณ์ร้องทุกข์ชุดหนึ่ง หรือจะมีชุดเดียวก็พอแล้ว ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจ แต่ถ้าไม่แน่ใจต้องเขียนไว้

1.12 คณาจารย์ คงต้องมีส่วนร่วมเพราะคนที่จะรู้ดี คือคนในมหาวิทยาลัย ควรจะให้ข้อมูลได้ว่าสภาพเป็นอย่างไร ต้องมีส่วนร่วมชุมชนเป็นหลักการพื้นฐานที่เราต้องการให้ทุกฝ่ายมารวมกัน

1.13 รัฐก็ต้องให้เงินมหาวิทยาลัย มีสิทธิที่จะเตือนมหาวิทยาลัยได้ องค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบ มีลักษณะหลาย ๆ รูปแบบ การตรวจสอบในเชิงการบริหารงานบุคคล มีกรรมการอุทธรณ์ร้องทุกข์ มีศาลปกครอง ซึ่งก็เป็นองค์ประกอบที่จำเป็น แล้วก็มีการตรวจสอบด้วย ส.ต.ง. การตรวจสอบความเหมาะสมการสั่งการ มีศาลปกครองช่วยดู ถ้ามว่ามหาวิทยาลัยควรมีองค์กรตรวจใหม่ ก็ต้องมี ขึ้นอยู่กับการตรวจสอบเรื่องอะไร ก็จะมีองค์กรแต่ละด้าน การออกแบบองค์กรตรวจสอบก็ขึ้นอยู่กับการว่า มหาวิทยาลัยต้องการให้ทำอะไร ถ้าวัดดูประสงค์หลัก คือเรื่องความเป็นอิสระ องค์กรตรวจสอบก็ต้องไม่ทำลายระบบนั้น

2.1 บริหารงานบุคคลเป็นเรื่องที่ซับซ้อน คิดว่าสภามหาวิทยาลัย ไม่มีเวลามาดูได้เป็นองค์กรย่อยองค์กรหนึ่ง ที่ควรจะมีในมหาวิทยาลัย ดูแลการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะผู้ไม่ได้ทำหน้าที่อย่างอื่น ดูแลเรื่องการต่อสัญญา การประเมินประสิทธิภาพ การควบคุม การเลื่อนตำแหน่ง ความดีความชอบ

2.2 พนักงานควรมี 2 สาย สายอาจารย์ สายสนับสนุน พวกนี้ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ประจำ เพื่อ

จะให้สิทธิอะไร ในด้านหนึ่งต้องมีกลไกตรวจสอบ กลไกที่ดีที่สุดขณะนี้ คือการกำหนดกรอบ เมื่อสิ้นสุดเทอมก็ดูจากใช้ความเป็นอิสระแล้วได้ผล เพราะฉะนั้นสถานะของผู้บริหารสูงสุดที่มาจากที่ดำรงตำแหน่งบริหารก็จะไม่ใช่คนประจำของมหาวิทยาลัย หรือเป็นคนประจำก็ได้

2.3 การจ่ายค่าตอบแทนอย่างไร เงินเดือนอย่างไรอันนี้คือความเป็นประโยชน์ของมหาวิทยาลัย ถ้าท่านอยู่ในระบบราชการก็ต้องไปขออนุมัติจาก ก.พ. จ่ายเงินเดือนก็ตามวุฒิ แต่เมื่อท่านเป็นอิสระ ก็จะใช้ความเป็นอิสระตรงนี้ จะจ้างอาจารย์มาจากที่ไหน เมื่อเห็นว่าคนนี้ก็ดีกว่ามาแล้วเลย จ้างได้ กระทบไม่ได้โดยอิสระ

2.4 โดยระบบองค์กรพวกนี้จะจ่ายค่าตอบแทนสูงกว่าระบบราชการ เพราะฉะนั้นมีกลไกที่ทำให้มั่นใจได้ว่า ได้คนที่มีคุณภาพสูง ทำงานได้ในประสิทธิภาพที่สูงกว่า ถ้าไม่ได้เช็ค ไม่นั่นใจก็ไม่เอา นี่ก็คือกระบวนการประเมินอยู่แล้ว

2.5 การประเมินมีความจำเป็น อาจจะมีสัญญาอะไรต่อ 2-3 สัญญา สัญญา 3-5 ปี เมื่อถึงจุดใดจุดหนึ่งแล้ว เช่น ได้รับการต่อสัญญามาแล้ว 3 ครั้ง มันต้องคิดถึงสภาพความรู้ ความมั่นคงการทำงาน เมื่อต่อสัญญาไปสัก 2-3 ครั้ง มีเงื่อนไขบางอย่างเช่น เหมือนในสหรัฐอเมริกา เช่น ได้รับตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ก็ถือว่าได้ แล้ว อยู่ได้ตลอดไม่ต้องประเมินต่อสัญญา แต่ก็ยังต้องประเมินประสิทธิภาพ เพื่อเงินเดือน เพื่ออะไรต่าง ๆ อยู่

2.6 เรื่องการจ้างโดยมีกรอบเวลาเพราะฉะนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างคนพวกนี้กับมหาวิทยาลัย ไม่ใช่เรื่องความสัมพันธ์ตามสัญญา ตามกฎหมาย ไล่ออกเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่ต้องมีข้อกำหนดในสัญญา แต่ถ้ามี พ.ร.บ. ผิดอย่างนี้ถือว่าทำผิดร้ายแรง ถือว่าผิดก็ไล่ออกได้ แม้สัญญาไม่ได้เขียน เพราะฉะนั้นกรอบที่ว่าเป็นคือวินัย การประพฤติตัว อะไรบางอย่าง ไม่ขัดสัญญา

3.1 เป็นเรื่องซึ่ง sensitive เป็นข้อขัดแย้งของหลักการ 2 หลัก หลักการหนึ่งก็คือ มหาวิทยาลัยต้องเป็นอิสระในทางการเงิน ต้องบริหารจัดการเงินของตัวเองได้ หลักการที่ 2 ก็คือ มหาวิทยาลัยในกำกับก็เป็นองค์การในภาครัฐ กรอบข้อจำกัดอย่างที่รัฐทำไม่ได้ ต้องหาตรงนั้นว่าอะไรเหมาะสม น่าจะให้เป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัย

3.2 ขึ้นอยู่กับระบบงบประมาณของรัฐ ถ้ารัฐยังต้องทำงบประมาณรายปี มหาวิทยาลัยก็ต้องทำรายปี รัฐไม่มีข้อมูล ต้องทำทุกปี ขึ้นอยู่กับรัฐ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย เพราะมหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของระบบ

4. มหาวิทยาลัยในระบบราชการปัจจุบันนี้ออกระเบียบการเงิน ใช้เองสำหรับที่มหาวิทยาลัยหาได้อยู่แล้ว มหาวิทยาลัยจะทำตามระเบียบพัสดุก็เฉพาะงบประมาณแผ่นดิน เมื่อมหาวิทยาลัยเป็นอิสระอำนาจในการบริหารจัดการซื้อจัดจ้าง มหาวิทยาลัยก็ออกระเบียบมาใช้ได้เอง นอกจากนี้หลักมหาวิทยาลัยหรืออุดมศึกษาต้องการให้คุ้มครองอะไรได้สิทธิอะไรเขียนไว้ได้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6 รศ.ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์

1.1 มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ อยากออกนอกระบบด้วยวิธีการออกพระราชบัญญัติ คือ ทุกวันนี้แม้ว่ามหาวิทยาลัยจะเป็นระบบราชการก็เป็นราชการพิเศษ คือราชการที่มีพระราชบัญญัติ กระทรวงนั้นกระทรวงนี้เขาก็มีกฎหมาย แต่ไม่มีกฎหมายอะไรเป็นของตัวเอง แต่มหาวิทยาลัยมี และที่มหาวิทยาลัยกลัวอยู่ว่าถ้าออกมาเป็นพระราชกฤษฎีกาแล้วจะออกโดยรัฐบาล รัฐบาลก็จะเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย อาจจะขัดแย้งกัน มหาวิทยาลัยก็ควรออกเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติจึงจะเหมาะสม

1.2 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขึ้นอยู่กับแต่มหาวิทยาลัยจะต้องมีหลักการร่วมกันคือ จัดการเรียนการสอน ต้องวิจัย บริการสังคม มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปต้องบัญญัติไว้ เขียนในสิ่งที่จำเป็นและก็เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย

1.3 ในส่วนที่เป็นองค์กรหลักหรือโครงสร้างหลักก็คือ สภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรปกครองสูงสุดของมหาวิทยาลัย ต้องรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จะอยู่ในรูปแบบไหนก็แล้วแต่ มีหลายรูปแบบ แต่องค์ประกอบหลักในสภาปัจจุบันเห็นสัดส่วนที่เข้ามาในสภาก็คืออยู่คือปัจจุบันสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ คือ บุคคลภายนอกที่ทรงคุณวุฒิ และบุคลากรภายใน ก็แตกย่อยเป็น 2-3 กลุ่ม ระบบของมหาวิทยาลัยนอกระบบ ไม่ให้อธิการบดีหรือผู้บริหารมหาวิทยาลัยผูกขาด แต่งตั้งระบบทั้งหมด หลายคนมองภาพว่าเมื่อออกนอกระบบแล้ว ประสิทธิภาพต้องมาก่อน อธิการบดีต้องเป็นคนตั้งคนบดทั้งหมด ไม่ต้องเลือกตั้ง ในความคิดหลักการให้อิสระกับการเลือกผู้บริหารยังมีความจำเป็น สำหรับนักศึกษาที่จะเข้ามาในองค์กรนี้เป็นไปได้ ต่างประเทศก็ให้นักศึกษาเข้ามา ในยุโรปให้นักศึกษามานั่งในสภา แสดงความคิดเห็นได้แต่บางแห่งไม่มีสิทธิออกเสียง

1.4 สิทธิที่กฎหมายควรจะมีบัญญัติรับรองไว้บ้างในเรื่องความอิสระความคล่องตัวมีมากได้แก่ เรื่องความอิสระหรือเสรีภาพทางวิชาการ อันนี้ต้องรับรองไว้ หลักเงื่อนไขความเสมอภาคทางการศึกษา ต้องรับรองไว้

หลักเรื่องที่ต้องช่วยเหลือกันด้วยโอกาส คิดว่าทั้ง 3 เรื่องที่ต้องเขียนให้ชัดเจน เสรีภาพทางวิชาการ ความเสมอภาคทางการศึกษา หลักช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ฉะนั้นมี 3 หลักใหญ่

1.5 องค์กรภายใน หรือโครงสร้างหลักที่ควรจะมีคือ เป็นคณะ เป็นสำนัก เรื่องนี้ไม่มีหลักการคิดว่าควรจะมีเรียกคณะ กฎหมายก็ว่าคณะ สำนัก หรือศูนย์ ก็เขียนได้ แต่มหาวิทยาลัยจะต้องไปจัดแบ่งหน่วยงานของตัวเอง ให้ชัดเจนว่าควรจะมีอะไร ในอดีตที่ผ่านมามหาวิทยาลัยไม่มีหลักการที่จะแบ่งเลย

1.6 คุณสมบัติทั่วไปของอธิการบดี ไม่จำเป็นต้องทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยมาโดย

ตลอดก็ได้ แต่ว่าต้องเป็นคนที่สนใจทางวิชาการ มีปริญญาในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้ ไม่น่าจะมีปัญหา แต่ต้องเป็นคนที่สนใจทางวิชาการ และช่วยเหลือมหาวิทยาลัยได้

1.7 ในเรื่องสภาวิชาการ แล้วแต่มหาวิทยาลัย แต่การตัดสินใจทางด้านวิชาการ โดยไม่ได้ตัดสินใจจากสภาวิชาการ อธิการบดีหรือสภามหาวิทยาลัย จะต้องมีความหมายกำหนดให้มาช่วยคิดจะเรียกอะไรก็ได้ แต่ต้องมีกรรมการ 1 ชุด ที่คอยดูแลเรื่องคุณภาพทางวิชาการ

1.8 ในส่วนคณะกรรมการประจำต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการการเงิน อาจไม่จำเป็น แล้วแต่มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่ต้องการระดมความช่วยเหลือต้องมี แต่มหาวิทยาลัยที่คิดว่าอยู่ตัวมาแล้ว การบริหารงานเขามีประสิทธิภาพแล้วใช้ระบบรองอธิการบดี อธิการบดีตัดสินใจได้ ไม่น่าเป็นปัญหาใหญ่

1.9 ในส่วนของคณาจารย์ ไม่จำเป็นต้องระบุทำหน้าที่ แต่ต้องระบุทางด้านเสรีภาพทางวิชาการ ว่าอาจารย์ ต้องไม่ถูกผู้บริหารแทรกแซงในทางวิชาการ

1.10 สิทธิของคณาจารย์ ในส่วนของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร มีสิทธิเลือกตัวแทนของตัวเอง มีสิทธิเลือกผู้บริหาร อธิการบดี คณบดีต่างๆ เขาก็มีสิทธิ ในแง่ของระบบ การสามารถสะท้อนไปยังผู้บริหารได้จะดี จะต้องวางระบบชัดเจน รวมถึงการอุทธรณ์ และร้องทุกข์ ในกรณีถูกผู้บริหารกลั่นแกล้ง หรือเห็นว่าไม่เป็นธรรม อันนี้ก็น่าจะมีให้ชัด

1.11 รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับมหาวิทยาลัย ที่ผ่านมามีน้อยเกินไป ตัวอย่างของมหาวิทยาลัย ที่ชัดเจน คือ ผู้บริหาร บริหารมหาวิทยาลัยโดยไม่มีประสิทธิภาพ หรือรวมถึงสิ่งที่ไม่ถูกต้องในการทำผิดกฎหมาย และกฎหมายปัจจุบันเขียนกว้างๆ ทบวงมหาวิทยาลัยมีอำนาจดูแล แต่ว่าไม่ได้เขียนว่าในแง่ไหน ควรเขียนให้ชัด รวมถึงอำนาจในการแต่งตั้งอธิการบดีถอดถอนอธิการบดี รวมถึงนายกสภา ต้องเขียนไว้ตรวจสอบไม่เท่าไร แต่ตรวจสอบต้องเขียนให้ชัด

1.12 รูปแบบของกฎหมายมหาวิทยาลัยที่ดี มีสาระเชื่อมโยงกัน ส่วนนี้ต้องพูดรายละเอียดที่มาก

1. ต้องมีหลักของมหาวิทยาลัยยึดเป็นหลักก่อน หลักอุดมศึกษา วัตถุประสงค์
2. ต้องมีเรื่องการปกครอง รูปแบบของสภา การจัดโครงสร้าง เรื่อง ผู้บริหารว่ามีอะไรบ้าง ทั้งนี้ต้องมีเรื่องอำนาจหน้าที่ ของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัย ของบุคคลในองค์กร ผู้บริหาร องค์กรต้องมีอะไรบ้าง องค์กรมีอำนาจหน้าที่ อะไร คณะ คณบดี อะไรต่างๆ เป็นต้นรวม ทั้ง อาจารย์ บุคลากรอื่น นักศึกษา มีสิทธิหน้าที่อะไรบ้างอย่างไร เป็นเรื่องของการจัดองค์การใหญ่ และองค์การย่อยหรือกลไกต่าง ๆ และการให้อำนาจหน้าที่ และสิทธิเป็นส่วนใหญ่

2.1 ในส่วนของบุคลากร 2 ประเภทก็พอแล้ว

บุคลากรด้านทำงานทางวิชาการ อาจจะเป็นอาจารย์ เป็นนักวิจัยจะแยกอะไรก็ได้

บุคลากรด้านสนับสนุนวิชาการ อาจแยกออกได้หลายอย่างก็แยกออกไป

2.2 ในการสรรหาบุคลากร ใช้ระบบการกระจายให้มหาวิทยาลัย สถาบัน คณะ ศูนย์ รับผิดชอบของเขาเอง โดยทั่วไปเป็นระบบที่ไว้เนื้อเชื่อใจ มหาวิทยาลัยต้องวางเกณฑ์กลางขึ้นมาว่า มาทำตำแหน่งนั้นตำแหน่งนี้ จะต้องมีความรู้อะไรบ้าง

2.3 การทดลองงาน ก่อนการบรรจุพนักงาน ต้องมี คิดว่าควรจะนานอย่างน้อย 1 ปี ขึ้นอยู่กับระบบที่วาง อาจจะเป็นระบบจ้างที่นาน คือ 10 ปี หรือ 20 ปี จึงจะเกษียณอันนี้คงมีการทดลองยาว แต่ถ้าจ้างสั้นๆ 2 ปี 3ปี อาจจะไม่ต้องการทดลองงานก็ได้ เพราะ 2 ปี ก็ออกแล้ว

2.4 หลักเกณฑ์ในการขึ้นเงินเดือน เท่าที่พูดกัน 1.6 ของปกติ ถ้าไปควรจะ 2 เท่าและควรจะมียกเว้นเงินเดือนออกมาชัดเจน บางแห่งใช้ระบบไม่เป็นบัญชีเงินเดือน ให้เป็นเปอร์เซ็นต์ อันนี้ก็ไม่ได้ต้องโปร่งใส ต้องให้เป็นขั้นเป็นตอน ของทางเราต่างจากที่อื่นที่เขาตั้งขึ้นมาใหม่ ของเราตั้งจากของเดิม มีฐานเดิมอยู่

2.5 สำหรับค่าตอบแทนอื่นๆ ต้องไม่ต่ำกว่าระบบราชการ ต้องมีให้ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่ารักษาพยาบาล อื่นๆคงต้องมี

2.6 ในด้านการพัฒนาในส่วนบุคคล ควรจะมี ต้องเข้าใจว่าระบบใหม่ต้องให้เงินออกมาเป็นรายบุคคลในการพัฒนา

2.7 ในการประเมิน คิดหลักนี้เราจะต้องคัดเลือกตั้งแต่เข้า หรือคัดคนที่มีความสามารถเข้ามา ระบบการประเมินถูกต้องเพื่อให้อาจารย์เข้ามาเป็นอาจารย์แล้วเป็นคนดีมีความกระตือรือร้น ต้องตรวจสอบ 2 เรื่องด้วยกัน 1. ตรวจสอบทางด้านวิชาการ 2. ตรวจสอบเรื่องการมาทำงาน ความขยันขันแข็งต่างๆ

แต่ว่าในระบบที่ของอาจารย์ต้องมี คือไม่ใช่ประเมินไม่ผ่านแล้วให้ออก ต้องมีระบบที่ให้เขาพัฒนาตนเองขึ้นมา

2.8 ในเรื่องจรรยาบรรณเรื่องการมีวินัย มีความจำเป็น แต่ไม่แน่ใจว่าเราควบคุมได้มากน้อยแค่ไหน ความจริงจรรยาบรรณครูมีมาก แต่พวกอาจารย์ผมไม่ทราบ เมื่อมีจรรยาบรรณแล้ว ระบบบังคับของจรรยาบรรณจะเป็นอย่างไร บางทีเราไม่ได้บังคับ ก็ไม่มีความหมาย

3.1การเงิน หรือรายได้ นั้น มหาวิทยาลัยต้องหาทุกทาง ต้องทำทุกอย่างเพียงแต่มหาวิทยาลัยไม่ควรไป ผลักภาระ การที่รัฐลดค่าใช้จ่ายกับนักศึกษา ระบบมหาวิทยาลัยถ้าดูจากยุโรป เป็นการศึกษาที่เกือบฟรีทั้งหมด ในการศึกษามหาวิทยาลัยอะไรก็ตาม ซึ่งต่างจากอังกฤษและอเมริกาที่ต้องเสีย

3.2 การจัดทำงานประมาณการทำรายปี ไม่มีผลกระทบเราก็ยังทำงานประมาณรายปีอยู่ ระบบที่ได้มาคือเราหา Block grant เราได้มาเป็นก้อน การให้ค่าใช้จ่ายต่อหัว ซึ่งการให้ค่าใช้จ่ายต่อหัวเราคำนวณไม่เสร็จสิ้น เมื่อได้มาแล้วจำเป็นต้องมีการแบ่งกันใหม่ ส่วนนี้สำคัญ ระบบที่ใช้วิธีการที่ดีใช้รองอธิการบดีเป็นผู้แบ่งงบประมาณของบางแห่งคือ มีกรรมการจัดสรรงบประมาณโดยเอาคนนอกมา

เป็นประธานที่เป็นกลางป้องกันการลักลั่น ส่วนนี้ถ้าจะเขียนเป็นกฎหมายลูก ส่วนนี้ต้องเขียนให้ชัดเจนได้

3.3 การตรวจสอบ ตรวจสอบโดย ส.ต.ง. ตรวจสอบทางการเงินทุกปี ตรวจสอบโดย สมศ. ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตรวจสอบโดยสภามหาวิทยาลัย

ระบบใหม่ที่ต้องมีก็คือ การตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร อธิการบดี พวกรองอธิการบดี คณบดี ต้องมีระบบการประเมินจากข้างนอกเข้ามาประเมิน เหมือนกับของสถาบันพระปกเกล้าก็มีคนจากภายนอกมาตรวจสอบ

4.1 การจัดซื้อจัดจ้างการพัสดุ การไม่ใช้กฎเกณฑ์ ทุกวันนี้เราใช้ระบบมหาวิทยาลัยใช้ระบบนิติบุคคล บุคคลเดียว ดังนั้นการจัดซื้อจัดจ้าง มหาวิทยาลัยต้องเป็นผู้จัดจ้าง ต้องมอบอำนาจมาสามารถทำได้ โดยที่เขียนในระบบพัสดุภัณฑ์ให้หน่วยงานต่างๆ ทำการจัดซื้อจัดจ้างด้วยตนเอง

4.2 ขั้นตอนที่แสดงถึงเรื่องความโปร่งใส พยายามเรื่องนี้ต้องคุยกันนาน

4.3 สาระที่ควรบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ และที่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายลูก อะไรที่เขียนได้ คือ คนเรามีความคิดว่าอะไรควรจะสั้น อะไรควรจะยาว พระราชบัญญัติควรจะยาวอะไรที่เป็นกฎหมายส่วนนี้เป็นธรรมนูญการปกครองของกฎหมายมหาวิทยาลัยมันต้องยาว ส่วนไหนเขียนได้ต้องเขียนทั้งหมดเพื่อกันปัญหาในการโต้แย้งต่างๆ มิฉะนั้นถ้าเขียนในกฎหมายลูก ผู้บริหารเอาเปรียบได้ แก่ระเบียบไปแก้ข้อบังคับและเอาเปรียบอาจารย์เอาเปรียบข้าราชการทั้งหลาย จะทำให้มีปัญหาเยอะมากเราคงเห็นกันหลายครั้งหลายทีแล้วและผู้บริหารอธิการบดี คุณสภามหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยหันซ้ายหันขวาได้ ต้องการระเบียบอะไรก็ได้ ซึ่งจะเกิดปัญหาถ้าทำเป็นพระราชบัญญัติ เมื่อเข้าสภาแล้วมีการตรวจสอบกันได้ดี

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7 รศ.ดร. ภูริชญา วัฒนรุ่ง

1.หลักการสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เพื่อให้มีความเป็นอิสระมากขึ้น ในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ ทั้งวิชาการ การเงินทรัพย์สิน การจัดองค์กร รวมทั้งการบริหารบุคลากร เพราะในรูปแบบอื่นอาจก่อให้เกิดความลำช้า และความไม่ยืดหยุ่นของกฎระเบียบ จึงต้องทำให้เกิดความคล่องตัว และมีการใช้ประโยชน์ทั้งจากทรัพยากรและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด แต่อยู่ในอำนาจกำกับของรัฐ

2.ประเด็นสำคัญของเรื่องนี่คือการกำกับดูแลของรัฐ เพราะการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็ถือว่าเป็นกิจการสาธารณะรูปแบบหนึ่ง อำนาจรัฐก็จะเข้าไปกำกับดูแลมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมายมหาชนนั้นโดยหลักทฤษฎีแล้ว ความเป็นอิสระขององค์กรมหาชน เพียงความเป็นอิสระในทางเทคนิคที่กฎหมายรับรองความเป็นอิสระไว้เพียงพอให้ภารกิจที่กฎหมายมอบหมายไว้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้โดยมีประสิทธิภาพเท่านั้น องค์กรมหาชนจึงจะต้องรับผิดชอบและจะต้องถูกควบคุม

ตรวจสอบในผลสำเร็จของภารกิจที่มอบหมายให้เสมอ ภายใต้แนวทางที่ว่า การควบคุมตรวจสอบนั้น ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอิสระขององค์กรมหาชน คือต้องเป็นการตรวจสอบย้อนหลัง และ ยังต้ององค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับนโยบายที่จะต้องมีหน้าที่คุมอยู่ห่าง ๆ ในลักษณะของการกำกับดูแล เพื่อคอยยับยั้งการกระทำที่อาจจะออกนอกกรอบนโยบาย หรือเป็นการละเมิดกฎหมายได้อย่าง ทั่วทั้งที่ นอกเหนือจากการตรวจสอบบัญชีและการเงินตามปกติ

เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับกำกับดูแล แนวคิดกว้าง ๆ มหาวิทยาลัยพอออกนอกระบบจะเป็นนิติบุคคลตามลักษณะกฎหมายมหาชน เพราะฉะนั้น เป็นเรื่องของกฎหมายองค์กรมหาชนที่เข้ามาเกี่ยวข้อง น่าจะต้องเอาโยงเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องความคิดของกฎหมายนี้ ซึ่งจะมีในเรื่องของหลักการจัดองค์กร หลักการโอนอำนาจ หลักการรวมอำนาจกับหลักการกระจายอำนาจ ถ้าหลักรวมอำนาจ จะแบ่งออกไปเป็น การกระจายการรวมศูนย์อำนาจ และการแบ่งอำนาจให้กับส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นเรื่องของส่วนกลาง อำนาจที่ใช้ก็ยังเป็นอำนาจบังคับบัญชา หรือสั่งการได้อยู่ เพราะเป็นหลักของการรวมอำนาจปกครอง

3. ส่วนการกระจายอำนาจ จะเป็นเรื่องของการปกครองท้องถิ่นตามเขตพื้นที่ เป็นเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปกับการกระจายอำนาจตามกิจการอันเป็นบริการสาธารณะ การค้นคว้าวิจัยสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้ในเรื่องของอำนาจรัฐก็จะเป็นอำนาจกำกับดูแล สองส่วนนี้จะเป็นเรื่องของอำนาจกำกับดูแล ซึ่งจะต่างกับอำนาจบังคับบัญชาแล้ว

เรื่องอำนาจ ส่วนนี้พูดถึงโครงใหญ่ๆของการจัดองค์กรของภาครัฐเลย คราวนี้มหาวิทยาลัยเคยอยู่ในส่วนกลาง เป็นส่วนหนึ่งของส่วนกลางเท่านั้นเอง อย่างนั้นก็เป็นเรื่องของการบังคับบัญชามหาวิทยาลัยที่จะอยู่ในกำกับของรัฐ ไม่อยู่ในบังคับบัญชา ไม่ใช่เรื่องของการบังคับบัญชาแล้ว เป็นเรื่องของอำนาจกำกับดูแล รัฐจะกำกับดูแลอะไรบ้าง จะมีลักษณะกับการดูแลตัวขององค์กร ลักษณะการกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ ลักษณะกำกับดูแลการกระทำ แยกรายละเอียดไปอีก เพราะฉะนั้นประเด็นกฎหมายตรงนี้ น่าจะเสริมตรงนี้ให้ชัด เพราะว่าจะเป็นแง่ของกฎหมาย เมื่อบัญญัติไปแล้วทุกฝ่ายต้องปฏิบัติตาม

แล้วอย่างสถาบันราชภัฏก็ตีไปเป็นมหาวิทยาลัยกำกับเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน ที่ให้สภาพนิติบุคคลสามารถจะให้ความอิสระในการบริหาร แต่ว่าต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ และต้องอยู่ด้วยความชอบด้วยกฎหมาย ต้องถูกกฎหมายด้วย ถ้าการกระทำต่างๆขององค์กรเหล่านี้ ไม่เป็นไปตามกฎหมาย รัฐจะเข้าไปดูแล ไปตรวจสอบว่า ถูกต้องตามกฎหมายที่กำหนดเอาไว้หรือไม่ ไปดูว่าทำไปทำตามที่รัฐต้องการหรือไม่ คล้ายๆในเรื่องของท้องถิ่น ให้ความเป็นอิสระเสร็จแล้วก็ไปดู ส่วนวิธีการที่ทำไม่ดูในส่วนนั้น แต่ว่าในสิ่งที่ทำมาแล้วนั้น ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องตามกฎหมาย รัฐก็จะไปกำกับดูแล ให้ถูกต้องได้นั่นเอง

4. ในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติก็ต้องดูเรื่องจุดมุ่งหมาย เรื่องระบบ ประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง ความมีอิสระ ความคล่องตัวในการบริหารอาจทำให้ล้มประเด็น การทุจริต หรือ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ หรือคุณภาพต่างๆได้ จุดนี้ การทำข้อบังคับการจัดซื้อจัดจ้างให้คำนึงด้วย เพราะว่าการทุจริต ต้องป้องกัน เช่นบางครั้ง การซื้อการจ้างเป็นร้อยละ ล้าน ฝ่ายซื้อจะแบ่งซื้อตามอำนาจตนเพื่อเลี่ยงระเบียบ การตรวจสอบภายในจึงต้องมี มีการติดตามงาน การรายงานการปฏิบัติงาน

5. แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลที่จะให้ได้ผลนั้น จะต้องเสนอแนวคิดว่าจะจัดรูปแบบของการกำกับดูแลการกระทำขั้นที่ตรวจดู จะต้องอิงอำนาจและการบังคับบัญชาอยู่บ้าง เพื่อให้การกำกับดูแลนั้นมีประสิทธิภาพ ในเรื่องกำกับดูแลต้องแยกออกมา และเป็นหมวดที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลและเลยว่าจะมีประเด็นการกำกับดูแลในเรื่องอะไร อย่างไร การกระทำหรือว่าในเรื่องขององค์กร ในเรื่องของตัวเจ้าหน้าที่

6. คราวนี้ในการกำกับดูแลแต่ละชนิดนั้น จะเอาอะไรที่ตัวบุคคล กำหนดไว้เลยว่าเป็น อธิการบดี หรือ คณบดี หรือว่าสภา มหาวิทยาลัยหรือว่าองค์กรภายนอกองค์กรพิเศษ ระบุไว้เลย อย่างการกำกับดูแลองค์กรส่วนท้องถิ่นแต่ละองค์กรนั้นแตกต่างกัน เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล ก็คือ นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือไม่ถ้าเป็นของกรุงเทพมหานคร การกำกับดูแลก็จะเปลี่ยนไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น การกำกับดูแลของกฎหมายแต่ละฉบับก็แตกต่างกันไป ในส่วนของมหาวิทยาลัยของรัฐ บุคคลมากำกับดูแลว่าจะจะเป็นประเภทไหน อย่างไร หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

7. อีกส่วนหนึ่ง วิสัยทัศน์ต่างๆ ในการบริหารระดับต่างๆ น่าจะต้องคำนึงด้วยต่างๆ

8. โครงสร้างและองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยที่เห็นอย่างเดิมก็พอใช้ได้ แต่จะปรับในเรื่องของตัวบุคลากร ในสภาในส่วนต่างๆ ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น คือ ดิฉันว่าในส่วนการบริหารจะมีคนที่มีความรอบรู้ในเรื่องของการบริหารโดยตรงมานั่งในจุดเหล่านั้นให้มาก แล้วในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ครูบาอาจารย์ต่างๆ ที่เข้าไปนั่งก็จะลดน้อยลงด้วย คือ อยากได้มืออาชีพที่เข้ามาในส่วนของการบริหารองค์กร ถ้าเทียบของญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยในญี่ปุ่นเขาจะเอาผู้บริหารมืออาชีพแล้วเขาจะให้อาจารย์ทำหน้าที่สอนอย่างเดียว เขาจะไม่มาบริหารจะมีเพียงคณบดีเพียงคนเดียวเท่านั้นเอง ที่อาจจะคุมอยู่ ส่วนของงานประจำอื่นๆ งานจัดซื้อจัดจ้างงานพัสดุต่างๆของเขาจะไม่ให้พวกอาจารย์เข้าไปนั่งส่วนนี้เป็นเรื่องของงานที่เฉพาะไป ในสายอาจารย์ก็น่าจะมุ่งในเรื่องของวิชาการไปเลย

9. อัตราเงินเดือนเท่ากับประมาณ 1.6 ของในระบบราชการปกติเห็นว่ามันน้อยไป เมื่อคุณมาแล้วไม่มากไม่คุ้มกับการที่ศึกษามาสูง ๆ คิดว่าเป็นตัวเลขระดับต่ำ ถ้าเทียบกับวิชาชีพในต่างประเทศ โดยเฉพาะฝรั่งเศส เขาจะให้เงินค่าตอบแทนในเรื่องการสอนไว้สูง ของเราในส่วนค่าตรงนี้เราจะกดค่ามันสมองค่าภูมิปัญญาเอาไว้ต่ำ ฉะนั้นอาชีพของครูบาอาจารย์รายได้มันยังต่ำอยู่ ควรจะเน้นจุดนี้ให้มาก เพราะว่าเป็นส่วนที่สำคัญ ถ้าเทียบอย่างอาจารย์เอง อาจารย์สอนหนังสือ 25 ปีเงินเดือนก็ยังอยู่

ในระดับต่ำอยู่ C9 ถ้าไปเทียบระดับของพวกลูกศิษย์ที่ไปเป็นอาชีพอื่น เราได้แค่ไม่ถึงครึ่งของเขา เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็จะเห็นได้ว่ามันต้องมาเพิ่มส่วนของครูบาอาจารย์ที่ผลิตคน ค่าตอบแทนไม่ควรเหลือมล่ำกันมาก เพราะทั้งหมดที่เราเป็นคนสอนเขาไปเองที่ไปนั่งอยู่ตรงนั้น เราได้น้อยกว่ามากไม่เป็นธรรม อาจารย์ถึงบอกว่ามันเป็นการกดขี่ทางกันด้านมันสมอง เงินประจำตำแหน่งก็ต้องปรับ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8 ผศ. ดร.เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์

1.1 หลักการและเหตุผลสำคัญได้แก่ เพื่อความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย กำหนดวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โครงสร้างและกระบวนการบริหารงาน โดยควรออกเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ เพื่อให้มีความอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและ ควรออกเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้ทุกแห่งเป็นแนวเดียวกัน

1.2 วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินตามภารกิจของสถาบันให้บรรลุจุดมุ่งหมายการสอน การวิจัย การพัฒนาศาสตร์ต่างๆ ให้เป็นตามความต้องการของสังคม

1.3 การจัดโครงสร้างการบริหาร ควรจัดแบ่งเป็นงาน เกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการ บุคคล การเงินและทรัพย์สิน บริหารงานทั่วไป ต้องคำนึงถึงความไม่ซ้ำซ้อน สิ้นเปลือง ประหยัด ลดขั้นตอน โดยการกระจายอำนาจไปสู่ระดับล่าง การกำหนดแนวทางร่วมของการทำงานของแต่ละฝ่ายในการร่วมกันใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อลดค่าใช้จ่าย และช่วยกันพัฒนา แนวทางใหม่ ๆ ขึ้น

1.4 ควรให้ได้รับสิทธิเพื่อความเป็นอิสระและความคล่องตัว เกี่ยวกับการดำเนินงานทุกด้านไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายเกี่ยวกับค่าตอบแทน เกี่ยวกับอายุ ความพึงร้องในทางแพ่งที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

1.5 แหล่งใตรายได้ที่สำคัญ ได้จากรายได้จากค่าเล่าเรียนค่าธรรมเนียม การรับจ้างทำวิจัย การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา ลิขสิทธิ์ทางปัญญา ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ผู้บริจาค ศิษย์เก่า การหารายได้จากทรัพย์สิน

ควรจะมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อจัดการศึกษา เป็นกองทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐและเอกชน โดยมีลักษณะความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ

1.6 ควรมีบทบาทหลักๆ และหรืออำนาจหน้าที่ ในการส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจ การสอน เผยแพร่วัฒนธรรม การพัฒนาภาคธุรกิจและการจ้างงาน ส่งเสริมประชาธิปไตย ปรับปรุงการให้ความรู้ ให้ครอบคลุมสหวิทยาการ เน้นการวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม โดยอยู่ในลักษณะส่งเสริมและประเมินผลในทุกรูปแบบของการจัดการศึกษา

1.7 สภามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์กรปกครองสูงสุด ของมหาวิทยาลัย มีได้หลายรูปแบบเป็นแบบสภาเดียวรับผิดชอบ เป็นสภากำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัย ให้ผู้บริหารนำไปปฏิบัติ มากกว่าเป็นสภาปฏิบัติ องค์กรประกอบก็มีหลายรูปแบบ เช่น แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นหลัก สภา

สถาบันอุดมศึกษาอาจประกอบด้วย นายกสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ ผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในเขตที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่ และจากที่อื่น ตัวแทนของรัฐบาล ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนพนักงาน ผู้แทนนักศึกษา จำนวนรวมอยู่ในช่วง 16-33 คน มีวาระ 2-4 ปี และติดต่อกัน 2 วาระไม่ได้

1.8 อธิการบดีควรมีคุณสมบัติสำคัญคือ มีทักษะทางด้านบริหารระดับสูง และมีภาวะผู้นำเชิงวิชาการ มีอำนาจหน้าที่ รับผิดชอบการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายของสภาสถาบันอุดมศึกษา และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบต่อสภา การได้มามีหลายวิธี เช่น แต่งตั้งโดยตรงจากสภา สภาสรรหา สรรหาแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร เป็นต้น ควรมีวาระ 4 ปี และดำรงตำแหน่งไม่เกิน 2 วาระ

1.9 ผู้บริหารงานหรือองค์กรต่างๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ ระดับหัวหน้างาน เช่น คณบดี ควรมีคุณสมบัติเฉพาะตรงกับสายงานนั้นๆ และเป็นบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาก็ได้ ภายนอกก็ได้ ได้มาโดยการสรรหา วาระไม่เกิน 4 ปี และอาจได้รับการสรรหาใหม่ติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ และต้องได้รับการประเมินการปฏิบัติงานทุก 2 ปี เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ส่วนผู้อำนวยการ อาจใช้วิธีแต่งตั้งจากฝ่ายบริหาร

1.10 สำหรับสภาวิชาการ ควรมี เพื่อมีฝ่ายที่มีความเชี่ยวชาญมากำหนดการบริหาร และตรวจสอบด้านวิชาการซึ่งเป็นคณะบุคคลประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ ประกอบด้วยกรรมการเลือกตั้งและผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์ มีวาระ 2-3 ปี อำนาจพิจารณาหรือเสนอแนะโดยริเริ่มเองต่อสภามหาวิทยาลัยในการจัดหลักสูตรการศึกษา วัดและประเมินผล พิจารณาตำแหน่งวิชาการของอาจารย์ต้องมีความเข้มแข็ง รวดเร็ว และคล่องตัวในการปฏิบัติ

1.11 คณะกรรมการประจำ ที่อาจกำหนดไว้ในกฎหมาย ได้ เช่น คณะกรรมการวิชาการ หรือสภาวิชาการ คณะกรรมการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน คณะกรรมการการพัสดุ เหล่านี้ เป็นต้น เพื่อให้ครอบคลุมและดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในทุกด้าน นอกจากนี้อาจมีคณะกรรมการอุทธรณ์และรับเรื่องราวร้องทุกข์

1.12 คณาจารย์ควรมีส่วนร่วมในเชิงการบริหารจัดการ ในสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการเป็น คณะกรรมการชุดต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางหรือกลไกต่าง ๆ เช่นการประชุม การสำรวจความคิดเห็น เป็นต้น ตามที่ควรจะเป็นในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้เสีย

1.13 ควรให้มีตัวแทนชุมชนและท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยในด้านศิลปวัฒนธรรม หรือตัวแทนในสภา เพื่อการบริหารมหาวิทยาลัยมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ด้วย และมีส่วนเป็นเจ้าของ

1.14 รัฐหรือรัฐบาล ควรมีแนวทาง วิธีการ หรือรูปแบบ ในการกำกับดูแล และสร้างความ

สัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ โดยควรรู้ใช้กระบวนการควบคุมที่มีระบบรายงานกลับอย่างต่อเนื่อง และรัฐควรกำหนดแนวทางการปรับปรุงแก้ไขที่เกื้อกูลต่อการบริหารมหาวิทยาลัย อย่างเป็นอิสระ

1.15 ควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานด้านการบริหาร ระบบงานวิชาการ ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบงบประมาณ การพัสดุ และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย โดยการรายงานต่อรัฐอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งคณะกรรมการที่เป็นกลางขึ้นตรวจสอบ ร่วมกับการกำกับดูแลของรัฐ แต่ต้องเป็นการตรวจสอบย้อนหลัง

1.16 การวางรูปแบบกฎหมาย ต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ด้วยการจัดลำดับเนื้อหาอย่างเป็นระบบ มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับการปฏิบัติงานทุกฝ่าย ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ปฏิบัติโดยเข้าถึงกฎหมายและสอดคล้องกับสังคมไทย

2.1 การบริหารงานบุคคล ในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ควรเป็นลักษณะของคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากสภา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร

2.2 บุคลากรควรมี 2 ประเภท พนักงานประจำ พนักงานชั่วคราว ทั้งสายวิชาการ และสายสนับสนุนวิชาการ

2.3 หลักเกณฑ์ในการสรรหา และวิธีการสรรหาบุคลากร สำหรับคณาจารย์การสรรหา อาจารย์ควรดูประวัติการสอน การวิจัยและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการทดลองให้ปฏิบัติงานก่อน ส่วนบุคลากรที่สนับสนุนวิชาการ ต้องกำหนดคุณสมบัติให้เหมาะสมกับงานและให้มีการทดลองปฏิบัติงานก่อน

2.4 กระบวนการหรือขั้นตอนการบรรจุและถอดถอน ขั้นตอนการบรรจุ อาจต้องผ่านการพิจารณาจากกรรมการบริหารงานบุคคล และพิจารณาอีกครั้งหนึ่งหลังทดลองปฏิบัติงานแต่ต้องไม่เข้าการถอดถอนควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์การถอดถอนที่ชัดเจน

2.5 การทดลองงานควรมี เพื่อทดสอบประสิทธิภาพในการบริหารงาน ลักษณะคือ การกำหนดเวลาทดลองงาน เมื่อครบกำหนดจะมีการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารบุคคลอีกชั้นหนึ่งก็กระทำได้

2.6 หลักเกณฑ์ในการกำหนดเงินเดือน ต้องไม่กำหนดค่าตอบแทนต่ำกว่าอัตราของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักความสามารถในการจ่ายค่าจ้างที่ยุติธรรม หลักมาตรฐานการครองชีพและระดับความเป็นอยู่ ความสามารถในการทำงาน โดยแยกตามประเภทและหรือวุฒิการศึกษา ควรมีการแบ่งขั้นเงินเดือนตามวุฒิและสาขาที่จบ โดยไม่ต่ำกว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และตามความขาดแคลน และตามประสบการณ์ ความสามารถด้วย ซึ่งไม่จำเป็นต้องเท่ากันในส่วนปลีกย่อย

2.7 การพัฒนาบุคลากรอาจทำได้หลายอย่าง เช่น จัดอบรมการพัฒนาการทำงานของบุคลากร และมีการกำหนดวินัยและจรรยาบรรณของบุคลากร กรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม และระบบการอุทธรณ์ และต้องมีการพัฒนาบุคลากรอยู่ตลอดเวลา

2.8 ควรมีการประเมินพนักงานในด้านวิชาการ ในงานที่ทำ และผลงาน และควรจัดให้มีระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ที่แสดงให้เห็นความเข้มแข็ง และความเป็นเลิศทางวิชาการ อย่างเป็นรูปธรรม

3.1 ควรมีคณะกรรมการบริหารการเงิน เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส บทบาทจัดทำแผนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความประหยัด คุ่มค่า และค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลิต

3.2 รายได้อาจหลายทาง ได้แก่ เงินอุดหนุนจากรัฐ เงินค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมต่างๆ เงินบริจาค การขายลิขสิทธิ์ทางปัญญา ผลงานวิจัย การบริการวิชาการ ในรูปแบบต่าง รวมทั้งการลงทุน

3.3 สถาบันอุดมศึกษาต้องบริหารจัดการงบประมาณเชิงธุรกิจ ให้ความสนใจกับกฎระเบียบ และกฎเกณฑ์ของตลาด แสวงหาแนวทางใหม่ในการจัดหางบประมาณ การบริหารงบประมาณต้องมีอิสระ และตรวจสอบได้โดยต้องมีบทบัญญัติไว้ในที่เป็นหลักสำคัญในกฎหมายของสถาบันอุดมศึกษาให้ชัดเจน เพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

3.4 ควรมีการตรวจสอบภายใน เพื่อความโปร่งใส ประสิทธิภาพและเป็นธรรม

3.5 ควรมีการจัดทำระบบบัญชีโดย ให้มีระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐานทั่วไป ที่แสดงให้เห็นถึงรายได้ และรายจ่ายจริง เงินคงเหลือ รายงานสารสนเทศทางการเงินที่ใช้ตัดสินใจ รับการตรวจสอบจากองค์กรภายในและภายนอกเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

4.1 การพัสดุควรมีคณะกรรมการพัสดุ เพื่อการบริหารการพัสดุเป็นการเฉพาะ เพื่อจัดระบบการพัสดุ และบัญชีทรัพย์สิน รวมทั้งตรวจสอบการบริหารงานให้โปร่งใส องค์ประกอบคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมกันเป็นคณะกรรมการพัสดุของสถาบัน

4.2 การกระจายอำนาจและการลดขั้นตอนในด้านการพัสดุ ควรกระจายลงไป ในระดับคณะ ให้มีความเป็นเครือข่ายความร่วมมือ การร่วมให้คำแนะนำ และใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ด้วย

4.3 จัดให้มีระบบการพัสดุโดยเฉพาะการจัดทำเอง การซื้อการจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบควบคุม โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นเองของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดความคล่องตัว เป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยจัดทำบัญชีทรัพย์สินเชิงสารสนเทศ และสร้างระบบเครือข่ายในการใช้ทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่น ๆ ร่วมกัน อำนาจในการอนุมัติการซื้อการจ้าง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวได้แก่ คณะกรรมการบริหารงบประมาณ คณบดี เป็นต้น

4.4 การตรวจรับพัสดุควรตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อตรวจสอบการส่งของในขั้นต้น หากผิดพลาดต้องเป็นหน้าที่ของฝ่ายจัดซื้อ ต้องติดต่อกับผู้เกี่ยวข้องแก้ไขให้ถูกต้อง ตรวจสอบสินค้า ทั้งยอดรวมและคุณลักษณะเฉพาะตามใบสั่งของ บันทึกเอกสารอย่างเป็นระบบ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9 ศ.อดุลย์ วีรียเวชกุล

1.1 หลักการและเหตุผลที่ออกเป็นกำกับก็คือ ต้องการให้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน มหาวิทยาลัยเป็นหลักการใหญ่ ในความเป็นอิสระของการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เราต้องพูดถึงความเป็นอิสระว่า เป็นไปไม่ได้ในภาคปฏิบัติถ้าตราบไต่ที่ยังรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ต้องทำตามนโยบายรัฐบาล สามารถจะมีความเป็นอิสระในการบริหารงานได้ เพราะคนทั่วไปจะเข้าใจผิดว่าได้เงินมาจะทำอะไรก็ได้ ต้องทำตามนโยบายรัฐบาล รัฐบาลที่ดีต้องมีแผนด้วย แผนการดำเนินงานด้านอุดมศึกษา เมื่อมีความเป็นอิสระแล้วจะต้องดำเนินการลักษณะที่มีค่า 3 ค่า กำกับอยู่ตลอดเวลา คือ 1. เราจะต้องมีความรับผิดชอบต่อภารกิจของเรา 2. เราจะต้องสามารถอธิบายได้ว่า ได้ดำเนินการไปตามความรับผิดชอบหรือไม่ 3. มีความโปร่งใส ที่คนอื่นตามมาตรวจสอบทีหลังได้

ประเด็นอยู่ที่ว่าควรจะทำออกมาเป็นกฎหมายกลาง ๆ เปิดช่องว่างให้สถาบันมีความยืดหยุ่นในการทำงานของตนเองได้อันนี้จะเป็นประโยชน์

1.2 วัตถุประสงค์หลัก ให้มีความเป็นอัตโนมัติให้มีความเป็นอิสระ ที่เราเรียกภายในข้อกำกับต้องเขียนให้ไพเราะตามหลักกฎหมาย ถ้าเผื่อเป็นกฎหมายกลางไม่ต้องเน้น มหาวิทยาลัยควรจะเด่นบางเรื่อง เทคโนโลยี ทางแพทย์ ควรจะเปิดช่องทำอย่างอื่นได้ด้วย เพราะว่าผู้ที่มาบริหารสถาบันนั้น วิสัยทัศน์ ความสามารถเชิงบริหารต่างกัน แรงจูงใจที่เกิดขึ้นในหน่วยงานต่างกัน น่าจะเปิดช่องว่างสถาบันที่เคยเป็นเฉพาะทางอยู่โดยไม่มีเครือข่าย ต้องเปิดช่องให้สามารถที่จะขยายไปอย่างอื่นได้

1.3 โครงสร้างของสภามหาวิทยาลัย โครงสร้างของการบริหารจัดการคือโครงสร้างของระบบที่ อธิการบดีเป็นผู้บริหาร อันนี้มีความสำคัญอย่างมาก ต้องบัญญัติไว้ในกฎหมาย ในปัจจุบันการที่มหาวิทยาลัยของไทยถดถอยไป ส่วนใหญ่หรือหลักสำคัญที่การปกครองของมหาวิทยาลัย อ้างว่าเป็นสากล พยายามจะให้บัณฑิตเป็นสากล คณะเป็นสากล การปกครองมหาวิทยาลัยไม่ได้เป็นสากล จะเป็นไปได้อย่างไร มีความสำคัญมากที่จริงลักษณะที่จะปรับปรุงอุดมศึกษาในพระราชบัญญัตินั้น มีเอกสารของธนาคารโลก กับ ยูเนสโกอยู่ชุดหนึ่ง เขียนไว้ในหนังสือด้วยว่าต้องพิจารณา 5 ประเด็นหลัก ประเด็นที่1 การปกครองเรื่องการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ประเด็นที่2 เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา คุณภาพการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยยังไม่ได้ดำเนินการให้ชัดเจน ประเด็นที่3 เป็นประเด็นที่สำคัญ การปฏิรูปหลักสูตร หลักสูตรของไทยในขณะนี้ คิดว่าไม่มีความยืดหยุ่น ไม่มีการยืดหยุ่นในการรับนักศึกษา ไม่มีการยืดหยุ่นในการให้นักศึกษาจบ ไม่มีการยืดหยุ่นในรายวิชา ไม่มีการยืดหยุ่นแก่ปริญญาที่ให้แก่นักศึกษา ไม่มีการยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน ด้านความถนัดของผู้เรียน ความเป็น

สากล คงเป็นไปได้ ถ้าไม่ปรับ ประเด็นสำคัญถัดไปคือประเด็นเรื่องการเงิน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเรียน ทำอย่างไรถึงจะให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่อยู่ห่างไกล หรือผู้ที่มีความพิการบางอย่างมีโอกาสเข้าไปสู่อุดมศึกษา สภาวิชาการ แต่เดิมนั้นสภาวิชาการก็ขึ้นอยู่กับอธิการบดี และมีอธิการบดีเป็นประธาน ลักษณะเช่นนี้ก็แปลว่าอธิการบดีทำงานคนเดียวเบ็ดเสร็จ แต่ในปัจจุบันแนวโน้มมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น สภาวิชาการขึ้นโดยตรงกับสภามหาวิทยาลัย แล้วอธิการบดีก็ไม่ใช่ประธานสภาวิชาการ เป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ถูกเลือกขึ้นมาเพื่อเป็นประธาน อธิการบดีเป็นกรรมการคนหนึ่งในสภาวิชาการเท่านั้น แล้วชัดเจนว่าความโปร่งใส การตรวจสอบ การสร้างดุลเพื่อถ่วงอำนาจ มีมากขึ้นกว่าเดิมอย่างชัดเจน สภามหาวิทยาลัยจึงมีความสำคัญอย่างมาก ถ้าเป็นอย่างนี้ สภามีหลายรูปแบบที่สำคัญสภาต้องรับผิดชอบด้วยเพราะกำหนดนโยบายให้มา

1.4 รายได้ของมหาวิทยาลัย เวลานี้ส่วนใหญ่จะต้องพึ่งตนเอง แล้วการเงินของรัฐมาสู่มหาวิทยาลัยจะต้องลดลงด้วย ในสภาพของความเป็นจริงจะต้องลดลง มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องหาเงินรายได้เพิ่มขึ้น การหาเองก็มีการหาได้หลายทาง ที่สำคัญที่สุดมาจากค่าเล่าเรียนนักศึกษา ทุนวิจัยจากรัฐบาล จากบริษัทห้างร้านต่าง ๆ การบริการวิชาการ การบริการชุมชน ก็เป็นรายได้หลักของมหาวิทยาลัย การบริการวิชาการเป็นหน้าที่ของอธิการบดีไม่ใช่ของคณะ อธิการบดีจะต้องมีหน่วยงานสำคัญ ที่หาเงินได้ให้มหาวิทยาลัย ส่วนที่ได้เงินมาจำนวนมากไม่ใช่อาจารย์ ทำโดยหน่วยงานมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่จะไปจ้างคนภายนอกบริการวิชาการแทนมหาวิทยาลัย แล้วนำรายได้มาสู่มหาวิทยาลัยเพื่อการใช้จ่าย อีกอันหนึ่งที่สำคัญคือเงินบริจาค เงินบริจาคส่วนใหญ่มาจากศิษย์เก่าองค์กรกุศลต่าง ๆ บริจาคตามโครงการของเขา ดังนั้นศิษย์เก่าสำคัญ

1.5 ราชภัฏ อ่างเป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่น อาจแคบไป คำว่าท้องถิ่นควรตัดทิ้ง ในอนาคตต้องเครือข่ายมีหลายลักษณะด้วย คือเครือข่ายในลักษณะของสหสัมพันธ์ คือชื่อราชภัฏก็ยังคงอยู่อย่างนั้น แต่อยู่ภายใต้มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ราชภัฏจะใช้ประโยชน์จากวิทยาลัยอื่น ๆ ทางด้านอื่น เป็นการส่งราชภัฏให้ก้าวขึ้นไปอีกก้าวหนึ่ง โดยที่ยังคงสถานภาพของตัวเองอยู่ อันเป็นความร่วมมือเครือข่ายที่มีประโยชน์มาก ควรจะรวมกันในพื้นที่ไม่ห่างไกลกันมากนัก เพราะเอาความเข้มแข็งมาใช้ประโยชน์ ราชภัฏก็ยังคงอยู่

1.6 สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ก็คือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ส่วนที่ 2 อาจจะมีตัวแทนของศิษย์เก่าหนึ่งคน ส่วนที่ 3 อาจจะมีตัวแทนของผู้บริหารหนึ่งคน ส่วนใหญ่ควรจะเป็นบุคคลภายนอก อาจจะมีตัวแทนจากท้องถิ่น กรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรจะเป็นได้เพียงแห่งเดียวเท่านั้น ในต่างประเทศเป็นได้เพียงแห่งเดียว โดยหลักทั่วไปควรมีนักศึกษาอย่างน้อย 1 คน แต่ในกำกับส่วนมากตัวแทนนักศึกษาที่มาเป็นตัวแทนในสภามหาวิทยาลัย ไม่มีสิทธิเข้าประชุมในวาระสำคัญบางเรื่องที่เป็นความลับของมหาวิทยาลัย ในต่างประเทศนักศึกษาที่มีความเป็นผู้นำก่อนข้างสูง

อธิการบดีควรมีวาระเดียว 6-7 ปี ควรมีข้อกำกับในการประเมินครั้งต่อมด้วย สมมุติว่า กำหนดไว้ว่าอธิการบดีมีวาระ 6-7 ปี แต่พอถึง 3 ปีต้องมีการประเมินการทำงานของอธิการ เพื่อดูแนวทางการบริหารงาน มีข้อบกพร่อง ข้อดี ข้อเสียอย่างไรบ้าง กำกับให้อธิการบดีทำงานดีขึ้นกว่าเดิม

1.7 อธิการบดีต้องมีความรอบรู้ ในศาสตร์ทั่วไปมาก ความรอบรู้ที่สำคัญที่สุด อาจจะเป็นคนในหรือคนนอกก็ได้ ต่างประเทศอธิการบดีเขาเปิดรับคนนอกส่วนใหญ่ หลายแห่งถือเป็นนโยบายรับคนในส่วนใหญ่จะเป็นสรรหา แต่การสรรหามีกระบวนการหลายอย่าง กระบวนการที่สำคัญอันหนึ่งก็คือว่า กรรมการสรรหานั้นมีสิทธิไปเชิญคนมาก็ได้ คนที่มาบริหารมหาวิทยาลัยได้ดีนอกเหนือจากความรู้ความสามารถ รู้กว้าง รู้ลึกและมีคุณสมบัติสำคัญอีก 2-3 ประการ 1. เป็นคนเก่งมีแววดี 2. เป็นคนมีความรับผิดชอบ 3. มีวัฒนธรรมคือให้เกียรติคน ต้องรู้จักกาลเทศะ เป็นคนตรงต่อเวลา เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่คนในมหาวิทยาลัย การบริหารงานมันมีข้อกำกับอย่างไร ความเป็นผู้ต้องเข้าใจว่าผู้นำทำอะไร ผู้นำในอุดมศึกษาหรือในมหาวิทยาลัยนั้น มีความแตกต่างจากผู้นำระดับชาติ ผู้นำในมหาวิทยาลัยที่เป็นอธิการบดี ต้องไม่สร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้น อธิการบดีต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ในเรื่องการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้นจะต้องมีความรู้ มีโลกทัศน์ เป็นตัวอย่างที่ดีให้คำแนะนำในเรื่องนั้นได้ตามสมควร จะต้องทำอย่างไรให้อธิการบดีเป็นหัวหอก ให้มหาวิทยาลัยของเราเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ เป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมทำอย่างไร คนนอกคนในก็ได้

1.8 สภาวิชาการควรมีอย่างยิ่ง บอร์ด กับสภาที่เหมือนกัน สภาวิชาการมีรูปแบบหลายรูปแบบด้วยกัน รูปแบบหนึ่งที่สำคัญที่ต้องมีคือกรรมการวิชาการ นั้นต้องเป็นบุคคลซึ่งสามารถทดแทนสาขาต่าง ๆ ที่สภามหาวิทยาลัยมีได้ มิฉะนั้นการพัฒนาจะมีความลำบาก ในต่างประเทศส่วนใหญ่ต้องเป็นศาสตราจารย์ ของเรายังมีน้อย

1.9 การตรวจสอบ กรรมการมี 2 ระดับ ระดับสภามหาวิทยาลัย และของอธิการบดี การตรวจสอบภายใน ขาดไม่ได้ เป็นหัวใจสำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย การทำงานของอธิการบดี ที่มีคุณธรรม จริยธรรม งานตรวจสอบภายในเป็นการชี้ช่องว่าง จุดอ่อนของมหาวิทยาลัย การเงินและเรื่องอื่น ๆ คณะใดบ้างที่มีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ การตรวจสอบภายใน ไม่ควรขึ้นกับอธิการบดีควรทำงานอย่างอิสระนี้สำคัญมาก การตรวจสอบภายในต่างประเทศเอาคนนอกมาทั้งนั้น รายงานตรงต่ออธิการบดี โดยไม่ขึ้นอยู่กับกองใด ๆ ทั้งสิ้นเลย การบริหารจัดการ ขึ้นอยู่กับแบบฉบับของแต่ละแห่ง ถ้าเป็นในต่างประเทศ มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง มีอำนาจการจัดการจะถ่ายไปที่คณะทั้งหมด แล้วก็จะมีกองถ่ายไปที่ภาควิชาดำเนินการ

1.10 เอกชนนี้เป็นการบริหารแบบรวมศูนย์ อยู่ที่สำนักงานอธิการบดีหมด คณะบดีอาจไม่มีสิทธิอนุมัติเงิน หรืออาจมีได้เล็กน้อย ระบบที่จะออกแบบใหม่นี้อาจให้อนุมัติได้

1.11 อาจารย์มีหน้าที่ 2 อย่างคือ การเรียนการสอน การวิจัย อันอื่นเป็นหน้าที่รองมากกว่า

1.12 กำกับดูแลมี 2 เรื่อง 1. กำกับดูแลในเรื่องการวางแผนการผลิตการวิจัยควรมีข้อตกลงกับมหาวิทยาลัยที่ชัดเจน 2. กำกับดูแลเรื่องคุณภาพเพราะหน่วยกำกับควรมี เกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เกณฑ์มหาวิทยาลัย เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรควรมีต้องมีกำกับในส่วนนั้น

2.1 ควรให้มหาวิทยาลัยทำเองแต่ คณะกรรมการอุดมศึกษาควรมีเกณฑ์กลางอยู่ เช่น เกณฑ์มาตรฐานการเป็นอาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แต่ในการจัดการควรเป็นเรื่องของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้มีการแตกต่างกันมากเกินไป

2.2 มี 2 ประเภทก็พอ อาจารย์กับไม่ใช่อาจารย์ อาจารย์เป็นนักวิจัยกลุ่มหนึ่ง

2.3 การพัฒนามี 2 ส่วน ในอนาคตคนที่ไม่มีปริญญาเอก มหาวิทยาลัยในแคนาดา อาจารย์ที่มีปริญญาเอก 99.9% หรือ 100% เพราะฉะนั้นถ้ารับคนหนุ่มมาปริญญาโทแต่คุณต้องไปเรียนปริญญาเอกมา เพื่อสร้างสถานภาพ อันนี้เป็นประเด็นที่จะต้องช่วยกัน

2.4 ประเมินเรื่องการเรียนการสอน การวิจัย การพัฒนาอาจารย์น้อยไป เพราะผู้บริหารมีสายตาอันสั้น การพัฒนาอาจารย์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาอาจารย์ในเรื่องศาสตร์การสอน เพราะตอนนี้การเรียนการสอนผิดไปจากเดิม เพราะเทคโนโลยี ไม่พัฒนาอาจารย์ถือว่าล้าหลัง อันที่สองการพัฒนาอาจารย์เชิงวิจัย การจบปริญญาเอกมาบางครั้งการวิจัยเปลี่ยนไปจากเดิม เมื่อเข้ามาสู่มหาวิทยาลัยแล้ว วิจัยมันเป็นรูปแบบใหม่ควรจะให้แนวทางในการวิจัยอย่างใหม่ด้วย เพราะฉะนั้น 2 เรื่องนำให้ความสำคัญดูแล ถ้ามหาวิทยาลัยไม่ดูแลจะไม่เป็นเลิศ

ในอนาคตสังคมมันจะเปลี่ยนแปลงไป คนที่ไม่มีจริยธรรม ไม่วินัยจะอยู่ไม่ได้ จะเขียนไว้ก็ได้ ไม่เสียหายอะไร

งบประมาณเคยเสนอไปควรเป็นราย 3 ปี เขาเรียกว่ามหาวิทยาลัยได้วางแผนล่วงหน้าได้ดี อังกฤษ ออสเตรเลีย อเมริกาใช้กันหมด 3 ปี มหาวิทยาลัยจะได้วางแผนได้ว่าอีก 3 ปีข้างหน้ามหาวิทยาลัยจะทำอะไร ทีละปีทำอะไรต่อเนื่องก็ไม่ได้ การพัสดุถ้าจะซื้อใหม่ใช้ระบบออนไลน์

เป็นหน้าที่คนบดีต้องดูแล ถ้าเป็นเงินงบประมาณต้องใช้ให้หมดอาจจะให้อำนาจการออกกฎกระทรวงได้ ยกตัวอย่างเรื่องการกำกับดูแลของการศึกษามันอาจจะต้อง ออกกฎหมายหลักให้สามารถจัดทำ การกำกับดูแลเป็นเกณฑ์ต่าง ๆ ได้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานอาจารย์ เกณฑ์มาตรฐานตำแหน่งทางวิชาการ เพราะของบางอย่างมีความจำเป็น

ก็มีเรื่องกำกับดูแล เรื่องความโปร่งใส ควรมีกำกับไว้ในกฎหมาย ต้องมีการแสดงรายการเงินให้แก่ กรรมการสภามหาวิทยาลัย 1 เดือนต่อครั้ง 3 เดือนต่อครั้ง ณ ปัจจุบันควรจะต้องกำหนดไว้เลยว่า กรรมการสภามหาวิทยาลัยนั้นจะเป็นเกิน 1 แห่งของรัฐไม่ได้ของเอกชนไม่ได้ หรือการเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยเป็นได้เพียง 1 แห่งเท่านั้น ไม่งั้นมันจะมีปัญหาเกิดขึ้น การรับผู้บริหารต้องเปิดเผยมีการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อ เขียนให้ชัดเจน

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 10 รศ.ดร.บุหงา วัฒนนะ

1.1 ถ้าคิดว่าจะต้องให้ออกนอกระบบ น่าจะเป็นเหตุผล เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการมากกว่าที่เป็นอยู่ หมายความว่าถ้าอยู่ในกรอบขณะนี้เหมือนกับว่า มหาวิทยาลัยไม่ได้ มุ่งตรงนี้ แต่บริบทของแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน

1.2 ถ้าเอาสิ่งงานภารกิจอุดมศึกษานั้นมา ก็คิดว่าครอบคลุม แต่ขึ้นอยู่กับว่าจริงๆ แล้วคิดว่ามหาวิทยาลัย แต่ละแห่งจะให้น้ำหนักวัตถุประสงค์ไม่เท่ากัน จะให้น้ำหนักยังงัยหรือจะให้เปอร์เซ็นต์ในการที่จะไปบริหารจัดการอย่างไร บางแห่งอยากมาเน้นการสอนมากกว่า เพราะในแต่ละแห่งควรมีอิสระ จะให้เน้นน้ำหนักควรจะขึ้นอยู่กับบริบท

ออกนอกระบบน่าจะนำจะเป็นความสะดวคล่องตัวในการที่จะทำอะไร มีลักษณะเฉพาะของตัวเอง

1.3 ถ้าเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับก็ต้องมีมาตรฐานเท่ามาตรฐานสากล เสรีภาพเท่าที่ควรจะเป็น และมีอิสระทุกด้าน รูปแบบของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา หรือโดยเฉพาะรูปแบบกฎหมายสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ที่ค้นพบในการวิจัยนี้เป็นอย่างไร มหาวิทยาลัยราชภัฏในกำกับของรัฐ ก็ไม่ควรจะต่างกัน เพราะไม่ต้องการเป็นมหาวิทยาลัยชั้นสอง ควรต่างกันเฉพาะบริบท แต่หลักการอุดมศึกษา และสิทธิต่าง ๆ และมาตรฐานอื่นควรเหมือนกัน

1.4 ควรมีองค์กรที่หารายได้แต่ไม่ควรให้อาจารย์ไปทำเอง ควรมีองค์กรเฉพาะเพื่อการลงทุนหรือการจัดหารายได้ หรือการจัดการกองทุนต่าง ๆ ให้ได้ผลประโยชน์เพิ่ม

1.5 เห็นด้วยที่ให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัย ในเชิงที่ว่า คนที่เข้ามาควรเป็นคนที่มีความหมายกับบริบทมหาวิทยาลัยจริง อย่างสมมติว่า ปรัชญาของราชภัฏ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เราจะเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยแล้ว เพราะฉะนั้นคนในท้องถิ่นควรจะเข้ามา โดยอาจมาร่วมในสภาก็ได้

1.6 นักศึกษายังไม่เห็นด้วยที่จะให้เข้ามาเป็นกรรมการในสภา แต่อาจมีส่วนร่วมในลักษณะอื่น ๆ หรือรูปแบบการรับฟังความคิดเห็นก็ได้

1.7 คุณสมบัติทั่วไป ของอธิการบดีควรจะเป็น นักบริหาร นักวิชาการคู่กัน นักบริหารควบกับความสามารถบริหารจัดการมืออาชีพ มีลักษณะแบบนี้มากขึ้น เพื่อนำพาองค์กรให้ไปรอดได้ วาระขึ้นอยู่กับว่าจะเอาแนวคิดของอะไร คือถ้าเอาแนวคิดของต่างชาติ บางแห่งเขาจะมีความรู้สึกว่าจะขึ้นอยู่กับผลงาน ดูผลงาน ถ้าผลงานไม่ดี 2 ปี ก็ควรจะไปแล้ว เหมือนอย่างมหาวิทยาลัยดัง ๆ ถ้าทำผลงานดีคุณก็อยู่ได้ยาวเลย แต่ว่าสำหรับบริบทเมืองไทย ถ้ายาวนานก็มีปัญหา และไม่ควรจะเกิน 2 วาระ ตามมาตรฐาน

ควรจะให้คนนอกได้ ระดับคนบดีด้วย เพราะความเป็นมืออาชีพจะช่วยมาก จะเป็นฐานเคยอ่านหนังสือพิมพ์เจอรับสมัครคนบดีทางหนังสือพิมพ์ เห็นด้วยนะ ก็ดีเปิดเผยดี

1.8 สภาวิชาการ เห็นว่ายังจำเป็นอยู่ ยิ่งเราเน้นว่าอยากจะทำให้ความเป็นเลิศทางวิชาการ แต่ ก็ควรจะเป็นบอร์ดที่ควรจะให้แยกหน้าที่กันให้ชัด บทบาทต้องชัด

1.9 โครงสร้างทั่วไปควรจะให้โอกาสยืดหยุ่นได้ มีจำนวนมากน้อยไม่สำคัญ แต่ว่าการเลือก คนสำคัญกว่า เลือกคนไปอยู่ตรงนั้นทำให้เกิดผลอย่างไร ทำให้งานมีประสิทธิภาพและมีผลงานหรือไม่ ควรจะเป็นคนนอก ไม่เฉพาะคนบด หรืออธิการเท่านั้น อาจจะเป็นฝ่ายจัดหารายได้ก็เป็นคน นอกหรือว่าฝ่ายบางฝ่ายที่เราเห็นว่า คนนอกน่าจะดีกว่า ก็ดำเนินการได้

1.10 อะไรที่อิสระเกินไปก็อาจจะไม่ดี แต่อะไรที่มาบังคับมาก ๆ ก็ไม่ดี ก็อยากให้เห็นเชิงว่า รัฐควรกำหนดขอบข่ายกว้าง ๆ มา ว่าให้อะไรบ้างที่อิสระ มีอะไรบ้างที่รัฐจะเข้าไปกำกับดูแล แล้ว วิธีการกำกับดูแลของรัฐบาลจะเป็นโดยลักษณะใดให้ชัด

2.1 คณะกรรมการบริหารงานบุคคล ก็ควรประยุกต์เอาวิธีการของเดิมมาใช้ ที่ประกอบด้วย ใครบ้างแต่บทบาทหน้าที่อาจเปลี่ยนไปตามสภาพใหม่ มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการขึ้นมาช่วยงานด้าน ต่าง ๆ ได้

2.2 ในการปฏิบัติงานมีเกณฑ์กติกาชัดเจน ถ้าไม่สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีสิทธิ ปลดออกทันทีหรืออะไร หรือจะให้มีความยืดหยุ่นอย่างไรก็ได้

2.3 พัฒนาอาจารย์หรือพนักงานต้องมีอยู่แล้ว ปกติเรื่องของพัฒนาบุคลากรในองค์กร แต่ อีกอันอย่างหนึ่ง คือการประเมิน ควรมีเป้าหมายให้ชัด เช่นว่าภารกิจต้องทำอะไร ต้องสอนให้ได้เท่า นี้ชั่วโมง ผลประเมินการสอนนักศึกษาต้องไม่บกพร่องเกินกี่ข้อ คิดว่าจะต้องทำงานวิจัยต่อปี ต่อ เรื่อง ลักษณะไหนต้องชัดเจน หมายความว่าตรงนี้ต้องตกลงตั้งแต่ต้น

2.4 วินัยและจรรยาบรรณควรต้องมีอยู่ เช่น สมมติว่าคุณไม่เข้าสอน ไม่รับผิดชอบงานก็ต้อง มีจรรยาบรรณ มีวินัยอยู่

3.1 งบประมาณทำเป็นรายปี แต่ขอให้พยายามปรับเป็น Block grant ให้มากขึ้น หมายถึง ว่าทำรายปีจริง แต่เราสามารถจะยืดหยุ่นได้มากขึ้น คือ งบอุดหนุนทั่วไป

3.2 หน่วยตรวจสอบภายในขึ้นกับสภาดีที่สุด เพราะว่าถ้าระบบตรวจสอบภายในตรวจตั้งแต่ผู้ บริหาร แต่ถ้าไปขึ้นกับอธิการบดี เหมือนกับว่าไปครอบงำกรรมการได้ ซึ่งก็ควรไปขึ้นกับใคร ซึ่งอยู่ เหนืออธิการ หมายถึงว่าเขารายงานสภาได้ ไม่ใช่มาคุม

4.1 การพัสดุก็ต้องออกระเบียบให้มีความคล่องตัว มีความโปร่งใส ลดขั้นตอน กระจาย อำนาจแต่ต้องรับผิดชอบในการกระทำของตน

4.2 หลักสำคัญในการพัสดุ ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ผู้เกี่ยวข้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ ระวังไม่เอาคนที่ผลประโยชน์ร่วมได้ ทำตามระเบียบที่วางไว้เคร่งครัด

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 11 ผศ.ดร. สุชาติ ตันธนะเดชา

1.1 ประเด็นการจัดตั้งมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำเป็นต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ เพราะว่าหลักการอุดมศึกษาต้องอิสระ ต้องเป็นนิติบุคคล เหมือนเป็นบริษัทอะไรอย่างนี้ ต้องรับผิดชอบ มีระบบของตัวเองในการทำธุรกิจ ไม่ว่าจะระบบการเงิน ระบบบุคลากร เป็นของตัวเอง เป็นกฎหมายหลัก สามารถทำอะไรเป็นของตัวเองได้ เหมือนเป็นบริษัท อุดมศึกษาต้องมี พ.ร.บ. ของแต่ละแห่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่หลักของอุดมศึกษาต้องมีอะไรที่คล้าย ๆ กัน เมื่อเป็นอย่างนี้ หลัก ๆ อุดมศึกษา เมื่อเป็นกฎหมาย ควรจะบอกถึงคนที่ เป็น เจ้าของดูแลว่า ใครเป็นคนดูแล ถ้าเป็นเอกชนก็ชัด ถ้าเป็นของรัฐก็ต้องออกมาในรูปของตัวเองแทนรัฐเป็นเจ้าของดูแล ซึ่งรูปแบบโดยทั่วไปก็คือ สภามหาวิทยาลัย

1.2 หลักการใหญ่ของมหาวิทยาลัยในกำกับคือเรื่องอิสระ แล้วทำให้เกิดอุดมศึกษาคือ มีเสรีภาพทางวิชาการ ต้องมีการบริหารเป็นอิสระ นี่ถือเป็นหลักอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะเป็นอุดมศึกษาแบบไหน ของเมืองไทย มีอยู่ 3 แบบ 1. แบบมหาวิทยาลัย 2. แบบวิทยาลัย 3. แบบสถาบัน อย่างสถาบันพระปกเกล้า เป็นแบบไหนก็ต้องมีกฎหมายแบบนั้น

1.3 การจัดโครงสร้าง การจัดองค์กรภายใน การแบ่งส่วน แล้วแต่ภาษากฎหมาย ขึ้นกับหลักใหญ่ พวกนี้เหมือนกับ function หลัก จะจัดองค์กรในลักษณะที่ทำให้สามารถ function ตามสิ่งที่ต้องการได้ให้ดีที่สุด ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

conceptใหม่ในการบริหารงานต้องน้อย องค์กรต้องเตี้ย ต้องราบ แต่ต้องมีชั้นบ้าง แต่กว้างที่จะเชื่อมโยงงานกันได้ คนที่เข้ามาทำงานต้องมากกว่า 1 หน่วย เขาเรียกว่าเป็นแมททริค องค์กรแบบแมททริค คือสั่งกันได้มากกว่า 1 หน่วย ควรจะทำงานได้หลายหน้าที่

1.4 หลักการใหญ่ๆทำอย่างไร ให้สนับสนุนหลักการอุดมศึกษาเรา คือความมีอิสระเสรีในการบริหาร กับเสรีภาพทางวิชาการ 2 ตัวนี้เป็นหลัก เพราะฉะนั้นกฎหมายอะไรที่เป็นอุปสรรค ความเป็นอิสระ ก็บัญญัติให้ยกเว้นเสีย

กฎหมายเกี่ยวกับสหภาพต้องไม่มี อย่าไปหุ้มหุ้ม เพราะโดยธรรมชาติของอาจารย์มหาวิทยาลัย จะไม่มาอยู่กับรายละเอียด ระเบียบ เขาอมรับแต่กฎอะไรกว้างๆ

1.5 เกี่ยวกับรายได้ โดยหลัก สถาบันพวกนี้รัฐยังจะต้องให้การสนับสนุน เพราะว่าจะเป็นประโยชน์แก่รัฐ การที่จะสร้างคนให้มีความรู้ที่เป็นประโยชน์ เพราะฉะนั้นรัฐต้องให้ส่วนหนึ่ง แต่มหาวิทยาลัยต้องมีหน้าที่ที่จะต้องไปหาเงินส่วนอื่นเพิ่มเติม ก็อาจจะใช้ทรัพย์สินที่ดินที่มี หรือทรัพย์สินทางปัญญาต่าง ๆ ที่จะไปหารายได้ เพิ่มเติมได้ของตัวเองมาสนับสนุน รวมทั้งขอบริจาคจากเอกชนเข้ามารวม ๆ กัน ที่มาเป็นค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยเพื่อไปสู่คุณภาพ เรื่องทุน เรื่องรายได้เป็นเรื่องการพัฒนาระยะยาว ต่างประเทศเขาก็นิยมตั้งเป็นกองทุน ซึ่งที่จริงต้องเป็นกองทุนมหาศาล ที่จะเอาผลประโยชน์มาใช้เท่านั้น แล้วเขามีวิธีหาสะสมไปเรื่อย ตรงนี้เมืองไทยเราเพิ่งมาคิดก็เข้าไป ปกติต่าง

ประเทศเขาจะหากองทุนนี้ก่อน เมื่อได้แล้วค่อยเปิดมหาวิทยาลัย แต่ของเราไม่มี มีงบประมาณสร้าง ตึกสร้างอะไรหน่อยก็เปิดแล้ว แล้วไปหาทีหลัง ก็ทำให้มหาวิทยาลัยของเราเรื่องเงินทองไม่เต็มที่ กระทั่งถอนกระแค้น

1.6 บทบาทหลักของมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่งต้องสนองความต้องการของสังคม ต้องสนองรัฐบาล เพราะต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ รัฐควรจะเห็นว่าควรผลักดันอะไรอย่างไร จึงต้องทำนโยบาย รัฐด้วย ต้องฟังนโยบาย ไม่ฟังเขาก็ไม่ให้เงินสนับสนุน รัฐบาลที่ดีทำเพื่อประโยชน์ประเทศชาติ เขาจะบอกว่าเขาจะทำเรื่องไหน มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุน อีกส่วนหนึ่งจะสนองในส่วนของตัวเอง เป็นความก้าวหน้าทางวิชาการ และคนอื่นเขาไม่เข้าใจ เพราะฉะนั้นก็ต้องหาเงินเองสนับสนุนเอง ส่วนหนึ่งเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ

เขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยก็ต้องดูว่าความต้องการมากหรือน้อย ถ้าความต้องการมาก ทำไม่ไหวก็ต้องแบ่งกันทำ ตรงนี้เราจะไปกำหนดเป็นกฎหมาย มหาวิทยาลัยแห่งนี้จะให้บริการอย่างไร น้อยอย่างนี้มันไม่ได้ ไม่เหมาะ ต้องปล่อยหลวมไว้เหมือนกับบริษัท ถ้ากระจายกันได้ก็กระจาย หลักรใหญ่ ๆ ดูความต้องการ และต้องสนองนโยบาย และที่สำคัญต้องมีแผนกลยุทธ์ที่ดีทุกแห่งจึงจะไปได้ดี

1.7 เรื่ององค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย ในยุคนี้ควรจะใช้ Concept สมัยใหม่ ต้องดูว่าสถาบันนั้นมีใครมีผลประโยชน์ร่วมอยู่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นของรัฐ ของเอกชน หรือชุมชน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า สถาบันแห่งนี้มี Stakeholder อย่างไรบ้าง ถ้าพูดถึงส่วนที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ การเป็นตัวแทนของเจ้าของเราถือว่าทุกคนเป็นข้าราชการขึ้นอยู่กับรัฐอยู่แล้ว เวลาพูดถึงสภามหาวิทยาลัย องค์การสูงสุดเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ถ้าจะดูตั้งแต่สภา ซึ่งเหมือนกับการเป็นตัวแทนเจ้าของมาดูแลกิจการ และผู้จัดการก็คืออธิการบดีเป็นคน Run แต่ธรรมชาติขององค์การตอนนี้อาจารย์เป็นใหญ่ มันก็ต้องดูไปถึงอาจารย์จะมีบทบาทในการดูแลบริหาร

แล้วแต่ว่าจะให้เป็น C.E.O.(Chief Executive Officer) หรือจะเป็นผู้จัดการทั่วไป หรือเป็นเพียงผู้รับจ้างตามที่สภากำหนดแล้วก็ตามั่งทำ หรือจะเป็น Superman ก็ได้ อาจจะเป็น Superman ทำทุกอย่าง แล้วเสนอให้สภา ประเด็นตรงนี้ผมไม่คิดว่าจะไปแยกเรื่อง ต้องรวมทั้งหมดตั้งแต่บนกระทั่งล่างสุด ว่าจะปกครองดูแลกันอย่างไร โดย Concept ที่ว่าปกครองดูแลกันเอง

การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในสภาของนักศึกษา นั้น นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นกรณีพิเศษ ไม่เหมือนกับองค์กรอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่นักเรียนก็เป็น Stakeholder แต่นักศึกษาเป็น Stakeholder ที่พิเศษ คือมีผลประโยชน์และเกี่ยวกับตัวเขาเอง คือเป็นทั้ง Input และ Output บางครั้งไม่เหมาะจะมาเป็นตัวแทนมากำกับดูแลในการบริหาร เพราะเขาเป็นคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ต้องขึ้นกับประวัติศาสตร์ของสถาบันแห่งนี้ เช่น ประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยบางแห่ง มาจากการเลือกตั้ง นิสิตนักศึกษา เขามีบทบาท เรียกร้องต้องการอะไร ยกตัวอย่างมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประวัติศาสตร์นัก

ศึกษาเขามีบทบาท ดังนั้นนักศึกษาเขาก็มีสิทธิในการโหวต หรือมีสิทธิเข้ามาไปอยู่ในการประชุมระดับสูง ขณะที่มหาวิทยาลัยหลาย ๆ แห่งไม่มี เขาก็มีโอกาสเปิดช่องให้นักศึกษามาแสดงความคิดเห็นได้

1.8 อธิการบดีอย่างที่บอกไว้ขึ้นกับลักษณะ Governance ว่า Governance ทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ที่จะปกครองดูแลกันเอง จะดูแลแบบไหน พูดย่าง ๆ ตั้งแต่สภาว่า เราได้สภาที่เป็นตัวแทนแล้วแข็ง แล้วลงมากำกับเยอะมากเลยแล้วแข็ง อธิการบดีก็ต้องอ่อน อธิการบดีก็เพียงแต่ปฏิบัติ ตาม แล้วก็อาจจะมีให้ครู – อาจารย์ ให้นักศึกษาเข้ามา มีบทบาทบ้าง หรือข้าราชการสาย ข สาย ค เข้ามา มีส่วนบ้างก็จบ ถ้าเป็นอย่างนี้ อธิการบดีก็เพียงเหมือนกับเป็นคนรับจ้างสภาทำงาน

กฎหมายต้องเขียนขึ้นเป็นรูปเดียวกับรูปแบบ Governance กฎหมายตัวนี้แต่ละแห่งต้องเป็นลักษณะ Governance ของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นออกมา ตามหลักที่เขาคิดแล้ว ตัวอธิการบดีจะต้องมีบทบาทสอดคล้องกับรูปของ Governance ของมหาวิทยาลัยแห่งนั้น คือมันต้องดูด้วยกัน เราจะมาดูเดี่ยว ๆ ว่าอธิการบดีเป็นอย่างไร ดูยาก แต่ถ้าจะพูดโดยทั่ว ๆ ไปอธิการบดีจะต้องเป็นคนเข้าใจหลักการของอุดมศึกษาไว้ ต้องดูรวมกันไปหมดว่าจะเอาแบบไหน

ที่นี้ส่วนมากก็ถ้าเป็นสภาแบบอ่อนหน่อย ในปัจจุบันประชุมเดือนละหน หนหนึ่งประมาณ 2-3 ชั่วโมง มันทำอะไรไม่ได้ นอกจากทำตามที่อธิการบดีสั่งเรื่อง ถ้าเป็นอย่างนี้อธิการบดีก็จะกลายเป็นเหมือน Superman กลายเป็นว่าเก่งทุกอย่าง แล้วเป็นคนเจ้ากี้เจ้าการจัดการเสร็จหมด สภาเพียงแต่อนุมัติ หรือไม่อนุมัติ และเวลาที่ไม่พอแล้วเพราะประชุมเดือนละหน เพราะฉะนั้นถ้าเป็นสภาแบบนี้ อธิการบดีจะเป็นเหมือน Superman ต้องเก่งและแข็ง

สำหรับการได้มาของอธิการบดี ควรจะเป็นแบบสรรหา เพราะว่าคนที่มีความรู้เพิ่มโดยธรรมชาติเขาจะไม่เสนอตัว มันต้องหากันเองในกลุ่ม ต้องกันเองในหมู่คนอาชีพมหาวิทยาลัยก็รู้เหมือนกันเราทำธุรกิจ เราจะรู้ว่าในอุตสาหกรรม บริษัทไหนเก่ง บริษัทไหนอ่อน ก็คล้ายกันเราต้องดูรูปแบบคุณสมบัตินี้

1.9 ผู้บริหารระดับคณะ และหน่วยงานต่าง ๆ ภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับ คือโดยหลักแล้วก็ ขึ้นกับบทบาทหน้าที่ว่าใน Governance เราจะให้มีบทบาทหน้าที่ทำอะไร ถึงจะออกมาเป็นรูปว่า จะเป็นสำนัก หน่วยงาน คณะ ภาควิชา หรือ อะไร มันขึ้นอยู่กับ Function ขึ้นอยู่กับบทบาทในการ Governance ขององค์กรนั้น ๆ ประการที่ 2 ก็ขึ้นกับขนาด เป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ กลาง หรือขนาดเล็ก เป็นมหาวิทยาลัยที่ใหม่หรือเก่าแล้วแต่ ซึ่งเหล่านี้ต้องเอามาดูด้วยกัน อย่างไรก็ตามหลักใหญ่ต่อไปนี้ องค์กรจะต้องไม่ใหญ่เกินไป เราต้องคล่องตัว ต้องยืดหยุ่น เพราะฉะนั้นคำตอบน่าจะเป็นหลักการ คุณสมบัติพวกนี้ มากกว่าที่จะบอกชัด ๆ ว่า จะเป็นสำนัก จะเป็นหน่วยงาน คณะ ภาควิชา เพราะตรงนี้ยอมมีภาษาของกฎหมายว่า ถ้าเป็นองค์กรระดับหนึ่งจะมีสิทธิมีอำนาจ หน้าที่อีกแบบหนึ่ง ตรงนี้ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน บทบาทหน้าที่ตรงนี้ด้วย

เรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง ตรงนี้โดยหลักวิชาแล้วคิดว่า ต้องมองในแง่การพัฒนาสถาบัน ถ้าสถาบันนั้นยังใหม่ ยังอยู่ในระยะของการบุกเบิก อย่างนี้อาจจะไม่ต้องมีวาระ เพราะเราต้องการคนที่เก่งให้อยู่ยาว แต่การไม่มีวาระไม่ได้หมายความว่า เราจะเอาเขาออกไม่ได้ ถ้าเห็นถึงจุดหนึ่ง ไม่เก่งไม่ดี อย่างที่คิด ก็เอาเขาออกแล้วเปลี่ยนใหม่ เพียงแต่ว่าเมื่อเราได้คนที่ดีแล้ว เนื่องจากยังอยู่ในระยะใหม่ ต้องการการพัฒนา เพราะฉะนั้นเราจำเป็นต้องให้เขาอยู่นานหน่อยถึงจะต่อเนื่องถึงจะพัฒนา สถาบันไหนที่ตั้งมานานแล้ว ผ่านระยะพัฒนาแล้ว ต่อไประยะพัฒนาต้องมีวาระ เพราะไม่แน่ใจว่า สไตส์ความเป็นผู้นำของอธิการบดีคนนั้น อาจจะมีในช่วงหนึ่ง ผ่านช่วงนั้นไปแล้ว อาจไม่เหมาะสมแล้ว ฉะนั้นจึงต้องมีวาระ แล้วสามารถที่จะปรับทีมใหม่ สามารถเลือกทีมใหม่มาทำงานให้สนองวัตถุประสงค์ แผนงานนโยบายของสถาบันได้

1.10 สภาคณาจารย์ ตรงนี้ก็กลับเข้าไปในหลักการของ Governance ว่าจะทำกับดูแลแบบไหน เมื่อก่อนนี้ สภาอาจารย์ไม่มีบทบาทเท่าไร อยู่ที่อธิการบดีหมดแล้ว ขึ้นตรงไปกับสภามหาวิทยาลัย แต่ถ้าหากว่าการกำกับอันใหม่ เราต้องการให้อาจารย์เขามีบทบาทมากขึ้น ก็จะมีสภาอาจารย์ขึ้นมา ต้องกำหนดบทบาทให้ชัดเจนว่าสภาอาจารย์ควรจะดูแลแต่เฉพาะเรื่องวิชาการ ส่วนผู้บริหารก็ไปดูแลเรื่องบริหาร ธุรกรรมต่าง ๆ ของสถาบัน

สภาวิชาการคิดว่าอาจจะมีหลายลักษณะเข้ามาเกี่ยวถ้าเป็นสถาบันใหญ่ จำเป็นต้องแยกสภาวิชาการออกไป เพื่อดูแลวิชาการต่างหาก ถ้าเป็นสถาบันที่เล็กหน่อยก็ไม่จำเป็น อาจจะมีสภาเดียวก็พอตรงนี้อาจจะเกี่ยวกันหมด แล้วเกี่ยวกับว่าก่อตั้งมานานหรือยังด้วย

1.11 คณะกรรมการประจำเพื่อดำเนินภารกิจต่าง ๆ คือลักษณะการทำงานของมหาวิทยาลัย เนื่องจากว่าต้องมีการทำงานด้วยสมอง ด้วยวิชาการ ซึ่งมีทั้งฝ่ายเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยมาถกเถียงกัน ฉะนั้นลักษณะงานของมหาวิทยาลัยต้องทำเป็นลักษณะของกรรมการ เพื่อได้ฟังความเห็นที่หลากหลาย แล้วตัดสินใจก็เหมาะสมดี ไม่เหมือนกับกระทรวงซึ่งจะทำงานตามสั่ง ตามอำนาจหน้าที่ เพราะฉะนั้นจะต่างกัน ลักษณะงานมหาวิทยาลัยควรจะเป็นแบบเป็นกลุ่มเป็นกรรมการ ที่นี้กรรมการก็ควรมีได้หลายระดับ ตั้งแต่เป็นกรรมการระดับชาติ ระดับสถาบัน ระดับคณะวิชา หรือแม้กระทั่งระดับภาควิชา อันนี้แล้วแต่การขอย่อยขององค์กร ก็จัดให้มีได้

1.12 การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณาจารย์ ในการบริหารยุคใหม่จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม หรือที่เราเรียกว่า Stakeholder แล้วใช้ Concept ของ Specification ความร่วมมือและบริหาร บรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีกว่า เพราะฉะนั้นการให้เขามีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่ดี แต่จะให้มากน้อยแค่ไหนแล้วแต่ความเหมาะสม

มีการมีส่วนร่วมของตัวแทนชุมชนและท้องถิ่น ในแง่หลักการของชุมชนถ้าโดยหลักใหญ่แล้ว ควรจะเข้ามาเป็นตัวแทนลักษณะของการเป็นเจ้าของ ก็มาคุยที่สภามหาวิทยาลัยก็พอแล้ว แต่ก็ไม่ได้ปิดประตูว่าเขาในระดับอื่นไม่ได้ มาในระดับอื่นจะมาในรูปของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือความเชี่ยวชาญ

อะไรบางอย่าง ซึ่งคณะวิชาหรือภาควิชาอาจจะไปฟังฟัง แต่โดยรวม ๆ แล้วมาในลักษณะกำกับดูแล อยู่ในสภามหาวิทยาลัยดีกว่า

1.13 การกำกับของรัฐในหลักใหญ่ ๆ ควรจะมีองค์กรอีกอันหนึ่งขึ้นมา เป็นกั้นชนระหว่างรัฐ กับมหาวิทยาลัย องค์กรนี้ก็จะต้องรับนโยบายของรัฐบาลมา แล้วมาเกลี้ยกล่อมมหาวิทยาลัย ให้ทำตามสิ่งที่รัฐบาลอยากให้เห็น อยากจะให้ทำเพื่อประโยชน์ของประเทศ ทำนอง สมศ. อาจจะมีเรียกเป็น อย่างอื่นอะไรก็ได้แล้วแต่มหาวิทยาลัย รูปแบบนี้ทางอังกฤษเขาจะมี Concept ที่ทำได้ดี

1.14 การตรวจสอบการดำเนินงาน คือโดยหลักการของการบริหาร เนื่องจากการทำงานอาจมี โอกาสผิดพลาด กลยุทธ์เทคนิคบริหารก็คือมีหน่วยตรวจสอบภายใน เพื่อไม่ให้เกิดการผิดพลาดในการ ใช้เงิน และสามารถใช้จ่ายเงินไปตามเป้าวัตถุประสงค์ได้ รูปแบบก็แล้วแต่สภา ขึ้นกับรูปแบบของ Governance เป็นสภาที่แข็งแกร่งอาจจะเอาไปตรวจสอบเองก็ได้ เป็นการคุมอภีการบดี ซึ่งเปรียบ เทียบเหมือนกับเป็นผู้จัดการอะไรทำนองนั้น แต่ถ้าเราได้รูปแบบ Governance ที่หย่อนลงหน่อย ไม่ ตั้งเงินเกินไปนัก หน่วยตรวจสอบนี้ก็อาจจะจะเป็นหน่วยตรวจสอบที่ขึ้นตรงกับอธิการบดี ช่วยอธิการบดี ในการทำให้โปร่งใส ถูกต้องโดย Concept เข้ามาในหลักของมหาวิทยาลัย คนที่เขามีความรู้ก็ควรจะ ปลอ่ยให้เขาตรวจสอบกันเอง มากกว่าที่เอาคนข้างนอกเข้าไปตรวจสอบ

1.15 การวางรูปแบบกฎหมาย โดยหลักการของกฎหมาย ไม่ควรจะเขียนจนรัดตัวเองเกินไป เพราะในอนาคตสังคมเปลี่ยนแปลงเร็วและเปลี่ยนอยู่เรื่อย เพราะฉะนั้นไม่ควรจะยาวควรจะเอาหลัก ใหญ่ ๆ ที่เป็น Concept หลัก ๆ ของอุดมศึกษา หลักการและ Function ที่สำคัญ ๆ รายละเอียดอื่น ๆ ควรจะออกมาเป็นกฎข้อบังคับ ระเบียบจะทำให้คล่องตัว แล้วสามารถปรับให้ทันการเปลี่ยนแปลงของ สังคมจะดีกว่า

2.1 การบริหารงานบุคคล ก็เข้าหลักอิสระเสรีภาพทางการบริหาร ฉะนั้นการบริหารงานบุคคล ต้องเป็นเรื่องของเขาเอง เขาจะจ้างใครด้วยเงินเดือนเท่าไร สัญญาจ้างอย่างไร มีระบบให้คุณให้โทษ อย่างไร มันเป็นเรื่องของแต่ละมหาวิทยาลัยไม่ควรจะทำให้มันเหมือนกันหมด

2.2 บุคลากรโดยหลักใหญ่ ๆ แล้วควรมี 3 ประเภท

1. กลุ่มบริหาร เราควรจะให้เขาเติบโตในอาชีพบริหาร ลักษณะเป็นมืออาชีพทาง บริหารได้เลย ถ้าไม่ชอบสอน ไม่ชอบวิจัย ไปเป็นผู้บริหารทำงานบริหาร ธุรกิจอะไรอย่างนี้ แต่ให้เขา สามารถเจริญเติบโตขึ้นไปได้ ไม่แพ้สายอาจารย์

2. กลุ่มอาจารย์ คือกลุ่มที่มีความรู้ เป็นกลุ่มนักวิชาการ

3. กลุ่มที่สนับสนุน เพราะอาจารย์เขาทำโดยลำพังคนเดียวไม่ได้ ใครไปเสริมเขา เพื่อลดเวลาเรื่องของธุรกิจ ระเบียบ ซึ่งไม่จำเป็นปลอ่ยให้พวกนี้ บุคลากรกลุ่มนี้ฝ่ายสนับสนุนไปจัด การดูแลแทน ช่วยให้อาจารย์เขามีเวลาในการทำวิชาการมากขึ้น

2.3 การสรรหา การได้มาซึ่งบุคลากรควรจะเป็นลักษณะคัดเลือก และควรให้เขาทดลองงาน

ถ้าไม่ถูกใจก็เอาออกได้ แล้วการรับเข้ามาจะต้องให้คนที่ทำงานด้วย มาช่วยตรวจสอบ มาช่วยกันดู เพราะเขาจะต้องมาทำงานด้วยกัน

2.4 กระบวนการเรื่องนี้ควรจะเปิดกว้าง ควรจะเป็นการคัดเลือกและกำหนดคุณสมบัติพื้นฐาน อาจจะมีการสอบ ใครได้คะแนนมากกว่าแสดงว่าฉลาดกว่า ซึ่งคนฉลาดอาจจะทำงานไม่ได้เรื่อง อีกส่วนหนึ่งก็เป็นเรื่องคุณสมบัติทั่วไป ในการทำงานก็ต้องดูจากหลักฐานอื่นๆ จดหมายแนะนำ จดหมายรับรอง หรือผลงานที่เอามาแสดงกัน เพราะฉะนั้นก็ต้องดูทั้ง 2 ส่วน

2.5 การทดลองงาน การบรรจุทดลอง คิดว่าทำได้เลย ถ้าคิดว่ากฎหมายออกนอกกรอบ มีความคล่องตัว ทำได้อยู่แล้ว อยู่ที่การวางระบบ ว่าระบบการบริหารงานบุคคลของตัวเองควรเป็นอย่างไร ในด้านต่าง ๆ

2.6 ในการกำหนดเงินเดือน โดยหลักการก็คือว่าองค์กรต้องเล็ก คนทำงานต้องน้อยแต่ต้องทำงานมาก ๆ ให้เงินเดือนสูง ๆ หลักการก็เป็นอย่างนี้ แล้วที่จะให้รางวัลต้องอยู่ที่ผลงาน ถ้ามีผลงานดี ก็จะได้รับผลประโยชน์เพิ่มเติม หลักการโดยใหญ่ ๆ ความก้าวหน้าอยู่ที่ผลงาน ถ้าไม่มีผลงาน เหมือนต้องถูกลงโทษ เพราะฉะนั้น ระบบการให้คุณให้โทษต้องมี ค่าตอบแทนอื่น ๆ ก็จะได้โดยฝีมือ

2.7 เรื่องการพัฒนาคณาจารย์ต่อไปนี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะความรู้วิชาการเทคโนโลยีย่อมเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ การพัฒนาคณาจารย์ต้องทำอยู่เรื่อย ๆ ไม่งั้นเราจะต้องเหลือแต่บุคคลที่ล้าสมัย เพราะฉะนั้นต้องมีแผนพัฒนาคณาจารย์ ในแง่ของมหาวิทยาลัยสอนในระดับปริญญาตรีจริงแล้ว อาจารย์ควรจะจบปริญญาเอกเป็นมาตรฐานสากล ต้องมีพื้นฐานวิจัยพอสมควร ถึงแม้จะเก่งสอน แต่ความรู้อาจจะล้าสมัยถ้าไม่ทำวิจัย การพัฒนาคณาจารย์ในเรื่องสอนก็ดี วิจัยก็ดีหรือการบริหารก็ดี จำเป็นจะต้องทำอยู่เรื่อย ๆ

2.8 การประเมิน มหาวิทยาลัยได้ดูในขั้นพื้นฐานให้แล้ว ต่อไปต้องแสดงฝีมือ ต้องมีการประเมิน ถ้าไม่มีฝีมือต้องให้โทษ หรือแม้กระทั่งอาจจะต้องเอาออก และจ้างใหม่ แต่ถ้าทำงานได้ดีมีผลงานก็สามารถที่จะให้ค่าตอบแทนเงินเดือนที่สมน้ำสมเนื้อ ให้เห็นความแตกต่าง

2.9 ในเรื่องจริยธรรม เรื่องจรรยาบรรณ โดยวิชาชีพทุกวิชาชีพต้องมี ทุกวิชาชีพ ควรจะมีจรรยาบรรณคอยกำกับ มีจรรยาบรรณจะช่วยกำกับให้คนส่วนใหญ่ไม่เสีย การที่มีจรรยาบรรณกำกับวิชาชีพ จะช่วยให้มีมาตรฐานน่าเชื่อถือในรูปของสมาคมวิชาชีพ ส่วนการลงโทษ ก็โดยหลักธรรมดา มีตั้งแต่ หนักจนเบา อันนี้ก็หลากหลาย

3.1 การบริหารการเงิน ตรงนี้ก็เข้าไปเรื่อง Governance เข้าไปเรื่องปกครองเรื่องกำกับดูแลเงินก็เป็นส่วนหนึ่งในนั้น โดยธรรมชาติมหาวิทยาลัยต้องใช้เงินมาก เพราะการศึกษาคือของการลงทุน มหาวิทยาลัยก็เหมือนกิจการทั่วไป มีเงินทุนหนากิจการก็จะดี เงินเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่งต้องมีหน่วยงานเข้ามาดูแล การหาเงิน การใช้เงิน การตรวจสอบเงินของตัวเอง สภาจะลงมากำกับเองหรือเปล่า ถ้าสภาจะลงมาตรวจสอบเอง ก็ต้องมีหน่วยงานของสภา

การหาเงินย่อมมีการหาได้หลายแบบ หาได้โดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญา เป็นนักการทูตไปเกลี้ยกล่อมคนมีเงินให้มาทำบุญอย่างนี้ก็ได้

3.2 การลงทุน การร่วมทุน ในยุคใหม่บางมหาวิทยาลัยถึงขนาดว่าตั้งหน่วยงานดูแลกิจการที่มีการร่วมทุนกับเอกชน เป็นหน่วยงานหนึ่งเลย ทำถึงขนาดเอาเงินไปลงทุน แนวโน้มน่าจะเป็นอย่างนั้นได้ ต้องระวังตรวจสอบ วิเคราะห์ความเสี่ยงให้

3.3การจัดงบประมาณประจำปี มหาวิทยาลัยในกำกับซึ่งยังเป็นของรัฐ รัฐต้องกำหนดกติกาเหมือนกัน การจัดสรรงบประมาณมีมาตรฐานอย่างไร ในอนาคตเป็นลักษณะ Block grant มหาวิทยาลัยแห่งไหนทำได้มาก ทำแล้วมีคุณภาพดีก็ได้เยอะ ที่ไหนทำแล้วไม่ได้ก็ต้องเลิก ฉะนั้นมหาวิทยาลัยต้องมีแผนการดำเนินงานที่ดีเป็นระดับกลยุทธ์แล้วก็ต้องชี้ชัดออกมาว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้จะเก่งเรื่องไหน จะเล่นเรื่องอะไร ต้องให้ชัดออกมาทุกคนจะรับรู้ พอเพียงไหมกับความต้องการของรัฐบาลกับประชาชน การจัดสรรเงินต่อไปควรจะต้องจัดสรรเงินตามความต้องการ แล้วประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น รัฐบาลควรจะต้องตรวจสอบถึงขนาดว่า การใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยเกิดผลต่อเศรษฐกิจแค่ไหน ลึกลงไปตรงนั้น แผนกลยุทธ์ควรมีแผนระยะยาว กลาง สั้น หรือระยะรายปี จะต้องเชื่อมโยงกัน และสามารถที่จะยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนไปได้

เรื่องการทำแผนก็เป็นเรื่องเทคนิคการทำแผน ถ้าเป็นองค์กรที่ใหญ่คิดว่าควรจะเป็นองค์กรที่ขึ้นบนลงล่าง และล่างขึ้นบน แล้วเอาสิ่งที่ดี ๆ ที่สุดไปเขียนเป็นแผนในการปฏิบัติ เราก็ได้รู้กันที่ว่าแผนนั้นเป็นอะไร แต่เป็นองค์กรสถาบันที่เล็กลงมาหน่อย บางครั้งถ้าเรามีผู้นำที่ดีที่เก่ง ก็ไม่จำเป็นต้องให้ล่างขึ้นบน

3.4 พุดถึงปีรอบปี พุดยากนิดหนึ่งในทางปฏิบัติปีงบประมาณกับปีปฏิทินย่อมมีผล การดำเนินการศึกษาเราก็จะเป็นรายปีการศึกษา ซึ่งไปข้ามปี แต่พอมาเป็นงบประมาณ โดยทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นภาพรวมของประเทศ ซึ่งเป็นรายปีปฏิทิน เพราะรายได้ที่รัฐบาลเอามาให้จะต้องดูจากภาษีที่เก็บได้ในรายปี เพราะฉะนั้นตรงนี้ยากที่จะมาเอาแบบไหนดี เพราะว่ามันเป็นธรรมชาติ ผมคิดว่าคอมพิวเตอร์มันก้าวหน้ามาแล้ว มันจะเป็นปีอย่างไร จะข้ามกันอย่างไรไม่ว่าวิเคราะห์ออกมาได้ถ้าเป็นปีการศึกษา ใช้จ่ายในการดำเนินการว่ามันเป็นอย่างไร แต่ถ้าจะมาคิดถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ หรือภายในองค์กรเพื่อที่จะได้เสนอรัฐบาล ก็น่าจะเสนอแบบปีงบประมาณ ตามที่รัฐบาลเขากำหนดมา ผมคิดว่าตรงนี้น่าจะใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาร่วม ไม่ว่าจะเอาแบบไหนคอมพิวเตอร์ก็ทำได้ทั้งนั้น มากกว่าที่เราจะมาตัดสินใจว่าจะเอาปีไหนดี ผมคิดว่าทางปฏิบัติขัดแย้งในตัวมันมีผลกระทบทั้งคู่

เพราะฉะนั้นตรงนี้เห็นว่าลักษณะขององค์กรมหาวิทยาลัยอุดมศึกษา จึงเป็นลักษณะองค์กรที่ไม่เหมือนคนอื่น ไม่เหมือนหน่วยงานราชการอื่น จึงควรมีกฎหมายมีระบบการบริหาร มีการดูแลกำกับอะไร ต่างไปจากกระทรวงอื่น ๆ เขาคิดไปรายปีงบประมาณได้ ดูจากเศรษฐกิจ ดูจากความเจริญ

รุ่งเรือง ความรวยความจนของประเทศ แต่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยมันข้ามปี ซึ่งของเรามันก็จะมี ฤดูบางฤดูที่ไม่เหมาะกับการเรียน และการเรียนหนังสือมันต้องมีพักผ่อนบ้างหาประสบการณ์หาอะไร อื่น ๆ เสริม เพราะฉะนั้นธรรมชาติของการเรียนทางปฏิทินการศึกษามันต้องล้ำข้ามปี มันต้องเกยกับ ปีงบประมาณ ซึ่งมันก็เป็นปัญหาในเรื่องการคิดค่าใช้จ่าย อย่างที่ผมเรียนไว้น่าจะใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์เข้ามาร่วม ในการที่จะช่วยบริหาร คิดค่าใช้จ่ายหรืออะไร จะเอาแบบไหนก็ได้ เหมาะที่จะ รายงานปีการศึกษา เราจะรายงานตามปีการศึกษา เหมาะที่จะรายงานปีงบประมาณ ก็รายงาน แบบปีงบประมาณ

การทำรายงานควรทำทั้งสองอย่าง แล้วแต่เรื่อง แล้วแต่จำนวนนักศึกษา ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับ การศึกษาเป็นรายปีการศึกษา แต่ถ้าจะพูดถึงปีงบประมาณก็เป็นปีปฏิทินงบประมาณ

4.1 การกระจายอำนาจการลดขั้นตอนการพัสดุ ไม่เชิงในเรื่องการกระจายอำนาจอาจเป็นเรื่องของการบริหาร โดยหลักใหญ่ ๆ ตรงนั้นนอกจากให้มีการบริหารที่อิสระคล่องตัวแล้ว เป็นเรื่องของ รายละเอียด การบริหารลักษณะของมหาวิทยาลัยมันจะมีบริหารอยู่ 3 เรื่องใหญ่ ๆ มีบริหารเรื่อง หลักสูตร บริหารเรื่องคน บริหารเรื่องเงิน พัสดุต้องถือว่าเป็นส่วนของเงิน ก็คือหมายถึงว่าได้เงินมา เท่าไหร่ การใช้จ่ายก็ต้องรายงานการใช้จ่ายมา ให้สามารถตรวจสอบได้ นั่นก็หมายถึงว่าเป็นเทคนิค หนึ่งของการบริหาร ที่จะต้องมีระบบบัญชีที่ดี จะต้องมีการบริหารพัสดุครุภัณฑ์ที่ดีมาก อีกส่วนหนึ่ง ก็คือ วิธีการเบิกจ่ายก็ต้องไม่หยุ่มหยุิมจะต้องให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมหาวิทยาลัย ยกตัวอย่าง เช่น เราจะซื้อคอมพิวเตอร์ล้ำสมัยเร็ว เมื่อเราได้งบมาซื้ออันนี้แล้ว ระเบียบก็ต้องเอื้อกับการจัดซื้อให้ มันคล่องตัวขึ้น แต่แน่นอนต้องสามารถใช้เวลาที่ตั้งเป็นปี ตั้งหลายเดือนกว่าจะตรวจสอบเปิดเสร็จก็ ล้ำสมัยไปแล้ว ฉะนั้นอย่างนี้มันใช้ไม่ได้ ผมคิดว่าไม่ใช่เรื่องกระจายอำนาจ เป็นส่วนของเทคนิคการ บริหาร แต่มันไปรวมอยู่เรื่อง Concept ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยการดูแลตัวเอง ก็คือไปตั้งกฎ ระเบียบของตัวเอง ในการที่จะบริหารตัวเอง จะมีวิธีจัดเงินอย่างไร ให้เงินอย่างไร ใช้เงินอย่างไร เบิก จ่ายอย่างไร มีระเบียบขั้นตอนอย่างไร กำหนดเอาเอง กำหนดในลักษณะว่าให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ของการใช้งานใช้เงินใช้ของของมหาวิทยาลัย ถ้าอย่างนี้มันก็จะคือการใช้ทรัพยากรเรื่องเงินที่เป็น ประโยชน์

ระดับกฎหมายปัจจุบันลงไม่ถึง งบประมาณลงแก่คณะ แล้วคณะก็เป็นเรื่องภายใน ก็ให้ไป ทำงานงบประมาณอะไรดูแลกันเอง ซึ่งตรงนี้อะไรมาก โดยหลักการเงินต้องลงไปถึงหน่วยปฏิบัติ หน่วยปฏิบัติย่อยอยู่ตรงไหน เงินก็ต้องลงไปถึงตรงนั้น เขาต้องมีสิทธิ์มีเสียงของเรื่องที่จะเสนอ เพราะ 1 ปีข้างหน้า เขาจะใช้เงินอะไร เขาจะทำงานอะไร จะใช้ยังไง ปฏิบัติก็ต้องลงไปถึงตรงนั้น

4.2 การลดขั้นตอนการซื้อจ้าง ก็คือไปออกระเบียบเอง ก็อิงระเบียบพัสดุดกลาง ซึ่งระเบียบ พัสดุดกลางมันใช้กันทุกกระทรวง เพราะดูแลให้ทั่วถึงลำบาก เพราะฉะนั้นกฎหมายหรือระเบียบที่ออกมา มันจึงออกมาลักษณะสะดวกับคนทำงาน จะขัดกับวิธีคนทำงาน นั่นเป็นอย่างนี้เป็นระบบที่ไม่ดี

แล้วมันไม่เชื่อกับมหาวิทยาลัย แล้วก็อยู่ที่ Concept ว่า มหาวิทยาลัยเนื่องจากเป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนที่มีสมองสรุปโดยรวม ๆ ค่อนข้างจะเป็นคนดี เมื่อเป็นอย่างนี้ก็ต้องไว้ใจเขา ก็ไม่ใช่ไปออกกระเปียบ การใช้เงินหุยมหิมอะไรอีก เป็นลักษณะเหมือนหมาง่าย หลักฐานต้องตรวจสอบได้อันนี้แน่นอน ของที่ซื้อมามีคุณภาพจริงหรือเปล่า ทนหรือเปล่า ราคาเหมาะสมไหม ส่วนเขาจะซื้ออย่างไรต้องหมา ให้เขาไปทำ อะไรทำนองนี้ เพราะมันต้องเป็นระบบที่ค่อนข้างมีความรู้ เขารู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี ควรจะเป็นระบบที่อยู่บนพื้นฐาน ที่คนมหาวิทยาลัยเป็นค่อนข้างมีความรู้ เขารู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี ต้องปล่อยให้เขาไปทำของเขาเอง แล้วไปตรวจสอบเขาทีหลัง เขาต้องมีหลักฐานเขาต้องมีเหตุผล มากกว่าจะไปกำกับว่า จะเบิกเงินต้องทำอย่างไร มันไม่เหมาะ การใช้เงินควรจะให้เขาใช้แบบหมา แต่เวลาตรวจต้องมีหลักฐาน แล้วรวมไปถึงเหตุผล ว่าเขาทำอย่างไร

การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นเรื่องเทคโนโลยีการบริหาร เพราะว่าเทคโนโลยี ต้องมีการลงทุน คอมพิวเตอร์ก็อาจจะดีอยู่หรือ การมีคอมพิวเตอร์เก็บข้อมูลได้มาก เชื่อมโยงไว้มากใช้ในการควบคุม ในระดับหนึ่ง ต้องลงทุน ได้ของมาแล้วซื้อมาแล้วได้ใช้ให้เกิดประโยชน์หรือเปล่า มากกว่าที่จะติดตาม ซื้อมาจากไหน มีหลักฐานอย่างไร น่าจะตรวจ ของที่ได้มาแล้วโดยเหตุผล ข้อเสนอแนะ คือในเรื่อง ของกฎหมายในหลักธรรมชาติมันก็ต้องมีใหญ่ เล็ก ทั่วไป เฉพาะอะไรที่มันทั่วๆ ไป อะไรที่มันเป็นเรื่อง ใหญ่ ๆ มันก็ต้องปล่อยหลวม ๆ ไว้หน่อย อะไรที่มันเล็กเฉพาะก็ต้องชัด ก็ต้องค่อนข้างจะตรงไปตรง มา อันนี้ก็เป็นหลักโดยกว้าง ๆ ถ้าพูดถึงกฎหมายใหญ่ เช่น พ.ร.บ มันต้องเขียนลักษณะเอาหลักการ ใหญ่ ๆ อุดมศึกษาที่ดี ตามหลักการเช่น ต้องมีอิสระในการดูแลตัวเอง ต้องมีเสรีภาพต้องมีระบบตัว เองก็หลักการใหญ่ ๆ ใครที่จะมาทำงานหรือการจ้ดองค์กรอย่างไร ก็อาจจะกำหนดโครงสร้าง คุณสมบัติไว้อย่างกลาง ๆ หรือตายตัวซึ่งแต่ละแห่งจำเป็นต้องเหมือนกัน ถึงแม้จะกำหนดหลักอะไรอย่างนี้ แล้ว ก็ต้องตั้งอยู่บนข้อกำหนดที่ว่า มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่จำเป็นต้องมีอะไรที่เหมือนกันหมด ต้องสามารถให้เขายืดหยุ่นได้ ให้เหมาะสมกับองค์กรของเขา เช่น เขาเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ ใหญ่ หรือเล็ก อยู่ต่างจังหวัด มหาวิทยาลัยที่สอนสาขาทางแพทย์ วิศวกรรม หรือจะเป็นสายสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ กลไกตรงนี้ก็จะต้องหลวมที่จะให้เขาไปเสนอ รูปแบบของเขาเองได้

พอรายละเอียดอื่น ๆ ก็ควรจะโยนมาเป็นกฎหมายลูกก็ค่อยไปกำหนดในรายละเอียดว่า จะปฏิบัติอะไรกันอย่างไร แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งกฎหมายรายละเอียดอย่างนี้โดยธรรมชาติอาจารย์ มหาวิทยาลัยเขาไม่สนใจ เขาสนใจในเชิงวิชาการ ยกวันอาจารย์ทางด้านกฎหมาย เขาถึงจะไปสนใจ รายละเอียด แต่ตัวอาจารย์โดยทั่ว ๆ ไป คนจะไม่สนใจกฎระเบียบอะไรพวกนี้ เช่นสมมติว่าอาจารย์ วิทยาศาสตร์คนหนึ่ง เขาก็จะสนใจทดลองเรื่องวิทยาศาสตร์ของเขา ส่วนวิธีซื้ออย่างไร ทำอย่างไร เขา ไม่สนใจ เพราะวิชาชีพเขา เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยก็ต้องมีคน ไปสร้างคนทางธุรการ หรือที่เรียกว่า เป็น Supporting step มาดูแลงานธุรการให้อาจารย์เขา อาจารย์เขาจะได้ไม่ต้องยุ่ง เหมือนจะต้อง ไปต่างประเทศเขาซื้อตัวอย่างไร ที่ไหนไปจัดการซื้อตัวมาก็แล้วกัน งบประมาณได้มาเท่าไร ไป

จัดการอย่างไรให้ได้ตัวไปประชุมก็แล้วกัน อาจารย์เขาจะไม่มาสนใจว่า ต้องมานั่งทำตามระเบียบ
 อย่างไหนอย่างนี้ ยกเว้นอย่างไร เป็นธรรมชาติ เพราะฉะนั้นโดยกฎหมายมหาวิทยาลัยต้องอยู่บน
 พื้นฐานว่า อาจารย์เขาไม่ยุ่งรายละเอียดพวกอย่างนี้ เรื่องธุรการจะต้องเป็นเรื่องอีกเรื่องหนึ่ง และมี
 คนไปจัดการในระบบที่คล่องตัว แล้วก็ประเด็นที่สอง กฎระเบียบอะไรที่จะออกมาเกี่ยวกับ
 มหาวิทยาลัย จะต้องอยู่บนพื้นฐานว่า คนมหาวิทยาลัยค่อนข้างจะเป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนที่เชี่ยวชาญ
 แล้วก็เป็นคนที่เรียนมาสูง เป็นคนดีน่าเชื่อถือไว้ใจได้ ระเบียบออกมาต้องออกมาในลักษณะดี
 ไว้ใจให้เขาเหมาะทำไม่ต้องลงรายละเอียด แต่ต้องแสดงผลงานต้องแสดงผลอย่างนั้นมากกว่า
 หนักในเรื่อง Post - auditing คือให้เขาไปทำแล้วก็มาอธิบายว่าคุณทำแล้วได้อะไร มาตรวจอย่างนี้
 มากกว่า ที่ว่ายังไม่ทันทำ คุณจะซื้อยังไง คุณจะซื้อวิธีไหน แล้วราคามันจะเป็นอย่างไร ก็ยังไม่ซื้อมัน
 จะรู้ได้อย่างไร มันจะซื้อแพง ซื้อถูกก็ช่างเขา เงินของเขา ก็มีเงินอยู่แค่นี้ คุณซื้อถูกคุณก็เอาเงินไปใช้
 อย่างอื่นได้อีก ถ้าคุณซื้อแพงคุณก็อด ฉะนั้นต้องอยู่บนระบบของความไว้ใจ อันนี้สำคัญมาก ทำไม
 เพราะเขามีความรู้ เขามีลักษณะเป็นคนดีอยู่ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ ต้องบริหารเขาแบบไว้วางใจ
 แล้วตรวจสอบผลงานของเขา เพราะฉะนั้นกฎหมายผมคิดว่าโดยรวม ๆ มันน่าจะต้องเป็นแบบนี้ แล้ว
 แต่ละแห่งผมคิดว่าโครงสร้างใหญ่ บางอย่างมันต้องมีไว้กำกับคล้ายกัน อย่างที่ยกตัวอย่างตั้งแต่ตอน
 ต้นว่า เหมือนกับบริษัทคุณจะเป็นบริษัทแบบไหน ถ้าเป็นบริษัทส่งออกมันก็ต้องเป็นบริษัทที่รอบรู้
 กติกาของบริษัทส่งออก ว่ากิจการของคนส่งออกต้องมีอย่างนี้ คุณต้องทำอย่างมีมาตรฐานอย่างนี้ มี
 ระบบอย่างนี้ มีการเสียภาษีอย่างนี้ มีการส่งมอบของ มีการจ่ายเงิน มีการตรวจสอบแบบนี้ คือ
 กระบวนการธุรกิจแบบนี้ เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยก็เหมือนกันคุณจะเป็นมหาวิทยาลัยแบบไหน คุณ
 ก็ต้องมีกรอบที่คล้ายๆ กัน แต่รายละเอียดปลีกย่อย คุณก็ไปปรับเปลี่ยนเอา เพราะฉะนั้นมันก็ต้องมี
 กติกาต่าง ๆ ของแต่ละประเภท แต่ละชนิดของมันไว้

สรุปอีกทีเรื่องเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ตั้งอยู่บน Concept รากฐานของอิสระ เพื่อส่งเสริมเสรี
 ภาพทางวิชาการ กระตุ้นให้อาจารย์ นักศึกษา เขาสร้างผลงานทางวิชาการเยอะ ๆ ต้องการความคิด
 สร้างสรรค์ ต้องการบรรยากาศที่ไม่ต้องไปควบคุมเขาก่อน อิสระมากหน่อย แต่มีการตรวจสอบมีการ
 ควบคุมกำกับกัน เป็นลักษณะคุณผลงาน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าตรงนี้เป็นหลักการ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 12 ผศ.ดร.ประเสริฐ จรรย์านุกูล

1.1 ลักษณะของอุดมศึกษาเป็นการเรียนรู้ขั้นสูง เป็นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ การ
 บริหาร คอนโซลของมหาลัยและหน้าที่ต้องเชื่อมโยงกันเป็นเกลียวเชือก จะมีอย่างใดอย่างหนึ่งไม่
 สมบูรณ์ ตอนนี้ประเภทสถาบันระดับประเทศเขากำลังจะทำ ยูนิเวอร์ซิตีดีแมปปิง แผนที่ว่าจะตั้งอุดม
 ศึกษาที่ไหน ที่จะเป็นมหาลัยได้เท่าไร จะต้องไม่เปลืองงบประมาณของบ้านเมือง จะต้องมียุทธศาสตร์

ที่ว่าเรามีทรัพยากรจำกัด ต้องแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน แบ่งสาขา แบ่งความชำนาญ เฉพาะที่ลงไป สาขาอื่นก็เช่นเดียวกัน มันจะได้ตอบสนองความต้องการประชาชนได้กว้างขวางขึ้น

1.2 โครงสร้างบริหารที่แบ่งเป็นคณะคิดว่าถูกแล้ว จะทำหน้าที่สอน ทำหน้าที่วิจัยขึ้นอยู่กับโปรแกรมที่เราจัด การที่จะบริหารองค์กรได้ ต้องมีโครงสร้างที่เป็นองค์กรที่เป็นคณะเพื่อการบริหารคน ให้ไปทำหน้าที่สอน ทำหน้าที่บริการ แต่จะทำอย่างไรให้สามารถใช้คนได้ การบริหารสมัยใหม่ “แมททริกซ์” คือคนที่อยู่ในคณะถ้าสมมุติเราจะจัดโปรแกรมอะไรสามารถหยิบไปช่วยในโปรแกรมอื่น ๆ ได้ เอาคนไปสร้างที่วิจัยได้ เอาคนไปสร้างที่บริหารได้ให้เพียงแต่ว่ามีความสามารถในการจัดหมุนคน ไปใช้ในงานต่าง ๆ เท่านั้น

1.3 อุดมศึกษาเขาให้อิสระเต็มที่อยู่แล้ว คณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่ 4 เรื่อง เท่านั้น 1. เรื่องนโยบายระดับชาติ 2. การจัดสรรทรัพยากร 3. มาตรฐาน 4. ติดตามประเมิน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยก็มีอิสระอยู่แล้ว เดียวนี้เราสามารถเอาทั้งทรัพยากรไปทำธุรกิจแล้วไม่ต้องเสียภาษีบ้างต้องให้เป็นตามกลไกของบ้านเมือง

1.4 ทรัพยากรคน หน้าที่หลักของเราคือหารายได้จากทรัพยากรคนทางปัญญา หน้าที่อื่นคงไม่มี โดยรับเป็นที่ปรึกษา รับทำงานวิจัย ให้บริการวิชาการ การจัดฝึกอบรม หรือการสร้างห้องปฏิบัติการ ที่ได้มาตรฐาน สามารถตรวจเทียบ ตรวจสอบอะไรก็ได้

1.5 กองทุนเพื่อการศึกษาไม่จำเป็น ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือกองทุนวิจัยเป็นบทบาทในอนาคตที่สำคัญยิ่งกว่า ต้องมีวัตถุประสงค์ มิฉะนั้นจะใช้ลำบาก

1.6 น่าจะมี 3 ส่วน ส่วนที่ 1. ส่วนที่เป็นผู้บริหารตัวแทนผู้บริหาร 2. ตัวแทนที่เป็นอาจารย์ 3. ตัวแทนของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง เพื่อจะได้ไม่เอาแต่คนข้างในกันเอง ให้ความสำคัญชุมชนมากขึ้นประชาชนควรมีส่วนอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง นักศึกษาเนื่องจากเป็นประชากรส่วนใหญ่ พุดง่าย เป็นลูกค้าที่สำคัญ ก็เท่าที่ดูมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่เขามีตัวแทนเพียง 1 เดียว เพื่อเป็นตัวแทนไปรับฟังเสนอแนะก็เป็นวิธีที่ดีอยู่ในองค์กร

1.7 อธิการบดีคุณสมบัติที่สำคัญต้องมีภาวะผู้นำ 4 เรื่อง

1. ชีตัสได้ ถ้าอธิการบดีเป็นคนที่ไม่สามารถชีตัสทางได้ก็เลิกเป็นไม่รู้จะเป็นไปทำไม
2. รวมใจคนในการทำงานปัจจุบันถ้าไม่สามารถรวมใจคนได้เสร็จเป็นไปทำไม
3. จูงใจได้ สร้างแรงบันดาลใจให้คนทำงานได้ ผลักดันคน มุ่งไปสู่ความเป็นเลิศหรือ มุ่งเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นเรื่องสำคัญ
4. ต้องเป็นผู้มีการเปลี่ยนแปลงได้ เข้าไปแล้วบอกได้ชัดว่าจะสร้างจะเปลี่ยนแปลงอะไรในระยะเวลา 4 ปี ที่เป็นวาระเป็นรูปธรรมไม่ใช่ 1 ปีก็แล้วเหมือนเดิม เพราะฉะนั้นอธิการบดีต้องมุ่งไปเพื่อเข้าเพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนา วาระการดำรงตำแหน่งอธิการบดีระยะ 4 ปี คิดว่าเหมาะ แต่ถ้า 4 ปีแล้วคิดว่าจะอยู่ต่อได้ ถ้าเป็นความยินยอมพร้อมใจอยู่เท่าไรก็ได้

1.8 ผู้บริหารระดับล่างต้องเลือกคนที่รู้ทั้งวิชาการและรู้ทั้งบริหาร 2 อย่างพร้อมกัน

1. ระดับคนบด ต้องได้รับการฝึกอบรมที่จะเป็นผู้บริหารมาตั้งแต่ต้น ถ้ารู้ตัวมหาลัยก็ควรให้โอกาสเขาเตรียมตัวให้เขาู้เรื่องบริหารในขณะเดียวกันวิชาการก็ต้องรู้ ถ้าคนบดไม่ก๊อติวิน ทางวิชาการคนไม่ยอมรับ ในทางวิชาการมันก็บริหารไม่ได้

2. ฝ่ายสนับสนุน การสนับสนุนอย่างเดียวก่งบริหารจัดการไม่ต้องมามุ่งวิชาการมาก เช่น สำนักงานอธิการบดี

1.9 บางบอร์ดจำเป็นบางบอร์ดไม่จำเป็น การบริหารคณะควรจะมีที่ปรึกษา คนบดเขาต้องบริหารทั้งฝ่ายสนับสนุนและบริหารทั้งวิชาการ เพราะฉะนั้นก็หาที่ปรึกษา กรรมการที่ปรึกษาก็มีทั้งก่งบริหารทั้งวิชาการมาช่วยให้คนบดบริหารให้ถูกทางมากขึ้น ส่วนบอร์ดอื่น ๆ ก็ไม่จำเป็น

1.10 อาจารย์ควรมีส่วนร่วมตั้งแต่กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ในคณะ เข้าไปดูแลนักศึกษา นี้ถือว่าธรรมดาซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นอาจารย์ถ้าเป็นไปได้เข้าร่วมในกิจกรรมทุกกิจกรรม แต่ว่าจะเข้าร่วมโดยตรงในระดับกรรมการ เข้าร่วมโดยอ้อมก็ได้

1.11 จำเป็นเพราะบ้านเมืองมันเปลี่ยน (Paradagm) หมดแล้ว ประชาชนเป็นใหญ่ระบบการเมืองการศึกษาต้องไปหนุนร่วมประชาชน เราเรียกว่า ประชาสังคม จะไม่ให้ประชาชนมามีส่วนช่วยตัดสินใจชะตาชีวิตเขาได้อย่างไร ในรัฐธรรมนูญเขาให้สิทธิองค์กร ชุมชนต่าง ๆ มาก

1.12 วิธีกำกับ หนึ่งกำกับด้วยคุณภาพ ตัวเดียวไม่มีอันอื่นที่จะช่วยที่นี้พอกำกับด้วยคุณภาพมาตรฐาน ก็คุมได้ทั้งการเงิน ทั้งนโยบาย พันธกิจ การประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการคุมตัวมาตรฐานนั้นใครจะกำหนด วินิจฉัย ตัวมาตรฐานให้มาจากชุมชน ให้ชุมชนได้มีส่วนด้วย ส่วนเรื่องอื่น ๆ มันกำกับอยู่ในตัวแล้ว

1.13 หลักประกันคุณภาพ ก็มี Audit กับ Assesment Audit ก็ตรวจสอบระบบ ถ้าสถาบันมีระบบประกันคุณภาพเราก็ตรวจสอบระบบได้ Assesment คือประเมินคุณภาพเป็นหน้าที่ของ สมศ. 5 ปีครั้ง

1.14 กฎหมาย โดยทั่วไปหลักกฎหมายที่สั้นกระชับชัดเจนจะมีไม่กี่เรื่อง เช่น ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกระบวนการ

2.1 การบริหารงานบุคคลควรจะมีการบริหารที่ไม่แตกต่างกันมากนัก มีระเบียบ กม. อยู่แล้ว มหาวิทยาลัยในกำกับก็มี กม.

2.2 ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละแห่ง เขาอยู่ในกำกับก็อยู่ข้างนอกแล้วใครอยากเป็นอะไรก็เป็นตามที่เขาอยากเป็น เราไม่จำเป็นจะต้องไปบังคับเขา แยกเป็นสองฝ่ายชัดเจน ฝ่ายที่เป็นอาจารย์และฝ่ายสนับสนุนช่วยสนับสนุนที่ไม่ใช่ วิชาการ เช่น งานการเงิน และสนับสนุนวิชาการ เช่น นักวิจัย ผู้ช่วยหรือเจ้าหน้าที่เทคโนโลยี

2.3 โดยทั่วไปเขาเรียกว่าสรรหาในเชิงรุก วิธีสรรหาขึ้นอยู่กับดุลยพินิจผู้บริหารที่จะเป็นผู้เน้นว่า ควรจะใช้วิธีไหน เปิดเผยได้โปร่งใสหมด

2.4 กระบวนการบรรจุถอดถอน เป็นการบริหารงานบุคคลกำหนดเอาไว้ 2 อย่าง คือกำหนดหน้าที่ คำบรรยายลักษณะงานให้ชัดเจน และความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ให้ควบคู่กัน และบอกวิธีประเมินไว้

2.5 ต้องให้โอกาสทดลอง มั่นเสียงต่อองค์กร การทดลองงานถือสากล ถ้าอาจารย์ทดลองจะรับเป็นอาจารย์ประจำต้องใช้เวลานาน ถึงประจำแล้วก็ยังต้องประเมิน อย่างน้อย 1 ปี

2.6 เกณฑ์สำคัญคือ 1. เราให้เขาทำอะไร 2. คาดหวังให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ 3. เราจะประเมินอะไร เพราะฉะนั้นเงินเดือนขึ้นอยู่กับหน้าที่ พร้อมทั้งความสามารถที่เราต้องการจากเขา ซึ่งจะต้องแตกต่างกัน

2.7 คิดง่ายที่สุด ทำ 3 ชวง แล้วก็บอกเลยถ้าทำ 3 ชวงเสร็จ ได้ตรงนี้จ้างเท่านี้ ในนั้นควรจะได้พิเศษบวกไว้แล้ว ยกเว้นเงินที่จะได้งานวิจัย งานที่เป็นที่ปรึกษางานอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยรับนั้นคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ให้แต่ถ้าทำหน้าที่เฉพาะ สอน วิจัย บริการ กำหนดไว้ชัดแล้วมีเท่านี้ไม่ต้องคิดหลายหน ถ้าเกินหน้าที่นี้แล้วคิดให้

2.8 พัฒนาบุคลากรต้องพัฒนาในงานสอน ในงานวิจัย หลักก็คือพัฒนาในงานที่ทำ

2.9 หลักเกณฑ์ก็ประเมินตามหน้าที่ที่ปฏิบัติ ประเมินปีละครั้งหรือภาคเรียนละครั้ง

2.10 จรรยาบรรณหมายถึงข้อกำหนดในการปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติงานต้องใช้ความรู้ ความสามารถอะไร ต้องการใช้คุณธรรม จริยธรรมอะไร รวมอยู่ในนั้นแล้ว ความเป็นอาจารย์ไม่ใช่มีแต่ความรู้ ต้องมีจิตใจที่ดีต่อนักเรียนด้วย

3.1 บอร์ดบริหารใหญ่ที่สุดแล้ว ไม่ต้องมีคณะกรรมการ ไม่ต้องซับซ้อนไม่ต้องเปลืองคน พุดง่าย ๆ เป็น CEO 100%

3.2 มหาวิทยาลัยในกำกับต้องหารายได้ ไม่อย่างนั้นเราอยู่ไม่ได้ จะได้อาศัยรายได้เหล่านั้นมาจุนเจือ มาสร้างความชำนาญการความเป็นเลิศของเด็ก และน่าจะเน้นที่ทรัพยากรปัญหา เช่น สิทธิบัตรที่มหาวิทยาลัยทำได้จดทะเบียนได้เท่าไรยิ่งดี

3.3 งบประมาณไม่น่าจะจัดเป็นประจำปี อย่างน้อยก็ 2 ปี หรือ 3 ปีอย่างน้อยมันจะได้มองเห็นแล้วก็รู้ว่าฝ่ายจัด เช่น สมมติว่ารัฐจะสนับสนุนเท่าไรอย่างน้อย 3 ปี

รัฐไม่ควรจัดเป็นปีเหมือนกัน รัฐควรจัดอย่างน้อย 2 ปี เพราะว่าตอนนี้ งบประมาณของรัฐจัดเป็นปี ๆ ที่เงินที่นำไปใช้จริง มันจะหมดปลายปีงบประมาณแล้วใช้ไม่เกิดประโยชน์ พันธกิจและการวางแผนกลยุทธ์เป็นตัวกำหนด ยิ่งปัจจุบันสำนักงบประมาณจะเอาวิธี เซเวนเฮอริเดิลมาใช้แล้วก็ทำบัญชีต้นทุน

3.4 ต้องมี การตรวจสอบในการเงิน เพราะการตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือของผู้บริหาร ที่จะให้ทุกฝ่ายทำงานโปร่งใส ตรวจสอบภายในสภาใหญ่ต้องดูแล แล้วก็ให้มีหน่วยที่ต่างคนต่างตรวจสอบตัวเอง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสก็ชัดเจน และรายงานอธิการบดีหรือรายงานสภา

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 13 ศ.ดร.จุฑา เทียนไทย

1.1 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐคือการบริหารจัดการตลอดจนทิศทางการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบและดีต่อทุกฝ่าย จำเป็นที่ต้องออกกฎหมายระดับ พ.ร.บ. เพราะแต่ละสถาบันอาจมีทิศทาง วัตถุประสงค์ ศาสตร์ไม่ตรงกัน ตลอดจนถึงกับปัญหาในอดีต ปัจจุบันที่ต้องแก้ไขไม่เหมือนกัน

1.2 วัตถุประสงค์อาจมีเฉพาะทางก็ได้ เช่น ต้องการความเป็นเลิศทางวิชาการ สอน หรือการวิจัย แต่วัตถุประสงค์โดยรวมเพื่อ การสอน วิจัย การสนองตอบต่อชุมชนท้องถิ่น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การรับผิดชอบด้านการศึกษาและการให้โอกาสทางการศึกษาแก่สังคม

1.3 หากเป็นไปได้ควรรวมทรัพยากรในลักษณะ Centralization แต่การจัดการควรมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจให้ระดับล่างสามารถตัดสินใจได้ อาทิ เครื่องมือ เครื่องใช้ ควรอยู่ในที่เดียว แต่การบริหาร/จัดการ ในส่วนอื่น ๆ ปล่อยให้แต่ละส่วนดำเนินการเอง หน่วยงานที่ควรมี การเงิน พัสดุ ตรวจสอบภายใน บุคคล ศูนย์ IT ฯลฯ

1.4 ควรมีอิสระในเรื่อง การบริหารการเงิน งานพัสดุ การเจ้าหน้าที่ ทั้งหมดต้องอยู่ภายใน พระราชบัญญัติของแต่ละมหาวิทยาลัย แต่ต้องโปร่งใส และตรวจสอบได้

รายได้ ได้มาจากการบริการวิชาการ งานวิจัยจากเอกชน การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน หรือ การหาประโยชน์จากโครงการใหม่ ๆ การหารายได้จากหน่วยกิตเป็นทางเลือกสุดท้าย ส่วนกองทุนที่ควรจะมี คือ กองทุนช่วยเหลือนักศึกษาผู้ยากไร้

1.5 มหาวิทยาลัยมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติการดำเนินงานด้านวิชาการ อย่างอิสระ ไม่ถูกแทรกแซงโดยหน่วยงานใด ควรยึด พ.ร.บ. ของตนเองเป็นหลัก

1.6 สภาสถาบันอุดมศึกษา ควรประกอบด้วยบุคคลดังนี้ คือ 1. ผู้บริหาร 2. อาจารย์ 3. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 4. พนักงานระดับปฏิบัติการ ทั้งนี้โดยมีสัดส่วนเท่า ๆ กัน นักศึกษาไม่ควรเป็นกรรมการ ผู้แทน แต่อาจเป็นผู้สังเกตการณ์ได้ เนื่องจากองค์กรนี้เป็นเรื่องของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีวุฒิภาวะพอสมควร

1.7 อธิการบดีควรได้มาจากการเลือกของสภา 2 วาระไม่ควรเกิน 4 ปี หรือ 8 ปี (2เทอม) ควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการบริหารไม่ใช่มาจากเคยเป็นเคยมีตำแหน่งสูง ๆ แต่บริหารงานไม่เป็น ไม่ทันสมัยแล้ว

1.8 ควรได้มาจากการคัดสรร โดยดูจากความสามารถ ดังนั้นระบบการคัดเลือกผู้เข้ามาจึงเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งเพราะหากได้คนไม่มีคุณภาพ เราต้องจ่ายแพงก็ไม่คุ้มค่าและทำให้องค์กรไม่มีประสิทธิภาพ

1.9 สภาวิชาการควรมีหรือไม่นั้นไม่ใช่เรื่องสำคัญ แต่ที่สำคัญคือกรรมการสภาวิชาการนั้น มีคุณภาพหรือไม่ มีประสบการณ์ ความรู้ ความคิด วิสัยทัศน์ดีหรือไม่ สังคมไทย ใช้ระบบในเรื่องตำแหน่งงานที่ผ่าน ๆ มา โดยลืมนึกว่าหมดยุคสมัยของเขาเหล่านั้นแล้วในบางครั้งอดีตไม่สามารถนำมาใช้กับอนาคตได้ คณะกรรมการเหล่านี้ควรประกอบด้วยผู้มีประสบการณ์และความคิดที่ดี ๆ ไม่ใช่เคยอยู่ตำแหน่งสูง คณาจารย์สามารถเข้ามาเป็นตัวแทนของสภาวิชาการได้

1.10 รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอไม่ให้สถาบันการศึกษาต้องดิ้นรนจนเกิดเป็นเชิงพาณิชย์กันหมดงบประมาณในส่วนนี้ทุก ๆ ปี ยังไม่เพียงพอและไม่มากหากรัฐ จะทำเป็นเรื่องจริงจัง ที่ต้องดำเนินการ

1.11 การตรวจสอบจำเป็นต้องมี โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารการเงิน พัสดุ การเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้อาจให้ สตง. เป็นกรรมการตรวจสอบก็ได้

1.12 กฎหมาย เขียนอย่างกว้าง ๆ แต่ไม่กว้างเกินไปจนยากแก่การตีความหรือการตีความเข้าใจ ฝ่ายบริหารเกินไป การเขียนอย่างรัดกุม ชัดเจนบางครั้งเป็นการป้องกันตัวเองของผู้เสนอกฎหมาย ทำให้ยากแก่การปฏิบัติและให้กิจการแก่นักศึกษา

2.1 มีคณะกรรมการดูแล คณะกรรมการเปรียบเสมือน กม. เดิมของ ทบวงมหาวิทยาลัย

2.2 มี 3 ประเภทคือ 1. บริหารวิชาการ - อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผอ.ศูนย์ 2. วิชาการ - อาจารย์ 3. ปฏิบัติการ - เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ

2.3 หลักเกณฑ์ในการสรรหา 1. ผู้สมัครมาจากใบสมัครตามประกาศ 2. มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน - นอกเข้าร่วมการพิจารณา 3. ผลการพิจารณาจะถูกไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการบรรจุ-แต่งตั้งดำเนินการ 4. แต่งตั้ง

ทั้งนี้ต้องเป็นแบบดูความสามารถ (Performance) ทักษะ ประสบการณ์เป็นสำคัญ หรือ Merit System ไม่มีระบบพรรคพวก (อุปถัมภ์)

2.4 การถอดถอนควรดำเนินการ 1. รายงานความผิดสู่คณะกรรมการบริหารงานบุคคล 2. คณะกรรมการบริหารงานบุคคลพิจารณาโทษ (1) ดำเนินการถอดถอน (2) แจ้งผลให้ผู้ถูกถอดถอนรับทราบ 3. คณะกรรมการอุทธรณ์ (หากมีเรื่องร้องเรียน)

2.5 ควรมีระยะเวลา 6 เดือน ไม่ควรเกินไปกว่านี้ เพราะเราสามารถจัดสรรคนที่มีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่

2.6 หลักเกณฑ์ 1. ความรู้ คุณวุฒิ 2. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งที่สมัคร 3. ความต้องการ สาขาขาดแคลน ความหายาก ห่างาย พวกกลุ่มนี้มีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

$$1+2+3= \text{B}$$

2.7 ค่าสอนพิเศษ - ค่าทำงานนอกเวลางาน - ค่าตอบแทนที่มาจากสัดส่วนทางวิชาการ เช่น จัดให้มีการฝึกอบรมบุคคลภายนอก ดังนั้นอาจารย์+ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะได้รับค่าตอบแทนพิเศษเพิ่มขึ้นจากเงินเดือน

2.8 ฝึกอบรม คุงาน สัมมนา และมหาวิทยาลัยจัดหาวิทยากรมาบรรยายในหัวข้อประเด็นนี้ สำคัญเป็นระยะ ๆ ในเรื่องนี้ 1.ประโยชน์ทางการใช้สอย 2.ต่อเนื่อง 3.ตรงต่อความต้องการของหน่วยงาน

2.9 ประเมินความสามารถในการทำงาน ดูจาก คุณภาพ+ปริมาณงานที่สำเร็จหรือดำเนินงานอยู่ -ประเมินใช้วิธีให้พนักงานช่วยกันประเมิน นอกจากการประเมินผลโดยผู้บังคับบัญชาตรง

2.10 จรรยาบรรณแล้วแต่จะเขียน แต่ข้อสำคัญคือต้องปฏิบัติหรือเป็นที่ยอมรับไปปฏิบัติ วินัยอาจมีดังนี้ 1.ให้ออก 2.ไล่ออก 3.ภาคทัณฑ์

3.1 ควรมีและทำหน้าที่เหมือนสำนักงานงบประมาณ อนุมัติในเรื่องสำคัญ ๆ หรือที่มีปัญหาไม่สามารถหาข้อยุติได้ ตลอดจนเป็นผู้ชี้แนะในเรื่อง นโยบาย และทิศทางการเงิน ของมหาวิทยาลัย เช่น การหารายได้ การหาประโยชน์จากการลงทุน การวิเคราะห์โครงการการลงทุน

3.2 รายได้ควรมาจากการบริการวิชาการ ไม่ใช่การขึ้นค่าหน่วยกิต การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไม่ควรดำเนินการ แต่ไปลงในการลงทุนที่ค่อนข้าง มั่นคงปลอดภัย

3.3 ควรมีการจัดโดย 1. หน่วยงานเสนอความต้องการมายังผู้บังคับบัญชาพิจารณา 2. ตัวแทนหน่วยงานชี้แจงแก่ผู้บังคับบัญชา 3. นำเสนอผู้บริหารระดับสูง 4. ผู้บริหารเรียกหัวหน้าหน่วยงานที่เสนอมาชี้แจง ร่วมกับพิจารณาความจำเป็น 5. สรุปยอดและแจ้งให้ทุกหน่วยงาน

3.4 ต้องมี รอบระยะเวลาบัญชี 12 เดือน รวมทั้งการนำรายงานทางการเงิน โดยทั่วไป รายงานทางการเงินควรนำเสนอ ฝ่ายบริหารทุกเดือนเหมาะสมเป็นสิ่งที่สามารถทำได้รวดเร็วกว่า การตรวจสอบบัญชี ซึ่งเป็นงานใหญ่และข้อมูลมาก

4.1 หากมีควรตั้งเป็นรูปคณะกรรมการเฉพาะกิจ แต่ต้องมีส่วนงานพัสดุ เป็นผู้รับผิดชอบกับงาน Routine โดยทั่วไป

4.2 ควรทำระบบ Centralization แต่การกระจายอำนาจในกรณีนี้คือ เป็นให้พนักงานกำหนด Specification หรือเลือกวิธีที่ต้องการเองและสำนักงานพัสดุ

4.3 หลักเกณฑ์+วิธีการ ตรงไปตรงมา ผิดก็คือผิด ถูกก็คือถูก ไม่เล่นพรรคเล่นพวก หรือซื้อพัสดุที่ไร้ประสิทธิภาพ + คุณภาพ

4.4 อธิการบดี รองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมาย หัวหน้าพัสดุ เป็นไปตามที่อธิการบดีมอบหมาย

4.5 ขั้นตอนที่ขึ้นอยู่กับ พ.ร.บ. และระเบียบของมหาวิทยาลัยที่กำหนดขึ้นแต่อย่างใดหน่วยงานราชการจนทำให้ความคล่องตัวประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยในกำกับต้องเสียไป

4.6 คงไม่มีวิธีอื่นนอกจากคณะกรรมการได้พิจารณาและเห็นว่าควรจำหน่ายออกจากบัญชี แต่คณะกรรมการต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 14 ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

1.1 หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจำเป็นที่ต้องออกเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติของแต่ละแห่ง เพราะบริบทแตกต่างกัน

1.3 วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ปฏิบัติภารกิจด้านการสอน วิชาการ การวิจัย อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นคุณภาพ และสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.3 การจัดโครงสร้างการบริหาร หรือการจัดองค์กรภายใน การบริหารที่มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบที่วัดได้ทั้งในด้านกลไก และกระบวนการบริหาร มีโครงสร้างหลักคือ การบริหารบุคลากร การบริหารการเงิน การบริหารวิชาการ การบริหารทั่วไป

1.4 สถาบันอุดมศึกษาในกำกับควรได้รับสิทธิโดยเน้นการเป็นอิสระในด้านบริหารการเงิน การใช้งบประมาณได้อย่างเป็นอิสระและคล่องตัว การบริหารงานวิชาการ มีอิสระในการผลิตและนำเสนอผลงานทางวิชาการ วางแผน และกำหนดทิศทางของตนเอง เปิดโอกาสให้เกิดการแข่งขันเสรีแบบพึ่งพากลไกการตลาด

1.5 รายได้และทรัพย์สิน จะได้มาจากการจัดสรรงบประมาณที่เป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินบำรุงการศึกษา การบริจาคจากศิษย์เก่า บุคคล หรือหน่วยงาน การหารายได้ของมหาวิทยาลัยจากโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ

ควรจะมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อจัดการศึกษาขึ้น ในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ เป็นกองทุนคงยอดเงินต้น (Endowment Fund) โดยหลักการคือให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจัดตั้งกองทุนคงยอดเงินต้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำผลประโยชน์ที่ได้จากกองทุนไปใช้ในกิจการของมหาวิทยาลัยที่จำเป็น

1.6 บทบาทหลักหรืออำนาจหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ได้แก่ ด้านการสอน ด้านการวิจัย ด้านบริการวิชาการสู่สังคม เป็นผู้นำทางความคิด หรือผู้วิพากษ์เชิงสร้างสรรค์ให้กับสังคม

1.7 สถาบันมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดของมหาวิทยาลัย ควรมีองค์ประกอบที่มีความหลากหลายที่มาจากทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินการหรือการตัดสินใจต่าง ๆ ของสถาบันมหาวิทยาลัยก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งตัวมหาวิทยาลัยเอง สถาบันต่าง ๆ ในสังคม

รวมถึงสังคมส่วนรวมด้วย สัดส่วนแต่ละฝ่ายต้องมีความสมดุลมากพอที่จะไม่ให้เกิด**สภาพการบล็อก** โหวตได้ วาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี ทั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่น และควรมีคุณภาพที่แท้จริง

1.8 ควรมีคุณสมบัติ คือมีวิสัยทัศน์ มีความรอบรู้ในสรรพวิทยาการสมัยใหม่ มีความรอบรู้และทักษะด้านการบริหารอย่างมืออาชีพ มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมสูง การได้มา ควรมาจากการเลือกตั้งแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในมหาวิทยาลัย วาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

1.9ควรมีคุณสมบัติเฉพาะ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างได้ผล เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ยืดหยุ่น ปรับตัว สามารถเจรจาต่อรองและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เป็นผู้นำทางวิชาการ การได้มาควรมาจากความรู้ความสามารถ และการเป็นที่ยอมรับ วาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

1.10ควรมีสภาวิชาการ เพื่อให้สภาวิชาการมีส่วนในการบริหารด้านวิชาการได้อย่างมีระบบ มีความต่อเนื่อง เกิดความเป็นพลวัต บทบาทหน้าที่คือ วางระบบการบริหาร พัฒนางานด้านวิชาการ เช่น ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการพัฒนางานวิชาการ หน้าที่ให้คำปรึกษาและบริการการพัฒนางานวิชาการให้กับบุคลากรในสถาบันฯ และรวมไปถึงหน่วยงานนอกสถาบันฯ ด้วย

1.11 ควรมีคณะกรรมการประจำในงานด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการเงิน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการ และเลขานุการ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงานที่แต่ละคณะกรรมการนั้น ๆ จะต้องรับผิดชอบว่ามีขอบข่ายกว้างขวางมากน้อยเพียงใด

1.12 คณาจารย์ควรมีส่วนร่วมในเชิงการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ได้ในลักษณะของการเสนอความคิดเห็น หรือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งในระดับภาควิชา ระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย

1.13 ควรมีการผนวกบุคลากรจากชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัย นำผู้รู้หรือมีภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ เชิญผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่าง ๆ หรือผู้เชี่ยวชาญราชการมาสอน เนื่องจากมีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงานสูงมาสอนในสถาบันอุดมศึกษา

1.14 รัฐบาลควรกำกับเพียงด้านนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ และคุณภาพเป็นหลัก แต่เน้นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้เกิดความโปร่งใส เช่น การกำกับด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.15 ควรมีการตรวจสอบการดำเนินงานในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล การบริหารการเงิน งบประมาณ และการบริหารพัสดุ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ฯลฯ โดยมีการตรวจสอบในทุกปีการศึกษา

1.16การวางรูปแบบกฎหมายเริ่มจากการมีการกำหนดเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ชัดเจน

ก่อนโดยมองจากมุมมองต่าง ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญจากภายในมหาวิทยาลัย และภายนอกมหาวิทยาลัย มีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน ตามความเหมาะสม มีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนได้

2.1 องค์กรบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐควรมีลักษณะ เป็นองค์กรที่มีความอิสระ ไม่ถูกครอบงำ เพื่อสร้างให้เกิดความยุติธรรม ความเป็นธรรม โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งบุคลากรในสถาบันศึกษานั้น ๆ ผู้เรียน รวมถึงสังคมส่วนรวมด้วย

มีองค์ประกอบ คือ มีองค์คณะบุคคลในระดับต่าง ๆ ของในสถาบันการศึกษานั้น และมีคณะบุคคลทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย

2.2 มี 2 ประเภท คือ

1. เป็นพนักงานของมหาวิทยาลัย โดยได้รับเงินเดือนแทนในรูปแบบเงินเดือนข้าราชการ โดยแต่ละคนอาจมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน เช่น เป็นผู้บริหาร เป็นเจ้าหน้าที่ด้านต่าง ๆ

2. ยังเป็นข้าราชการ เพราะบางคนยังอยากจะมีสถานะเป็นข้าราชการ ก็ควรให้เขามีทางเลือกได้ เพื่อลดปัญหาอย่างความขัดแย้ง

2.3 ต้องเลือกคนที่มีองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน คือด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะลักษณะชีวิต และด้านทัศนคติที่ดี และเหมาะสมในตำแหน่งนั้น ๆ การสรรหาบุคลากร ใช้ระบบการแข่งขัน เพื่อคัดเลือกคนเข้าสถาบันฯ

2.4 ควรเป็นหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย ขั้นตอนการบรรจุและถอดถอน มีการกำหนดอายุสัญญาการทดลอง และการประเมินเข้าสู่ตำแหน่ง มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่กระทำอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานติดต่อกัน 2 ครั้ง กำหนดให้มีการถอดถอน

2.5 ควรมีการทดลองงาน ทั้งนี้เพราะระบบบริหารบุคคลของมหาวิทยาลัยควรเป็นระบบที่ดึงดูดบุคลากรที่เก่ง และดี มีคุณสมบัติเหมาะสมไว้ในระบบ และในขณะเดียวกัน สามารถคัดคนที่ไม่เหมาะสมออกจากระบบได้ มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประเมินคุณภาพของบุคลากร หลังจากทดลองงาน 1 ภาคการศึกษา

2.6 หลักเกณฑ์ควรขึ้นอยู่กับสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดบัญชีอัตราเงินเดือน เป็นการเฉพาะของแต่ละมหาวิทยาลัย

2.7 ควรมี ระบบกองทุนเลี้ยงชีพ แทนบำเหน็จ บำนาญ ค่าตอบแทนจากการทำงานในโครงการพิเศษต่าง ๆ เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน

2.8 ให้มีการฝึกอบรมบุคลากร อาจารย์ และผู้บริหารอยู่เสมอ ส่งเสริมให้อาจารย์ได้มีสิทธิไปศึกษาต่อ หรือศึกษาเพิ่มเติมเป็นระยะ ๆ ส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยการพัฒนารฐานข้อมูลมีสื่อต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ทันสมัย และมากเพียงพอที่จะทำให้บุคลากรสามารถพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง และต่อเนื่อง ตามความถนัดและความสนใจ

2.9 ประเมินผู้บริหาร ประเมินอาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ โดยการประเมินคุณภาพเป็นรายปีอย่างต่อเนื่อง จากผลงานทั้งด้านคุณภาพและปริมาณของอาจารย์ หากไม่ผ่านในหลายครั้งควรมีการคัดออก

2.10 จรรยาบรรณ/วินัยที่สำคัญ มีมาตรการลงโทษผู้ที่ไม่ยินยอมพัฒนาตนเอง มีการตรวจสอบคุณภาพ ลงโทษผู้ที่ประพฤติผิด ผู้ที่ทุจริตคอร์รัปชัน และมีการดำเนินการตามกฎหมาย

3.1 ควรมีคณะกรรมการการเงิน มีบทบาทในการปฏิรูประบบการเงิน ดำเนินการบริหารการเงินให้เป็นไปตามแผน หาแนวทางในการลงทุนเพื่อหาเงินเข้ามหาวิทยาลัย จัดระบบการเปิดเผยบัญชีหรือสถานะทางการเงินต่าง ๆ ต่อสาธารณชน

3.2 รายได้ควรจะได้จาก เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ค่าบำรุงการศึกษา และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การจัดหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุ เช่น การพยายามให้เข้าอาคารเรียนหรือห้องประชุม แก่บุคคลหรือองค์กรภายนอก ไม่ควรลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุนอื่น เป็นการเสี่ยงต่อความมั่นคงของมหาวิทยาลัย และอาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้เรียน ผู้ปกครอง

3.3 การจัดทำงบประมาณ รายจ่ายประจำปีให้แต่ละมหาวิทยาลัย ควรมีการจัดดำเนินการจำแนกงบประมาณออกเป็น 2 ลักษณะ 1. ค่าใช้จ่ายประจำ 2. ค่าใช้จ่ายลงทุน

3.4 การตรวจสอบภายในควรมี เพื่อเป็นการแสดงถึงการบริหารด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ก่อให้เกิดความกระจ่างแก่บุคลากรอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย และเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการตรวจสอบจากภายนอก

3.5 การตรวจสอบบัญชี ควรมี โดยการจัดระบบรายงานการใช้จ่ายงบประมาณในทุกกิจกรรมทุกโครงการให้สาธารณชนรับทราบเป็นระยะ ๆ ทุกไตรมาส และมีการจัดทำรายงานทางการเงินรวมเป็นรายงานประจำปี

4.1 ควรมีคณะกรรมการพัสดุ เพื่อการบริหารการพัสดุเป็นการเฉพาะ และกระจายลงไปถึงระดับภาควิชา เพื่อคล่องตัวในการจัดหาพัสดุ และมีกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจสอบรายละเอียดคุณภาพตามที่กำหนด

4.2 การควบคุมพัสดุ ให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เต็มสมรรถภาพและมีประสิทธิภาพ และใช้ร่วมกับผู้อื่นได้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 15 ดร.สุรชาติ สังข์รุ่ง

การใช้ระบบราชการอาจไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของสถาบันอุดมศึกษา ทำให้ปรับตัวไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลง จำต้องปรับเปลี่ยนเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เพื่อให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานทุกด้าน งานบุคคล การเงิน วิชาการ โดยจัดตั้งตามพระราชบัญญัติ เพราะต้องกระทบกับกฎหมายอื่น อาจต้องยกเว้นกฎหมายอื่นบ้าง

เพื่อการจัดการเรียนการสอนชั้นสูง การวิจัย ให้บริการวิชาการ และทำนุศิลปวัฒนธรรม งานก็ยังมีสองด้านคือวิชาการกับสนับสนุน ก็อาจแบ่งเป็นคณะ สำนักงาน ก็ได้ ไม่ควรแบ่งส่วนงานย่อย ๆ มากนัก และให้ยุบเลิกหรือปรับปรุงทำได้ทำได้ง่ายหน่อย

ควรอิสระและคล่องตัวในเรื่องการดำเนินการทั่วไป การบริหารงานบุคคล การเงินและทรัพย์สิน การพัสดุ การจัดการทรัพย์สิน

ควรมีรายได้จากรัฐ และอีกส่วนมหาวิทยาลัยหาได้เองทำได้ทุกทาง รวมทั้งนำเงินไปหมุนเวียนไปลงทุนร่วมทุนก็ได้ ควรมีกองทุนคงยอดเงินต้น ควรมีกองทุนการศึกษา ทุนพัฒนาอาจารย์ ทุนสำหรับนักศึกษาที่เก่ง ๆ เพื่อกลับมาเป็นอาจารย์รุ่นใหม่ต่อไป

สภาสถาบัน ควรมีอย่างน้อยสามฝ่าย ได้แก่ฝ่ายตัวแทนของรัฐ ฝ่ายผู้บริหารในสถาบัน รวมทั้งอาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาที่อยากได้ ควรมีสมาชิกเก่าบ้าง มีวาระ 2-4 ปี

อธิการบดี ต้องมีทักษะทางการบริหารอย่างมืออาชีพ พูดยุติแต่ทำไม่เป็นก็ไม่เอามา อธิการไม่ใช่คนสร้างภาพ แต่ต้องเป็นนักบริหาร สร้างงานตามนโยบายของสภาให้ได้ ควรคัดเลือก หรืออย่างน้อยก็สรรหา สภาต้องรับผิดชอบเรื่องนี้ เพราะต้องมาทำงานให้สภา สภาต้องตรวจสอบได้ เรื่องวาระอยู่ไม่จำเป็น ประเมินไม่ผ่านก็เลิกจ้างได้แล้ว

คนบดีควรมีคุณสมบัติเฉพาะที่ตรงกับสายงานนั้นๆ และเป็นบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา หรือภายนอกก็ได้แต่คนในควรต้องยอมรับ

คณะกรรมการประจำอย่างน้อย ควรมีคณะกรรมการบริหารงานบุคลากร บริหารการเงินและทรัพย์สิน เป็นต้น แต่ละชุดควรมี ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ด้วย

ในการกำกับดูแลรัฐ ควรดูแลห่าง ๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้ทำไปตามวัตถุประสงค์ ไม่รัดรอนเสรีภาพทางวิชาการ และให้อิสระจริง จะทำให้เกิดงานใหม่ได้ ถึงรอบปีก็รายงานบ้างและรัฐต้องให้งบประมาณที่เพียงพอ

เป็นลักษณะของคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากสภา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงานบุคคล ผู้แทนพนักงาน สักส่วนเท่ากัน หรือใกล้เคียงหรือเท่ากันจำนวนกรรมการ 9 – 13 คน

พนักงานมี 2 ประเภท ประเภทวิชาการ ได้แก่ คณาจารย์ มีศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ ประเภทสนับสนุน ได้แก่ นักวิจัย นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ พนักงานชั่วคราว ก็ได้ ตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน

การสรรหาเปิดกว้าง รับสมัครทั่วไป ให้ได้ผู้มีความสามารถที่แท้จริง โดย ต้องตรงความต้องการที่แท้จริง ใช้หลาย ๆ วิธี ที่เป็นธรรม ยุติธรรม เปิดกว้าง ให้หน่วยงานที่ต้องการรับเองก็ได้ ไม่ว่า บุคลากรด้านใด ต้องกำหนดคุณสมบัติที่ต้องการไว้ล่วงหน้า

การบรรจุเมื่อผ่านทดลองงานก็บรรจุได้เลย ไม่ต้องผ่านคณะกรรมการอีก การกำหนดเงินเดือนต้องคำนึงถึง ระดับค่าจ้างทั่วไป ความสามารถในการจ่าย มาตรฐานการครองชีพ ค่าของงาน การเปรียบกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะงานอย่างเดียวกัน

หลักเกณฑ์ในการกำหนดเงินเดือน ควรคำนึงถึง วุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ความขาดแคลน และความต้องการของหน่วยงาน สายอาจารย์ไม่ควรจะต่ำกว่า 1.6 และสายสนับสนุนไม่ควรต่ำกว่า 1.4 ของราชการประจำ

ควรมีการศึกษาสำรวจ ความต้องการ พัฒนาการทำงานของบุคลากร และมีการกำหนดวินัยและจรรยาบรรณของบุคลากรกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามและระบบการอุทธรณ์และต้องมีการพัฒนาบุคลากรอยู่ตลอดเวลา กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน

จัดให้มีระบบการประเมินผลงาน ประสิทธิภาพในการทำงาน ประเมินตามสภาพจริง หลักฐานร่องรอยจริง นำผลการประเมินมาปรับปรุงที่มีจุดอ่อน และประเมินโดยมีคณะกรรมการประเมิน

คณะกรรมการการเงิน ควรมี เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยคำนึงถึงความประหยัด คุ่มค่า

จัดงบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับภารกิจและนโยบายเริ่มต้นจากมีหน่วยงานพิจารณากลั่นกรอง จัดลำดับความสำคัญ ปรับลดตัดทอน ผู้แทนหน่วยงานเข้าชี้แจง ให้อยู่ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ การบริหารงบประมาณต้องมีอิสระ และตรวจสอบได้ตลอดเวลา มีการตรวจสอบภายใน ให้มีระบบบัญชีที่เป็นระบบสากล ที่แสดงให้เห็นถึงรายได้ และรายจ่ายจริง เงินคงเหลือ ที่ชัดเจน ทุกรอบระยะเวลาบัญชี รายงานผลการตรวจสอบต่อสภา

การพัสดุ จะต้องยึดหลักการสมประโยชน์ ความคุ้มค่า มีความโปร่งใส เป็นธรรม ในการจัดหามีความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ควรกระจายอำนาจการตัดสินใจ วางระบบควบคุมทั้งบัญชีเอกสาร และระบบคอมพิวเตอร์ มีการซ่อมบำรุง รักษา และจำหน่ายส่วนที่ไม่จำเป็นให้เร็ว ไม่สร้างภาระ

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 16 นางสาวนอมจิตร วัฒนเรืองโกวิท

1. หลักการและเหตุผล เพื่อให้สามารถดำเนินงานเฉพาะทางได้อีกรูปแบบหนึ่งของรัฐ โดยออกกฎหมายให้อำนาจ ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องออกเป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติก็ได้ แต่ต้องเป็น ของแต่ละแห่ง เพราะแต่ละแห่งไม่ไปในทิศทางเดียวกันการออกเป็นพระราชกฤษฎีกาให้ดำเนินการนั้น ตรงส่วนไหนขัดข้องก็สามารถแก้ไขได้ง่ายขึ้น เพราะไม่ต้องผ่านฝ่ายนิติบัญญัติ

2. คณะกรรมการการพัสดุอาจมีได้ จะได้อำนาจและกลั่นกรองและหากมีปัญหาที่จะดูเหตุผลว่าเป็นอย่างไร ปกติระเบียบต่างๆ สภาสถาบันอุดมศึกษาออกได้อยู่แล้ว งานนี้อาจอยู่ในกรรมการด้านทรัพย์สินดูแลด้วยก็ได้

3. การกระจายอำนาจการซื้อการจ้าง ควรกระจายไปถึงภาควิชา โดยการกำหนดวงเงิน

ผู้อำนวยการกอง มีอำนาจอนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุกกลางควรมือทำรายละเอียดย

4. การจัดหาพัสดุที่แสดงถึงความโปร่งใส มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นธรรม มีวิธีการและหลักเกณฑ์ จัดทำแผนการจัดหาไว้อย่างเป็นระบบ ทั้งระยะยาวและระยะสั้นตามความจำเป็น และสอดคล้องกับพันธกิจ จัดทำแผนดำเนินงานพร้อมทั้งแผนการใช้จ่ายเงิน มีการแบ่งความรับผิดชอบ จัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ การจัดทำรายงาน การตรวจสอบติดตาม

5. ผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อหรือจ้าง ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง คณบดี หัวหน้าภาค หลักเกณฑ์กำหนดวงเงินไว้ในแต่ละระดับว่าผู้ใดมีอำนาจเท่าไร เสนอขอสั่งซื้อจ้างก็ให้เสนอตรงต่อผู้มีอำนาจ

6. การตรวจรับพัสดุกควรมีขั้นตอน จัดวิธีตรวจรับพัสดุ ตรวจเอกสารการรับ ความถูกต้องของจำนวน คุณลักษณะ กำหนดผู้รับผิดชอบการตรวจสอบ / ตรวจการจ้างขึ้นในการจัดหา โดยมีองค์ประกอบที่เหมาะสมกับงานมากที่สุด เช่น ควรประกอบด้วยผู้กำหนดความต้องการ ผู้แทนส่วนงานที่ใช้พัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ ผู้เกี่ยวข้องหรือฝ่ายเทคนิคที่เกี่ยวข้อง

7. อธิการบดีมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่พัสดุ การเปิดซองจะใช้คณะกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญโดยตรงเกี่ยวกับครุภัณฑ์พัสดุกกลางจะออกทะเบียนคุมให้ แล้วมีการเบิกจ่ายไปใช้ลงทะเบียนพัสดุ การเบิกจ่ายเงินไม่ผ่านพัสดุ มี การตรวจครุภัณฑ์เป็นรายปี ตรวจสอบของพัสดุ การกระจายงานต้องมีเจ้าหน้าที่มารองรับในส่วนงานต่างๆ

8. บุคลากรด้านพัสดุ พื้นฐานจบปริญญาตรีหมด ก่อนออกนอกกระบวน ชื่อตำแหน่งคือหัวหน้ากลุ่มงานพัสดุ พอออกนอกกระบวนเป็นตำแหน่งนักพัสดุ ไม่มี C จะเหมือนกันหมด เดิมระเบียบในสำนักนายกในจัดการพัสดุนี้จะต้องมีหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ ปัจจุบันก็กระจายอำนาจลงไปถึงภาควิชา ตรงนี้เป็นพัสดุกกลาง ทุกคณะมีประมาณ 3 คน ภาคมีอย่างน้อยภาคละ 1 คน

การบริหารด้านพัสดุ ทางพัสดุกจะมาดูแลให้หมด แผนมีหน้าที่จัดสรรงบประมาณ จัดทำงบประมาณก็ทำไป การเงินมีหน้าที่รับจ่าย งานแต่ละฝ่ายต้องชัดเจน และกระจายอำนาจไปให้คล่องตัวในการปฏิบัติและให้ไปทั้งรับผิดชอบและรับผิดชอบ

9. ในส่วนการตรวจนับวัสดุครุภัณฑ์ประจำปี พัสดุกจะทำหน้าที่ออกทะเบียนไปทำการตรวจนับวัสดุจะหมดไป เน้นตัวครุภัณฑ์ตรวจในรอบปี ตรวจซากของพัสดุก โดยการกระจายอำนาจไปยังส่วนต่างๆ และส่วนกลางก็ต้องมีผู้มารับผิดชอบของส่วนต่างๆตามหน่วยงาน

10. การทำให้ถูกต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ ในทางปฏิบัติคือ เราต้องออกระเบียบให้ชัดเจน มีเป็นลายลักษณ์อักษร ไม่ใช่เอาความรู้สึก แต่บางเรื่องก็พิจารณาเป็นคณะกรรมการได้ การทำระเบียบชัดคนปฏิบัติก็ปฏิบัติตามได้

11. ข้อเสนอแนะในการทำการพัสดุก เห็นว่าในการที่จะไปออกระเบียบเอง ในกรณีออกนอกกระบวนแล้วก็ไม่จำเป็นว่าไปใช้ในระบอบราชการจะทำให้ไม่คล่องตัว ควรจะดูของเดิม มีปัญหาส่วนไหน

แบบไหนไม่คล่องตัว ปรับแก้ส่วนนั้น แต่อยากให้มีการกระจายอำนาจ ถ้ามีการกระจายอำนาจ จะมองว่าตรงไหนที่จะคล่องตัวได้ไม่คล่องตัวได้มาก

12. เกี่ยวกับโครงสร้างการปกครองของมหาวิทยาลัยควรมี สภามหาวิทยาลัย และคณะกรรมการต่างๆ เช่นทางพัสดุก็จะขึ้นกับคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ในสายงานก็ขึ้นกับสำนักงานอธิการบดี

13. ในเรื่องของสิทธิ ของพนักงาน จะได้ประโยชน์หรือเกิดประโยชน์ไม่น้อยกว่า กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ และกฎหมายเกี่ยวกับค่าชดเชย

14. สำหรับอัตราเงินเดือน สายอาจารย์วิชาการ คุณ .6 สายธุรการ คุณ 1.5 สำหรับหัวหน้าส่วนนี้อัตราเท่าเทียมกับการรับสมัครพนักงานเข้ามาใหม่ ในการขึ้นเงินเดือนแต่ละปี จะมีการกำหนดว่าจะได้ภายใน 6 %

15. การลงโทษ โทษก็จะคล้ายๆกับราชการอยู่ ยังไม่มีกรณีนี้ตั้งแต่ออกนอกระบบมา คิดว่ายังคงไม่มี ถ้ามีไม่หนักหนาคงจะตักเตือนหรือภาคทัณฑ์

16. รายได้และทรัพย์สิน จะต้องมาจากภายนอกด้วย จะเน้นเรื่องงานวิจัย งานการค้าจะได้ทางนี้มา การค้ามหาวิทยาลัยก็จะออกไปรับงาน มีการจัดสรรรายได้กลับมาจากหน่วยงานด้วย ทำวิจัยแล้วจะมีให้มหาวิทยาลัยเท่าไร ให้ผู้รับผิดชอบเท่าไร หัวหน้าโครงการที่เปอร์เซ็นต์ ให้ภาควิชาเท่าไร ก็จะมีเกณฑ์ เรียกว่างานการค้า เป็นงานจูงใจว่าพยายามหารายได้เข้ามาหาวิทยาลัย

17. กองทุนของมหาวิทยาลัยควรมี ตอนนี้จะมียกกองทุน ประมาณ 7 กองทุน 8 กองทุน แล้วก็จะมีกองทุนอื่นๆ ที่ตั้งตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุน กองทุนที่ควรมีเช่นกองทุนคงยอดเงินต้น กองทุนพัฒนาอาจารย์ กองทุนเพื่อการวิจัย เป็นต้น

18. การตรวจสอบภายใน ควรมีหน่วยงานตรวจสอบ ควรตรวจทั่วไปทั้งทางด้านพัสดุ ทางรายได้ จะมีฝ่ายจัดการเรื่องทรัพย์สินรวมอยู่ด้วย เดิมที่เขา ก็จะตรวจทั้งเงินรายได้และเงินแผ่นดิน เงินที่เข้ามาซึ่งเงินที่เข้ามาทุกบาททุกสตางค์ให้เข้ามาส่วนกลางก่อน แล้วค่อยออกไป

19. การบริหารการเงินว่ารวมไปถึงการบริหารงบประมาณ รู้สึกว่าพอออกนอกระบบการบริหารด้านนี้เราจะคล่องตัวขึ้นมาอีก อย่างเช่นการตั้งงบประมาณ มีอำนาจเบ็ดเสร็จในนี้ ต้องมีการร่างระเบียบการบริหารการเงินขึ้นมาว่า อำนาจแค่ไหนให้ใครเป็นคนมีสิทธิ เปลี่ยนแปลงรายการระดับภาค ระดับคณะมีสิทธิแค่ไหน

ในเรื่องของหมวดเงินใหญ่ก็ยังมีอยู่ เช่น หมวดตอบแทนใช้สอย วัสดุ หมวดครุภัณฑ์ หมวดสิ่งก่อสร้าง หมวดเงินเดือนหมวดใหญ่ๆ จะได้สื่อสารได้ง่ายขึ้น และเปลี่ยนแปลงข้ามหมวดได้ ตรงนี้คล่องมากอยากเปลี่ยนกรณีไม่ได้ตั้งบไว้ ก็สามารถจะขอใช้จากรายการที่มากไปได้จะมีผลในการควบคุมรายการย่อย

20. งบประมาณ ให้แต่ละหน่วยงานทำในภาพรวมไปก่อน แล้วจะดูวงเงิน ฝ่ายบริหารมาจัดสรรว่าคนไหนได้เท่าไร ได้งบประมาณแผ่นดินให้มาจะมารวมเป็นรายได้ขึ้นมา ถ้าเงินที่ไม่ได้ใช้ ก็ขอคืนเหลือมปีไว้ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ตอนรายได้ก็จะมีอีกครั้งหนึ่งแล้วจะมาทำรวมกัน แต่ละโครงการจะใช้จากยอดไหนอันไหนอันหนึ่งไปเลย แต่แผนจะรวมเป็นเล่มเดียว ในนั้นมีโครงการด้วย ทางพัสดุก็ต้องตรวจดูว่าหน่วยงานได้อะไรกันบ้าง บัญชีก็ต้องมีงบดุล เพราะว่าถึงเอกชนต้องดูกำไรขาดทุนต้องมี อย่างงานการค้าต้องใช้ค่าน้ำ ค่าไฟมิเตอร์ก็จะเก็บเบ็ดเสร็จทีเดียว การใช้จ่ายเงินเหลือจ่าย เดิมสำนักจัดให้ในส่วนที่เหลือใช้ ต้องวิเคราะห์และเห็นว่าสมควรใช้ ตรงไหน พจนนกระบบก็จะเกิดผลดี คือ ใช้จ่ายอย่างประหยัดได้อย่างคุ้มค่า หน่วยงานใดที่ยังไม่จำเป็นอาจจะเก็บไว้ ก็เอาไปใช้เมื่อตอนจำเป็นได้ ในการที่จะกันเงินก็ต้องมีเหตุผลที่จะกัน เงินที่ใช้ไม่หมดสะสมได้ แต่บางที่ต้องดูเหมือนกันว่าทำไมตั้งเกิน หรือว่าเป็นเพราะประหยัดลงได้เอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นายเจริญ แสนภักดี สถานที่เกิด บ้านเลขที่ 47 หมู่ 1 ตำบลเสาเภา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษา การศึกษาระดับบัณฑิต(พลศึกษา)เกียรตินิยม จากวศ.พลศึกษา นิติศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง การศึกษามหาบัณฑิต (พลศึกษา) จาก มศว. ประสานมิตร ประกาศนียบัตรสัตวแพทย์ จากกรมปศุสัตว์ ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ แห่งสหภาพนายความ การฝึกอบรม หลักสูตรนิติกร(ผู้ปฏิบัติงานกฎหมาย) หลักสูตรนักบริหารอุดมศึกษา หลักสูตรวิสัยทัศน์ผู้บริหาร หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา หลักสูตร ผู้ประเมินภายนอก จาก สม ศ. Cert. In Quality in Teacher Education Program จาก The University of Newcastle, Australia และ L.T. จากสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ประสบการณ์ คณบดีคณะครุศาสตร์12 ปี(3 สมัย) ได้รับการยอมรับ ผู้สอนดีเด่น(2535)(2540)ได้รับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ “ครูสดุดี” ประจำปี 2543 ได้รับประกาศเกียรติคุณ เป็นบุคคลตัวอย่างแห่งปี ประจำปี 2545 สาขาบริหารการศึกษา จาก คณะกรรมการหนังสือพิมพ์เส้นทางเศรษฐกิจ และมูลนิธิเพื่อสังคมไทย สถานที่ทำงาน สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย